בעוה"י

ספר

יעלת חן

(חלק א')

והוא תורח א' מליקוטי מוהר"ן הקדוש והנורא, עם כל השייך לה, הכל על מקומו בפנים. (כמובא בשער השני ובהקדמה באריכות). ונלוה לזה בהתחלה שיחות נלהבות ממעלת תורות רבינו ז"ל הרה"צ הקדוש והנורא רבינו נחמן מברסלב וצוק"ל זי"ע ועכי"א.

Printed in Israel

נדפס בדפוס ספרא (החחי') ירושלים ע"י הר"ש הורוויץ נ"י

ונשלם ע"י בשנת תשכ"ח בירושלים ת"ו.

מודעה ובקשה

היות שכל א' יכול לאסור את שלו, לכן אני אוסר להדפיס ספרי זה הן כולו הן מקצתו בלי רשותי, והשגת גבול אסור בכל המדינות, הן כדין תורה הקדושה הן מחוקי הממשלות; והשומע תבוא עליו ברכת טוב.

לזכרון נצח יזכר נשמת הר' **אברהם** בה"ר יהודא לייב ז"ל בעבור שאחיו שי"נ נדב נדבה הגונה להדפסת הספר הקדוש הזה. תנצב"ה.

לזכרון נצח תזכר נשמת האשה החשובה מרת **מרים** בת הר' יהודא **לייב** ז"ל בעבור שאחיה נדב נדבה הגונה להדפסת הספר הקדוש הזה. תנצב"ה.

לזכרון נצח יזכר נשמת הר' יוסף **ברוך** ב"ר **משה** ז"ל בעבור שבנו בהר"ר **אברהם לייב** נ"י נדב נדבה הגונה להדפסת הספר הקדוש הזה. תנצב"ה.

מחסרון כסף נדפס רק חלק א' ובעוהי"ת כשירחיב השי"ת נדפיס השאר עד גמירא. וכל הכנסת ספר זה מוקדש להדפסת שאר החלקים.

לטוב יזכר הנדיב היקר והנעלה הרוצה בעלום שמו שנדב סכום הגון להדפסת הספר הקדוש הזה. ובזכות זה יזכה לכל טוב סלה אכי"ר.

לטוב יזכר הנדיב היקר והנעלה מהר"ר **אברהם לייב** נ"י ב"ר יוסף **ברוך** ז"ל שנדב סכום הגון להדפסת הספר הק' הזה, ובזכות זה יזכה לכל טוב סלה אכי"ר.

על הטוב יזכר הר' **צבי** ב"ר **מאיר יצחק** נ"י שסייע להדפסת הס' הק' ובזכות זה יזכה לכל טוב סלה.

— כל הזכויות שמורות —

בעזהי"ת

ס פ ר

ליקוטי מוהר"ן

מרבינו הקדוש האדם הגדול בענקים

בוצינא קדישא. אור האורות רבן של כל ישראל.

נחל נובע מקור חכמה

איש אלקים וכו' מורינו ורבינו הרב

ר' נחמן זצוק"ל מק"ק מברסלב

נכד קדוש עליון המפורסם

מוהר"ר נחמן האדידענקר זצוק"ל

גין ונכד התנא האלקי קדוש ישראל וכו'

מוה"ר ישראל בעש"ט זצוק"ל

הדפסנו כעת תורה א' מלקוטי-מוהר"ן — אשרי תמימי דרך — המדברת מהסתכלות על השכל שיש בכל דבר כדי להתקרב ע"י להשי"ת. וקראנו לקונטרס זה שם — „יעלת חן" — והצגנו התורה הזאת עם כל השייך לה מספרי רבינו ז"ל, ומספרי תלמידו הקדוש מוה"ר נתן זצ"ל. וספרי שאר תלמידי רבינו ז"ל ותלמידי תלמידיהם ז"ל, הכל על מקומו בפנים. אשר עיקר כוונת רבינו ז"ל על סגולת לימוד תורתו הקדושה בעיון „לילך עם התורה הקדושה, ולהתבודד ולבקש ע"ז. ולעשות כל עבודתו מערב עד בוקר, הן עבודות הקודש. והן עבודות חול. הכל עפ"י התורה הקדושה שלומד אז". וכמובא להלן בשיחות רבינו ז"ל וכו'.

ונלוה לזה גם מאמר מגדולת רבינו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל מספר חכמה ותבונה אשר לא נדפס עדיין, שחיבר הרה"ז מוה"ר אברהם בהרה"ח ר' נחמן מטולטשין זצ"ל על המעשיות.

ונלוה לזה שיחות נלהבות והתעוררות עצום מספרי רבינו ז"ל ממעלת תורתו הק' בעיון ולילך בה. וכן שיחות והתעוררות לעשות מתורות תפלות והתבודדות.

והשי"ת יזכינו ויעזרינו לקיים אם בחוקותי תלכו (לילך עם התורה) ולעמול בה ימים ושנים, ובודאי נזכה ע"ז לכ"ט אמיתי ונצחי. כאשר הבטיח רבינו ז"ל „שעם כל תורה ושיחה שלו יכולין להיות צדיק גמור באמת". „ושאין מדריגה בעולם שלא יכולין לזכות לה אם יקיימו דבריו ז"ל באמת".

נלקט ונאסף ונדפס ע"י הר"ש הורוויץ ברסלביר

נדפס בישראל דפוס ספרא, ירושלים. שנת תשי"ד.

PRNITED IN ISRAEL, 1954

סדר העניינים שבזה הספר

תורה א' אשרי תמימי דרך מלקוטי מוהר"ן ונלוה לזה גם מתורות אחרות מלקוטי מוהר"ן וכן משאר ספרי רבינו ז"ל כמו שיחות הר"ן וחיי מוהר"ן וספר המדות וספר ספורי מעשיות אשר יש להם שייכות ונדמה לדברי התורה הזאת הכל על מקומו;

ונלוה לזה גם מספרי מורינו הצדיק הקדוש מוה"ר נתן זצ"ל כל השייך מלקוטי הלכות לתורה הזאת (הן ההלכות הנבנים על תורה הזאת והן מהלכות הנבנים על תורות אחרות המעורב מעט מדברי התורה הזאת) הכל על מקומו בפנים. ומה שא"א להיות על מקומו ממש נרשם המקום אפוא לעיין בזה הקונטרוס אשר נדפס שם. וכן מעלים לתרופה וימי מוהרנ"ת ושאר כל ספרי מורנ"ת ז"ל הכל על מקומו:

ונלוה לזה מספר פרפראות לחכמה מהרב המאור הגדול סיני ועוקר הרים וכו' מוה"ר נחמן הרב מטשעהרין זצ"ל (הן אשר יסד על התורה הזאת והן המעורב בביאורו על שאר התורות ויש לה שייכות לתורה הזאת והן הפרפראות שעל הש"ס השייכים לתורה הזאת) הכל על מקומו. וכן משאר ספריו ז"ל כמו "זמרת הארץ" "יקרא דשבתא" "ירח האתנים" השייך לתורה הואת הכל על מקומו. (מלבד ספר "נחת השלחן" אשר כולו מיוסד על התורה הזאת ומוכרת להדפיסה בקונטריס מיוחד ולצרפה להתורה הואת):

ונלוה לזה גם מספר באבי הנחל מהרה"ג החריף מוה"ר ברוך אפרים וצ"ל הכל על מקומו. וכן מספר שיר ידידות מהרה"ח וכו' מוה"ר יחיאל מענדיל ממעדוודווקא זצ"ל ומשאר שירי ידידות (אשר יש להם כח לעורר מחמת שהיא בדרך שיר ומליצה) הכל על מקומו.

ונלוה לזה גם ביאור הליקוטים מהרה"ג מוה"ר אברהם זצ"ל בהר"נ זצ"ל מטולטשין הכל על מקומי. (ומה שא"א להיות על מקומו ממש נרשם המקום אפוא לעיין בקונטרוס הזה אשר נדפס שם). וכן משאר ספרי ר' אברהם ז"ל כמו שיחות וסיפורים כוכבי אור וכו' וכו' הכל על מקומו.

ונלוה לזה גם מאמר גדול מגדולת רבינו ז"ל .ותלמידו מוהרנ"ת זצ"ל מספר חכמה ותבונה מכת"י ר"א ז"ל אשר לא נדפס ועדיין בכתובים שיש לו שייכות לתורה הזאת.

ונלוה לזה מספר ליקוטי אבן (והתפלות שעליו) מהרה"ח החריף מוה"ר אפרים בהרה"צ מוה"ר נפתלי זצ"ל הכל על מקומו.

וכן הנמצא משאר כל אנ"ש כמו אור זורח מאנ"ש הגדולים מפולין זצ"ל הכל על מקומו.

וגם העמדנו שיחות ומעשיות והתעוררות ועניינים השייכים להתורות (אשר יש בזה התעוררות גדול בכל תורה ותורה כי אינו דומה הלומד התורה סתם, מהלומד ויודע גדולת התורה הזאת, ואיך נאמר, והמניעות, והמס"נ שהי' אצל כל תורה ותורה) משיהר"ן וחיי מוהר"ן ומשאר כל הספרים אשר ישנם בדפוס הכל על מקומו.

וגם העמדנו בסוף התורה קצור לקוטי מוהר"ן השלם (עם הוספות "קצור לק"מ הישן" ו"מלקוטי עצית" ו"מלקוטי עצות מהדורא בתרא" מה שלא נמצא בקצור לק"מ השלם או יש בהם שינויים עם רישום אצל כל סעיף מקורו.

וכן העמדנו הלקוטי עצות חדש אחר כל הלכה מלקוטי הלכות המובאים בתורה הזאת. (לידע העצות והמוסר וההתעוררות מתורה הזאת כדי לקיים לעובדא ולמעשה אשר זאת היא העיקר, זאת הוא עיקר כוונת רבינו ז"ל בתורתו הקדושה לשמור ולעשות ולקיים).

ובסוף העמדנו התפלה (השייכת לתורה הזאת) מספר ליקוטי תפלות (עם השמטות מספר תפלות ותחנונים הכל על מקומו) עם נקודות (כדי לקיים לעשות מתורה תפלה והתבודדות אשר ע"ז נזכה לקיים התירה ולבא לכל מה שצריכין לבוא ע"י התורה הזאת כמובא בשיחות רבינו ז"ל, אשר אם מכניסין דברי ההתעוררות שבהתורה שלו לתוך שיחה של תפלה, בודאי תעורר ותשבר לבו מאד. ושע"י תפלה יכולין לבוא לכל מה שצריכין.

באופן שכל מה ששייך להתורה הזאת הן מספרי רבינו ז"ל והן מספרי מורנ"ת ז"ל ושאר ספרי אנ"ש הנדפסים הבל כאשר לכל נדפס כאן על מקומו. ולא נשאר עוד לחפש משום מקום אחר מה ששייך להתורה הזאת ולא נדפס כאן.

והכל הוא כדי שנוכל לילך עם התורה הזאת, וללמדה בעיון, ולעמול בה יומם ולילה. כמה ימים ושנים, וכל עבדתינו הן תורה ותפלה ועסקי קודש והן עסקי חול כמו אכילה ושתיה וכו' וכו'. הכל כאשר לכל יהא עפ"י התורה הזאת אשר זאת היתה באמת כוונת ורצון רביני ז"ל, כאשר מובא בהשיחות ממעלת תורתו לקמן. וכאשר ידוע שעיקר גדולת גדולי אנ"ש כמו ר"א ז"ל ושאר אנ"ש המובהקים שזכו מה שזכו ע"י שהלכו עם כל תורה ותורה ימים ושנים, וכל מעיינם הי' בה וכמה וכמה תפלות והתבודדות ודמעות שפכו כמים לקיים התורה שלמדו, ועי"ז זכו למה שזכו. וכמו שאמר מורנ"ת ז"ל לא' מאנש"ש שיחזור היטב ליקוטי מוהר"ן עד שיוכל לומר זאת בעל פה, כי התולעים בקבר לא יגעו בהגוף שמונח בו הליקוטי מוהר"ן. וכאשר ראינו בעינינו גדולת תורות רבינו ז"ל בזמן שהיינו בחושך ואפילה מבלי ספרים ללמוד ובגידל צער ויסורים וסכנות וכאשר הזכרנו א"ע רק בראשי פרקים מהתורות שבלקוטי מוהר"ן נעשה אור גדול בהמוח שא"א לשער. וכאשר רבינו ז"ל מביא בהתורה הזאת שהשכל הוא אור גדול ומאיר בכל דרכיו (כמו השמש) אפי' במקום שהוא אפל וחושך. ואין לך שכל גדול יותר מתירת רבינו ז"ל שהוא הצדיק האמת, השמש המאיר בצהרים, וכן מובא בדברי רבינו ז"ל שכשמקבלין תורתו וחכמתו של הצדיק מקבלין פניו ונשמתו ושהתלמיד מקבל פני הרב, ושבכל ספר של החכם נצטייר בו דמות דיוקנו של החכם וכו' (עיין בהתורה קנ"ג ובהתורה קצ"ב). וכן מיבא בהתורה י"ב שהצדיק שומע בג"ע כשלומדין תורתו ומתקשר ומחבק ומנשק א"ע עם האיש הלומד תורתו. ובתורה ז' מביא רבינו ז"ל כשמקבלין עצות הצדיק נחקק בו אמת. ומקבל מוח הצדיק בחי' נשואין וכו' ומזכך א"ע מזוהמת ועצת הנחש כמו שעמדו ישראל על הר סיני וקבלו התורה, ובשוף התורה מביא יכול יהיו התלמידים לומדים ולא מבינים ת"ל תשים לפניהם ערכה כשלחן ערוך וכו' היינו שלימוד התורה יהא בעיון וכו'. וכאשר מורנ"ת ז"ל אמר לתלמידו הרה"ח ר' נתן ב"ר ליבלי ראובנס ז"ל, איך ששאל אותו א' מאנ"ש, איך יזכה אחר פטירתו לשאול א"ע לרבינו ז"ל, והשיב לו (מורנ"ת ז"ל) האינך יודע איך לשאול א"ע לרבינו ז"ל? הלא אתה זוכר הצירופי אותיות שבספרי רבינו ז"ל (ובזה ישאול א"ע לרבינו ז"ל) וכמובא בהקדמת ספר קונטריס הצרופים (שהדפיס ר"נ ליבלי ראובנס הנ"ל מפני זה דייקא כל הצירופים שבלק"מ).

וגם ידוע מליצת (ווערטיל) של מורנ"ת ז"ל ששאלו אותו מתנגדים מה יעשה אם יפסקו לו גיהנם, והשיב הוא ז"ל להם, שיאמר שם תורה מלקוטי מוהר"ן ויבואו כל הצדיקים מג"ע לשמוע ויהי' נעשה שם הג"ע. (וכאשר מובא בזוהר שלח מעשה מהינוקא שרצו הבעלי דין להחזיק בו. ואמר רזי תורה ונזדעזעו כל הצדיקים שבג"ע ע"ש). וכן שמעתי ממורי הרה"ח ר' אלטר בן ציון ז"ל הכ"מ (אשר שמעתי ממנו מליצת מורנ"ת ז"ל הנ"ל, ואשר זה הקונטרוס הנני מדפיס לעלוי נשמתו ז"ל) אשר בהתחלת התקרבותו לרבינו ז"ל והי' באומן על ציון רבינו הק' ז"ל, בלילה הראשונה חלם לו שראה את רבינו ז"ל יטפח לו על כתפיו, ואמר לו „יונגער מאן ווילסט זיין מקורב צוא מיר לערין לקוטי מוהר"ן", וכאשר סיפר זאת אח"כ להרה"ח מאנ"ש ר' ישראל מקרדאן ז"ל נתעורר מזה להדפיס הלקוטי מוהר"ן אח"כ.

ובתחלת הספר הדפסנו קצת שיחות נלהבות מספרי רבינו ז"ל ממעלת תורתו, ובפרט מעלת לימודם בעיון, ולילך בהתורה כנ"ל. ותמצית הקדמת לק"מ השייך לזה, ותמצית הקדמת הפר"ל, וביאור הליקוטים השייך לזה. וכן השיחות מענין לעשות מתורה תפלה והתבודדות ותמצית הקדמת לקוטי תפלות השייך לזה. והכל כדי שנתעורר ונתלהב לזה ללמוד התורה בעיון ולילך עמה זמן רב ולעשות מתורה זו תפלה והתבודדות הרבה ולראות ולטכס עצה איך לקיימה כדי שנזכה עי"ז למה שיכולין לזכות בזה העולם.

השי"ת יזכינו ללמוד התורה הזאת בעיון ולשום כל מעיינינו בה ולעמול בה ולילך עמה ימים ושנים עד שנזכה לכט"ס ולכל מה שצריכין לזכות וכן יזכינו השי"ת לדפוס עוד כל התורות מספר לקוטי מוהר"ן עם כל השייך להם, וללמד ולעמול בהם, ולילך עמהם, ולזכות בהם לחיי עולם לעד אכי"ר:

לזכרון נצח יזכר נשמת מורי ורבי היקר הרה"ח וכו' מוה"ר **אלטר**
בן ציון בהר' **מרדכי דוד** ז"ל הכ"מ.
אשר נאסף השמש בצהרים, וידוע מסירת נפשו בעבודת ה' ובחסידות
ברסלב, ומדוכתו ביסורים כמה וכמה שנים, ה' הוא נחלתו בג"ע תהא
מנוחתו, עבור שטרחתי ויגעתי להדפיס זה הספר הקדוש לעלוי
נשמתו ז"ל.
נפטר בירושלים עיה"ק ת"ו יום י"א חשון (יום פטירת רחל אמנו
ז"ע"א, כאשר מנהגו הי' להיות כל ערב ר"ח על קבורתה) ג' פרשת
וירא אליו ה' (ועקידת יצחק מכפר על ישראל) תשי"ד. **תנצב"ה.**

הקדמת הלק"מ והסכמות ושיר רבינו ז"ע"א מחמת הוצאות הדפוס יבואו בקונטרס מיוחד.

איזה שיחות מרבינו ז"ל מגדולת לימוד ספרו הקדוש ובפרט בעיון ולעשות מחורתו תפלה ולילך עם התורה זמן רב כדי לקיימה אשר זאת היא העיקר:

א) **דיבר** עמנו כמה פעמים, שרצונו חזק מאד שנלך עם התורות שגילה, דהיינו לילך תחילה איזה זמן עם תורה פלונית בערך ב' או ג' חדשים (א"ה מספרים על ר"א ז"ל שהי' מהלך עם תורה שני שנים ויותר). דהיינו שיהיו כל עבודתו והילוכו ביראת ה' על פי הנאמר באותו התורה וכל תפלתו ושיחתו יהיה לזכות להגיע למה שנאמר באותה התורה, וכן יתנהג איזה זמן. ואח"כ ילך איזה זמן עם תורה אחרת. וכן אח"כ עד עד שיגמור לילך עם כל התורות. דיבר כמה פעמים מזה. אשרי שיאחז בזה (שיחות הר"ן סעי' רצ"ה);

ב) **אמר** (רבינו ז"ל) שגם בני אדם השומעים התורה של הצדיק האמת ואינם מבינים אותה לעתיד בעולם הבא יבינו, כי העיקר תורה שלו היא להנשמות שלנו, שכשנבוא לעולם הבא יהיו הנשמות שלנו בקיאים באותן התורות הגבוהים מאד. גם בעולם הזה צריך לקיימם בפשיטות עכ"פ, לילך בהם, כאשר שמענו מפיו הקדוש כמה פעמים, שצריכין לילך עם אותם התורות, דהיינו לילך איזה זמן עם זאת התורה, וכל העבודות שלו מבוקר עד ערב יהיו עם הילוך של אותה התורה שהוא הולך בה בעת ההיא, ואח"כ ילך איזה זמן עם תורה ממאמר אחר, וכן יתנהג תמיד עד אשר יעבור וילך עם כל התורות שאמר (רבינו ז"ל). והשי"ת יעזור לזה העיקר לבל יהיה מבוהל ומבולבל, שלא ירצה לחטוף הכל בבת אחת, ורק צריך להתנהג בנחת בהדרגה מעט מעט וכו', ועי"ז יוכל לזכות למה שיזכה עד שיזכה לקיים הכל, (חיי מוהר"ן מעלת תורתו סעי' מ"ט);

ג) **כשכתבתי** לפניו התורה ואלה המשפטים (סי' י' מלק"מ ח"א) המתחלת כשיש דינים ח"ו על ישראל ע"י רקודין והמחאת כף נעשה המתקת הדינים וכו'. אמר לי כך אמרתי, שעכשיו נשמע גזירות ח"ו על ישראל. והנה הולכים וממשמשים לבוא ימי הפורים האלה. (כי התורה הזאת הנ"ל נאמרה סמוך לפורים), יהיו ישראל מרקדים וימחאו כף ועי"ז ימתיקו הדינים, וחזר וכפל דבריו ואמר בפה מלא, כך אמרתי, וכוונתו הי' להעיר לבבינו, שנדע ונבין שכל דברי תורתו הקדושה, אעפ"י שיש בה עמקות גדול ונירא מאד מאד ורזין עלאין וסודי סודות עמוקים ורחבים מני ים בכל דיבור ודיבור, אעפי"כ עיקר כוונתו שנשמע ונקבל דבריו הקדושים בפשיטות לשמור ולעשות ולקיים את **כל דברי תורתו בפשיטות** ובתמימות. כמו למשל התורה הק' הזאת הנ"ל שנאמר שם שע"י המחאת כף וריקודין נמתקין הדינים, היתה כוונתו כפשוטו שיחזקו עצמן לשמוח בימי שמחה כגון פורים וחנוכה ויו"ט או חתונה וכיוצא בזה כל מיני שמחה של מצות שיחזקו עצמן בשמחה גדולה עד שיזכו להתעורר לרקודין והמחאת כף ועי"ז ימתיקו הדינים. כי כל דברי התורה לא בשמים היא

לאמור שאין מי שיכול לזכות לזה להמתיק הדינים ע"י המחאת כף וריקודין כי אם גדולים בני עליה. רק כל א' מישראל יש לו כח וזה כשיקיים הדברים כפשוטן באמת ובתמימות. וכן כל הדברים הנאמרים שם בהתורה הק', וכן כל מה שנאמר בכל תורה ותורה. כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. ושים עינך היטב ותסתכל יפה בכל תורה ותורה. ותשים לבך להבין בכל מקום העובדות והעצות והמוסר והתעוררות היוצאים משם עפ"י פשוטן של דברים, ותבקש מהשי"ת שיאיר עיניך לזכות לזה להבין הדברים היטב למעשה". כי כל דבריו ז"ל כולם נצרכים ומוכרחים לעובדות ועצות טובות לעבדו ית', ואפי' במקצת מקומות אשר לפום ריהטא בהשקפה ראשונה אין מבינים היטב איך נוגע הענין הזה לעובדא לפי מדרגתו. אעפי"כ באמת יש שם עצות נפלאות והתעוררות נורא לשוב אליו ית' ממקום שהוא שם. ואם תשים עינך ולבך שם היטב בוודאי תמצא גם שם עצות ודרכים טובים לפי מדרגתך, כי כל דבריו ז"ל הם כלליות גדול. וכל תורה ותורה כלול מכל התורה כולה. ומכל בני אדם שבעולם בכל דרגא ודרגא, מן תכלית קצה העליון עד תכלית קצה התחתון. היינו שעם כל תורה ותורה ושיחה שלו, יכול לעבוד את השי"ת, הגדול במעלה בתכלית המעלה. וכן אפי' הקטן והפחות בתכלית דיוטא התחתונה, יכול גם כן לשוב להשי"ת ולמצוא עצות לנפשו ע"י אותה התורה בעצמה. כי הם כלליות נפלא מאד. (שיחות הר"ן סעי' קל"א):

ד) אמר (רבינו ז"ל) כל מה שרוצין לעשות בשבילי יש על זה כמה וכמה מניעות. כי כמה וכמה עומדים ואורבים ע"ז לקלקל אותו הדבר שצריכין לעשות בשבילי. כי להיפך כשנעשה אותו הדבר מקבלים ויונקים מזה כמה וכמה והם עומדים ומצפים שיהי' נגמר ונעשה הדבר, וזה לעומת זה וכו'. וזה נאמר אפי' על דברים קטנים, יהיה הדבר מה שיהיה. מאחר שהוא בשבילו, יש על זה כמת מניעות. (חיי מוהר"ן גדולת השגתו סע' י"ג):

ה) שמעתי בשמו שאמר, שאם הי' רוצה לגלות ולהראות היראה שלו לא היו יכולים לעמוד ד' אמות סמוך לביתו. אך הוא מעלים היראה שלו בכוונה. וגם אנכי שמעתי מפיו הקדוש שאמר, אני אוצר של יראת שמים שכל מי שרוצה יכול לקבל ממני, ובאמת הי' נראה בחוש שכל מי שנתקרב אליו נתמלא תיכף יראה גדולה ועצומה ונתלהב מאד לעבודת השי"ת אשר לא נראה כזאת. וגם עכשיו עדיין יראתו הגדולה גנוזה בספריו הקדושים. וכל מי שעוסק בהם באמת ובתמימות בא עליו יראה גדולה ומתעורר מאד להשי"ת. כי כל דבריו כגחלי אש. (שם מעלת המתקרבים סעי' ד'):

ו) שמעתי בשמו שאמר, אלו היינו רואין אוצר, היינו רצים בוודאי אליו, והיינו חופרים ומלכלכים עצמינו ברפש וטיט בשביל לחתור אחריו ולמוצאו. והלא אני אוצר של יראת שמים. ומדוע לא יהיו להוטים ורצים אחרי לקבלו. ושאלו אותו איך אפשר לקבל, והשיב, עם הפה והלב, צריכין לחתור ולבקש. (מיט אין פיסק אוין מיט אין הארץ). בפיך ובלבבך לעשותו. (שם סעי' ה'):

ז) שמעתי בשמו שאמר. שאיתא בזוהר הק' אית יראה ואית יראה וכו'. אני רוצה לגלות ולהכניס יראה באנשיי יראה נפלאה שעדיין לא היתה יראה כזאת בעולם. (שם סעי' ו'):

ח) התורות והמאמרים שבספריי הקדושים הם כלליות. וכל מה שאתה ממשמש בהם אתה מוצא בהם טעם נפלא וחדש וכתוק לחיך ומאור עינים מאד, ויש בהם עמקות גדול בדרך פשט ובדרך סוד ונסתר, כי כל התורות יש בהם סתירות נסתרים ונפלאים ונוראים מאד מאד. וא"א לבאר זאת, גם בכל מאמר יש כוונות של מצות. שכל מאמר שייך לאיזה כוונות המבוארים בכתבים בעץ חיים ופרי עץ חיים וכי' וכו'. ובפרט התורות שנכתבו בלשונו הקדוש בעצמו אמר שיכולים לדקדק בהם כמי במקרא. כי יש שם כוונות הרבה. כי לפעמים הוא חוזר וכופל הדברים שנדמה שהוא שלא לצורך, ובאמת יש שם מה לדקדק בזה. כי יש שם כוונה גדולה. גם אמר שהתורות שנכתבו בלשונו הק' בעצמו מסוגל כי הוא כלליות. ועיקר הוא תמוסר וההנתגות

טובות ועצות טובות היוצאים מהם מכל מאמר ומאמר" מלבד הנסתרות שיש בהם וכו' וכו' כנ"ל. וא"א לבאר יותר בכתב כ"א כל חד כפום דמשער בלביה. (חיי"מ מעלת תורתו סעי' כ"ב:

ט) פ"א שאל אותי בלשון תימה. השמעת ממני דברי מוסר? ואמר שאינו יכול לומר דברי מוסר. כי כל דיבור מוסר שלו הוא מוטבל ומורחץ בדמעות (בלשון אשכנז אמר בזה הלשון. „אטליכס ווארט פון מוסר איז בא מיר פאר וואשין מיט טרערין") ומחמת זה אינו יכול לומר מוסר בפירוש. ובתחלה הי' אצלינו קצת תמיה מה שאמר שאינו אומר מוסר. כי לפי דעתינו כל דבריו הם דברי מוסר גדול מאד מאד כאש בוערת ממש. אך באמת לא היה רגיל לומר דברי מוסר בפירוש כדרך המוכיחים. אבל אעפי"כ כל דבריו וכל שיחותיו הי' רק מענין עבודת ה'. וכל דבריו הי' כגחלי אש ממש. ומי שזכה לשמוע דיבור מפיו הי' נכנס בקרבו כאש בוערת ממש. וא"א לבאר ולצייר לא בכתב ולא בפה עוצם תבערת קדושת דיבוריו שיצאו מפיו הקדוש והנורא בקדושה ובטהרה. אשר כל דיבור ודיבור שלו אפי' בשיחת חולין. מכ"ש כשהי' מדבר בעבודת ה' או כשהי' אומר ומגלה תורה, הי' כל דיבור ודיבור מאיר ומזהיר ומתלהב כאש לוהט רשפי רשפי שלהבת. ומי שהי' מאזין ומקשיב לדבריו באמת ובתמימות הי' כל דיבור ודיבור שלו פורח ונכנס בקרבו כלבת אש ממש. עד שכל אחד מהשומעים היו נמשכין ע"י דבוריו להשי"ת בהתקשרות נפלא והתלהבות גדול להשי"ת באמת. ועל פי רוב הי' נדמה לנו באותה שעה שעמדנו לפני הדרת קדושתו הנורא. שביודאי לא יהי' לנו עוד שום בחירה. כי בוודאי בהכרח להיות כרצון השי"ת וא"א לפרוד עוד מהשי"ת מכ"ש לשנות רצונו ית' לעבור ח"ו אפי' איזה דבר קל בעלמא. כי הלב הי' נמשך מאד מאד להשי"ת ע"י דיבוריו הקדושים אשר א"א לשער ולערוך. „גם עכשיו כל מי שיעסוק בספרי רבינו הק' והנורא זצוק"ל ויעיין ויסתכל בהם באמת ובתמימות, וודאי יתלהב לבו מאד להשי"ת כי כל דבריו כגחלי אש. (שיחות הר"ן סעי' קכ"ד):

יוד) ואמר רבינו ז"ל, שהוא יחד כל שרשי נשמות ישראל וכו', והיה יודע לתת תיקונים לכל א' וא' כפי שורש נשמתו, וכל הדברים לא הי' עניני סודות לכוין כוונות ויחודים, רק כל ההנחגות שצוה למקורביו הי' עניני עובדות וכו'. וכל ההנהגות שצוה, אפי' ההנהגות שהי' נראה בדברים פשוטים לא היתה שום הנהגה עפ"י פשוט, כי הי' לו ז"ל בזה כמה וכמה סודות נסתרות ונוראות מאד מאד, אבל לנו לא גילה שום דבר. רק צוה. לעשות הדבר בפשיטות והוא עשה מה שעשה.

ו א מ ר בפירוש בזה הלשון, „כל הנהגה. והנהגה שאני מצוה לעשות. הוא סגולה ותיקון ומועיל על מה שעבר, ועל העתיד. ולאחר ההסתלקות של האדם, ולימות המשיח. ולתחיית המתים, ולעתיד לבא".

ו כ ל מה שצוה לעשות, אפילו הי' נראה דבר קל ופשוט מאד הי' כבד מאד על האדם לעשות. והי' מונח עליו כל מיני כבידות, והיה עליו כמה וכמה מניעות אעפ"י שהדבר הי' דבר פשוט. ואלו לא הי' מצוה רבינו ז"ל לעשות אותו הדבר הי' קל עליו הדבר מאד לעשותו. אבל כשצוה רבינו ז"ל לעשותו הי' כבד מאד. אבל אעפי"כ היו אנשים שלו מקיימים את דבריו תמיד. כי ידעו מזה שדבריו שהוא מצוה כבד מאד לעשותו. והיו מכריחים עצמם מאד מאד לקיים דבריו. והיו מתחננים ומבקשים מאד מהשי"ת על זה שיעזור אותם לקיים דברי הנהגותיו הקדושים. והשי"ת עזרם על זה. ושמעתי מפיו הק' בפירוש שאמר, כל מה שאני מצוה לעשות הוא כבד מאד לעשות וכו'. ומי שזכה להתקרב אליו הי' רואה קצת מעין זה וכו'.

ו ג ם עכשיו עדיין מונח כל מיני כבידות ללמוד ספריו הקדושים. ויש עליהם כמה מניעות. אפילו מי שזוכה לידע מרבינו ז"ל ורוצה ללמוד אותם יש לו כבידות גדול ומניעות רבות מאד, כידוע בחוש לנו. וגם עדיין האור נעלם ונסתר. (שם סעי' קפ"ד):

י"א) כשנתן הצעטליך וכו' ואמר לו זה שקיבל הצעטיל לרבינו ז"ל וכו'. העולה על דעתינו לא הי' כך. כי היינו סבורים שתצוו לנו וכו', השיב רבינו ז"ל, הלא אלישע אמר לנעמן רחץ וטהר. ולא רצה להאמין שבדבר

הקל הזה יהי' לו רפואה. ואמר הלא טוב אמנה ופרפר ונהרות דמשק הלא רחצתי בהם וטהרתי. עד אשר אמרו לו עבדיו, אבי דבר גדול דיבר אליך הלא. תעשה, אף כי אמר אליך רחץ וטהר. ואז שמע לעבדיו ורחץ בירדן ז' פעמים וישב בשרו ויטהר. כן אתם נדמה לכם שצריכין דווקא לומר לרפואתכם דברים כבדים ואין אתם מאמינים שבדבר קל שאני מצוה אתכם לעשות יהי' לכם רפואה שלימה רפואת הנפש באמת, ודיבור זה נצרך מאד כמה פעמים. כי לפעמים אדם מונע עצמו מלעשות איזה דבר שבקדושה מחמת כבידתו באמת, מחמת ריבוי המניעות שמונעים אותו מלעשותו והוא אינו מתגבר לשברם. ולפעמים להיפוך שהוא נמנע מדבר שבקדושה מעוצם קלותו, שהדבר הזה קל בעיניו מאד לעשותו, ומחמת זה אינו מאמין שחיי נפשו יהיו תלויים בדבר קל שכזה. ובאמת צריכין ליזהר במצוה קלה כבחמורה, ואורח חיים פן תפלס, וכל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה. כי עיקר הסתות ומניעות הבעל דבר הוא רק מניעות המוח, שלפעמים מכניס במוח האדם שכבד עליו מאד לעשות הדבר זמחמת זה רוצה למונעו. ולפעמים להיפך שמקיל עליו ומקטין בעיניו אותו הדבר מאד עד שאינו עולה על לב האדם שחיי נפשו תלויים בזה. והכל כדי למונעו ח"ו. ולפעמים זאת המניעה, גדולה ביותר ממניעה ממש. אבל הולך בתום ילך בטח. ואינו מסתכל על שום מניעה ובלבול שבעולם כלל. וכל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה. (חיי"מ עבוה"ש סעי' מ"ו):

יב) אמר העולם לא טעמו אותי כלום עדיין. אילו היו שומעים רק תורה אחת שאני אומר עם הניגון והריקוד שלה, היו כולם בטלים בביטול גמור. היינו כל העולם כולו אפי' חיות ועשבים וכל מה שיש בעולם הכל היו מתבטלין בכלות הנפש מגודל עוצם התענוג המופלא והמופלג מאד מאד וכו'. (ובלשון אשכנז, אמר בזה הלשון. „וייא זאלין מיך הערין איין תורת מיט איהר ניגון אוך מיט איהר טאנץ וואלט די גאנצע וועלט. אוס גגאנגגען". וחזר ושאל, וואס האב איך גזאגט וכו' וואס מיינסטו דיא גאנצע וועלט אפי' חיות ועשבים וכו' ככל הנ"ל. (חיי"מ במעלת תורתו אות א'):

יג) אמר הספר הקדוש שלו „ליקוטי מוהר"ן" הוא אתחלתא דגאולה, ואמר מאחר שיצא בעולם אני חפץ מאד שילמדו אותו. כי צריכים ללמוד אותו הרבה מאד עד שיהיה שגור על פה. כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדול מאד להשי"ת אשר אין ערוך אליו וכו'. ואמר שטוב לקבוע לעצמו ב' שיעורים ללמוד ספריו הקדושים, שיעור אחד פשוט לומר במהירות הרבה מאד כדי שיהיה שגור בעל פה. ושיעור אחד ללמוד בעיון גדול. כי יש עמקות גדול ונפלא בספריו הקדושים והנוראים מאד עד אין סוף ואין תכלית. (שם סעי' ז'):

יד) פ"א הי' מזרז את א' ללמוד את ספרו. ואמר שהוא מצוה גדולה ללמוד את ספרו הרבה, ואמר לו, שיכולין להיות נעשה בעל מוח גדול ע"י ספרו, כי יש בו שכל גדול ועמקות נפלא מאד עפ"י פשוטן של דברים. וגם אם יתמידו בספריו הקדושים יכולין לזכות להיות נעשה איש כשר באמת. ואז יזכה לראות הפנימיות שיש בספריו הק'. כי יש בהם פנימיות הרבה מה שאין נראה עפ"י פשוטו כלל. אשרי הזוכה ללמוד ולהתמיד בהם הרבה. (שם סעי' ח'):

ט"ו) אמר בהתורה שלי יש עמקות וכו' ומי שיש לו עינים וישים דעתו ולבו היטב לדבריו הק' יבין מעט מזעיר מעוצם העמקות הגפלא שיש בספריו הק' אשר לא נמצא דוגמתו כן בשום ספר. (שם סעי' ט'):

ט"ז) אמר כל התורה שלי הוא כולה הקדמות. (שיהר"ן סעי' קצ"ט).

י"ז) פ"א היה משבח את הספר שלי מאד. ואמר שיכולין להיות נעשה בעל תשובה גמור ע"י לימוד הספר שלו. והי' חפץ ומשתיקק מאד שידפיסו ספרו כמה פעמים ויתפשטו בעולם. ואמר שיהיו בני אדם שילמדו ויתפללו על ידי הספר הזה. ואמר מי שישב ויעסוק בספריו רק בלי נצחון וקינטור ויסתכל בו באמת או בוודאי יהיו נבקעין אצלו כל גידי קשיות לבבו. ואמר בזה הלשון, סע ועט איהם אלע אדערין טרענין וכו'. (חיי"מ מעל"ת סעי' י'):

י"ח) אמר כל התורה שלי כולה בחינות. (שם סעי' יא):

י"ט) אמר הבעל דבר יכול לחפות ולכסות את העינים, אבל בלא זה הי' הספר עושה התעוררות גדול מאד בעולם. ואמר בזה הלשון "דער בעל דבר קען זעהר פאר שטעלין.

אבער זוגסט וואלט דאס ספר מחויב גיוען צוא טאן אגרוסען אויס בראך אוף דער וועלט". (שם סעי' י"ג):

כ) אמר הסור מרע שלי הוא חידוש נפלא. וגם העשה טוב שלי הוא נפלא מאד. כי אני עושה טוב הרבה באמת, והתורה שלי עושה הרבה מאד בעולם. כי ע"י התורה שלי נמשכין כל ההשפעות שבעולם, ודיבר עם א', מה המשא ומתן שלך, עם חטים אתה נושא ונותן, גם זה נמשך ע"י התורה שלי.

ענה ואמר על ב' כתות אנשים יש לי רחמנות גדול עליהם, על אלו אנשים שהיו יכולים להתקרב אלי ואינם מתקרבים, ועל אלו המקורבים אלי ואינם מקיימים את דברי. כי אני יודע שיהיה עת, בעת שיהיה האדם מונח על הארץ עם רגליו אל הדלת, אז יסתכל על עצמו היטב ויתחרט מאד מאד על שלא זכה להתקרב אלי. או שלא קיים את דברי. כי אוי ידעו שאם היו מקורבים אלי ומקיימים את דברי. לא הי' שום דרגא בעולם שלא הייתי מביאם לאותה המדריגה. אבל לא יועיל אז וכו' (שם סעי' ט"ו):

כ"א) ואמר רבינו ז"ל שבכל שיחה ושיחה שהוא משיח ומדבר עמנו יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפילו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אוו וויא איך מיין אגוטער יוד) אם ירצה ללכת עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה ומי שזכה לשמוע מפיו שיחתו הקדושה ידע זאת באמת ובבירור. וגם אפילו עכשיו כשלומדין דברי הקדושים בספריו הקדושים יש להם כח גדול לעורר להשי"ת. לזכות לדרכי ה' באמת. כי כל שיחה שלו הוא התעוררות נפלא ונורא מאד ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השי"ת לכל אחד לפי מדרגתו אפילו מי שהוא במדריגה עליונה מאד יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו. וכן להיפך אפי' מי שהוא בתכלית מדריגה התחתונה ח"ו יכול ג"כ לקבל דרך ישרה ועצות נכונות למלט נפשו מני שחת. אם ישים לבו היטב לדבריו הקדושים ויקיים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות. אשרי שיאחז בהם. (שם סעי' י"ט):

כ"ב) אמר שאין שום אבר באדם שלא אמר עליו תורה, כי כבר אמר תורה על כל אבר ואבר שיש להאדם, כי ידוע שקומת האדם מרמז למה שמרמז וכו'. (שם סעי' ל"ג).

כ"ג) שמעתי בשמו שאמר שכל ההשגות הגבוהות שהוא משיג אינם חשובים אצלו כל כך רק העיקר הוא כשזוכה להכניס איזה דיבור בתוך העולם. כי בכל דיבור ודיבור שהוא מדבר בפני העולם תלויים בו כל העולמות עליונים ותחתונים. (שם סעי' ל"ה):

כ"ד) אמר אם הי' הבעש"ט ז"ל שומע תורתו הי' אצלו ג"כ חידוש. אם הי' רשב"י ז"ל שומע תורתו הי' ג"כ חידוש גם אז. (שם סעי' מ"ב):

כ"ה) שמעתי מאיש א' ששמע מרבינו ז"ל שאמר בזה הלשון "מיין פייעריל ותעם שוין טלואין ביז משיח וועם קומין". האש שלי תוקד עד שיבא משיח. (מעלת המתקרבים סעי' ס"ו):

כ"ו) שמעתי בשמו שאמר הפחות שבאנשיי אני מוליך אותו בדרך של צדיק גדול מאד וכו'. (שם סעי' ע"ד);

כ"ז) אמר כל מי שיציית אותי ויקיים כל מה שאני מצוה, בוודאי יהי' צדיק גדול יהי' מה שיהי'. והעיקר להשליך שכל עצמו לגמרי רק כאשר יאמר הוא יקיים הכל כמאמרו. ואמר אז ענין עם נבל ולא חכם כמבואר בלק"מ ח"א סי' קכ"ג. מן הסתם מי שיכול ללמוד ביותר מסוגל ביותר (שם סעי' פ):

כ"ח) פ"א דיבר עמנו והי' מתמיה את עצמו, איך אנו זוכים וראוים לשמוע מפיו הק' תורות גבוהות נוראות וקדושות כאלו, אך אמר כל בי עשרה שכינתא שריא (שם סעי' ס"ג):

כ"ט) ענה ואמר אנחנו איננו כלל מזה

העולם של עכשיו ומחמת זה אין העולם יכולים לסבול אותנו וכו'. ובאמת אם לא הי' דור כזה, אם היו דברים אלו (היינו התורות שהוא אומר) נאמרים בדורו של האריז"ל או אפילו בדורו של רשב"י ז"ל הי' רעש גדול מאד מאד. (שם חיי"מ מעל"ת סעי' ו');

ל) שמעתי פ"א שהתפאר בשבח גדולת תורתו, ואמר אז בדברי התפארותו, הלא אני יודע מהיכן אני לוקח אותם, והמובן מדבריו ומתנועותיו הק' אז שהוא לוקח תורתו ממקום גבוה ועליון מאד; (שם סוף סעי' י"ד);

ל"א) הקשר והחיבור של התורות שלו וכו' (עיין שיחה זו בהקדמת הפרפראות לחכמה בקונטרס זה בסוף התורה בהתעוררות השייך להתורות);

ל"ב) לזכרון מה שאמר לי לבדי וכו' ואני אפתח לך שבילי השכל ותלך ותטייל דרך כל התורות שלי כדרך ההולך ומטייל בהיכלות ובניינים נפלאים ונוראים, ואז ביאר לי הענין קצת ואמר לי כי התורות שלו הם כמו מי שנכנס לפלטין שיש בו היכלות וחדרים ואכסדראות ופשפשין נאים, נפלאים ונוראים מאד, ועליות על גבי עליות שונות בדרכי חידושים נוראים, ותיכף כשנכנסין בחדר אחד ומתחילין להסתכל בו ולהתפלא על נפלאות החידושים אשר בו, בתוך כך רואין שנפתח לו פתח נפלא לחדר אחר, וכן מחדר זה לחדר אחר, וכן מחדר לחדר ומחדר לעליה וכו' וכולם פתוחים מזה לזה פתחים וחלונות ומקושרים ומשולבים זה בזה בסדר נפלא ובחכמה עמוקה ובתכלית היופי והנוי. (וכל זה א"א לבאר בכתב כי אם למי שנכנס קצת בהבנת עומק דברי רבינו ז"ל. אשרי הזוכה לטעום נועם מתיקות עמקות תורתו אשר אין דוגמתה) אבל אעפי"כ עדיין לא יהי' שלך רק כמו מי שמטייל בשל אחרים. אבל אני רוצה שיהי' שלך לגמרי, וגם זה יהי'. (איך וויל אבער זייא זאלין טאקי זיין דיין. וועט דאס אויך זיין. דיא מיינסט פאר דיינע מעשים טובים. נאר ווארים איך וויל אזוי) וכו'. (שם חיי"מ עבוה"ש סעי' קמ"ב);

ל"ג) אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף לבו. פי' מי שאינו מקושר ומקורב לצדיק אמיתי, אזי כל עבודתו הוא רק כמו מי שמעקם עצמו ומתדמה לחבירו בקוף בפני אדם, וזהו אולת אדם תסלף דרכו, היינו שהאדם ע"י אוולתו כל עבודתו היא רק בבחי' תסלף דרכו כמו מי שמסלף ומעקם עצמו אחר חבירו כנ"ל, והטעם כי ועל ה' יזעף לבו. היינו להצדיק שהוא בחי' על ה' כי מי מושל בי צדיק, יזעף לבו. היינו שחולק על הצדיק ואינו מקורב אליו, עי"ז תסלף דרכו שהוא רק כמי שמעקם עצמו כנ"ל. כי אין ממש בעבודה כ"א ע"י הצדיק האמיתי כמובא במ"א. (שיחות הר"ן סעי' קי"א);

לד) שמעתי מה' שמעון ז"ל שאמר לו רבינו פה ברסלב בסוף ימיו, כמו שאתה רואה אותי, כל מה שיגעתי וטרחתי ופעלתי ע"י עבודתי מעודי עד היום הזה, עתה אני יכול לפעול כל זה ביום אחד, ואח"כ בזמן אחר אמר לו, שעתה יכול כל זה בשעה אחת. ואח"כ אמר שיכול לפעול כ"ז ברגע אחת. והבן היטב עד היכן הדברים מגיעים כי בעת שאמר זאת לר"ש כבר השיג מה שהשיג וכו' כי גם קודם א"י היתה השגתו גבוה מאד מאד בלי שיעור. ואח"כ כשבא מא"י היתה בעיניו כל ההשגה של קודם א"י נחשב כלא ממש והי' מתבייש ממנה. וגם אח"כ עלה בכל פעם למעלה למעלה בלי שיעור וערך מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב וכו' וכו' כמובן מעט מסיפורים שמכבר, ואח"כ אמר כנ"ל, ראה והבט והבן בסיפורים שמכבר, ואז תבין מעט מעוצם גדולת דברים האלה. גם שמעתי בשמו שאמר "כשווכין לדעת השלם אזי יכולין לעשות ולעבוד השי"ת ברבע שעה מה שאדם אחר צריך לעבוד ולהתייגע על זה שבעים שנה. (שם סעי' קע"ד);

ל"ה) אמר אין מי שיוכל להבין בהספר (היינו בספר ליקוטי מוהר"ן) כי אם מי שיכול לומר כל תורה ותורה פנים ואחור. (שם סעי' קצ"ח);

לו) אמר כל תורה ומאמר שאומר, יכולין לילך ולעבור בו כל תנ"ך ותורה שבעל פה. (שם סעי' ר');

ל"ז) אמר אפי' מי שאינו שומע דבורי התורה שאומר, רק הקול לבד, הוא ג"כ טוב מאד, וזה בחי' לשמוע בקול דברו, בקול

דיקא ואפי' מי שהוא רק עומד בבית אצל התורה שאומר טוב מאד מאד בלי שיעור. (שם סעי' ר"ה);

ל"ח) אמר לפעמים אני מדבר איזה דיבור לאיזה אדם, ואין הדיבור עושה פעולתו עד לזמן רחוק. כמו שיש כשנותנין איזה סמים לרפואה, לפעמים הסם עושה פעולתו ומועיל מיד, ולפעמים צריך הסם לשהות בתוך האדם איזה זמן ואח"כ הוא עושה פעולתו, כמו כן יש דברים שהוא מדבר שהם מונחים אצל האדם ואינם מעוררים אותו עד לזמן רחוק, אבל סוף כל סוף יעשה הדיבור פעולתו ויועיל בוודאי. (שם סעי' ר"ו);

ל"ט) אמר יש כמה דברים שאני אומר לאיזה אדם, ועדיין אין עושים פעולתם. רק שמתגלגלים הדברים מאדם זה לאדם אחר ומחבירו לחבירו וכו' עד שיתגלגלו הדברים ויבואו לאיזה אדם ויוכנסו הדברים ללבו בעומק גדול ושם יעשו פעולתם בשלימות ויעוררו אותו וכו'. (שם סעי' ר"ן);

מ) אמר. שכל התורות והשיחות שלו אינם בשבילנו לחוד כי אם את אשר ישנו פה ואשר איננו פה. (ועי' בפירוש רש"י, אשר איננו פה. ואף עם דורות העתידים לבוא והבן). וכמה פעמים דברנו עמו מענין זה ורמז לנו בדבריו, להחדיע לדורות הבאים את כל מעשה ה' הגדול שעשה עמנו. ופעם א' אמר בפירוש, גם לבניכם תודיעו את כל התורות והשיחות הנפלאות והנוראות והמעשיות וכיוצא בהם אשר גילה לנו. ואמר אז זה הפסוק בהתלהבות גדול כגחלי אש. והודעתם לבניך ולבני בניך. (ואמר בזה הלשון. אייהרע קינדער זאלט איהר מודיע זיין וואס דא האט זיך גיטאן). ואמר ברתת וזיע בהתלהבות נורא. והודעתם לבניך ולבני בניך. ואמר דע והאמן, אם אפשר להוציא אחד מן הרפש, גם מי שיתאחז בו יוציאו אותו גם כן. (שם סעי' ר"ח);

מ"א) שמעתי בשמו שאמר. כשמקורבים לצדיק האמת טועמים טעם גן עדן. כי איתא בזוה"ק שהצדיק הוא גננא דגינתא. (שם סעי' רנ"א);

מ"ב) אמר אני נהר המטהר מכל הכתמים (חיי מוהר"ן מעלת המתקרבים סעי' צ"ג);

מ"ג) פ"א דבר עמי מענין שא"א להיות איש כשר באמת כ"א כשמתקרבין לצדיק האמת שבדור. ענה ואמר קודם שנמצא הצדיק האמת בעולם יכולים להתקרב להשי"ת מעצמו. אבל אחר שכבר נמצא הצדיק האמת בעולם, א"א להתקרב להשי"ת באמת בשום אופן כ"א כשזוכין להתקרב אליו (ואמר בזה הלשון איי סע איז פאר האנין עפים אזאך קען מען וכו', נשמער אז סע איז שוין פאר האנין, קען מען אנדערש. ניט זיין איין יהוד סיידין מען איז זיך צוא איהם מקרב) ויש לי בעוה"ת שיחה נאה בזה ואם יהי' רצון השי"ת לכותבה יתבאר במ"א. (שם סעי' נ"ט);

מ"ד) כבר הודיעני רבינו ז"ל, שגם המצות שיש עליהם טעמים הגשמיים. יש להאמין שהעיקר הוא טעמים הרוחניים לאין סוף שנמצא בה כי אורייתא וקוב"ה כולא חד. וכן במצות תלמוד תורה העולה על כל המצוות. (כמבואר מזה גם בספר המדות (לימוד ל"ג) בזה הלשון, הרגל הלימוד עולה על קיום כל המצוות). אעפ"י שבפשיטות כל טעם הנגלה (של הלימוד) הוא, למען דעת איך להתנהג בכל דבר, את הדרך אשר נלך בה ואת המעשה וכו'. אבל גם בזה כל עיקר המצוה (של הלימוד) הוא בלשון סגולה להצלחת הנפש כפי טעמים הרוחניים אשר בה (ועי' בספר המדות (לימוד י') בזה הלשון. כל ידיעה במשפטי התורה, הן מצות שבין אדם לחבירו הן מצות שבין אדם לקונו. הידיעה הזאת בעצמה היא הצלחת הנפש) וכן מבואר מדברי חז"ל במס' זבחים לענין הלימוד שבהלכות קדשים שהוא הלכתא למשיחא. אבל דרוש וקבל שכר

והנה כאשר יצא מפי רבינו ז"ל כמה דברים נוראים בהכרח לימוד ספרו. כי גם מיום התגלות סתרי תורה שבזוהר הק' תהי' בזה לבד (עיקר) הסגולה להצלחת הנפש כמבו' בזה מדברי האריז"ל גם לענין הלימוד בכל חכמת הקבלה שנתגלה על ידו (רק שלא כ"א ראוי ללימוד קבלת האריז"ל מלשונות ההגשמה אשר בה וכו'. אבל להראויים לזה מאד מאד מוכרחים דבריו והשגותיו הק') ורבינו ז"ל קרא ס"א לספר עץ חיים בשם

ספר מוסר ואמר בזה הלשון "סע אטייהר מוסר ספר סע איז, והפליג מאד ביקר מעלתו).

ועתה כפי המובן ברוממות רבינו ז"ל, יש גם מזה בעצמו להבין מרחוק מרוממות לימוד תורתו והצלחת הנפש שזוכים ע"י כל דיבור ודיבור שבה. ואגב אורחא הננו להזכיר מה שמובא מזה קצת (בהשיחות הר"ן סעי' י"ט וחיי מוהר"ן עבוה"ש סעי' קכ"ב וגם בלק"ה בציעת הפת הל"ה) שרבינו ז"ל הפליג מאד לפני מורנ"ת. בעוצם כח התורה להוציא את האדם מכל מיני טנופת. ואמר לו בזה הלשון. גלייך דיא ווייסט דעם כח פון דער תורה. זמאמר רבינו ז"ל (בחיי"מ, ומובא כאן לעיל סעי' מ"ב) אני נהר המטהר מכל הכתמים. מבואר ג"כ מדברי מורנ"ת שסובב העיקר על דברי תורתו הקדושה.

ובספר המדות אות צדקה ח"ב סעי' ב'. מבואר מעלת יקר הלימוד, כי התורה והמעשר והשבת נותנים חיים גשמיים ג"כ.

ועוד הנני לספר. אשר ראיתי בבית אבי. איש זקן אשר בימי נעוריו התחיל לנסוע לרבינו ז"ל עם דודו שהי' מאנשי רבינו ז"ל. דודו שיבח אותו קצת לפני רבינו ז"ל, שהוא בר אוריין, והתחיל רבינו ז"ל לעוררו על התמדת הלימוד, ואמר לו בזה הלשון, די ליפען זאלין דיר ניט צוא שטיין (כי עדיין הי' סמוך על שלחן חותנו). גם אמר לו רבינו ז"ל בזה הלשון. די תורה וועט דיך קויקען. די תורה וועט דיך שטארקען, ועוד כמה וכמה שבחים חשב אז. ובסוף הרים את קולו ואמר לו בזה הלשון. די תורה מאכט רייך.

גם מבואר מדברי רבינו ז"ל (בחיי"מ. ומובא כאן לעיל בסעיף (מ"ג הקודם) לענין הצדיקים יחידי הדורות. שקודם ירידת הצדיקים לזה העולם, יש ביכולת להיות איש כשר ועובד את ה'. גם זולת זה הצדיק וחורתו. ומשבא לזה העולם. אין ביכולת כלל לזכות זולתו וזולת תורתו למה שצריך לזכות. וכפי הנראה מדבריו הק' שזה נמשך מדרכי השי"ת בהנהגת העולם. זה לעומת זה. וביריד הצדיק הרופא נפשות לזה העולם, ברפואות ותחבושות יקרות ונפלאות שלא נתגלו עדיין מעולם, נתחדשים כנגד זה מחלות ומכאובים חדשים שלא היו עדיין בעולם, ושאין ביכולת לעמוד כלל כנגדם. אם לא בסגולות ורפואות הצדיק שנתחדשו וירדו כנגדם באלה העתים. והבלתי מתרפא בהם אבדה תקוותו ח"ו".

ולפי כל זה תבין ותתבונן "ברוב ועוצם חיוב והברח הלימוד בתורה שבנסתר שזכינו ע"י רבינו ז"ל. כי הן המה התבלין המוכרחים להיצה"ר שבעת הזאת. שעל זה אמרו חז"ל, בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין (קדושין דף ל' ע"ב).

והעיקר הוא לימוד העיון שבה. כמבואר מדבריו הק' (לק"מ חלק א' סי' ק"א) שזה הוא הלימוד (רק הלימוד בעיון) המסוגל להנצל על ידו מהתאוות והמדות הרעות.

ואעתיק מעט לשונו ז"ל. כי יש ע' אנפין נהירין ויש ע' אנפין חשוכין. במחשכים הושיבני וכו', ומן אנפין חשוכין יש לעכו"ם יניקה וכל עכו"ם יש להם כל המדות רעות. וכל מי שיש בו מדות רעות הוא נכנע תחת אותם העכו"ם הכרוכים ומקושרים לאותן המדות רעות. וזהו כל הפורק עול תורה שהיא בחי' ע' אנפין נהירין נותנין עליו עול מלכות. שיעבוד בגשמיות. וגם עול דרך ארץ. דרך ארציות המדות רעות של העכו"ם. מתגברין עליו ע' אנפין חשוכין שהם השעבוד והמדות רעות של העכו"ם. אבל כל המקבל עליו עו"ת היינו מי שלומד בעיון. שמעיין ומבין חכמות התורה שזהו בחי' אנפין נהירין בחי' חכמות אדם תאיר פניו. עי"ז מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, כי נתבטל ממנו השעבוד והתאוות והמדות רעות שלהם. שהם בחי' אנפין חשוכין. ע"י שקיבל עליו עול תורה שהיא בחי' אנפין נהירין כנ"ל. כי כל מה שאדם משיג בשכלו הוא בחי' אנפין נהירין, ומה שאינו משיג הוא בחי' אנפין חשוכין. וע"כ כשווכה לעיין בתורה עד שמשיג חכמות התורה שאזי הוא בבחי' אנפין נהירין. אז נכנעין המדות והתאוות של העכו"ם בחי' אנפין חשוכין וכו'. ובכל אדם ואדם בעצמו יש בחי' אנפין נהירין שהם בחי' קדושת ישראל עם קדוש הרחוקים בשרשם מכל המדות והתאוות, ויש בו אחיזת ע' עכו"ם אנפין חשוכין שהם בחי' התאוות ומדות רעות שכולם הם מבחי' ע' עכו"ם

אנפין חשוכין כמ"ש ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם, שהיינו שמעורב במדות רעות שבו שגמשכין מן הגוים כנ"ל. וכשאדם עובר עבירה וכו' נחקק על עצמותיו כמ"ש ותהי עוונתם על עצמותם. וא"א לו לצאת מזה כי אם ע"י התורה, שהיא בחי' אנפין נהירין היפך מכל התאוות והמדות שהם בחי' אנפין חשוכין שמשם נמשכין כל העבירות ח"ו. כי צריך האדם להתייגע בתורה ולהמית עצמו עליה וכו' ואת התורה אדם כי ימות באוהל וכו' מי שממית עצמו עליה, דהיינו עצמיותו שהם בחי' המדות רעות והתאוות רעות שמהם כל הפגמים החקוקים על עצמותיו כנ"ל. כי צריך להתייגע בתורה עד שיבין אותה וכו' ואז נקרא אדם בחי' זאת התורה אדם ע"י התורה נקרא אדם אתם קרויים אדם ולא עכו"ם וכו' כי עיקר בחי' אדם הוא בחי' השכל האמיתי שזוכין להשיג חכמות התורה הק'. כי יש ג' שכליות שכל פשוט חכמה, וכשלומד ומבין בינה ואח"כ כשיודע התורה זה נקרא דעת, ווה בקרוב עלי מרעים תרין רעין וכו' חכמה ובינה. חכמת התורה אדם צריך לאכול את בשרי להמית עצמיותו היינו התאוות ומדות רעות כנ"ל ועי"ז צרי ואביבי לי כשלו ונפלו וכו' (זהו מעט תמצית התורה ק"א ע"ש כל התורה היטב. ועי' היטב התפלה ק"י מלקוטי תפלות המיוסדת על תורה ק"א הנ"ל. והא לך מעט תמצית מהתפלה. רבונו דעלמא כולה, אדון יחיד נותן התורה, אתה גלית לנו ברחמיך הרבים שכל כח העכו"ם הוא מהע' אנפין חשוכין. דהיינו שע"י אנו מתרשלין בעסק התורה ואין אנו מעיינין בה כראוי, ומחמת זה דרכי התורה נסתרו ונחשכו מעינינו ועי"ז מתגברין ח"ו כל התאוות ומדות רעות שבאים מהעכו"ם שיונקים מאנפין חשוכין ועי"ז בעצמו מתגבר ח"ו וכו' ותרחם עלינו ותפתח לנו שבילי השכל האמת שנזכה להבין כל דברי התורה על בוריין ואמיתן, ונזכה להכניס כל מוחינו ומחשבותינו ושכלינו בתוך התורה לעיין בה היטב במקום שצריכין לעיין וכל ביונתינו יהי' לשמה כדי להבין דברי התורה על בוריין לאמיתן ולא להתייהר ח"ו וכו' כדי שיביאנו התלמוד לידי מעשה לסור מרע ולעשות הטוב בעיניך תמיד, וכו' ונזכה לשבר ולבטל ולהמית כל התאוות רעות וכל המדות רעות שבגופנו ע"י עסק ועיון התורה באמת. אבינו וכו' רחם וכו' ותן בלבנו בינה להבין וכו' רחם וכו' ועזור והושיעה לנו בכל מיני ישועות באופן שנזכה להתחזק בעסק תורתך הקדושה, ונכניס כל דעתינו ומחשבותינו וכל רעיונינו בתוך תורתך הקדושה יומם ולילה, באופן שתאיר לנו התורה אור פניה הנעימים הקדושים, ויאירו ויגנו עלינו כל הע' פנים לתורה שזכו הצדיקים השלמים להשיגם, ועי"ז נזכה לשבר ולבטל כל התאוות וכל המדות רעות מאתנו וכו' (ע"ש כל התפלה באריכות).

ובספר המדות באות סוד מבואר, שבעיון עמוק בסודות התורה יכולים לפקוד עקרות ולרפאות חולאת חוק. (שגם מזה מובן גודל ועוצם מעלת זה הלימוד). וכאשר נקראים בשם סודות התורה. כל דברי רשב"י ז"ל בהזוה"ק והתיקונים שנפתחו ויצאו ממקור החכמה דעתיקה סתימאה. כן גם כל דברי הנחל הנובע משם ע"י רבינו ז"ל. שמחמת זה מבואר מדבריו הק' שגם הקובע לעצמו בכל יום שיעור הלימוד בספריו הק' לא יסתפק א"ע בשיעור לימוד הפשוט, אבל יחלק את העתים, ויוסיף לקבוע לעצמו שיעור לימוד העיון בספריו הקדושים. וכו' וכפי הכלל הראשון והעיקרי לכל הכללים אשר כתבתי בהקדמת ספרי ביאור הליקוטים, שכן דרך רבינו ז"ל לפרש בכל מאמר מניה וביה תחלתו מסופו וסופו מתחלתו, ובאופן שאין נראה כלל רק למי שחיתר ומעמיק בהם, וכאשר ירמז מורנ"ת זה הכלל בהקדמתו שכתב לליקוטי מוהר"ן הראשון ולקוטי תנינא:

וע"ש מה שכתב שכפי עוצם העומק הי' צריך לכתוב בכל דיבור ודיבור (של רבינו ז"ל) ודוק אז והבן היטב: וגם אגב אורחא ראה ראיתי שלפי"ז מפורש שיחת רבינו ז"ל סעי' קצ"ח (ומובא כאן לעיל סעי' ה) "שאין מי שיבין את תורתו רק מי שיכול לאומרה פנים ואחור", כי כשחוזר הקורא לאחוריו מסוף המאמר לתחלתו מבין יותר כוונת רבינו ז"ל, וגם עיין שאר כל הכללים אשר כתבתי בהקדמת ספרי ביאור הליקוטים וכו': (ספר

שיחות וסיפורים מר' אברהם ז"ל כרך א' סעי' י"ב י"ג):

מ"ה) אמר מוהרנ"ת ז"ל אמירת ספרי אדמו"ר ז"ל שהם הליקוטי מוהר"ן וספר המדות והסיפורי מעשיות והשיחות שלו, האמירה לבד מסוגלת להנשמה כמו אמירת ספרי הזוהר והתיקונים:

עוד אמר שגם בימי אלול הקדושים מצוה לאומרם מתחלתם ועד סופם ומועיל מאד מאד (כוכבי אור מר' אברהם ז"ל דף נ"ג): (ועיין גם להלן בסוף התורה, תמצית הקדמת ביאור הליקוטים וגם עיין שם סעי' מ"א באור הליקוטים סעי' י' הקדמת כוכבי אור וגם סעי' מ"ז המאמר "מחכמה ותבונה":

מ"ו) הרב ר' אהרן ז"ל מברסלב נכנס פ"א לרבינו ואמר לו רז"ל (קצת בלשון תוכחה) למה לא תקח את ספרי ותעיין בו היטב עד שיעלה על דעתך איזה קשיא, ואח"כ תוסיף ותעיין בו עד שתבין ותדע את התירוץ שעל זה, וכשמוע הרב את דבריו חזר לביתו ופתח את הספר ליקוטי מוהר"ן והתחיל לעיין בו עד שעלה על דעתו קשיא ופליאה בדבריו ואח"כ הוסיף ללמוד ולעיין בו עד שעלה על דעתו התירוץ והתשובה של הקשיא הזאת, וחזר אח"כ לרבינו ז"ל ואמר לפניו הקשיא והתירוץ, והיטבו דבריו בעיני רבינו ז"ל, ואמר לו אני יודע מאחד שחיבר פירוש על הזוהר ולא ברוח הקודש, ואעפי"כ כיון אל האמת, (ובצירוף כל זה, והנ"ל באות י"ב (מובא כאן לעיל סעי' מ"ד) תבין ג"כ ברוב ההכרח וחיוב והסגולה שבלימוד העיון אשר בתורתו וגם בפשיטות לא בדרך דרש. (שיחות וסיפורים מר"א ז"ל דף נ"ח);

מ"ז) שמעתי מאבי, שפ"א נתקרבו אנשים חדשים אל רבינו ז"ל, והי' אומר לפניהם תורה גבוה כדרכו ז"ל, אח"כ ספרו לפניו על אלו האנשים שאומרים שאינם מבינים תורתו, כי מאי נפקא מינה להם בתורתו הגבוה, כי הם צריכים תורה פשוטה ודברי תורה פשוטים כפי מדרגתם הפשוטה והנמוכה, וחרה לו ז"ל עליהם ואמר אז מי שאומר שאינו יכול למצוא עצמו בדברי תור' הוא אפיקורוס, כי באמת תורתו היא כלליות גדול מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין. (כת"י הרב מטשעהרין):

מ"ח) מכתבך קבלתי וכו' ואנא נפשי כחבית יהבית לדבר עמכם עפ"י אויר הנח והזך אווירא דא"י וכו' לחקוק הדיבורים שהגיד מרדכי היהודי בעט סופר, לחדש ימינו בכל עת בהתחלה חדשה לעסוק בדברי רבינו ז"ל אשר הוא עוסק תמיד לבקש התפארות בכל יום מאתנו להביא להשי"ת שעי"ז זוכין ליראה ואהבה ותשיבה שלימה ע"כ אנו צריכין לעורר אותנו בכל עת באיזה עובדא באיזה מעשה טוב ושלא לישון ימינו ושנותינו בחירוצים מהבע"ד כי הוא רוצה להפיל עלינו שינה משני עולמות, ולהבלי עוה"ז הוא מעורר אותנו, ע"כ אנו צריכין ללמוד הרבה ספרי רבינו ז"ל אשר הוא הי' ההפך ממש שהי' עור וחרש וכבד פה וכי' מוה העולם, רק כל עסקיו הי' העולם הבא, וכל מה שאנו נדבק בדיבוריו הקדושים יותר.

כן נפנה עצמינו מזה העולם לעוה"ב:

ע"כ אחיי היקרים נטה שכמינו לסבול עול תורה ותפלה ושיחה בינו לבין קינו בכל יום חק ולא יעבור, בודאי תהי' אחריתנו לטובה, ותדעו אחיי שעתה אין יכול לרפאות הבת מלכה שהיא נפשותינו כי אם מי שיכיל לשורר עשרה מיני נגינה שהם כל התורות וכל התפלות וכל עצותיו הקדושים, ובלעדי זה לא ירים איש את ידו ואת רגלו לרפאות עצמו בסם אחר, רק כשמקבלים מקודם אלי הרפואות אזי בכל מתרפאין, יתאמינו לי שאני לומד עתה ההלכות (מלקוטי הלכות ממירנ"ת ז"ל) מחושן משפט חלק א' :אני יושב משתומם ותוהה אם זה אמר יליד אשה, הנהיה כדבר הגדול הזה, הנשמע קול אלקים מדבר מתוך האש ויחי, שיכולין לזכות לחיות כאלו ע"י תמימות ופשיטות ע"י זקן שבזקנים, ע"כ עירו נא התעוררו נא לאהבתנו ויחזק א' את חבירו לעורר א' את חבירו שלא לישון ימינו להבל ולריק רק בתורה ותפלה, נתן במוהר"ר יהודה ז"ל. (כ"י ר' נתן ב"ר ליבלי ראיבנס תלמיד מורנ"ת ז"ל);

מ"ט) ראה ראיתי מרחוק כמציץ מן החרכים קצת גודל העמקות הנפלא שיש

בדברי רבינו הקדוש בעל ליקוטי מוהר"ן זצ"ל גם לפי פשוטן של דברים, וכמבואר מזה קצת במקום אחר מה שהזהיר הוא בעצמו ז"ל לעיין ולדקדק מאד בדבריו כי יש בהם עמקות נפלא. והנה אנשי רבינו ז"ל בעצמן שזכו לשמוע דברי אלקים חיים מפיו הקדוש בעצמו וכו' בפרט שגם בעצמן רובם ככולם היו אנשים גדולים ומופלגים מאד בחכמות התורה שבנגלה ושבנסתר וכמפורסם דבר זה בעולם. ע"כ לא נמצא א' מהם שישתדל בזה לבאר קצת דבריו ז"ל. כי ידעו בנפשם אשר לבאר מאמר א' ממאמריו ז"ל ביאור שלם ומספיק לא יכילם גם המון יריעות ולא יספיק הזמן לזה כלל כי מאד עמקו מחשבותיו ז"ל עמק עמוק מי ימצאנו. וביאור כל מאמר בשלימות, ועד היכן הדברים מגיעים, וכל רמיזותיו וסודותיו הק' הכלולים בכל מאמר ומאמר, דבר זה נפלא ונשגב מאד ולא יכילם כל רעיון. ולפי פשוטן של דברים וכו' הי' פשוט בעיניהם קצת עד שלרוחב דעתם וגודל השגת דעתם לא עלה על דעתם כלל ההכרח (לעשות פי' פשוט). ואולי חששו ג"כ שלא יטעו המון עם ויאמרו (שזהו הפשט) ואין כונה אחרת ח"ו לבד מהמבואר. וזה בודאי דבר זר ומופלג מאד בתכלית הורות אשר אין להעלותו על הדעת כלל, כי מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, ומי יפתח פיו וימלא לבו לומר שזכה לעמוד על תוכן כוונתו ז"ל אפי' רק דיבור א' מדבריו ז"ל אפי' רק משיחות חולין שלו. ומכ"ש מהתגלות חדושי תורתו הק' שהמשיכם בדרך נפלא ונורא מאד וכמבואר מזה קצת:

אך מעומק המושג וקוצר המשיג וכו' שמעתי דבת רבים האימרים שזו עיקר המגיעה אצלם הגדולה מבולם ללמוד ולהגות בדבריו ז"ל מחמת עומק המושג שנדמה להם שקשה לעמוד אפי' על פשוטן של דברים וכו' (אבל באמת) כבר אמרו רז"ל יגעתי ולא מצאתי אל תאמין גם בכלל לימוד תורתינו הק' בפרט בענין החדושי תירה של רבינו אור האורות זצ"ל אשר המשיכם וגילה אותם באופן כזה, אשר הם כוללים באמת מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין. כי אפי' החכם הגדול שבגדולי ישראל לא יוכל להתפאר בזה שזכה לעמוד על תוכן כוונת קצת דבריו ז"ל בתכלית השלימות, וכן להיפך שאפי' הקטן שבקטנים, אם הוא רק איזה בר אוריין ויש לו איזה ידיעה קצת בלימוד התורה הק' באיזה מדרגה שהוא, יוכל לשאוב מים בששון ממעייני הישועה ולרוות צמאונו ולהחיות את נפשו בהם, ולא עוד אלא אף גם יכול להחיות גם נפשות אחרים רבים וגדולים ממנו. כאשר ראינו בחוש פעמים אין מספר. אך אעפי"כ אמרתי למלאות קצת שאלתם וכו' וחברתי הקונטרוס הקצר הזה (היינו הספר פרפראות לחכמה) לבאר בו קצת מקומות הצריכים ביאור בדבריו ז"ל. וכ"ז רק לפי פשוטן של דברים בתכלית הפשיטות הגמור. כי בוודאי אני יודע ומאמין כי הרבה הרבה תעלומות חכמה וסודות נשגבים ונוראים יש בכל דיבור ודיבור מדבריו ז"ל. בפרט מה שהיו צריכין להרחיב הביאור ביותר בכל ענין וענין להלכה למעשה בעבודת ה'. אך אמרתי וכי משום דלא מצינא למעבד כולא מצוה וכו'. גם באיזה מקומות הראתי לדעת איך שמאמריו הקדושים רומזים על כל סדר ההנהגה של כל הענין שלו גם לאחר הסתלקותו וכו' וגודל נפלאות התיקונים שנעשין ע"ז. ויתר הדברים וכל התועליות שבחיבור הזה (פרפראות לחכמה) יבואר להמעיין בו בפנים, וקראתי שם החיבור פרפראות לחכמה כי הוא רק כמו פרפראות בעלמא לחכמת תורתו הק' של רבינו אור האורות זצ"ל, אשר הוא נחל נובע מקור חכמה וכמבואר במ"א מענין זה. (מעט תמצית הקדמת הס' פרפראות לחכמה מהרב מטשערין זצ"ל):

נ) הדור אתם ראו דבר ה'. שמעו לא נאמר אלא ראו. ראו כי ה' נתן לכם מטמון דברים העומדים ברומו של עולם. כמאמר רז"ל (פסחים קי"ט) ולמכסה עתיק. זה המכסה דברים שכיסה עתיק יומין, ואיבא דאמרי זה המגלה דברים שכיסה עתיק יומין. ותרוייהו כחדא, איתנהו בהאי חיבורא קדישא, כי הוא מגלה ומכסה. מגלה ומבאר דברים עליונים ונעלמים חידוש' חדש' והקדמות יקרות נוראות ונפלאות. עצות מרחוק אמונה אומן. הנובעים ממקור מים חיים מקור עליון ונורא מאד, עיר גבורים עלה חכם ויורד עוז מבטחה,

דרך כמה צמצומים והשתלשלות מעילה לעלול משכל עליון לשכל תחתון, עד אשר נתלבשו בלבושין האלו בחלוקא דרבנן, בדרך צחות ונאות, ובדרושים ערבים ונפלאים ומתוקים לחיך. בדרך חכמה וטעם ופלפול וסברא "ודרך חיים תוכחות מוסר השכל הבוער כאש עד לב השמים" "וכל תורה ותורה שגילה לעם סגולה, כולם מלאים עצות נפלאות ונוראות לעבודתו האמיתיית ית"ש. כאשר יראה הרואה בעיניו. "אם ישים לבו עליהם באמת לאמתו". "כי אך לזה היתה כוונתו הקדושה, לעורר ישנים ולהקיץ נרדמים, להישיר לבות בני אדם אחב"י אליו ית', לאמור לאסורים צאו לאשר בחושך הגלו, לפקוח עינים עוורות, ולהוציא אסורים בכושרות, להוציא ממסגר אסיר מבית כלא יושבי חושך, האסורים בתאוותיהן והלכודים בהבליהם, והנדחים בעוונותיהם, להטות לבבם אליו ית', להשיבם אל ה' באמת בדרך הישר והנכון לפניהם, בדרך אשר דרכו בו אבותינו מעולם":

והנה אעפ"י שהדברים גלויים ומובנים קצת עפ"י פשוטן של דברים, אעפי"כ עוד דברים בגו, כי כפלים לתושיה, כי עדיין פנימיות הדברים סתומים וחתומים מעין כל, כי הם דברים שכיסה עתיק יומין, שצריכין לכסותם ולגלותם, כדי להכניסם בזה העולם, כי המכסה הוא הגילוי וכו', וכמבואר מזה בכתבי האריז"ל, וכאשר שמענו מפיו הק' ז"ל, שפעם א' אמר, שהתורה שהוא מגלה, היא נמוכה אלפים ורבבות מדריגות מכפי מה שהשיגה במקומה העליון (עי' חיי"מ מעל"ת סעי' כ' כ"א), והן הן גבורותיו, הן הן נוראותיו, אשר השיגה יד שכלו הקדוש הרם ונשא, להלביש ולהוריד דברים גבוהים ונוראים כאלה, דברים קדושים ודקים ורוחניים מאד, להלבישם בלבושים רבים וצמצומים, עד אשר יהיו דברים השווים לכל נפש, להודיע לבני אדם גבורותיו ית', לגלות עצות ודרכים ונתיבות להגיע לעבודתו ית' באמת, למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד.

והנה דבר שפתים אך למחסור, להאריך ולהרחיב הדיבור בשבח הפלגת גדולת מעלת קדושת נוראות הספר הקדוש הזה הנורא מאד, כי מי שירצה להסתכל בו בעין האמת, יראה ויבין בעצמו עד היכן הדברים מגיעין וכו':

אולם לכל אחי ורעי אדברה נא, מעט מדרכי הספר הקדוש הזה, ויתר מזה יראו בעצמם, יראו עיניהם וישמח לבם, והוא, כי כל תורה ותורה מדברי הספר הקדוש הזה, מדברת מבמה וכמה דברים פרטיים, מכמה וכמה מדות טובות, מבמה וכמה מצוות תורתינו הקדושה, ומהרחקות מדות רעות, וכל תורה ותורה מדברת מדברים מיוחדים מה שלא נזכרו בתורה השניה, וכן כולם, וכו', כי כל דברי הספר הקדוש הזה מלא עצות טובות ונוראות, ומדבר מכל המדות ומכל המצוות הנהוגות, ומהרחקת ושבירת כל התאוות, וכו' וכן מכל הדברים והדרכים הקדושים שבעולם המוכרחים לכל וכו', דברים אשר לא שמעתן אוזן מעולם, אשר לא נשמע ולא נראה לגלות סודות נוראית הנצרכין להעולם מאד בדברים כאלו אשר דרכי ה' נסתרו בהם מאד, וכו', וכן מכלליות כל התרי"ג מצות שבתורה וענפיהם וכל מצוות דרבנן, מכלליות תורה שבכתב ותורה שבע"פ, מנגלה ונסתר, הלכה וקבלה, רזין ורזין דרזין, לכולם בשם יקרא, ומכולם ידבר כמה וכמה פעמים, בדרכים וקשרים נפלאים וחידושים חדשים, וכולם כאחד הם עצות נפלאות, איך להתקרב להשי"ת, "עד אשר אין שום דבר מצוה וקדושה ועצה טובה הנצרך לכל אדם שבעולם בכל דרגא ודרגא שלא נזכר בספר הקדוש והנורא הזה". כי מאד עמקו מחשבותיו, כי הוא מדבר מכלליות הכל בכלל ובפרט, כולל כל העולמות והדרגות שבעולם, של כל אדם מקטן כגדול, מן ראשית נקודת הבריאה שהוא תחלת האצילות עד תכלית נקודת המרכז של העולם העשיה הגשמי שהאדם עומד עליו כל אחד ואחד לפי מקומו ומדרגתו באותה השעה והזמן, מן האדם הגדול שבגדולים עד הקטן שבקטנים, ואפי' המונחים למטה למטה בעשר כתרין דמסאבותא, אשר ירדו בעוונותיהם עד השאול תחתיות ומתחתיו, לכולם יעורר ויקיץ ויחיה, לבל יתייאשו מן הרחמים, כושל

יקומון מליו יברכיים כורעות יאמץ וכו'.

ומכל דבר ודבר ומכל ענין וענין שהוא מדבר. עפ"י רוב ידבר ממנו כמה וכמה פעמים. וכל פעם בסגנון אחר בדרך עצה טובה אחרת וכו' הפליא עצה הגדיל תושיה. בכמה דרכים שונים. חדשים ונפלאים. כי בעוצם חלישותינו ולגודל התגברות יצרו של אדם שמתגבר עליו בכל יום כמו שארז"ל. ע"כ אנו צריכין עצות והתעוררות לעבודתו יתברך בכמה דרכים. כי לפעמים האדם נתעורר לדרך זה ועבודה זאת ע"י אור התורה הזאת. ולפעמים אינו מתעורר לזה ע"י תורה זאת רק ע"י תורה אחרת. והכל לפי האדם וכפי המדרגה שלו וכפי הזמן והמקום. טעמו וראו כי טוב ה' שמעו אמריו כי נעמו מאד לכל אשר חפץ באמת לאמתו ורוצה להסתכל על עצמו ולחוס על חייו האמיתיים, לחשוב על אחריתו וסופו בהאיך אנפין ייעול קדם מלכא וכו'. כאשר כל אדם יודע בנפשו ולבבו:

גם תבין ותראה, כי בכל דברי הספר הזה יש בהם עמקות גדול מאד בכל תורה ותורה. עמקות לפנים מעמקות בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות. וכאשר שמעתי מפיו הק' ז"ל שפעם א' אמר בהתורה שלי יש עמקות גדול.

כי הלא כה דברי הספר הקדוש הזה באש ובפטיש יפוצץ סלע. כל תורה ותורה מתחלק לכמה וכמה הקדמות יקרות חדשות ונפלאות ולכמה טעמים וענינים היוצאים לרוב מכל תורה ותורה. כי כל תורה ותורה וכו' הוא בנין גדול ונפלא ונורא וחזק מאד בנוי לתלפיות הל שהכל פונים בו. כלול מכמה וכמה חדרים חדר לפנים מחדר וחדר לפנים מחדר וחלונות ופתחים פתוחים מזה לזה ומזה לזה. וכל חדר וחדר וכל טעם וענין והקדמה הנמצאים בפרטות בכל תורה ותורה, יש בכל אחד ואחד עמקות גדול מאד מאד. וכל מה שהולכין ומתרבין הטעמים והענינים יש בהם עמקות יותר ויותר כמים לים מכסים. "וערום יבין לאשורו כי בכל פעם שהוא נבנס ויוצא מפלטין לפלטין ומחדר לחדר ומענין לענין באותו ענין. צריך לחזור לאחוריו בכל פעם ולהביט מאחריו להבין היטב מהיקות עמקות הדברים אחרית דבר מראשיתו, וראשיתו מאחריתו. כולו קשור ומחובר ונעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו וכן באמצעיתו ובצדדיו. ישוטט המעיין וירבה הדעת, וביותר בכללות התורה שהיא מחוברת ונסגרת ונכללת מכמה טעמים וענינים שונים נוראים ונפלאים ועמוקים ורחבים מני ים". וצריך אתה המעיין שתבין בדבריו "שלפעמים מביא ב' או ג' ראיות לדבר אחד. בדרך עמקות נפלא ונעים מאד, ומרהיטת הלשון נדמה כאלו הוא ראיה אחת. כי כך דרך הספר הזה שכותב עפ"י רוב כמה פעמים תיבת כי וכיוצא על דבר אחד. ומחמת זה נדמה שהוא טעם וראיה אחת. ובאמת הוא כמה וכמה טעמים. וכל א' קשור בחבירו. ע"כ א"א לחלקם. כי הם טעמים וראיות רבות בדרך נפלא מאד. וכל א' נעוץ וקשור בחבירו (עי' בס' פרי"ל בתחלתו וס' בה"ל בהקדמה וכללים) וכו'. המעיין באמת, מי שיש לו מוח בקדקדו יבין מאליו עמקות הדברים. שהם רחבים ועמוקים מני ים. גבוה משמים ועמוק מתהום "ומי שרוצה לטעום צוף דבש אמרי נועם האלו צריך להעמיק בעין האמת בעיון גדול הדק היטב להבין הדבר על מתכונתו עד מקום שיד שכלו מגעת". אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה להבין היטב פשטיות הדברים האלה הנאמרים בספר הקדוש הזה.

ואעפי"כ הוא מילתא דשויא לכלהו, כי גם אשר קצרה ידו להבין דברים עמוקים. הוא גם הוא יוכל למצוא מרגוע לנפשו בדברי הספר הקדוש הזה, בדברי העצות הקדושות והמוסר הנפלא היוצאים מכל תורה ותורה. כפי אשר יאיר ה' עיני שכלו להבין כוונה הפשוטה שהכניס רבינו ז"ל בתורתו הקדושה.

כי באמת כל דברי הספר הנורא הזה הם השגות עליונות גבוהות ועמוקות מאד מאד עד אין סוף ואין תכלית. ונעלם ונסתר ונתלבש בהם דברים גבוהים ועליונים מאד, אשר אינם מוזכרים כלל בתוך התורה כי אם בדרך רמז וסוד. "וכל כתבי האריז"ל ומאמרי הזוהר הקדוש ותיקונים וכל דרכי הקבלה הקדושה, כולם כאחד כלולים בדברי הספר הקדוש הזה". וכל תורה ותורה מדברת מכוונות מיוחדות מאיזה מצוה ומשער מיוחד מהעץ חיים בדרך נפלא ונורא מאד. כאשר

עינינו ראו ולא זר אשר פתח עינינו והראה לנו לפעמים כטיפה מן הים מעוצם כוונתו וכו'. כי כל תורה ותורה כלול מפשט רמז דרוש סוד, ובכל אחד ואחד, הן בדרך פשט הן בדרך רמז וכו'. בכולם יש בהם עמקות גדול נפלא ונורא מאד:

אך עיקר כוונתו הקדושה הוא פירוש הפשיט שבכל תורה ותורה. כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה" כמבואר כבר כמה פעמים „שכל עיקר כוונתו הקדושה בכל תורה ותורה שגילה, ובכל דיבור ודיבור שיצא מפיו הקדוש, הכל היה רק בשביל לזכות את ישראל להביאם לידי מעשה ישרת לרמז להם מרחוק ומקרוב להורות להם עצות ותחבולות עמוקות ונפלאות, להתקרב להשי"ת מכל מקום שהוא", כאשר יראה הרואה בעיניו, אם ירצה לחסתכל בעין האמת לאמתו. „כי כל כוונתו הק' הי' רק שנשתדל להבין העבודה והעצות היוצאים מכל תורה וחורה, ושנבקש מהשי"ת ונשתטח לפניו יתברך ונשתדל לקיים ככל הכתוב בהם בפשיטות". ובה' בטחנו. „שכל מי שישים עינו ולבו היטב לדברי קודש הנאמרין בספר הקדוש הזה, יתלהב לבו, ויפתחו עיניו, ויכסוף וישתוקק מאד לעבודתו ית'. עד אשר ישוב אל ה' באמת. בכל לבבו ונפשו ומאודו" ולב חזק כצור יזיז ממקומו. אם אבן הוא נימוח, אם ברזל הוא מתפוצץ, וכו'.

ובאמת הוא מן הנמנע, ואי אפשר לספר בשבח החיבור הקדוש הכרך הנורא הזה. ומכ"ש וכ"ש בשבח קדושת המחבר הקדוש בוצינא עילאה רבא ויקירא אדמו"ר זצוק"ל. כי לו דומיה תהלה, וכו' וכו'. כאשר עיניכם תחזינה משרים בספר הקדוש הזה. כי כל מעיין ישפוט בצדק אשר ישים לבו לדברים האלה, שאי אפשר להשיג דברים כאלו מכרס מלאה וכמה יגיעות יגע וכמה טרחות טרח וכמה אלפים תעניתים והפסקות וכמה וכמה הפסקות שלימות משבת לשבת וכמה מיני סגופים סיגף, וכמה וכמה שנים התבודד בהתבודדות ופירש עצמו בכל מיני פרישות מכל מיני תאוות, וקידש עצמו בכל מיני קדושות וכו'.

עד כה דברינו אלה המועטים המחזיקים הרבה להודיע מעט מזעיר מדרכי הספר הקדוש הנורא הזה. ויתר מזה א"א להאריך ולספר במהות קדושת נפלאות נוראות הספר הקדוש כי לא יספיקו המון יריעות לדבר ולספר בשבח מעלת תורה אחת מהספר הקדוש הזה. (תמצית מעט מהקדמת ליקוטי מוהר"ן):

ג"א) שלום רב וכו' מכתבך קבלתי בזאת השעה וכו' והחייתני בדבריך במה שכהבת מענין אריכות אפים. ב"ה אשר עד כה עזרני. שדבריו הנוראים ז"ל מתחילין להתנוצץ לעשות רשימה ופעולה טובה בלבבך. אם אמנם עדיין הוא במיעוט ובצמצום מאד. עכ"ז הגדלתי השמחה על צמיחת קרן ישועה הגדולה הזאת. כי באלה חפצו. „כי כל ישעי וכל חפצו וכל מגמתו שתזכו לילך עם דבריו" „היינו לקיימם כפשוטם. ולהבין דבר מתוך דבר. ולמצוא לעצמו עצות בכל יום ובכל עת בכל מה שעובר על האדם בכל עת וזמן. ביום ובלילה. בשכבו ובקומו. ובלכתו בדרך. בימי נעוריו ובימי בחרותו ובימי זקנותו. מתחלתו ועד סופו. הן בינו לבין עצמו. הן בחנהגתו עם ביתו ואשתו ובניו. ובהנהגתו עם בני אדם הקרובים והרחוקים האוהבים והשונאים ח"ו וכו' וכו', אין דבר ואין ענין שלא נוכל להוציא ולמצוא לעצמינו עצות נכונות ודרכים ישרים בכל דבר איך שהוא. בבחי' ירידה ח"ו ובחי' עלי', בכל מיני דרגות וענינים שהאדם עומד בהם. ומי שמבין קצת מזה מבין, ומי שאינו מבין, או אפי' המבין קצת, כשמגיע לענין שאינו מבין, צריך להאמין תמיד, שבוודאי נמצאים אלו הענינים שעוברים עליו ועל כל העולם. וכל מה ששומע בני אדם מדברים, ביודאי הכל נמצא בתוך תורתו ומעשיותיו ושיחותיו הקדושים. וע"י האמונה יזכה למצוא ג"כ לפי שכלו ומדריגתו, כי מאד מאד עמקו מחשבותיו והכל יכולים להחיות עצמן על ידם בחיי עולם לנצח נצחים. אשרינו שזכינו לכל זה. (עלים לתרופה מכתב קנ"ד):

נ"ב) רב שלום וכו' מכתבו וכו' יהי' לי לנחת גדול בתוך צרה וצוקה הזאת. בראותי כי ת"ל דברי קבועים בלבך ומחיין אותך גם עתה. כך הוא המדה וכך יפה, לוכור היטב

כל דיבור ודיבור באופן שתוכלו לעמוד בנסיון ולהתחזק תמיד ולהחיות נפשותיכם בכל עת בכל מה שעובר על האדם כל ימי חייו, בפרט מי שרוצה להתקרב לחידוש נפלא ונורא כזה וכו' וכו' אשר הוא חיינו לנצח. „וצריכין לקבוע תורתו ושיחותיו הקדושים בלב כ"כ עד אשר אפילו אחר מאה שנים כשיגיע העת לכנוס בקבר ולשכוב שם, גם שם יחיה א"ע.. בדיבוריו הקדושים. וכן לעת התחיה, ולנצח, ולקיים בהתהלכך בעולם הזה תנחה אותך, בשכבך בקבר תשמור עליך והקיצות וכו'". והלא ידעתם אחי ורעי שכל עסקינו ומו"מ שלנו אינו בשביל עסקי עוה"ז להרויח באדעס או בבראד, כי אם בשביל תכלית הנצחי, כאשר ה' יודע לבבינו. ות"ל איך שהוא, ואם אינכם זוכים להיות כראוי לפי השיחות הק' והתורות הנוראות האלה עכ"ז הצלחתם הרבה וגם עשיתם פרי אשריכם וכו' יכולין להבין קצת מעלת הנחשק מגודל רבוי המניעות וכו' זכרו היטב כל דיבור ודיבור וכל תורה ותורה וכל תפלה ותפלה וכל שיחה ושיחה, גודל העמקות הנפלא והתנוצצות אלקות וגדולת הבורא ית' וגדולת התורה והמצות וגדולת צדיקי אמת וההתחזקות וההתעוררות והעצות התמימות והפשיטות וכו' שיש בכל א' וא', ואיך בדרכי נפלאותיו ממשיך קיום התורה בכל איש ואיש מישראל מגדול ועד קטן, מעורר ישנים מקיץ נרדמים מחיה מתים ממש. מגביה למעלה נפשות ישראל משאול תחתיות ומתחתיו לנטותם לתחיה, לזכות לחיים נצחיים. ואם כבר ידעתם כל זה, צריכים עתה בכל יום לחזור בלב ובפה בינו לבין עצמו ועם חבירו כל זאת ויותר מזה כל חד כפום דמשער בלבי', כי א"א לבאר בפה ובכתב וכו' כי ימינו כצל עובר כאבק פורח ממש ואין שום זמן כלל וכו'. (על"ת מכתב קס"ה);

איזה שיחות והתעוררות מגדולת הענין לעשות מתורות רבינו ז"ל תפלה והתבודדות כדי שנוכל לקיימם באמת:

א) אמר, התורה שלי גדולה מאד והיא כולה רוח הקודש, ויכולין לידע ממנה עתידות, ומי שיטה עצמו ויאזין ויקשיב התורה שלי יכול לידע עתידות שיהיה, ואין צריך לומר אחר כך כשנעשין הדברים בעולם שאז יכולין בוודאי למצוא הכל בתוך התורה שלי ולראות ולהבין שהכל מבואר בהתורה שאמרתי כבר. (כ"ז שמעתי מפיו אחר שבת בראשית שנת תק"ע בעת שהראיתי לו בכתב התורה בראשית לעיני כל ישראל מלק"מ תניא סי' ס"ז) (שיהר"ן סעי' קצ"ה ועי' בהשייך לתו' ס"ז הנ"ל ובפר"ל על התורה הנ"ל):

ב) גם אלה דברי רבינו ז"ל בעת שראה התורה הנ"ל בכתב. ה מ ו ס ר של התורה שלי נפלא ועצום מאד, אלו היו אומרים זאת התורה בלשון אחר בלשון מוסר, הי' מעורר ומשבר את הלב מאד, כי היא כולה „מוסר השכל מוסר נפלא ונורא מאד". על כן צריכין ליזהר ולקיים מה שהזהרתי אתכם „לעשות מן התורה תפלה, כי תיכף „כשמתחילין להכניס זאת התורה בתוך דברי התעוררות ושיחה של תפלה" בוודאי תעורר ותשבר את לבו מאד כנ"ל. (שם שיהר"ן):

ג) גם טוב לעשות מ ה ת ו ר ה ת פ ל ה. דהיינו כשלומד או שומע איזה מאמר תורה מצדיק האמת, אזי יעשה מזה תפלה, היינו לבקש ולהתחנן לפניו ית' על כל מה שנאמר שם באותו המאמר, מתי יזכה גם הוא לבוא לכל זה, וכמה הוא רחוק מזה, ויבקש מאתו ית' שיזכהו לבוא לכל הנאמר שם באותו המאמר, והמשכיל והחפץ באמת יוליכו ה' בדרך האמת ויבין בעצמו דבר מתוך דבר, איך להתנהג בזה, באופן שיהיו דבריו דברי ח"ן, וטענות נכונות, לרצותו ית', שיקרבהו לעבודתו באמת, וענין השיחה זו עולה למקום גבוה מאד, ובפרט כשעושה מתורה תפלה, מזה נעשה שעשועים גדולים

מאד למעלה. (ליקוטי מוהר"ן תנינא תורה כ"ה):

ד) כשדיבר עמי וגילה לי הדרך לעשות מהתורות תפלות (כנדפס לק"ת סי' כ"ה הנ"ל). אמר לי שטוב לכתוב לעצמו התפלות. ואז ראיתי והבנתי בתנועותיו הק' שהוא דבר נפלא ונורא מאד מאד לעשות מהתורות תפלות. וכמו שאמר שנעשין מזה שעשועים גדולים למעלה וכו'. גם פעם א' הי' מדבר עם אחד והי' מתגעגע מאד שיעשו מהתורות תפלות. ואמר אני חפץ מאד שיעשו מהתורות תפלות אך איני יודע למי מוסרים זאת. ופעם א' הראה לי בספר א' שהי' אצלו שנתחבר בסמוך נקרא יד הקטנה. ובסוף מבאר שם כמה ענינים בלשון תפלה שמדבר להשי"ת ומתחיל כל ענין אלקי וכו' אלקי וכו'. וקרא אותי וצוה לעיין בו בפנים, ורמז לי אז כמדבר. ראה שזה המחבר מדבר כמה ענינים מדרושיו להשי"ת בלשון תפלה. ורמז לי שתשוקתו מאד לעשות כן מתורותיו הק' לעשות מכל התורות תפלות וכו'. גם אמר כשעושין מהתורות תפלות נעשים מזה שעשועים גדולים למעלה שלא עלו לפניו ית' שעשועים גדולים כאלה מימות עולם. כנדפס כבר בהקדמת התפלות (אשר נביא מזה תמצית להלן). ויותר מזה חזקנו בזה ע"י השיחה הקדושה שסח עמי אחר אמירת התורה בראשית לעיני כל ישראל (כאשר הבאנו כאן סעי' א') (שיחות הר"ן סעי' קמ"ה):

ה) חכמות אינם כלום. והעיקר רק ה ל ב. והעשייה של האברים, שלבו ישתוקק ויכסוף תמיד לעבודתו ית', ויהיה מתגעגע תמיד מתי יבא לעבודתו ית' כראוי. והוא דבר גדול מאד. ויתפלל על זה תמיד. בפרט בלשון אשכנז שרגילין לדבר בו כמבואר במקום אחר. ויתמיד הרבה ימים ושנים בהגעגועים והכיסופין והתפלות שיקרבו השי"ת לעבודתו, ויעשה עשיות ועובדות כל מה שיוכל ועי"ז יתקרב בוודאי לעבודתו ית'.

(חיי"מ עבוה"ש סעי' ק"ו):

ו) וזהו ג"כ בחי' תורה ותפלה. כי תורה הוא בחי' השכל דקדושה כי אורייתא מחכמה עילאה נפקת שהוא בחי' חי"ת. והתפלה בחי' לבנה וכו' וע"י התחברות החי"ת והנו"ן וכו' נתקבלים כל התפלות וכו' ואפשר לומר שזהו ענין מה שהוהיר רבינו ז"ל לעשות מהתורות תפלות. ואמר שנעשין מזה שעשועים גדולים. כי ע"י נתחברים החי"ת והנו"ן הנ"ל ונתקבלה בקשתו. וזה שאמר יעקב בתפלתו. ה' האומר אלי. הוא תורה. שציוה עליו לשוב לארץ אבותיו. הצילני נא וכו'. הוא תפלה. היינו שעשה מתורה תפלה ועי"ז זכה לחן לו ולבניו. שע"י שחיבר תורה עם תפלה ח' ונו"ן הנ"ל נמשך עליהם חן וכו' ע"ש. (באבי הנחל על תורה א):

ז) מכתבך קבלתי וכו', ומה שכתבת לי ממנהגך בלימוד ספרי רבינו ז"ל ולומר אחר כך התפלה השייכה לאותה התורה. טוב ויפה הנהגה הזאת. אך נכספתי שתרגיל עצמך ג"כ לדבר דיבורים מעצמך בלשון אשכנז בינך לבין קונך, ותעשה בעצמך מהתורות תפלות לפרש שיחתך לפני השי"ת על כל תורה איזה זמן. ואח"כ ע"י תורה אחרת. וכן ינהוג תמיד. כאשר הזהירנו רבינו ז"ל בכמה אזהרות ובוודאי כבר שמעת מפי הרבה בזה.

(עלים לתרופה מכתב ט'):

ח) תעלוזנה כליותי וכו' כאשר תשמע קצת ממוכ"ז נפלאות על ענין סיכה חדשה. שצריכה הסוכה להיות חדשה כי סוכה ישנה יש פוסלין וזה בחי' תפלה חדשה. וכו' ויתפשט הדרך הק' החדש לעשות מהתורות תפלות. שע"י יתקרבו כל ישראל אליו ית'. וחוץ מזה הכל הבל, כמו שכתוב שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל, שזה נאמר על התפלה כידוע. והעיקר כשעושין מהתורה תפלה, והרבה יש בזה לדבר. אך מי יתן שנזכה לקיים זאת. (שם מכתב ק"נ):

ט) לאהובי בני וכו', ומה שאתה עוסק בספריו הק' כסדר יקר בעיני מאד מאד, כי הוא חייך לנצח, ונכספתי שתרגיל עצמך לעסוק גם במה שזיכני השי"ת לבאר ולחדש בהם, והעיקר שתזכה לילך בהם. להתפלל עם כל תורה, עד שתזכה לשומרה ולעשותה ולקיימה וכו' שזה העיקר. לע"ע טוב להודות לה' על העבר, ולהתחזק בשמחה בכל נקודה ונקודה טובה, בפרט מה שזכינו לאורות כאלה לרפואות יקרות וקדושות כאלה לעצות

עמוקות כאלה, מה אומר לך וכו' חלק מאלף ורבבה מאשר בלבי בזה. אי"ה כשתרבה לימודך בספריו הק' ובמה שבארנו בהם ותרבה בתפלה וכו' קוה קויתי לה' שיפתח לבבך בתורתו, ואז תבין גם בעולם הזה אפס קצה מגדולתו וגדולת תורתו הק', אשר עי"ז יכולין להבין גדולת בוראינו ית', ויתר מזה תזכה לעתיד לבא וכו' (שם מכתב ש"ב):

י) רב שלום וכו' מי יתן ונזכה לעסוק כל ימינו בדבריו הק' ולקיים הפוך בה והפוך בה וכו' ונזכה ללמוד על מנת לעשות ולקיים דבריו הקדושים ועצותיו העמוקות מאד מאד התמימות מאד. המסוגלים לכל אדם שבעולם בכל דרגא ודרגא בעלי' וירידה ח"ו בטיבו ובעקו ח"ו, והעיקר לעשות מתו' תפ', לבקש בכל יום ולפרש שיחתו לפניו ית' עפ"י איזה תורה שילמוד בספריו הק', שבכולם יכולים למצוא את עצמו בכל יום. אהה ה' מתי נזכה לזה. כי כל ימינו פורחים והולכים כצל עובר וכענן כלה וכרוח נושבת וכחלום יעוף וכו' אין לנו במה לתופסם ולהחזיקם שיהיו נשארים קיימים לנו שנחיה בהם לנצח כי אם ע"י תפלה ותחנונים. והעיקר עפ"י הדרך הקדוש הזה שהוא ישן וחדש מאד שהוא לעשות מתורות תפלות כנ"ל. וכל א' רחוק בעיני עצמו מזה, ובאמת אינו כן כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו וכו' מי יתן שנזכה לקיים רצינו באמת וללכת בכל דרכיו. לשמוח בכל יום ולחפש ולבקש ולצעוק לה' לעשות מתורות תפלות וכו'. (שם מכתב שע"ב):

י"א) שלום וכו' מה נשיב לה' כל תגמולוהי עלינו שבכל מצוה ומצוה ובפרט בכל הזמנים המקודשים ובכל המצית הנוהגים בכולם זכינו לשמוע דברים נוראים ונפלאים ונשגבים כאלה המחיין כל נפש ונפש בכל מקום שהוא וכו' אשרינו מה טיב חלקינו וכו' מי יתן שנזכה לילך בהם ולעסוק בהם במועדו ובזמנו הלכות פסח קודם פסח. לפרש שיחתינו לפניו ית' קודם פסח לזכות ולהתקרב אליו ית' ע"י קדושת פסח וע"י העצות העמוקות הרמוזות בהתורות המדברים מפסח. וכן בכל המועדים הקדושים וכו'. (שם מכתב שצ"ה):

י"ב) רב שלום וכו' לע"ע חזק ותזק בכל יום לחטוף תורה ותפלה בכוונה כפי מה שתוכל, ובפרט לפרש שיחתך לפניו ית' ולעשות מהתורות תפלות. הן לומר התפלות שכבר עזרנו השי"ת לסדרם לפניכם הנובעים מתורתו הק' אשר הם חידושים נפלאים שלא היו מימות עולם. הן לעשות בעצמו תפלות מהתורות כפי מה שעובר עליך בכל עת וכו' (שם מכתב ת"ג):

י"ג) שלום וכו' מי יתן שנזכה כולנו להתחדש בזה ר"ה לטובה וכו' ובפרט שנזכה להרבות בתפלות ובקשות ושיחה בינו לבין קונו, ולהתחיל להרגיל עצמו בכל יום לעשות מהתורות תפלות. כי זה יסוד מוסד ועולה על הכל. אשרי שיאחז בזה. ויש לי ת"ל הרבה הרבה לדבר בזה אך קצרה היריעה ואין הפנאי מסכים וכו'. (שם מכתב תי"ב):

י"ד) רבינו ז"ל הזהיר אותנו כמה פעמים, בכמה מיני לשונות, „לעשות מהתורות תפלות" ואמר, שנעשה מזה שעשועים גדולים למעלה. ואמר, שעדיין לא עלו שעשועים כאלה לפניו ית'. כמו אלו השעשועים שנעשין מתפלות אלו שעושין מן התורות". ועוד דיבר מזה עם כמה וכמה בני אדם.

אמנם לא ביאר הענין היטב, איך היתה כוונתו הקדושה בזה. אך מכלל דבריו הבנתי, שעיקר כוונתו היתה בפשיטות, „שנשתדל לעיין בהתורות הקדושות והנוראות שגילה לנו, להבין ולהשכיל כוונת אותה התורה למעשה". (כי זהו העיקר. כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה כמבואר אצלינו כמה פעמים שכל עיקר כוונת רבינו הקדוש והנורא ז"ל בכל התורות שגילה, היה רק בשביל המעשה. „שנשתדל ונתאמץ ונתחזק בכל עוז לשמור ולעשות ולקיים ככל הנאמר בכל תורה ותורה"). „ונחשוב דרכינו כמה אנו רחוקים מאלו הדברים המיוחדים בכל תורה ותורה ונתפלל ונעתיר לה'. בריבוי המצרות ובקשות ותחנונים, שירחם עלינו ויזכנו ויקרבנו ברחמיו המרובים, שנזכה לקיים כל מה שנאמר שם

באותה התורה. ונשפוך שיחנו לפני השי"ת על כל הדברים הנאמרים שם, שנזכה לקיימם ולהגיע אליהם בשלימות".

ומי שזוכה לעסוק בזה, לעשות מהתורות תפלות כנ"ל. בודאי יוכל תמיד לפרש שיחתו לפני השי"ת, ואת כל אשר עם לבבו. ישיח ע"י כל תורה ותורה. כי אעפ"י שבתחלה יכול להיות שיודמה לו, שהתורה הזאת אינה מדברת מהכרחיות שלו, ומהחסרונות והפגמים שלו באותה העת. אעפי"כ כשיתחיל לדבר ע"י אותו התו', בודאי יעורהו השי"ת ויוכל להכניס כל שיחתו שם, ואת כל אשר עם לבבו יוכל לפרש ע"י כל תורה ותורה. כי דברי רבינו ז"ל הם כלליות גדול מאד מאד. "וכל תורה ותורה כלולה מכל התורה כולה. ומכלליות ישראל, ומכלליות כל הדברים שבעולם". "וכל אדם כמות שהוא בין אם הוא בתכלית מדריגה העליונה, בין אם הוא בתכלית דיוטא התחתונה. הכל כאשר לכל. מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין. כולם יכולים למצוא עצמם עם כל בחינותיהם בתוך כל תורה ותורה, של רבינו הקדוש והנורא ז"ל" "וע"כ ע"י כל תורה ותורה יוכל כל אדם שבעולם בכל עת ובכל זמן לפרש שיחתו יהיה איך שיהיה":

וגם עפ"י פשוטו יכולים להבין זאת שיכולין לפרש שיחתו ע"י כל תורה ותורה, למשל התורה בחצוצרות (סי' ה' לקוטי מוהר"ן חלק א') שמתחלת כי חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם וכו' וצריך אני לראות ולעיין בכל עת בתיקון העולם וכו', והנה מהתורה הזאת דיבר רבינו ז"ל בעצמו עם אנשים מאנשיו. לענין תפלה. שהזהיר אותם לעשות מהתורות תפלות. ולמד אותם סדר תפלה ותפס להם לדוגמא תורה הזאת. והורה להם בפשיטות "שיתחילו להסתכל על עצמן כמה הם רחוקים מכל זה". כי כ"א מחוייב לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי, ולהתפלל על חסרון העולם, ולידע אם הוא קודם גזר דין או לאחר גו"ד. "וא"כ עתה יסתכל על עצמו כמה הוא רחוק מכל זה". "ויתפלל ויעתיר להשי"ת שיוכה להגיע לכל זה". ושאלו אותו. אז. כי אין זה צריך לנו עכשיו. חשיב להם. הלא ישמעו אזניכם מה שפיכם מדבר בהתורה הזאת כי הלא מבואר כאן שכל אדם מחויב לומר בשבילי נברא העולם, וא"כ החוב מוטל על כל אחד ואחד, בהכרח. ואינו יכול לפטור עצמו וכו', כדברים האלה נשמע מפיו הק' ז"ל בעצמו:

והנה באמת אם יזכנו השי"ת לקיים דבריו כפשוטו. עפ"י הדרך המבואר כאן בפשיטות. בודאי יוכל כל אחד ואחד לפרש שיחתו עפ"י דרך זה. "ע"י כל תורה ותורה". כי אפילו אם יהיה הפחית שבפחותים והקל שבקלים, ואפילו אם עבר מה שעבר ח"ו. אם יתעורר באמת להשיב אל ה'. ויתחיל לשפוך שיחו לפני השי"ת. יוכל לפרש על ידי זה דייקא כל אשר עם לבבו. "כי יתחיל לומר במר נפשו. הלא בשבילי נברא העולם". כי כך הזהירו אותנו חז"ל שהוא חיוב על כל אדם לומר כך. שכל העולם לא נברא אלא בשבילי, "וכמה אני רחוק עכשיו מזה". ואת שידמה לפי דעתו שהוא רחוק מאד מאד מזה בלי שיעור. עד אשר אין ראוי לו לדבר כלל מזה שבשבילו נברא העולם. לפי מדרגתי הפחותה ושפילה שיודע בנפשו. אעפי"כ אדרבא עי"ז דייקא יוכל לשפוך שיחו ביתר. כי הלא באמת לאמתו בודאי החיוב עליו לומר כך. שבשבילו נברא העולם. כשארז"ל חייב כל אדם לומר וכו', כל אדם דייקא. יהיה מי שיהיה. רק שהוא נתרחק כל כך עד שקשה לו לדבר מזה. אם כן אפוא. אדרבא עי"ז דייקא ישפוך לבו כמים נוכח פני ה' כשיסתכל על עצמו כמה הוא רחוק מזה ע"י מעשיו וכו'. ודייקא עי"ז יכנוס בדברים עד שיוכל לדבר ולפרש כל לבו את כל נגעי לבבו ומכאיבי נפשו באותו העת". וכיוצא בזה בכל דבר דבר מתורה הזאת וכו' וכו'. "וכן בכל תורה ותורה". ומשכיל על דבר יוכל להבין מעצמו דברים הרבה מתוך דברים אלו. וגם כי הבא לטהר מסייעין לו מן השמים. ואם יכוין לבו. יהיה השי"ת בעזרו. ויזמין לו ישועות ודיבורים הרבה בפיו שיוכל לפרש כל לבבו בכל עת. ע"י כל מאמר ומאמר:

על כן מי שרוצה לחוס על נפשו ולהסתכל על תכליתו הנצחי באמת לאמיתו. ורוצה להתקרב להשי"ת באמת. וזה ידוע וברור. שאי אפשר להתקרב להשם יתברך. דהיינו

לשבר ולבטל כל המדות רעות, ולזכות לכל המדות טובות. ולילך בדרכיו יתי. זה אי אפשר. כי אם ע"י תפלה ותחנונים ושועה וזעקה וצעקה להשי"ת ימים ושנים הרבה. וכל הצדיקים והכשרים אמיתיים לא זכו למדריגתם. כי אם על ידי זה. ע"י תפלה ותחנונים, כמבואר אצלינו בכר כמה פעמים. אבל גם זה בעצמו קשה וכבד להאדם. דהיינו להרבות בתפלה ותחנונים. כי עפ"י רוב אין מלה בלשונו לדבר ולפרש שיחתו. אבל עפ"י הדרך הנ"ל לעשות מהתורות תפלות כנ"ל. עי"ז בקל יוכל לפרש כל שיחתו כל אשר עם לבבו כנ"ל. אך גם על זה יש מניעות וכבידות הרבה. כי לאו כל אדם בקי כל כך בדברי רבינו ז"ל עד שיוכל לעשות מהתורות תפלות וכיוצא בזה שאר מניעות רבות". ע"כ שמתי אל לבי להעתיק מהתפלות שרשמתי לעצמי כאשר פקד עלי רבינו ז"ל שטוב לכתוב לעצמו התפלות כשווכין לאיזה תפלה סדורה, כדי שיוכל לאומרה גם בפעם אחר. וכן עשיתי. אח"כ ראיתי שטוב להעתיקם בלשון כלליות באופן שיהיו שווין לכל נפש. ולמוסרם לאנ"ש לבל אמנע הטוב מבעליו, כי ראיתי כי הם כלליות גדול מאד. והם הדברים הצריכים לכל נפש. לכל אחד ואחד לפי מדריגתו. כולם צריכים להם למגדול ועד קטן. ואין שום דבר שחסר לאדם בענין עבודת ה' שלא ימצא בתפלות הללו.

והנה מעלת אלו התפלות. יבין כל משכיל החפץ באמת ובתמימות. "כי תפלות כאלו עדיין לא היו בעולם". והם מלאים כל טוב לבית ישראל. תפלות תחנות ובקשות והפצרות ורצויים ופיוסים וידויים וטענות ואמתלאות וצעקות ושוועות וזעקות גדולות להשי"ת. לעורר רחמיו המרובים עלינו, שיקרבנו לעבידתו יתי חיש קל מהרה וגם כלול בהם התעוררות גדול שיאמר האדם לנפשו, שיעורר את עצמו. לבל יעבור עולמו בשינה ח"ו. כי הדיבור יש לו כח גדול לעורר את האדם. וע"כ אפילו הדברים שהאדם בעצמו יודע אותם. אעפי"כ כשיאמרם בפיו ויעורר א"ע. עי"ז יתחזק ויתגבר וישתוקק ביותר להתקרב להשי"ת. עד שיזכה לתשובה שלימה באמת. "ומי שיהיה רגיל בתפלות אלו באמת ובתמימות בודאי יוכה לחיי עולם:

אך טוב אשר תאחז בזה. וגם מזה אל תנח ידך. דהיינו לעסוק בכל יום בהתבודדות. ולפרש שיחתו לפני השי"ת את כל אשר עם לבבו, בלשון אשכנז. (כמבואר בספריו הקי כ"פ). "ולעשות בעצמו מהתורות תפלות כנ"ל". כי אי אפשר לבאר בכתב כל הצטרכות האדם בפרטיות. ובפרט לפי השינויים שנעשים באדם בכל עת וזמן. וכבר הזהיר רבינו ז"ל כמה פעמים לומר תחנות ובקשות הרבה בכל יום. כל מיני תחינות הנמצאים באיזה סידור מסידורים הגדולים או בשערי ציון ובשאר מקומות, מכ"ש וכ"ש לעסוק בספר תהלים. ומי שרוצה לקיים דבריו הקדושים ולעסוק בתפלות, לזכות לחיי עולם.. .בוודאי יערב לנפשו מאד מאד אלו התפלות. כי אין שום תפלות בעולם שיוכל האדם למצוא את עצמו בהם כמו באלו התפלות המדברים מכל המדות ומכל הדברים שבעולם, וכאשר יראה הרואה בעיניו. אשרי שיאחז בהם:

והנה לא נפלאת הוא לחבר תפלות חדשות, כי כבר קדמוני בזה כמה וכמה גדולים וקטנים אשר חברו ויסדו כמה תפלות וכו' וכו' ובפרט תפלות כאלו שנתייסדו על יסוד חזק וקיים. יסוד מוסד. ויש להם על מה שיסמוכו ת"ל כי כולם בנוים ומיוסדים על אדני פז, על דברי תורתו הקי של רבינו הגדול הקדוש והנורא זצוק"ל, אשר כל דבריו כולם נאמרו ברוח הקודש, במדריגה גבוה מאד מאד. ומי שיעיין בספריו הקדושים ובשיחותיו הקי יבין מעט, מה מאד עמקו מחשבותיו, ועד היכן דבריו מגיעים וכו', ע"כ כל תפלות אלו, ממקום קדוש יתהלכו. נובעים ויוצאין ממעין הקדוש היוצא מבית ה'. המלא על כל גדותיו עצות עמוקות נפלאות ונוראות לעבודת הבורא יתי מים עמוקים עצה בלב איש וכו'.

והשי"ת ישמע שועתינו ויאזין קולינו ויקשיב תפלותינו ויזכינו לעסוק בתפלות ותחנונים תמיד. הן בתפלות הכתובות וסדורות לפנינו. הן בתפלות ותחינות שהאדם צריך לדבר בעצמו מלבו בלשון אשכנז בכל יום ויום כאשר הזהירנו רבינו ז"ל כמה פעמים. עד

שנזכה לשוב אליו באמת בתשובה שלימה כרצונו הטוב. עד שנזכה לעלות ולהכלל בו בו ית' באור האין סוף, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו. ובזכות זה יביא לנו את משיח צדקנו במהרה בימינו. כי עיקר כלי זיין של משיח היא התפלה. כמבואר בהתורה אמור אל הכהנים (בסי'ב'). וצריכין לחזק עצמו בתפלה ותחנונים מאד מאד. אפי' אם יעבור עליו מה. עד ישקיף ויראה ה' משמים, יחיינו מיומיים, ביום השלישי יקימינו ונחיה לפניו להתהלך לפני ה' באור החיים. אמן ואמן: (מעט תמצית מהקדמת הלקוטי תפלות):

ט"ו) וזה בחי' גודל המעלה לעשות מתורות תפלות. כי עיקר פגם כל העבירות הוא בהצירופי אותיות של כל מצוה שקלקל הצירוף הקדוש של אותה המצוה כמובא בהתורה ד' אנכי ע"ש. ועיקר הצירופים הקדושים נתהווים ע"י התפלה כמובן בהתורה ח' לק"ת. כי התפלה הוא שורש התורה. כי כל התפלה כלולה בעשרה מיני נגינה שבהם יסד דוד המלך ע"ה ספר תהלים שכלול מכל התפילות ושירות ותשבחות שבעולם כי הוא נעים זמירות ישראל. ועשרה מיני נגינה הם בחי' טעמים בחי' נגינת הטעמים. והטעמים הם תכלית שורש העליון של כל בחי' טעמים נקודות תגין אותיות. כי הנקודות מנהיגין להתגין האותיות. והטעמים לנקודות. כמובא בתיקונים. היינו שכל הצירופים של האותיות שנתהווים ע"י הנקודות (כמובא בתורה ל"א ע"ש). הכל נעשה ע"י הטעמים שהם שורש הכל. והטעמים היא בחי' תפלה כנ"ל. וע"כ עיקר התהוות הצירופים שמהם נארגה כל התורה הוא ע"י התפלה. וע"כ א"א לבא לשום השגה בתורה כ"א ע"י תפלה כמ"ש בתורה כ'. ע"כ צריכין לעשות „מתורות תפלות", „דהיינו כשלומד איזה תורה והוא רחוק עדיין מאותה התורה. כי עדיין לא התחיל לקיימה. או שעדיין לא קיימה בשלימות. וכו'. הוא צריך להתפלל הרבה על זה להשי"ת שיזכה לקיימה". „מכ"ש כשיודע בעצמו שעבר על איזה תורה, הוא צריך בודאי להתפלל הרבה להשי"ת ולעשות בהתורה תפלה". „להתפלל הרבה להשי"ת, שיזכה מעתה לקיים כל מה שכתוב בהתורה הואת". „כי ע"י תפלה יזכה לתקן הכל". „כי ע"י התפלה יחזור ויתקן ויעשה הצירופים ויחזירם על מכונם ביתר שאת" „כי עיקר התהוות הצירופים שהם בחי' התהוות הבתים הנפלאים הוא ע"י התפלה כנ"ל. (נזקי שכנים הל"ד סעי' ז'):

י"ז) וזה בחי' גודל עוצם המעלה לעשות מתורות תפלות. כי כל התורה שאדם לומד באה בתוך התפלה ונתחדשה שם והם מחזקין זה את זה (כנזכר בתורה ב'). וזה אפי' כשהתורה שעוסק בה אין לה שייכות בפשיטות עם התפלה כגון שלומד דיני ממונות ואח"כ מתפלל על שמירת שבת וכיוצא. אבל בוודאי הוא מעלה יתירה ועצומה כשווכה לעשות תפלה מהתורה עצמה שעוסק בה. שאז התורה והתפלה הם אחדות גמור ביותר. ואז מחזקין זה את זה ומאירין זה לזה ביותר ויותר. וע"כ ענין זה לעשות מתורות תפלות יקר מאד מאד ונעשה מזה שעשועים גדולים למעלה שאין דוגמתם כמבואר בדבריו הקדושים ז"ל. כי מיחדים עי"ז תורה ותפלה ביחוד גמיר והם מחזקין וא"ז ביותר וכנ"ל. (נחלות הלכה ד' סעי' כ"ב):

י"ח) ההנהגה הכלליות שהזהיר רביט ז"ל לכל א' וא' כמה וכמה פעמים להרבות בהתבודדות בכל יום ויום דהיינו לפרש שיחתו לפני השי"ת בלשון אשכנז. לבקש מלפניו ית' שיקרבהו לעבודתו ויחזירהו בתשובה שלימה לפניו ית'. והזהיר לעשות „מתורות תפלות" „דהיינו כל הדברים הקדושים שגילה בכל תורה ותורה. לעשות מזה תפלה. לבקש ולהתחנן מהשי"ת שיזכה לבא לכל זה". כפי סדר חדושי התורה שגילה, כפי בנין הנורא שבנה בכל תורה ותורה שגילה בדרכו הנפלא. ואמר שנעשה מזה שעשועים גדולים למעלה. ואמר שנעשה מזה שעשועים שלא עלו עדיין שעשועים כאלה לפניו ית' מעולם וכו'. כי עיקר התפלה השלימה הוא שאדם מתפלל רק על צרכי נשמתו בעצמו דהיינו שכל תפלותיו לזכות ליראת ה' ועבודתו ית' יכו' ותפלה כזאת אינה טפילה להתורה .אדרבה תפלה כזאת היא עיקר קיום התורה. מאחר שמבקש רק לקיים את התורה שזה שלימות התורה. כי לא המדרש העיקר אלא המעשה וכו' וזאת התפלה היא שוה עם התורה וגבוה ממנה וכו' בבחי' אשת חיל

עטרת בעלה וכו' כי היא עיקר קיום התורה ואין להתורה שלימות כ"א ע"י תפלה כנ"ל כי כשרוצה להמשיך זה הדרך בעו"ל לעשות מהתורות תפלות, צריכין לזה להמשיך חדושי אורייתא גבוהים מאד הנמשכין מבחי' אורייתא דעתיקא סתימאה. שע"י חידושין אלו נתגלין כל הדרכים והנתיבות של התורה, איך כל המצוות ומדות קשורים ונאחזים זה בזה וזה בזה. כמו הרופא המומחה כשרוצה לרפאות איזה חולאת שבאדם א"א לידע מהות החולאת ורפואתו כ"א כשבקי בחכמת הניתוח דהיינו שידע כל פרטי קומת האדם ותכונת כל אבריו וגידיו ועורקיו בשלימות שידע היטב איך כל האברים הפנימיים והחיצוניים ערוכים ומסודרים זב"ז וכו' ואיך הדמים רצים וכו' ואז דייקא שהרופא בקי בכ"ז היטב יכול ליכנס להבין מהות החולאת ולעסוק ברפואתו. כמו כן צדיקי הדור האמיתיים העוסקים ברפואת חולי נפשות ישראל א"א להם לעסוק ברפואתם כ"א כשידעין מהות חולי הנפש. וזה ע"י שיודעין בחי' תכונת קומת האדם העליון שהוא בחי' צלם אלקים שהיא בחי' תכונת קומת התורה שנקראת אדם ואת התורה אדם. כי היא בחי' קומת אדם, כי היא כלולה מרמ"ח אברים שהם מצוות עשה ושס"ה גידים שהם מצוות לא תעשה כידוע וכמי שהרמ"ח אברים ושס"ה גידים שבאדם ערוכים וקשורים וכו' זב"ז וכו' וצריך הרופא לידע כנ"ל, כמו כן צריכין לידע בבחי' קומת התורה סדר הקשר והחיבור כל הרמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת וכל המדות ומצוות דרבנן איך הם ערוכים ומסודרים וכו' וקשורים זב"ז וזב"ז וכו' סגולת כל מצוה וכו' ואיך לרפאות חולי הנפש וכו'. ואז דייקא כשממשיכין חדושי תורה כאלו שיודעין על ידם בחי' תכונת קומת התורה כנ"ל אז יכולין להמשיך זה הדרך לעשות מתורות תפלות. כי ע"ז דייקא מגלין סדר תפלה איך נזכה לפתוח את לבנו ולשפוך לבינו כמים נוכח פני ה' ולרצות את ביראינו ית' שיעמוד בעורינו וישיבנו אליו באמת. כי עיקר שלימות התפלה נמשכת מבחי' י"ג מדות של רחמים וכו' שהם בחי' י"ג מדות שהתורה נדרשת בהם וכו' שעל ידם נמשכין כל חדושי אורייתא שדורשין את התורה ומחברין אותה ממקום למקום וכו' בכלל ופרט וכו', ואלו הי"ג מדות רחמים שהם בחי' י"ג מדות שהתורה נדרשת וכו' כולם נמשכין מבחי' עתיק מבחי' י"ג תקוני דיקנא שהם בחי' תיקוני עתיק כידוע וכו' והצדיקים היודעים התורה בשרשה (יודעים איך כל עניני התורה ומצותיה ומדותיה ופרטיה ודקדוקיה ערוכים ודבוקים וקשורים זב"ז וכו' וכו' כמו בקומת אדם וכו' כנ"ל). יודעים כל זה היטב, ואז דייקא יודעים לדרוש את התורה בי"ג מדות שהם כלל התורה ואז יודעים להמשיך הדרך הקדוש הזה לעשות מהתורות תפלות, להמשיך מי"ג מדות התורה שהם בחי' יג"ם הרחמים שהם כלל התפלה שנעשין מזה שעשועים גדולים למעלה, וכו' כי למשל כשאתה רוצה לבקש מהשי"ת שיזכה לקיים מצות ציצית בשלימות, אם אינו יודע סגולת הציצית - איזה מדה יזכה לשבר ע"י ציצית ולאיזה מעלה יגיע על ידה וכו' או בוודאי אינו יכול להאריך בתפלה עד שיעורר רחמי השי"ת, כי אינו יכול לבקש רק רבש"ע זכינו לקיים מצות ציצית בשלימות. אע"פ שגם זה טוב מאד אשרי שיאחז בזה לבקש על כל מצוה מהשי"ת. אעפי"כ עדיין אינו זוכה לעשות תפלתו רחמים ותחנונים, שהוא זה שזוכה לחדש בה דבר. אבל עיקר התפלה השלימה שעושין מתורות הוא מחידושי אורייתא שזוכין לידע על ידם סגולת המצות, כמו במשל הציצית שהתחלנו. כשיודע האדם שמצות ציצית מסוגל לשבר האוות ניאוף ולזכות עי"ז לעצת הצדיקים ולאמונה שלימה ולתפלה ולא"י ולעשות נסים (ולגאולה וכו') (שמובא בתורה ז'), הנה עפ"י דרך זה בוודאי יכול לסדר תפלות רבות באריכות נפלא על מצות ציצית. כי כ"א כפי שיודע בנפשו כמה הוא רחוק מחיקון הברית ואיך תאוות ניאוף מתגבר עליו בכ"פ שזה עיקר המלחמה של כל אדם וכל מה שעובר עליו בענין זה בכ"פ. כמה וכמה הוא צריך להסציר להשי"ת שיושיעו לקיים מצות ציצית כתקנה כדי להנצל מניאוף שהוא התאוה העומדת עליו בכל יום לכלותו ח"ו להרחיקו מחי החיים. וכן כשיזכור כמה הוא רחוק מאמונה שלימה שהוא יסוד

כל התורה כולה וכו'. וכן כמה הוא רחוק מתפלה וכו', וכן כמה וכמה עצות רעות של המהפכים האמת וכו' מתגברין עליו, וכמה ישועה ורחמים הוא צריך לזכות לעצות אמתיות שהם עצות צדיקים, הן על כל אלה בודאי יכול לשפוך שיחו בתפלתו שיעשו מתורה זאת לפרש את כל אשר עם לבבו ע"י תורה זאת. וכן מתורה אחרת וכו' וכן בשארי תורות. נמצא שעיקר שלימות התפלה שהוא כשעושין מתורות תפלות עיקר שלימותה הוא ע"י חדושי תורה הנ"ל וכו' ותפלה כזאת היא בחי' אשת חיל עטרת בעלה וכו' ועל תפלה כזאת נאמר רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה וכו'. בחי' אשת חיל שכל עשירות של בעלה וחיותו ממנה בחי' בטח בה לב בעלה וזה בחי' התפלה שעושין מתורות, לקיים את התורה, שכל חיות התורה שהוא קיום התורה הוא על ידה, דהיינו ע"י התפלה וכנ"ל. וכו' וזה בחי' שמחת בית השואבה, ושאבתם מים בששון ממעייני הישועה ותקבלון אולפן חדת, היינו חדושי תורה הנ"ל הנמשכין מבחי' עתיקא סתימאה שעי"ז יכולין לעשות מתורות תפלות, שעי"ז יכולין לשפוך לבו כמים נוכח פני ה' שזהו בחי' ניסוך המים בחג בחי' וישאבו מים וישפכו לפני ה' הנאמר בשמואל ופירוש רש"י ששפכו לבם כמים, כי דייקא ע"י חדושי תורה הנ"ל בחי' אולפן חדת שעי"ז זוכין לעשות מתורות תפלות דייקא עי"ז יכולין לשפוך לבו כמים לפני ה' כל א' וא' כפי אשר יודע נגעי לבבו ומכאוביו. איך הוא רחוק מהשי"ת, ולאיזה מדות רעות ותאוות רעות ובלבולים רעים נפל בעוונותיו, וכל מה שעובר עליו בכל יום ובכל עת, שהכל יוכל למצוא בתוך תפלות אלו שעושה מתורות, ולפרוש שיחתו לפניו ית' ברחמים ותחנונים על כולם כבן המתחטא לפני אביו, עד שיוכל לשפוך לבו כמים וכו'.

וזהו ממעייני הישועה, כי דרך זה הוא בחי' מעיני הישועה, שהישועה נובעת ממעינות שאינם פוסקים, שנמשכין מהנחל נובע וכו' שהם ישועות בלי גבול וקץ וסוף ותכלית, שיכולים להושיע לכל, יהיה מי שיהיה, אפילו אם הוא כמו שהוא, כי הוא נחל נובע וכו' בחי' באר מים חיים, מעיינות שאינם פוסקים להושיע לכל, בחי' מעייני הישועה, וזהו בחי' גודל השמחה, כי כשזוכין להמשיך דרך זה, הוא בודאי שמחה שאין לה קץ בחי' וגילו ברעדה בחי' ושמחת עולם וכו'. עיקר התשובה ע"י אמירת תהלים שהוא בחי' התבודדות ועיקר כשעושין מהתורות תפלות כנ"ל שאז יכול לדבר בפיו עכ"פ ולבקש מהשי"ת על כל דברי התורה על כל מצוה ומצוה שיזכה לקיימה ולשוב אליו, ובפרט על הדברים שכבר עבר עליהם, ועי"ז יזכה לתשובה בחי' קחו עמכם דברים ושובו וזהו בחי' הוידוי של יו"כ שפורטין העונות ומתחרטין עליהם ומבקשין מהשי"ת יה"ר מלפניך שלא אחטא נמצא שעושין מתורה תפלה דהיינו מכל מצוות התירה שמזכיר שעבר עליהם, הוא מתפלל עליהם להשי"ת שיצילו להבא וימחול לו על העבר עד שיהי' נחשב כאלו קיים כל התורה שכ"ז הוא בחי' תפלה שעושין מתורה, כי ביו"כ יום האחרון של מ' ימים וכו' שאז עיקר תיקון חטא העגל שעברו על התורה שעיקר התיקון ע"י שעושין מתורות תפלות שזהו בחי' י"ג מדות רחמים שנתגלו למשה אז בשביל התיקון כנ"ל. (ר"ח הל"ה בהתחלה וסעי' ד' ו' ט"ז כ"ב כ"ג כ"ה מעט תמצית):

י"ט) תפלה לעני כי יעטף וכו' ברחמיך ובישועתיך אם אזכה למצוא חן בעיניך מעתה שתפתח לי מעתה מחדש שערי תפלה, שערי תחנה ובקשה, שערי מליצה אמיתיות, שערי התבודדות, שערי שיחה ודיבורים קדושים, שערי חן ותחנונים, באופן שאזכה מעתה לפרש כל שיחתי לפניך בדברי תחנונים וריצויים ופיוסים חדשים בכל פעם, באופן שאזכה לשפוך לבי כמים נוכח פניך ה' בכל עת וכו'.

ותפתח את עיני שכלי ודעתי בדרך האמת והתמימות האמיתי. "שאזכה לידע היטב הדרך האמת והנכון איך לעשות מהתורות תפלות נאות ואמיתיות כרצונך וכרצון יראיך הצדיקים האמתיים אשר גילו אלו החידושי תורה בעולם". באופן שיעלו שעשועים גדולים לפניך, עד שתעורר רחמיך באמת בשלימות, ותשיבני אליך באמת. "עזרני שאזכה לכווין כוונתם הקדושה של הצדיקים

האמיתיים בכל מקום שאלמוד בספריהם הקדושים. ולסדר תפלות נאות וקדושות על כל הדברים הנאמרים והמרומזים בדבריהם הקדושים באמת. שאוכה להגיע להם מהרה. ואוכה לשפוך שיחי לפניך ע"י כל תורה וחורה שגילו הצדיקים האמיתיים בעולם. ואוכה לילך בעבודתך באמת עם כל דברי תורתם. שאוכה לילך בדרך הקודש איזה זמן על פי חידושי תורה אחת. ולהפציר ולהעתיר ולהתפלל ולשיח לפניך בכל אותו הזמן עד שאוכה להגיע ולהשיג העבודה הנאמרה באותה התורה. לקיים באמת את כל הנאמר שם. ותהיה כל עבודתי בכל אותה העת והזמן על פי אותה התורה". ואחר כך אוכה לילך זמן מסוים עם חידושי תורה אחרת. עד שאוכה לילך עם כל חידושי תורתם שגילו בעולם. ולכוין כוונתם באמת ולזכות לקיימם בשלימות. ואם אני רחוק מזה מאד מאד עתה. בעיניך אין שום דבר רחוק כי ממך לא יפלא כל דבר. הן כל תוכל ולא יבצר ממך מזימה. ואתה עושה חדשות בכל עת אשר לא נעשו מעולם. עזריני עזריני. הושיעני הושיעני וכו' וכו'. (מעט תמצית תפלה כ"ב מלקוטי תפלות חלק ב'. אשר מיוסדת על תורה כ"ה לעשות מהתורות תפלות) :

א"ה מכל זאת מובן ממילא היטב כמה טובה וישועה נפלאה יהא הקונטרוס הזה המודפס "התורה א'. אשרי תמימי דרך. עם כל אשר נמצא השייך להתורה הזאת הכל מסודר על מקומו כדי שלא יצטרכו לחפש במקומית אחרים. ויוכלו ללמוד ולעיין היטב בהתורה. ולהכניסה במוח היטב. ולעיין בעצמו היטב היטב איך הוא רחוק מכל זה. ולשפוט א"ע ע"ז. ולבקש התבודדות ותפלה וגם התפלה א' מלקוטי תפלות השייכה לתורה הזאת ונדפסה בסוף הקונטרוס. וגם לעשות בעצמו תפלה והתבודדות לקיים את כל זה. ולחפש עצות איך לקיים את כל התורה הזאת. ולילך עם התורה הזאת ימים ושנים עד שיהא נחקק היטב במוח. ויקיים עד כמה שאפשר כל א' לפי מדריגתו. (וגם כמה טובה וישועה הקונטרוס זה. אשר נדפס כל נתח טוב כל ירך וכתף. הרבה שיחות בוערות כאש והתלהבות עד לב השמים. מגודל קדושת תורות רבינו ז"ל. ואיך לילך עמהם וגודל לעשות מהם תפלות והתבודדות ואיך לזכות לזה. אשר בשביל זה בעצמו יקר הקונטרוס הזה מפז ופנינים וכל חפיצים לא ישוו בו כאשר יבין המעיין בעצמו). וע"י כל זה יזכה למה שיזכה. כי אפי' נגיעה בעלמא בתורת רבינו ז"ל ג"כ כל העולם אינו כדאי לו וכל חפיצים לא ישוו בה. ואין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זהב ואבנים טובות ומרגליות כי אם תורה ומעשים טובים בלבד. בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך וכו'. וכבר נשמע דיבור מרבינו הקדוש זצ"ל שיהי' זמן שידפסו ספרו עם פירושים סביב כמו גמרא עם מפרשים רש"י ותוספות וכו'. ואעפי"כ לא הדפסנום ככה ישר כמו פנים ומפרשים מסביב. רק הלקוטי מוהר"ן בעצמו בלבד. ולמטה כל השייך לו. (שלא יחשבו באמת כי אלו הם פירושים ח"ו לתורת רבינו ז"ל אשר באמת אין בריה בעולם שיבין אפי' דיבור אחד של שיחת חולין של רבינו ז"ל לאשורו כי לית מחשבה תפיסה בי' כלל וכאשר מובא בהקדמת הפרפראות לחכמה לעיל כאן סעי' מ"ט ע"ש. ורק כל אלו הביאורים ופירושים רק להכניס המעיין והלומד לתוך דברי רבינו ז"ל בעיון ושים לב בפשיטות ותמימות כפי ערכינו הדל אבל לא להגיע לעומק כוונת רבינו ז"ל אשר לא הי' ולא יהי' כזאת ששכל אנושי יגיע לזאת. כי אפי' הרה"ק תלמידו הרב ר' אהרן מברסלב זצ"ל (אשר גדלו ידוע לאנ"ש) אמר לו רבינו ז"ל אני אוהב אותך מאד ווינטש איך דיר הלוואי לעתיד לבא זאלסטי פאר שטיין מיינס אַוועקטל. וזה הי' קודם נסיעתו לא"י. אשר אין ערוך כלל החילוק להמדריגות שעלה אח"כ בלי שיעור וערך כלל כמובא בחיי"מ ושיהר"ן וכו') ומי שרוצה ללמוד הלקוטי מוהר"ן לבדו בלי העניינים האחרים יוכל ללמוד כרצונו. וכשם שזכינו להדפיס התורה הזאת הראשונה עם כל השייך לה. כן השי"ת יזכינו ללמוד התורה הזאת בעיון ולילך עמה ולקיימה. וכן כל התורות להדפיסם עם כל השייך להם. ולילך עמם ולקיימם. ולזכות בהם לכל מה שאיש הישראלי יכול לזכות בזה העולם אכי"ר.

א) **זה ספר** תולדות אדם אמרות טהורות אשר שמענו מפי רבינו הקדוש אור הגנוז והצפון והנעלם מוהר"ן זצ"ל וכו' וזאת לדעת כי כל דברי הספר הזה וכמו כן כל דברי ספר הראשון וכו' כולם הם דברים עליונים עמוקים ורחבים מני ים ילאה המעיין לבוא עד תכונתם. וגם לפי פשוטן של דברים. קשה מאד להבין הדברים בכתב. כי הם דברים עמוקים מאד מאד אשר הי' מן הנמנע לבארם בכתב תוכן כוונתם אפי' לפי פשוטן של דברים. כי כל מאמר ומאמר וכל ענין וענין מחידושי רבינו ז"ל יש בהם נסתרות רבות מאד. כי כולם הם נלקחים ממקום גבוה ועליון מאד מאד והם כלליות גדול מאד. ובכל מאמר ומאמר נכללין בו כמה וכמה ענינים נפלאים ונוראים. מאמר א' מתחלק לכמה טעמים ולכמה ענינים שונים. ואעפי"כ אחרי יגיעה קצת יוכל המעין להבין קצת פשוטן של דברים. וגם יוכל להבין קצת דבר מתוך דבר. אבל תוכן הדברים בשרשם. גבהו מדעתינו' וא"א לנו להאריך ולספר בעוצם גדולת רבינו זצ"ל וכו'. ומשכיל על דבר יבין מאליו מעט מעט כאשר ישים עיניו ולבו על דברי רבינו ז"ל. ישכיל ויבין מעט עוצם תוקף רום קדושתו. ואת יקר תפארת גדולתו. ויתר מזה. אם יזכה יבחין לעתיד. סתום הדברים עד יערה עלינו רוח ממרום. **אולם** כגון דא צריך להודיע לכל אנשי שלומינו החרדים אל דברי רבינו זצ"ל. המצפים והמשתוקקים לשמוע דבריו, ועיניהם כלות לראות חיבוריו. שכל דברי רבינו אור הנעלם זצ"ל. עיקר כוונות המאמרים. אשר יצאו בקדושה וטהרה מפיו הקדוש. לא המדרש הוא העיקר בהם כ"א המעשה. כי כל דבריו הקדושים, כולם הם הנהגות נפלאות ועצות נוראות והתעוררות גדול מאד מאד לעבודתו ית'. וכל דבריו כגחלי אש בוערים כלפידים. מלהיבים הלב בהתלהבות גדול ובהשתוקקות נמרץ אליו ית'. ואין מן הצורך להאריך בזה לכל משכיל החפץ באמת לאמתו כי יבין מדעתו את כל ונוכחת. יראו עיניו וישמח לבבו. גלל כן אשימה לפי מחסום ואומר עד פה תבא. המשכיל כעת ידום עד נזכה לעלות לציון ברננה בב"א. (העתק תמצית מעט מהקדמת לקוטי מוהר"ן תניינא):

ב) **הפעם** אודה את ה' אשר עד כה עזרני. מה אדבר והוא אמר ועשה. מי כה' אלקינו וכו' מקים מעפר דל מאשפות ירים אביון כמוני. לקרבני לאור צח ומצוחצח כזה אור האורות צח הצחצחות. מי יספר שבחו מי יספר תהלתו. וגם כי ידוע שכל הלשונות של שבח ותהלה. כבר הורגלו העולם לכותבם על מאן דהוא. אך המעין בספריו הק' בעין האמת. ונבון יוסיף לקח לשים עין עיונו בדברי אלה אשר חנני ה' בכוחו המבוארים בספרים האלה. יבין וישכיל וידע כי כל השבחים והתהלות והגדולות שכתבתי עליו ז"ל. עדיין לא הגעתי לקרסולי שבחי תהלתו כי שגבה מעלתו וגדולתו ותוקפו עד אין סוף ואין תכלית. מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב וכו'. כי המשים לב לעיין באמת בדברי רבינו ז"ל העמוקים מכל מיני עמקות שבעולם ורחבה מני ים אשר אין ערוך אליהם. ואח"כ ישים לב היטב לדברי אלה אשר חנני ה' לחדש ולבאר בהם, יבין היטב כי לפי עוצם העמקת אשר בדברים האלה עדיין לא יצאתי ידי חיבת הביאור אפי' במקומות שהארכתי מאד מכ"ש בשאר מקומות שהייתי מקצר ועולה. כי דע שכל הדברים שגילה רבינו זצ"ל הם הקדמות חדשות לגמרי (אם אמנם כולם בנויים ומיוסדים על כל מצות התורה המקובלות בידינו מכבר. עם כל זה הם הקדמות חדשות לגמרי) וכולם הם עצות ודרכים נפלאים להתקרב על ידם להשי"ת כל אחד ואחד ממקום שהוא. ועיקר הכוונה לקיימם בפשיטות כפי מה שיצאו מפיו בתמימית ופשיטות. אבל מעוצם גשמיות גופינו ועכירת שכלינו, קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם תמימות ופשיטות הדברים האלה. כי דעת כל אדם נוטה אחרי חכמות של העולם שרובן מעקמין את הלב מנקודת האמת לאמתי בפשיטות ובתמימות. בפרט כי באמת לאמתי התמימות ופשיטות של דברי רבינו ז"ל עמוק עמוק מאד מאד. עמיק עמוק מי ימצאנו. ויש בכל דבר ודבר שגילה הוא ז"ל תילי תילין של הלכות. מעיינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר. כי כל דבריו הם כמעין הנובע. כאשר יראה הרואה מעט דמעט במקומות אשר חנני ה' למצוא דברים נפלאים ונוראים וכוונית כמה מצות בדיבור א' שגילה רבינו ז"ל וכו' שבכל הדברים האלה צריכין לדבר הרבה. עד שנזכה

להכניס אותם בלב האדם לקיימם בפשיטות ובתמימות כי זה העיקר. כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. הן על כל אלה ההכרח להאריך ברוב המקומות. כדי להסביר העצה בפשיטות כדי שיביא תלמוד זה לידי מעשה. וגם מצד החידושים בעצמם. כי דברי רבינו ז"ל הם עמוקים ורחבים מאד ובכל תורה ותורה יש כמה וכמה הקדמות וענינים וחידושים נפלאים. ובכל החידושים שהשי"ת פקח עיני לחדש בהם כולם קשורים ומהודקים בקשרים הרבה בדבריו הנוראים והקדושים. ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחידוש שחדשתי בעזהי"ת בכולם צריכין לחזור בכל פעם לכל חלקי התורה שגילה רבינו ז"ל שכלולה מחלקים ופרטים הרבה מאד. וכאשר שמעתי מפיו הק' ז"ל שאמר על החידושים שלו שאין מי שיבינם היטב, מחמת שצריכין לזכור היטב מאד את דברי תורתו הק' ולהיות בקי היטב בכל חדריו ופרטיו ודקדוקיו. וע"כ הוכרחתי בכמה מקומות להאריך ולהרחיב הדיבור ולחזור ענין א' כ"פ. אולי יכנוס בלב המעיין תיכן הכונה האמיתית לידע החידוש על בוריו. והעיקר שיביא ע"ז לידי מעשה להתעורר ע"ז לקיים דברי רבינו ז"ל בפשיטות. לקיים ההקדמה שהוצאתי מדברי רבינו ז"ל אשר עליה בניתי הבנין ההוא כי מאד עמקו מחשבותיו וכו' כי בעזהי"ת יש בספרים אלו ברוב המקומות דברים עמוקים הרבה. כי יסודותם בהררי קודש ע"י ההקדמות הנוראות שגילה רבינו הגדול יהקדוש. אשר כל דיבור ודיבור שיצא מפיו הקדיש והנירא זצ"ל, אין שיעור ואין קץ להעמקות שיש בו עד אין סוף ותכלית. כאשר יבין כל חד כפום דמשער בליבי' מי שחפץ בהאמת לאמיתו. וע"כ גם אלו החדושים (שבלקוטי הלכות) יחנני ה' שהם כולם בנויים על דבריו הק'. בכולם יש בהם עמקות מחמת שכולם הם כמו פירוש יביאור על דבריו הק' ז"ל. אבל באמת ידעתי בנפשי שעדיין לא נגעתי בדבריו אפי' פחות מטפה מן הים וכו'. (תמצית מעט מהקדמת ליקוטי הלכות):

ג) **ומשה** עלה אל האלקים ונכלל ונתאחד בתירתו וחכמתו בנסתרות **שבעיות הרוחניות** שרשיים ושוררים ומושלים על הטבעיות הגשמיות שופטים ומחייבים כל מצה ואזהרה. כפי שיזכו ויזדככו על ידם גם שאר הנפשות לבא בזה העונג והעדן. "ואם לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה והקיום שבהם. נמצא בכל זאת [סגולות נפלאות] רפואה ומרפא גם במדרשיהם ולימודיהם. (כי כל העוסק בתורתם ולימודם מעורר ומאיר המאור שבהם. להשיבו ולהביאו לידי מעשה. והעיקר מסוגל לזה לימוד הפנימי והנסתר שבתורה כמבואר מדברי האריז"ל וכו' מה גדלו חסדי ת' ונפלאותיו אשר הזריד לנו זה הנחל ומקור החכמה הנובע ומשפיע לימודים שרשיים לחכמת הקבלה ומפרשים ומבארים אותה וכו') ואתפשטותא ואצילת רוח משה הוא בכל דור ודור (כמובן בזוה"ק) להמטיר ולהשפיע נפלאות חידות והקדמות יקרות לאורייתא דעתיקא אשר בבואו לשער הנ' יחבר ויאחד זה הנסתר כנ"ש"מ"ה בגוף הנגלה שבתורה זאת התורה אדם (כי גם מראשית הבריאה ועד אחריתה במקום וזמן לגוף אחד יחשב והוא לבד המנהיג והנשמה שבו. אשר יחיה ויאיר לכל אדם הבלתי מתרחק מעצותיו אשר יעץ אותנו בתורתו ודעתו) וכו'.

וכמו כן מצאתי וראיתי [בקונטרסים החדשים שבצירופי דברי אדמו"ר ז"ל הנחה נובע מקור חכמה בכתב ובע"פ המלאים ישן נושן מספרי הקדמונים הנ"ל] בספר לקוטי מוהר"ן זצוק"ל: כמה הודעות וכללים (אשר הוצאתי מדבריו הק' ומדברי תלמידו הק' המצורפים ימורכבים בדברי הזוה"ק והאריז"ל [הנמצאים ומוכרחים לכל באי שער ספרו הק'] המוכרחים לבאי למודיו הק': בעיון ועומק שזה העיקר: [לגמור תחלה בפירוש הפשוט והדר לסבור בעיון ועומק בהם במסלה נפלאה המיוחדת והמוכנת לזה. ואגב אורחא נמצא הכרח בקצת מאלה הכללים גם לשאר ספרי המקובלים אשר גם כולם יחד נחשבים ללימוד אחד ופנימי ללימוד הנגלה] המבואר מדבריו הק' בליקו"א סימן ק"א. וראה תראה מצירופי דברי מורנ"ת ז"ל בהקדמת ליקו"א והקדמת ליקו"ת: אשר הרבה להורות ולרמז שגם פירוש הפשוט שבדבריו: קשה להבין אם לא ביגיעה ועיון: ולהבין דבר מתוך דבר: ולחזור בכ"פ לאחוריו: להבין ולהשכיל אחרית דבר מראשיתו: וראשיתו מאחריתו כולו קשור וכו':

ואלה הם הכללים:

כלל הראשון: הוא המסלה הג"ל [בהקדמת מורנ"ת] אשר בה סולל וסובב בכל ספרו הק': כי מלבד הנסתר והדרש שנמצא במאמריו הק' בעשרם ממקום אחר: וממאמר אחד לחבירו [וכ"פ נראה: שגם עצם המאמר הוא כעין חידה והלבשה נפלאה להשגתו: כעין הלבשת השגתו בסיפורי מעשיותיו] עוד גם בבואם בסוג הנגלה: נכונים ונפלאים הם: בחכמה ובחבונה: הרישא והסיפא והמציעתא שבכל מאמר וענין: מפרשים ומבארים זה לזה [הוא הפלאתו לבאר בדבריו מזה על זה בהפלאות שונות ובכל מאמר וענין מניה וביה. כי הוא לימוד הנגלה אשר היכן בהם להיותם שוים לכל נפש. מלבד הנסתרות והדרושים שנמצא בהם ממאמר א' לחבירו (אעפ"י שגם העצם שבהם הוא אור הנסתר דאתקרי רזא ברזי וסתרי תורתינו הק' אבל עוד נסתר לנסתר גבוה מעל גבוה כאשר ידבר מזה לקמן) סי' כ"ו]

כלל השני: הוא אשר בפלס ומשקל חכמתו ורוח קדשו: מנה וספר כל דיבור ודיבור: הן בפה והן בכתב מה לקצר ומה להאריך: מה לחסר ומה לייתר: וכמובן מזה בסוף המאמר שאלו את ריב"ק בסי' נ"ז: ליק"א: שגם במסירת כתב ידו להמעתיק: מחק כ"פ באמצע איזה תיבות: ולא חש [ולא שם אל לבו העדר התבונה בהם שנמשך בסיבת החוסר והקיצור] ולא הביט על הכרחם להענין אשר זולתם אין מבינים בפירוש דבריו:

כלל השלישי: במקום שכולל הרבה דברים ועניינים: ובוחר בענין אחד ותופס אותו למשל ולדוגמא: ללמד מאתו על כל העניינים הנמצאים בזה הכלל: [אעפ"י שכוונתו על זה וכיוצא בזה ואין שייך כלל לשאול ולהתפלא על מה שתפס דבר זה דווקא לדוגמא נראה בכל זאת] נגלה ונראה כ"פ שנמצא לו כיונה מיוחדת: [אעפ"י שלא פירשה בפירוש] בבוחרו ותופסו זה הענין: ולא ענין אחר. [וכאשר נבאר לקמן בביאור המאמר שבסי' ד' ליקו"א: ועוד בכמה מאמרים].

כלל הרביעי: ([הוא בדבר הכלים הנזכרים בחי"מ (שיחות השייכים להתורות אות ה') אשר בהם בעצמם כלי המלאכת שנפעלים על ידם כי עיקר כל השגה מהשגותיו תתפעל ותהיה בהתיקונים [להמשכת ותועלת השגות התורה] שנמצאים בה בעצמה, כעין המבואר לקמן סי' ו"ו וסי' ס' ליק"א וסי' ז' ליקו"ת ועוד בכמה מאמרים וכעין המבואר ונודע באזהרות הכתוב וקשרתם לאות על ידיך וכו' שאעפ"י שכוונת הכתוב הוא על כלליות התורה (וגם נראה מלשונו כאינו מזהיר רק על דברי התורה אשר זולתו לקשרם לאות וכו') ובכ"ז הודיעונו חז"ל באמתת כוונת הכתוב (וענינו) על עצמו (ואדרבא זולת עצמו וענינו אין צריך כלל לקשרם על היד וכו') שאם יחסר בכתיבת התפילין אפילו אות אחת מהכתוב הזה וקשרתם וכו' אין עוד בקשירתם שום תועלת עד שגם כשמקשרים אותם עוברים על אזהרת הכתיב. וכן באזהרת הכתוב וכתבתם וכו' ובאזהרת הכתוב ולמדתם וכו' בשכבך ובקומך אשר [לדעת כמה פוסקים] גם הדברים האלה עצמם בכלל החיוב ואזהרת הכתוב שאם אין אומרים אותם בזמן שכיבה וקימה עוברים על המצוה הזאת וחכמי הקבלה מפליגים ברוממות כל אות ואות שבפרשיית האלה אשר הן הן האורות והמוחין המיכרחין לכל איש ואיש וממילא מבואר שגם דברי האזהרה שע"ז בכלל האורות והתיקונים האלה וכן לענין קריאת שמע הנ"ל:]) ועוד נמצא לזה הרבה דוגמות וראיות כאשר יבין המעיין בעצמו.

כלל החמישי: הוא כל מקרא אי מאמר חז"ל: שמוכיר קצת מאתו לאיזה ענין [סיבר כוונתו על כל הענין] ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאחז"ל בזה הענין:

כלל הששי: דבר הכתוב זה לעומת זה עשה האלקים כפי ביאורו בספרי אמת: שכל הנמצא מצד הקדושה והטוב: נמצא כנגד זה מצד הטומאה והרע [כקוף בפני אדם] ונלמד כ"פ צד הטוב מהיפוכו שביצר הרע:

כלל השביעי: [הוא שכל בחינה כלולה מכל הבחינות] בכל המדות והבחינות שמוכיר בהם בכל ענין: כלולה כל מדה ובחינה בפרטיות: מכל המדות והבחינות שבזה הענין [כעין המובא בספרי אמת בדבר הספירות].

כלל השמיני: כל המדריגות העולות מאין תכלית עד אין סוף: נחשבים כולם

לאורות וכלים: ([כי כל מדריגה נחשבת לכלי אשר תקבל בעצמה את האור והשפע שנשפע ככל עת מהמדריגה של מעלה מאתה אבל כנגד דמדריגה העומדת מלמטה יותר גם מאתה נחשבת גם הוא לעצם האור וקדושת המדריגה העליונה שנתקבל בה]) כי כל מדרגה שלמטה יותר: נחשבה לכלי כנגד המדריגה שלמעלה מאתה: והיא כנגדה תחשב לאור המתקבל בתוך הכלי:

כלל התשיעי: בדבר השגותיו והדעותיו ברוממות הצדיק ותורתו: סובב כוונתו על יחידי הדורות [כרשב"י והאריז"ל]. [ובעיקר לא יהיה כוונתו ברובם ככולם זולת על משה משיח בעצמו שאנו מחכים אליו].

כלל העשירי: ([הוא ברוב המאמרים הגדולים שבספרו הק' נראה דרכו לבל ידבר תחלה בחיבור וכלליות השגתו עם הכתוב או המאחז"ל יחדיו עד שמציע ומפרט תחלה עצם ההשגה (זולת בלשון סתם יש שמקדים תחילה את הכתוב או המאחז"ל הכולל לכל דברי ההשגה שמבאר אח"כ) ובכל פעם שנראה כמשנה ומחליף אח"כ את הדרך והסדר הזה נמצא לזה ביאור מדבריו].

ועוד כלל [שאין דרכו הק' להרכיב באמצעות קשרי דבריו הק' שבכל תורה ענין מיוחד בפני עצמו בלתי כוונה המיוחד לזה וכן] כשגומר להודיע עצם ההשגה של כל תורה ומביא אח"כ איזה כתוב או מאחז"ל שמבאר בו זאת ההשגה אין דרכו להרכיב בזה הכתוב ומאחז"ל ענין אהר [שלא דיבר בו מקודם] ושלא נזכר תחלה בעצם ההשגה. ואם נראה לפעמים לעיני המעיין. ששינה מדרכו ומסילתו הזאת [ידע נאמנה כי] נמצא לזה ביאור מדבריו הק' ([בחתירתו ויגיעתו יניצא ויראה מעט או הרבה אשר נרמז גם זאת בדבר ההשגה שדיבר וגילה ואז יבין כוונתו הנפלאה שהביאתו לזה:])

([ועוד כלל. שהדברים הנודעים ומבוארים בדחז"ל או בספרי הקבלה שנמצא כ"פ שאינו מזכיר בהם זולת בראשי פרקים וסומך א"ע על המעיין שיודע מהם או שידרוש אחריהם]).

כלל האחד עשר: שברובם ככולם מהמקראות ומאמרי חז"ל שדורש אותם בפירוש הפנימי והנסתר שבהם נראה ברוב ועומק הפלאת מסלתו ה"ק: שסובב לחברם וליחדם: גם עם פירוש הפשוט שבהם [להבין משל ומליצה] ויש שלא נראה חיבורם ואחדותם עם פירוש הפשוט: מקוצר דעת המשיג ועומק המושג: וגם מאשר תתחלק ותשתנה המסלה הזאת: ממאמר למאמר ומענין לענין כנודע ומכואר לכל אשר יסלול בה:

כלל השנים עשר: האמונה הפשוטה ברוממות דעת הבורא ית' לאין סוף ועומקה לאין תכלית: עד כי נמצאים הרבה דברים הנראים לדעתנו האנושה כשני הפכים בנושא אחד: ולהעדר גבול חכמתו ודעתו ית' לבלתי הפכים יחשבו: ואם בכ"ז נמצא לפעמים גם להיפך: בהרבה דברים הנחשבים לחיוב דעתו ית' כשני הפכים [כפי המבואר מדברי חכמינו אשר רוח ה' דיבר בם] ומדעתינו האנושה נעלם לגמרי ונסתר סיבת זה החיוב: (קצת יותר באריכות מהדבר הזה עיין בס' כ"א ח"ב אמת ואמונה אות ואו ואין זה רק בסיבת הרוחניית המצורף לאלה הדברים: עד שגם הם בעצמם: נעלמים ונסתרים מדעתנו: וכעין המובא לקמן בכלל החמשה עשר ע"ש:)

כלל השלשה עשר: הוא אשר חברתי בחיבור בפני עצמו: ונקרא בשם אמונה בידיעה הרוחניית: ועדיין לא נדפס:

כלל ארבעה עשר: בשם השביעה: אשר מבואר מדברי המקובלים שהיא המשכת אלקותו ית' לכלליות הבריאה: ולהיותה נחשבת בזה כביכול כעין זולתו: ובאמת לא נחשבת לזולתו ח"ו: כי מחשבת האדם המבדילה ומפרידה בפירוד ממש: הוא כמחשבה לאמצעי וע"ז ח"ו: ולא כן בלב החכמים ומבינים כידעתם [בידיעה דלא נדע ונתפס בדעת העבים והמגושמים כמונו] כי להם תהיה ההתחשבותה כזולתו ואמצעי כביכול: בתכלית אחדותו בעצמו ית': אשר באמת האמיתי אין עוד מלבדו וזולתו:

כלל החמשה עשר: מה שנודע בחכמות העמוקות אשר להסברתם מוכרח לחלק ולהפריד: את החכמה וההמצאה לחלקים ואברים: ואחד באחד יוגשו וישולבו: בחיוב והכרח זה לזה: ולפעמים גם בחלק אחד כשנחסר ונאבד: אין ביכולת להביט ולראות את המטרה והמבוון אשר בה: ומרגלא בפומא דאינשי: שאין להראות להסכל והכסיל את המלאכה והעבודה הנחלקה ובלתי

בשלמה, כי בתכלית ההיפך: ימלא את פיו בשחוק ולצון מהעובד ומשתדל בה: ואולם תורת משה שבחכמת האין סוף בעצמו ית' אשר אין סוף ותכלית להסיבובים והצמצומים [הנחשבים כעין אברים וחלקים הנ"ל] המוכרחים להסברתה והבאתה בלב המוגבלים והגופניים: נחשבים ועומדים כנגדה גם החכמים והמשכילים שבהם: כעין הסכל והכסיל הנ"ל: אשר בתכלית ההיפך נשפלה ובלתי נחשבה כלל בעיניהם: ובאמונה לבד יש ביכולת לבא ולכנוס בסיבוביה' וצמצומיה וגם כפי האמונה בדברי הרופאים ועצותיהם להשמר ולרפא את המות והדעת מיום ליום: ומשנה לשנה. כן זוכים לעשות ולקיים את דבריהם: עד שיזריח גם עליהם אור הדעת הבלתי נודע להם בתחלה: ואם גם ע"ז מרגלא בפומא דאינשי: שבסיבת הכוכבים ושקריים: אין מאמינים גם לאיש האמת: אבל בסיבת השני הפכים בנושא אחד: שנחשב לדעתו ית': הבאת דעתו האין סוף בלב המוגבל (בהעדר התרופה ועצותיו הנ"ל) אין שום יכולת ואפשרות בענין אחר: [ותרופה כלל באופן אחר].

כלל הששה עשר: [נזכר ג"כ בהקדמת ליקו"א הנ"ל] שלפעמים מביא ב' או ג' ראיות לדבר אחד ולהבלתי מעיין ומעמיק בדבריו. נראים ונדמים כראיה אחת: והוא ברוב הקשר שהם קשורים ואחודים זה בזה.

על אודות ההסברה הנ"ל בכלל החמשה עשר יש להאריך קצת כי יכולת ההסברה ללמד ולהביא בלב כל אשר זולתו את התבונה העמוקה נוראה ועצומה לאין ערך כי כפי עומק המושג וקוצר המשיג כן מוכרח כנגדו לסבב בהקדמות וסיבובים להמשיל במשלים ולחלק מערכת התבונה לחלקים ואברים ולבלי להוציאם שלא כסדר וגם להפסיק וליתן רווח בין כל ענין וענין ומרוב שינויי הדיעות (כשינויי תמונותיהם) קשה וכבד באין ערך לכוין ולברר בעצתו מה שמוכרח בכ"ז כפי האדם והזמן גם כאשר ידובר פנים אל פנים שנמצא יכולת להמסביר להבין בכל עיכוב ומניעה שנמצא למוח השומע מלהבין לקבל את דבריו ואולם חכמת האומות רב ועצום התרופה והתועלת לדעת השומע מרוב תבערת הלב לתאות הכבוד (או העושר שנמצא על ידה) כי הלב והמוח שבכל איש ואיש מקושרים ומשולבים זה לזה, אבל בחכלית ההיפך לחכמות התורה הבלתי מסכמת לתאוות הנ"ל נכפל וניתוסף למניעת המוח הנ"ל גם מניעת הלב להדיח ולרחק מאתה וכמאמר הכתוב לקנות חכמה ולב אין ועכ"פ בחכמה הנגלה והמוגבלה שבה אין דור יתום ונמצא גם עתה מאחינו ב"י רבים ועצומים המופלגים וחרופים בחכמתה אבל לא כן בחכמה הנסתרה והפנימית שבה אשר מצידה ובסיבתה ארוכה מארץ מדה ורחבה לאין ערך וגבול כלל נחל נובע ושוטף ממקור החכמה נקודה העליונה לנקודה דתחתונה פלא יועץ בעצותיו ותקונותיו העמוקות להשקות ולמלאות כל הארץ בחכמה ודעה את ה' ותורתו כמים לים מכסים ועד אשר יאיר ויופיע נהי כעוטיה ונחשב כעדים זוממים ואלפי אלפים ק"ו לעוללים ומלוכלכים כמונו גם אם זכינו להבדל ולהתרחק מהטועים והתועים [בחשך ואפילה לבל יראו ויביטו מרחוק באור צדיקים אשר כאור נוגה הולך ואור] אבל להסבירם ולהאירם על פני הבל אין לנו לא תבונה ולא עצות וכל אשר הרביתי לחקור ולדרוש באיזה סדר ובאיזה אופן להציעם ולהוציאם לזולתי לא עלתה בידי מאומה ובתכלית ההיפוך ניתוסף ונתרבה אצלי מחמת זה כמה דילוגים ומחוקים ושינויים ולא סדרים עד כי לא רבים יחכמו לבוא על ידם להמכוון אשר סבבתי עליו, אבל בכל זה אמרתי ויהי מה ארוצה ואביא גם מנחת דלי דליתי, כי גם שערה דשערה מהברקת האור שמגיע מאתה לא' מני אלף ג"כ כדאי וכדאי (הקדמת ביאור הליקוטים):

הנה אמרתי להאריך קצת בדברי רוממות תורתו הק', כי האמנם אשר הנסתרות לה' אלהינו ולית מחשבה תפיסה כלל, בעומק כוונתי הק' והנוראה בכל דיבור ודיבור (עיין בס' חיי מהר"ן בסיפור מעלת תורתו באות כ' שנראה שם מדבריו הק' שכמו שספר מעשיותיו הן תורות כן תורותיו הם מעשיות כי לפעמים הלביש השגותיו הנוראות בסיפורי מעשיות כדי לעורר מהשינה ומשאר טעמיו הנוראים, ולפעמים הלביש את השגותיו בהתגלות התורות כדי שיהיה לנו איזה תפיסה בהם [עי' בלק"ה הל' ק"ש של ערבית ה"ד באות ב' ובאות ג' עיי"ש] אבל מי יפאר ומי יהדר אחת מני אלף גם מהנגלות לנו ולכנינו שבדבריו הק', גם המעיין היטב

בתחלה ועד סוף בעניני המקראות ומאמרי חז"ל המובאים בהם יראה עפ"י רוב שהם מתבארים ומתפרשים לאסמכתות דבריו הק' בכמה מעמים וענינים שאינם מוזכרים שם כלל כי אינם מוזכרים רק כמאן דמחוי במחוג שהקורא יבין מעצמו ממיוותיו הק', אם ישים כל לבו ונפשו עליהם וכמובן קצת מזה להבקי בספרי לק"ה ובס' פרפראות לחכמה שיצא בסמוך; כי כל תיבה ותיבה שיצא מפיו הק' של אדמו"ר זי"ע או מפרי עטו הק' כולם היו בפלס ומשקל גדול ונורא כפי הנגלה לו ברוב השגתו העצומה, וכו' וכן במה שמביא לפעמים איזה דבר בדרך משל המעיין שם היטב יראה בעיניו שהי' לו כוונה ודיוק גדול במה שתפס רק את הדבר הזה למשל ולדוגמא (כאשר יבואר בהכרך הזה) כאשר אציג לפניך לדוגמא (מה שמונח עתה בזכרוני בסימן ד' באות ה' שכתב שם ועונותיו של אדם הן על עצמותיו וכו' וכל עבירה יש לה איזה צירוף אותיות, וכעובר איזה עבירה אזי נחקק צירוף רע על עצמותיו, ועי"ז מכניס בחי' הדיבור של הלאו הזה שעבר בתוך הטומאה, היינו שמכניס בחי' מלכות שהוא בחי' דבר א' לדור הוא מכניס אותה בתוך העכו"ם ונותן להם ממשלה), למשל אם עבר על דיבור של הלאו לא יהי' לך אזי מחריב וכו' ע"ש לכאורה נראה שעפ"י פשוט אין בזה שום כונה מה שתפס את המשל בזה הלאו, אבל כשתתבונן במה שכתוב שב למעלה, שמה שנקראים ע"ז שלהם בשם אלהים כי יונקים מבחי' מלכות הנקרא אלהים וכו', (וע"י ועדוי דברים שעי"ז מעלה בחי' המלכות בחי' אלהים מביניהם, עי"ז בעצמו הוא זוכה שגם באלהים יהלל דבר ולברך על כל הדברים הטוב והמטיב), וגם במה שכתוב שם בכוף וז"ס אנכי ה' א' פי' הן ה' הן א' תבין שכל זאת אנכי היינו כולו הטוב והמטיב אשר הוצאתיך מארץ מצרים וכו' כי עי"ז עולה מתוכה מלכות דקדושה ע"ש היטב, וגם כאן בהלאו הזה תתבונן ותדקדק היטב כי זולת מה שבהלאו הזה מבואר לא יהי' לך אלהים אחרים אף גם ידוע ומובא בספרי אמת שהלאו הזה הוא מקור כל הלאוין שבתורה והוא כולל את כולם והעשה של אנכי הוא הכולל והמקור מהעשין שבתורה ובכ"ז תראה בעינין גם עפ"י פשוט שבדיוק גדולת המשל מהלאו הזה אשר מהמשל הזה בעצמו מבואר ביותר שכשעוברים על איזה לאו או מכניסים המלכות בתוך הטומאה ונותן להם ממשלה כי הלא גם ע"י כל לאו ולאו שהוא עובר הוא עובר על לא יהי' לך אלהים אחרים שזה בעצמם [ע"א עליהם] הוא בחי' ממשלתם ויניקתם מהמלכות. דק' כאשר כפל למעלה, וכן להיפך כשמקיימים איזה מ"ע הכלולה בהעשה של אנכי וכו' אזי אדרבא מחבר שברי עצמותיו ומעלה מלכות דקדושה מביניהם ווכה לדעת שכל מאורעותיו הם לטובתו ולברך על כולם הטוב והמיטיב, (גם בדברי אלה תבין ביותר מה שמובא שם אח"כ באות ז' ע"ש כי ע"י כל הנ"ל ממילא מובן שכשעשו ישראל את העגל ועברו על הלאו הזה בעצמו של לא יהי' לך וכו' וגם עשו ההיפך מהעשה של אנכי וכו' אשר הוציאתיך מארץ מצרים כי אז אמרו על העגל אלה וכו' אשר העלוך מארץ מצרים אז בודאי נשפל ביותר ויותר המלכות ע"י העון והבעירו עי"ז ביותר המת מלכו של עולם להשליט עליהם המלאכי מות [כי בעת קבלת התורה שאחזו במדריגה כזו עד ששמעו מפי הגבורה אנכי ולא יהי' לך אז נאמר ע"ז אני אמרתי אלהים אתם אבל בעשותם את העגל נאמר ע"ז אכן כאדם תמותון שהחזיר השליטה והמלכות להמלאך המות כמ"ש בדחז"ל וכפי עוצם הקלקול היה נעשה כליה ח"ו כ"ש בתורה אבל עכ"ז איש חכם יכפרנה גם בעון הזה, כמשה רבינו שהתפלל ע"ז ואמר אם תשא חטאתם וכו' ע"ש היטב באות ז' ויונעם לך לעד]) וכן בסי' ל"ג אות ד' מובא שם וזה בחי' של תרי"ג מצות וכו' צמצם את אלהותו באלו המצות למשל ששיער בדעתו מצות תפילין וכו' גם בזה נראה לכאורה שאין בזה שום דיוק מה שתפס למשל מצות תפילין כי הנה באמת גם שאר המצות הם צמצומים לאלהותו וכן בסי' ל"ד אות ד' מובא שם כי רצונו של השי"ת יהיו כך וכו' למשל מצות הפילין, ונראה לכאורה גם בזה שאין בזה שום דיוק כלל, אבל הבט נא וראה אחר כמה דפים בסוף סי' ל"ח מובא שם השני תורות האלה בין התורות שחשב שם שהן סוד כוונת תפילין ובזה נראה לעינים שהי' לו כונה נוראה ועצומה במה שתפס בהם את המשל ממצות תפלין וכמו כן בכל המקומות בספרו הק' תדקדק בהם היטב ותראה פלאי פלאות עד אין שיעור וערך...

(שם תקדמה שניה)

בעזרת אל עליון אשר שמים וארץ קנה. ונתן לנו את תורתו ממדבר מתנה. נתחיל להדפיס חידושים נפלאים ונוראים על מאמרי רבה בר בר חנה. בזכות זה נזכה לעלות לציון ברננה. אל קרית מלך דוד חנה: *)

(נוסחא העיקרית שבכל הלק"מ)

אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'. (תהלים קי"ט)

דע כי ע"י התורה. נתקבלים כל התפילות וכל הבקשות שאנו מבקשים ומתפללים. והחן והחשיבות של ישראל נתעלה ונתרומם בפני כל מי שצריכין הן ברוחני הן בגשמי. כי עכשיו בעו"ה חן וחשיבות האמיתי של ישראל נפל. כי עכשיו עיקר החשיבות והחן הוא אצלם. אבל ע"י התורה נתעלה החן והחשיבות של ישראל. כי התורה נקראת [משלי ה'] אילת אהבים ויעלת חן. שמעלה חן על לומדיה. [עירובין נ"ד ע"ב] ועי"ז נתקבלין כל התפלות והבקשות: כי איש הישראלי צריך (נוסח דפוס לעמברג "נברא בשביל שיסתכל" וכו') תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר. ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר. כדי שיאיר לו השכל שיש בכל דבר. להתקרב להש"י ע"י אותו הדבר. כי השכל הוא אור גדול ומאיר לו בכל דרכיו. כ"ש (קהלת ח') חכמת אדם תאיר פניו. וה בחי' יעקב כי יעקב זכה לבכורה שהוא ראשית. שהוא בחי חכמה. [תיקונים תיקון י"ד זוהר משפטים קכ"א ע"ב] כ"ש [תהלים קי"א] ראשית חכמה. וה בחי' [בראשית כ"ז] ויעקבני זה פעמים ותרגום אונקלוס וחכמני. וה בחי' שמש כי השכל הוא מאיר לו בכל דרכיו כמו השמש. וה בחי' [משלי י"ד] ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום. וה בחי' חית לשון חיות. (עי' זוהר פנחס רמ"ה ע"ב ובתיקונים תיקון ס"ה). כי החכמה והשכל הוא החיות של כל דבר כ"ש [קהלת ז'] החכמה תחיה וכו'. אך

נוסח התורה א' כפי שנדפס בדפוסים הראשונים
בליקוטי מוהר"ן משנת תרס"ט ובלק"מ דפוס אוסטרא

אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה' הנה הכלל ע"י התורה שאנו מקבלין כל התפלות והבקשות שאנו מבקשים נתקבלות והחן והחשיבות של ישראל נתעלה ונתרומם בפני כל מי שצריכין הן ברוחני הן בגשמי. כי עכשיו בעו"ה חן וחשיבות אמיתי של ישראל נפל. כי עכשיו עיקר החן והחשיבות הוא אצלם. אבל ע"י התורה נתעלה החן והחשיבות של ישראל. כי התורה נקראת (משלי ה') אילת אהבים ויעלת חן שמעלה חן על לומדיה (עירובין כ"ד ע"ב) ועי"ז נתקבלין כל התפלות והבקשות:

דהכלל הוא כי איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר כי השכל הוא אור גדול ומאיר לו בכל דרכיו כ"ש חכמת אדם תאיר פניו: והנה יש שני בחינית יעקב ועשו יעקב הוא בחי' שכל כי יעקב הוא הבכור ובכור הוא ראשית וראשית הוא חכמה כמ"ש ראשית חכמה ונאמר ויעקבני זה פעמים ותרגומו וחכמני, והוא בחי' שמש כי השכל הוא מאיר לו בכל דרכיו כמו השמש. והוא בחינות ח דהיינו חיות מלשון חי"ת והוא

---

*) א"ה כאשר נחוץ מאוד קודם לימוד התורה בעיון (המובא להלן עם כל השייך לה) לקיים ליגמר ולהדר ליסבר להיות בקי קודם בהתורה הזאת בפשיטות מראשו לסופו ומסופו לראשו וכידוע שיחת רבינו ז"ל בשיחות הר"ן סעיף קצ"ח שאין מי שיבין חורתו רק מי שיכול לאומרה פנים ואחור (כי כשחוזר לאחוריו מסוף המאמר לתחילתו מבין יותר כוונת רבינו ז"ל) ע"כ הצגנו פה כל התורה הזאת כדי שיוכל ללמוד אותה כסדר להיות בקי בה. וגם כי כידוע שמלבד הנוסחא הנדפסת בספרי לק"מ שהיא העקרית יש נוסחא ישנה שנדפסה בלק"מ הראשונים (קדם שמצא מהרנ"ת ז"ל הנוסחא העקרית הנדפסה בכל ספרי הלק"מ) ואין ביהמ"ד בלא חידוש וגם שספר זה יהי' בשלימות לא יחסר בו דבר ע"כ הצגנו גם נוסחא זו).

(נוסחא העיקרית)

מחמת שאור השכל גדול מאד א"א לוכות אליו כ"א ע"י בחי' נון שהוא בחי' מלכות. כ"ש [תהלים ע"ב] לפני שמש ינון שמו ופרש"י לשון מלכות. וזה בחי' לבנה. כי הלבנה אין לה אור מעצמה כ"א מה שמקבלת מהשמש. [זהר ויחי דרל"ח ורמ"ט ע"ב] וזהו בחי' מלכות דלית לה מגרמה כלום. אלא מה שמקבלת מן החית. שהיא בחי' חכמה. בחי' שמש כנ"ל. ונעשה אור הלבנה כאור החמה. אבל מי שאינו מקשר עצמו אל השכל והחכמה והחיות שיש בכל דבר. זה עשו. שבזה את הבכורה. כ"ש [בראשית כ"ה] ויבז עשו את הבכורה דהיינו השכל כנ"ל. בחי' [משלי י"ח] לא יחפוץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו. וזה בחי' מלכות הרשעה בחי' לבנה דסט"א שעליה נאמר [ישעיה כ"ד] וחפרה הלבנה וכו'. (עי' תיקון זית). וזה בחי' יצ"ט ויצה"ר. כי היצ"ט נקרא מסכן וחכם [קהלת ד'] (עי' רש"י ועי' זהר וישב קע"ט ובמ"ר קהלת ובנה"ים ל"ב). בחי' מלכות שהיא בחי' עניה ודלה דלית לה מגרמה כלום כ"א מה שמקבלת מחכמה. ויצה"ר נקרא מלך זקן וכסיל. בחי' מלכות דסט"א שאינה חפיצה בחכמה ושכל בחי' לא יחפוץ כסיל בתבונה וכו' כנ"ל. וצריך כ"א ליתן כח לבחי' מלכות דקדושה להתגבר על מלכות דסט"א. וכשאמרו"ל [ברכות ה'] לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצה"ר. וע"י מה נותן כח למלכות דקדושה. ע"י התורה שהוא עוסק בכח. (כשאמרו"ל שם לעולם ירגיז וכו' אי אזיל מוטב וא"ל יעסוק בתורה) וכמו שארז"ל (קידושין דף למ"ד ע"ב) אם פגע בך מנול זה משכיהו לבית המדרש. כי ע"י התורה נותן כח למלכות דקדושה ואוי מקבלת המלכות שהיא בחי' נ חיות מן החכמה שהיא בחי' ח. ונתחבר ונתקשר הח והנ ונעשה אור הלבנה כאור החמה. וכשזה קם זה נופל. ואוי נופל ונתבטל מלכות הרשעה. כ"ש (הושע י"ד) כי ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם. היינו ע"י דרכי ה'. היינו התורה. עי"ז הצדיקים שדביקים במלכות דקדושה. הם נתחזקים ומקבלים כח עי"ז. ופושעים יכשלו בם. בחי' מלכות הרשעה. בחי היצה"ר. שנופל ונכנע ע"י התורה כנ"ל:

ועי"ז נתקבלים כל התפילות והבקשות. כי עיקר מה שאין נתקבלין הבקשות. הוא מחמת שאין להדברים חן ואין נכנסין בלב של זה שמבקשין ממנו. כאלו אין בלבו מקום שיכנסו הדברים בלבו. מחמת שאין להמבקש חן שיכנסו הדברים בלבו של זה שמבקשין ממנו. אבל ע"י התורה שע"ז נתחברין ונתקשרין הנ והח כנ"ל ונעשה חן וע"כ נקראת התורה (משלי ה') יעלת חן ואוי וזכה שדבריו הם דברי חן. ואוי נתקבלין דבריו ובקשותיו. כמו מי שמדבר דברי חן. שנכנסין הדברים בלב המתבקש. דהיינו זה שמבקשין ממנו. וזה בחי' ת. היינו ע"י שנתחברו ונתקשרו החי"ת והנרי"ן ונעשה בחי' חי"ן. עי"ז נעשה בחי תי"ו שהוא לשון חקיקה

נוסח דפוסי לק"מ הישנים

חכמה כמ"ש החכמה תחיה בעליה. אך מחמת שאור השכל גדול מאד וא"א לבוא לזה כ"א ע"י בחי' נון שהוא בחי' מלכות כ"ש לפני שמש ינון שמו ופירש"י לשון מלכות והוא בחי' לבנה. ובחי' עשו הוא ג"כ בחי' לבנה אחרת כמ"ש וחפרה הלבנה וכו' והוא בחי' מלכות דס"א. והנה בחי' מלכות הקדושה היא דלה ועניה בגלותה ואין לה בעצמה אור אלא מה שמקבלת מן החי"ת שהוא בחי' שמש בחי' חכמה ונעשה אור הלבנה כאור החמה. ומלכות דס"א היא להיפך כמו שכתוב כי לא יחפוץ כסיל בתבונה ואלו השני בחינות הם בחי' יצ"ט ויצה"ר ולפיכך נקרא היצ"ט מסכן וחכם כי מלכות דקדושה אין לה מגרמה כלום ויונקות מחכמה ויצה"ר נקרא מלך זקן וכסיל כנ"ל וצריך ליתן לבחי' מל' דקדושה כח להתגבר על מלכות הס"א כמ"ש לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר ובמה נותן כח לבחי' מלכות הק' ע"י תורה ומעשים טובים שעשה בכח ועי"ז נמשך כח החי"ת בכח הנרי"ן ונחזק מל' דקדושה ונעשה אור הלבנה כאור החמה. וכשזה קם זה נופל. ומלכות הס"א נכנעת. והנו צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם, היינו ע"י דרכי ה' היינו התורה, עי"ז והצדיקים שדבקים במלכות דקדושה הם נתחזקים ומקבלים כח עי"ז. ופושעים יכשלו בם בחי' מלכות הרשעה בחי' היצה"ר

(תורה תעיקריות)

ארשימה כ"ש (יחזקאל ט') והתוית תי"ו. כי ע"י החן נחקק ונרשם מקום בלב המתבקש לקבל הבקשה. כי ע"י החן נתקבלו דבריו. נמצא שבחי' הח"ן חקק מקום בלב זה שמבקשין ממנו. כדי שיכנסו דבריו בלבו ויקבל בקשתו. והחקיקה ורשימה זה בחי' תי"ו כנ"ל וזה (קהלת ט) דברי חכמים בנחת נשמעים **נחת** דייקא. היינו בחי' **חן** הנ"ל **והת** הנ"ל. ועי"ז נעשה אותיות **נחת** **ואז** נשמעים דבריו ונתקבל בקשתו כנ"ל:

ועי"כ יעקב שהוא בחי' השכל כנ"ל. ע"כ זכה לחן כ"ש (בראשית ל"ג) **כי** חנני אלקים וכו'.

ועי"כ בירך את השבטים בחן. כ"ש (שם) הילדים אשר חנן וכו'. ובנימין לא היה או. זע"כ ברכו יוסף בחן כ"ש (שם מ"ג) אלקים יחנך בני. (עי' ב"ר ו' שלח פ' ע"ח מקץ פ' צ"ב). ודוקא יוסף היה יכול לברכו בחן. כי יוסף היה כלול ביותר מבחי' יעקב כ"ש (שם ל"ז) אלה תולדות יעקב יוסף. כי הוא היה עיקר תולדותיו. כי יעקב ויוסף כחדא חשיבי. (עי' זוהר וישלח קע"ו וישב קפ"ב ע"ב). וע"כ נאמר ביוסף [דברים ל"ג] בכור שורו הדר לו. בכור הוא בחי' השכל כנ"ל. והוא שורו לשון הסתכלות. כי צריכין להסתכל בהשכל שיש בכל דבר כנ"ל. וזהו הדר לו ת"א זיו ליה לשון אור. כי השכל מאיר לו בכל דבר. אפי' במקום שהיה אפל וחשך. מאיר לו השכל. כשזוכה להסתכל על השכל שיש שם בכל דבר ומקרב אותו להשי"ת:

ח"ם מה שאמר רבב"ח [ב"ב ע"ג] **האי גלא דמטבע לספינתא מתחזי כי צוציתא דנורא חוורתא ברישי':**

פרשב"ם אש לבנה ומלאך מזיק הוא. **ומחינן לי' באלוותא דחקיק עלי' אהי' אשר אהי':** **גלא** הוא היצה"ר. **דמטבע לספינתא.** הוא החן והחשיבות. לשון ספון וחשוב. (ע' מר"ק כ"ח מאן חשיב מאן ספון). כי היצה"ר רוצה להטביע ולהשפיל ח"ו בחי' החן והחשיבות של ישראל. בחי' מלכות דקדושה. **ומתחזי כי צוציתא דנורא חוורתא ברישי'.** כי מתחילה היצה"ר מתלבש עצמו במצות. ומטעה את האדם כאלו מסיתו לעשות מצוה. וזהו בחי' צוציתא דנורא חוורא. אש לבנה. אעפ"כ מלאך מזיק הוא: **ומחינן ליה באלוותא דחקיק עלי' אהי' וכו'.** היינו שעיקר הכוונתו של היצה"ר הוא ע"י התורה שהיא כולה שמותיו של הקב"ה והתורה היא בחי' ואו"ז. (עי' זוהר פקודי דרכ"ו ע"ב). כי [ב"ב י"ד] הלוחות ארכן וי"ו ורחבן ז"י"ו. וזהו בחי' אלוותא. דהיינו מקלות. דחקיק עלי' אהי' וכו' היינו שמות. בחי' התורה. שהיא בחי' וי"ו. והי"ו הוא צורת מקל. והיא כולה שמותיו של הש"י. היינו שהתורה הקדושה היא מבניע את היצה"ר. שרוצה לעשות את האדם משוגע ממש ח"ו. כי בעל עבירה הוא משוגע כמו

נוסח דפוסי לק"מ הישנים

שנופל ונכנע ע"י התורה כנ"ל: ומהמת מה לא נתקבלין הבקשות כי אין בהמתבקש מקום שיכנס בו הבקשה. אך מחמת שמתערבין כח החי"ת בכח הנו"ן ונעשה מהם תי"ו דהיינו חקיקה ורשימה כמ"ש והתוית תי"ו היינו שנחקק ונרשם מקום בהמתבקש לקבל הבקשה כמדבר דברי חן, וזה דברי חכמים בנחת נשמעים. **נחת** דייקא היינו בחי' **חן** הנ"ל **והת** הנ"ל ועי"ז נעשה אותיות **נחת** **ואז** נשמעים דבריו ונתקבל בקשתו כנ"ל:

ולפיכך בירך יעקב את בניו בחן כמ"ש הילדים אשר חנן וכו'. ואף בנימין שלא היה בשעת הברכה ברכו יוסף בחן כמ"ש אלקים יחנך בני כפרש"י ע"ש ודוקא יוסף יכול לברכו כי יעקב ויוסף כחדא חשיבי כי הוא ג"כ בבור כמ"ש בכור שורו הדר לו ות"א זיו ליה. פי' בכור החכמה כנ"ל. שורו מלשון הסתכלות כי מהסתכלותו אל החכמה בכל דבר הי' מאיר לו בכל דבר, וזה פי' הגמ'. **דאי גלא דמטבע לספינתא מתחזי כי צוציתא דנורא חיוורתא** ופרש"י אש לבנה ומלאך מזיק הוא, **ומחינן ליה באלוותא דחקיק עליה אהיה אשר אהיה.** פי' כי גלא הוא היצה"ר דמטבע לספינתא הוא החשיבות **מתחזי כי צוציתא דנורא חוורא.** כי מתחלת הוא מתלבש במצות וזהו אש לבנה ואעפ"כ מלאך מזיק הוא **ומחינן ליה באלוותא דחקיק עליה אהיה** וכו'. היינו שעיקר הכוונתו של היצה"ר הוא התורה

(נוסחא חעיקרית)

שארו"ל (סוטה ג') אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות. וכמו שהמשוגעים צריכים להכותם ולשום עליהם שמות. כמו כן ממש. התורה שעוסקין. הוא בחי' מקלות ושמות. שבזה מכין ומכניעין את היצה"ר. ומגרשין מן האדם את השגעון והרוח שטות שנכנס בו. בחי' ומחינן ליה באלויתא דחקיק עליה שמות וכו' כנ"ל: (עי' מ"ר קדושים תחלת פ' כ"ה).

וזהו אשרי תמימי דרך. **אשרי** לשון הסתכלות. **תמימי דרך** בחי' (בראשית כ"ה) יעקב איש תם. שהוא בחי' השכל כנ"ל. היינו לזכות להסתכל על השכל שיש בכל דבר. שהוא בחי' יעקב איש תם. זה זוכין ע"י התורה. וזהו **ההולכים בתורת ה'**. כי ע"י שלומד תורה בכח ע"ז נותן כח למלכות דקדושה בחי' נו"ן לקבל מן השכל שהוא בחי' חי"ת ואזי נעשה חן ונתקבלים דבריו כנ"ל. ואזי נתעלה החן והחשיבות של ישראל. וכל התפלות והבקשות נתקבלים:

נוסח דפוסי לק"מ הישנים

כי הלזהות ארכן ששה ורחבן ששה היינו המלקות כי הויו הוא צורת מקל והשמות כי התורה כולה שמותיו של הקב"ה והוא המלקות והשמות שמכין ומשימים על המשוגעים כי בעל עבירה הוא משוגע כדאיתא בגמרא אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות וכמו שהמשוגעים צריכין להכותם ולשים עליהם שמות כמו כן ממש התורה שעוסקים היא בחי' מקלות ושמות שבזה מכים ומכניעים את היצה"ר ומגרשין מן האדם את השגעון והרוח שטות שנכנס בו בחי' ומחינן ליה באלותא דחקיק עליה שמות וכו'. וזה אשרי. כשרוצה להסתכל. תמימי דרך. השכל של כל דבר בחי' יעקב הנק' איש תם כמ"ש ויעקב איש תם. ההולכים בתורת ה' צריך לילך בתורה ה' ע"פ פשוט ובכח ועי"ז החן והחשיבות נתעלה ונתרומם והתפלות והבקשות נתקבלות:

התעוררות השייך להתורות

(א) א"ה באתי להעיר לב המעיין שישים לבו הטוב למאמרי הקדושים ז"ל. שעם"י רוב מדברים מענין עולם התיקון, ומהמשכת ההנהגה שלעתיד ומהגאולה העתידה לבוא בב"א, וכן כל כיוצא בזה, כי זה כל חפצו וכל ישעו ז"ל להאיר האמת בעולם ולהמשיך הארה שלימה ואמיתיית מעין ההנהגה שלעתיד, ואסדר למני המעיין בקצרה בענין המאמרים שעל רבב"ח ומהם יראה לדוגמא לשים לבו לכל שארי מאמריו שסובבים והולכים ג"כ על קוטב זה, גם ישים לבו לעומק נפלאות המאמרים ומפי הוא מדבר. **בסימן א'** (התורה הזאת) מדבר מענין להעלות החן והחשיבות של ישראל, ולהסתכל רק תמיד בהשכל והחיות שיש בכל דבר בכדי להתקרב להשי"ת ע"י אותו הדבר. ומדבר שם מענין הכנעת המלכות דסט"א וליחן כח להמלכות דקדושה, ומענין שנעשה אור הלבנה כאור החמה, ומדבר שם מיעקב ויוסף ושאר השבטים ז"ל וכו'. (פרפראות לחכמה תורה ס"ו סעי' ג').

(ב) תורה א' מצא מורנ"ת ז"ל אחר ההדפסה הראשונה בסגנון אחר לא כמו שנדפס בהדפסה הראשונה, ונראה לו יותר הסגנון שמצא אח"כ, וע"כ כשהדפיס הספמ"ע והשיחות הדפיס שם את התורה אצל הספמ"ע בסגנון שמצא, ואח"כ הדפיסו בהדפסתו הלק"מ כמו שנדפס עכשיו. (אבניה ברזל דף ס"ג סעי' ס"ד): (עי' לעיל ב' הנסתאות נעתק כאן)

לכו חזו מפעלות ה' התגלות נפלא מסור גדולת התנא האלקי ר ש ב"י ז"ל ר' שמעון בן יוחאי. הבטיח שלא תשתכח תורה מישראל על ידו. כמובא בדברי רז"ל (שבת קלח) כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל ואמר רשב"י שלא תשתכח. שנאמר כי לא תשכח מפי זרעו. וכמבואר בזוהר (נשא דף קכ"ד ע"ב) בהאי חיבורא דאיהו **ספר הזוהר** יפקון בי מן גלותא. ועתה בא וראה והבן, נפלאות נכתרות של תורתינו הקדושה, כי ע"כ סמך ר' שמעון בן יוחאי עצמו על זה הפסוק כי לא תשכח מפי זרעו. כי באמת בזה הפסוק בעצמו מרומז ונסתר סוד הזה שע"י זרעו של יוחאי שהוא רשב"י. על ידו לא תשתכח התורה מישראל. כי סופי תיבות של זה הפסוק כי לא תשכח מפי זרעו הם אותיות **יוחאי**. וזה שמרמז ומגלה הפסוק, כי לא תשכח מפי זרעו. מפי זרעו דייקא. היינו מפי זרעו של זה בעצמו שהוא מרומו ונסתר בזה הפסוק שהוא התנא **יוחאי**. כי ע"י זרעו של יוחאי שמרומז בזה הפסוק בס"ת כנ"ל. שהוא רשב"י על ידו לא תשכח התורה. כי **בזוהר דא יפקון מן גלותא** כנ"ל. **ודע** שסוד ר' שמעון בעצמו. הוא מרומז בפסוק אחר. כידוע כי התנא הקדוש ר' שמעון הוא בחי' **עיר וקדיש מן שמיא נחית** (דניאל ד') ר"ת **שמעון** וכו':

אשרי (תהלים קי"ט)

תמימי דרך ההולכים בתורת ה'.

דע כי ע"י א) התורה. נתקבלים כל התפילות ב) וכל הבקשות שאנו מבקשים שיחות וענינים השייכים לתורה

א) ענין המתחיל בליקוטי מהר"ן חלק א' התורה א' אשרי, נבנה על דיבור אדמו"ר זצ"ל (שיחות הר"ן סעי' רפ"ו) שאמר מה יש לו להאדם לעשות בזה העולם, אין צריך כי אם להתפלל וללמוד ולהתפלל, .מע בראך מער ניט נאר דאוינען און לערנען און דאוינען" (והמעשה הי' כך) שבא אחד לפניו עוד במעזהועדבקא בקובלנא על שאינו יודע אם גם תפלתו נתקבל אצל השי"ת כי הוא רואה שאין לו הן וחשיבות אצל אנשי עירו במה שמאריך בתפלתו, אמר לו אדמו"ר זצ"ל שיראה תיכף אחר תפלתו שילמוד איזה לימוד או משניות או גמרא, או מה שילמוד. ויהי' מובטח שיתקבל תפלתו ויהי' לו הן וחשיבות אצל אלקים ואנשים, ואח"כ באיחור איזה זמן בא עוד הפעם בקובלנא לאדמו"ר זצ"ל שאינו יכול בשכלו לברר ביורר גמור מלימודו שיאיר לו לעבודתו ית' כשמש שהתורה הקדושה נקראת שמש .ענה לו רבינו ז"ל הלוואי שתאיר לך מקודם עכ"פ כמו הלבנה ואח"כ יאיר לך כמו השמש, אך באופן שתלמוד תורה בכח ויהי' לך חיות ונתת מהלימוד, והעיקר בחמימות להכניע את היצר הרע עי"ז שעושה את האדם כמשוגע ממש, ובאיחור איזה זמן בא עוד הפעם לרביתו ז"ל בשמחה רבה וסיפר לו שהעצות שנתן לו מאיר לו בכל דרכיו, ואח"כ גילה אדמו"ר ז"ל את התורה ואמר אז מה יש להאדם לעשות בעולם הזה דאוינען אין לערנען און דאוינען ומי שבקי היסב בהתורה הזאת יוכל להבין קצת. שכל הנאמר שם הי' מעין המאורע של אותו האיש הלז ברמיזה, וקצת מבואר בספורי מעשיות מהרב ובן יחידו שלא הרגיש טעם בעבודתו ונתנו לו עצה שיסע להצדיק אן היצה"ר התגבר על אביו הרב שלא הלך בתמימות כי אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה' ודו"ק ודי לחכימא ברמיזה (מובית זכרונות מהרה"ג ר' אברהם שטערנהארץ ז"ל סימן א'):

פקדון הלכה ד'

ב) עיין להלן כמן פקדון הלכה ד' סעי' כ'.

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רביתו ז"ל

א) (א) ע"י התורה נתקבלין וכו'. עיין תורה ח' מנורת זהב סעי' ו' ד'. ולבא לזה להפריש הטוב מהרע הוא ע"י תורה ותפלה, ולימוד התורה יהי' ללון לעומקה של הלכה היינו ללמוד פוסקים וכו' אך לזכות לזה השכל שיוכל ללון לעומקה של הלכה הוא ע"י תפלה כי משם נמשך חשכל, וכו' והוא בחי' מביא מכח אל הפועל, כי תפלה הוא בחי' חידוש העולם וכו' הוא בחי' בריאה בכח וכו', והתורה היא בחי' בריאה בפועל וכו' כי בהתורה נברא העולם. וכשמתפלל על איזה דבר הוא בחי' חידוש העולם והוא בחי' בריאה בכח וכו' ומעין מבית ה' יצא זה התפלה וכו' ומשם נמשך המעיין הוא החכמה אל התורה ושם יוצא אל הפועל וכו' וזהו שאר"ז"ל המעיין בתפלתו בא לידי כאב לב וכו' שנאמר תוחלת ממושכה מחלת לב, מאי תקנתיה יעסוק בתורה שנאמר ועץ חיים תאוה באה, זהו שאמרנו, כי בהתפלה עדיין הוא בכח ואינו יוצא אל הפועל עד שבא אל התורה, שהיא בחי' בריאה בפועל, ואזי נעשה בקשתו ע"י שיוצא מהכח אל הפועל, (שם תורה ח' סעי' ו' ז' תמצית); (ב) אך אי אפשר להתפלל רק כשלומד תורה כי לא ע"ה חסיד וכתיב מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה (תורה ט' סוף סעי' ג'):

ומתפללים. והחזק) והחשיבות של ישראל נתעלה כ) ונתרומם בפני כל מי שצריכין חן ברוחני הן בגשמי. כי עבשיו בעו"ה חן וחשיבות האמיתי של ישראל נפל. כי עבשיו עיקר החשיבות והחן הוא אצלם. אבל ע"י התורה

אור זורח מאנ"ש הגדולים מפולין

ב) עי' בהתורה אשרי תמימי דרך לקו"מ ח"א מי' א' והנה יש לדקוק על כפל הלשון שנמצא הרבה בתורה זו תיכף בהתחלת המאמר .דע כי ע"י התורה נתקבלין כל התפלות וכל הבקשות" הכפיל לומר כל התפלות וכל הבקשות, וכן .שאנו מבקשים ומתפללים" כפל לומר לשון מבקשים ומתפללים .יהחן והחשיבות נתעלה ונתרומם" הוכפל הלשון החן והחשיבות, וגם נתעלה ונתרומם לשון כפול, וגם להלן מביא כי איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל וכו' ולקשר עצמו אל החכמה והשכל וכו', גם פה הכפיל הענין שצריך להסתכל בהשכל וכו' ולקשר וכו', אח"כ מביא הפסוק שבו נקרא היצ"ט בשם .מסכן וחכם" והיצה"ר בשם .זקן וכסיל" גם בעצתו שמביא להלן איך יזכה להתגבר על היצה"ר וכו' ע"י .לימד התורה בכח" ג"כ ב' ענינים .לימוד התורה" .ובכח" דייקא, אח"כ מבאר אין שע"י התורה נתחברין הח' והג' ונעשה ח"ן, ומה שפי' אח"כ ובינו ז"ל את המלות ומתחזי כי צוציתא דנורא תחזא בריש" שבמאמר רבב"ח .שדרך הבעל דבר להתלבש במצות", ועי"ז ירמז .אש לבנה ומלאך מויק הוא", קשה להולמו כי דרכו תמיד לבאר המאמר חז"ל שמביא עם הענינים שמביא מקדם, וכאן מבאר המלות .ומתחזי כי צוציתא וכו' הנ"ל, בענין שלא מביא לעיל מענין .יצה"ר המתלבש במצות". גם אח"כ כשיבאר המלות ומחינן לי' באלותא וכו' כי הכנעתו וכו' ע"י התורה, ועי"ז ירמז אלותא דהיינו מקלות וכו' ושמות וכו', ולמה באמת צריך לשניהם .מקלות ושמות". גם מדוע הזכיר רבב"ח רק את השמות אהי' אשר אהי', ולא שאר שמות, וגם מדוע לא יביא רק את השמות אהי' אחד, והכפיל להביא אהי' אשר אהי' וכו'. אך עפ"י הקדמות המובאים בספרי לקוטי הלכות, ממורנו הר' נתן זצוק"ל. ובספרי פרפראות לחכמה ונחת השלחן מהרב ר' נחמן מסטעהרין זצ"ל, לבאר ענין קליפת החמה והלבנה דס"א עפ"י הקדמות הללו יתבארו גם כל הסליאות הנ"ל, והכלל היוצא מהם לענינינו הוא, כי יש ב' בחי' יצר הרע, האחד הוא היצה"ר המגושם של כל העולם המסית את האדם לדבר עבירה ממש רח"ל, והשני הוא היצה"ר בראותו שאם יבא לאדם לפתותו לעבירת לא יאבה לו ולא ישמע לו אזי מחלבש הוא במצות להפך דעת האדם שיחשוב שהוא מצוה, ועי"ז יש לו כח לפתות את האדם וכו' (וכנראה זה בחוש בהרבה ענינים ועפ"י רוב בענינים הנוגעים בין אדם לחבירו שהאדם ימצא לו היתירים במו"מ להונות חבירו וכו', וכן בענין לת"ת ומחלוקת עפ"י רוב כ"א חושב שמצוה הוא עושה במה שחולק על חבירו שנדמה לו שמצוה לרדף את חבירו ולחלוק עליו, ובפרט בענין המחלוקת על צדיק האמת ואנשיו רוב נכשלים בזה מפני שנדמה להם למצוה, ומזה ילמוד האדם להבין דבר מתוך דבר להשמר מעצת היצר וכו'), ובכמה אופנים היצה"ר הזה השני קשה מהראשון כי מהראשון אפשר להשמר כי יודע שהוא שונאתו וכו', אבל כשמתלבש במצות קשה מאד להנצל ממנו מחמת שמוחו ודעתו נתהפך מרע לטוב וחושב על מעשיו הרעים שהם טובים, והב' בחי' יצה"ר וגיל נקראים בשם קליפת עשו וקליפת ישמ', עשו הוא רע הגמור היצה"ר והמסית לעבירות ח"ו, ישמ' הוא קליפת נוגה המתלבש במצות ובשביל זה מצות מילה ופריעה, עור הערלה מלין ומשליכין לגמרי, אבל העור השני עושין פריעה, היינו התחכמות לבלי לשמע להיצה"ר ואעפ"כ לא יניח מלעשות המצוה, רק יפריד הטוב מהרע, ויעשה המצוה

ליקומי תפלות

ב) רבש"ע הביטה בעניינו וראה בשפלותינו ובזיונינו כי כל חן והחשיבות של ישראל עמך הקדוש נפל בגלות המר הזה ועמך ישראל נבזים ושפלים מאד בעיני העכו"ם והרשעים. וכל החן והחשיבות נפל אליהם, ע"כ חוסה נא כרוב רחמיך על כבוד הגדול והקדוש. ותעלה ותרומם ותגדל את החן והחשיבות של ישראל בגשמיות וברוחניות. ותבטל ותכניע את החן והחשיבות של העכו"ם והסט"א והרשעים. שלא יהיה להם שום חן וחשיבות לא למעלה ולא למטה ותרומם קרן ישראל. ותשמע ותקבל את תפלתינו ואנקתינו בכל עת. ותביט בעמלינו. ותשור בעינינו ודחקינו. ותקיים מקרא שכתוב. כי לא בוז ולא שקץ ענות עני ולא הסתיר פניו ממנו ובשועו אליו שמע חננו וענינו ושמע תפילתינו כי אתה שומע תפלת כל פה עמך ישראל ברחמים. ברוך אתה שומע תפלה. (תפלה א' מלקוטי תפלות):

(תמשך לחלן)

בשכל וחכמה כזו שלא יבא עי"ז לעבירה כרצון היצה"ר וכוונתו ח"ו, וזה בחי' סריעה שסורע העור ומניחו לדבק בהעטרה ולא חותכו לגמרי כמו הערלה, כי רע גמור בחי' ערלה צריך לעזבו לגמרי אבל קליפת נוגה המרמז לדבר הרשות שכ עיקר המלחמה והנסיון שיעשנה בקדושה ויעלה הטוב מן הרע, אך מל ולא פרע כאלו לא מל, כי ע"י שאין נוהרים מהיצה"ר המתלבש במצות, לסוף נכשל האדם גם בעבירה ממש ח"ו: וע"כ אצל עשו כתיב ועל חרבך (לשון חרב שמכיר שהוא שונאהו ועומד כנגדו בחרב אף שקשה להנצל שעומד סמוך לו אעפ"כ יכול לברוח מפניו) ואצל ישמ' כתיב רובה קשת (אעפ"י שרחוק הוא ממנו והסכנה לא לנגד עיניו אעפ"כ קשה להנצל כי לא ידע להשמר ממנו שעומד מרחוק ויורה חצים), וע"כ כנגד ב' בחי' היצה"ר הנ"ל צריך לעסוק בב' תיקונים, הא' כנגד חיצה"ר המתלבש במצות צריך להסתכל על ענינו ולהשכיל דהיו אם הוא מצוה באמת יעשה ואם הוא עבירה ימרוש ממנה, וזהו דעת דקדושה, היפך דעת דסט"א הרוצה להתדמות כקוף בפני אדם כאלו הוא רוצה בתקנת האדם, וצריך גם להתפלל להש"ת שיאיר עיניו וינחהו בדרך האמת, וז"ב התיקון של לימוד תורה לידע מה לעשות כי לא עם הארץ חסיד וכו', אך אם אפי' יזכה האדם להבין דרך הטוב וכו' אעפ"כ יוכל להתגבר עליו בשמיות גופו ועכידת דעתו שילך אחר הרע אף שידע שהוא רע, וז"ב קליפת עשו אשר ביזה את הבכורה (המובא בפנים) הייגו השכל אעפ"י שגם שכלו מבין שלא נכון הדבר לעשות, עושה מעשה בהמה, וע"כ כנגד זה לא די שיגדיל דעתו ע"י לימוד התורה ויבינת, אחרי שגופו עז ומגושם, לא ירצה הגוף להכנע מפני השכל, ע"כ מלבד שצריכים לימוד התורה לידע מה לעשות ומה לא לעשות, צריכים גם לעסוק תורה "בכח" וביגיעה ובמצות מעשיות הרבה כדי להכניע גופו המגושם וכמאחז"ל התורה פתשת כוחו של אדם היינו כוחו הגשמי ומתגבר כח השכלי על נפש הבהמיית, וגם בתפלתו לה' צריך הן להתפלל שיאיר ה' עיניו לבל ילכד ברשת היצר שלא ימיד לו רע בטוב שזה בחי' שנזכה "ללמד וללמד" כדי לדעת מה לעשות וממה להשמר, וגם צריך להתפלל שיזכהו הש"ת לקיים מה שהוא יודע ומבין, שהלב שהוא המלך של האברים יכנע לחשכל שהוא חנשמת, וז"ב שנזכה ללמוד וללמד כנ"ל, וגם "לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תורתך באהבה": ועפ"י חהקדמות הנ"ל נבוא לבאר כל דברי התודה חזאת מרישא לסיפא בעזהי"ת. "דע כי ע"י התורה נתקבלין כל התפלות וכל חבקשות", הכפיל לזכר "תפלות ובקשות", לעסוק בתפלה להנצל משני בחי' חיצה"ר הנ"ל.

וזהו לפי דעתינו החילוק בין תפלה לבקשה, תפלה, ידמז אם מתפללין על החסרון שחסר לו ויודעין בחכרונו, היינו על שינצל מהיצה"ר הגשמי ומה שיזוע ומובן, היינו שינצל מן החטא וכו', ובקשה, הוא לשון חיפוש ובקשה בחי' על משכבי וכו' בקשתיו, היינו על דבר שאין ידוע לנו חסרונו, היינו שאינו יודע אם הוא עבירה או מצוה, על זה שייך לשון בקשה לבקש מהש"ת שירחם עליו ויוציאו מאפילת דעתו לאורה, וזה ענין חרב פיפיות ב' פעמים היינו ב' בחי' תפלה הנ"ל, וע"כ נאמר אצל יעקב "בחרבי ובקשתי ופירוש רש"י לשון תפלה ובקשה", נמצא שלשון תפלה רוא בחי' חרב נגד קליפת עשו שהוא בחי' חרב ומכית האדם לעבירה ממש, ובקשה (לשון בקשת) בחי' בקשה וחיפוש להנצל מקליפת ישמ' שהוא בחי' קשת ויורה חצים מרחוק כנ"ל ומהלבש במצות: (א"ה נוכל לומר בפשיטות שלשון "תפלה", הוא הג' תפלות שביום ושאר תפלות המיוסדים שהאדם מתפלל, "ובקשה" הוא ההתבודדות שאדם מתבודד ומבקש הבקשות מלבו בלשון שמדבר בו אשר הזהיר בו רבינו מאד על זה, וע"י התורה שהוא בחי' דיבור בדעת נעשה חן בהדיבור ונתקבלו הדיבורים): "והחן והחשיבות של ישראל נתעלה ונתרומם בפני כל מי שצריכין", גם סה ירמז על ב' ענינים הנ"ל, כי "חשיבות" ירמז על דבר שנראה לעין כל חשיבותו. והחן נקרא דבר שמצד עצמו אינו חשוב רק חן נמשך עליו ומחשיבהו, בחי' אסתר ידקרוקת וחוט של חסד משוך עליי וזהו "חשיבות" הוא שיזכה שיאיר לו שכלו שהתודה והעבודה והמצות יהי' חשובין אצלו (בחי' דעת דקדושה חכמה דקדושה), ו"חן" נקרא אעפ"י כלא ידגיש טעם בתורתו ועבודתו, אעפ"כ יהיו חביבים עליו בבחי' "חן" (בחי' לבנה דקדושה) (ועי' בס' מרפראות לחכמה על התו' הנ"ל סעי' ג' וגם בסוף התורה מבואר שם ענין חמה ולבנה דקדושה, שחמה ירמז בעת שהאדם הוא בעלי' ונמשך עליי אור השכל מלעילא, והלבנה ירמז בעת שנסתלק ממנו אור השכל אזי צריך להתחזק באמונה וכו' בחי' ואמונתך בלילות, וזת לעומת זת יש ג"כ חמה ולבנה דס"א, חמה דס"א נקרא השכל של חכמות חיצוניות, ולבנה דס"א אשר הולך אחר תאית לבו אפי' אם שכלו החצוני יודע שזה מעשה בהמה משליך שכלו ועושה מעשה בהמה בחי' לא יחפוץ כסיל וכו' כ"א בהתגלות לבו אפי' דברים ששכלו החצוני מבין שלא נכון לעשותם) "כי עכשיו עיקר החשיבות והחן הוא אצלם", היינו כי עכשיו בעה"ר הן החן שהוא בחי' לבנה, יהן החשיבות שהוא בחי' חמה, כל זה הוא אצל הס"א, וכנראה בחוש אשר רוב העולם וגם האדם בעצמי רוב עתותיו וברוב כוחותיו רודף זוא אחר הבלי

נתעלה חזק והחשיבות של ישראל. כי התורה ג) נקראת [משלי ח'] אילת אהבים ויעלת חן. שמעלה חן על לומדיה. [פירובין נ"ר מ"כ] ועי"ז נתקבלין כל התפלות והבקשות:

באבי חנחל

ג) (משלי תמימי דרך בסעי' ח') כי **התורה** נקראת חילת חכמים ויעלת חן שמעלה חן על לומדיה, פירוש כי עיקר כחן הוא בשמחיר חיות הרוחני שבחוך בגשמי, כי בגשמי לבד אין בו שום חן. וכן ברוחני לבד אין שייך בו לומר חן מאחר שאין בהו שום חפיסה ברוחני לבד, רק בשמחיר הרוחני בגשמי אז יש להדבר חן כמו שהנו רואים בחוש, שבעבר אין לו שום חן אבל בחבנים עובות שמחירין שהוא בחי בשכל בחי חכמת אדם חחיר פניו (עי' לבלן פנים) ע"כ יש להם חן. והנה כתיב כולם בחכמה עשית שבכל דבר שבעולם מלובש בבחינת בשכל הרוחני בחחיב הוחא רק שלפעמים הוא בבחינת **גדול ע"כ חן** לבדבר חן. אבל בשמחיר בגלוי יש לבדבר חן ,ובחבנות הרוחני בגשמי זהו בחי חמה ולבנה (במובא לבלן בפנים) כי בחמה מחיר ללבנה, ועי"כ יעקב אבינו שבחבל על בשכל שבכל דבר ע"כ זכה לחן כמו שבחוב כי חנני אלקים (מובא לבלן בפנים), והנה ג"כ בחי חורה ותפלה, כי חורה הוא בחי בשכל דקדושה כי חורחה מחכמה עילאה ופקח שהוא בחי חי"ת כמ"ש ובחכמה בחיב וכו', ותפלה היא בחי לבנה בחי נוקבא בחי לפני שהם יונק במובא בפנים, בחי מה שאמר דוד המלך ע"ה ואני תפלה, ע"כ ע"י בחורה נתקבלין כל בחפלות וכו' כי נתחברין בחי"ת והמ"ן בג"ל. והנה דברי חכמים בנחת נשמעים, "דברי" הוא בחי' דיבורי בחפלה "חכמים" היינו העוסקים בחורה נקראים חכמים, וזה "דברי חכמים" בחפלה שהם בחי' חן בג"ל וזהו "בנחת" כי ע"י בחבנות בחי"ת ובגון נעשה תי"ו, היינו שעושים חקיקה בלב המחבקש, ועי"ז "נשמעים" כי ע"י בחורה נתקבלים כל בחפלות ובבקשות כג"ל. ולפשר לומר, שזהו ענין מה שהזכיר רבינו ז"ל **לעשות מהתורות תפלות**, ולומר שנעשין מהם שעושים גדולים, כי ע"י נתחברים בחי"ת ובנו"ן בג"ל ונתקבלה בקשתו, וזה שאמר יעקב בחפלתו ה' בחומר חלי וכו' ותעיבה עמך וכו' בלילני נא מיד חחי וכו', כ' בחומר חלי, הוא "חורה" שליהה עלינו לשוב אל ארץ חבותיו "בלילני נא מיד חחי הוא "חפלה", היינו שעשה "מחורה חפלה" שבחפלל שיוכל להתקיים דברי בחורה שאמר שוב אל ארץ חבותיך ותעיבה עמך ועי"ז זכה לחן לו ולבניו כי בחפלל "פן יבא והכני אם על בנים" ע"כ אמר אז "בילדים אשר חנן אלקים את עבדך" שע"י שאבר חורה עם חפלה שזכו בחי חי"ת וגו"ן בג"ל נמשך עליהם חן, וע"כ מחמת שנמשך ונחגלה בהן בחמיחי ע"כ חיכף בשרחכו עשו "ויפול על לוחריו ויעקדו" וכן בחי"כ בחיב "למה זה חמלח

אור זורח

העה"ז. ואינו שם על לבו שהשכלית הנצחי, וגם סבין בשכלו שטוב הוא עושה שרודף אחר העה"ז. אך אפי' במה שסבין בדעתו שלא טוב עשה שהוא מהפך עולם הנצחי בעולם עובר שאין לך שטות גדול מזה, אעפי"כ הולך אחר שרירות לבו. ע"כ ע"י "תפלה ובקשה" בג"ל יזכה להעלות החן מהחשיבות מהס"א, ומשום זה הכניל לשון "נתעלה יתרומם" להורות על ב' עליות דקדושה, שיתעלה שכלו להבין על טוב שהוא טוב וכו', ויתרומם אמונתו לבטל שכלו נגד השי"ת והצדיקים האמיתים אעפ"י שאינו סבין בשכלו ולא יכנוס בקשיות וכו', גם ירמז שתתעלה מחשבתו ושכלו, וגם יתרומם גופו להיות נכנע תחת שכלו ויתבטל תמומר לגבי הצורה לעשות רצון קונו: (שם אור זורח חלק א' המאמר הראשון הנקרא חידושים וביאורים):

(המשך להלן)

בי איש הישראלי צריך (נוסחת רמוס 'למסכערג נברא כשביל שיסתכל בתשכל של כל דבר) **תמיד .להסתבל** י) **בהשכל של כל דבר..**

לקוטי הלכות

ד) (א) **עיקר** המתקת הדינים שהוא ע"י לבושין דנהירין (שמתלבשת השכינה שהם בחי' אורות האבות עי' לקוטי מהר"ן תורה מ"ב) הוא ע"י אמונת חכמים שמאמינים שכל דבריהם אינו פשוט אלא יש בהם רזין שעי"ז מפשיטין ג"כ מהשכינה כביכול לבושין דקדרנותא דפשטין ומלבישין אותה בלבושין דנהירין דרזין

נחת השלחן

ס' נחת השלחן המיוסד כולו על חלקי השלחן ערוך ועל מאמר זה תורה א' מליקוטי מהר"ן ומראה מקומות על תורה הנ"ל איך זה מרומז ומתנהג עפ"י חלקי השו"ע:

ד) (א) **יתגבר** כארי וכו'. עיין מאמר א' אשרי תמימי דרך וכו'. כי ידוע כי יום ולילה הם בחי' הארת חמה ולבנה, וזה "יתגבר כארי"

פקדון הלכה ד'

ד) (ח) עיין להלן כלל פקדון הלכה ד' סעי' ג' ו' ח' וי"ב וי"ד טי"ז וי"ז וי"ח וי"ט כ' כ"ח כ"ע כ"ג כ"ד: (נ) **עיקר** כעבודה של כחדש נזכ כעולם. כוח. לקצר

ביאור הליקוטים

ד) "להסתכל בהשכל של כל דבר", נראה מבואר כוונתו על כל חלקי הבריאה המגיעים להאדם מחלקי הזמן והמקום והנבראים דזמם צומח חי מדבר שבהם: (ביאור הליקוטים דף א'): (ועי' להלן בה"ל סי' י"ב, סי' מ"א סעי' י"ז י"ח וגם סעי' י"ד והקדמת כוכבי אור שם, וגם עי' להלן הקדמת ביאור הליקוטים המובא כאן בסוף התורה).

ליקוטי תפלות

ד) ותחניני ברחמיך הרבים ותשפיע עלי חכמה ושכל דקדושה. שאזכה להסתכל בכל דבר באופן חשכל דקדושה שיש בו. ולדבק עצמי להשי"ת ע"י כל הדברים שבעולם שאוכה לחבין מכולם את זרמזים שאתה מרמז אלי בכל עת להתקרב אליך: (שם תפלה א' מלקוטי תפלות):

ירח האיתנים

ס' ירח האיתנים מהרב מסשערין, המראה לדעת כי כל השנות רביגו ז"ל כלולים בר"ה (ויו"כ וסוכות וכל חודש תשרי):

ד) עי' להלן כאן ירח האתנים סי' כ"ו המתחיל ועי"כ נוסעין וכו' זכרונות וכו': וסי' ל"ט, המתחיל ואחר יו"כ וכו' ע"ש כל הסי' היסב היסב, כי שייכים הסי' כ"ו הנ"ל וסי' ל"ט הנ"ל לכאן:

יקרא דשבתא

(המראה לדעת שכל המעלות והשגות רביגו ז"ל בהתדות הן שייכות לקדושת שבת).

ד) עי' להלן כאן סי' ז' המתחיל שבת הוא בחי' דעת וכו' ע"ש:

באבי חנחל

תן בפיהי חדודי כי עשו ניזב חת הנכורה שהוח כשכל דקדושה (כמובח בפנים לכלן) וממילח נפגם חלנו גם הנוי"ן שהוח בחי' כלמלוס דקדושה וזה שחמר עשו "חת נכורתי לקח" שהוח השכל דקדושה "וכעב עתה לקח ברכתי" שהוח בחי הנוי"ן כי ח"ח לקבל הברכות כ"ח ע"י הכלי והלמלוס כמובח לקמן (לק"מ חו' ע"ג) ע"פ כי חעבור בחיים חתך חגי, ועשו כי' סבור שיוכל לקבל הברכות חף בלח הכבורה שהוח בשכל, וח"כ כשיב לו ילחק "גם ברוך יהיה" כדין ברכתי, מחחר שזכה להכחה שהוח שכל בחי' חי"ח כנ"ל בוודחי מגיע לו גם הברכות שהוח בחי הנוי"ן הנ"ל בחי חפלה

חשיוך ורומח לחתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

ד) (א) **כי** צריכין לשמור מאד את הזכרון וכו' ועיקר הוכרון לזכור תמיד בעלמא דאתי, שלא יהי' בדעתו ח"ו שאין עולם אלא אחד, ובחי' זו לזכור תמיד בעלמא דאתי וכו' בפרטיות, כי כל העולם הזה הוא התלבשות בדרגות התחתונות של הקדושה וכו' וכל יום

ספראות לחכמה

ד) עי' להלן כאן ספראות לחכמה "מענין הסתכלות על השכל" בסי' ס' סעי' ח' השיך לכאן מאד ע"ש:

בחלוניות חל בפנימיות דהיינו שלח יכו׳ נמשך אחר בגשמיות של כל דבר. ויכן להסתכל היטב ולקשר עלמו חל בשכל וחיות חלקות שיש בכל דבר כדי שיאיר לו השכל להתקרב להש״ת ע״י כל דבר שבעולם. וזה כעין הוח גבוה ונעלם מאד מבני חדם. ות״ח לזכות לזה כי הם ע״י התורה הק׳ חשר על ידה נותנים כח למלכות דקדושה להתגבר על מלכות דסט״ח ותז מתגבר היטב טוב על היטב הרע חוכין להכניע ולשבר כל תחוות הגוף. וכל אחד כפי מה שמשבר תחות לבו כמו כן זוכה להסתכל היטב על השכל בחמת שיש בכל דבר .חך חפי׳ מי שזכה כבר לשבר כל התחוות. חעפ״י צריך ליזהר שיכו׳ לו למוש בשכלו שלח יכרום הגדול להסתכל במה שעין לו רשות. מכ״ש מי שמשוקע פדיין בתחוות, שצריך בודחי לנמשך בשכלי שלח יכרום ליודע יותר מכרחוי לו לפי מדרגתו. ״ע״כ עיקר החכמה והשכל החמת הוח **האמונה** שהוח כלל כל התורה הקדושה כמ״ש כל מלותיך חמונה״. ״הייגו שצריכין להתנהג בכל דבר פפ״י התורה הק׳ ״וכשתסתכל בספר דבר ידע ויחמין בחמונה שלימה שבודחי יש בזה הדבר שכל גדול״ ויכולין להכיר ע״י זה הדבר גדולת כבורת ית׳ ולהתקרב עי״ז להש״ת״. ״ותם יזכה לידע ולהבין ולהשיג בזה חיזה שכל כוגע לעבודת הש״ת מה טוב״. ״ותם לתו ילמוס שכלו ויסמוך על חמתה עד שיזכך גופו כרחוי״. ״תז יזכה להבין כרחוי לו״. תבל עכ״פ חפילו כל זמן שהיו מבין היטב בהשכל שיש בכל דבר. צריך להחמין בחמונה שלמה שבחמת יש בו בודחי חכמה ושכל גדול דקדושה. כי כולם בחכמה עשית, וכל בשביל להתקרב עי״ז להש״ת ולהכיר חתו ית׳ עי״ז כ״ש כל פעל ה׳ למעמהו. כי בחמת זה עיקר הבחירה מה שחין מבינים ורואים בשכל והחכמה שהוח החיות חלקות שיש בכל דבר. כי תם היו הכל רואים עין בעין בודחי לת היה שום בחירה. כי בודחי היו הכל בוחרים בהחכמה והשכל שהוח עיקר פלס הטוב והבעימות של כל דבר חשר חין למעלה ממנו. ומי פחי יסור להשליך נעימות מחוק כזה ולהיות נמשך חחר עכירות וגשמיות של כל תחוות כעולם כזה. תך מחמת שהש״ת בחכמתו העליס מהעולם החכמה והחיות דקדושה שיש בכל דבר. ות״ח להשיגו כ״ת ע״י עבודה ויגיעה רבה בתורה ומלוות. וגם

באבי חנחל

שכם נרכות והודחות להש״ת ועי״ז נמשך עליו ברכה בגיס ופרנסה ורפוחה וכל טוב חמן, ועי״כ כשחמר עשו כלעיטני נח, תז דייקת כשיב לו יעקב ״מברה בכורתך״ כי ע״י תכילה נתחבר ונתקשר כגפש עם הגוף שהוח בחי׳ חיית והנפש הש״ל חוכין למן, והיינו כשתוכל בקדושה ובירחת שמים תז זוכה למן דקדושה, תבל עשו חמר ״כלעיטני״ כי לח יחפוץ כסיל בחבונה כי חם בהגלות לבו פ״כ תז דייקת בשיב לו יעקב מברה חת בכורתך לי, וחב שכתוב ״ויתכל וישת וכף ויבז עשו חת בבכורה״ כי ע״י התכילה ושתי שלו בעלמה שתכל כזולל וסובח ולח כתתכל על השכל היינו גלוי בקדושה שיש בתכימה ושתיה ע״י בעלמו ויבז עשו חת בבכורה: (בחבי הנחל על התורה ח׳):

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז״ל

יש בו מחשבה דיבור ומעשה, והקב״ה מצמצם חלקותו חאין סוף עד אין תכלית, עד נקודת מרכז של עולם הגשמי שעומד עליו, ומומין לו לכל אדם מחשבה דיבור ומעשה, לפי היום ולפי האדם ולפי המקום ומלביש לו בזאת המחשבה דיבור ומעשה שמומין לו ״רמזים״ כדי לקרבו לעבודתו, בכן צריך להעמיק מחשבתו בזה ולהגדיל בינתו, ולהבין מהו הרמיזות בפרטיות, שמלובש בזאת המחשבה דיבור ומעשה, של זה היום שהזמין לו השי״ת הן מלאכה או משא ומתן, וכל מה שמומין לו השי״ת בכל יום, צריך להעמיק ולהגדיל מחשבתו בזה כדי לחבין רמיזותיו של השי״ת, אך

מז מ"ח לכשיגו זכה העולם בשלימות עד בחכלית התרון. כי אם לעתיד לבא שתמלא הארץ דעה וכו'. וכמ"ש גם אח כעלם נתן בלבם מבלי אשר ימלא האדם את כמעשה אשר עשה אלקים מראש ועד סוף. ופירוש רש"י. העלם אסר כתיב, לשון העלם שהעלים מהבריות וכו'. היינו שא"א להשיג זכה העולם בשלימות אין מחוברין ומקושרין יחד הפנימיות שהוא בחי' רצון כל דבר עם חלוויחו שהוא בחי' סוף. עד לעתיד לבא הקבול שכר שלז נזכה לידע ולהשיג כל מה שנעשה זכה בעולם וכל אשר בו ובהנהגתו כל ימי העולם וכל מה שכוון השי"ת בבריאת עולם מראש ועד סוף. וע"כ מחמת שאנחנו א"א להבין ולהשיג פנימיות השכל שיש בכל דבר בשלימות עי"ז עיקר כח הבחירה. אך ע"י שישראל קדושים מחמינים בשכר בבינו ובאורתו הקדושה ובכל הלויקים בבחים אחריו, והולכים בדרכיהם, ומאמינים בשכל דבר יש בו פנימיות חיות אלקות שהוא השכל שיש בכל דבר שהוא חכליתו ומתנהגים בכל דבר עפ"י התורה הק' ע"ז מקשרין החילוויות אל הפנימיות, מש בחמוגה הקדושה. שהוא עיקר השכל. מד שנמלחים לדיקים שמשיגין זכה השגות גדולות .וגם הם מלמלמין שכלם שלא להרום בגדול יותר מדאי כנ"ל הכיפך מן הרשעים וכמחקרים שרוצים להחבונן ולהסחכל כל דבר לעומקו. אבל מחמת שהם משוקעים בכל החאוות ועושים מעשה בהמה ממש. ע"ז אין להם למלוס בשכלם. ומחמת זה נגוכו מאד בכמה דעות זרות ואפיקורסית גדול. אבל לא נאלה חנן יעקב וכמבואר כל זה בפנים: (נלק"ט פקדון כל"ד) (נק"ע חדש חמוגה קנ"ו. עפ"י פיקדון הנ' ד' כעי' כ"ח) : (ג) ע"י שמלמלמין את המוה לבני להחגאות להיות אכס בעיניו שוולא להשיג יותר משכלו רק ילמלס מוחו וישפיל עלמו כאזוב וכחולעת ויסמוך כלמו על חמוגה. ע"ז דייקא זוכין לשכר חכלית בחילוויות ולקשר חכלית בחילוויות ג"כ אל בפנימיות שזה נאי' טהרת בפרה אדומה כמבואר בפנים. (שם חמוגה קנ"ז עפ"י פיקדון כל"ל סעי' כ"ג) :

חשיך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רביהו ז"ל

ההגדלות השכל בזה, צריך להיות במדה, שלא יצא מגבול הקדושה, רק לפי שכל אנושי שלו. וכן לא יסתכל בזה למעלה ממדרגתו וכו' כי במופלא ממך אל תדרוש וכו', ועי"ש ציצית קדם לתפילין כי תפילין בחי' מוחין הגדלת השכל, ציצית בחי' צמצום וכו'. (תורה נ"ד סעי' א' ב' תמצית); ויחוד של צדיק וכנס"י נעשה ע"י משא ומתן, כי בכל דבר שבעולם יש בו נצוצות הקדושה שנפלו בשעת השבירה, ושבירה הוא בחי' אותיות שנשברו ונפלו בכל דבר ודבר מזה העולם, וכל דבר יש לו שעה, וצריך לבוא בשעה זו לאדם זה, שהוא משורש אחד עם אותן הניצוצות שיש בזה הדבר, וכשמגיע זה הדבר לאדם זה, והוא מקבל חיות, מזה הדבר, היינו מהאותיות הנשברים שיש שם, ע"ז נכללין האותיות הנשברים, בזה האדם, בחיות שלו, ונעשה מהם קומה שלימה, ומתפשט בחיות של כל הגוף, וע"ז נשלמין האותיות ויש להם שלימות, וצריך לשהות הדבר אצל זה האדם להשתמש בו עד שנפסקין האותיות הניצוצות השייכין לשרשו, ואח"כ יוצא מרשותו לאדם אחר, שהגיע העת שיהי' עליה להאותיות הנשארים שהם משורש אחד עם האדם האחר, וע"כ יוצא לרשותו, ולפעמים חוזר הדבר ובא לאותו האדם שהי' שלו מתחילה, כי מחמת שלא הי' לו אז חלקי נפש רוח נשמה אלו, לא הי' יכול או להשלים האותיות אלו, עד עתה שהגיעו לו אלו חלקי נפש רוח ונשמה, שעל ידם יכול להשלים אלו האותיות הנשארים, וביז כה הוכרח להשהות אצל אחר, וכשמשלים האותיות אלו, נתוסף לו הארה בנפש רוח ונשמה שלו מחמת האדת אותיות אלו שהגיעו אליו ונשלמו אצלו, וע"י הארה זו מאיר בשורש נפש רוח נשמה שלו, שהוא בצדיק וכנס"י שהם שרשי כל הנשמות כנ"ל, וע"י התתנוצצות הזאת נתייחד צדיק וכנס"י הנקראים מו"מ כנ"ל, ועל שם זה נקרא מקח

דאמרייתא דאור רז אתקרי וכמבואר בזוה"ק, ועיקר כל זה נעשה בראש השנה, כי זה היום תחלת מעשיך וכתיב כולם בחכמה עשית, וכתיב וכל מעשהו באמונה ובאמת הכל אחד, כי החכמה מקבלים ע"י אמונה דייקא וכמבואר במקום אחר (עי' להלן כאן סי' י"ב י"ג, שאור השכל גדול מאד א"א לקבלו כ"א ע"י מלכות (היינו אמונה) ע"ש כי זה הסעי' שייך שם מאד), "כי באמת בוודאי יש בכל דבר מהבריאה בכלליות ובפרטיות חכמה נפלאה ורזין דרזין עד אין קץ", והאדם נברא ברי"ה רק בשביל זה בכדי להשלים כוונת הבריאה ע"י שיוכל להשיג הרזין שיש בכל דבר. להתנהג בכל דבר כפי הצריך לתיקונו כפי הרזין והסודות שיש בכל דבר, ויחדיע ויפרסם אלקותו ית' ע"י הרזין שיש בכל דבר שע"י כל זה מתלבשת השכינה כביכול בלבושין דנהירין, אך מחמת פגם עץ הדעת נחשכו כביכול הלבושין, ומבחי' כתנות אור נעשה אח"כ כתנות עור, וע"כ אנו צריכין לעסוק בזה בכל השנה מר"ה עד שמיני עצרת לתקן כל זאת, ועיקר התיקון הוא ע"י הצדיקי אמת שזכו להשיג ולידע כל רזי עולם, עד שכל דבריהם ומעשיהם ג"כ אינו פשוט אלא יש בהם רזין, ועי"י שאנו זוכין להאמין בהם באמת עי"ז נתגלה ממילא אמונת אומן להאמין שבכל הדברים שבעולם יש רזין עמוקים. מאחר שאנו רואין שיש אנשים צדיקים שזכו לזה, שנראה שמדברין ועושין כל הדברים כפשוטן ובאמת הם מלאים רזין נפלאים, מכל שכן הבריאה כולה שהוא מעשה ידיו של הש"ת בוודאי יש בכל דבר רזין נפלאים, וע"כ צריכין בר"ה ביותר ליסע לצדיקים ולהתקרב אליהם ולהאמין שכל דיבוריהם ומעשיהם יש בהם רזין, כי עי"ז עיקר המתקת הדינים שבר"ה, "וזה בחי' התקיעות בחי' עורו ישנים מתרדמתכם" וכו' "היינו שאל תטעו כאלו העולם ישן והכל בפשיטות עפ"י הטבע ח"ו שזה בחי' שינה סטרא דמותא ח"ו", כי הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, כי באמת כולם בחכמה עשית. ומאד עמקו מחשבותך, וכן מנהיג את העולם בכל עת בחכמה נפלאה, ויהיב חכמתא לחכימין וסכלותנותא למביני מדע שהם הצדיקי אמת שלהם נתגלו כל הרזין, עד שכל מעשיהם ודיבוריהם יש בהם ג"כ רזין, ועל ידם יכולין

נחת השלחן

שהוא בחי' אבא בחי' חכמה כמובא "לעמוד בבוקר וכו' עד שיהא הוא מעורר השחר" שלא ימתין עד שיבוא לו התעוררות מלמעלה להעירו שיסתכל על החכמה והשכל שיש בכל דבר. רק שיעורר את עצמו לבדו לזה. לעמוד בבקר דייקא. כי באמת יש עתים לטובה ולהיפוך ח"ו. כמו שיש בכל יום, יום ולילה ערב ובוקר. ובוודאי בעת התגברות החשכות א"א לדחוק את השעה להמשיך אז דייקא הארת השכל ממש כידוע. ואז צריכים לסלק את דעתו ולסכוך על אמונה לבד. ולהאמין שבכל דבר ובכל מקום ובכל זמן בוודאי יש שם ניצוצי השכל דקדושה להתקרב להש"ת עי"ז, אבל לעת עתה א"א לו להבין כל זה, רק שאעפי"כ בוודאי מאמין בזה באמונה שלימה, ואז לפעמים האמונה מאיר לו כמו אור השכל ממש, ולפעמים אדרבא ע"י החשכות והסתלקות אור השכל. עי"ז בעצמו נתחדש השכל שבא בתוך האמונה וניתוסף לו הארה גדולה, אבל אעפי"כ צריך להשגיח ע"ע ולהכחין ולצפות בכל שעה אולי ירגיש בעצמו איזה התחלת התעוררות השכל דקדושה אזי יתגבר לעורר אותו ולחזקו בכל מיני התחזקות דקדושה ולעבוד בו את בוראו עד שיהא בבחינת הוא מעורר השחר, וזה הג"ה, "ועכ"פ לא יאחר זמן התפלה שהצבור מתפללין" כי מבואר בפנים שעי"ז נתקבלין כל התפילות וכו' ומחמת שלא כל אדם זוכה לזה, ע"כ צריכין ליזהר עכ"פ להתפלל בזמן שהצבור מתפללין כי אז התפלה מקובלת כמו שאמרז"ל, וזה "שויתי ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה" וכו', כי זה עיקר הלימוד המבואר בפנים לקיים שויתי ה' לנגדי תמיד ולהסתכל בכל פעם רק על השכל וחיות אלקות שיש בכל דבר וכו'. וזה ובשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב, וכו' (עיין להלן סי' שאחר זה *) סעי' א') ווהו גם כן ענין "קימת חצות" ולהיות מיצר ודואג על חורבן בית המקדש שהוא בחי' הדעת דקדושה וכו', וזה בחי' החום של חסד הנמשך על הלומד תורה בלילה וכו', (נחת השלחן סי' א' הלכות השכמת הבוקר); (ב) וע"כ צריך לדקדק שלא יהי' בשרו נראה ערום וכו' ואפי' כשאין שום אדם בחדרו כי השי"ת מלא כל הארץ כבודו היינו כנ"ל וכו',

להבין גדולת ה', איך שכל העולם ומלואו מלא רזין עמוקים, וע"י כל זה מתקנין הלבושין נהירין הנ"ל שזה בחי' תיקון חטא אדה"ר ותיקון פגם הברית של כל א' וא' כמבואר בסנים (לקוטי עצות חדש אלול ר"ה סע' ק"ס. עפ"י לק"ה חזקת מטלטלין הל"ה); (ועיין בס' אבניה ברזל דף צ"ט סע' ע"ב שפ"א התאונן אחד לפני מורנ"ת ז"ל שאין לו ליתן מתנות להכלה, וניחם אותו מהרנ"ת ז"ל בזה שיעקב אבינו ע"ה לא הי' לו ליתן מתנות לכלתו. אמר לו מה ענין יעקב אבינו אצלי, שאז אצלו הי' רזין עילאין, אמר לו מהרנ"ת ז"ל "גם עכשיו יש רזין עילאין". (נלענ"ד עפ"י דברי ר' אברהם ז"ל בעת הסיפור. מה דאיתא בלקוטי מוהר"ן כל מעשה ותנועת הצדיק אינו פשוט ויש בו רזין עילאין ובפרט וכ"ש אצל הקב"ה במעשיו ובהנהגותיו בפרטיות על כל פרט ובכל רגע שיש בו רזין עילאין, וההפרש רק בזה שכל צדיק לפי השגתו יודע מה מהרזין ואנו הפשוטים אינם יודעין כלל וצריכים עכ"פ להאמין בזה); (ב) ע' להלן סי' י"ב י"ג סע' ב' ג' מהרמזים שיש בשיחת חולין של הצדיק ע"ש היטב); (ג) כל סיפורי התורה ממעשה האבות מחפירות הבארות ומהמקלות אשר פיצל ברהטים וכן כל כיוצא בזה, וכן כל המאמרים הפליאים שהביאו בגמרא ומדרשים כמו מאמרי רבה בר בר חנה וכיוצא. כל זה להודיע לנו מעלת הצדיקים שזכו א"ע כ"כ עד שעבדו את השי"ת בכל תנועותיהם אפי' בכל עסקי חול אבילה ושתיה וכיוצא, וכל דבריהם ושיחותיהם ומעשיהם אינו פשוט אלא יש בהם רזין נפלאים, ובאמת בכל דור נמצאים צדיקים כאלו כמובן בדר"ל שאברו שאין דור שאין בו כאברהם וכו' וכל א' צריך לזכות לזה בבחי' מתי יגיע מעשי למעשה אבותי כי הבחירה חפשיית, (לקע"ח צדיק ק"ד, עפ"י סמני דגים הל"ד); (ד) הצדיקי אמת הנ"ל שזכו לעבוד את השי"ת בכל דבריהם גשמיים ועסקי חול שבעולם וזכו להפיך הכל מחול לקודש, ע"כ יש להם כח להעלות כל נפשות ישראל החוסים בצלם מחול לקודש ומטמא לטהור ולהפוך הכל לטובה בכח הגדולות והנפלאות שהשיגו ע"י תוקף קדושתם בכל עסקי חול, (שם ק"ה עפ"י הלכה הנ"ל); (ה) אלו המקורבים באמת להצדיק והרב האמת ובקיאים מאד בדברי תורתו שקיבלו ממנו ומבינים הרמזים שבהם. אז יכולים למצוא דברי תורתו הק' בכל השיחות שבעולם עד שילמדו ויבינו מכולם חכמות ועצות אמיתיות להתקרב לעבודתו ית', כי בכל השיחות שבעולם יש בהם תורה נעלמת רק שצריכין לתת לב לזה ולהיות בקי היטב בחדרי תורה שקיבל מרבו, ואז הוא יכול ללמוד מכל אדם בבחי' איהו חכם הלומד מכל אדם שנאמר מכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי. כי בכל השיחות שבעולם הוא מוצא בהם דברי תורה. גם ע"י הרמזים הנ"ל זוכה להיות ארך אפים וגבור הכובש את יצרו בשלימות וכו', (לקע"ח צדיק ל"ב עפ"י לק"ה נט"י לסעודה הל"ו סע' נ"ו);

נחת השלחן

וע"כ צריכין לדקדק שלא יהא חלוקו מהופך. וע"כ צריכין לדקדק ג"כ בלבישת המנעלים. וארז"ל כתפילין כך המנעלים וכו'. וגם כי בזה בעצמו מובן ונראה כי יש פנימיות ושכל גדול וקדוש בכל ענין וענין מאחר שצריכין לדקדק כל כך בכל דבר ודבר לעשות רק עפ"י התורה הק'. וע"כ אסור לילך בקומה זקופה וכאלו דיחק רגלי השכינה. כי בעולם הזה מלובשין רגלי הקדושה כביכול כמבואר במאמר מקץ זכרון סי' נ"ד. וזה בחי' השכל וחיות אלקות שיש בכל דבר. וכל אחד מישראל צריך לקשר א"ע ולהכניע כל קומתו ותאותיו ומידותיו וכל ענייניו רק תחת השכל דקדושה בבחי' וכל קומה לפניך תשתחוה וכו'. וע"כ צריך לבדוק נקביו וכו' בכדי לדחות ולהיציא בחי' המותרות והטינופת וכו' בכדי שלא לבלבל את המוחין והשכל דקדושה זכו' (שם סי' ב' לבישת בגדים) (עיין להלן סי' שאח"ז *) סע"ב הנהגת בית הכסא). (ג) עי' מאמר מקץ זכרון סי' נ"ד שציצית ותפילין הם בחי' הצמצו' והמוחין וע"כ ציצית קודם לתפילין וכו'. וכמו"כ לענינינו ציצית וכו' הצמצום וכו', תפילין הם בחי' החי"ת בחי' החכמה חמוחין הק' וכו'. וזה לשון ציצית שהוא לשון הסתכלות כמ"ש וראיתם אותו וכו' כי עי"ז זוכין להסתכל על אור השכל והאלקות שיש בכל דבר שזה בחי' כלל התורה והמצות בבחי'

שאר"ל בכל הדיוק דעהו זה כלל גדול בתורה ובבחי' מ"ש בש"ע סי' א' שויתי ה' לנגדי תמיד זה כלל גדול בתורה וכו' וכנ"ל, וזה וזכרתם את כל מצות ה' וכו' כי כל המצות הם בחי' צמצומים להשיג על ידם השגת אלקותו ית' ובו' וזה ולא תתורו וכו' ע"ז שזכרין כל מצות ה' וכו' מכניעין את היצה"ר וכו' ואז זוכין ללמוד התורה ולקיימה ביתר שאת במדריגה גדולה ביותר עד שזוכין להשיג בהשגה אמיתית את אור החכמה והשכל דקדושה שהם בחי' קודש כידוע. וזה שכפל וכו' למען תזכרו וכו' והייתם קדושים, קדושים דייקא וכו' (שם סי' ח' הל' ציצית); (ועי' להלן בסי' שאח"ז *) סעי' ג'); (ד) וזהר (בברכת התורה) ונהיה אנחנו וכו' יודעי שמך. שנזכה לידע את שמו ית' בידיעה שלימה ושכל גדול, וזה ולומדי תורתך לשמה. וז"ב המלמד תורה לעמו ישראל המלמד דייקא. כי בכל ענין וענין שהשי"ת מסבב עמנו בכל עת מלובש בכל דבר שכל גדול וקדוש שמדריך אותנו להתקרב אליו ית' ולהדבק בו שזה עיקר מדר לימוד התה"ק כ"ש וחורית להם את הדרך אשר ילכו בה וכו'. וזה יאר ה' פניו אליך היינו בחי' הארת השכל והחכמה דקדושה שהוא עיקר אור החיים ואור הפנים כנזכר להלן כ"ש באור פני מלך חיים וכו'. וזה אלו דברים שאין להם שיעור כי זה הלימוד העמוק אין לו שיעור כלל, כי צריכין לעסוק בזה תמיד כל ימי חייו לילך ממדריגה למדריגה ולזכות בכל פעם וכו' ולהאדת השכל מחדש במדריגת עליונת וגבוה ביותר, בחי' אורח חיים למעלה למשכיל וכו' כידוע. וע"כ אין לדברים אלו שמרמזין על ענין זה שיעור כלל. וזה וכו' והביכורים, מרמז על בחי' האדת השכל והחכמה שהוא בחי' ראשית כמובא להלן בפנים, והראיון בחי' הסתכלות שצריכין להסתכל רק על השכל שיש בכל דבר שזה בחי' מצות ראיה ברגלים לקבל אור הפנים וכמובן במאמר מישרא סי' ל'. (שם סי' מ"ז ברכת התורה, מעט תמצית); (ה) וע"כ עיקר קריאת התורה בשלימות הוא בשבת כי אוריתא מחכמה עילאה נפקת ובשבת מאיר אור החכמה בהאדה נפלאה וע"כ נקרא קודש כידוע וכו' וע"כ כל יום שיש בו קדושה וכו' וקודש הוא בחי' חכמה כנ"ל ע"כ מרבים בו הקרואים ביותר כשאר"ל וכו' וע"כ אין קורין פחות מעשרה פסוקים וכו' וחד אמר כנגד עשרה מאמרות שהם החיות של כל דבר שזה בחי' החכמה והשכל המלובש בכל דבר בבחי' כולם בחכמה עשית וכו' (שם סי' קל"ה קריאת התורה מעט תמצית) עיין להלן כאן סימן י"א. החכמה תחי' וכו'); (ו) **אברהם** שמדתו חסד ששרשו בחכמה וז"ב

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

וממכר וכל הדברים ולימוד. משא ומתן, כי על ידם נתייחד צדיק וכנס"י הנקראים מו"מ, (ועל זה סובב הרבה בלקוטי הלכות ובפרט בחושן משפט כל עניני דיני ממונות ע"ש) (שם תורה נ"ד סעי' ב'): (ומזה נוכל ללמוד ולהבין מעט ענין הסתכלות בשכל של כל דבר וכו' וגם משאר התורות אשר אנו מביאים להלן): (ב) כי הצדיק מבקש ומחפש תמיד לגלות הרצונות של השי"ת, כי יש בכל דבר רצון השי"ת, חן בכלל הבריאה, דהיינו מה שהשי"ת רצה לברוא את העולם בכלל, וכן בפרטי הבריאה בכל דבר ודבר בפרט יש רצון השי"ת, שהשי"ת רצה שזה הדבר יהיה כך, בתמונה הזאת ובכח הזה ובטבע הזאת. ודבר אחר יש לו תמונה אחרת וכח אחר וטבע והנהגה אחרת, והצדיק מחפש וכו' הרצונות, להשיג ולידע רצון השי"ת בכל דבר, כגון מפני מה ה' רצון השי"ת שתארי יהי' לו כח כזה וכו' ובזו התמונה וכו' ובזאת הטבע וכו' וכן בשאר כל הבריאים שבעולם, דומם צומח חי מדבר שבכולם יש שינוים וכו', וכן בכל אחד ואחד בעצמו יש בו שינויים רבים בפרטי פרטיות בין כל אבר ואבר, וכיוצא בזה בעשבים ואילנות, ושאר פרטי הבריאה, שבכולם יש שינויים רבים וכו' והכל היה מחמת רצון הבורא ית' שרצהו שזה יהי' כך וזה כך, והצדיק מחפש הרצונות ומוצא ע"י התבוננות שמוצא בישראל בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות וכו', כי כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל ישראל וכו' הייתו כלל הבריאה בשביל כלל התפארות שיקבל מישראל ופרטי הבריאה בשביל פרטי התפארות וכו' כי יש בכל א' מישראל תפארות בפרטיות שהשי"ת מתפאר עמו בפרטיות וכו' בשבילו נברא בריאה זו בפרטיות וכו' (עיי"ש באריכות גדול) (תורה י"ז סעי' א'); (ג) כי גדל יקר

מי חציר ממזרח ודרשו רז"ל על אברהם אל תקרא חציר אלא תאיר כי תורא תאיר אור השכל דקדושה בעולם וכו' וע"כ תיקן תפלת שחרית זכר (שם סי' רל"ב הל' תשהמ"נ). (ו) **כבר** נתבאר קצת ענין שבת על בל מאמר זה בספר יקרא דשבתא. אך אעפי"כ אמרתי לבאר איזה ראשי פרקים מזה גם בכאן, כי קדושת שבת כלול משלימות כל התיקונים הנ"ל כי שבת תורא בחי' תכלית שמים וארץ. ותכלית הכל הוא רק בגין דישתמודעין ליה וכו' וזה בחי' כבוד שבת וכו' חכמה היא בחי' ל"ב נתיבות החכמה כמספר כבוד וזה בחי' כבוד חכמים ינחלו וכו', וז"ב עונג שבת וכו' ערן בחי' חכמה זכר, וע"כ מדקדקין לאכול דגים בשבת וכו' וז"ב קדושת סעודת שבת וכו' אכילת שבת היא כולה קודש וכו' כמבואר במאמר שאלו את ריב"ק בסי' נז וכו' ונהגין ללוש שיעור חלה בבית לעשות מהם לחמים לשבת כי אכילת שבת קודש הוא וכו' ומקדשין הלחם (שהוא עיקר הסעודה) בקדושה יתירה עוד ע"י שלשין שיעור חלת ומקיימים בו מצות הפרשת חלה שנקראת ראשית בחי' חכמה כמבא בפנים להלן וכו' (שם סימן רמ"ב); (ח) **ישכים** בבוקר ביום ששי להכין צרכי שבת. כי אר"ל מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת וכר'. כי שבת תורא בחי' עה"ב שאז יזכו לקבל מאור התכמה תעליונה הקדושה בשלימות שזה עיקר חיי עה"ב בחי' צדיקים יושבים וכו' ונהנין מזיו השכינה. שיזכו להשיג אור אלקותו ית' בשלימות וכר' אבל גם אז לא יהיו כולם שוים וכל צדיק נכנה מחופתו של חבירו כמשארז"ל כי הכל לפי רוב המעשה. וכל מה שהאדם משתדל ביותר בענין זה גם בהעולם הזה לקבל עליו עול מלכות שמים שלימה ולקשר עצמו ולהסתכל רק על השכל התכמה התיות האלקות שיש בכל דבר כמו כן זוכה ביותר לזה בעה"ב בבחי' מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. וע"כ צריכין להזדרז לעסוק בזה בימי נעוריו ממש, כי יפה שעה אתת וכו' בעה"ז וכו'. ואין אבידה כאבידת הזמן. כי כבר נתבאר כי בכל רגע וזמן מלובש בו שכל תדש אין להכיר אותו ית' ולהתקרב אליו ית' עי"ז וע"כ גם לענין הכנת שבת כפשוטו צריך ג"כ להשכים לזה בבוקר ביום ששי וכו'. וע"כ ישתדל להכין בעצמו שום דבר לצרכי שבת (כי מצוה בו יותר מבשלוחו) וכו' כי ע"י כל המצות נמשך קדושה אל האדם בבחי' אשר קדשנו במצותיו. וקודש הוא תכמה כידוע. וע"כ זוכה עי"ז לקשר עצמו אל התכמה דקדושה בשלימות ע"י בחי' המצוה וכו'. וע"כ כל מה שיש לו טרחא ביותר בשביל המצוה שכרו יותר גדול וזוכה עי"ז לקדושה יתירה וכו'. וע"כ בודאי מצוה בו יותר

חשייך ודומח להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

ערך של לשון הקודש שבו נברא העולם וכו' הדיבור של לשון הקודש שבו נברא העולם, וכשמעלה הטוב שבתרגום ומשלים לשון הקודש וכו' עי"ז נתעוררין ונתגדלים הכח של האותיות של לשון הקודש שיש בכל דבר שבעולם, כי כל דבר יש בו כמה צירופי אותיות שבו נברא זה הדבר וכו', ומי שיכול לעורר התנוצצות האותיות שבכל מעשה בראשית שיש בכל דבר, אזי אכילתו ושתייתו וכל תענוגיו אינו אלא מהתנוצצות האותיות שבאכילה ושתיה וכו', וכל חכם פשוט יכול לידע האותיות וכו', אבל שירגיש ויתענג רק מהצירופי האותיות זה אי אפשר כ"א כשהביא שלימות בלשון הקודש וכו' (עי"ש באריכות כל התורה). (תורה י"ט סעי' ג' ו' ז' מעט תכצית); (ד) כי צריך כל אדם להוציא את עצמו מהמדמה ולעלות אל השכל, וכשנמשך אחר המדמה זה בחי' שרירות לב. שהוא הולך אחר המדמה שבלב, וכשיוצא משרירות לבו וכו' נכנע האבן ואינו הולך אחר התאוות המדומיות והולך אחר השכל, וכל זמן שלא הוציא שכלו מכח אל הפועל, שלא השתמש בשכלו עדיין, אז אצלו השכל בכח, אעפ"י שכבר שבר המדמה, אז נתקומם תכונת שכלו, כי כשזה קם זה נופל. אבל השכל עדיין בכח, ואח"כ כשחוקר בשכלו ומשתמש בו אז השכל בפועל וכו', נופת צופים שהוציא מתיקות שכלו מכח אל הפועל וכו', ואח"כ כשמשיג בשכלו כל מה שיש ביד אנושי להשיג אז שב שכלו שכל הנקנה וכו', ועיקר קיומו של האדם אחר מיתתו אינו אלא שכל הנקנה וכו' (עי"ש באריכות) (תורה כ"ה סעי' א'): (ט) לכו חזו וכו'. כי באמת הדבר נפלא וכו' אשר ברא חשי"ת את כל תבריאה שיש בה כמה דברים נפלאים וכו' מה רבו מעשיך ה' וכו' ומי יוכל לשער גדולת ה' שיש בבריות של זה העולם ומכ"ש שאר

מבשלחו כי ע"ז נמשך עליו קדושה ביותר במרט ממצות הבנת שבת שהיא בעצמה נקראת קדש. וע"כ יאמר על כל דבר זהו לכבוד שבת כי כבר מבואר שכבוד שבת מרמז וכו' התגלות אור החכמה דקדושה. וע"כ גם האמוראים הראשונים היו טורחים בעצמן לכבוד שבת וכו' (שם סי' ר"מ); (ט) **וע"כ** מצוה לכבד השבת בבגדים נאים. כי כבר נתבאר כי השכלייב העליונים הם בבחי' מלבושי כבוד. וע"כ מצוה ללבוש אז בגדים לבנים כנגד בחי' הלובן העליון בחי' ונחלים מן לבנון מן לבונא דמוחא. וזה אותיות לב"ן ר"ת ל"ב נ'תיבות בחי' ל"ב נתיבות החכמה וכו' (שם סי' רס"א); (י) **וע"כ** אין חותמין בשבת שומר עמו ישראל בברכת השכיבנו. כי שבת בעצמו הוא שמירה מכל והזיקות רח"ל כי מאיר אז אור החכמה והדעת בהארה נפלאה וע"ז ממילא אין שום היזק כמ"ש לא ירעו ולא ישחיתו וכו' כי מלאה הארץ דעה וכו' (שם סי' רס"ז); (יא) **וז"ב** שבת הגדול שלפני פסח. כי מחמת שבפסח מאירין בו ג"כ המוחין הגדולים ע"כ נקרא ג"כ שבת כמו שנאמר ממחרת השבת. אבל אעפי"כ בוודאי הארת וקדושת שבת בעצמו בוודאי גדולה עוד יותר. וכו' (שם סי' ת"ל): (יב) **כל** מלאכה האסורה בשבת אסורה ביו"ט חוץ וכו'. כי שבת הוא בחי' קודש עצמו שהוא בחי' אור החכמה העליונה בעצמו וכו' אבל יו"ט הוא מקרא קודש. כי קודין וממשיכין הארת החכמה העליונה ע"י בחי' אתערותא דלתתא וכו'. וזה יו"ט שחל בע"ש וכו' עושין עירוב תבשילין. והתבשיל שמלפת ומטעים בו הפת מרמז להמשכת אור המוחין והדעת אל בחי' המלכות. כי הטעם הוא מבחי' חכמה כ"ש וחיך אוכל יטעם וחיך הוא מבחי' חכמה כידוע. וכתיב טוב טעם ודעת למדיני. וע"כ לאפוקי דייסא שאין מלפתין בו את הפת כי הני בבלאי מפשאי דאכלי נהמא בנהמא כשדרז"ל שם. מפשאי דיקא היסוך בחי' החכמה. וע"כ שיעור התבשיל בכזית שמרמז להמשכת אור החכמה כמובן בהזמר למבצע על רפתא כזיתא וכביעתא וכו' וע' במאורי אור. וע"כ מצוה על גדול העיר שהוא בחי' החכם והבר דעת שבעיר לערב על כל בני עירו וכו' אבל לכתחילה אינם רשאים לסמוך על עירובו ואינם יוצאים בו, כי אם אין אני לי מי לי. כי בוודאי כל אחד כפי בחינתו צריך בעצמו לעסוק בזה כמבואר במ"א. וע"כ אברהם אבינו שהוא הראשון שהתחיל להאיר העולם ע"י שעסק בהמשכת התיקונים הנ"ל ע"כ אמרו חז"ל קיים אברהם אבינו אפי' עירוב תבשילין. (שם סי' תצה תקכ"ז מעט תמצית): (יג) **וע"כ** מתענין ביום מיתת הצדיקים, כי עיקר המשכת התיקונים

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

העולמות, והכל כאשר לכל לא נברא אלא בשביל ישראל, וישראל בעצמו עיקר בריאתן בשביל בחי' שבת שהוא התכלית וכו' בחי' עולם הנשמות וכו' ושם ישיגו את השי"ת כראוי בלי שום מסך המבדיל ובלי שום מונע וכו' וזהו התכלית וכו' וע"כ יש בוודאי בכל דבר ודבר שנברא בעולם, בחי' התכלית כו', כי בכל דבר ודבר יש בו התחלה וסוף, דהיינו שיכולין ישראל להעמיק עיונם ולדעת ולהתבונן בפרטי הבריאה בתבנית האברים ובנין וקומה ודמות וכו' של כל דבר ודבר להתבונן בהם גדולת הבורא ית' וכו' ולעבדו ית' בזה עד אשר יבא לבחי' התכלית ושל אותו הדבר שהוא בחי' שבת עולם הנשמות וכו', ובאמת הוא חידוש נפלא וכו', שהשגת התכלית שהוא דבר גבוה כזה, להשיג אותו ית', הוא תלוי דייקא בבריות עולם השפל, וכל הנשמות מוכרחין לעבור בזה העולם כדי להשיג התכלית, כי אין משיח בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, כי כולם מוכרחין לבוא לזה העולם השפל כדי להשיג התכלית על ידו וכו', (ע"ש כל התורה באריכות השייכת מאד לזה התורה) (תורה ל"ט לקוטי תניגא); (ו) **יום** א' כ"ה ניסן תק"ע הי' מדבר עמי מחדושי הבעש"ט ז"ל שגילה חדשות בעולם וכו' ואח"כ הי' משבח מאד את כתבי האריז"ל שגילה חידושים נפלאים וכו', אח"כ ענה ואמר שעל זה אין שום אחד מסתכל שכל מה שגילו לא הי' רק בחלק אוי' וכו' ובאמת בהתורה הק' מבואר הכל וכו' רק שאין התי'רה עושה סיפור גמור מכולם וכו' ובמקום שהוא רוצה עושה סיפור גמור כגון מלבן וכיוצא שהוא עושה מהם איזה סיפור וכו' רק בהתורה הק' מרומז הכל כי מרע"ה ידע מכולם, ואמר שכל אלו המעשיות שנעשים בכל העולם מרמזים בוודאי על דברים עליונים, כי אין שום

הנ"ל בכל דור ודור הוא רק ע"י הצדיקים שבדור כי מאן מלכי רבנן והם נקראים עיני העדה חכמי העדה וכו', וזה שמתענין ב' וה' וכו' ועל חילול ה', מה שמו דא חכמה. כי עיקר החכמה והידיעה הוא רק ע"י שמו ית כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל. וכשזוכין להמשיך אור השכל דקדושה ולהכיר ולידע את שמו ית' ע"י כל דבר שבעולם, זה עיקר כבוד שמים, שבשביל זה נברא הכל, ולהיפוך להיפוך ח"ו ע"כ מתענין על זה עד שנזכה שירחם השי"ת עלינו ויחזיר העטרה ליושנה בב"א. (סי' תק"פ): (י"ב) **וזה** בחי' מה שמבואר בסי' תרכ"ט, שדבר שמסככין בו צריך שיהא צומח מן הארץ ותלוש ואינו מקבל טומאה, היינו מאחר שסכך הסוכה רומו וכו' וזוכין לקשר עצמו אל אור השכל דקדושה המלובש בכל דבר ולהתקרב ע"י להשי"ת, ע"כ צריך שיהא הסכך צומח מן הארץ דייקא, ויינו שישתדל להסתכל על אור השכל המלובש בכל מה שיש בארץ דייקא ולהתעורר מזה לעבודת השי"ת. כי זה עיקר עבודת האדם בעוה"ז בבחי' והארץ נתן לבני אדם, וכמובן במאמר מקץ זכרון סי' נד. וזה בחי' מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קניניך. וזה ושיהיה תלוש מן הארץ. היינו שתיכף שמסתכל ומתבונן עצמו באיזה דבר, יתלוש ויפריד אותו מן הארציות והגשמיות, ויקשר אותו לבחי' הרוחניות שהוא בחי' השכל והחיות אלקות המלובש בו. וזה "ואינו מקבל טומאה" היינו שיזהר בנפשו להיות בורח מן העבירה הבא מן היצר הרע שממנו עיקר הטומאה. היינו כי אעפ"י שעוסק בזה להסתכל על השכל והחיות אלקות המלובש בכל דבר כנ"ל. א"כ יוכל להתלבש היצה"ר בדבר מצוה ולפתותו שיסתכל ויתבונן גם בדבר עבירה ועל דבר שאסור להסתכל בו בכדי שיעלה גם משם בחי' הניצוץ השכל וחיות דקדושה המלובש שם בגלותו. ודבר זה הוא איסור גדול. כי אסור להסתכל ולהתבונן רק בכל ענינים שהם היתר גמור להעמיק מחשבתו בהם ואין בהם שום צד טומאה ח"ו. אבל מדבר המקבל טומאה צריכים לברוח ולהתרחק בתכלית הריחוק. שזה בחי' כד חזי ר"ש נשין שפירין הוי אמר לחביריו אל תפנו אל האלילים. ומסתמא לא היה צריך להזהירן שלא יסתכלו בהם בתאוה ח"ו. רק רצה לומר אפי' באופן הנ"ל. וע"כ דקדקו שיהא דייקא צומת מן האדרת ולא שגידולו מן הארץ. כי בהצומת מן הארץ ניכר ונראה יותר הכח והחיות הנעלם בהארץ הגשמי הזו. אשר בכוח הזה היא מזרעת ומצמחת כל גידול הארץ ומוציאה אותם מאין ליש ע"י השכל והחיות אלקות הנעלם בה וכו' ועי"ז זוכין לקבל האורת השכל דקדושה שהוא

חשיך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

דבר ריק בעולם, כי העולם אינו נח כלל אפילו רגע אחת, והם עושים תמיד, ובודאי כל מעשה העולם מרומז למה שמרמז, אבל היא רק רמזים בעלמא נגד אין סוף ואין תכלית, היינו שהכל הוא רק רמזים נגד מה שיהיה נעשה לעתיד. כי יהיה חידוש העולם, ואמר בזה הלשון, שכל מה שנעשה הוא רק (דראט ארביט) נגד וכו' והדברים עתיקים, ועוד סיפר בזה הרבה, וא"א לבאר בכתב כי אלו הדברים הם דברים גבוהים ועמוקים ונסתרים מאד סתרי הנהגותיו ית', ומי ששמע דברים אלו מפיו הק' הי' יכול מדעתו קצת לשער עד היכן אלו הדברים מגיעים אעפ"י שלא הי' מי שיבינם אעפי"כ כפום דמשער בלביה היו יכולים לשער קצת, (חיי מוהר"ן גדולת השגתו סעי' מ'); (ז) שמעתי בשמו שאמר, שהולכין שלוחים (שקורין שטאפעטין) מאי לבי' ומבי' להלן יותר עד שהדבר מגיע להצדיק, היינו כי מכל האילנות והעשבים ומכל הדברים שבעולם, מכולם הולכים שלוחים מאחד לחבירו ומחבירו לחבירו עד שמתגלגל ומגיע הדבר לאוזן הצדיק האמיתי, והוא מקבל ומבין מהם עצות לעבודתו, וזה בחי' כל העולם לא נברא אלא לצוות לזה היינו בחי' עצות, ליתן לו עצות כנ"ל. כי תרי"ג מצות נקראין תרי"ג עיטין דאורייתא, זה לצוות לשון עצות כנ"ל, ואמר, שכל זה הוא רק בחי' עצות, אבל העבודה בעצמה של הצדיק האמיתי, זה גבוה ונעלם מאד, ואפילו מלאך ושרף אינו יודע זאת כי אם הש"ת לבדו וכו'. וכל זה יש להם איזה שייכות עם הצדיק מצד שהוא מלובש בגוף. אבל מצד הנשמה הוא ענין אחר לגמרי גבוה מעל גבוה וכו' וכו', ועוד יש בענין שיחה זו דברים נפלאים, (שם מעלת המתקרבים סעי' ע"ז); (עי' ע"ז להלן כאן בביאור הליקוטים וספרי ר"א ז"ל סי' ס"ז סעי' ב');

בחי׳ אור השכל שלעתיד וכו׳. (שם סי׳ תרכ״ה, הל׳ סוכה): (סו) ענין הברכות של נר חנוכה וכו׳ ומחמת שיש מצוה בראיית נר חנוכה שמרמז על ותהטחכלת שצריכין להסתכל רק על השכל דקדושה שיש בכל דבר, ע״כ מי שלא הדליק נר חנוכה וגם אינו עתיד להדליק באותו הלילה כשרואה נר חנוכה מברך על ראיותיו וכו׳ כמבואר בש״ע וכו׳. (שם סי׳ תרע״ו); (סז) וע״כ כל המדינות הם ע״ן בפרטי פרטיות כמו שמנה אותם הרמב״ם ז״ל. כי כמו שצריכין בקדושה להסתכל בעינא פקיחא ולהתבונן עצמו אל השכל שיש בכל דבר בפרטי פרטיות בכדי שיאיר לו השכל להתקרב להשי״ת ע״י כל דבר ודבר כפי בחינתו בפרטיות, והעיקר זוכין לזה ע״י עסק התורה שכלולה מע׳ פנים לתורה, והע׳ וקנים שמהם תצא תורה לכל ישראל נקראים עיני העדה. וע״כ כמו כן זה לעומת זה מתגברת הסט״א להפריד ח״ו מן השכל דקדושה ומן התורה הק׳ שהם עיקר החיות דקדושה ולהמשיך ח״ו בחי׳ סטרא דמותא שזה בחי׳ טריפה אינה חיה וע״כ הם ג״כ ע׳ טריפות דייקא. וגם מחמת כי שורש השתלשלות יניקתם הוא מבחי׳ תוקף הדינים הנ״ל שזה בחי׳ גור דין של ע׳ שנה כמובא מעין זה גם בריקנטי, גם י״ל כי הם כנגד ע׳ אומות עכו״ם ועי׳ בספר הקנה שעל המצות. וע״כ אסורים באכילה לישראל שמקושרים אל בחי׳ החיות שבקדושה שהיא בחי׳ חכמה בחי׳ קודש וזה ואנשי קודש תהיון לי וכו׳. (שם יורה דעה סי׳ כ״ט הל׳ טריפות): (סז) וע״כ אסור לעשות סחורה בדברים האסורים באכילה אא״כ נזדמנו לו ממילא וכו׳. כי ענין המסחר בכל מקח וממכר הוא ע״י בחי׳ שכל וחכמה. וע״כ מכירת שוסה וקטן אינו כלום. וארז״ל הרוצה שיתחכם יעסוק בדיני ממונות. וע״כ אסור לסחור ולהשתמש בשכלו וחכמתו בענין זה בדברים האסורים שהם מבחי׳ הסט״א אא״כ נזדמנו לו ממילא בתוך ביתו בתוך דברים המותרים כגון בציד שנזדמנו לו דברים טמאים. אבל תחילת מחשבתו לא היתה דוקא לכך. וכן אם נזדמנה לו נבילה וטריפה בביתו מותר למכרה (לעכו״ם) כי כל זה נעשה בלי הכנת מחשבתו לכך. וכן לגבות דברים טמאים בחובו מן העכו״ם (ולמוכרו לעכו״ם) היא ג״כ עפ״י ההכרח כי הוא כמציל מידם והוה כנזדמנו. (שם סי׳ קי״ז); (סח) וע״כ אם מפקיד או שולח ביד עכו״ם או חשוד, דבר שיש בו חשש איסור דאורייתא אם יחליף, צריכין חותם בתוך חותם כנגד בחי׳ התיקונים הנ״ל. כי המוחין החכמה הם בחי׳ חותם בחי׳ תפלין מוחין שהם בחי׳ חותם כידוע וכן בחי׳ המלכות הוא בחי׳ חותם וכו׳. (שם סי׳ קי״ח); (סט) חייב אדם בכבוד רבו וכו׳, וע״כ החולק על רבו כאילו חולק על השכינה וכו׳ כי מאחר שהוא מביאו להכיר את בוראו ולהתקרב אליו ית׳, וע״כ כשסוגם בכבודו כאלו ח״ו פוגם בכבוד השכינה כביכול וכו׳ וע״כ צריכין לקום בפני כל ת״ח ולכבדו אפי׳ יניק וחכים. כי מאחר שזכה לחכמה שע״ז נתגלה כבודו ית׳ ע״י שמכירין ויודעין אותו ית׳ ע״י השכל והחכמה שיש בכל דבר, ע״כ צריכין לכבדו, כי הוא בבחי׳ כבוד חכמים ינחלו, וכן מצוה לקום בפני מי שהוא בן ע׳ שנה. כי אעפ״י שבאמת יש שכל נפלא בכל דבר ודבר מהדברים והענינים שעוברים על האדם למאות ולאלפים בכל יום ויום. הנו בפרטי פרטיות. אך בכלל יש בכל יום ויום בחי׳ שכל נפלא שעל ידו צריכין להשיג ולהכיר אותו ית׳ כפי בחינתו של יום זה. והשכל הזה הוא בבחי׳ שכל הכולל של זה היום, שבו נכללין כל בחי׳ השכליים פרטיים המלובשים בכל דבר שעוברים עליו בזה היום, וזה ברוך ה׳ יום יום, ודרשו חז״ל בכל יום ויום תן לו מעין ברכותיו (עי׳ בהמעשה של הר׳ בעטלריש מיום השלישי) אך אפי׳ כלל בחי׳ השכל של כל יום הוא בחי שכל הפרטי נגד השכל הכולל שצריך האדם להשיג בכל שנה ושנה כפי בחינתה. וכלל השכל של כל השנה הוא בחי׳ שכל הפרטי נגד השכל וההשגה שצריך האדם לחשיג בכלל ימי חייו שהם ע׳ שנה, כי שלימות השגת הדעת והחכמה לכל אחד כפי בחינתו הוא ברבות הימים והשנים בבחי׳ בן חמש למקרא בן עשר למשנה וכו׳. וזה בחי׳ למנות ימינו כן הודע ונביא לבב חכמה. וזה בחי׳ ורוב שנים יודיעו חכמה. וע״כ מי שזכה למלאית ימיו עד שיהי׳ בן ע׳ שנה. אף שהוא איש פשוט צריכין לכבדו ולקום מפניו. כי בחי׳ השיבה ואריכות ימים שלו נמשך בשרשו מבחי׳ החכמה העליונה שהיא מקור החיים ואריכות ימים שזה בחי׳ בישישים חכמה ואורך ימים תבונה. וז״ב מה שארז״ל (קידושין דף ל״ג) ר׳ יוחנן הוי קמי מקמי סבי דארמאי אמר כמה הרפתקאי דעדו

עלי'. היינו כי אפי' ע"י הרפתקאות והסיבות שעוברים על הגוים ברבות הימים והשנים יכולים ג"כ הבעלי שכל דקדושה להכיר ולהשיג נפלאות הבורא ית'. נמצא שיכול להתגדל כבוד שמים גם ע"ז, וזה בחי' מסני שיבה תקום בחי' בן ע' ושיבה שוה מבחי' האור החכמה שמשם עיקר החיים ואריכות ימים. והדרת פני זקן זה שקנה חכמת התורה אפי' יניק וחכים וכו' ויראת מאלקיך כנגד בחי' מלכות וכו'. וזה אני ה'. כי ע"י כל זה נתגלה אלקותו ית' ווכין לידע ולהכיר אותו ית' ולהתקרב אליו ע"י כל דבר שבעולם כנ"ל. (שם סי' רמ"ב. הל' כבוד רבו ות"ח); (כ) **מבואר** וכו' שצדקה הוא ג"כ בחי' המשכת התיקונים הנ"ל. שע"י שעשיר מרחם על עני בחי' אשרי משכיל אל דל ומשפיע לו, ע"ז גם ברוחניות נמשך בחי' אור החכמה שהיא בבחי' שמש בבחי' עשירות ונדיבות וכו' וע"כ גם התורה שעל ידה ממשיכין ג"כ אור החכמה נקראת ג"כ צדקה בחי' צדקה דא אורייתא וע"כ אסור להעלים עיניו מן הצדקה כי צריכין להסתכל בכל עת בעינא פקיחא על אור השכל שיש בכל דבר. וע"כ כל המעלים עיניו ממנה כאילו עובד ע"ז כי זה מבחי' הסט"א וכו' (שם סי' רמ"ז הל' צדקה): (כ"א) **הל' מילה**. כי העדלה וכו' וע"כ כלל התגברות היצה"ר שמכנים רוח שטות בתאדם נקרא ג"כ ערלה וכו' ומחמת שעיקר התגברות הרוח שטות של היצה"ר הוא בתאוה הזאת וכו' עיקרא דיצרא בישא לגלאה ערין, וע"כ ע"י כריתת הערלה ומריעה מכניעין כח היצה"ר וממעטין תאוות המשגל כמובא בדבריהם ז"ל. וז"ב התגלות העטרה שנתגלה ע"י המילה מלכות דק' וכו'. ועי"ז זוכין לאור השכל והמוחין דקדושה עד שזוכין לחשיג את השי"ת ע"י כל דבר שבעולם. וזה ג"כ בחי' התגלות העטרה, כי המוחין הם עיקר העטרה בחי' ועטרותיהם בראשיהם הנאמר על הצדיקים לעתיד לבא כמבואר במ"א (עי' תורה כ"א עתיקא). וזה ג"כ בחי' משארז"ל (מגילה ט"ו ע"ב) עתיד הקב"ה להיות עטרה בראש כל צדיק וכו'. וזה בחי' מה שדרשו רז"ל (במ"ר נשא פ' י"ב) זה הדבר אשר צוה ה' תעשו על המילה ואז וירא אליכם כבוד ה' וכו' וכן אצל אברהם לשנימול נאמר וירא אליו ה' וכו' היינו כנ"ל. כי ע"י זוכין להתגלות אלקותו ית' שישיג אלקותו ית' ע"י כל דבר שבעולם. וז"ב מבשרי אחזה אלוה וכמו שדרשו רז"ל וכו'. וע"כ חולה וכו' כאבו לו עיניו הוי כחולי שבכל הגוף. כי עינים ע"ש החכמה נאמר, כי צריך להסתכל תמיד בעינא פקיחא תמיד, על אור החכמה שבכל דבר כנ"ל. וז"ב ברית כרתי לעיני וכו' וזה ג"כ בחי' הע' אורות המרומזין באותיות מ"ל שבמצות מילה, וזה ג"כ בחי' הע' חסדים כמובא בכוונות. כי שורש החסד בחכמה כנ"ל כ"פ וכו'. וע"י שמכניעין הרע גם בשרשו בבחי כח בחי' המציצה וכו' ע"ז זוכין להתגלות אור החכמה העליונה שהוא בבחי' כח כידוע שזה בחי' חכמה אותיות כח מה כמובא. וז"ב מה שאומרים בפסוק אשרי תבחר וכו'. קדוש היכלך זה כנגד אור החכמה שנקראת קודש כידוע. והיא עיקר הסנימיות שבבחי' היכל המלך בחי' נקודה בהיכלי' וכו', יע"כ אחר המילה מברכין על היין שמרמז וכו' לבחי' חכמה כנ"ל וע"כ נותנים אז שם ישראל להתינוק וכו'. וזה שאומרים כשם שנכנס לברית וכו' ולחופה, זה כנגד בחי' מקור החכמה העליונה שמשם יוצא ומאיר אור בחי' השמש בבחי' והוא כחתן יוצא מחופתו וכמובן בזוה"ק וכו', וזה בחי' החשמ"ל וכו' כי חכמה הוא בחי'. חש בחי' סיג לחכמה שתיקה וכו'. וע"כ מילה דוחה שבת, כי ממשיכין על ידה אור החכמה העליונה שהיא שורש קדושת שבת בחי' כי קודש הוא כידוע וכו'. גדולה מילה שדוחה את השבת היינו כנ"ל, ד"א גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקב"ה את עולמו וכו' כי עיקר בריאת העולם בגין דישתמודעין ליה ולזה א"א לזכות כ"א ע"י מצות מילה כנ"ל (נדרים דף ל"א ע"ב וע"ש עוד בדף ל"ב). (שם סי' ר"ס הל' מילה): (כב) **מ"ע** על כל איש מישראל לכתוב לו ספר תורה, כי הס"ת עצמה היא בחי' עמודא דאמצעיתא בחי' יעקב כמובא בתיקונים, ושרשה מבחי' החכמה העליונה בחי' נובלות החכמה שלמעלה תורה, וע"כ מצוה על כל אחד לכותבה וכו' ועי"ז זוכין לקבל אור החכמה הק' שהיא שורש התוה"ק. וע"כ אפי' הניחו לו אבותיו ס"ת מצוה לכתוב משלו, כי כל א' מישראל צריך לעסוק בזה בעצמו ליתן כח למלכות דק' ולזכות ע"ז לקבל מאור השכל הקדוש כל א' כפי בחינתו, כי לא נברא רק בגין זה בגין דישתמידעין לי', וע"כ אעפ"י שבכלל ידוע לו ענין אמונת אלוקותו

ית' מקבלת אבותיו. אעפי"כ מחויב הוא בעצמו ג"כ לעסוק בזה להמשיך השגת אלקותו ית' כפי בחי' שכלו ותורתו ועבודתו שזה בחי' דע את אלהי אביך וכו' כמובא. וע"כ אינו רשאי למכרה וכו' בבחי' אמת קנה ואל תמכור חכמה מוסר ובינה כי זה בחי' עשו שביזה את הבכורה שהיא בבחי' כלל התיקונים הנ"ל) ונאמר בו וימכור את בכורתו וכו'. וע"כ ס"ת צריך שירטוט בכדי שיהי' הכתב מיושר וכו', כי השכל דק' וכו' הכל בבחי אמת וישר בבחי' כי ישרים דרכי ה' וכו', וגם שלא יצא הכתב חוץ לשיטה ולא למעלה ולא למטה שזה בחי' מה שצריך לצמצם שכלו וחכמתו שלא יצא חוץ מגבול הקדושה למטה ח"ו וגם לא למעלה בבחי' במופלא ממך אל תדרוש וכמבואר במ"א. וע"כ ס"ת צריך לכותבה בימין, שזה בחי' חכמה בחי' מסטרא דימינא מוחא חוורא ככספא בחי' היצ"ט שהוא בחי' לב חכם לימינו, וע"כ אין עושין ס"ת לא ארכו יתר על היקיפו וכו' כי האורך מרמז לבחי' חכמה שמשם עיקר אורך ימים בחי' החכמה תחיה וכו' ומשם עיקר אריכת אפים בחי' שכל אדם האריך אפו (וע"י מאורי אור) (עי' להלן סי' י"ג סעי' ע"ב), וע"כ צריך לגמור את התורה באמצע שיטה שבסוף הדף וכו' אם ימיים בסוף השיטה שבסוף הדף יהי' הדבר נראה כאלו באמת כבר גמר את התורה מראשה ועד סופה וכו' ובאמת לכל תכלית וכו' רחבה מצותך מאד וכו', וע"כ צריכין להתחיל תיכף מחדש עוד פעם בראשית וכו' וכן עד אין סוף ממש. נמצא שהוא תמיד באמצע. וזה בחי' וכו' מסכן וחכם, היינו כי כל מה שזוכה להשיג ע"י המלכות את בחי' אור החכמה דקדושה אזי הוא מכיר ביותר את בחי' עניותו ודלותו דלית ליה מגרמי' כלום רק מה שקבל מאור החכמה ומשיג שלא התחיל להשיג עדיין מבחי' אור החכמה כלל. וז"ב בראשית לעיני כל ישראל. כי זוכין כל ישראל להסתכל תמיד בעינא פקיחא רק על אור החכמה והשכל שיש בכל דבר שזה שורש כל הבריאה כולה, בחי' כולם בחכמה עשית שזה בחי' בראשית ברא ותרגומו בחוכמתא. וזה זכו ישראל ע"י כל הגדולות והנפלאות שעשה משה לעיניהם, שעי"ז האיר עיניהם להסתכל תמיד על השכל שיש בכל דבר, שז"ב ראשית בחי' ראשית וחכמה כנ"ל. וע"כ צריך שתהי' כל אות מוקפת גויל מארבע רוחותיה ושיהי' בין אות לאות כחוט השערה. כי התורה נכתבה באש שחורה ע"ג אש לבנה. והנה השחרות מרמז על בחי' צמצום בחי' מלכות והלבנונית של הגויל מרמז על אור החכמה בחי' ונוזלים מן לבנון ליבונא דמוחא כידוע וכו' וע"כ צריך שתהי' האות מוקפת גויל לבן שמרמז לבחי' הארת החכמה (שהוא שורש האותיות שבכתב וחיותם) וכו'. וע"כ ספר המנוקד פסול, כי נקודות הם מבחי' חכמה כידוע (עי' מאורי אור) וע"כ אין נקודות בתורה. כי פנימיות חכמת התורה א"א לגלות כלל כי היא אין סוף כמ"ש ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים וכו' (שם סי' ר"ע הל' ס"ת); (כג) **הל' מזוזה.** מ"ע לקבוע מזוזה וכו' כי עיקר המשכת אור החכמה הוא בבחי' בית בחי' בחכמה יבנה בית וכו' כי החכמה היא בחי' פנימיות בחי' נקודה בהיכלי' וכו' וקובעים אותה על מזוזת הפתח מימין הכניסה, וימין מרמז לבחי' חכמה כנ"ל וכו'. וע"כ כשהאדם יוצא מביתו אז המזוזה בשמאלו. כי עפ"י רוב יוצא האדם מביתו בשביל לעשות מלאכה ומר"מ בבחי' שמח זבולון בצאתך וז"ב שמאל בחי' משמאלה עושר וכבוד. וע"כ צריך אז בודאי לקשר עצמו לקדושת המרשיות שבמזוזה בכדי שיזכה עי"ז לקבל אור השכל הק' שיוכל ע"י להבין ולהשיג בחי' השכל והחכמה שיש בכל הדברים שבעולם אפי' בדברים היצונים בכדי שיזכה להתקרב להשי"ת גם על ידם וכו', וע"כ צריכין לקבעה בשליש העליון של גובה הפתח. כי גובה הפתח לא פחות מי' טפחים כנגד בחי' י' ספירות הקדושים, ושליש העליון נגד בחי' שלש ראשונות בחי' אור החכמה והמוחין הק' (שם סי' רפ"ה הל' מזוזה); (כד) עי' להלן סי' ח' סעי' כ"ד מענין חלה לכהן. ע"ש היטב היטב. כי הוא פירוש אמת על ענין הסתכלות על השכל שבכל דבר. ע"ש היטב היטב; ((כה) מקום שיש קידושין ואין עבירה הולד הולך אחר הזכר כי הקידושין הם מבחי חכמה שנקרא קודש כידוע ומשם בחי' הזכר וע"כ הולד הולך אחר הזכר כי הוא העיקר (שם אהע"ז סי' ח' הל' אישות); (כו) **הל' קידושין.** כי החיבור והיחוד דקדושה של איש ואשה מישראל נמשך משרשו מבחי' החיבור והיחוד דקדושה של מעלה ששרשו בבחי' החכמה שנקראת קודש וה בחי' הקידושין שמקדש את האשה שתקבל השפע קודש ממנו

ולקשר *) עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר.

אור זורח

*) (המשך מלעיל) כי איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בחשכל של כל דבר, ולקשר עצמו אל החכמה והשכל וכו', גם זה הכפיל הענין, להסתכל וכו' ולקשר וכו', גם זה הורה לתאדם שיסתכל היטב בכל דבר שיעשה, לבל יוכל יצרו הרע להפוך את דעתו שיהי' נדמה לו על רע שהוא טוב ועל עבירה שהוא מצוה (כנ"ל), ואפי' אם כבר זכה להסתכל היטב" בחשכל של כל דבר ולהבין כל דבר לאשורו, צריך הוא עדיין להרבות תפלה ותחנונים ולעסוק בתורה ומצות הרבה שיזכה לקשר עצמו אל החכמה והשכל" הינו שגם לבו, ומדותיו, יהיו מקושרים אל החכמה והשכל: (שם) (א"ת בפשיטות נראה הפשט, צריך להסתכל על השכל שבכל דבר, שיש שכל שהוא אור א"ס בכל דבר שבעולם שהשי"ת צמצם אלקותו (וכן מחשבה דיבור ומעשה בכל יום שמזמין לאדם כדי שיבין מזה להתקרב לעבודת ה') בשביל בני ישראל שיוכו להבין מזה, התכלית, להתקרב להשי"ת (וכמובא בכל חשלה"ת מתורות אחרים כאן בהקונטרסים) וצריך תאדם לראות שכל מעיינו וחישושו ובקשתו, לחפש בכל דבר, התכלית, השכל האמת, שבזה יוכל להתקרב לעבודתו ית'. ואפי' אם נראה שמוצא כבר איזה שכל והתנוצצות אור אל יניחהו לעבור ממנו תיכף, רק שיתקשר בהשכל והתנוצצות הזאת, לעשות פעולה בזה, הן תפלה ובקשה, הן מעשה ממש בעבודת ה', ושיהי' הרשימה קשור בלבו ובאבריו תמיד, אפי' כשיחפש אחר שכל חדש שיש בכל דבר, עכ"פ הרשימה של החנוצצות הקודם יהי' נקשר בו, והעיקר שיהי' עם תצמצום שהוא בחי' נו"ן שלא יצא בזה בעצמו, בהתבוננות שכלו, והתקשרותו, למעלה מצמצומו ומדרגתו וכו'. ואפי' כשעבר ממנו התנוצצות ונפל ממדריגתו (כי א"א לעמוד תמיד בהתנוצצות השכל) אעפי"כ יהי' מקושר בהשכל זאור התנוצצותו תמיד בכל מקום שהיא. ובכל עניניו הנשמיים ג"כ יהי' מקושר בהשכל ע"י אמונה וכמו שהעמור הולך אחר מקלו וכו' ויתנהג תמיד אחר ההתנוצצות הזאת שזכה מקודם):

נחת השלחן

זכו' וכו' וזה האשה נקנית וכו' בכסף זה נגד בחי' חכמה בחי' בצל החכמה בצל הכסף בחי' מסטרא דימינא מוחא חוורא ככספא וכו' מחמת שהקידושין הם מבחי' חכמה וכתיב ואת צנועים חכמה ע"כ אסרו חכמים לקדש בביאה משום סריצות שהוא היפך הצניעות וכו' וע"כ העדים בעצמם צריכים שיהיו כשרים ולא פסולים בעבירה ח"ו שהוא בחי' כסילות. מאחר שעיקר העדות הוא בשביל המשכת החכמה וד"ב עדות ה' נאמנה מחכימת פתי בחי' חכמה וכו'. (שם סי' כ"ו):

*) (א) (שם בש"ע או"ח סי' א' "ובשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב". תיינו שגם בעת הסתלקות המוחין והשכל שאז העיקר דק תאמונה כנ"ל. אעפי"כ יקשר עצמו

(א) (עי' להלן סי' נ"ב סעי' ט"ז בסוף מלק"ה אישות הל"ד המדבר מהתקשרות הרשימה שלא ינתק ע"ש). כל ההשתחוואות הם בבחי' ביטול שנופל לארץ ומשתחוה ופושט ידיו ורגליו בביטול כל ההרגשות מחמת גודל אור הצח שנגלה אליו וכו' בחי' השגת אור הא"ס בבחי' מטי ולא מטי ששם עיקר ההשתחוואה בחי' ביטול, ומחמת שזוכין לזה ע"י עשיית המצוה בשמחה ובזריזות גדול בבחי' תה רץ למצוה. וזה בחי' וירא וירץ לקראתם וישתחו ארצה. כי ע"י השמחה והריצה והזריזות זכה לבחי' השגת אורות הצחצחות הנ"ל ששם בחי' השתחויה, "וה ויאמר וכו' אל נא תעבור מעל עבדך", "כי צריכין להשתדל מאד שלא יעבור ממנו ההתגלות והתנוצצות מהרה עד שישאר לו רשימה טובה שיוכל להחיות א"ע תמיד", וצריכין לבקש מאד מהשי"ת על זה בבחי' שביקש אברהם אבינו אל נא תעבור מעל עבדך וכו', ע"ש בפנים, (לקע"ח ביטול לאוא"ס י"ח, עפ"י לק"ה אישות הל"ד סעי' י"ט), (ב) השגת וכו' אורות הצחצחות שהם תכלית הידיעה אעפ"י שהשגה זו בודאי הוא מדריגה גבוה מאד שאין זוכה אליה כ"א גדולי הצדיקים המובחרים הקדושים מאד אעפי"כ גם באנשים פשוטים המושבים עצמם אליו ית' לעבדו באמת. גם אצלם נמצא לפעמים שמגיע אליהם איזה הארה והתנוצצות אלקות הנמשך משם מבחי' ס' היכלין וכו' וכמובא

פקדון חלבה ד'

*) עיין למיל כאן סי' ד' סעי' ל' כ' ג'. ועיין להלן כאן סי' ח"ת כל הסעיפים. כי יש להם שייכות לכאן למען לקשר ל"ע חל השכל שבכל דבר:

במיא (בתר ד') שגם לאנשים פשוטים נמשך להם לפעמים בתפלתם אור האי"ס. אך לכל אחד מגיע לפי העולם והמדרגה שהוא בו, כי גם בהעולם העשיה יש בחי' התנוצצות מהט' היכלין הנ"ל, ואעפ"י שגם התנוצצות בעלמא הוא זכיה גדולה מאד באיזה מדריגה שהוא, אעפי"כ העיקר הוא "כשזוכה להמשיך חיות ושפע קודש משם" "שיהי' לו כח עי"ז להחיות א"ע אח"כ ולעבוד במלחמה בכל מה שיעבור עליו", כי לפעמים נכלל שם לפי שעה קלה ותיכף ומיד מגרשין אותו משם ואינו מקבל משם כלום. ולפעמים מתגרין בו אח"כ עי"ז היכלי התכורות ביותר, כי הם אורבין עליו תמיד, וכשרואין שרוצה לברוח מהם ולעלות למקום גבוה הנ"ל אזי מתגרין בו ביותר וע"כ צריכין להתגבר בשעת החזרה משם להמשיך משם רשימה טובה וחזקה שיוכל על ידה לעמוד ולהתגבר כנגדם ע"י הרשימה טובה שנשאר מהתנוצצות הנ"ל שעי"ז זוכה להיות דבוק תמיד ביחודו ית', ויוכל להמשיך ע"ע יראה עי"ז לעמוד נגד המתגרים בו אם ישמור את הזכרון היטב לזכור בו ית' בכל פעם אחרי אשר כבר חמל עליו השי"ת והאיר לו איזה התנוצצות הנ"ל, (לקע"ח השגת אלקות כ"ה ועי' שמחה מ"א, עפ"י אישות הל"ד סעי' י") ו (ג) **צריך** להתגבר מאד מאד להיות בשמחה תמיד וכל מה שיודע ריחוקו יותר צריך להתגבר יותר ויותר להיות בשמחת, בפרט בשעת עשיית איזה מצוה, אשר הוא גם הוא זוכה לעשות מצותיו ית', אשר אור כל מצוה ומצוה אין כל העולמות יכולין לקבל כי אם ישראל עם קדוש שזוכין לעשותם בזה העולם, ואז יזכה לעלות מעלה ביעלה עד שבחמלת ה' יזכה להכלל בט' היכלין הק' שהם תכלית הידיעה וההשגה, כל אחד לפי בחינתו, שזה בחי' מה שנמשך עליו לפעמים איזה התנוצצות אלקות כל אחד כפי מה שיודע בנפשו שא"א לדבר בזה כלל "ואזי העיקר שיתגבר שלא יעבור ממנו ההתנוצצות לגמרי ח"ו", "רק שישאר מטני רשימה טובה" **"ויראה לקשר הרשימה אלין** בכמה וכמה קשרים קיימים וחזקים" "דהיינו שלא יניח שתעבור ממחשבתו זכרון ההתנוצצות" "ועי"ז יזכור א"ע בכל פעם בי' ית' כדי שיוכל לעמוד במלחמה שמתגברת בו ביותר כשמתחיל רוח ה' לפעמו להתנצץ אליו אלקותו ית' ועי"ז יזכה לבוא לתכליתו הטוב בשלימות". (לקע"ח שמחה מ"א עפי' אישות הל"ד סעי' י"ד ט"ו) ו (ד) **עיקר** שמירת הזכרון, היינו

נחת השלחן

להרשימה שנשאר בו מהארת השכל דקדושה, עי"ז בעצמו בנקל לו להתעורר משינתו בוריוות ולהמשיך עליו אור השכל דקדושה וכו'. ועי"ז בעצמו נעשה ג"כ היחוד של החית והנו"ן הנזכר להלן וי"ב טוב מעט תחנונים בכוונה וכו' כי התפילה בעצמה בחי' מלכות וכו' וכשמקשרין אליה כוונת הלב והשכל בחי' ח' נעשה בחי' חן ונתקבל בקשתו וכו' (שם השכמת הבוקר הל' א') ו (ב) וע"כ צריכין להיות צנוע גם בבית הכסא בכדי שלא להסריד עצמו גם אז מהשכל דקדושה וי"ו כי אעפ"י ששם מקום הטינופת ואסור להרהר שם בד"ת וכו'. ועי"י שמתנהג גם אז עפ"י התוה"ק ובצניעות וכו' עי"ז הוא מקושר בפנימיות גדול ובהעלם ובאתכסיא גם אז אל השכל דק' בבחי' ואת צנועים חכמה וכו' (שם סי' ג' הנהגת בית הכסא): (ג) **וזה** לשון ציצית שהוא מלשון הסתכלות כפ"ש וראיתם אותו כי עי"ז זוכין להסתכל על אור השכל וכו' וזה וזכרתם את כל מצות ה' כי כל המצות הם צמצומים להשיג על ידם אלקותו ית' וכו' וזה שכפל למען תזכרו וכו' והייתם קדושים וכו' קדושים דייקא שכל הנקרא קודש וזה אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים. כי על מנת כן הוציאם משם שיתקדשו בקדושתו ית', ושיקשרו עצמן רק להאלקות שיש בכל דבר בכדי שיתקרבו אליו ית' באמת. וזה אני ה' אלקיכם אמת ויציב שחרית שאז זוכין לקבל אור השכל והמוחין שהם בחי' אור יום. ואמת ואמונה ערבית, כי גם בשעת הסתלקות אור השכל והמוחין צריכין גם אז לקשר עצמו רק להשכל דקדושה שהוא בחי' אמת ע"י מדת האמונה דקדושה שהוא בחי' לילה שזה בחי' נו"ן הנזכר להלן וכו'. וע"כ כסות לילה סמור מן הציצית, כי הציצית אעפ"י שהם בחי' הצמצום וכו', מאחר שדייקא עי"ז זוכין לקבל אור השכל כנ"ל ממילא מובן שמאיר בהם אור השכל והחכמה, שזה בחי' מה שמבואר בכוונות כי לי"ב חוטי הציצית הם כנגד ל"ב נתיבות

לזכור היטב את אלקותו ואדנותו ית' ולא ישכח אותו לעולם הוא ע"י דיבורים קדושים. כי הדיבורים הם כלים לקבל על ידם התנוצצות אור האי"ס ית', וכל מה שמרבה לדבר ביותר דיבורים קדושים הוא ממשיך התגלות אלקותו יותר וזוכה לזכור אותו ית' ביותר, וע"כ צריכין לדבר דיבורים הרבה בתורה ותפלה יומם ולילה ואל יתרש ואל ישקוט ואל יתן דמי לו, כי צריכים דיבורים קדושים הרבה הרבה מאד כדי לתקן על ידם כלים קדושים כדי שיזכה לקבל האור הגדול והנורא הזה של התנוצצות אלקותו ית' ולקשרו היטב במוחו ולבו ולא ישכח אותו לעולם. (לקע"ח דיבור ח', עפי' תפלת ערבית הל"ד סעי' ו'); (ה) **העיקר** הוא הזכרון שיזכה שיקשר היטב במוחו ודעתו אור התנוצצות אלקותו ית' באופן שלא ישכח אותו לעולם, כי רוב בני האדם בפרט האנשים שהתחילו לכנוס קצת בעבודה הש"ת, עפי' רוב נודמן שבא עליהם איזה התנוצצות מהש"י ואזי בוער לבם מאד להש"ת בכלות הנפש. אבל אח"כ עובר מדעתו אור ההתנוצצות הזאת ואזי שוכח לגמרי ח"ו כאלו לא ראה מאורות מיניו, ע"כ צריכין התגברות גדול להזכיר א"ע תמיד ולקשר בדעתו ולבו היטב בקשר אמיץ וחזק את כל ההתנוצצות והזריחות שהזריח לו הש"ת בימי קדם טיום היותו עד היום הזה, כדי שיזכה להתגבר בעבודתו ית' להמשיך ע"ע תמיד התגלות אלקותו ית' ועיקר שמירת הזכרון הוא ע"י שלימות הדיבור דקדושה, כי כל מה שמרבה לדבר דיבורים קדושים ביותר הוא ממשיך התגלות אלקותו ביותר וזוכה לזכור אותו ית' ביותר, (לקע"ח זכרון ושכחה ו', עפ"י תפלת ערבית הל"ד); (ו) **עיקר** המוחין של התפלין שהם בחי' דביקות הוא בחי' תפלה והתבודדות כי עיקר הדביקות הוא תפלה, ועל שם זה נקראין תפלין לשון תפלה בחי' נפתולי אלקים נפתלתי, ופירש"י מלשון עקש ופתלתול, נתעקשתי והפצרתי פצירות ופיתולים הרבה למקום להיות שוה עם אחותי, גם יכולתי שהסכים על ידי, ובבחי' זו צריך להרבות בתפלה והתבודדות מאד מאד כל ימיו שזה העיקר. וצריך להיות עקשן גדול בזה מאד מאד, שאעפ"י שנדמה לו שדבריו אינם מועילים כלל והוא רחוק מדבריו מאד, וזה ימים ושנים שעוסק בזה ועדיין לא פעל כלל, אעפי"כ צריך להיות עקשן בזה כמו העקשן ממש שעושה הדבר בלי שום טעם. כן צריכין עקשנות גדול

נחת השלחן

החכמה, וזה שארז"ל כל המקיים מצות ציצית כאילו קיבל פני שכינה. ואמרו עוד, כל הזהיר במצות ציצית זוכה להקביל פני שכינה, היינו שזוכה להשיג אור השכל והאלקות באמת וכו'. וע"כ נכון לכסות ראשו בטלית, כי הוא בחי' הלבושין דקדושה, שעי"ז מקבלין אור החכמה והמוחין שבראש, וע"כ בשעת עטיפה וכו', ואח"כ מחויר שתי ציציות לפניו ושתים לאחריו כדי שיהא מסובב במצות כי זה ענין הד' כנפות של הטלית כנגד ד' רוחות העולם וד' כנפות הארץ לקשר עצמו ע"י אור הציצית להחכמה ותחיות אלקות שיש בכל מקום. וכמו כן אצל האדם בעצמו בכל פינות שיפנה יסתכל רק על השכל דקדושה שיש בכל דבר. וזה בחי' לבישת טלית קטן וטלית גדול. כי מבואר בכוונות ששלית קטן הוא כנגד בחי' עיבוי וטלית גדול כנגד בחי' יניקה ותפילין הם כנגד בחי' מוחין דגדלות, ועיין מאמר אחוי לן סי' כ"ח, מבואר שם ג"כ שיש שכל בכח ושכל בפועל ושכל הנקנה ואפשר שזה בעצמו ג"כ ג' בחי' הנ"ל. וע"כ הטלית קטן שהוא כנגד בחי' עיבור שאז השכל והחיות רק בכח כעצמים בבטן המלאה, ולבחי' זה השכל ע"כ צריכין להיות מקושר ומדובק כל היום אפילו בלילה ובשעת שינה בכדי שלא יתגבר עליו היצה"ר והכסילות בחי' המדמה שבלב שהוא היפך בחי' השכל דקדושה כמבואר במאמר כ"ה הנ"ל. וע"כ צריכין לישן גם בלילה בטלית קטן וכן בשעת הזיווג והכל כדי שלא יתגברו בו הכסילות ושרירות הלב שזה בחי' ולא תתורו וכו'. ובשעת התפילה וכו' צריכין ללבוש גם הטלית גדול שהוא כנגד מוחין דיניקה שזה בחי' שכל בפועל שכבר מתנוצץ בו אור השכל בפועל ממש ע"י קדושת התפילין שהם כנגד מוחין דגדלות וע"י כל זה זוכין לחן ונתקבלה תפלתו כנ"ל. וע"כ עושין טלית של צמר דייקא, כי צמר הוא מבחי' חסד ששרשו בחכמה וכו'. וע"כ צריכין הציצית שיהיו כל פשיתן לשמן מאחר שעל ידם צריכין להשיג ענין זה להסתכל

מאד בכל עבודת ה' בכל עובדא ועצה, אבל עיקר עקשנות ביותר צריכין בתפלה ותחנונים. והעיקר בשיחות של התבודדות. כי צריכין להתחזק מאד להרבות בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, אעפ"י שתהי' בדרך עקש ופתלתול כמה פעמים בלי טעם וריח כי לא בזה ולא שיקץ ענות עני אעפ"י שראוי לבזותו ולשקצו אעפ"כ השי"ת מלא רחמים בכל עת. ועיין בזוה"ק מאריך מאד בגודל יקרת תפלת העני וכל זה נאמר אפי' בעני סתם שמתפלל על צרכיו על דוחקו ועניותו בגשמיות מכ"ש וכ"ש כשמתחיל האדם לרחם על עצמו וכרגיש עניותו ודוחקו במעשים טובים וטוען לפני השי"ת ומתחנן אליו לקרבו לעבודתו ושופך לבו לפניו בבכיה ותחנונים, כמה וכמה יקרה תפלה זו בעיני השי"ת יותר מכל התפלות שבעולם, ואעפ"י שזה כמה שמתפלל ומתבודד ונדמה לו שלא פעל כלל, אעפ"כ כל דיבור ודיבור אינו נאבד וכולם מנויים וסטורים וגנחים באוצרותיו ית', וגם כי א"א להאדם כלל לידע בזה הגוף אם פעל בעבודת ה' אם לאו. ואפי' אם לא פעל כל ימי חייו כ"א כחוט השערה אחת גם זה יקר מכל חיי העולם הזה, ועכ"כ צריכין להתחזק בזה מאד בלי שיעור.

וכשיהי' חזק כנ"ל בבחי' נפתולי אלקים נפתלתי, אזי סוף כל סוף בודאי יוכה לפעול בקשתו ולהתקרב לחשי"ת באמת ולהיות שזה עם אחיו הכשרים והצדיקים. (לקע"ח התבודדות א', עפ"י תפלין הלכה ה' סעי' מ"ג): (ז) **תפלין** הם עיקר חדביקות להשי"ת כי הם בחי' אור הזריזה של הרשימה מן הביטול אל אור האי"ס שמאיר על האדם בכל יום לכל אחד כפי מדרגתו, כי יש בענין זה אלפים ורבבות מדריגות בין כל אדם ואדם, ואפי' באדם אחד יש כמה שיגויים בין כל זמן ועת. אך אעפ"כ כל אחד מישראל זוכה לקבל התנוצצות ורשימה מאור הזריזה הזאת שזה בחי' תפלין, אך מחמת שצריכין להקן תחלה הכלים של המוחין כדי שיוכלו לקבל הזריזה של הרשימה הזאת ולקשרה היטב בהמוחין ולזוכרה תמיד, וזה נעשה ע"י מצות ציצית, ועכ"כ ציצית קודם לתפלין. (לקע"ח תפלין א' עפ"י נט"י שחרית הל"ד), (ח) **לפעמים** נתעורר האדם אל הקדושה ומתלהב לבו מאד להשי"ת בהשתוקקות נפלא ונדמה לו שבודאי יהי' איש כשר תמיד ולא ימנעהו שום מניעה, ותיכף אחר שעה נופל מחשוקתו ונטמטם לבו ונתבלבל מוחו ושוכח לגמרי את כל התשוקה

נחת חשלחן

רק על השכל דקדושה שיש בכל דבר שזה בחי' וכל מעשיך יהיו לשם שמים. ועכ"כ שיעור טלית קטן כדי שיתכסה בו ראשו ורובו של קטן. כי מאחר שמרמז רק לבחי' עיבור כנ"ל ע"כ די בשיעור זה. וטלית גדול שיעורו כדי שיתכסה בו ראשו ורובו עד החזה כי מאחר דכתיב בציצית ולא תתורו אחרי לבבכם וכו' ע"כ צריכין שיגין עליו קדושת הטלית עד שיוכה לקבל הארת המוחין שבראש, ובאופן כזה שכל מדותיו שהם בלב וכל תנועות גופו אפילו בענינים גשמיים כולם יתנהגו אצלו רק כפי הארת השכל דקדושה. ועכ"כ די בעטיפת ראשו ורובו. כי ממילא מיעוטו בתר רובא אזלי; ועכ"כ מבואר בסי' יו"ד שמצנפת פטורה מאחר שעיקרה לכסות הראש וכו'. כי עיקר תיקון הציצית להמשיך על ידם הארת המוחין שבראש לכל כוחות הגוף כנ"ל; ועכ"כ ציצית חובת גברא ולא חובת מגא. כי מאחר שהעיקר הוא לתקן ע"י מדותיו א"כ מה יועילו לו כשמונחים בקופסא: ועכ"כ גם טלית שאולה פטורה מן הציצית. כי מה יוכל א' להועיל לחבירו בענין בחירתו ומדותיו בפרט כי אין שני בני אדם שווים ומשונים בצורותיהם דעותיהם. ע"כ העיקר שיעורר כל א' א"ע בבחי' אם אין אני לי מי לי. ואז יוכל לקבל טובה מהארת המוחין גם ע"י חבירו ומכ"ש ע"י רבו ועכ"כ אם שאלה כשהיא מצויצת מברך עליה דאדעתא דהכי השאילה. כי לתקן בגד חבירו ע"י שיעשה השואל בהם ציצית זה אי אפשר כנ"ל. מה שאין כן בטלית שחבירו בעצמו עשה בה ציצית מכבר אז יכול לברך גם השואל. (ובדרך זה אפשר להבין קצת כמה חילוקי דעות מאחרונים בענינים אלו ואין להאריך). ועכ"כ גם קטן אביו צריך ליקח לו ציצית לחנכו. כי מאחר שהם ממשיכים תיקון כח הבחירה ומדותיו של האדם, בודאי צריכין להקדים לזה בקטנותו. כי טוב לגבר כי ישא עול מנעוריו. וכל זה בטלית קטן שמרמז רק לבחי' התקשרות אל השכל דקדושה בכלל ובכח. ובזה צריכין לחנך את

הראשונה כאלו מעולם לא הי' לו תשוקה כלל לעבודת הבורא ית', ולפעמים נמשך תשוקתו להשי"ת איזה זמן גדול, ואעפי"כ יש שאח"כ נופל מתשוקתו ושוכח הכל כנ"ל, וכל זה נמשך מחמת "כי עיקר קדושת האדם הוא הדעת והמוחין שלו שהם בחי' הנשמה והחיות של האדם" ועיקר המוחין הם בחי' המוחין של ארץ ישראל שהם בחי' שפע נועם העליון, וכשנתעורר להאדם חשק דקדושה לעבודת השי"ת זה נמשך מבחי' הנועם העליון הנ"ל, ואז תיכף נתעוררין ג"כ החובלים שהם בחי' מוחין של חוץ לארץ ובאים להתתקן ע"י השפעת הנועם העליון, וכשאינו זוכה לתקנם אוי נפגמים גם בחי' המוחין של א"י שנמשכו עליו, וע"ז הוא שוכח הכל כאלו לא הי' לו תשוקה כלל לעבודתו ית', ולפ"כ צריך האדם לשמור את הזכרון מאד, שיזכיר א"ע בכל פעם את כל התשוקות הראשונות דקדושה שהיו לו כדי להמשיך עליו את כל הרשימות הקדושים שנשארו מהתשוקות הראשונות כדי שיתעורר ע"ז לשוב להשי"ת, ועיקר העצה הוא שתיכף כשנתעורר על האדם איזה טוב שזה בחי' קדושת א"י כנ"ל, אזי תיכף **יעשה** על ידי התשוקה הקדושה הזאת איזה עובדא דקדושה, "להתפלל או ללמוד או לעשות איזה מצוה", ויעשה לעצמו אוצרות במוחו להטמין שם את כל הטוב של שבע שנים הטובות "כי האדם יש לו בחירה ויש לו כח בידו כשבא אליו איזה תשוקה טובה להטמין ולקשר אותה בפנימיות מוחו", "וליקח במחשבתו זאת התשוקה לזוכרה היטב שלא ישכח לעולם" כי מאחר שהצדיק הודיע לו מכבר ומקודם שאח"כ יבואו עליו ימי רע ח"ו בחי' שבע שני הרעב וירצו לחשכיח ממנו כל הטוב ההוא "ע"ז המשכיל יבין מעצמו שצריך לגנוז היטב את כל הטוב של השנים הטובות" "דהיינו שיקשר היטב את החשק דקדושה במחשבתו, ויקח בדעתו זה הענין בעצמו שאפי' כשיתמטם לבו ע"י התעוררות הרע שבחובלים שיבוא עליו אח"כ, אעפי"כ יתחזק בעבודת ה' ע"י שיזכיר עצמו בהתשוקה הראשונה כנ"ל", "וכל הרשימות של התשוקות הראשונות שיגנזו בפנימיות מוחו יהי' לו לפקדון להחיות את נפשו בימי רע שיבואו אח"כ". "שזה בחי' מה שיעץ יוסף לפרעה שיקבצו את כל אוכל של שבע שנים הטובות והי' האוכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב ולא תכרת הארץ ברעב", היינו כנ"ל, (לקע"ח יראה י"ט, עפ"י ברכת הפירות הל"ד):

נחת השלחן

תתינוק מקטנותו. אבל בטלית גדול אינו חייב אלא גדול שהוא בר דעת שלימה וכו'. וזה שמבואר בסי' כ"ד הנ"ל כשמסתבל בציצית יסתבל בשני ציצית שלפניו שיש בהם עשרה קשרים רמז להוויות. רצה לומר לספירות הק'. וגם יש בהם ט"ז חוטין ועשרה קשרים עולה כ"ו כשם הוי' ית'. כי זה כלל ענין הציצית לקשר עצמו ולהסתכל רק אל השכל והחיות דקדושה המלובש בכל דבר. שזה נמשך ע"י בחי' אור הספירות והמדות הק' המלובשין בכל דבר כפי מדתו. וכידוע הלימוד הקדוש הזה מחכמת הבעש"ט זצוק"ל. ועי"ז זוכין להשיג אור אלקותו ית' ולהדבק בו בתמידות שזה בחי' השם הוי' הק' שהוא שורש הכל. וע"כ הזהיר במצות ציצית זכה ורואה פני שכינה כנ"ל. והיו צריכין לבאר עוד עפ"י זה כמה ענינים המבוארים בסימנים הנ"ל ואין לתאריך. כי המשכיל יבין ממילא ותן לחכם ויחכם עוד: (שם סי' ח' הל' ציצית):

(ד) **אחר** שלבש טלית מצויץ שמרמז בכללו על תיקון הצמצום וכו' שעי"ז זוכין לקבל אור השכל ע"כ אח"כ מניח תפילין שהם בחי' מוחין דגדלות בחי' אור השכל הנ"ל וכו', וע"כ צריכין להניחן על הראש ששם משכן המוחין והשכל. ועל היד כנגד הלב לשעבד בזה תאות ומחשבות לבינו לעבודתו ית'. כי זה העיקר לקשר עצמו אל אור השכל עד שיאיר לו השכל בכל מדותיו ותנועתיו ששרשם בלב כנ"ל. וזה בחי' "הקשירות של תפילין". וע"כ חייב למשמש בהם בכל שעה ואסור להסיח דעתו מהם. כי זה עיקר ענין הנחת תפילין. לקשר עצמו אל קדושתם בקשר גמור. בכל תנועותיו ומחשבותיו ומדותיו ובדעה שלימה ומיושבת וכו' (שם סי' כ"ה הל' תפילין):

(ה) **וזה** ענין רבון כל העולמים שאומרים אח"כ. כי החכמה מאין תמצא וכו' כי כל גאה שוטה וארו"ל אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו. וע"כ תיכף בבוקר ישכים ויאמר רבון כל העולמים וכו'. היינו שיבטל ויכניע עצמו תחת המלכות דקדושה והחכמה דקדושה בביטול גמור. וזה

מה אנו מה חיינו וכו' ומותר האדם מן הבהמה אין כי חכל הבל. כי אפי' החכמה חשכל של חאדם אם איגו מקושר בשלימות אל הקדושה ויו גם זת הבל. וזה לבד הנשמה חטהורה וכו'. שהיא חלק אלוה ממעל כמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים. ומאן דנפח מחוכו נפח חוא מקור השכל דקדושה כנ"ל. והיא עתידה ליתן דין וחשבון וכו' על כל תגועה ותגועה שלא חיה בשלימות ובהתקשרות רק אל חשכל דקדושה כראוי. וזהו וכל הגי שנשמתם וכו' מסטרא דמסאבא וע"כ חם כאין נגדך וכו' ובזה אנו מכניעין וכו' שלא יכניסו בדעתינו שום דעה מדעותיהם ושום סברא מסברותיהם שכולם הם רק מצד יצה"ר והכל הבל. וזה אבל אנחנו עמך בני בריתך וכו' אשר בחר בנו מכל העמים וגם זה לא בצדקותינו וביושר לבביגו רק מאהבת אבותינו אברהם יצחק ויעקב כמו שמקרא מלא דיבר הכתוב בזה. וזה עדת יעקב בנך בכורך דייקא וכו' (שם סי' מ"ז, הלכות ברכות התורה): (ו) **ועי"כ** צריכין ליטול את הידים במים שמרמזין על התורה וכן על החכמה דקדושה כמ"ש כי מלאה הארץ דעה וכו' כמים לים מכסים ועי"ז מגביהים הידים ומקשרים אותם לבחי' חכמה שהיא בחי' קודש וכו' שז"ב מה שאומרים שאו ידיכם קודש וכו'. וע"כ ארז"ל (חולין דף ק"ו) מים ראשונים האכילו בשר חזיר וכו' בחי' חכמה דקליפה כמבואר במאורי אור וזה בחי' חמה דסט"א היינו כי לא די שאינו מקשר עצמו אל החכמה דקדושה אף כי נאחז בו בחי' חכמה דקליפה ועי"ז נכשל בחכמות חיצוניות של מינות וכפירות גמורות רח"ל. וע"כ בעינן שיהיו המים באים דייקא מחמת כח אדם כי כח אדם מרמז לחכמה. כי חכמה אותיות כח מ"ה ומ"ה גימ' אדם כמובא. וע"כ צריך לכוון לנטילה המכשרת לאכילה. כי הכוונה שהיא המחשבה היא בחי' חכמה מוחא כמובא בתיקונים הקדושים. וע"כ הסביל ידיו במי מעין מסדר בכל שהוא כי מעין רומז לחכמה כידוע וכו'. (שם סי' קנ"ז הל' נטילת ידים לסעודה): (ז) **הטבת** חלום. כי כפי מה שזוכה האדם בהקיץ לקשר עצמו רק אל השכל דקדושה שיש בכל דבר ולחשוב רק בזה כמו כן זוכה גם בשעת הסתלקות המוחין בחי' שינה, לחלומות טובים וקדושים. וזה בחי' החלומות טובים וקדושים שמספרת התורה וכו' וע"כ כשחלם לאדם חלום שאינו טוב ידע שזה בעצמו ג"כ התעוררות מלמעלה שיתבונן על דרכיו בבחי' והאלקים עשה שיראו מלפניו זת חלום רע. כי אפי' מבחי' אלו שנמשכים מבחי' סטרא דמותא רח"ל שעוברים על האדם רח"ל גם מהם צריך ליקח רמיזו דחכמתא כי גם שם יש בהעלם גדול איזה ניצוצות וחיות דקדושה רק שהם בצמצום גדול כנ"ל. וע"כ הרואה חלום ונפשו עגומה עליו יטיבנו בפני ששת ולימא חלמא טבא חזאי. כי אעפ"י שנפשו עגומה ובלבו יש לו צער מהחלום אעפי"כ יאמר בפה מלא שהוא חלום טוב. כי באמת בפנימיותו בוודאי מלובש בו טוב. ועיקר הטוב חוא החורה והשכל דקדושה המלובש בכל דבר. ומאחר שמתירא מהחלום ומתעורר על ידו קצת. מזה בעצמו גראה מובן הטוב שמלובש בו. והם מאחר שהם שלשה וכלולים מכל הג' בחינות הנ"ל שהם בחי' החכמה שכלולה מחלת מוחין ובחי' מלכות שהיא ג"כ בבחי' שלשה ובחי' תורה שהיא ג"כ בבחי' שלשה כנ"ל. ע"כ יש להם כח להפוך באמת תחלום לטוב. כי כלהו במחשבה אתבריו ושם נמתקים כל הדינים ונהפכים לטוב גמור בגשמיות ג"כ. ע"כ אומרים לו טבא הוא וטבא ליהוי וכו'. וזה בחי' השלש הפוכות ושלש פדויות ושלש שלומות הכל כנגד הג' בחי' הנ"ל. ועיין בכוונות הטבת חלום ותבין משם ג"כ לענינינו. וזה ג"כ בחי' תעגית חלום כי ביום התעגית אזי הממשלה להמוח כמבואר במאמר שאלו את ר' יוסי בן קסמא סי' נ"ז ואז נכנע בחי' עשו הוא אדום בחי' מל' דסט"א ועי"ז נתתקן החלום. ומאחר שצריכין להאמין ולשום על לב להתבונן כל רמיזו דחכמתא שמרמז השי"ת להאדם בכל יום ויום כפי בחי' אותו היום דייקא כנ"ל. ע"כ צריך להתעגות על חלומו בו ביום דייקא אפי' בשבת כשארז"ל. כי אעפ"י שאכילת שבת יקרה מאד ואין בה גם כן שום אחיזה לבחי' עשו כמבואר במאמר נ"ז הנ"ל. אעפי"כ מאחר שרומז לו בחלומו להתעגות מסתמא יש בזה שכל נפלא שצריך להתעגות בזה היום דייקא אעפ"י שהוא שבת וע' בזה בזוה"ק. וע"כ גם בשעת הטבת חלום מסיימין לו לך אכול בשמחה לחמך וכו' כי כבר נמתק הדבר בשרשו ע"י בחי' מחשבת וחכמה עד שאין צריך עוד לתעגית. וזה בשמחה אותיות מחשבה וכו' (שם סי' ר"כ חטבת חלום): (ח) **ברכת** ההודאות וכו'. והכל מבואר עפ"י

דרך חת. כי מכל דבר ודבר צריך האדם רק להתעורר עי"ז להתקרב להשי"ת בין בטיבו בין בעקו ח"ו ולברך על כל דבר ודבר כפי בחינתו. כפי בחי' רמיזא דחכמתא המלובש בו, וע"כ מברך על חטובה והמטיב אעפ"י שירא שמא יבוא לו רעה ממנו, וכן להיפוך. כי אין לו להסתכל על הרמזים שמרמזים לו רק כפי מקומו ושעתו, כי אין יום דומה לחבירו, ומי יודע מה יולד יום ויהי' או רמזים אחרים, ע"כ צריך לברך להשי"ת על בחי' רמיזו דחכמתא שמרמז לו בעת כפי בחי' הדבר שהוא עכשיו. וזה ג"כ כל ענין הברכות שמבואר עד סי' ר"ל (בש"ע) וכן כל התפילות וההודאות שבסי' ר"ל (בש"ע) הכל סובב והולך על דרך זה. וזה שמסיים שם "לעולם יתא אדם רגיל לומר כל מה דעביד רחמנא לטב עביד" כי מאחר שבכל דבר ובכל ענין מלובש בו חיות אלקות ושכל וחכמה שיכולין להתקרב להשי"ת עי"ז בוודאי אין טוב מזה, כמ"ש ואני קרבת אלקים לי טוב, וכמ"ש טוב ה' לכל וכו'. וע"כ אפי' אם גוף הענין נראה להאדם לכאורה לא טוב לע"ע ולפעמים צריך לברך ע"ז דיין האמת באמת גם זה צריך לברך בדעה שלימה ובנפש חפיצה וכו'. כמבואר בסי' רכ"ב בש"ע. אך ברוב הפעמים בדבר כזה שיוכל להתהפך לטובה אז עי"ז בעצמו שמקשר עצמו להשי"ת ומאמין במחשבתו באמת שבודאי כוונת השי"ת רק לטובה. אז יוכל הדבר להתהפך עי"ז לטובה ממש גם בגשמיות וכמו שמצינו בעובדא דר' עקיבא ובפרט בנחום איש גם זו כמו שארז"ל. (שם סי' רכ"א, ברכת ההודאות): (ט) **שכל** כוונתו יהיה לשם שמים וכו' זה מבואר שסובב על דרך זה הנ"ל. (שם סי' רל"א): (י) **ק"ש על** מטתו. כי שינה אחד מס' במיתה וכו', וע"כ קודם ששוכב וכו' (צריך לקרות) ק"ש הוא בחי' המשכת המוחין כידוע שזה בחי' מה שמקשרין עצמם אל בחי' אור השכל דקדושה וכו'. ועפ"י דרך זה מובן ממילא כל מה שאומרים עוד פסוקים בשעת ק"ש כמבואר בש"ע. וכן הוידוי וברכת הפפיל, וזה שמסיימין המאיר לעולם כולו בכבודו ומבואר במשנת חסידים ובסידור האריז"ל שהם ל"ב נתיבות חכמה כמספר כברד. היינו שמקשרין עצמן אל אור החכמה דקדושה, וע' עוד בכוונות ק"ש. (שם סי' רל"ט קשע"ה): (יא) חל' **צניעות**. כי אריז"ל איש ואשה זכו שכינה שרויה ביניהם כי בשרשם מרמזין ליחוד עליון. אך אם לא זכו ח"ו אש אוכלתן בחי' חמימות היצר הרע רחי"ל. וע"כ צריך האדם לקדש עצמו או ולהיות צנוע או ביותר בבחי' ואת צנועים חכמה. כי עי"ז זוכה לקשר עצמו אל אור השכל דקדושה ולהמשיך עי"ז הולדות קדושות. כי הטיפה נמשכת מן המוח בחי' חכמה וכו'. וע"כ כשהווג בקדושה נולדים מזה בנים קדושים שמקבלין עליהם עמ"ש שלימה וזוכין לקשר עצמם אל אור השכל דקדושה שיש בכל דבר כנ"ל וכו'. וע"כ עיקר זמני הזווג הוא בשבת ויו"ט וכו' או זמן הארת החכמה עליונה המוחין דקדושה ביותר. וע"כ מבואר בש"ע שיזהר או ביותר שלא יתכוין לחנאתו וכו' וע"כ מדקדקין או צל המחשבה ביותר. וכו' וע"כ אומרים בהלחש וכו' שהוא עטיפא וכו' בקדושה דמלכא אתעטפנא שאנו מתעטפין ומתקשרין ומתכסין בהארת השכל והחכמה דקדושה שהוא בחי' קדש כנ"ל והיא עיקר בחי' לבוש האור הקדוש בחי' עוטה אור כשלמה המובא לעיל. וע' במאמר עתיקא סי' כ"א בסופו מבואר שהשגת השכליים והמקיפים הק' הם בבחי' מלבושים קדושים וכו'. והכלל שאנו מגלין כי אנחנו מפרידים ומרחיקים עצמינו מכל מיני בחי' הסט"א ואין לנו חלק בהם רק חלקינו וגורלינו בקדושת ישראל הקדושים וכו' וע"כ צריכים אנחנו לכוין מעשינו ודיבורינו ומחשבותינו רק לשם שמים לעשות רצונו ית' בלבד ולא לשום פניה מחשבה אחרת של הנאת עצמינו כלל רק למען קדושת שמו ית' אכי"ר שנזכה לזה בשלימות באמת. (שם סי' ר"מ הל' צניעות): (יב) ישכים בבוקר יום ששי וכו' (ע' לעיל סי' ד' סעיף ח' השייך גם לכאן. וע' גם להלן סי' י"א סעיף י"ט ועי' גם להלן סי' י"ג סעיף כ"ב ע"ש היטב היטב כי שייך גם לפה): (יג) וזהו בחי' מצות הרחיצה בחמין בערב שבת וכו' להכניע הקליפות וכו' היינו שממשיכים הארת החכמה העליונה להכניע הקליפות ואח"כ טובלין במקוה שזה בחי שמקשרין וכוללין עצמן במימי החסדים העליונים שנמשכין מבחי' השכל העליון שהוא בחי' חסד ורחמים כמובן במאמר וביום הביכורים סי' נ"ו וכו'. (שם סי' ר"ס): (יד) וז"ב התפילה של ליל שבת. ובתחילת אומרים מזמורי תהלים ומספרים בהם הרבה מגדולת השי"ת ומלכותו ית' ומביטול מל' דסט"א בחי' אלהים

אחרים, ואח"כ אומרים מומור לדוד וכו' ושליש הבו כנגד שלש ברכות ראשונות של התפילה כשרז"ל והם כנגד בחי' התלת מוחין הכלולין בחכמה, ואח"כ ז' קולות כנגד הז' מידות שהם כלל הבריאה לקשר כולם אל החכמה העליונה הק' ואח"כ אומרים לכה דודי וכו' ומזמור שיר ליום השבת וכו' ר"ת ל"מ"ש"ה" וכן אותיות ש"ל"מ"ה". משה הוא בחי' הדעת החכמה וע"כ פני משה כפני חמה וכו' וה בחי' וכו' ועלי נ"ב"ל" בחי' ל"ב נתיבות החכמה. והאורות שמאירין ממנה בעה"ז הם נובלות חכמה וכו'. מאד עמקו מחשבותיך בחי' חכמה מותא איהו מחשבה מלגאו. אח"כ מתפללין תפילת ערבית ואומרים "אתה קדשת את יום השביעי" היינו שהאיר בו אור החכמה והמוחין שנקראים קודש, וזה "לשמך" בחי' מלכות. וזה "תכלית מעשה שמים וארץ" שנברא הכל בגין דישתמודעין ליה להכיר אותו ית' ע"י כל דבר שבעולם. וצריכין לדבק מחשבתו לזה ולעסוק בזה בתמידות ובכל עת ובכל שעה. אבל העיקר זוכין לזה בשלימות ע"י קדושת שבת, וזהו וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים. כי בכל יום ובכל זמן בכל אחד כפי בחינתו ובפרט בזמני הימים טובים בוודאי צריכין להמשיך קדושת התיקונים הנ"ל שהם בחי' ברכה וקדושה כנ"ל. אבל עיקר השלימות הוא בקדושת שבת, וזהו "וכן כתוב בתורתך ויכולו השמים וכו' ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה" וכו' כי מאחר שעיקר תכלית מלאכת הבריאה הוא בשביל להכיר אותו ית' ע"י כל דבר. ולזה זוכין רק ע"י **קדושת שבת**. נמצא שתכלית ושלימות המלאכה נגמר ע"י קדושת שבת, וזהו ויברך ויקדש וכו' כנ"ל. ויש עוד לבאר בענין ויכל וישבות ויברך ויקדש הכל מרמז לשני הבחינות כנ"ל: (שם סי' רס"ח): (טו) **כבר** מבואר שכל המלאכות של חול הם בחי' בירורים והכל רק בכוח המחשבה שהוא חכמה מוחא (בבחי' כולא במחשבה אתבריר) ובשבת אין שום בירורים ע"כ אסורים בו כל המלאכות וכו' (סי' רע"ה): (טז) **וע"כ** צריכים להוסיף מחול על הקודש בכניסתו ויציאתו כדי לכלול גם ימי החול ולקשרם בקדושת שבת. וע"כ מאחרין תפילת ערבית של מוצאי שבת. וזה שאומרין אתה חוננתנו בברכת אתה חונן וכו' ואח"כ אומרים ויהי נועם שמרמז על האירת המוחין העליונים ששם עיקר הנעימות וכו' ואח"כ מבדילין על הכוס של יין וכו' ומברכין על הריח שהוא חיות הנשמה שבמוח וכו' ואח"כ מברכין ברכת הבדלה בכדי להמשיך עי"ז דייקא קדושת שבת גם על ששת ימי החול וכעין שכתוב וירא אלקים את האור כי טוב ופרש"י ראהו כי טוב ואין נאה לו ולחושך שיהיו משתמשין בערבוביא ויבדל וכו' וכמו כן לענייננו כי ע"י שזוכין להאמין באמת בקדושת שבת, כי אעפ"י שנדמה לכאורה שהוא יום כשאר ימים (וכמו ששאל טורנוסרופוס מה יום מיומים וכו') אעפ"כ קדושתו שגבה ונוראה מאד, ויש הבדל והפרש גדול בין יום זה לשאר ימים, והוא עיקר החיות והקיום של כל הימים בבחי' ימים יוצרו ולא אחד בהם זה שבת כשארז"ל. ע"י משתוקקים אחר קדושתו גם בכל ימי החול ורודפין להשיג איזה התנוצצות מקדושתו כרודף אחר החיים ומזכירין את קדושתו בכל פעם בבחי' זכור את יום השבת ודרז"ל זכרהו מאחר בשבת. ע"י ממשיכין האירת קדושתו גם על ימי החול, להתנהג גם בהם בכל מעשה דיבור ומחשבה של חול ג"כ רק עפ"י כל התיקונים הק' שנמשכים בשבת, וזה בעצמו. להשיג קצת מהארת קדושת שבת, ולהבדיל בינו לבין ימי החול. זה זוכין ג"כ רק ע"י האירת קדושת הדעת שמאיר בשבת, וכשארז"ל למת תיקנו הבדלה בחונן הדעת כי אם אין דעת הבדלה מנין, וזה המבדיל בין קודש (שהוא בחי' חכמה כידוע) לחול בין אור לחושך כי החכמה היא עיקר האור כנ"ל, בין ישראל לעמים, כי זה עיקר ההבדל, כי ישראל הם מזרע יעקב שזכו לקבל התורה ולקבל ע"ע עול מלכות שמים שלימה ולקשר עצמן ע"י כל זה אל החכמה והשכל והחיות אלקות שיש בכל דבר, לבד מההבדל הגדול שיש בהם מצד נשמתם שזה בחי' ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי, וזה בין יום השביעי לששת ימי המעשה, כי כל הנ"ל כלול בקדושת שבת כנ"ל, ומחמת שאחר הסתלקות האור, אזי מתחיל החושך להתגבר ביותר, שזה בחי' מה שאמר ארה"י כשנסתלק האור ששימש בשבת בראשית אמר או ואומר אך חושך ישופני וכו', וידוע כי בחי' השכחה נמשך ג"כ מבחי' החושך הנ"ל כי ש"כ"ח" אותיות ח"ש"ך" כמובא וכמובן במאמר דרשו סי' ל"ו

בלק"מ. ע"כ אנו חוששין שלא יתגבר החשך והשכחה להשכית ח"ו את הרשימו שנשאר מתארת קדושת שבת ע"כ אנו משביעין תיכף השר של שכחה שיסור לב טיפש ממנו שהוא מסטרא דעשו מלך זקן וכסיל. ותיכף אומרים וגח מצא חן כי ע"ז זוכין לבחי' חן כנ"ל ואח"כ אומרים אליהו וכו' כי אליהו הוא מבחי' מלכות בחי' ב"ן כידוע. ועל משיח נאמר הנה' ישכיל עבדי וכו', וגם עיקר הגאולה תלויה בזה וכשארז"ל אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד היו נגאלין. כי ע"י קדושת המוחין והדעת שהיו זוכין לקבל בשבת דאשונה וע"י ההתקשרות שהיו מתקשרין בקדושת שבת גם בימי החול ע"ז היו זוכין לקבל קדושת השבת השני בתוספת אור עד שע"ז היו נבנעין ונתבטלין כל בחי' היצה"ר והמלי דסט"א לגמרי עד שהיו נגאלין. ואח"כ מסדרין השלחן לסעודת מלוה מלכא ואומרים דא היא סעודתא דדוד מלכא. ובזה מקשרין עצמן (בכוח הרשימו שנשאר מקדושת שבת) לבחי' המלכות דקדושה בשלימות באופן שגם בימי החול שהוא זמן הסתלקות הארת המוחין של שבת. גם אז יהיו מקושרין בקדושת המלכות דקדושה עכ"פ. וע"י אכילה זו נמשך קדושה על כל האכילות של ימי החול כמבואר בכתבים. היינו שלא יהיה אחיזה לסטרא דעשו ח"ו בבחי' הסעודות של חול. רק גם הם יהיו בקדושה כראוי בבחי' צדיק אוכל לשובע נפשו כנ"ל. (שם סי' רצ"ג) : (יז) **והנה** להאריך ולבאר בפרטיות ענין כל איסורי מלאכה א"א וכו' שכל עניני מלאכות הם בשביל לברר בירורים מניצוצות הק' שנפלו וכו וכו' ועיקר כל הבירורים מתבררים רק בכח החכמה והמחשבה כי כולהו במחשבה אתבריו. ועיקר שלימות המלאכות דקדושה היו במלאכת המשכן כי ציורא דמשכנא כציורא דעובדא דבראשית. וע"כ אמרז"ל באמת על בצלאל שהי' יודע לצרף אותיות שנבראו בהם מעשה שמים וארץ. וכן ארז"ל עוד שכמו שמעשה בראשית נבראו בחכמה ובתבונה ובדעת וכו' כמו כן במלאכת המשכן כתיב ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת וכו'. וזה בחי' הל"ט מלאכות שהיו במשכן נגד בחי' הט"ל אותיות הנכללין בשלש אותיות ראשונות של השם הק' שהם בחי' חמשכת אור החכמה העליונה לבחי' ה"ת אחרונת שהיא מבחי' מלכות. ואעפי"כ אין מלאכת המשכן דוחה שבת כי בשבת נמשכין כל האורות והתיקונים הק' מעצמם בכח וזכות קדושת שבת וע"כ אסורים בו כל המלאכות. והטור והש"ע סדרו הלכות שבת שלא על סדר הל"ט מלאכות והתחילו בענין ההליכה והשיחה וכו'. כמבואר בטור. כי זהו איסור הפסיעה גסה בשבת כי נוטלת א' מת"ק ממאור עיניו של אדם. ומאור עיניו הם מבחי' אור החכמה כנ"ל. וע"כ צריך ליזהר בזה ביותר בשבת (וזה שמבואר בספר המדות אות דעת שהפסיעה גסה מבלבלת המחשבה מלעיין) וע"כ לדבר מצוה שהיא מבחי' מלכות דק' שהיא לשמוע דברי תורה מותר לרוץ וכן אם הוא עונג לו. ועונג שבת הוא מבחי' חכמה דק' ששם עיקר העונג כידוע מותר ג"כ לרוץ בשבת. וזה ג"כ איסור הוצאה וכו' (עי' להלן בסי' י"ג סעי' ל גמר הענין ע"ש) וע"כ אסור ללמוד בשבת זולת בדברי תורה ואפי' בספרי חכמות אסור (עי' ש"ע סי' ש"ז) כי אסור לנטות אז אפי' נטי' כל שהוא מבחי' החכמה דק' אפילו מה שבחול מותר (כגון שהם לתועלתו וצרכיו) ובשביל בירורים. אבל בשבת גם זה אסור. ובזה מובן ממילא גם איסור טילטול מוקצה וכיוצא דמבואר בסי' ש"ח ואילך וכמה חילוקי דינים המבוארים בזה. ומה שבאיזה דברים מועיל מה שחשב בזה מבעוד יום וכמה דברים צריך לעשות בהם מעשה דיקא מבעוד יום וכן כיוצא בזה. והכל מבואר עפ"י הנ"ל. כי ע"י כל תנועות האדם נעשין בירורים אפי' ע"י טילטול ונענוע איזה דבר ממקום למקום וכיוצא. וע"כ בשבת הקפידו רז"ל על זה ובחנו בחכמתם ורוח קדשם מה לאסור כי סוגם ע"ז בקדושת שבת ומה להתיר כי אינו נוגע בזה לקדושת שבת. וכן שאר ההלכות שבסי' שי"ג ואילך הכל מבואר עפ"י הנ"ל עם עוד קצת הקדמות המבוארים וידועים ליודעים קצת. (שם סי' ש"א תמצית מעט) : (יח) **וזה** ההולך במדבר ואינו יודע מתי שבת אסור לו לעשות מלאכה בכל יום רק כדי חיונו ופרנסתו לחם לבד ומונה ז' ימים ומקדש שביעי בקידוש והבדלה וכו'. כי עיקר מה שע"י מלאכות של חול מבררים בירורים. הכל רק בכח קדושת שבת ששובתים בו ממלאכה לגמרי. וע"כ כשבא משה להזהיר ולצוות על מלאכת המשכן הזהירם תחילה על קדושת שבת.

כי דייקא בכח קדושת שבת המלאכה נעשית בשלימות עם כל התיקונים הנעשים על ידה. וזה שאחז"ל זכרהו מאחד בשבת. ופירשו הראשונים ז"ל דהיינו לומר היום יום ראשון בשבת וכן בכל יום, וכן מבואר בכתבים כי ע"ז ממשיכים קדושת שבת בכל יום. וזה מובן עפ"י פשוט ג"כ כי צריך להזכיר בכל יום כמה הוא בשבת בכדי שלא יבוא לידי שכחה שישכח מתי יום שבת. נמצא שמקיים בזה בעצמו בכל יום מצות זכור את יום השבת בפרט שמזכיר שם שבת בפירוש. כי אומר ראשון בשבת וכן כולם. וזה ג"כ בחי' זכור את יום השבת ודו"ל זכרהו בכניסתו וביציאתו היינו בקידוש והבדלה. בכדי לפרש בפה מלא נפלאות קדושת שבת והבדל בינו לבין ימי החול שלא יהא בבחי' אור וחושך מעורבבים ח"ו כנ"ל. ועי"ז דייקא ממשיכין כח קדושת שבת גם על ימי החול שיהי' נעשין ע"י מלאכות שבחול התיקונים שצריכין להעשות על ידם. וזה ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת וכו'. וע"כ אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין כי בכח קדושת שבת הראשון היו מתבררין גם ע"י מלאכות שבחול כל הבירורים בשלימות ובשבת השני היו שבין ועולין למקומן ונכללים בקדושת שבת השני ועי"ז היו נגאלים. כי היתה הסט"א מתבטלת בביטול גמור. וע"כ המהלך במדבר ואינו יודע מתי הוא שבת, ממילא נתערב אצלו קדושת שבת בין ימי החול ע"כ אי אפשר לו לעשות מלאכה לעולם כי צריך לחשוש בכל יום אולי היום יום שבת וגם כי אין לו כח לעשות ע"י המלאכות שלו התיקונים הצריכים מאחר שנתבלבל אצלו ענין קדושת שבת כי אינו יודע מתי שבת ע"כ אסור לו לעשות מלאכה — רק כדי חיונו מחמת פיקוח נפש. ומונה ז' ימים ומקדש שביעי בקידוש והבדלה בכדי לקשר עצמו בקדושת שבת בכלל עכ"פ. כי אעפ"י שאינו יודע בפרטיות כי זה יום שבת בעצמו אעפ"כ צריך לקדש אותו היום שהוא שביעי מיום שנתן אל לבו שכחתו. בקידוש והבדלה עכ"פ. בכדי לקשר עצמו אל כלל קדושת שבת אעפ"י שאפשר שאינו ביומו. מה לו לעשות יותר (ע' גמר הענין להלן בסי' כ"ו סע"ע הנצרך מאד לכאן ע"ש היטב ע"ש.) (סי' שמ"ד); (יט) וע"כ תקנו חכמים לערב עירובי חצירות שלא להוציא מרשותו לרשות חבירו אף אם הם דרים בשתי בתים בחצר א' אם לא ע"י עירוב. כי אין אדם דומה לחבירו במדריגה. ועיקר בענין הלימוד הנ"ל של קבלת עמ"ש שלימה והסתכלות באמת רק אל אור השכל דקדושה. ע"כ כיון שדר השני בבית בפני עצמו ע"כ אין להוציא לרשותו כי אם ע"י עירוב שאז נעשין כאילו דרין ביחד כי סעודת שבת כלולה מכל התיקונים הנ"ל. וע"כ כשנשתתפו ע"י עירוב אז נחשבין שני הרשויות כאחד. (שם סי' שס"ו); (כ) וזהו ג"כ ענין שיתופי מבואות היינו כנ"ל (שם סי' שפ"ו):

(כא) ומחמת כי יו"ט נקרא מקרא קודש כי מאיר בו ג"כ הארת החכמה שהוא בחי' קודש ע"כ מצוה לכבדו ולענגו כמו בשבת קודש, כי הכבוד והעונג נמשכין משם כמבואר בהל' שבת ובמ"א, ולא עוד אלא שהשמחה נוהגת בו יותר משבת כמבואר בפוסקים ובכוונות כי בשבת נמשכת הארה מלמעלה בעצמה אבל יו"ט ישראל הוא דמקדשי להו וע"כ שמחין בו ביותר וגם מטעם המבואר בכונות ע"ש. וע"כ לובשין אז בגדים טובים ביותר וכו' וע"כ מחויבים ב"ד שהם חכמי הועדה להשגיח ע"ז ברגלים ביותר לחעמיד שמשים להשגיח על העם שלא יבואו לידי עבירה וזה שסיים בשו"ע אלא יהיו כולם קדושים. רצה לומר, מקושרים אל השכל דקדושה שהוא בחי' קודש כנ"ל. (שם סימן תקכ"ט); (כב) הל' חוה"מ. עי' בכוונות. ומחמת שהמשכת הארת קדושת יום טוב הוא ע"י קדושת ישראל שהם בעלי בחירה ולפעמים מבריעים לצד הטוב ולפעמים להיפוך ח"ו וכו' ע"כ בפסח וסוכות יש בהם ימים שנקראים חוה"מ. שז"ב תיקון הבחירה שכלול משני צדדים. וכן חוה"מ כלול מבחי' חול וכו' ומבחי' קדושת מועד ויו"ט וכו' ובחוה"מ אעפ"י שהוא ג"כ בחי' קדש וע"כ הזהירו רז"ל מאד על המבזה את המועדות. ופרש"י דר"ל חוה"מ אעפ"כ יש בו ג"כ מבחי' חול ומותר אף במלאכת עבודה בכל מה שהתירו חכמים דייקא. כי מחמת שהם חכמים ומקושרים אל החכמה והשכל דקדושה בתמידות אף בימי החול. וזה ע"י בחירתם הטוב שבחרו בחיים והכריעו עצמן לצד הקדושה לגמרי ע"כ יש להם כח ושכל לברר איזה מלאכות מותרות בחול המועד ואיזה אסורות. וע"כ החירו אפי' מלאכת אומן

לצונך דבר האבד היינו שלא יפסיד מהקרן. כי ממון ישראל בשרשו יקר מאד כמבואר במ"א וכמובן גם מהמבואר לעיל כי בצל החכמה בצל הכסף, וכשארז"ל לעולם ידרים אפי' הרוצה להתעשר כי מאחר שמתחכם מתעשר וכו' (עי' הגמר מזה להלן בסי' י"ט סעי' נ"ג השייך גם לכאן ע"ש) ומה ששבועות הוא רק יום אחד מן התורה עי' זוה"ק. ולדרכינו יובן ג"כ קצת כי מאחר שהוא זמן מתן תורתינו שעל ידה נתתקן בח הבחירה בשלימות וכ"ש אני אמרתי אלקים אתם וכו' וכשדרז"ל חרות על הלוחות ממלאך המות ומשיעבוד מלכיות וכו' ע"כ הוא רק יום אחד כי הוא בחי' העולם הבא שנאמר עליו והי' יום אחד יודע לה' וכו' אך אעפי"כ מאחר שקבלת התורה בעצמו הי' ע"י טוב בחירתינו ע"כ קדושתו שוה לשאר הימים טובים לענין מלאכת אוכל נפש וכיוצא. וזה בחי' אסרו חג שמצוה להרבות בו קצת באכילה ושתיה כמבואר בשו"ע סי' תכ"ט ועי' בסי' תצ"ד. כי קדושת שבת אף שקדושתו גבוה מאד וצריכין להמשיך קדושת שבת על כל ששת ימי החול בבחי' זכרהו מאחד בשבת. היינו להשתוקק אחר קדושת שבת בכל ימי השבוע ולעשות תכנות לקדושת שבת בכל מה שאפשר לו מחד בשבי לשבתא. אבל להמשיך איזה בחי' מקדושת שבת לחול בפועל היינו ע"י אכילה ושתיה של חול א"א מחמת שקדושת שבת הוא רק מלמעלה מי משמיא הוא דמקדשי ליה וקדושתו גבוה מאד ועל ידו קיום כל הבריאה וקיום כל ימי החול. אבל אעפי"כ הוא רחוק מאד מבחי' החול. וענין סעודת מוצ"ש מבואר לעיל. אבל קדושת יו"ט מאחר שיש לנו ג"כ איזה חלק בהמשכת קדושתו בבחי' אשר אשר תקראו אותם כנ"ל, ע"כ צריכין לעשות איסור וקשר לחג להמשיך איזה בחי' מהמשכת התיקונים והארות של יו"ט גם על ימי החול. ועי' בכונות ותבין ביותר. וע"כ בשבועות שמאיר בו הארה יתירה ביותר וע"כ אינו אלא יום אחד ואין בו חול המועד כנ"ל. ע"כ גם האסרו חג שלו קדושתו גבוה ביותר כי הוא יום טוב וכמבואר בפוסקים (שם סי' תק"ל הל' חוה"מ) (כג) וזה שאוכלין ברי"ה רביא כרחי סילקא וכו' ועל כל דבר אומרין יהי רצון בפני עצמו. להורות שיש רמזים שונים בכל דבר ודבר מניצוצי השכל דקדושה המלובש בהם. וע"כ צריכין לקשר עצמו אל השכל שיש בכל דבר ולהתקרב להשי"ת עי"ז. וזה שאוכלין ראש כבש לומר נהי' לראש בחי' המוחין שהם בראש וכו' ולא לזנב שהוא בחי' הסט"א ורזת שטות וכו' (סי' תקפ"א הל' ר"ה) : (כד) וזה בחי' תקיעה תרועה תקיעה. תרועה מרמז לבחי' תפארת בחי' תורה ולבחי' מלכות כמבואר במאורי אור. ותקיעה מרמז לבחי' חכמה מוחין כידוע. וע"כ התרועה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה. כי סוף מעשה במחשבה תחילה. כי עיקר השלימות לזכות ע"י עסק התורה להכניע היצה"ר בחי' מלכות דסט"א וליתן כח למלכות דקדושה ולזכות עי"ז לאור השכל והמוחין דקדושה. וע"כ התקיעה היא בראש ובסוף. וזה אשרי העם יודעי תרועה שזוכין ע"י התרועה להמשיך מוחין ודעת. וזה ה' באור פניך (שהם בחי' המוחין העליונים שהם בחי' אור הפנים) "יהלכון" הם בחי' הרגלין שהם כלי ההליכה. היינו שיזכו למוחין כאלה שיאירו להם בכל קומתם מבחי' הראש והפנים עד בחי' הרגלין. היינו שבכל מעשיהם ותנועותיהם מראשם ועד רגלם הכל יהיה מקושר רק אל השכל והמוחין דקדושה וכו' (עי' גמר הענין להלן סי' כ"ו סע' וסי' נ"ב סע' ע"ש) : (כה) ע' לעיל סי' ד' סע' י"ב מענין שאין מסככין בדבר מקבל טומאה וכו' כי שייך דווקא לכאן ע"ש היטב היטב וע' גם בסי' י"ג סע' מ"ט : (כו) כיצד מצות ישיבת סוכה שיהיה אוכל ושוחה ומטייל ודר בסוכה כל שבעת הימים בין ביום ובין בלילה וכו' היינו שיהיו כל ענייניו ותנועותיו מקושרין בקדושת הסוכה שהיא בחי' קבלת עול מלכות שמים והמוחין דקדושה וכו' (שם סי' תרל"ט) : (כז) וי"ב הנענועים שמנענעים עם הלולב לכל הר' רוחות ומעלה ומטה, להודות כי מלכותו בכל משלה, ובכל דבר שבעולם יש שכל דקדושה שיכולין להתקרב להשי"ת על ידו. וזה בחי' שבחזרת הנענועים מביאים הלולב כנגד הלב והחזה כי זה עיקר שלימות הידיעה . והשכל להמשיכם אל הלב בבחי' וידעת היום והשבות אל לבבך וכו'. (שם סי' תרמ"ח) : (כח) וע"כ גם יום י"ד וט"ו שבאדר ראשון אין נוהגין בהם הספד ותענית ומרבין בהם קצת בשמחה ומשתה כי גם בהם נמשך

הארת החיקונים הנ"ל וכו' וזוכין לקבל הארת החיות דקדושה שהיא בחי' שמחה וכו' וזה שמסיים הרב בהג"ה זו. "וטוב לב משתה תמיד" ומבא בשערי תשובה שגם הרב ז"ל נעץ סופן בתחילתן ויסד חתימה מעין פתיחה שני תמידים כסדרם. כי פתח בריש הגהותיו "שויתי ה' לנגדי תמיד" וחתם "וטוב לב משתה תמיד". ומבואר הענין מאד כפי ענינינו שאנו עוסקין בו כמבואר לעיל בהתחלת הקונטרס, כי הרב ז"ל מלמד אותנו הדרך הקדוש שעוסק כאן רביט זצ"ל, שצריך כל אחד מישראל "לקשר עצמו אל השכל שיש בכל דבר" בכדי שיאיר לו השכל הזה להתקרב להשי"ת עי"ז וכנ"ל. וזה עיקר הלימוד של שויתי ה' לנגדי תמיד. היינו להסתכל ולהתבונן רק בהחיות אלקות והשכל והחכמה דקדושה שיש בכל דבר ובכל ענין כפי האדם והמקום והזמן. ואז בודאי יתקרב להשי"ת ע"י כל ענין. וכל סיבה וענין שיעבור עליו בודאי יקבל באהבה ובשמחה ויהיה שמח תמיד בשמחה גדולה בבחי' איזהו עשיר השמח בחלקו היינו בחלק של קצת התנוצצות הדעת והשכל שהאיר בו השי"ת שיהיה יכול להכיר ולהשיג אותו ית' ולדבקה בו באמת שזה עיקר החלק הטוב של כל אחד מישראל בבחי' חלקי ה' אמרה נפשי ובמש"כ ה' מנת חלקי וכוסי וכו' תבלים נפלו לי בנעימים וכו'. וע"כ תקנו רז"ל לומר בכל יום אשרינו מה טוב חלקינו וכו' וזהו עיקר בחי' איזהו עשיר השמח בחלקו באמת וכמבואר במקומות הרבה מגודל השמחה שצריכין ישראל לשמוח בהשי"ת אשר דק הוא ית' חלקינו וגורלינו ונחלתינו. וזה עיקר ענין מאמר הכתוב. "וטוב לב משתה תמיד" ופירש"י ללמדך שיהיי האדם שמח בחלקו היינו כנ"ל. והשמחה הזאת בתמידות בעצמה היא מסוגלת והכרחיות ביותר, לקיים תמיד בשלימות ענין הקדוש הזה של שויתי ה' לנגדי תמיד. היינו להסתכל תמיד רק על השכל והחיות דקדושה שיש בכל דבר. כי אין דבר שיפסיד ההשגה ויבלבל השכל כמו העצבות. וכן אין דבר שמועיל ומכשיר לשלימות השכל וההשגה כמו השמחה דקדושה בתמידיות וכמבואר מזה במ"א. וזה כלל כל קיום התורה שצריך האדם לקיים תמיד. היינו "לקשר עצמו אל השכל דקדושה" "ולעבוד ה' בשמחה תמיד". וע"כ כלל אותם הרב ז"ל בשני חמידים כסדרם ונעץ סופן בתחילתן כנ"ל (עי' גמר הענין לזלן סי' י"ט סע' ס"ט וסי' כ"א סע' י"ט השייך דייקא גם לכאן ע"ש היטב היטב) (שם סי' תרצ"ו) ; (כט) שלא לכשף ולעונן ולנחש וכו' כי אנחנו צריכין לקשר עצמינו אל אור השכל דקדושה שיש בכל דבר כנ"ל. לכן צריכין לילך בתמימות ולבלי לחקור אחר העתידות ולקבל הכל באהבה ובתמימות ואז נהי' לו ולחלקו כמו שפירש"י על פסוק תמים תהיה עם ה' אלקיך היינו כנ"ל. כי מאחר שעיקר מטרת כוונתינו הוא רק להתקרב אליו ית' ע"י כל דבר א"כ איך אפשר לנו להשתדל בחבולות ולחקור עתידות בפרט ע"י חבולות רשע של כישוף וכיוצא. דק צריכין לקבל הכל באהבה ולקשר עצמינו להשי"ת בכל מה שעובר עלינו כי רק הוא ית' חלקינו וגורלינו ונועם נחלתינו. וע"כ באמת נאמר אצל יעקב שזכה לבחי' אור השכל הנ"ל. ויעקב איש תם וכמובא במאמר הנ"ל על פסוק אשרי תמימי דרך. וע"כ גם אחיזת עינים אסור כי סוגם בזה בבחי' עינים דקדושה וכו' (שם סי' קע"ט וי"ד שלא לכשף) (ל) עי' לעיל סי' ד' סע' כ"א חלי מוזה השייך לכאן מאד ע"ש היטב היטב ; (לא) הלי' יבום וחליצה. מבואר כבר כי צריך האדם להניח בנים אחריו שיעסקו בזה לקשר עצמם אל השכל שיש בכל דבר ולהכיר הבורא ית' ע"י כל דבר. שזה תכלית כוונת הבריאה. ועי"ז נחשב כאלו הוא בעצמו חי בעולם וכו'. וע"כ מי שמת ולא הניח בנים או בנות וכו' מצוה לו תתורה הקדושה תקנה ע"י שאחיו מאב שנמשכו שניהם משורש אחד ואב אחד שמרמז בשרשו לבחי' חכמה בחי' אב בחכמה וכו' ואם אינו רוצה ליבם אזי צריכה חליצה וכו' כי השכל דקדושת המלובש בכל עניני העולם הזה הם בחי' רגלי הקדושה בחי' הארץ הדום רגלי (עי' מאמר מקץ זכרון סי' נ"ד בלק"מ) והיצה"ר והסט"א שעיקר שליטתם בעוה"ז עיקר אחיזתם הוא רק בבחי' רגלי הקדושה כביכול בבחי' ואתה תשופנו עקב בחי' רגליה יורדות מות, וע"כ עון עקיבי יסובנו. וע"כ יעקב אבינו ע"ה שזכה לבחי' השכל דקדושה נקרא יעקב כי זכה לקשר כל עניני העולם הזה שהם בבחי' רגלין בחי' עקב, והוא היה מקשר הכל אל השכל והחכמה שהיא בחי' היוד של יעקב (גמר הענין עיין כל הענין בסי' ד' סע' י"ב ובסי' י"א סע' ק"ה ובסי'

שיי שיאיר לו ח) השכל שיש בכל דבר. לחתקרב ט) להשם יתברך על ידי לקוטי חלכות

ה) עיקר המשכת המוחין הם העצות, כי כל המוחין והחכמות שמשיג האדם אם אינו יודע על ידו עצות אמיתיות לעבודת הבורא ית' אינם נקראים בשם מוחין וחכמות כלל, כי עיקר החכמה כשווכין על ידה לעצות להשכיל ולידע אותו ית' שזה בחי' כלל תורתינו הק' שנקראת בשם עצה, כי זה העולם העשיה הוא בחי רגלין כי הוא מדריגה התחתונה של כל העולמות, ומחמת שהוא מדרגה נמוכה מאד בחי' עשיה גשמיית בחי' רגלין: ע"כ צריכין בכאן

נחת השלחן

לי סע' ע"ש היטב היטב) (סי' קנ"ו אהע"ז הל' חליצה): (לב) מבואר כבר כ"פ וכו' וע"כ מחויב כל אדם לישא אשה כדי לפרות ולרבות. כי כל מה שנתרבין נפשות ישראל העוסקים לקשר עצמן אל אור השכל דקדושה להכיר אותו ית' עי"ז נעשה רצונו ית' ונתגלה ונגמר ביותר תכלית כוונת הבריאה שהיתה רק בשביל התגלות אור כבודו ית' בבחי' לכבודי בראתיו וכמובא בזוה"ק בגין דישתמודעין ליה. וכל מה שנתוסף נפש מישראל נתגלה ונמשך בחי' הכרה וידיעה חדשה כי בני אדם משונים כל אחד זה מזה בדיעותיהם והכרותיהם וכו' (שם אהע"ז סי' א'):

ה) (א) וזהו בחי מצות הרחיצה בחמין ע"ש וכו'. שממשיכין הארת החכמה העליונה וכו' להבת אש ועי"ז שורפין ומכניעין הקליפות וכו' ואח"כ טובלין במקוה (עי' לעיל סי' שאחר סי' ד' סע' י"ג) וזה בחי' ג' דברים צריך אדם לומר ע"ש עם חשכה עשרתם וכו'. הדליקו את הנר כנגד הארת השכל העליון שמאיר אפי' במקום אפל וחושך בבחי' כי אתה תאיר נרי ה' אלוה יגיה חשכי (שם סי' ר"ס): (ב) וזה בחי' הדלקת נרות של שבת וכו' וזה בחי' הרוצה להחכים ידרים כי מנורה בדרום כשארו"ל וכו' (שם סי' רס"א): (ג) וזה בחי' קידוש על הי"ן וכו' וע"כ כשמתחילין הקידוש יתן עיניו בנרות דייקא עצות רבות ועמוקות מאד, כדי לזכות בהשי"ת לנצח, וזה עיקר המשכת החכמה והמוחין להנצל מזוהמא דהאי עלמא שפילה ולדבק א"ע בהשי"ת לנצח. וזה עיקר המשכת החכמה והמוחין לזה העולם כשווכין להמשיך בכל פעם עצות אמתיות לעבודת הבורא ית', (לקע"ח עצה ג' עפ"י תחומין הל"ה). (ועיין להלן סי' ע' ההולכים בתורת ה'. הלקע"ח עצה ד' ה' השייכים לזה):

אור זורח

ה) עי' להלן כאן סי' ח' כי שייך גם לכאן:

כי גם נרות של שבת מרמזין לבחי' הנ"ל ואח"כ יתן עיניו בכוס של ברכה כי צריך להסתכל בעינא פקיחא על אור השכל הנ"ל כמובא וכנ"ל. וע"כ יש אומרים שאין מקדשין אלא במקום נר כמבואר בסי' רע"ג כי נר של שבת מרמז על אור השכל הנ"ל וכו'. (שם סי' רס"ט): (ד) אור לי"ד בודקין את החמץ לאור הנר וכו' מובא כי זה מרמז על מה שצריך האדם לפשפש ולחפש בחורין ובסדקים לבער ממנו כל מה שהוא מצד היצה"ר שנקרא אז חמץ וכו' וזה לאור הנר וארז"ל ילפינן חיפוש מחיפוש וחיפוש מנרות וכו' ונרות מנר שנאמר נר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן הרי שרמזו לנו שאור הנר ר"ל אור הנשמה שנקראת נר. וצריכין לעורר אז כח והארת הנשמה הק' שיש בכל א' מישראל שהוא מכלליות נשמות בני ישראל וכו', וכן עיקר אור השכל דקדושה הוא ע"י הנשמה בבחי' ונשמת שדי תבינם וכידוע וכו'. וזה שמברכין אז על ביעור, כי הבדיקה הוא תחילת הביעור. כי עיקר התגברות הסט"א הוא לסמות עיני האדם שלא להתבונן כלל על דרכיו בבחי' לא יחפוץ כסיל בתבונה וכו'. אבל תיכף שמעורר כח והארת הנשמה הק' ומתחיל לפשפש במעשיו ולהתבונן על דרכיו. אזי הבא לטהר מסייעין לו ומעט מן האור דוחה הרבה מן החשך. והבדיקה בעצמה

חשייך ודומה לחתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

ה) וז"ב ונשמת שדי תבינם. כי עיקר ההתבוננות ע"י הנשימה וכו' כי עיקר תיקון השכל הוא ע"י הנשימה כי עיקר תיקון השכל שיהי' על תיקונו שיוכל להתבונן הוא ע"י השמנים שבגוף. כי השכל הוא כמו נר הדולק כי הוא דולק ע"י השמנים שנמשכין אליו הם כמו שכן שנמשך אל פתילה הדולקת וכו' וז"ב נר ה' נשמת אדם שעיקר קיום ותיקון נר ה' שהוא השכל הוא ע"י הנשימה כו'. (תורה ס' פר"ש סעי' ג'):

זהא כבר התחלת ובישוד. (שם סי' תל"א) ו (ח) עי' לעיל סי' ד' סע' י"ב מענין סוכה השייך גם לכאן ע"ש ו (ו) הל' חנוכה וכו' דכשנכנסו יונים וכו' וכשגברה וכו' חשמונאי וכו' מצאו פח אחד של שמן חתום בחותמו של כה"ג וכו'. כי מלכות יון הרשעה גברה מאד על ישראל ורצתה להעבירם על הדת לגמרי רח"ל ולהסרידם מן השכל דקדושה שהוא עיקר "אור החיים" שישראל מקושרין ומדובקין בו וכשארז"ל וחשך זה מלכות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל וכו' ועי"כ גזרו על השבת וכו' כי שבת הוא בחי' האירת השכל בעצמו וכו' ולא עוד אלא שנכנסו להיכל וכו' וטימאו כל השמנים שרומזין לבחי' השכל דקדושה שהוא בחי' שמן משחת קודש שהוא עיקר האור וע"כ מדליקין ממנו המנורה בהיכל ה' והם התגברו אז במומאתם עד שטימאו כל השמנים. וכשגברו מלכות בית חשמונאי ונצחום בדקו ולא מצאו אלא פח א' של שמן וכו' היינו שמצאו איזה בחי' האירת השכל דקדושה שהיה חתום בחותמו של כהן גדול שמרמז לבחי' חכמה עליונה מאד כמובן במאורי אור. היינו שמצאו והמשיכו אור השכל דקדושה משרשו העליון שבקדושה שהוא בחי' החותם של כה"ב. ובשכל הזה לא היה בו שום אחיזה לימי טומאה ח"ו מחמת גודל קדושתו בשרשו. אבל לא היה בו להדליק אלא יום אחד. היינו שבקדושת השכל הזה לא היה בדרך הטבע להמשיכו ולהדליקו בזה העולם שהוא בבחי' זמן בחי' ד' ימי בראשית. כי השכל הזה הוא מבחי' השכל שיתגלה לעתיד בבחי' למעלה מן הזמן שזה בחי' היה יום אחד יודע להי' לא יום ולא לילה והיה לעת ערב יהי' אור וזה "ונעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים". היינו שהמשיכו האור מבחי' יום א' הנ"ל גם בעולם הזה שמאיר בו רק אור שבעת הימים ובין כולם דלק והאיר אור השכל הנ"ל ז' ימים כנגד אור החכמה שהיא בחי' חית כמוב"ם. וזה שמובן בכוונת מגודל התיקון שהמשיך או מתחילתו כה"ג שזה התיקון יהיה בשלימות לעתיד לבא רק עכשיו נמשך זה התיקון לפי שעה רק בימי החנוכה לבד. וע"כ לשנה האחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה היינו לומר בו הלל שלם שיש בו לשעבר ולעתיד וכו' וכמו שאמרז"ל וכו'. (שם סי' תר"ע הל' חנוכה) ו (ז) הל' מגילה. כי עיקר מלחמת עמלק בכל דור ודור הוא רק בענין זה ושמי. שרוצה להסריד את האדם מן השכל דקדושה בחי' לא יחפוץ בסיל בתבונת וכו'. שבא עמלק על שחללו את השבת וכו' כי עיקר שלימות ענין זה (של השכל דקדושה) ותא ע"י קדושת שבת וכו'. כשישראל מסתכלין למעלה וכו' היינו על השכל דקדושה שיש בכל דבר וכו'. וזה שאמרז"ל אין השם שלם וכו' שמו זא חכמה וכו' וזה וכוו את אשר עשה לך עמלק וכו'. כי צריכין לזכור זאת תיטב בכל עת שיש שונא ואויב כזה שאורב על האדם לנגל עת ובפרט בעת חלישותו ועיפותו וזה ויזנב בך וכו'. כי זה עיקר מלחמתו לנתק את האדם מן השכל דקדושה בחי' ראש ומוחין ולהכניס בו כסילות ושטות שזה בחי' זנב שהוא ההיפוך ממש מן הראש וכו' ותיה בהניח וכו' לא תשכח. כי השכחה נמשכת ג"כ מבחי' התגברות עמלק שמחשיך על המוחין וממשיך שכחה וע"כ צריכין ליזהר בזה. וזה שאמרז"ל ג' מצות וכו' ולהכרית זרעו של עמלק וכו' ולבנות להם בית הבחירה שהוא בחי' אור השכל דקדושה כי כל מי שיש בו דיעה כאלו נבנה בהמ"ק בימיו. ויאמר שמואל אל שאול אותי שלח ה' למשחך למלך כי המלך נמשח בשמן שהוא בחי' חכמה ע"י נביא שהוא מבחי' זו בחי' ונביא לבב חכמה כנ"ל. וז"ב ומבינה נביאים וכו' כידוע ובפרט שמואל שהיה גדול מאד במדרגת הנבואה וכו' וזה שמספרת המגילה מענין מרדכי וכו' כי מרדכי הוא בחי' בשמים ראש מר דרור כמו שאמרז"ל וזה בחי' החכמה והמוחין שהם בחי' הנשמה שנהנית מן הריח כנ"ל. וזה בן יאיר שהאיר עיניהם של ישראל. כי החכמה הוא עיקר האור ועי"ז החפילה נשמעת וזהו בן שמעי בן קיש שהקיש על דלתי רחמים וזה איש ימיני בחי' לב חכם לימינו וכו' וזה ליהודים היתה אורה וכו' ויקר אלו תפילין שהם בחי' מוחין בחי' אור החכמה והשכל הנ"ל (שם סי' תרפ"ו הל' מגילה) ו (ח) וע"כ צריכין להרבות בצדקה ומתנות לאביונים בפורים, ואמרז"ל כל המושט יד נותנים לו, להודות כי נמתקים אז כל הצמצומים והדינים ונמשכים חסדים ורחמים גדולים בלי שום ערך וגבול כלל וכו'. וזה בחי' גודל השמחה של פורים, כי נתגלה אור גדול בעולם וזוכין כל ישראל לראות בעינים מקוצות על אור החכמה והשכל

שיש בכל דבר שוח בחי' מאור עינים ישמח לב ומאמר אור צדיקים ישמח. וזה בחי' ליהודים היתה אורה ושמחה. וזה כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה וד"ל זה מרדכי. וכן זכין אז לקבל עליהם עול מלכות שמים שלימה ועול תורה ומצות באהבה ושמחה גדולה ומבניעין בחי' המלכות דסט"א שמשם עיקר היגון ואנחה בחי' במשול רשע יאנח עם, ואז היא בחי' ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה. וזה בחי' מצות ריבוי השתיה בפורים בכדי להמשיך שמחה יתירה בפ"ש ויין ישמח לבב אנוש. וגם ממשיכין אז בחי' ויבא לו יין וישת שזכה יעקב ע"ו לקבל הברכות מיצחק כמבואר בזוה"ק בזה סודות נפלאים וזה שחייבו רז"ל לומר בפורים ארור המן ברוך מרדכי וכו' היינו להבדיל בין האור ובין החשך שלא יהי' אור וחשך מעורבים שמשם עיקר אחיזת היצה"ר וכו' י"ל כפשוטו שצריך לבסומי עד דלא ידע וכו' היינו שיזכה לבחי' כואת שגם הרע יתהפך לטוב ויהיה נעשה כסא אל הק' שז"ב ואהבת וכו' בכל לבבך בשני יצרך וכו'. וכן בענין משלוח מנות י"ל ג-ב כפשוטו כי ע"י הארת חמחזין שנמשך אז נמשך שלום גדול בין איש לרעהו כי עיקר השלום תלוי בדעת כמבואר במ"א וע"כ שולחין מנות איש לרעהו באהבה וחיבה דשלום גדול. וכמו כן גם ברוחניות צריך להטיב פטובו לאחרים ולהשפיע שפע הדעת והמוחין גם לחבירו וכן חבירו ישפיע בו הארת דעתו בבחי' ומקבלין דין מן דין וזה בחי' משלוח מנות כי המן הוא בחי' דעת כידוע. איש נקרא הבר דעת סרס לקטן שאינו איש שאין דעתו שלימה חת לרעהו וכו'. (שם סי' תרצ"ד) ; (ט) וע"כ חלדה פוסלת בשחיטה וכו' כי הקדושה וכל התיקוניב דנ"ל הם בבחי' אור והתגלות אבל הסט"א הוא בחי' חשך וצלמות בחי' הכסיל בחושך הולך זכחי' והיה במחשך מעשיהם. וכתיב דרך רשעים באפילה ורבים עוד כיוצא באלה הפסוקים שזה בחי' הסתרה וחלדה בחי' חשכות כנ"ל וכו' (שם ירי"ד סי' כ"ד) ; (י) סימני בהמה וחיה טחורה הם מעלת גרה ומפרסת פרסה. כי ארז"ל דוק בכבי ותשכח בגגרי והגה באדם יש ל"ב שיגים כנגד בחי' ל"ב נתיבות החכמה שמשם עיקר תיקון השכילה כמבואר כל זה בכוונות ועל ידם עיקר כח הרגלין כי נעוץ סופן בתחלתן. ואור החכמה דקדושה ואור התורה הקדושה מאירין להאדם מבחי' ראשו ועד רגליו בבחי' נר לרגלי דבריך ואור לנתיבתי ז"ב חכמת ערום הבין דרכו בחי' ואורח צדיקים כאור נוגה חמוב"ם ועי' בפירוש האריז"ל ובסוף התיקונים על פסוק חשבתו דרכי וכו' (עי' להלן גמר הענין סי' י"ם סע' ם' וגם להלן סי' נ"ב סע' ע"ש היטב) (שם יו"ד סי' ע"ט)ו (יא) הל' מקואות. ע"ש בש"ע חילוקי דינים הרבה בין מעין למקוה של מי גשמים וכיוצא והכל מובן קצת עפ"י הנ"ל. כי מעין חוא מבחי' החכמה העליונה כידוע. וע"כ מטהר אף בזוחלין. כי הוא בבחי' נחל נובע מקור חכמה שממנו הולך האור ומתפשט לכל המדריגות בבחי' יפוצו מעינותיך חוצה. וע"כ יכולין להתקרב להשי"ת ע"י כל דבר שבעולם ע"י השכל שמאיר להאדם כי הוא בבחי' הולך ואור עד נכון היום שזה בחי' זוחלין שהמים הולכים ונחלין גם ברחוק ממקור נביעתם וכו' (שם סי' ר"א הל' מקואות ועי' להלן סי' ט"ז סע"א גמר הענין ע"ש) ; (יב) וגם המים הם מימי הדעת דקדוש' בחי' השכל העליון הנ"ל שעי"ז גמר טהרתו כי התורה הקדושה והשכל דקדושה מאירין לו בכל דרכיו עד שזוכה להתקרב להשי"ת ע"י כל דבר שבעולם אפי' ע"י דברים גופנים שזה בחי' מים שכל גופו עולה בהם וכו' (שם סי' קפ"ג הל' נדה) : (יג) הל' מלמדים וח"ת. מ"ע על האיש ללמד את בנו תורה וכו'. כי עיקר מצות הולדת הבנים הוא בגין דישתמודעין ליה ית' בבחי' אב לבנים יודיע אל אמתך. ומחמת שעיקר קבלת עול מלכות שמים והמשכת השכל דקדושה שעי"ז זוכין לזכיר ולידע אותו ית' הוא רק ע"י עסק התורה כנ"ל. ע"כ צריך ללמד את בנו תורה. ואם בנו נבון ומשכיל יותר ממנו בנו קודמו לתלמוד תורה. כי העיקר הוא השכל דקדושה. וע"כ מצוה ללמד גם את בן בנו תורה שזה בחי' יעקב שזכה לאור השכל דקדושה והיה בן בנו של אברהם אבינו ע"ה. וע"כ מצוה על כל חכם מישראל ללמד לתלמידים כי מאחר שזכה לאור החכמה עד שנקרא חכם ע"כ צריך להאיר גם מאור חכמתו לאחרים, כי זה עיקר מעלת הטור שמאיר ובא לאחרים וכו'. וע"כ בין עני ובין עשיר בכל אשר יעבוד על האדם כל ימי חייו חייב לקבוע עתים לתורה. כי בכל אשר יעבור על האדם צריכין רק להסתכל על פנימיות השכל שיש בכל זה. ולזה זוכין רק ע"י עסק התורה

אותו) הדבר. כי חשבל הזא אוה נרול **) ומאיר לו בכל דרכיו. כמה לקוטי חלכות

ן) (א) כמו שכל חיקוני הבהמה והנהגתה הוא ע"י האדם הבר דעת דייקא כמ"ש ידע שור קונהו וכו', כמו כן כל השכליות שיכולין למצוא בכל הדברים שבעולם אינם נקראים בשם שכל אדם כי אם כשמניפין ומרימין אותם להשי"ת להשיג ולהכיר אותו ית' על ידם, אבל מקודם הם בחי' בהמה מנש. (לקע"ח השגות אלקות כ"ד, עפ"י נזקין הל"ד); (ב) עי' לקמן אחר סי' זה מענין המאורות וחדוש בראשית להסתכל כל יום ולהאמין וכו' מהל' ברכות חשחר הל"ה ע"ש; (ג) חומר איסור רבית שהפליגו בו רז"ל מאד עד שאמרו שנחשב כאלו כופר בכל התורה וכופר ביציאת נצרים וכו". כי עיקר כח היצה"ר נמשך מריבוי השינויים, כי בשורש הכל שם הכל אחד ואין שם שום שינוי ח"ו ושם כולו טוב ואין שם שום רע והתנגדות כלל וכו' כי קודם הבריאה הי' הכל אחד כולו טוב כולו קודש, ותיכף שיצאה הבריאה וכו' ונתהוו בחי' שנים קודם הבריאה ואחר הבריאה אוי תיכף נתהה תיכף שורש אחיות השקר וכו' ומשם כל כח הבריאה וכו' ועיקר הבחירה אצל האדם וע"כ בשבילו נברא הכל כי הבחירה הוא חידוש והפלא הגדול מכל יצירת מעשה בראשית וכו' ועיקר הבחירה ע"י שיש יצר טוב ויצר הרע וע"כ לא יכול היצה"ר לגלות שקרו להסית את האדם עד שהתחיל הרבוי והשינוי במין בני אדם דהיינו שנתהוה שנים, כשנבראה חוה וכו', כי עיקר אחיזתו מרבוי ושינוי דעות וכו' ע"י שהתלבש תחלה בהאשה שדעתה קלה וכו' שנלקחה ע"י תרדמה ושינה שהיא בחי' הסתלקות הדעת שמשם עיקר אחיזת הזמן, כי בהשכל האמיתי משיגין שאין שום זמן כלל וכו' כמ"ש (בתורה ס"א לקוטי תנינא) ע"פ אני היום ילדתיך וכו' ועיקר אחיות השינויים הוא בהזמן ששם כל השינויים כמ"ש. בחבוגה משנה עתים וכו', וכנראה בחוש ריבוי השינויים שעל ידי הזמנים, קור וחום קיץ וחורף יום ולילה וכו', ואפילו ביום א' יש שינוים רבים וכו', כמ"ש בעץ חיים בתחלתו שאין יום דומה לחבירו ואין אף רגע דומה לחברתה וכו'. ומשם נמשכין כל המאורעות של האדם כל מה שעובר עליו. כי השי"ת משגיח ברחמיו ומנהיג עולמו בחסד ומשנה עתים וכו', שעי"ז עובר בעולם בכלל ובפרט כל המאורעות למוב או להיפך ח"ו, ועל כל אדם בפרטיות עובר מה שעובר כפי השגחתו ית', וכמו כן נשתנה דעתו מחבירו כפי טבעו ושרשו, וכפי מה שעובר עליו. והעיקר הוא הבחירה. "כי האדם צריך לכוין דעתו בכל יום ובכל עת ובכל שעה בכל מה שעובר עליו להאמין באמת שהכל לטובתו" "כי הכל רמזים מהשי"ת להשיבו אליו באמת כמ"ש במ"א. ומי שמכווין דעתו להשי"ת, ובכל מה שעובר עליו הוא מקשר ומקרב עצמו להשי"ת בין בטיבו בין בעקו וכו', כמ"ש ואני תמיד איחל וכו'. הוא מבטל כל

נחת השלחן

ע"כ צריך להיות קבוע תמיד לח"ת וכו'. (שם סי' רמ"ה הל' מלמדים): (יד) וזה והערב נא את דברי תורתך בפינו מלשון ערבות ומתיקות שזה בחי' אור כמ"ש ומתוק האור וכו'. (שם ס"ו מ"ז אוח"ח הל' ברכת התורה):

ן) (א) עי' לעיל סי' ד' סעי' ד' וסי' י"ט שאחר זה סעי' ה'. מענין ברכת התורה השייך גם לכאן ע"ש: (ב) ומחמת שעיקר הברכה הקשר עצמו אל החיות והחכמה שיש בכל דבר וכו' ע"כ ארז"ל ומבואר בסי' ריי"ד שכל ברכה שאין בה הוכרת שם וכו' אינה ברכה כי עיקר החכמה והידיעה הוא רק ידיעת שכו' יתי בבחי' כי ידע שמו ובזוה"ק אמרו ומה שמו זא חכמה וכו' (שם סי' כ"ב הל' ברכת הפירות): (ג) עי' לעיל סי' ס"ו) שאחר סי' ד' סעי' ח' ט' השייך דווקא לכאן ע"ש היטב. (ד) וזה בחי' הנענועים שמנענעים עם הלולב לכל הד' רוחות ומעלה ומטה להורות כי מלכותו בכל משלה. ובכל דבר שבעולם יש שכל דקדושה שיכולין "להתקרב להשי"ת" על ידו. וזה בחי' שבחזרת הנענועים מביאים הלולב כנגד הלב והחזה כי זה עיקר שלימות הידיעה והשכל להמשיכם אל הלב בבחי' וידעת היום והשבות אל לבבך וכו' (שם סי' תרמ"ח): (ה) עי' להלן סי' ח' סעי' כ"ד מענין חלה לכהן השייך לכאן מאד ע"ש היטב היטב:

**) עי' לעיל סי' ה' היטב כי הכל שייך גם לכאן ועי' להלן עמוד לח לם מענין ברכת ק"ש:

אחיות היצה"ר והס"א שנאחז בהשינויים, כי הוא כולל כל השיגויים בהשי"ת ששם כולא חד כנ"ל, ואם תיו כל בני אדם מתנהגים כך. לכלול הכל באחד. ווזאת הי' הכל באהבה ושלום ואחדות". והי' כל העולם מתוקן בתכלית התיקון. כי זה יקר מן הכל כמ"ש ואהבת לרעך כמוך אר"ע זה כלל גדול בתורה, כי באמת אעפ"י שדעת כל אדם משונה מחבירו כשרו"ל אעפי"כ צריך כ"א לאהוב את חבירו כנפשו ולידע שהכל אחד. וכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט, והשי"ת ברא כ"א בדעה משונה וכו'. כדי שכ"א בשינוי דעתו יכלול באחדות עם חבירו ולא יבואו לידי קנאה ושנאה וקטטה וכו'. רק יאהבו זה את זה ויקיימו את התורה והמצות יחד. ויוכללו כולם כאחד. שזה יקר מאר אצל השי"ת כשפעולות משתנות נכללין באחד הפשוט כמ"ש בהתורה יפי חנוכה תורה ב' לקוטי תניא, אבל מרבוי השינויים משם אחיות היצה"ר וכו'. וכל מה שנתרבו בני אדם יותר יש כח להיצה"ר ביותר להחטיא את האדם אפי' הגדול במעלה, והעיקר ע"י בני אדם שמתלבש א"ע בבני אדם וכו' ומחטיאם ואח"כ על ידם יכול להחטיא ת"ו אפי' הגדולים ביותר כמו שאמר אדמו"ר ז"ל (בשיחות הר"ן סעי' ס"א) בני אדם הם מונעים גדולים מאד וכו', וכן אמר (שם סעי' פ') שהאדם יש לו כח להכשיל את חבירו יותר מהיצה"ר וכו', וע"כ כל כח היצה"ר ביותר הוא ע"י מחלוקת וכו'. כמ"ש בהתורה ס"ב ויסב וכו' וכמו שהפליגו חז"ל שעי"ז נחרב בהמ"ק וכו' ועדיין לא חורנו לארצינו עי"ז. וז"ב גודל המעלה של **הצדקה וגמ"ח** ששקולה ככל התורה כולה. כי ע"י צדקה מרבה שלום ואהבה כמ"ש מרבה צדקה מרבה שלום, כי הצדקה הוא בממונו וכו'. הממון הוא בחי' חסרון הדעת מבחי' שמאל צפון, וע"כ בממון עיקר המלחמה לבטל משם אחיות היצה"ר שנאחז בהשינוים וכו' וע"כ זה הבעל צדקה שלוקח ממונו ונותנו לחבירו העני בזה מבטל כאד השינויים ונכלל באחד. מאחר שמבטל השינוי שבינו ובין העני. ואינו שונאו ע"י שינוי דעתו. אדרבא מרחם עליו ונותן לו ממונו ששם עיקר אחיות השינויים, נמצא שמבטל השינויים ביותר שמשם אחיות הרע הוא היצה"ר ונכלל באחד שזה תכלית כל התורה והמצות להכלל באחד לבטל הזמן וכל השינויים התלוים בו. להכלל בבחי' .למעלה מהזמן ששם כולו אחד, שזהו בחי' התכלית של עולם הבא, וע"כ צדקה גדולה מאד ושקולה ככל התורה כולה "וכל התודה נקראת על שם צדקה", כמ"ש וצדקה תהי' לנו, כי זה עיקר כלל כל התודה לבטל כל השינוים שמשם כל אחיות היצה"ר, ולהכלל באחד שזה זוכין ע"י צדקה כנ"ל. וע"כ "צדקה מציל מעבירות" כשרז"ל, "ומכפר על העבירות" כמ"ש וחטאך בצדקה פרוק, כי צדקה מבטל אחיות היצה"ר שמשם כל העבירות כנ"ל, וגבילות חסד והלואת חן גדולה יותר מן הצדקה, כי גמ"ח בין לעניים בין לעשירים ועי"ז קונה אהבה ושלום עם הכל שמבטל אחיות היצה"ר כנ"ל, ועיקר מעלת הצדקה והגמ"ח הוא ההמתנה ע"י שמאמין להשי"ת שישלם לו ועושה צדקה וגמ"ח וכמתין להשי"ת, שע"י ההמתנה מקשר עצמו לבחי' למעלה מהזמן ומבטל כל השינויים, וע"כ עון הרבית חמור מאד מאד, כי הרבית הוא אגר נטר שנוטל שכר עבור המתנת המעות שמלוה לו, ובזה מגביר אחיות הזמן ביותר ומגביר הרע הנאחז בשינויים מאחר שאינו מאמין להשי"ת להמתין לחבירו ההלואה שע"י הי' מבטל הזמן וכו'. וע"כ פגם עון הרבית גדול מאד ונחשב ככופר בכל התורה כולה. כי כל קיום התורה תלוי בזה לבטל הזמן שמשם כל השינויים שמשם כל אחיות היצה"ר וכו' כנ"ל, וזה בחי' קימת חצות לבטל השינה שמשם אחיות הזמן שמשם כל השינויים, וע"כ שינה לשון שיגוי וכו', וע"כ חצות מסוגל כמו פדיון, כי הפדיון ע"י המעות צדקה וכו' ע"י נתבטלין כל הצרות שנמשכין מהרע שנאחז בהשינוים כנ"ל. וזהו ג"כ בחי' חצות שקכים מהשינה בחצות לילה ומשברין השינה בעת תוקף התגברותו בעת שהגיע הדעת לתכלית המיעום וההסתלקות וע"י מבטלין כל השינויים וכו' כנ"ל, וע"כ קורין אם כסף תלוה בפסח שהוא יציאת מצרים, כי עיקר יצ"מ לצאת מהגלות הוא ע"י גמ"ח והלואת חן, שע"י נתבטלין השינויים והשונאים והאויבים שמהם הגלות וכו'. ועיקר הגאולה תהי' ע"י שלום, כי אליהו בא לעשות שלום, ועי"ז תהי' הגאולה בב"א, (הלכות רבית הל"ה מעט תמצית סעי' א' ב' ג' ד' ה' ז'); (ד) **עיקר** הקיום והשמירה כן הקליפות והדמיונות הוא כשזוכין לשכל הנקנה, דהיינו "לוכות להשיג איזה עבודה ע"י השכל שזהו עיקר

השכל", כי לא המדרש עיקר אלא המעשה, "כי עיקר הטוב והנועם והמתיקות של השכל הוא כשבא לידי מעשה". כי עיקר הלימוד דקדושה הוא "ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים", וכשארי"ל והי' אמונת עתך וכו', אי יראת ה' היא אוצרו אין ואי לאו לאו, כי עיקר האוצר והשמירה והקיום וההשארה של השכל הוא היראה, שהוא בחי' קיום התורה במעשה. כי הכל חלוי ביראה, כמ"ש מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה, כי יראה הוא בחי' שכל הנקנה שהוא בחי' יעקב שהוא בחי' כלליות ג' אבות שהם כנגד הג' בחי' שיש בהשכל שהם בחי' וכמה בינה דעת, בחי' שכל בכח ושכל בפועל ושכל הנקנה, ועיקר הקיום וההשארה של השכל הוא שכל הנקנה שהוא בחי' דעת בחי' יראה. (לקע"ח יראה ועבודה סעי' כ' מאפותיקי הל"ג סעי' ה'), (ה) **צריכין** ליזהר מאד בכל יום ויום דייקא לשמור את הזכרון לאדבקא בחשבתא בעלמא דאתי, כי עיקר השכחה נמשך ברבוי הזמן כמ"ש ברבות הימים הכל נשכח, והעיקר ע"י רבוי השינויים שבכל יום ויום. כי עיקר אחיזת הסט"א והיצה"ר הוא בחי' שינויים וכו' וע"י אלו השינוים והסיבות והמאורעות חדשות שעוברין על האדם בכל יום בפרט, וכן בכלל העולם ג"כ כנראה בחוש, ע"ז מטריד הבע"ד את האדם בכל יום עד שנדמה לו בכל יום כאלו זה היום אינו נחשב לו מזמן חיותו, וכאלו בזה היום קשה לו לעבוד את הש"ת בשלימות מחמת ריבוי השינויים והבלבולים שבזה היום, ובאמת הכל להיפך, כי כל אלו השינויים שבכל יום הם רק רמזים קדושים מה שהש"ת מצמצם עצמו נא"ס עד אין תכלית ומזמין לו להאדם מחשבה דבור ומעשה בכל יום ויום לפי היום ולפי המקום ולפי האדם, ומרמז לו בהם דייקא רמזים להתקרב לעבודתו ית', ומי שזוכה להגדיל דעתו ולהבין בכל יום הרמזים הק' האלה. או שווכה ע"כ להאמין בזה באמונה שלימה, שבכל השינויים האלו כלובש בכולם אלקותו ית', והוא ית' מצמצם עצמו בהם דייקא כביכול כדי לקרבו לעבודתו, אזי ניתוסף לו הכרה וידיעה חדשה בכל יום והשתוקקת וכיסופין חדשים ונפלאים בכל עת אליו ית'. ולעבודתו דייקא ע"י אלו השינוים הרבים שבכל יום. וזה בחי' ברכת המאורות וק"ש וכו' וזכלל שכל השינויים הנפלאים של כל העולמות וספירות וכו' וכו' המשתנים בכל עת ורגע כמובא בכתבי האריזל, הכל כפי מעשה התחתונים, וכפי מעשיהם כן הש"ת מצמצם ומרמז להם רמזים שונים לקרבם לעבודתו ית' לכל אדם ואדם כפי מעשיו וכפי מדרגתו שהוא בה עכשיו בזה היום ובזו השעה דייקא אם לשבח או לגנאי ח"ו, ע"כ אין להאדם שום התנצלות לומר שעכשיו באותו העת ובזה המקום א"א לו לזכור את ה'. כי אדרבא שם דייקא בוחרי יש לו רמזים הניוחדים לו עכשיו דייקא כפי מדריגתו שהוא בה עכשיו לשבח או לגנאי ח"ו כנ"ל, ובזה המקום ובאותו העת דייקא יוכל לזכור את הש"ת ולשוב אליו באמת ע"י הרמזים הק' שהש"ת מרמז לו עכשיו דייקא להתקרב אליו ית' כנ"ל, כי זה ידוע כי אין שום יאוש בעולם כלל, והש"ת מלא ורחמים וחושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח, וע"כ כל אדם לפי מעשיו עכשיו דייקא לאחר שעשה וירד ונתעה למקום שירד ונתעה, אזי הש"ת מצמצם עצמו ומרמו לו רמזים כפי הראוי לו עכשיו במקומו ושעתו, ומי שאין לו שכל להעמיק בזה בדעתו, צריך עכ"פ להאמין בזה באמונה שלמה. ואז יוכל לזכור את ה' בכל מקום ובכל זמן ובכל המדריגות שבעולם כנ"ל. (לקע"ח יראה ועבודה קנ"ז משוכר הל"ג סעי' ח'):

(ו) **וז"ב** ברכות ק"ש, והתחלות ברכות ק"ש הם ברכת המאורות וכו' לברך אותו ית' על המאורות אשר ברא ברצונו דהיינו ברכת. יוצר אור ובורא חושך להעיד ולגלות ולפרסם בכל יום ויום מחדש שהש"ת בעצמו ברא את האור והחושך את היום ואת הלילה וכל הגלגלים וחמה ולבנה וכוכבים וכל צבאם ואין שום טבע כלל, היפך דעת חכמי הטבע וכו' ותולין הכל בטבע ובאותות השמים וכו' כי שוא ושקר ידברו, כי כל המאורות וכל הנהגתם הכל מאתו ית' וכו', וזה עיקר אור יום וכו' שצריכין שכל יום יאיר ביותר בתוספת אור קדושה ודעת וכו' כי עיקר הוא האמונה דהיינו אמונת הרצון, וכל מה שאנו מעידין ומפרסמין שהוא ית' ברא הכל וכנחיב הכל ברצונו, ע"ז נתוסף אור וקדושה גדולה על האדם ועל כל העולם כולו ועל כל העולמות התלוים בו, כי כל מי שטועה ונתעה ח"ו אחר טעות הטבע ואומר שמתנהג ח"ו בטבע עליו נאמר

שבתוב [קהלת ח'] **חכמת** ז) **אדם תאיר פניו. וזה בחי' יעקב בי יעקב זכה**

באבי חנחל

ז) עיין כמן לעיל בתחלת הגחל נחחלת כמלמר (סי' ג') בד"ה כי התורה נקראת וכו':

יקרא ושבתא

ז) שבת **והא בחי' דעת כמבואר בתורה קי"ם וכו'**

נחת השלחן

ז) (א) **הלי ברכות השחר.** וזה בחי' ברכות

לקוטי הלכות

חשך חשמש בצאתו וירח לא יגיה אורו כי חשך עליהם היום כי עליהם נאמר ואת פועל ה' לא יביטו ואת מעשה ידיו לא ראו, וכמו שארז"ל שלא ברכוהו יוצר אור שחרית ומעריב ערבים ערבית. כי זה ידוע "שעיקר האור הוא אור הדעת האמיתי" כמ"ש שיש יתרון להחכמה וכו' כיתרון האור מן התושך, "ועיקר החכמה והדעת הוא לדעת האמת שהכל מתנהג ברצונו ית' וכו', הכלל שעיקר האור יום הוא אור דעת האמיתי שהוא ברכת יוצר אור וכו' שאנו מאמינים ומפרסמין בפה ובלב שלם שהוא ית' יוצר אור וכו', ובזה מאיר כל יום ויום בתוספת אור יותר כמו שאומרים בכל יום, ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, שזה העיקר שצריכין להאמין "שאין הקב"ה עושה דבר אחד שתי פעמים" מכ"ש פעמים אין מספר, שמיום בריאת שמים וארץ הוא מעביר יום ומביא לילה וכו' וכו' בכל יום ויום בחכמה נפלאה כזאת, ומי בער ולא ידע וכו'. איך שייך שחכם כזה יעשה חכמה נפלאה כזאת פעמים אין מספר בלי התחדשות נפלא בכל פעם, ובשביל תכלית נצחי וקיים לטובת כל הברואים לנצח, אך באמת אנו מאמינים שהוא ית' עושה חדשות בכל עת ובטובו מחדש וכו', מחדש ממש, שבכל יום נעשים חדשות נפלאות מכח שלא נעשו מעולם, וכמובא מדברינו בשם העץ חיים מהשינוים שנעשים בכל עת ורגע, וכמ"ש בהתורה נ"ד ויהי מקץ, וכל עיקר כוונתו ית' לרמז ולעורר כל בני אדם לרצונו ית'. ואנו צריכים לעורר עצמינו בכל יום ויום לברך אותו ית' ע"ז, ולברך ברכת ק"ש וק"ש בפה מלא ובלב שלם, ולשים לבנו היטב למה שאנו מוציאין בפינו בבחי' שמע השמע לאזנך וכו', שאנו אומרים שאנו משימין לב לזה ומאמינים בזה בלב שלם בכל יום יוצר אור וכו' ובטובו מחדש וכו', ובזה וכו', בזה דייקא מאיר כל יום בתוספת אור יותר וכנ"ל, וזה בחי' קדושה שאומרים בברכת יוצר אור, כי זה עיקר קדושתו ית' שהכל ברצונו ית' וכו'. וע"י הקדושה שמוכירין אז. ע"ז האדם ממשיך ע"ע בכל יום תוס' קדושה. נמצא שע"י ברכת המאורות אנו נכללים בהזקנים שבקדושה שמוסיפין אור קדושה ודעת בכל יום, כי ע"י ברכה זאת כפי מה שזוכין לאומרה בכונה ובלב שלם נתוסף אור וקדושה על האדם בכל יום וכנ"ל, וכן בסיום הברכה "לאל ברוך נעימות וכו' עושה חדשות וכו' המחדש בטובו", כי זה עיקר שבח הברכה להאמין שהוא ית' מחדש בכל יום מעש"ב בחכמה נפלאה באופן שיגלה שהכל ברצונו לכל מי שחפץ להכלל ברצונו ית', כי הבחירה חפשית, והשי"ת עושה חדשות וכו' ובכל שעה באופן שיתעורר האדם להסתכל על האמת לאמיתו. ואעפי"כ אינו מגלה הכל לגמרי. רק באופן שיהי' נשאר לאדם בחירה, אך בחכמתו וטובו הנפלא מחדש בכ"י מעש"ב באופן שתהי' מדה טובה מרובה שיתגלה הארת רצונו בכ"פ יותר עד שבכל יום ויום נתעוררין כמה וכמה לשוב לרצונו ית', עד שסוף כל סוף ישובו הכל אליו ית' ויתגלה הרצון לעין כל שע"ז מבקשין בכל יום אחר המחדש בטובו וכו' "אור חדש על ציון" וכו', היינו כאומר, מאחר שאתה מחדש וכו', וכל כוונתך בשביל התכלית הטוב הנצחי להאיר בלבות בני אדם הארת הרצון, ע"כ אנו מבקשים אותך שתמהר לגמור זאת להאיר אור חדש וכו' שהוא אור אמונת הרצון שיאיר אז (לעין כל כמ"ש כי כולם ידעו אותי וכו') שזה העיקר. וכולנו נזכה לאורו, כי זה עיקר תכליתינו ותקוותינו לנצח, נמצא שע"י ברכה זאת אנו ממשיכים עלינו תוספת אור קדושה ודעת שע"ז אנו נכללים בהזקנים דקדושה וכו'. (ברכת השחר הל"ה סעי' כ"ח מעט תמצית):

ז) (א) **עי'** כאן להלן לק"ה סי' י"א סעי' א'

השייך ודומה לחתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

ז) (א) **עיקר** המוחין שמקבלין ע"י האמונה אין מקבלין אלא מאור הפנים כמו שכתוב באור פני מלך חיים הם המוחין כמו שכתוב החכמה תחי'. מקבלין מאור הפנים

השחר שיסוד הענין להדריך את האדם שע"י כל ענין וענין יתעורר לעבודתו ית' ולהודות ולברך אותו ית' על כל דבר ודבר. כגון בקריאת הגבר הנותן לשכוי בינה וכו' כשלובש יברך מלביש ערומים. פוקח עורים ומתיר אסורים וכן כולם עד המעביר שינה וכו' כי השינה הוא בחי' הסתלקות הדעת והמוחין לפי שעה והוא ג"כ לטובת האדם בשביל שיוכה להתחדשות המוחין שזה בחי' פנים חדשות, כי חכמת אדם תאיר פניו. וע"כ כשרוחץ פניו דייקא יברך המעביר שינה וכו'. (שם סי' מ"ו הל' בה"ש):: (ב) וזה יאר ה' פניו אליך. היינו בחי' הארת השכל והחכמה דקדושה שהיא עיקר החיים ואור הפנים כמ"ש באור פני מלך וכו'. ישא ה' פניו אליך וכו'. וזה אלו דברים שאין להם שיעור וכו' הראיון בחי' הסתכלות שצריכין להסתכל רק על השכל שיש בכל דבר שזה בחי' מצות ראיה ברגלים לקבל אור הפנים וכמבן במאמר מישרא סי' ל'. (ועיין לעיל סי' ד' סעי' ד' ועיין גם להלן סי' י"ג כעי' ז' השייך גם לפה ע"ש (שם סי' מ"ז ברכות התורה) : (ג) וע"כ היו תוקעין בערב שבת כדי להבדיל את העם מן המלאכה. כי התקיעות הם בחי' התעוררות המוחין מתרדמתן כידוע. ומחמת שהחכמה והמוחין של זעל הם בחי' מוחין דקטנות בחי' שינה כנגד המחין שזוכין לקבל בשבת קודש. ע"כ בימי החול הם ימי מלאכה. ע"כ תוקעין בערב שבת להבדיל את העם מן המלאכה ולהכין עצמן לקבל קדושת החכמה והמוחין שמאירין בשבת. וזה ג"כ בחי' התקיעות בעצמן כשארז"ל תקיעת שופר חכמה ואינה מלאכה (א"ה וז"ב התאדמות פני התוקע וכו') (שם סי' רנ"ו) : (ד) מעמידין בתענית זקן וחכם וכו' לא היה וכו' מעמידין אדם של צורה. כי חכמת אדם תאיר פניו, וגם כי דרך

לקומי חלכות

מהלכות תפילין הלכה ה' מענין התנוצצות האור בפנים ע"ש ועי' גם סעי' ד' שם מהל' נפ"א הל"ד ע"ש. (ב) תפלין הם בחי' מוחין בחי' אור הפנים בחי' תליסר תיקוני דיקנא בחי' ארך אפים כי ע"י תפלין זוכין לאריכות אפים, היינו להאריך אפו ורוחו על כל דבר לבל תקצר רוחו מכל המניעות והיסורין והבלבולים שעוברין עליו רק יעשה את שלו ויעסוק בעבו' השי"ת עד שזוכה לעבור עליהן זלבטלם, וזה בחי' הרצועות של תפלין שעי"ז נמתק ונתבטל בחי' רצועה בישא לאלקאה חייביא שמשם כל היסורים והדינים ח"ו,

יקרא דשבתא

אך את שבתותי תשמרו וכו' "לדעת" כי אני ה' מקדישכם, גם שבת הוא בחי' תלת גוונין דעיצא ובת עין כידוע בבחי' ראו כי ה' נתן לכם את השבת כמבואר במאמר בראשית לעיני כל ישראל בלקוטי תגינא סי' ס"ז, היינו בחי' ההסתכלות על השכל, שיש בכל דבר, והשכל הוא בחי' אור בחי' חכמת אדם תאיר פניו, וע"כ ארז"ל ברכו באורה וכו' ברכו באור פניו של אדם וכו' (והמשך להלן) : (יקרא דשבתא סי' א' אשרי תמימי דרך) :

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

דרך האמונה הנקרא מלכות וכו' ויש כמה בחי' באור הפנים, כי יש מקבלים השכל מאור הפנים של התורה כי ע' פנים לתורה, ויש מקבלים מאור פני הצדיקים, כשהצדיק מסביר לו פנים אזי מקבל שכל חדש ונשמה חדשה, כי עיקר השכל מאור הפנים כמו שכתוב חכמת אדם תאיר פניו : (תורה ל"ז סעי' ה') ; (ב) כל המקבל עליו עול תורה. היינו מי שלומד בעיון, שמעיין ומבין חכמות התורה שזהו בחי' אנפין נהירין בחי' חכמת אדם תאיר פניו, ע"י מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ כי נתבטל ממנו השעבוד והתאוות והמדות רעות שלהם שהם בחי' אנפין חשוכין ע"י שקיבל עליו עול תורה שהיא בחי' אנפין נהירין כנ"ל, (תורה ק"א באמצע) ; (ג) וכשאוכל בקדושה וטהרה אזי הוא בבחי' לחם הפנים, כי השכל הוא הפנים כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו. אבל כשאין אכילתו בקדושה אזי אובד פניו היינו השכל ונופל לבחי' שינה, כי עיקר המאכל הוא להחיות הלב כמ"ש ויאכל וישת ויטב לבו וכשארז"ל פתא סעדא דלבא, וכשאין המאכל מבורר ואין אוכל אותו בקדושה אזי מביא רוע אל הלב וע"י רוע הלב נתקלקל הפנים כמ"ש מדוע פניך רעים אין זה כי אם רוע לב. וכן להיפך בקשת הפנים וכו' תלוי בתיקון הלב כנ"ש לך אמר לבי בקשו פני. (תורה ס' פר"ש סעי' ו') ; וע' כאן להלן סי' ט"ו סע' ד' ה' ו' ז' השייכים גם לכאן ;

ז"י בחי' ארך אפים הנ"ל ע"ז עוברין עליהם וממתיקין אותם. גם ע"ז זוכין לקיים בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר היינו להכיר אותו ית' ולהתקרב אליו תמיד בין בטיבו בין בעקו חי"ו בין בעליה בין בירידה, ואפי' אם יזכה לעלות למדריגה גבוה והשגה עצומה אעפי"כ לא ייעף ולא ייגע לעולם ויחתור לבקש עוד את הש"ת ולהשיג עוד יותר ולהתחדש בעבודתו בכל פעם, וכן להיפך בירידה ח"ו לא יפול מ'שום דבר ויחתור משם להתקרב להש"ת בבחי' ואציעה שאול הנך, (לקע"ח תפלין י"ב עפ"י תפלין הל"ה סעי' י"א); (ג) **עיקר** שלימות אריכות אפים הנ"ל הוא שלא יקפיד ולא יכפת ליה שום דבר אפי' בלבו. וע"כ רצועה אחת של תפלין של ראש צריכה להיות עד הלב כנ"ל, ורצועה אחת עד הטבור להמשיך עלינו קדושת הזקן הקטן במעלה שבכולם (מהמעשה מז"ב מיום א') שזכר עכ"פ חתיכת הטיבור, והלואי שנזכה לקבל קדושתו, אבל קדושת שאר המוחין והזכרון של שאר הזקנים אינם מתגלים לחוץ כלל, רק כל אורם נעלמים בהפרשיות של התפלין הגנוזים בתוך הבתים ומשם אנו מקבלים קדושתם בדרך העלמה והסתר, כי קדושת הזכרון שלהם מאד נעלה מאתנו כמובן למשכיל, (לקע"ח תפלין י"א עפ"י תפלין הל"ה סעי' ט"ז), (ד) **הסתכלות** פני הצדיקים הוא מעלה גדולה מאד כי ע"ז זוכין להרבה דברים עד שע"ז נחי' בחי' השפלות של מרע"ה שמלובש בכל א' מישראל שזה בחי' חיים נצחיים, אבל לאו כל אדם זוכה לידע היכן הם הצדיקים הגדולים במעלה עד שע"י הסתכלות פניהם לבד זוכין לכל זה. וגם אי אפשר להיות אצלם בתמידות ולהסתכל בהם בכל יום ובכל עת, אך ע"י הנחת תפלין שהם בחי' אור הפנים בחי' התנוצצות המוחין יכול כל א' מישראל להמשיך ע"ע כל התיקונים והקדושות הנמשכין מהסתכלות פני הצדיקים עד שיזכה לחיים נצחיים בחי' תחיית המתים, שזהו בחי' האושר המקוה לכל, וזה בחי' מה שארז"ל המניח תפלין זוכה לחיים, וזה בחי' השמחה של תפלין כמארז"ל כי חיים נצחיים הנ"ל הם עיקר השמחה הנצחיית, (לקע"ח תפלין י"ז עפי' תפלין הל"ו); (ה) **עיקר** הגשר לעבור עליו בזה העולם הוא אמת, כי האדם צריך לעבור בזה העולם על גשר צר, והעיקר שלא יתפחד כלל. ולזכות לזה לעבור על הגשר צר של זה העולם, הוא ע"י אמת, כמו שאומרין העולם שעם אמת יכולין לעבור את כל העולם. כי עיקר הוא אמת שעל זה עומד כל העולם וכלואו, וכל הבלבולים והמניעות שיש להאדם מעבודת ה', שהעיקר הוא מניעת המוח, עיקר העצה לעבור עליהם הוא אמת שהוא מורה דרך להאדם לעבור על הכל בחי' שלח אורך ואמתך המה ינחוני, וכמ"ש אהלך באמתך. כי האמת הוא הגשר דקדושה שע"י עוברים בתוך כל הכעס השוטפים וניצול מכולם שזה בחי' קריעת ים סוף שהלכו ביבשה בתוך הים בזכות יעקב שהוא בחי' אמת, וזה שפירוש רש"י על פסוק ויעבור את מעבר יבוק עשה עצמו כגשר, כי יעקב הוא בחי' אמת שהוא הגשר לעבור עליו בשלום, (לקע"ח אמת א' עפ"י תפלין הל"ה סעי' מ"א);

נחת תשלחן

היצה"ר להלוך אחר החומר, והיצ"ט הולך אחר הצורה, שהיא בחי' אור הנשמה, ואומר לפניהם דברי כבושין. כי כן דרך היצ"ט להוכיח את האדם הרבה בדברי כבושין ולעוררו לתשובה ומעשים טובים. (שם סי' תקס"ב הל' תעניה בסוף); (ה) עיין לעיל סי' • שאחר סי' ד' סעי' כ"ג מענין התקיעות של ר"ה השייך לכאן מאד ע"ש היטב ע"ש; (ו) ומחמת שהאתרוג רומז לה"א אחרונה בחי' מלכות ע"כ מבואר בו ביותר ענין ההידור שזה נמשך מהארת המוחין הקדושים שנמשכין אליו שמהם עיקר ההידור בחי' חכמת אדם תאיר פניו. וזה בחי' והדרת פני זקן ודרשו רז"ל זה שקנה חכמה, שמשם עיקר האור וההידור בחי' הדרת פנים כנ"ל. (שם סי' תרמ"ח); (ז) הל' בשר בחלב וכו'. מבואר בזוה"ק משפטים דף קכ"ה כי ע"י בשר בחלב נותנין כח לסט"א לינק מהקדושה ח"ו ע"ש ומילא מובן כי אז יש כח להסט"א להתגבר ביותר גם ע"ז יש לו כח ביותר להתלבש במצוות ולהטעות את האדם וע"ז נפרד ונתרחק מהחכמה והשכל והחיות דקדושה שזה עיקר בחי' צלם אלוקים המאיר בפני אדם בחי' חכמת אדם תאיר פניו וכמבואר בסי' נ"ז בלק"מ. וע"כ מבואר בזוה"ק שם. שע"י בשר בחלב סר ממנו הצלם אלקים וכו'. (שם יו"ד

סי' ע"ז הל' בב"ח) ; (ח) הל' ע"ז. כי עיקר שורש כל הע"ז הוא מהיצר הרע שהוא בעצמו ע"ז כמ"ש לא יהיה בך אל זר וכמו שדרז"ל וכן ארז"ל כך דרכו וכו' היום אומר לו וכו' ולמחר אומר לו לך עבוד ע"ז. והוא עיקר הטומאה בחי' ההיפוך ממש מבחי' הקדושה כי הוא עיקר הסט"א והוא בחי' קיא צואה ממש כי אין שם כלל מבחי' האדת השכל דקדושה בבחי' וכבודי לאחר לא אתן וכמבואר במ"א. וע"כ נקראים אלילים כי הם בחי' כלא ממש וכלאו כלום. היפוך מבחי' החכמה דקדושה שהיא בחי' יש מאין כידוע וכו' (ועי' להל' סי' יא סעי' ע"ב השייך גם לכאן). וזה בחי' אסורה בהנאה היא ותשמישיה וניה וכו'. וניה הוא כנגד בחי' השכל דסט"א. כי עיקר הניי והיופי בשרשה הוא מבחי' החכמה שהיא בחי' אור בחי' חכמת אדם תאיר פניו וכו'. וע"כ תשמישיה וניה אע"פ שמועיל להם ביטיל אעפי"כ אסורין לדבר מצוה משום דמאיסת. כי במצוה וקדושה שם עיקר הניי והיופי וההידור והחן דקדושה. אבל הסט"א בחי' ע"ז ותשמישיה אפי' אחר שנתבטלו אעפי"כ נמאסין לעשות עמהם דבר מצוה וקדושה. (שם סי' קל"ט הלכית ע"ז) ; (ט) איסור גילוח הפיאות וזקן עי' בכונות וכו'. ושערות הזקן הם בבחי' חסד ורחמים ששרשם מבחי' החכמה שזה בחי' זקן זה קנה חכמה בבחי' הדרת פנים בחי' חכמת אדם תאיר פניו וע"כ אסור לגלחן. גם שערות הזקן מרמזין לשלוש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם בחי' עסק התורה הנ"ל. וכן מרמזין לשלוש עשרה מדות של רחמים שהם שורש כלל בחי' התפילה. וע"כ אין ממנין שליח ציבור אא"כ נתמלא זקנו כמבואר בש"ע או"ח סי' נ"ג. נמצא שבהפיאות והזקן מרומזין כל התיקונים הנ"ל שהם בחי' כלל קדושת ישראל כנ"ל (שם סי' קפ"א הלי גילוח) ; (י) (עי' לעיל סי' * שאחר סימן ד' סעיף ל') יע"כ מחויב כל אדם לישא אשה וכו' ע"ש. וע"כ כל מי שאינו עוסק בפרי"ר כאלו שופך דמים וכו'. וזה "וממעט את הדמות" בחי' צלם אלקים שהוא בחי' אור החכמה שמאיר בפני אדם בחי' חכמת אדם תאיר פניו וכמבואר במ"א. (שם אהע"ז סי' א) ; (יא) וזה בחי' ברכת חתנים שמברכין ז ברכות שהם כנגד השבע מידות כמבואר בכונות. כי החכמה מאירה בהמלכות ע"י בחי' הז' מידות שהם כלל התורה וכלל העולם כולו. כי ע"י אור השכל והחכמה יכולין להכיר את חשי"ת ולהתקרב אליו ע"י כל דבר שבעולם. כי כל דבר יש לו אחיזה באיזה מידה בהז'. מידות שהם אהבה ויראה ורחמנות וכיוצא בזה בכל המידות. ע"כ יכולין להתקרב להשי"ת ע"י כל דבר שבעולם שכלול מכל הז' מידות כנ"ל. וזה ג"כ בחי' השבעת ימי המשתה שאחר הנשואים כנגד ז' מידות הנ"ל וכו'. וע"כ מצוה לרקד לפני הכלה ולומר שהיא כלה נאה וחסודה היינו בעלת חן וחסד כי כשמקבלת המלכות שהיא בחי' כלה חיות מן החכמה נמשך שמחה גדולה בבחי' תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך. וכתיב באור פני מלך חיים. ועיקר אור הפנים הוא ע"י שמחה בבחי' לב שמח ייטיב פניו וכמבואר במ"א. וזה שמרקדין גם בשעת קידוש לבנה כמובא בש"ע. והריקודין הוא שעולין רגלי הקדושה כביכול מבחי' סטרא דמותא בחי' רגליה יורדות מות אל אור החיים בחי' שמחה. וע"כ מרקדין גם לפני הכלה ואומרים שהיא נאה כי נמשך עליה נוי ויופי מבחי' החכמה העליונה בחי' חכמת אדם תאיר פניו וכו'. (שם אהע"ז סי' כ"ו) ; (יב) הל' יבום וחליצה. מבואר כבר כי צריך האדם להניח בנים אחריו וכו' (עיין לעיל סי' * שאחר סי' ד' סעיף כ"ט) וכו'. ואם אינו רוצה ליבם אזי צריכה חליצה. וזה וחלצה נעלו מעל רגלו וירקה בפניו וכו'. ומבואר בזוהר חדש וכן מבואר בש"ע שעושין לו זאת לבזיון ולאנהגא בי' קלנא. כי מאחר שלא רצה לייבם ולהמשיך נשמת המת בעולם שיעסוק בהמשכת השכל והחכמה בעולם שע"ז נתגלה כבודו ית' עד שע"ז זוכה גם הוא לכבוד בבחי כבוד חכמים ינחלו ובחי' כי מכבדי אכבד. ומאחר שאין הייבם רוצה לעסוק בזה, ע"כ מגיע לו בזיון וקלון בבחי' וכסיל מרים קלון, והיא טובת גם לנפש הנפטר. והיבמה ניתרת ע"ז וכו'. וע"כ כשאינו רוצה ליבם צריכה להחליץ נעלו מעל רגלו ולבטשא ליה בקרקע. להורות שאין לנפש הנפטר לצפות על תיקונו שיתתקן ע"י אחיו רק השי"ת בעצמו ימציא לו תיקון גמור ברוב רחמיו וחסדיו. וזה וירקה בפניו. וע"ז הרוק יוצא הרוח דשביק בה בעלה. וזה בפניו דייקא. כי חכמת אדם תאיר פניו וע"ז זוכה לכבוד בחי' כבוד חכמים ינחלו כנ"ל. ועכשיו כשהיא מכלימתו ומבישתו ע"י

לבבודה ח) שהוא ראשית. שהוא בחי' חכמה. [חיקונים תיקון י"ד

לקומי הלכות

ח) (א) עי' להלן סי' י"א סעי' א' מהל' תפלין הל"ה מענין בכור וראשית הנ"ל לפי הזמנים וחדוש בראשית צריך לחדש העבודה בכל יום וכו' ע"ש. (ב) עי' קדושת הבכור שצריכין לפדותו מיד הכהן עי"ז כמשיכין קדושת הולדת המוחין והחיות שיזכה

פקדון הלכה ד

ח) עיין כאן נכון פקדון הלי ד סעי' יט כ"ג כ"ל:

זמרת הארץ

ח) ארץ ישראל שם עיקר הארת אור השכל. בחי' אוירא דארץ ישראל מחכים. וע"כ נקראת ארץ ישראל, בחי' נחלת יעקב, שנקרא ישראל. אותיות לי ראש. כידוע, שזה בחי' ראשית המביאר בפנים (זמרת הארץ תורה א' בהתחלה).

נחת השלחן

שרוקקת בפניו. בזה נראה וניכר שלא זכה לבחי' חכמה דקדושה שתאיר בפניו רק להיפוך. ועי"ז נפטר ונפרד מהם נפש הנפטר. כי רואה שאין לי מה לצפות על תיקון נפשו על ידם ע"י בחי' המשכת התיקונים הנ"ל שהם בחי' חכמה העליונה בחי' אור הפנים וכו' וע"כ ע"י חליצת הנעל וכו' והרקיקה בפניו נתגלה שאין לו לצפות לזה ויתתקן בחסדי ה' באופן טוב ונאות לו ביותר וכו'. וע"כ צריך שיכוונו שניהם שתהיה מותרת לזר ע"י חליצה זו כי גם תיקון החליצה תלוי רק בכוונת הלב ששרשה מבחי' חכמה כנ"ל. וע"כ קטנה שחלצה חליצתה פסולה וכן אם הוא חרש שוטה וקטן מאחר שאין להם דעת. וזה בחי' הג' דברים שבחליצה וכו' ורקיקה בפניו הוא כנגד בחי' חכמה וכו'. (שם סי' קנ"ו הל יבום וחליצה): (יג) הלכות מיאון. קטנה שאין לה אב יוצאת כמנו במיאון. כי קדושין גמורין שנמשכין מבחי' התיקונים הנ"ל והעיקר מבחי' חכמה שנקראת קודש. ואפילו אם היתה בעצמה קטנה עדיין אלא שקבל אביה קידושיה והתורה זכתה לו בזה ע"כ אינה יוצאת מבעלה אלא בגט וכו'. אבל אם נשאת כשהיא קטנה ושלא מדעת אביה אין קידושיה קידושין גמורים מאחר שעדיין אינה בבחי' דעת וחכמה ע"כ אינה צריכה גט רק יוצאת ממנו במיאון. (שם סי' קנ"ה הל' מיאון):

יקרא דשבתא

ח) (המשך לעיל) וע"כ שבת הוא בבחי יעקב בחי' נחלת יעקב, כי הוא היה הראשין שמבואר בו שמירת שבת כמו שכתוב ויהן סני העיד שקבע תחומין כמו שארז"ל כי יעקב זכה לזה השכל כמוב"ם. (שם סי א') (המשך להלן):

אור זורח

ח) מה שאמר יוסף לאחיו מרגלים אתם, י"ל עפ"י המבואר בליקומי מוהר"ן תורה א' ותורה נ"ד, שהאדם צריך להסתכל בהשכל של כל דבר שהוא בחי' ראשית בחי' ראשית חכמה. וזה שאמר להם "אם כדבריכם", שבאתם לקנות

ח) (א) וזה וכו'. ענין ברכת כהנים יברכך וכו'. ויעקב אבינו ע"י שזכה לבכורה בחי' התקשרות אל השכל

תשייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

ח) דע כי תשובה לשוב הדבר למקום שניטל משם וכו' בחי' זרקא דאודריקת לאחר דאתנטילת מתמן ומאן אתר וכו' חכמה. כי חכמה היא שורש כל הדברים כמו שכתוב כולם בחכמה עשית, לכן צריך כל אחד לשמור שכלו משכלות חיצוניות וכו' כי עיקר החכמה לקנות שלימות אינם רק חכמות אלקות וכו' וכל א' מישראל יש לו חלק אלקי ממעל שהוא בחי' חכמה וכו' ועל שם זה נקראים ראשית וכו' כמ"ש קודש ישראל לה' ראשית וכו' אבל בשעת הולדה השכל מצומצם אצל כל א' ואחד, וכשמתחיל להשתמש בו בהתבוננות עבודת השי"ת אזי שכלו הולך וגדול בבחי' ותרב חכמת שלמה וכו' (תורה ל"ה סעי' א'):

פרפראות לחכמה

ח) עי' להלן פרפראות לחכמה בסי' ס' סעי' ח' השייך לכאן מענין הסתכלות על השכל ובכור ע"ש:

להתחדש בכל עת בעבודתו ית' כאלו היום נולד שזה עיקר החיים בחי' חיים ארוכים שווכין לקבל ע"י קדושת התפלין וע"כ נאמרה פרשה זו בתפלין (לקע"ח מילה א' עפ"י תפלין הל"ה סעי' ט"ו כ'); ועי' להלן סי' י"ט כל הסעיפים מענין הבכורה וכו' ע"ש; (ג) וזה בחי' קדושת בכורים, כי עיקר התגלות הרצון הי' בשעת יציאת מצרים וכו' עשה עמנו השי"ת נסים וכו' ועיקר יצי"מ הי' ע"י מכת בכורות וכו' ואז הוכרח להודות על האמת שהשי"ת מנהיג עולמו כרצונו ושילח את ישראל, כי בכור הוא בחי' ראשית בחי' דעת (כמו שכתוב במ"א) וע"כ נקראים ישראל בכורים כמ"ש בני בכורי ישראל, כי כל ישראל כלולים במשה שהוא הדעת כידוע, וע"כ נקראו ישראל באות' הדור דור דעה וכו' וע"כ השתדל מאד יעקב אבינו ליקח הבכורה מעשו כי עשו הוא חזיר היער, חית קנה, שהם חכמי הטבע, וע"כ לקח ממנו הבכורה כדי להכניע ולהפיל דעתו שלא יינק מבחי' בכור שהוא הדעת דקדושה רק לקח הבכורה לעצמו לזכות בה לזרעו שיהיו ישראל נקראים בכורים, כי עיקר הדעת בשלימות בחי' בכורה שייך לישראל שהם בשלימות דעתם הם מקשרים כל הרצונות לשורש הרצון וכו', וע"כ לא יצאו ממצרים עד שהביא עליהם מכת בכורות שאז נכנע ונפל שר של עשו בחי' בכור דס"א בחי' דעת דס"א של חכמי הטבע והתגבר בכור דקדושה בחי' דעת של ישראל וכו' "וז"ב קדושת הבכור, כי בכור הוא ראשית, לשון התחלה וראשית שזה עיקר הקדושה של איש הישראלי. שצריך להתגבר להתחדש בכל יום, להתחיל בכל יום מחדש ממש, ולא יפול לעולם לידי זקנה ושיבה דסט"א, דהיינו שלא יהיה נזקן ח"ו בעבודתו ובמעשיו הן טובים הן רעים ח"ו, רק צריך להתחדש בכל יום כאלו היום נולד, כמו שאמר רבינו ז"ל וכו' שאסור לאדם להיות זקן אפי' צדיק וחסיד אסור להיות זקן בעבודתו רק להתחיל בכל פעם מחדש, מכ"ש הקטנים במעלה, מכ"ש הגרועים ממש, שבודאי אסור להם באיסור חמור להיות בעיניהם כזקנים, כאלו הם כבר זקנים במעשיהם הרעים ח"ו ואי אפשר להם לשוב עוד ח"ו, רק צריכין להתגבר בכל יום מחדש ולשכות כל העבר רק כאלו נולד היום מחדש, וזה עיקר זקנה דקדושה כשמתחילין בכל יום מחדש ומוסיפין בכל יום קדושה ודעת, וע"כ נקראין כל ישראל בכורים כמ"ש בני בכורי ישראל, כי זה עיקר קדושת ישראל, שלא יהיו זקנים דס"א ח"ו שנמשכין ממלך זקן וכסיל שהם בחי' קצר ימים שבע רוגז רק יתחדשו בכל יום כאלו נולדו היום שזהו בחי' בכור בחי' ראשית והתחלה בכל פעם שזהו עיקר הזקנה דקדושה כנ"ל. וע"כ נפדה הבכור מבן חודש, כי בכל חודש מתחדשת הלבנה וישראל כונין ללבנה, כי זה עיקר קדושת ישראל שהם מתחדשים בכ"פ

אור זורח

שבר בפשיטות, ואין אתם משימים לב להרמזים והשכל שיש בכל דבר, (שאתם צריכים לחפש התכלית שרוצין מכם, היינו למצוא את יוסף הצדיק, אשר זה עיקר כל הסיבות שלהם אז כידוע) ממילא "מרגלים אתם" היינו אתם מסתכלים רק על הרגלין על הטבע, על הרגלין של כל דבר, אבל צריכין להסתכל על החכמה והשכל שבכל דבר שהוא בחי' ראש בחי' ראשית חכמה, ועפ"ז י"ל גם מאמר חז"ל, מצות גר חנוכה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק, היינו גם בצאת האדם לשוק, לעסוק במ"מ, אל יסיל לבחי' רגלין, בחי' מרגלים אתם כנ"ל, לחשוב רק בגשמיות ובחיצוניות, רק יסתכל בהחכמה והשכל שבכל דבר, שהוא הרמזים שמרמז לו השי"ת לקרבו לעבודתו ית' כנ"ל, וצריך נר חנוכה להאיר כ"כ עד שתכלה ויתבטל רגל (בחי' דרך הטבע) מן השוק: (אור זורח חלק ד' דף פ"ב מאמר מר' יצחק בריסק ז"ל):

נחת חשלחן

הנ"ל עי"ז קיבל ג"כ את הברכה וע"כ ארז"ל יברכך בממון וכו'. וזה אלו דברים שאין להם שיעור כי זה הלימוד העמוק אין לו שיעור כלל וכו' (עיין לעיל סי' ד' סעי' ד') והביכורים מרמז על בחי' הארת השכל והחכמה שהוא בחי' בכורה בחי' ראשית כמוב"פ והראיון בחי' הסתכלות על השכל וכו'. וזה אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קימת לו לעולם הבא וכו' כי כבר ארז"ל שיעקב נטל לחלקו העה"ב. ושכר עולם הבא ידוע שהעיקר הוא אור ההשגה והחכמה שישיגו אז אותו ית' בהשגה שלימה. זה עיקר עסקו של יעקב גם בעולם הזה כי היום לעשותם, וכפום מה דאיתדביק בר נש בהאי עלמא הכי איתדביק בההוא עלמא וכו'. רק שאעפי"כ לע"ע כל זמן שהאדם מלובש בגוף

כמו הלבנה, וע"כ הם עתידים להתחדש כמותה, פי כ"א כמו שהתגבר לחדש עצמו בכ"פ כמו כן יקבה לעתיד לחדש נפשו לטובת בבחי' תתחדש כמשר נעוריכי וכו', וזה בחי' תפילין וכו'. כי תפרשיות של תפילין מדברים מיצ"מ ושהכל ברצונו ית', וע"כ פרשה ראשונה היא קדש לי כל בכור, כי זה עיקר בחי' תפילין שהם בחי' התחדשות המוחין בכל יום כאלו נולד היום שזהו בחי' בכור בחי' ראשית וכנ"ל. ועי' בהל' תפילין הל"ה עפ"י התורה אריכת אפים ועפ"י המעשה של העוד וכו' שם מבואר כל ענין זה באריכות נפלא ע"ש. (פדיון בכור הלכה ד' סעי' ד'). (ד) ענין קדושת בכור וכו' עפי' המאמר ויהי מקץ המתחיל צריך לשמור את הזכרון וכו' ע"ש (תורה נ"ד) (עי' כאן לעיל בהשייך להתורה משאר תורות סי' ד' סעי' א'), ועיקר הזכרון לזכור תמיד בעלמא דאתי בחי' הגדלת הדעת שזהו בחי' תפילין וכו' ע"ש היטב, וכו' וזה בחי' כצות בכור וכו', כי הבכור הוא בחי' ראשית בחי' דעת שזה בחי' זכרון הנ"ל שהיא הגדלת הדעת כנ"ל בחי' תפילין כנ"ל, כי פרשה ראשונה של תפילין היא קדושת בכור, וע"כ ישראל שהם מדבקים מחשבתם תמיד בעלמא דאתי, כי זה עיקר עבודת ישראל לזכור תמיד בעלמא דאתי ע"כ הם נקראים בכור כמ"ש בני בכורי ישראל, כי בכור זה בחי' דעת בחי' תפילין בחי' זכרון הנ"ל שהוא לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי כנ"ל. כי עלמא דאתי הוא בבחי' בכור שהוא בחי' ראשית, כי עולם הבא קדם לעולם, נמצא שהבכור הוא בבחי' דעת וזכרון כנ"ל, וע"כ צריכין לשומרו מכח המדמה כח הבהמיות וכו', וע"כ הבכור אסור בגיזה ועבודה, כי גיזה ועבודה הוא עובדין דחול בחי' עבדות ועבדות הוא בחי' עצבות רוח וכו' גם הבכור הוא בבחי' זכרון הנ"ל שהוא לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי כנ"ל שהוא יום שכולו שבת, וע"כ אסור בעובדין דחול, (בכור בהמה טהורה הלכה ב' סעי' א' ב' ד' מעט תמצית); ועי' להלן סי' י"א סע' ג' מענין בכור ראשית מהל' פדיון בכור הל"ה ע"ש (ועי' להלן סי' י"ט בלק"ה מהל' ערלה הל"ג מענין בכור ראשית וכו' ע"ש) (ועי' להלן סי' נ"ב סעי' י"ג ענין בכור ראשית דעת וכו' מבכור בה"ט הל"ד ע"ש) ועי' גם סי' ס"ה סעי' א' ענין בכור ובכיר תם ובעל מום וגיזה ועבודה וכו' מבכור בה"ט הל"ג ע"ש:

נחת השלחן

הוא צריך גם לצרכי הגוף שהם מסטרא דעוה"ז וגם בהם כוונתו רק בשביל התכלית של עוה"ב. אבל לע"ע עכ"פ גם הוא נצרך אליהם. ע"כ הודיעו רז"ל אלו דברים שאדם אוכל מפירותיהם גם בעוה"ז אבל הקרן קיימת לו בשלימות לעוה"ב שזה העיקר אצל איש הישראלי כנ"ל וכו' (עי' לעיל סי' * שאחר סי' ד' סעי' ה' ע"ש). וזה אבל אנחנו עמך בני בריתך וכו' אשר בחר בנו מכל העמים וגם זה לא בצדקותינו ויושר לבבינו רק מאהבת אבותינו אברהם יצחק ויעקב כמו שמקרא מלא דיבר הכתוב בזה. וזה עדת יעקב בנך בכורך דיקא בחי' הבכורה שזכה אליה יעקב כמו"פ וכו' (עי' להלן סי' • • סעי' ה') (שם סי' מ"ז. הל' בה"ת): (ב) ונוהגין ללוש שיעור חלה בבית לעשות מהם לחמים לשבת כי אכילת שבת קודש הוא ואסור להיות לעכו"ם שום אחיזה בה ומקדשין הלחם (שהוא עיקר הסעודה) בקדושה יתירה עוד ע"י שלשין שיעור חלה ומקיימים בו מצות חפרשת חלה שנקראת ראשית בחי' חכמה כמו"פ. (שם סי' רנ"ב): (ג) וע"כ מותר להתחיל במלאכה בערב שבת סמוך לחשיכה אעפ"י שהמלאכה נגמרת בעצמה בשבת. כי עיקר הבירורים שנתבררין ע"י המלאכה הכל הוא רק בכח החכמה שנקראת ראשית כנ"ל. וע"כ כשראשית התחלת המלאכה שנעשית ע"י האדם בעל השכל והחכמה היא קודם שבת אעפ"י שאח"כ נגמרת ממילא בשבת לית לן בה, מאחר שאין האדם עושה שוב כלום רק הכל נעשה ממילא ע"י כח הראשית וההתחלה שמערב שבת אא"כ יש לחוש שמא יחתה בגחלים וכיוצא אז אסור. ובזה מבואר ג"כ מה שכתוב בסי' רנ"ג רנ"ד רנ"ה רנ"ז רנ"ח וכו' בש"ע (שם סי' רנ"ב):

(ד) וזה בחי' לחם משנה של שבת. כי אז מקבלין בחי' שפע כפולה ע"י הארת החכמה העליונה שהוא בחי' ראשית בחי' בכורה והבכור נוטל פי שנים. וע"כ אכילת שבת היא כולה קודש. כי היא בחי' שפע רוחנית מהארת

החכמה דקדושה שהיא עיקר החיות בחי' התחכמה תחיה. וממילא נכלל בזה גם שפע נשמיות בבחי' בצל החכמה בצל הכסף. כי התחתון נכלל בעליון. וע"כ מינית מתברכין כל שיתא יומי כי הוא מקור הברכה וכל ההשפעות נמשכין ממנו. (שם סי' רע"ד): (ח) וזה אשר במאמרו ברא שחקים וכו' פועל אמת הוא בחי' אור השי"ת בעצמו שפעל ועשה הכל בחכמתו ית' שהוא בחי' אמת שהוא בחי' כלל המוחין דקדושה וכו'. וזה בחי' כי שחה לעפר נפשינו וכו'. אז דייקא קומה עזרתה לנו וכו'. כשארז"ל וכו'. וזה מי"ז בחמוז ואילך מפטירין ג' דפורענותא וכו' דברי ירמיהו מתנבא וכו' ומסיים בפסוק קודש ישראל לה' ראשית תבואתו וכו' שהם נקראים קודש וראשית על שם השכל והחכמה דקדושה שהם בחי' קודש וראשית כנ"ל וכו'. שמעו דבר ה' מוכיח אותם העיקר על שפגמו כביכול במלכות שמים והמירו כבודו בלא יועיל וכו' כי שתים רעות עשה עמי אותי עזבו מקור חיים שהוא בחי' שכל דקדוש' שהוא עיקר החיות דקדושה וכן המלכות דק' בבחי' ואתם הדבקים וכו' חיים כולכם היום וכו', ומסיים וכו' הלא מעתה קראתי לי אבי אלוף נעורי אתה. היינו לשוב למקורם ושרשם שהוא בחי' החכמה העליונה דקדושה שהוא בחי' אבא יסד ברתא בחי' אב בחכמה כידוע. וזה ג"כ בחי' ואאלפך חכמה וארז"ל אלף חכמה אלף בינה. הפטרה ג' חזון וכו'. כי פגמו בבחי' חודש וכו'. ושבת שהיא חמה בחי' שמש בשבת צדקה לעניים שאז מאיר בשלימות אור השכל דקדושה וע"כ נקראת קודש כידוע וכו' ואח"כ מפטירין תרתי דתיובתא וכו' ועל כן בהפטרת דרשו מבואר מענין כי לא מחשבותי מחשבותיכם וכו' וכפליג בשבח שומרי שבת שהוא בחי' עולם המחשבה והשכל כנ"ל ובהפטרת שובה וכו' ומסיים מי חכם (דייקא) ויבן אלה נבון וידעם כי ישרים דרכי ה' וכו'. ויש מסיימים בפסוק מי אל כמוך וכו' וזה תתן אמת ליעקב שזה בחי' מדתו של יעקב להסתכל רק על האמת שהוא כלל בחי' המוחין והשכל שמלובש בכל דבר שזה בחי' הבכורה והברכה שקיבל יעקב באמת ובתמים כי הם ממדתו, ואין לעשו שייכות להם כלל כי לא חפץ בברכה ותרחק ממנו וזה חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם.

ותרגומו תזכר לנו עקידת יצחק, חייבו שהשם ית' יעורר וימשיך עלינו זכות החסד לאברהם וזכות עקידת יצחק בכדי שעי"ז יתיו נמתקין כל הבחי' גבורות שמשם יניקת היצה"ר מימרא דעשו ועי"ז נזכה להתגבר עליו ולהתדבק ביצר טוב ובמעשים טובים עד שנזכה עי"ז להתדבק במדתו של יעקב הנ"ל שזה בחי' תתן אמת ליעקב כנ"ל. גם התורה נקראת אמת כמו שארז"ל. וע"י התורה זוכין לכל הנ"ל. (שם סי' רכ"ו ברכת הלבנה): (ו) וזה שאמר השי"י למשה ואמרת אל פרעה כה אמר ה' בני בכורי ישראל וכו' הנה אנכי הורג את בנך בכורך. כי הודיע לו תיכף מעלת קדושת ישראל שהם בחי' בכורים על שם שהם מקשרין עצמן אל השכל דקדושה שהוא בחי' ראשית בחי' בכורה וכו'. וכן בחי' המלכות דקדושה נקראת בכורה כמ"ש אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ וכו'. ואח"כ היתה מכת בכורות נגד בחי' החכמה והמלכות שהם בחי' בכורה כנ"ל כי החכמה הוא בחי' ראשית ממעלה למטה, ומלכות הוא ראשית ממטה למעלה בחי' ראשית חכמה יראת ה' כידוע וכו'. (שם סי' תנ"ג): (ז) וזה בחי' תענית בכורים בערב פסח זכר לנס וכו'. כי מאחר שזכו לבחי' בכורה שמרומזת להמשכת התיקונים הנ"ל. ע"כ עליהם מוטל ביותר לעסוק ביום זה בתשובה ותענית להכניע בחי' המלכות דסט"א שעיקר אחיזתה בבחי' האכילה שזה בחי' מה שאמר עשו הלעיטני נא ועי"ז פגם בקדושת הבכורה כמ"ש שם ויבז עשו את הבכורה וכנ"ל. (שם סי' תס"ח): (ח) וזה חם מה הוא אומר מה זאת כי מרגיש גם הוא הארה חדשה בנפשו ואין לו שכל חריף להעמיק כ"כ בחכמתו וכו' וזה ויהרוג ה' כל בכור בארץ מצרים וכו' וזכינו אז לקדושת הבכורה הנ"ל (עיין בכוונות) וכו'. צא ולמד מה בקש לבן הארמי לעשות ליעקב אבינו עליו השלום וכו' כי יעקב אבינו זכה לבכורה ולברכה שמרמז על קדושת התיקונים הנ"ל. ובשביל זה וישטום עשו את יעקב וכו'. (והוכרח יעקב אבינו לברוח אל לבן ונאמר שם וישלח יצחק את יעקב וכו' אל לבן וכו' אחי רבקה אם יעקב ועשו. בזה רומז לנו הכתוב כי שורש הרע שבעשו הי' מלבן כמארז"ל רוב בנים הולכים אחר אחי אמם. ולבן היה קליפה קשה ורעה יותר מעשו ותוספת לילך לשם ולהכניע הסט"א משרשה ולברר משם

כל קדושת ישראל שהם תאמתות והשבטים וע"כ בששלח לעשו עם לבן גרתי וכו' נפל עליו פחד גדול כשארו"ל. וזת שמסמר בעל התגדה ולבן בקש לעקור את הכל וכו'. (שם סי' תע"ב): (ט) וע"כ אין מברכין וכו'. שהחיינו בין המצרים כי אין מאיר בהם בחי' החכמה וכו'. וע"כ על פדיון הבן שהוא מצות שנזדמנה לו מן השמים בימים הללו ודאי מברך. כי במצוה ובכל דבר שבקדושה בודאי מאיר ומתגלה אור החיות דקדושה גם אז בפרט במצות זו של פדיון הבן שהיא המצוה של קדושת בכורה שהיא בעצמה בחי' ואורת החכמה הנ"ל שהיא בחי' ראשית בחי' בכורה כנ"ל וכו' (שם סי' תקמ"ט): (י) וזה יענך ה' ביום צרה ישגבך שם אלהי "יעקב" דייקא וזה ישלח עזרך מקודש בחי' אור השכל הנ"ל שהוא בחי' קודש. שזה ענינו של יעקב לקשר עצמו אל אור השכל ועי"ז תתפלה מקובלת ונענה בתפלתו. וע"כ אמר יעקב דייקא ואעשה שם מובח לאל העונה אותי ביום צרתי וכו' (שם סי' תקס"ב): (יא) בליל ט"ו וכו' ואח"כ בשמיני עצרת ושמחת תורה וכו' ואז השמחה גדולה מאד יעקב הוא רישא לחדוותא וכל ישראל עולין אז לתורה וכו'. וע"כ מוציאים אז בש"ת ג' ספריב אקורין בהם והם כנגד בחי' הג' ספרים הנפתחיב בר"ה. צדיקים גמורים הדבקים בהתה"ק וכו' ובמלכות דק' ובחכמה הקדושה וכו'. רשעים גמורים וכו'. בינונים וכו'. בראשית שהוא כנגד ספרן של צדיקים גמורים הדבוקים בכל הבחינות הנ"ל בשלימות. וכל הבחי' הנ"ל כלולים בתיבת בראשית. כי בחי' המלכות נקראת ראשית ממטה למעלה. וז"ב בראשית בשביל היראה וכן בשביל מעשר שזה בחי' מלכות. וכן תתורה נקראת ראשית דרכו. וזה בראשית בשביל התורה. וכן החכמה נקראת ראשית בחי' בכורה. זה בראשית בשביל ביכורים. בשביל משה. תיבת בראשית עצמו מורה על החכמה כתרגומו בחוכמתא וכמבואר הרבה בזה בתיקונים. וזה בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית על שם שזכו לכל הבחי' הנ"ל. וישראל עלו במחשבה תחילה. כי רק בשביל זה נברא העולם בגין דישתמודעין ליה ע"י כל התיקונים הנ"ל. ואח"כ מסר והולך כל סדר הקריאה של מעשה בראשית. וכל נברא בחכמה נפלאת בבחי' כולם בחכמה עשית שזה בחי' ל"ב אלקים שבמעש.ז בראשית כנגד ל"ב נתיבות התבונה. כי בכל דבר מלובש חכמה ושכל נפלא באופן שיכולין להתקרב להשי"ת ולהשיג אלקותו יתי' עי"ן ומסיימין בשבת שכלול ג"כ מכל התיקונים הנ"ל הכלולים בתיבת בראשית. וזה בחי' שבת בראשית. כי סוף מעשה במחשבה תחילה. ושבת הוא בחי' תכלית שמים וארץ. וכל הבריאה כולה היתה בשביל קדושת שבת שכלול מכל התיקונים הנ"ל. (שם סי' תרס"ד): (יב) וע"כ קורין בחטכה קרבנות הנשיאים וכו'. כי הקמת המשכן וכו' אשכחן משכן דאקרי מקדש וכו' ומקדש הוא בחי' המשכת המוחין בחי' קודש. וע"כ כל מי שיש בו דיעה כאלו נבנה ביהמ"ק בימיו וע"כ הוקם המשכן ע"י משה דייקא שהוא בחי' דעת כידוע. וזה וימשח אותו ויקדש אותו וכו' כי המשיך עליו הקדושה משורשו שהוא בחי' שמן משחת קודש. ואז ויקריבו נשיאי ישראל ראשי בית אבות וכו' שזכו לבחי' ראשית והתמנות שהוא מבחי' מלכות דקדושה. ולהמשיך אור החכמה והמוחין הקדושים שהם בחי' ראש וראשית. וע"כ היו גם הם ראשי בית אבותם של ישראל וכו'. וע"כ בחנוכה שהיה בכסלו בשכר שנגמר בו מלאכת המשכן כשארו"ל. ע"כ קורין בו בקרבנות הנשיאים, עד שביום ח' מסיימים בפרשת הדלקת המנורה ע"י אהרן הכהן הגדול שהוא בבחי' החכמת העליונה ונרמז בזה ענין הגס של חנוכה שהיה ע"י הכהנים וכן ענין הדלקת נר חנוכה כמו שדרשו רז"ל וכו'. (שם סי' תרע"ח): (יג) וזה בחי' הד' פרשיות. כי שקלים וזכור הם הכנה לפורים להכניע קליפת המן עמלק וכו'. וזה בחי' ראשית גוים עמלק כנגד בחי' השכל שהוא בחי' ראשית וכו'. ע"י נתינת שקלים ניצול מיצה"ר. וזה כי תשא את ראש בני ישראל זה בחי' המשכת החכמה והמוחין שהם בחי ראש וראשית. לפקודיהם שזה בחי' מלכות וכו'. וגם כפשוט שהוא לשון מנין וכו' שלא יהיה נגף וכו' ונתנו איש כופר נפשו וכו' ועיין זוה"ק פקודי דף רכ"ח ע"ב מבואר שם לענין זה. וז"ל בגין דקודש איהו רזא עילאה דכל דרגין וכו' ואית לי' לבר קודש אחרא לתתא דקיימא תחותיה ואקאים בחושבנא ומנין. אוף הכי ישראל אינון קודש דכתיב קודש ישראל לה' ואינון יהבי

קודש אחרא פורקנא דילהון דקיימא בחושבנא וכו' עיין שם ובמקדש מלך תמצא מבואר כל ענין הנ"ל.וכו'. וזה בחי' הג' תרומות שהוזכרו בפרשה זו היינו כנגד הג' בחינות הנ"ל שהם פחין ותודה ומלכות וכל אחד מהם הוא בחי' תרומה. החכמה הוא בחי' קודש בחי' ראשית בחי' תרומה שהיא ראשית דגנך ונקראת קודש כמו שדרז"ל בכל קודש לא תגע לרבות את התרומה וכו'. התורה נקראת תרומה וכן המלכות נקראת תרומה וכו'. וזה בחי' מה שארז"ל לענין הג' תרומות הנ"ל. אחת לאדנים שזה בחי' מלכות וכו', ואחת לקרבנות הציבור שזה בחי' התורה וכו', ובשני תרומות אלו הדל והעשיר שוין, כי כל ישראל חייבים בקבלת מלכות שמים ועול תורה ומצות כולם כאחד מקטון ועד גדול. ואחת היא תרומת המשכן ולא היה יד כולם שוין בה וכו' זה כנגד בחי' ההתקשרות וההסתכלות אל השכל דקדושה והשגת המוחין הקדושים בזה אין יד כולם שוה רק בבחי' נודע בשערים בעלה כל חד כפום מה דמשער בליביה שזה בחי' מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. או י"ל כי התרומה של קרבנות הציבור היא בחי' התיקון של ההסתכלות אל השכל דקדושה כדי להתקרב ע"י"ז להש"ת ע"כ נקרא קרבנות הצבור ע"ש ההתקרבות להש"ת שזה עיקר בחי' הקרבן שמקריב העולמות לשלימותן היינו להש"ת. כי סילוקא דקרבנות עד אין סוף. ובזה יד כולם שוה. "כי כל אחד מישראל צריך להסתכל על אור השכל ולהתקרב להש"ת ע"י"ז אעפ"י שיש בענין זה של השגות השכל מדריגות הרבה. אבל בכלל הענין כולם שוין בחיוב ענין זה. וגם כי השכל והחכמה הוא בחי' אחדות אחד כי הוא למעלה מהמספר והחשבון שזה בחי' קודש דלעילא דקיימא בלא חושבנא כנ"ל בשם הזוה"ק. וע"כ יד כולם שוה בו, והתרומה של נדבת המשכן הוא כנגד בחי' התורה וכו'. ובזה אין יד כולם שוה, כי יש שמחויב לעסוק בתורה יומם ולילה ויש שמחויב לקבוע עתים וכו'. עוד י"ל כי שקלים רומז לבחי' השכל דקדושה שהוא בחי' שקל הקודש. כי קודש הם המוחין והחכמה כידוע ונקרא שקל כי עיקר המשקל וההכרעה של כל ענין וענין הוא ע"י השכל בחי' שיקול הדעה. וע"כ היו נותנים מחצית השקל דייקא לכל אחד שזה עיקר הידיעה דקדושת שידע שעדיין הוא בבחי' מחצית ולא השיג ידיעה שלימה עדיין שזה בחי' תכלית הידיעה הוא אשר לא נדעך. זכור הוא בחי' הכנעת מלכות הרשעה בחי' היצה"ר שרוצה להסריד מן השכל דקדושה וכו'. (שם סי' תרפ"ה); (יד) וע"כ צריכין לתרבות בצדקה ומתנות לאביונים בפורים וכו' וזה בחי' משלוח מנות איש לרעהו וכו' וזה בחי' שני מנות לאדם אחד. כי הארת החכמה הוא בחי' בכורה שהוא בחי' פי שנים בחי' לחם משנה כמובא לעיל בענין שבת. וזה בחי' אורך ימים בימינה וכ"ש עושר וכבוד כי בזה כלול גם בחי' הברכות שקיבל יעקב. כי בצל החכמה בצל הכסף וכו'. (שם סי' תרצ"ה) (טו) וזה בחי' מה שדרז"ל כי החיים אלו הצדיקים שבמיתתן קרויים חיים (הם דייקא) יודעים שימותו וכו'. ע"י"ז דייקא זוכין לתכלית הידיעה השלימה שהיא עיקר החיים. עד שגם במיתתן קרויים חיים. וזה מצינו בענין יעקב ועשו בעצמו. כי עשו אמר הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה, נמצא שהוחלט עצמו למיתה עד שביזה את הבכורה שהיא בחי' החכמה שהיא עיקר החיים. ויעקב אבינו שהשתדל עצמו רק בזה וע"כ קיבל הבכורה והברכה עד שזכה לחיים אמיתיים ואמרו עליו רז"ל יעקב אבינו לא מת. וע"כ באמת הוא בחי' התיקון והשלימות של כל הבריאה כולה כשארז"ל עולמי עולמי מי בראך וכו' יעקב וכו' היינו כנ"ל (שם יו"ד סי' י"ט) (טז) וע"כ הטריפה אסורה כי מאחר שיש בה טריפות בידוע שגברו עליה הדינים ביותר עד שנאחז בה הכסילות מאד וכו' וע"כ אסורה באכילה לישראל שמקושרים אל בחי' חכמה בחי' קודש, וזה ואנשי קודש תהיון לי וכו' וע"כ יעקב אבינו שהי' מקושר אל השכל דקדושה בשלימות זכה לבטל כל מיני טריפות שהם מבחי' טירוף הדעת סטרא דמוחא וע"כ אמר ללבן טריפה לא הבאתי אליך וכו'. (ועי' לעיל סי' ד' סעי' י"ד ועי' להלך סי' י"א סעי' ס"א) (שם יו"ד סי' ס"ט הלי טריפות). (יז) **חנה** בדין פסוקת הגרגרת ברובו ונקובת הושט במשהו נתבאר לעיל קצת (כי הגרגרת שהיא הקנה אינו נפסל בשחיטתו אלא אם נשחט רובו בפסול, כי מאחר שעל ידו נכנס ויוצא הרוח חיים ואצל ישראל שרשו הוא בבחי' הקדושה בחי' יעקב ע"כ אינו נפסל אלא ברובו מה שא"כ הושט שהוא בחי' עשו נפסל במשהו.

וזתו כעין שארז"ל לעניין מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה והני מילי בישראל וכו'. הייגו כנ"ל) ואי לאו דמסתפינא חוי אמינא בדרך צחות בענין המבואר בש"ע סי' ל"ג שעורות הושט החיצון אדום זהפנימי לבן וכו' כי כבר נתבאר שחקנה מרמז לבחי' יעקב שבחר לחלקו העוה"ב שאין בו אכילה ושתיה שזה בחי' הקנה. וזה בחי' הקול קול יעקב בחי' הקנה מוציא קול והוא ג"כ בחי' קנה חכמה שהיא מדתו של יעקב (א"ה עי' בכתבי האריז"ל שמדת הבינה ירדה לגרון וכו'). ועשו אחיזתו בבחי' הושט שבו עיקר אכילה ושתיה וכו' כמובן כל זה בזוהר הק'. והנה יעקב ועשו היו שניהם בבטן אחת וגם בלידתם נאמר וידו אוחזת בעקב עשו, שזה בחי' הקנה והושט שבטבע הבריאה הם מחוברים יחד. וע"כ אם נפרד הושט מהקנה וכו' טריפה. כי זה מדתו של יעקב שלא להפריד הושט שהוא בחי' העוה"ז שיש בו אכילה ושתיה מהעוה"ב שהוא בחי' הקנה. כי הלא ההכרח גם ליעקב להשתמש בהדברים של העוה"ז, רק שעושה הכל בחכמה וכל מעשיו לשם שמים. מה שאין כן עשו הוא מקלקל סדר הבריאה ומפריד את בחי' העוה"ז מהעוה"ב לגמרי, שזהו בחי' נפרד הושט מן הקנה, ע"כ טריפה, כי זה מבחי' סטרא דמותא וכו' (ועי' להלן סי' י"א סעי' ס"ב) (שם סי' ל'); (יח) מבואר בזוה"ק משפטים דף קכ"ה כי ע"י בשר בחלב נותנין כח להסטרא אחרא ליגק מחקדושה ח"ו וכו'. וזה שנסמך איסור בב"ח בס' משפטים ובס' יתרו למצות ביכורים שמצוה זו היא בחי' קדושת החכמה והשכל דקדושה שהוא בחי' בכורה וכמובן גם בתיקון י"ד וכו' ועי' להלן סי' י"א סעי' ס"ח (שם סי' פ"ז הל' בב"ח); (יט) כי כשרואה אדם שיצרו תוקפו וכו' אזי מצוה לישבע ולינדור כדי לזרז עצמו כשארז"ל וכו' כי ארז"ל הנודר כאלו נודר בחיי המלך שזהו בחי' חכמה בחי' החכמה תחיה כנ"ל וכו'. וע"כ יעקב אבינו שזכה לבחי' החכמה ותשכל דקדושה הי' ראש לנודרים כמ"ש וידר יעקב נדר וכו' וכשארז"ל. וע"כ ארז"ל (במ"ר פ' וישלח) שכשאיחר יעקב נדרו אמר לו הקב"ה יעקב שכחת נדרך קום עלה וכו' ואם אין אתה עושה כן הרי אתה כעשו מה עשו נודר ואינו מקיים וכו' וע"כ הולכין בנדרים אחר כוונת הנודר שהוא מבחי' החכמה והמוחין שהם עיקר שורש הנדר (שם סי' ר"נ הלכות נדרים); (כ) וע"כ התרת נדרים הוא ע"י חכם דגמיר וסביר. היינו שזכה לעסק התורה בחי' דגמיר בחי' ליגמר אינש וכו'. וגם סביר. שהוא בעל סברא ובעל שכל שהוא מבחי' החכמה והשכל העליון הנ"ל. וכן יכולין להתיר נדר תלתא דגמירו להו וסברי, שיכולין עכ"פ לקבל הארת השכל קצת, וכיון שהם שלשה מאיר בהם בחי' אור קדושת יעקב אבינו ע"ה שכלול מכל השלשה אבות בחי' יעקב חבל נחלתו כמו שדרשו רז"ל. וע"כ יכולים להתיר הנדר ששם שרשו כנ"ל. וע"כ התר נדריכ הוא ע"י חרטה שמתחרט בעיקר הנדר מתחילתו ומשרשו. וע"כ יכול החכם או השלשה הנ"ל לעלות לשרשו שהוא בבחי' חכמה ולהתירו. ואם אינו מתחרט מעיקרו צריכין לבקש לו פתח וכו' והפתח הוא ג"כ מבחי' חכמה בחי' בחכמה פותח שערים, וגם כי בחי' ספירת החכמה הוא בניקוד פתח כידוע. וע"כ אין פותחין לו בנולד. כי מאחר שעיקר ההתרה הוא ע"י אור החכמה וארז"ל איזהו חכם הרואה את הנולד וע"כ א"א להתיר לו ע"י שלא ראה את הנולד שזה ההיפוך מבחי' חכמה כי אז אינו מתחרט אלא מן הנולד ואילך ולא מעיקרו (ועי' פנים בש"ע בזה) (שם סי' רכ"ח); (כ"א) מ"ע על האיש ללמד את בנו תורה וכו' כי עיקר מצות הולדת הבנים הוא בגין דישתמודעין לי' וכו' וע"כ מצוה ללמד גם את בן בנו תורה שזה בחי' יעקב שזכה לאור השכל דקדושה והי' בן בנו של אברהם אבינו ע"ה וכו' (שם סי' רמ"ה הלכות מלמדים); (כ"ב) (עיין לעיל סי' ד' סעי' כ' מענין יעקב וכו' ומענין בראשית לעיני כל ישראל ע"ש היטב); (כ"ג) **פדיון** בכור אדם ובהמה ופטר חמור. עיין בהקדמת הזוהר הק' שע"י פדיון בכור קונה לו חיים ופדה אותו מסטרא דמותא. ועיין זוהר בא דף מ"א מובן שם שבזה נמדה מתחות שולטנותא דיצר הרע וכו', היינו כי כלל ישראל נקראים בני בכורי על שם בחי' השכל דקדושה שהוא בחי' בכורה וכמובן במאמר הנ"ל בפנים. כי עיקר הולדת האדם הוא רק בשביל המשכת השכל הנ"ל. וע"כ הבכור שהוא הולדה ראשונה ויש לו חלק בכל ההולדות הבאים אחריו כמובן בכתבים. וע"כ מתגרה אז בחי' עשו שביזה את הבכירה כי הוא בחי' הסט"א והיצה"ר שמבזים את השכל דקדושה ומתגברים אז למנוע ולעכב ההולדה

ומה נמשך עפ"י רוב הקישוי לידה שבהולדה ראשונה בחי' צדה כמבכירה. וע"כ צוותה התורה לפדות את הבכור וליתן את הפדיון לכהן שהוא בחי' החסד בחי' חכמה ודעת דקדושה ועל ידם עיקר התגלות התורה בחי' יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל וכתיב כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. וע"כ עי"ז נפדה הבן בכור מסטרא דמותא בחי' הסט"א בחי' עשו שאמר הנני הולך למות וזוכה לחיים שהם בחי' השכל והחכמה דקדושה בחי' והחכמה תחיה. וזה בחי' החמשה שקלים שנותנים לכהן ומבואר בזוהר הק' דף מ"ב שזה כנגד הה' שנתוסף לאברהם וארז"ל (נדרים ל"ב ע"ב א'. שה"א זאת מרמות שהשליטו גם על חמשה אבריו שדרך היצה"ר להתגרות בהם מחמת שאינם ברשותו של אדם והם שתי עינים שתי אזנים וראש הגויה ונתנם הקב"ה ברשותו של אברהם ע"ש בהמפרשים. נמצא שה"א דאברהם מרמות שנתן לו כח ביותר להתגבר על יצרו זכן ארז"ל בהדיא ה' ברך את אברהם בכל שהשליטו ביצרו וזה כמשיכין ע"י נתינת הה' שקלים לכהן בעד הבכור. וזה ג"כ בחי' קדושת בכור בהמה טהורה שצריך ליתנו לכהן. כי גם הולדת בהמה טהורה של ישראל הוא ג"כ בחי' המשכת השכל הנ"ל. כי השכל דקדושה מלובש בכל דבר כי כולם בחכמה עשית בפרט בבהמה טהורה שהיא בבחי' המלכות דקדושה כידוע בפרט כשחיא של ישראל. וע"כ צריך ליתן את הבכור שהוא הולדה ראשונה שלה לכהן שכלול טבל התיקונים הנ"ל. (ועיין להלן סי' כ"ז סע' ט"ז ענין סטר חמור). וע"כ פרשת קדש והיה כי יביאך המדברין מקדושת בכורים מרמזים לאותיות י"ה של השם הוי' יח' כמבואר בזוהר הק' כי הם בבחי' המשכת המוחין הק' שהם בחי' אותיות יו"ד ה"א הנ"ל. (שם סי' ש"ה): (כד) הלכות חלה ותרומות ומעשרות ומתנות עניים וראשית הגז. כי ע"י שמפרישים חלה שנקראת ראשית ומרמזת לבחי' חכמה שבמלכות כמבואר בכתבים ונותנים אותה לכהן שכלול מכל התיקונים הנ"ל ע"ז ממשיכין קדושה על הלחם של ישראל שיזין אותו ויקבל על ידו חיות דקדושה מבחי' החכמה העליונה, וע"כ העושה כל עיסתו חלה לא עשה כלום עד שישייר מקצתו. כי זה עיקר בחי' "מה שצריכין להסתכל על השכל שיש בכל דבר כדי שיתקרב להשי"ת ע"ז הדבר". והיינו כי מאחר שהשכל והחיות דקדושה נשתלשל ונתלבש בדברים גופניים וגשמיים שהם מכסים וממשיכין על האור והשכל דקדושה המחיה אותם. ע"כ צריך האדם לתת לב ע"ז ולהסתכל היטב על הפנימיות של הדבר שהוא השכל שהוא בחי' ראשית. וידע שזהו העיקר והחיות של כל דבר, וגוף הדבר בעצמו הוא רק בבחי' שיריים ולבושים שמתלבש בו אור השכל והחיות. ועי"ז מאיר לו השכל שיתקרב להשי"ת ע"י כל דבר שבעולם אפי' ע"י ענינים גשמיים. וזה עיקר שלימות הבריאה בבחי' כל מה שברא הקב"ה לא ברא אלא לכבודו וכו'. משא"כ אם אינו משייד כלל רק עושה הכל חלה אזי אינו נקרא חלה אז תרומה כי שוב אינו ניכר מעלת האור והשכל של מהות גוף הדבר. כי עיקר מעלת האדם הוא בבחי' ויבדל אלקים בין האור ובין החושך וכו' ואז ויהי ערב ויהי בוקר וכו' כי ע"ז נתתקן גם החשך שיכיר גם על ידו אחדותו ית' שזה בחי' יום אחד שדרז"ל שהיה הקב"ה יחיד בעולמו שזה ג"כ בחי' התרומה שנקראת ראשית דגנך וצריך ליתנה לכהן וכו'. (ועיין להלן סי' י"ג סע' ע"ח ענין מעשרות ותרומות ומתנות עניים. (וזה ג"כ בחי' ראשית הגז לכהן וכו'. עיין להלן סי' ס"ו סע' ל"ט) (שם סי' שכ"ב הל' חלה): (כה) הלכות יבום וחליצה. מבואר כבר כי צריך האדם להניח בנים אחריו שיעסקו בזה לקשר עצמם אל השכל. שיש בכל דבר ולהכיר הבורא ית' ע"י כל דבר שזה תכלית כוונת הבריאה ועי"ז נחשב כאלו הוא בעצמו חי בזה העולם. וכשארז"ל כל המניח בן עוסק בתורה כאלו לא מת. עוסק בתורה דייקא. כי ע"י עסק התורה עי"ז עיקר המשכת התיקונים הנ"ל שהם עיקר בחי' החיים. רק שזה הבחירה בידם אם לעסוק בתורה, אבל עכ"פ החיוב עליו להניח בנים, וע"כ מי שמת ולא הניח בנים או בנות ואז מיתתו הוא בחי' סטרא דמותא ממש ח"ו מאחר שלא נשאר אחריו שאירית בארץ שיעסקו בהמשכת התיקונים הנ"ל עד אשר מחמת זה ארז"ל על מי שאין לו בנים שנחשב גם בחיי כמת. ומכש"כ לאחר מיתתו ממש ר"ל. וע"כ מצאה לו התורה הק' תקנה ע"י שאחיו מאב שנמשכו שניהם משורש אחד ואב אחד שמרמז בשרשו לבחי' חכמה בחי' אב בחכמה. וע"כ כשישא את אשת המת שנשאר בה איזה רשומו

כמוצרת התכמה שמשפיע בה בעלה הראשון שמח שזה בחי' האי רוחא דשביק בה בעלה וע"כ עי"ז יתגלגל נפש הנפטר בבן הנולד מזיווג זה ויחזור לעסוק בהמשכת התיקונים הנ"ל, היינו להמשיך בחי' התכמה והשכל הקדושה בעולם שזה בחי' בכורה וכו'. וזה שאמר הכתוב והיה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו המת ולא ימחה שמו מישראל. הבכור דייקא, בחי' בכורה הנ"ל, שרק בשביל זה נתיבמה בכדי לחזור ולהמשיך נשמת הנפטר בכדי שיעסוק בהמשכת השכל דקדושה שהוא בחי' הבכורה, שבשביל זה לקח יעקב את הבכורה מעשו, וכל בני ישראל נקראים בכורים, כמאמר הכתוב בני בכורי ישראל. וע"כ זה הנולד ממצות יבום שהוא בחי' בכור, ע"כ הוא יקום על שם אחיו המת כי הוא יעסוק בהמשכת התיקונים הנ"ל שהוא בחי' שם כנ"ל, וזה ולא ימחה שמו בישראל, שמו דייקא. ודו"ל דרשו והיה הבכור וכו' קאי על היבם שמצוה בגדול האחים לייבם והוא יטול נחלת המת בנכסי אביו. והוא ג"כ מחמת הנ"ל, כי מחמת שעוסק להמשיך נשמת המת בעולם ולהעלותו מבחי' סטרא דמותא אל אור החכמה וחיים שהוא בחי' בכורה, ע"כ נקרא היבם בכור ונוטל נחלת המת. כי על ידו נחשב גם אחיו המת כאלו הוא חי וע"כ נוטל הוא את נחלתו (ועיין ש"ע סי' קס"ג), ואם אינו רוצה לייבם אזי צריכה חליצה. וזה וחלצה נעלו מעל רגלו וירקה פניו וכו' ומבואר בזוהר חדש וכן מבואר בש"ע שעושין לו זאת לבזיון ולאנהגא ביה קלנא, כי מאחר שלא רצה לייבם ולהמשיך נשמת המת בעולם שיעסוק בהמשכת השכל והחכמה בעולם שע"ז נתגלה כבודו ית' עד שע"ז זוכה גם הוא לכבוד בבחי' כבוד חכמים ובחי' כבודי אכבד, ומאחר שאין היבם רוצה לעסוק בזה, ע"כ מגיע לו בזיון וקלון בבחי' וכסיל מרים קלון, והוא טובה גם לנפש הנפטר. והיבמה ניתרת ע"ז, כי מתחילה היה נפש הנפטר כרוך אחר אחיו, כי היה מצפה שיחזור ויבנה על ידו ובשביל זה לא רצה בחי' הרוחא דשביק בה בעלה לצאת ולפטור ממנה כי היה מצפה על תיקונו ע"ז, וע"כ אמרה תורה לא תהיה אשת המת החוצה יבמה יבא עליה וכו', אבל עכשיו שעומד בפני ב"ד ואומר בפירוש לא חפצתי לקחתה מובן מזה שלא מצאה חן בעיניו וחזיבור שביניהם לא יהיה בבחי' חיבור דקדושה בשלימות ע"כ מצאה לה התורה תקנה אחרת ע"י חליצה, כי השכל דקדושה המלובש בכל עניני העולם הזה הם בבחי' רגלי הקדושה בחי' הארץ הדום רגלי (עיין מאמר מקץ זכרון סי' נ"ד). והיצה"ר והסט"א שעיקר שלימתם בעוה"ז עיקר אחיזתם הוא רק בבחי' רגלי הקדושה כביכול בבחי' ואתה תשופנו עקב בחי' רגליה יורדות מות וזה בחי' עון עקיבי יסובני, וע"כ יעקב אבינו שזכה לבחי' השכל דקדושה נקרא יעקב, כי זכה לקשר כל עניני העוה"ז שהם בבחי' רגלין בחי' עקב, והוא היה מקשר הכל אל השכל והחכמה שהיא בחי' היוד של יעקב (ועיין בתיקונים תיקון כ"ו מובן ג"כ שסוד החליצה היא בסוד מה שלקח יעקב אבינו את הבכורה וכו' ע"ש), ומחמת שעיקר אחיזתם הוא בבחי' רגלין ועקב ע"כ צריכין שם שמירה יתירה ביותר שזה בחי' משארז"ל לעולם ימכור אדם וכו' ויקח מנעלים לרגליו, מהאשה היא ג"כ בחי' רגלין בחי' רגלי חסידיו ישמור דא אתתא וכן אמרז"ל שהיא מעמדת לבעלה על רגליו, וכן נקראת נעל כמובא בתיקונים של נעליך וכו' דא אתתא, וע"כ נפש של זה הנפטר בלא בנים ר"ל הוא כרוך אחר אשתו בגין דאי רוחא דשביק בה, וכן כרוך בעקב אחיו כמשארז"ל כי הוא מצפה שיחזור ויתתקן על ידם, על ידי שיחזרו וימשיכו את נשמתו בזה העולם שהוא בבחי' רגלין ומאירין בו בחי' מט"ט וסנד"ל שהם בחי' נעל וסנד"ל שנתלבש בהם כביכול בחי' רגלי הקדושה העליונה כמבואר בזוה"ק ובתיקונים. וע"כ כשאינו רוצה לייבם צריכה להחליץ נעלו מעל רגלו ולבטשא ליה בקרקע. להורות שאין לנפש הנפטר לצפות על תיקונו שיתתקן ע"י אחיו, רק השי"ת בעצמו ימציא לו תיקון גמור ברוב רחמיו וחסדיו. וזה וירקה בפניו וע"י הרוק יוצא הרוח דשביק בה בעלה וזה בפניו דייקא כי חכמת אדם תאיר פניו וע"י זוכה לכבוד בחי' כבוד חכמים ינחלו כנ"ל ועכשיו שהיא מכלימתו ומבישתו ע"י שרוקקת בפניו בזה נראה וניכר שלא זכה לבחי' חכמה דקדושה שתאיר בפניו רק להיפוך וע"י נפטר ונפרד מהם נפש הנפטר כי רואה שאין לו מה לצפות על תיקון נפשו על ידם ע"י בחי' המשכת התיקונים הנ"ל שהם בחי' חכמה העליונה בחי' אור הפנים וחלכות שהיא בחי' מדרגה האחרונה

זוהר משפטים קכ"א ע"ב] ב"ש [תהלים קי"א] ט) ראשית חכמה. וזה בד' [בראשית כ"ז

לקוטי חלכות

ט) (א) עי' לעיל סי' ו' סעי' ד' מלקע"ח יראת סעי' כ' ענין ראשית חכמה יראת ה' (ועי' כאן ביאור הליקוטים סי' יג סע' א' על הפסוק ראשית חכמה שמביא רבינו ז"ל; (ב) עיין להלן סי' נ"ב סעי' י"ג ענין ראשית חכמה יראת ה' באריכות כבכור בה"ט הל"ד ע"ש; (ג) עיקר השגת אלקות וידיעת הבורא ית' אינו נתפס בלב ומוח כ"א ע"י היראה שהוא עיקר ההשארה והקיום של הדעת והחכמה הק'. וכל מה שממשיך ע"ע יראה ביותר ע"י"ז יכול לתפוס בדעתו זריחות והתנוצצות אורו ית' יותר ויותר, (לקע"ח השגת אלקות כ"א, עם"י בכור

ביאור הליקומים

ט) עיין כאן להלן בביאור הליקומים סי' יג סעי' א' מענין ראשית חכמה יראת ה' ע"ש וחטב כי שיך לכאן וחקא ע"ש:

נחת השלחן

בחי' סוף דבר בחי' רגלין. וע"כ ע"י חליצת הנעל והרקיקה בפניו נתגלה שאין לו לצפות לזה ויתחזק בחסדי ה' באופן טוב ונאות לו ביותר וע"כ בזמן הזה אפילו שניהם רוצים בייבום אין מניחים אותם לייבם אע"כ ניכר וידוע שכוונתם לשם מצוה. כי עיקר תיקון נפש הנפטר ע"י הייבום שיחזור ויבא לזה העולם בכדי שיוכל לעסוק בהמשכת התיקונים הנ"ל חלוי רק בכונת הייבם כמבואר בזה"ק על פסוק אם ישים אליו לבו ורוחו ונשמתו אליו יאסוף. משא"כ אם לא יהיה כונתם לשם מצוה רק לשם תאוה שהיא מצד היצה"ר סטרא דמותא ר"ל אין אפשר שיתתקן ע"י"ז נפש הנפטר ויעלה מסטרא דמותא אל אוי החיים וא"כ פוגע הייבם באיסור ערוה ח"ו, וע"כ טוב יותר לחלוץ. וע"כ חולצין ברגל ימין כי נפש הנפטר שכרוך בעקב אחיו בשביל תיקונו. העיקר הוא בבחי' רגל הימין בחי' לב חכם לימינו, כי זה עיקר רצונו וכונתו של נפש הנפטר כנ"ל. וע"כ מצות חליצה בג' דיינים ישראלים שהם כנגד בחי' הג' אבות שהם בחי' כלליות התיקונים הנ"ל ומוסיפים עליהם עוד שנים לפרסומי מילתא שזה ענין בחי' הקדושה בחי' לא מראש בסתר דברתי כמבואר לעיל בהלי' קידושין. וכן כאן לענין חליצה שלכאורה היא כנגד התורה שחייבה אותו לייבם שזה בחי' הבזיון וקלון שיש לו להייבם. בשביל זה ע"י החליצה כנ"ל וכמבואר בשו"ע, לכן מפרסמים הענין לידע שגם זה אינו מצד הסט"א ח"ו שזרכה לבא בגניבה בסתר. אבל ענין זה של החליצה נעשה בפרסום ובאתגליא מאחר שהכל נעשה עפ"י מצוות התורה הק', ואע"פ שנתבאר לעיל שבזיון של החליצה להחלוץ הוא בבחי' וכסילים מרים קלון, אעפ"כ מאחר שאמרו שבזמן הזה מצות חליצה קודמת מטעם הנ"ל שלא יהיה כפוגע בערוה. ע"כ גם זה בכלל מה שארז"ל מיטב שיקרא שומה וכו' ואל יהיה רשע שעה אחת לפני המקום. וע"כ צריך שיכוונו שניהם שתהיה מותרת לזר ע"י חליצה זו, כי גם תיקון החליצה תלוי רק בכונת הלב ששרשה מבחי' חכמה כנ"ל. וע"כ קטנה שחלצה חליצתה פסולה וכן אם הוא חרש שוטה וקטן מאחר שאין לחם דעת. וזה הג' דברים שבחליצה שהם חליצה ורקיקה וקריאה. והם כנגד הג' תיקונים הנ"ל, חליצת המנעל הוא נגד בחי' המלכות כנ"ל. ורקיקה בפניו הוא כנגד בחי' חכמה. קריאת בחי' עסק התורה שהיא בקריאה. ויש עוד לבאר עפ"י הנ"ל כמה ענינים שבסימנים האלו כמובן (שם סי' קנ"ו): (כ) תפלת ערבית שתיקן יעקב אבינו ע"ה שהוא היה עוסק בזה ביותר לקשר עצמו אל השכל שיש בכל דבר כמוב"פ וזכה לעמוד נגד עשו שהוא בחי' היצה"ר בחי' מל' דסט"א וליקח ממנו הבכורה והברכה וכו' (וע' להלן סי' מ"ח ס"א ב' וסי' ל"ג סעי' א' ע"ש (שם אוה"ת סי' רל"ה):

ט') (א) וע"כ צריכין להוסיף מחול על הקודש בכניסתו וביציאתו (של שבת) כדי לכלול גם ימי החול ולקשרם בקדושת שבת. וע"כ מאחרין תפילת ערבית של מוצאי שבת. וזה

חשייך ודומה לחתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

ט) עיין כאן להלן סי' ל' סע' ג' ראשית חכמת יראת ה' חשייך לכאן:

בה"ט הל"ד סעי' ב', ועי' יראת צ"ז (מובא להלן סוף סימן זה מבואר שם באריכות); (ד) **כל** עיקר השגת אלקות וידיעת הבורא ית' אינו נתפס במוח ולב כי"א על ידי היראה שהוא עיקר ההשארה והקיום של הדעת והחכמה הק' בחי' כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חסר הקיום. כי זה ידוע שהשי"ת מרומם ומנושא למעלה מכל התכמות והמחשבות כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל, רק בחסדו הגדול חמל עלינו ונתן בנו כח לקבל פחדו ומוראו ואימתו עלינו, ורק עי"ז אנו יודעין ממנו ית', וזה בחי' "ראשית חכמה יראת ה'" וכתיב "יראת ה' ראשית דעת". כי עיקר הדעת והחכמה הוא רק לידע ממנו ית' בבחי' השכל וידוע אותי, ועיקר זה הדעת והחכמה לידע ממנו ית' א"א לקבל כי"א ע"י היראה, כי ידיעת והשגת אלקותו ית' אין נמשך על האדם כי"א בבחי' והחיות רצוא ושוב דהיינו ע"י שזוכה האדם לבטל עצמו אליו ית' בתכלית הביטול שהוא בחי' למעלה מהמחשבה, ואח"כ כשב מהביטול בבחי' ושוב, אז נשאר רשימה בדעתו מזריחת התנוצצות אורו ית', וע"י הזריחה של הרשימה הזאת נופל פחד ויראה ואימה גדולה על האדם זאת היראה הוא עיקר ההשארה והקיום שנשאר זנתפס בלב האדם מזריחת התנוצצות אורו ית', כמו מלך גדול ואדיר שעובר במדינה שנופל פחד ויראה ואימה גדולה על כל מי שעובר לפניו אעפ"י שאינו רואה אותו בחי' אימת מלכות כי עיקר המלכות הוא אימה ויראה בחי' כוראה של מלכות שאעפ"י שהמלך יושב על כסא מלכותו בחדרי חדרים, אעפי"כ אימתו ופחדו על כל בני המדינה. כמו כן להבדיל ברבי רבבות הבדלות שהשי"ת מרוכם ומנושא ורחוק מאד מכל המחשבות והידיעות שבעולם. ואין נתפס במוח כי אם פחדו ויראתו ואימתו הגדולה שהוא בחי' מלכות, כי כל ידיעתינו ממנו ית' הוא רק בבחי' מלכות בחי' יראה, וע"כ עיקר השלימות היא היראה שהוא עיקר ההשארה והקיום של זריחת אורו ית' כנ"ל, וכל מה שממשיך ע"ע יראה יותר, עי"ז יכול לתפוס בדעתו זריחת התנוצצות אורו ית' שהוא בחי' רוח נבואה כמבואר בפנים (לקע"ח יראה צ"ז עפ"י בכור בה"ט הל"ד סעי' ב'); (ה) **היראה** הוא בחי' אוצר ממש שאוצרת וכונסת בתוכה כל טוב אמתי ונצחי כל גנזיא דמלכא שהם ידיעת והשגת אלקותו ית', וזה בחי' יראת ה' היא אוצרו (לקע"ח יראה צ"ח עפי' בכור בה"ט הל"ד סעי' ב'); (ו) **עיקר** בריאת העולם הי' בשביל לגלות יראתו ומלכותו וכל הנסים ונפלאות ואותות נוראות שעשה השי"ת במצרים ועל הים וכו' הכל הי' כדי לגלות יראתו ומלכותו. (שם יראה צ"ט עפי' בכור בה"ט הל"ד סעי ג'); (ז) **לפעמים** שולח השי"ת על האדם פחדים של יסורים וכיוצא כדי שיתבונן עי"ז לשוב אליו ית' כדי שיעלה כל היראות הנפילות לשרשן דהייגו ליראה אותו ית', ועיקר עליית היראות

נחת השלחן

שאומרין אתה חוננתנו בברכת אתה חונן זמתפללין שינצלו מכל חטא ועון שהוא נצד יצה"ר מל' דסט"א ושנהיה מדובקים ביראתו ית' בחי' מוראה של מלכות דקדושה הוא עיקר התכמה דקדושה ג"כ כבחי' הן **יראת ה' היא חכמה** ואח"כ אומרים ויהי נועם שאז"ל על הארת המוחין העליונים ששם עיקר הנעימות וכו'. ואח"כ אומרים ויתן לך שהם הברכות שקיבל יעקב וכו'. (שם סי' רצ"ג); (ב) **מכת** בכורות נגד בחי' החכמה והמלכות שהם בחי' בכורה כנ"ל כי התכמה היא בחי' ראשית ממעלה למטה ומלכות הוא ראשית ממטה למעלה בחי' **ראשית חכמה יראת ה'** כידוע וכו' (שם סי' תנ"ג); (ג) **וזה** שאז"ל לענין **ערבי נחל** וכו' וקנה שלת אדום היינו בחי' החכמה שלו שהוא בחי' קנה בחי' קנה חכמה קנה בינה כמבואר במ"א הוא אדום. אדום רומז לגבורה כידוע וגבורה הוא בחי' יראה שה עיקר שלימות החכמה בחי' ראשית חכמה יראת ה' וכתיב הן יראת ה' היא חכמה. ויראה היא בחי' מלכות בחי מוראה של מלכות כמבואר במ"א. (שם סי' תרמ"ה); (ד) **ומחמת** שהאתרוג רומז לה"א אחרונה בחי' מלכות ע"כ מבואר בו ביותר ענין ההידור שזה נמשך מהארת המוחין הק' שנמשכין אליו שמשם עיקר תהידור בחי' חכמת אדם תאיר פניו וכו' וזה בחי' והדרת פני זקן ודרז"ל זה שקנה חכמה שמשם עיקר האתר וההידור בחי' הודת זקנים כנ"ל. ומחמת שבבחי' זאת שם עיקר המלחמה בחי' זאת ירושלים שמתיה בין הגוים וכו' כידוע ע"כ אז"ל אתרוג דומה ללב ששם עיקר המלחמה

הנפולות והוא ע"י הדעת שידע שחבל ממנו ית' ולא יתלה שום דבר בטבע ובמקרה חי"ו, רק כל מה שיעבור עליו יאמין וידע כי הכל ממנו ית' וישוב אליו ליראה מלפניו ית' לבד. ועי"ז עולה מגדר בהמה לגדר האדם, כי כל זמן שאינו מעלה היראות והנפולות דהיינו שמתיירא מגוף הדבר שמפחידו כגון מחיה רעה ולסטים ומכות ויסורין ח"ו או הוא כמו בהמה ממש, כי גם בהמה יש לה כל אלו היראות והפחדים כידוע בחוש, ואם כן מה יש יתרון לאדם מן הבהמה, ועיקר ההבדל שבין האדם לבהמה הוא שהאדם יש לו דעת לידע ולהבחין שיש אדון מנהיג מושל ומשגיח ית' שמאתו הכל והוא שולח על האדם לפעמים כל אלו הפחדים כדי שישוב אליו ית' כמ"ש ויגל אוזם למוסר ויאמר כי ישובון מאוז וכו', וכשמעלין היראה אל הדעת שעי"ז עולין מבהמה לאדם זה בחי' קרבנות, ואח"כ זוכין לילך עוד מדרגא לדרגא ולהתחזק בכל פעם ביראה גדולה יותר עד שזוכה ליראה עילאה דהיינו שלא יצטרך עוד להתעורר ליראה ע"י דברים תחתונים שהם בחי' יראות הנפילות הנ"ל, רק יתעורר ליראה גדולה מהשכלתו לבד ברוממותו וגדולתו ית' ואז הוא בגדר האדם בשלימות. (שם יראה ק' ע"י בכור בה"ט הל"ד סעי' ג' ד') ; (ח) **היראה** בחי' מלכות הוא בראש ובסוף בחי' סוף מעשה במחשבה תחלה. כי מתחלה ועד סוף עיקר השלימות ע"י יראה ואפי' מי שנפל מאד ח"ו אפי' אם נפל לעבירות ח"ו צריך לו ג"כ שיחי' לו יראה מהשי"ת להתחזק א"ע בכל נקודה ונקודה שיוכל למלט נפשו מרע ולמשוך א"ע לאיזה טוב, ואל יפטור א"ע מאחר שכבר נפל כ"כ א"כ הותר לו הכל ח"ו חלילה לא תהי' כזאת בישראל כי אין חושך ואין צלמות להסתר שם כל פועלי און, כי גם בשאול תחתיות ומתחתיו צריכין ליראה את ה' מאד מאד, כי בבל מקוטות ממשלתו, ועיקר התחלת היראה הוא יראת העונש, ועי"ז דיקא עיקר עליית היראות הנפולות עד שזוכה אח"כ ליראה עילאה שבאה ע"י התבוננות הלב בגדולתו ורוממותו ית'. (שם יראה ק"א עפ"י בכור בה"ט הל"ד סעי' י"ד) ; (ט) **עיקר** שלימות שמו וכסאו ית' הוא ע"י שלימות היראה. כל הקדושות הם בחי' יראה בחי' יראו את ה' קדושיו, יראת ה' אפי' יראת העונש הוא שמחת וחיים ומוספת ימים. (שם יראה ק"ב ק"ג ק"ד, עפ"י בכור בה"ט הל"ד סעי' ו' ז' י"ד) ; (י) **עיקר** השלימות הוא יראה. וזה עיקר מתן תורה שניתנה בקולות וברקים וקול שופר חזק מאד ויחרד כל העם וכו' וכתיב ולבעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו, אך אח"כ התגרה בהם הבע"ד במעשה העגל, והתיקון הי' בכ"ם יום האחרונים שהם מאלול עד יו"כ שהם ימי יראה כי נקראים ימים נוראים, ועיקר התיקון בר"ה שאז ממשיכין יראה גדולה ועצומה ע"י השופר, וזה שמתפללין או הרבה על התגלות היראה שזה עיקר התגלות

נחת חשלחן

שבין שני היצרים שהם במחשבות שבלב כמבואר במאמר לשמש סי' מ"ט. וע"כ ביארו רז"ל בענין האתרוג הלכות הרבה, וזה אתרוג חיבש שאינו מוציא שום ליחה ואז הוא בבחי' מיתת הלב כי שלט בו המלכות דסט"א סטרא דמותא בחי' עשו שאמר בפיו הנה אנכי הולך למות. וע"כ הוא פסול. כי נפסק ונתרחק לגמרי מבחי' מימי החכמה והדעת דקדושה ומיני התורת הק' שמהם עיקר החיות והלחות שבאתרוג. וכן אם ניקב נקב מפולש כל שהוא ויש בו חיסרון משהו בזה ראינו ג"כ ששלט בלבו כח הסט"א חיצה"ר כ"כ עד שעבר הפגם כל לבו מצבי לעבר, ויש אומרים שאם הגיע הנקב עד חדרי הזרע שהוא עיקר הסנימיות שלו נקרא ג"כ מפולש. ומאחר שניכר בו ג"כ איזה חסרון מבחוץ הייט שנראה החיסרון בפועל ממש אפילו אם הוא רק חיסרון דק מאד שהוא רק במשהו אעפי"כ פסול, מאחר שעשה בו רושם כ"כ עד שהוא נקב מפולש ויש בו חיסרון, ממילא ראינו שנפגם הלב מאד ע"י המלך זקן וכסיל שעל ידו כל החסרונות שבלב בבחי' וגם בדרך כשסכל הולך לבו חסר וכו'. וכן בהרבה מקומות בס' משלי קורא להכסיל והרשע הנמשך אחר עצת יצרו בשם חסר לב. ויש אומרים דנקב מפולש פוסל אפילו באין בו חיסרון כלל. וחיסרון כל שהוא פוסל אפילו באינו מפולש, וזה שכתב שם בהג"ה שנהגו להכשיר הנקבים שנעשו בעודו במחובר באילן ע"י קוצים וכו' ע"ש. תיינו כל זמן שמחובר לעסק התורה בתמידות שהוא בחי' עץ החיים או יכולין להתתקן אפילו נקבים שיש בהם

תפלות כמ"ש ובכן תן פחדך וכו' נצוך על כל המעשים וכו' וכן מתפללין על צמיחת קרן לדוד עבדך, כי אז ממשיכין התגלות משיח, ומשיח יהא עצם היראה עילאה מאד. מאד כמ"ש והריחו ביראת ה' כי משיח ימשיך יראה עלאה ונפלאה מאוד בעולם עד שעי"ז כולם יקיימו את התורה ולא יפרו עוד את בריתו לעולם כמבואר בכמה פסוקים, ועתה אנו ממשיכים עלינו האורה מיראה עילאה הזאת בר"ה ע"י כח הצדיקים שאנו נוסעין אליהם ובפרט ע"י הצדיקים שוכני עפר שאנו משתטחין על קברם בערב ר"ה, כי כל צדיק אמיתי הוא בחי' משה משיח, והם ממשיכין עלינו גם עתה בכל דור יראה עילאה ונפלאה כפשוט שנזכה כולנו להתחזק בהשי"ת ולבלי ליפרד ממנו ח"ו בשום אופן בעולם, ועיקר התפשטת היראה הנ"ל ממשיכין עלינו הצדיקי אמת בכל דור ודור בארבעים יום האחרונים הנ"ל, והעיקר בר"ה ויו"כ שאז מתפללין על זה ורבתא כנ"ל. (לקע"ח אלול קמ"ז, עפי' בכור בה"ט הל"ד סעי' ה') עי' פורים ס"א (מובא להלן):

(יא) עמלק הוא מעולם רצועה מרדות לישראל ודחצה לכסות ח"ו בהיראה תק' מהשי"ת לבד ודחצה להסחיד את ישראל ולהפיל עליהם יראות תנפולות ח"ו וכן המן רצה ג"כ להגביד מאד בחי' תיראות הנפולות וצוה שכולם יכרעו וישתחוו לפניו כאלו אין שום יראה עילאה ח"ו, רק רצה שיתיראו מבנו שיש לו גדולה והתנשאות בזה העולם, ועיקר כחו הי' ע"י שהשתחוו לצלם ונתנו מסעודתו של אותו רשע שע"י כל זה נגמו בחיראה תק' והמשיכו עליהם היראות הנפולות והתגבר כ"כ ביראות הנפולות שהם בחי' תוקף הדינים עד שרצה להשמיד ולהרוג ולאבד וכו' וסבר שאין מי שיוכל להעלות יראות הנפילות כאלה ולהמתיק תוקף הדינים כאלה, אבל השי"ת חמל על עמו ושלח לפניהם את מרדכי ואסתר שזכו ליראה עילאה מאד מאד. עד שהי' להם כח להמשיך בצעקתם ותעניתם היראה עילאה דעילאה שימשיך משיח בעולם שהוא בחי' ריח בחי' והריחו ביראת ה' שזה בחי' מרדכי ואסתר שנקראת הדסה וכן מרדכי הוא מר דרור שכל זה על שם הריח והיראה הנפלאה מאד מאד בחי' בשמים ראש מר דרור שהוא ראש לכל הריחות והיראות. ומגודל עוצם היראה הנפלאה ועילאה שזכה מרדכי הי' לו כח לבטל ולשבר ולעקור קליפת המן עמלק בכל דור ודור, «והייתי לבטל בכל דור בכל אדם ובכל זמן תוקף היראות הנפולות ולהמשיך על כל אי מישראל הארה נפלאה מהיראה עילאה דעילאה שע"י היראה הזאת יבא משיח והכל ישיבו אל ה' מכל מקום שהם», «כי יראה זאת נמשכת בשכל עליון כזה ממקום קדוש ועליון ונורא ונשגב כזה עד שא"א לקלקלת ח"ו בשום אופן בעולם» והוא נפלאות ההארה עצומה שמאירה בפורים מה שאין כן בשום זמן כמבואר

נחת השלחן

חיסרון ויוקרם עליהם עוד ובשר, וע"ש ג"כ לענין אם חנקב הוא כאיסר. וזה מבואר עפ"י משארז"ל ברכות דף כ"ח לענין הכריעות שבתפילה שהוא להראות שמקבל עליו עול מלכות שמים ומוראו ונכנע לפניו, אמרו שם, עולא אמר עד כדי שיראה איסר כנגד לבו, ועי"ש עוד. וחמטבן שם לכאורה הוא, דריב"ל סבירא ליה שצריך לכרוע דייקא עד שיתפקקו כל חוליות שבשדרה, וזה מורה על הכנעה גדולה שיכרע כל גופו, ועולא ס"ל דדי כשמראה ההכנעה עד שיראה כאיסר כנגד לבו, כי הלב הוא העיקר שבגוף, כמ"ש מכל משמר נצור לבך כי ממנו תצאות חיים. ור' חניא ס"ל דדי בנענוע הראש לבד וכו' עי"ש. עכ"פ מבואר שהכנעת הלב באמת לקבל עליו מורא שמים הוא שנראה כאיסר כנגד לבו, ועכ"פ אם יש באתרוג שהוא כנגד הלב נקב כאיסר פוסל בו ואף שאינו מפולש כי זה מורה על שנפגם קדושת לבבו. וגם בזה יש פלוגתא. דיש אומרים דאינו פוסל אלא בחיסרון כאיסר ויש אומרים דפוסל גם בלא חיסרון. כאחר שהפגם ניכר כ"כ, וכן בחיסרון באתרוג שאינו ניכר רק שהחיסרון הוא בפנים, היינו שלא נשה בו החיסרון שום רושם בפועל ממש רק שהוא בכח עדיין, ג"כ יש פוסלים. ויש מכשירין מאחר שקליפתו תחיצונה קיימת, וכן חדרי הזרע קיימים מבפנים, ומובן ג"כ עפ"י הנ"ל. ובזה תבין לבאר עוד כמה ענינים המבוארים בזה, וזה בחי' חניעטעים שמנענעים עם חלולב לכל חד' רוחות ומעלה ומטה, לחורות כי מלכותו בכל משלה. ובכל דבר שבעולם יש שכל דקדושה, שיכולין

בכוונת ״היינו שנמשך אז האורה ושכל כזה עד שהיראה בשלימות עליון ונפלא כזה עד שהיא כאירה בכל אדם שבעולם בכל דרגא״ כי **היראה תלויה בדעת**, וע״כ הדר קבלוה בימי אחשורוש, והכל ע״י תוקף היראה עליונה מאד שנמשך בפורים שעי״ז מקבלים עליהם מחדש עיקר קיום התורה שלא יפרו עוד את התורה לעולם כמו שיהי׳ לימות המשיח שזה בחי׳ ולבעבוד תהי׳ יראתו על פניכם לבלתי תחטאו הנאמר במתן תורה שהי׳ בהתגלות היראה מאד ״זה בחי׳ גודל עוצם השמחה של פורים בחי׳ וגילו ברעדה כי כל מה שהיראה גדולה יותר ונמשכת מדעת עליון יותר אזי השמחה גדולה ביותר״. וזה בחי׳ קריאת המגילה שהוא פרסומי ניסא שמפרסמין שאין להתיירא משום אדם ומשום דבר שבעולם כי״א מפני השי״ת לבדו, כמו שראינו בחוש בתוקף הנס הנורא הזה ע״י מפלת המן וגדולת מרדכי וזה בחי׳ כי נפל פחד מרדכי עליהם פחד מרדכי דייקא בחי היראה עילאה הנ״ל (לקע״ח מעט תמצית פורים נ״ד עפ״י בכור בה״ט הל״ד סעי׳ ו׳ ז׳ ט״ז); (יב) **בכל** הימים הקדושים נמשך יראה גדולה כפי קדושת היום ״כי בשבת זיו״ט אז מאירין מוחין גדולים מאד אזי היראה עם דעת גדול שזהו עיקר השלימות ״ועי״ז נמשך על האדם שמחה רבה״ בחי׳ וגילו ברעדה. וזה בחי׳ שמחת שבת ויו״ט, ״ובפורים אז נמשך דעת גדול ונפלא כ״כ שמאיר למטה בבחי׳ מלכות ומתפשט אור הגדול והנורא הזה בחי׳ חכמה עילאה עד תכלית העשיה כמבואר בכתבים, ועי״ז היראה שהיא בחי׳ מלכות מאירה בדעת עליון ונפלא מאד שהיא בחי׳ היראה של משיח בחי׳ והריהו ביראת ה׳ שוחו בחי׳ מרדכי בחי׳ בשמים ראש מר דרור. שהיראה מאירה ומריחה בריח נפלא ונורא מאד עד שמגיע הריח טוב של היראה עילאה מאד אפי׳ להרחוקים מאד להחיותם ולהשיבם לחשי״ת, כי כל מה שהחולה גדול ביותר הוא צריך רופא גדול ורפואות יקרים ביותר, שזה בחי׳ ההאורה והריח טוב הנמשך עליהם מיראה עילאה דעילאה הנ״ל. (שם פורים נ״ה עפ״י בכור בה״ט הל״ד סעי׳ כ׳); (י״ג) **האורה** והשמחה והששון של פורים הוא בבחי׳ תפלין שהם בחי׳ יראה עם דעת ומוחין גדולים מאד שזהו בחי׳ עוצם השמחה של פורים כנ״ל. (שם נ״ז עפ״י בכור בה״ט סעי׳ כ״א); (יד) **עיקר** היראה מתגלה בעת האכילה כמבואר במ״א, וזהו גודל מעלת קדושת סעודת פורים שיקרה מאד מחמת שאז מאיר היראה נפלאה מאד, וע״כ המאכלים של פורים הק׳ שהם בבחי׳ יראה שהיא עם דעת נפלא הם נקראים מנות בחי׳ מן ממש שהי׳ ג״כ בבחי׳ דעת נפלא ויראה קדושה כמבואר בפנים. ומחמת שבפורים נמשך הארה נפלאה וחסד נפלא מאד עד שכל המדריגות הגבוהות מאירין במדריגות הנמוכות מאד כאלו הם שוין בבחי׳ איש ורעהו כמבואר בכוונות. וזה סוד משלוח מנות איש לרעהו, כדי להמשיך ולהאיר ע״י הארת פורים שכל המדריגות הגבוהות מאד ישלחו הארת היראה עילאה של פורים (שנמשכת על מאכלי פורים כנ״ל) לכל המדרגות הנמוכות שנקראין עתה ״איש ורעהו״ כאלו הם שוין מחמת גודל הארת שמחת פורים, אך אעפי״כ יש מדריגות שהם נמוכין כ״כ שאפי׳ בפורים א״א לקרותם בשם רעהו מעוצם ריחוקם להתקרב להשי״ת על ידו. וזה בחי׳ מה שבחזרת הגיענעם מביאים הלולב כנגד הלב והחזה, כי זה עיקר שלימות הידיעה והשכל **להמשיכם אל הלב** בבחי׳ וידעת היום והשבות אל לבבך זכר. וע״כ מנענעים בהודו לה׳ תחילה וסוף ובאנא ה׳ הושיעה נא, כי כשזוכין לנצח המלחמה עם הכלי מלחמה שהם בחי׳ הדי מינים שבלולב, בזוהאי צריכין להודות לה׳, כי אלמלא הקב״ה עזרו לא היה יכול לו. אבל אעפ״כ בתוך זה עצמו בתוך הברכות וההודאות שעל הענר, צריכין בתוך זה לצעוק הרבה גם על העתיד,

נחת השלחן

אנא ה׳ הושיעה נא, כי המלחמה תמידיות, ובכל יום ויום יצרו של אדם מתחדש ומתגבר עליו ומתנכל עליו בנכלי ערמימיות שלו לצודו ברשתו, וכמו שארז״ל לא מצאו לעשרים מגילה לשלושים וכו׳ לא מצאו לשבעים מגילה לשמונים וכו׳, ע״כ צריכין לצעוק תמיד אליו ית׳, וגם כי הישועה בעצמו מה שוכו לנצח המלחמה, ג״כ עדיין אינו בתכלית השלימות כפי גודל מעלת קדושת כל אחד מישראל וכפי התכלית והשלימות שצריך כל אחד מישראל להשיג, ע״כ צריכין לצעוק הרבה לחשי״ת בכל עת, אבל אעפ״כ

ויריידתם מאד מאד, וגם עליהם צריכים לרחם ולהשפיע להם היראה עילאה הנ"ל, וזה בחי' ומתנות לאביונים, כי היראה עילאה מאירה בפורים בריח טוב ונפלא כ"כ עד שמגעת גם לכל המדריגות הנמוכות מאד מאד בבחי' כל אפושם יד לקבל הארת היראה עילאה הנ"ל נותנין לו, וגם כפשוטו ע"י מצות צדקה ומתנות לאביונים מעלין היראות הנפילות שהם בבחי' עניות וחוכין לקבל הארת היראה עילאה הנ"ל. (לקע"ח פורים ב"ח עפ"י בכור בה"ט סעי' כ"ב) : (טו) יש נפשות חלושות מאד מאד שא"א להחיותם בשום מאכל ומשקה דקדושה כ"א בריחות נפלאים יכולין להחיות ולהשיב גם נפשות כאלו, ועיקר הריח דקדושה הוא היראה עילאה ונפלאה מאד הנ"ל, (לקע"ח יראה ק"ז עפ"י בכור בה"ט סעי' כ"ט) : (טז) היין הוא בבחי' גבורות בחי' יראה וע"כ יש בו שני בחי' כי לפעמים הוא בבחי' יראות הנפילות שהם בחי' עניות וזה בחי' נעשה רש, אבל זכה נעשה ראש בחי' מוחין ודעת גדול שהוא בחי' יראה עילאה הנ"ל. וע"כ בפורים שמאירה יראה נפלאה מאד מצוה להרבות בשותיית יין המשמח שהוא בחי' היראה עילאה עד דלא ידע וכו' ומבואר בכתבות כדי להשפיע איזה הארה גם להניצוץ שבקליפות, כי בפורים מאירין הארה נפלאה מהיראה הנ"ל לכל הניצוצות הרחוקים מאד המונחים בעמקי עמקי הקליפות, גם לשם מגיע הריח טוב והנפלא של היראה עילאה המאירה בפורים, כי הוא ית' חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח כידוע. (לקע"ח פורים נ"ט עפ"י בכור בה"ט סעי' כ"ב) : (יז) פורים הוא הכנה לפסח שהוא ראשון לכל השלש רגלים שהם זכר ליצ"מ. כי בחמת תוקף הגליות לא הי' אפשר לנו להמשיך עלינו קדושת פסח ויצי"מ מאחר שחזר להתגבר גלות ועול הסט"א כ"כ רק ע"י תוקף הנס של פורים שהי' דייקא בזמן הגלות ואעפי"כ גם בעבודתינו לא עזבונו אלקינו, כי מלכותו בכל משלה והוא ממשיך ומאיר עלינו יראה נפלאה ע"י הצדיקים הגדולים גם בתוקף גליותינו, שזה בחי' ההבטחה ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וכו', ע"ז אנו זוכים גם עתה להמשיך עלינו קדושת פסח, וכל השלש רגלים, ע"י תוקף הארה שמאירה בפורים שהוא בחי' הארה והתנוצצות מגאולה האחרונה מבחי' משיח כנ"ל. (שם פורים ס' עפ"י בכור בה"ט סעי' כ"ד) : (יח) פורים ור"ה ויו"כ הם בחי' אחת להמשיך היראה עילאה דעילאה הנ"ל שהיא עצם השמחה. רק שבראש השנה עיקר התגלות הוא היראה "וגם אז צריכין ליזהר שלא ליפול ע"י היראה לעצבות ח"ו רק לשמוח בה' מאד כמו שכתוב ברי"ה אכלי משמנים וכו' ואל תעצבו כי חדות ה' הוא מעוזכם", "כי תיכף כשמתעוררים לשוב להשי"ת צריכין ליזהר מאד מעצבות רק להיות בשמחה כי השי"ת מחזק אותנו בשמחה וחדוה בכל מקום שאנחנו שם", וכן בפורים שאז עיקר ההתגלות הוא השמחה הנפלאה עצמה שנמשכה ע"י יראה עילאה הנ"ל, אבל בודאי צריכין גם בפורים להמשיך ע"ע יראה גדולה בחי' וגילו ברעדה שזה עיקר הארת מרדכי בשמים ראש כנ"ל, רק שעיקר ההתגלות בפורים הוא עוצם השמחה שזה נמשך מהחכמה והשכל העליון מאד המאיר בפורים גם למטה למטה בבחי' רגלין עד תכלית

נחת השלחן

צריכין לסיים בהודאה כי כפי גודל הסכנה שיש בהמלחמה בזה העולם, מה גדלו חסדי ה' על כל ברט ופרט מאיזה ישועה וניצחון כל שהוא שזכה כל אחד מישראל בכל עת. וכשארז"ל הן הן גבורותיו הן הן נוראותיו וכו'. וע"כ תיכף אחר סיום ההלל צועקים שוב הושענות בקולות וצעקות מרות ובבכיה רבה, כי אדרבה כפי מה שזכינו לקבל ישועות רבות כאלת ע"כ גם עתה הושיעה ימינך ועננו כי רחק ממנו ישועה אמיתית שלימה עדיין, וזה שמסיימים ויהיו דברי אלה אשר התחננתי וכו' היינו שתתקבל התפילה בשלימות כ"כ עד שיתגלה הדעת לכל עמי הארץ שידעו כי ה' הוא האלקים אין עוד. (שם סי' תרמ"ח) : (ה) פ' בראשית וכו' בחי' המלכות נקראת ראשית כמה למעלה, וזה בחי' בראשית בשביל היראה וכן בשביל מעשר שזה בחי' מלכות וכו' וזה בחי' שבת בראשית, כי סוף מעשה במחשבה תחילה, ושבת הוא בחי' תכלית שמים וארץ וכל הבריאה כולה היתה רק בשביל קדושת שבת שכלול מכל התיקונים הנ"ל וכו'. (שם סי' תרס"ד) :

העשיה כידוע. וזה שמובא בזוה"ק שפורים הוא בחי' יום כיפור בחי' יום כפורים. (לקע"ח פורים ס"א עפ"י בכור בה"ט הל"ד סעי' כ"ט); (יט) **בפורים** ובכל הארבע מרשיות עוסקין לתקן היראה ולהעלות כל היראות הגפולות לשרשן ולזכות להיראה עילאה שזה עיקר יציאת מצרים ומתן תורה. וע"כ עוסקין בזה קודם פסח ובחודש אדר שהוא סוף חדשי השנה שזה בחי' יראה מלכות שנקראת סוף דבר. (לקע"ח ד' פרשיות י"א, עפ"י בכור בה"ט הל"ד); (כ) **תפילין** הם מוחין גבוהים מאד והם בחי' יראה עם דעת ומוחין שזה עיקר השלימות. וזה בחי' השמחה של תפילין כי ע"ז באין לשמחה גדולה בחי' וגילו ברעדה, (לקע"ח תפלין כ"ה, עפ"י בכור בה"ט הל"ד סעי' כ"א); (כא) **אין** לו להקב"ה בעולמו אלא אוצר של יראת שמים בלבד כמו שאר"ל הם הצדיקים הגדולים, שהם האוצר של יראת שמים, וכל מי שנטפל להם ותלמידיהם ולתלמידי תלמידיהם וכו' על כולם נמשך יראה אמיתית הנמשכת מיראה גבוה מאד מאד שהיא בחי' יראה עילאה דעילאה שזה בחי' התנוצצות משיח, (לקע"ח צדיק קס"א, עפ"י בכור בה"ט סעי' ה' י"ב); (א"ה עיין בתחלת הספר בשבחים של לימוד תורתו בעיון המובא מחי' מוהר"ן שרבינו ז"ל אמר שהוא המשיך על אנשיו יראה עילאה דעילאה אשר יראה כזאת לא ה' עדיין בעולם. וגם עיין שם בהמאמרים. שיראתו של רבינו ז"ל מונח בספריו הקדושים כנחלי אש וכו' ע"ש. וזה בחי' אשרי תמימי דרך", לזכות למדריגות הנ"ל החכמה והשכל עם היראה הנ"ל איך יכולים לזכות לזה "ההולכים בתורת ה'" לילך עם תורת רבינו ז"ל אשר הם בחי' תורת ה'. עי' תורה כ"ב מענין תורת ה' ותפלת ה' וזכור ע"ש, השייך יזכינו לילך עם תורת רבינו ז"ל ובודאי נזכה למה שנזכה כאשר הבטיח רבינו ז"ל שעם תורה אחת שלו יכולין לזכות לבוא למדריגות שאין למעלה ממנה שאין מדריגה בעולם שלא יגיעו אליה על ידה ע"ש); (כב) **דרכו** של הצדיק הגבוה מאד שהוא בחי' משה שהוא מוריד א"ע ומקרב א"ע כ"כ לכל מי שיש לו איזה רצון להתקרב אל האמת הוא מקרב א"ע אליו כ"כ כאלו הי' תבירו ממש כאלו הם איש ורעהו אף שבאמת רחוקים זה מזה במדריגתם בלי שיעור וערך כלל, שזה בחי' מה שנאמר אצל משה ויתרו "וישאלו איש לרעהו לשלום", ודרשו רז"ל מי הוא הקרוי איש זה משה, אעפי"כ קרא אז ליתרו (שעדיין לא נתגייר ג"כ רק בא להתגייר) רעהו, (לקע"ח צדיק קס"ב עפ"י בכור בה"ט הל"ד סעי' כ"ב); (כג) **היראה** הוא שורש החכמה וראשיתה כמ"ש "ראשית חכמה יראת ה'", וכן הוא שורש התורה בחי' בראשית ירא ברשת שהוא התחלת התורה, וכשארז"ל והי' אמונת עתך וכו' אפילו הכי אי איכא יראת ה' הן אי לא לא, כי צריך שיהי' יראת חטאו קודמת לחכמתו' נמצא ששורש נשמות ישראל המושרשים בהתורה בראשית המחשבה וכו' עיקר שרשם הוא ביראה שהוא ראשית החכמה והתורה הק'. (לקע"ח יראה ע"ב עפ"י כיבוד או"א הל"ג); (כד) **הסט"א** והקליפות שהם כוחות היצה"ר וחיילותיו הם נקראים היכלי התמורות וכו' לחחליף טוב ברע וכו' שמשם כל הבלבולים והתאוות וכו' והעיקר ע"י העצבות שע"ז המוח מבולבל, וע"ז יכולין להמיר ולהחליף וכו' גם החומרות והמצות שלהם מזיקין הרבה, כי לפעמים הבע"ד מתלבש במצות, וזה ג"כ בחי' יראות הנפולות שמחליף וממיר יראת ה' ביראת בשר ודם, "אך אפי' יראה טובה ג"כ דרך הבע"ד להחליף עד שמביא את האדם למרה שחורה ועצבות פחמת יראה זאת וכו' כידוע נגע זאת בכמה בני אדם" "כי אפי' כל היראות טובות צריכין לקבל רק לטובה ולא לרעה ח"ו בבחי' "יראת ה' לחיים", וכו' שדייקא ע"י היראה והרעדה הגדולה יבוא לשמחה בבחי' וגילו ברעדה. ויחיה א"ע על שהוא עכ"פ בכלל ישראל ומקודב לצדיקים וכו'. (לקע"ח יראה כ"ד עפ"י הודאה הל"ו סעי' י"ב); (כ"ה) **עיקר** היראה עילאה הוא בבחי' ויסתר משה פניו כי ירא מהביט וכו', כשהמוחין רודפין לדעת ולהשיג את האור א"ס נופל עליו יראה מבחי' המסדר והמעכב את המוחין שהוא בחי' כתר שהוא למעלה מהמוחין וזה בחי' "ראשית חכמה יראת ה'". ונאמר יראת ה' ראשית דעת, כי היראה באה מבחי' הכתר שהוא בראשית הדעת והחכמה, כי הוא למעלה מהם והוא מעכב את המוחין מרדיפתם ע"י היראה הנ"ל בבחי' כי ירא מהביט וכו', ועי"ז דייקא עיקר השגת החכמה והדעת. (לקע"ח יראה כ"ו, עפ"י הודאה הל"ו סעי' כ"ד);

ויעקבני י) זה פעמים ותרגום אנקלוס וחכמני. וזה ברוך ט) שמש כי חשכל הוא

ירח ואיתנים

יעקב הוא בחי' החכמה כמו שכתוב ויעקביני. ותרגומו וחכמני וכמבואר בדבריו ז"ל תורה אור ותורה ע"ד, שעי"ז עיקר בנינה של המלכות וכו' כמובא בפנים, ומחמת שהנשיקין הם ע"י החכמה ע"כ נאמר אצל יעקב בתירוש וישק יעקב וכו', ועי"ז ממילא נתעורר זוגא דגופא בבחי' שכינתא בין תרין צדיקייא יתבא, וזה ג"כ סוד יעקב ששרשו בהדעת שמשם הזיווג, וע"כ זכה שיצאו ממנו יוסף ובנימין שהם סוד שני הצדיקים כנ"ל בידוע. וזה בחי' המלך הקדוש שממשיכין

פקרון חלכה ד

י) עיין כאן בהע' פקדון סל"ד פעי' י"ג יט כ':

על המלכות אור החכמה. שהוא בחי' קודש בידוע. (ידה ואיתנים דף מ"ז על התורה י"ב תהלה לדוד באמצע):

יקרא דשבתא

ט) והשכל הזה הוא בחי' שמש וזה בחי' ורוחה לכם ידאי שמי שמש צדקה וכו' וחדשו ז"ל שמש בשבת צדקה לעניים, היינו כי אין עני אלא מן הדעת כמו שארז"ל ובשבת עושה השי"ת צדקה עם העניים הנ"ל ומזריח להם את אור השכל שהוא בחי' שמש כנ"ל. וגם כי המלכות בחי' לבנה היא בחי' עניה מסכן וחכם כמבואר בפנים (להלן).

אור זורח

ט) ועי' גם להלן סי' כ' מענין השמש הוא השכל ע"ש:

לקומי הלכות

י) **בחי' שמש** וכו'. (א) **עיין** להלן לק"ה כאן סי' י"ג סעי' א' מענין שמש הוא אור השכל מהל' סוכה הל"י וע"ש גם סע' ב' מהל' פקדון הל"ג וע' גם סימן נ"ב סעיף ג' מהלכות הודאה הל"ו עיין שם; ועי' גם סי' י"א סעי' ב'. מהלכות תפלין הל"ה מענין השכל. וגם לעיל מהל' ברכת השחר הל"ה על המבו"ם שהשכל הוא אור גדול וכו' ועיין להלן סי' ס"ה סעי' א' מענין השכל וכו' מבכור בה"ט הל"ד, ע"ש: (ב) **עיקר** אור חשמש הוא אור השי"ת שממנו מאירין כל האורות כט"ש ה' אורי וכו' וכמו שבגשמיות רואין שבשחרית בוקע אור השמש ממזרח ומאיר על פני תבל, כמו כן במש כשהשי"ת עוזר למעמים שמאיר ומתנוצץ בלב והתנוצצות אלקות הוא בחי' בקיעת האור ממש שפתאום נבקע הדעת ומאיר אורו ית' מה שא"א לספר לחבירו כלל, רק מחמת שהתגלות אורו ית' לבני אדם א"א שיהי' קבוע בתמידות כי תענוג תמידי אינו תענוג, וגם כי הי' מתבטלין במציאות, ע"כ השי"ת מצמצם ומסתיר אורו בכל פעם בחי' אכן אתה אל מסתתר כדי לתקן בחי' כלי שנוכל לקבל האור בהדרגא ובמדה, וכן הוא בכל פעם לכל א' כפי מדרגתו. ועי' הצמצום וההסתרה הזאת זוכין אח"כ לקבל האור בהתחדשות יותר שזהו עיקר שלימות שיהיו בכל יום כחדשים, ומהתגלות האור והסתרתו, משם נמשך גם בגשמיות האור והחושך שבכל יום (לקע"ח השגת אלקות ה' עפ"י ק"ש הל"ה); (ג) **אפי'** להאדם שהוא במדריגה התחתונה בבחי' חשכות וגלות, אעפי"כ השי"ת מרחם עליו ומאיר עליו לפעמים התנוצצות גדול בלבו ודעתו והכל כדי שיתעורר האדם ע"ז ויהי' נמשך אחריו ית' בבחי' משכני אחריך נרוצה, וע"כ אח"כ מיד נעלם ועובר ממנו התנוצצות והארה הזאת, כי ההתנוצצות הי' רק לרמז לו נעימות האור כדי שירדוף אחריו, וזה עיקר בחי' הכרוז שקורין להאדם בכל פעם שישוב אליו ית' כמארז"ל. וזה בחי' פסח וספירה ושבועות כמוב"פ. (שם לקע"ח השג"א ו' עפ"י ק"ש הל"ה);

נחת השלחן

ט) (א) **וזה** בחי' התפילה של ליל שבת, ובתחילה אומרים מזמורי תהילים וכו' ואח"כ אומרים מזמור לדוד וכו' ושלש חבו כנגד ג' בחינות ראשונות של התפילה כשארז"ל והם כנגד בחי' התלת מוחין הכלולים בחכמה. ואח"כ ז' קולות כנגד הז' מדות שהם כלל הבריאה לקשר כולם אל החכמה העליונה הק', ואח"כ אומרים לכה דודי וכו' ומזמור שיר ליום השבת, בו מבואר כל הענין הנ"ל בפרטיות. וזה מזמור שיר ליום השבת ר"ת ל'מ'ש'ו' וכן אותיות שלמה, משה

הוא בחי' הדעת והחכמה וע"כ פני משה כפני חמה וכו'. (שם סי' רס"ח) : (כ) **גלות** מצרים נשתלשל וכו' וזה ויקם מלך חדש וכו' הבה נתחכמה, נתחכמה דייקא להגביר בחי' החכמה והשכל דסט"א נגד השכל דקדושה שהוא בחי' משה, וזה לו, ודו"ל למושיען של ישראל וכו', ואח"כ גזר להמית את הזכרים שהם כנגד בחי' השכל דקדושה וכו', אבל ה' הפיר וכו', בתוך תוקף המרירות נולד משה רבינו ע"ה, ותרא אותו כי טוב הוא, ודו"ל שנתמלא הבית כולו אורה כי **פני משה כפני חמה** והוא האיר עיני ישראל להסתכל רק בהשכל של כל דבר שזה עיקר האור כנ"ל וכו'. (שם סי' תנ"ג) : (ג) **וזה** שכתבואר בסי' תרכ"ג שזמן תפלת נעילה כשהחמה בראש אילנות, עיין במאורי אור בסוד האילנות למה מרמזין וכן באות חמה למה מרמזת, וכן כפי המובא בפנים במאמר הנ"ל מובן ג"כ שהמוחין והשכל דקדושה הוא בחי' **חמה**. וע"כ ביו"כ צריכין להתפלל תפילת נעילה בעוד היום גדול קודם התחלת שקיעת החמה, כשהחמה זורחת עדיין וכו'. (שם סי' תרי"ט) : (ד) בשמיני עצרת ש"ת אז הוא בחי' זיווגא דמלכא במטרוניתא וכו' וע"כ מוציאין או ג' ספרים וכו', וקורין בראשונה ואת הברכה אשר בירך משה וכו'. ואח"כ מספר מענין הסתלקות משה שהיה פניו כפני חמה, ושגם במותו לא כהתה עינו ולא נס ליחו וכו' ושהאיר מאור חכמתו על יהושע שהוא בחי' לבנה, וחזר לספר בשבחי של משה וכו'. ומעתה תראה וכו'. שבכל הסדרים שבתורתינו הק' קורין בשלימותן כל הספר כולו רק בשבת דייקא וכו' כי כבר מבואר שרק שבת נקרא קודש כי מאיר בו אור החכמה העליונה שהיא בחי' קודש עצמו והוא בחי' אור השמש בחי' שמש בשבת צדקה וכו'. ואורייתא מחכמה עילאה נפקת. וע"כ הכל מודים שבשבת נתנה תורה, וע"כ אז הוא עיקר זמן קה"ת, כל הסדר כולו בשלימות וכו'. (שם סי' תרס"ד) : (ה) **הלכות** חנוכה. עיין שבת כ"א ע"ב, מאי חנוכה, דתני' בכ"ה בכסליו יומי חנוכה וכו', כי מלכות יון הרשעה התגברה מאד על ישראל ורצתה וכו' ולהסריחם מן השכל דקדושה וכו' וכשארו"ל וחושך זה מלכות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל וכו', וע"כ דו"ל **ברה כחמה** בימי יון, כי השי"ת הי' אז בעזרת ישראל וזכו להתגבר אז ביותר לשתקשר רק אל אור השכל דקדושה שהוא בחי' אור החמה כמוב"ם. וע"כ נזדו על השבת וכו' כי שבת הוא בחי' האורת השכל בעצמו בחי' חמה בחי' שמש בשבת וכו'. (ועיין לעיל סי' ה' סע' ו' ולהלן סי' י"ג סע' נ"ד) (שם סי' תר"ע) : (ו) **גאולה** שבניסן היתה ע"י משה ששרשו בבחי' החכמה והשכל העליון בחי' פני חמה וע"כ ניסן הוא ראש לכל החדשים בחי' ראש ומוחין דייקא וכו' וגאולה האחרונה תהיה ג"כ בניסן כשארז"ל ומשיח הוא בחי' משה בעצמו כי מה שהיה הוא שיהיה וכמבואר בזוה"ק וכו'. (שם סי' תרצ"ז) : (ז) **ארז"ל** פת ולחם שאלו כהוגן, ע"כ ניתן לחם כהוגן בחי' בבוקר תשבעו לחם, נמצא שאכילת לחם הוא בחי' אור יום שהוא בחי' השכל והחכמה, אבל בשר שאלי שלא כהוגן ע"כ ניתן להם שלא כהוגן בחי' בערב תאכלו בשר וכו'. וזה בחי' ענין השחיטה בכדי להכניע רוח הבהמיות שהוא בחי' רוח שטות כי בהמה אין לה דעת ושכל וכו' וזה ע"י השחיטה מנקין אותה מהדמים שלה וכו' וע"כ בהמה וחיה שנבראו מן העפר וכו' ע"כ צריכין שחיטה שני הסימנים קנה ושט שהם כנגד בחי' יעקב ועשו כידוע וכו' אבל עוף שנברא מן הרקק שיש בו בחי' המים ג"כ שהם בחי' חסדים בחי' מימי החכמה מימי התורה ע"כ אין בו אחיזת הסט"א כ"כ ודי בשחיטת סי' אחד. אבל דגים שנבראו רק מן המים וע"כ יש להם בחי' עינא פקיחא שזה בחי' מה שצריכין להסתכל בעינא פקיחא רק על השכל שיש בכל דבר ע"כ אין צריכין שחיטה ואסיפתן הוא מטהרתן וע"כ הצדיקים נמשלו לדגים כשארז"ל. וע"כ לא ישחוט רק עד ששחט ג"פ בפני חכם ומומחה ופירשו דבעינן דוקא שיהיה חכם ג"כ וכו' ונוהגין שאינו שוחט אא"כ נטל קבלה לפני חכם וכו' עיקר השחיטה שהוא בחי' הכנעת רוח הבהמיות והכסילות שזה בחי' זביחת היצה"ר הוא ע"י אור השכל והחכמה דקדושה וזה זוכין ע"י עסק התורה כנ"ל. ע"כ צריך קבלה מחכם דייקא וכו', וע"כ צריכין לשחוט בהולכה והבאה שזה בחי' אור ישר ואור חוזר בחי' אור השכל והחכמה שהוא בחי' אור ישר וכו' ושחט אין ושחט אלא ומשך וכו'. והיינו בחי' חכמה בחי' ומשך חכמה מסגינים כמבואר במ"א וכן מרמז לבחי' חסדים בחי' מושך חסד וכן משוך חסדך וכו' שע"י כל זה מכניעין בחי'

רוח שטות רוח הבהמיות שיונק בשרשו מבחי' גבורות כנ"ל. וע"כ אין שוחטין לכתחילה אלא לאור יום או לאור האבוקה. מאחר שעיקר תיקון השחיטה ע"י השכל והחכמה שהוא בחי' שמש בחי' מאור הגדול וכו'. (שם יו"ד סי' א' ס"ק י"א ס"ק ל' שחיטה): (ח) **וע"כ** צריך שיהית סכין השחיטה חלק בלי שום פגם וכו'. וזה בחי' מה שאר"ז"ל במערבא בדקי לה בשמשא כנגד בחי' החכמה שהיא בחי' שמש כנ"ל וכו'. (שם סי' י"ח): (ט) **סימני** ביצים להכיר שהם מעוף טהור וכו'. כי ראשה חד מרמז לחידוד המוחין בחי' אור החכמה העליונה בבחי' שנאמר (איוב מ"א) תחתיו חידודי חרש פירש"י וחרורי שמש שוה בחי' אור החכמה. וכן (משלי כ"ז) ואיש יחד פני רעהו פרש"י תלמידי חכמים המחדדין זה לזה. וראשה כד וכו'. (עיין להלן סי' י"ג סעי' ס"ב) וע"כ עיקר קישוד הביצה הוא בראשה תחד וכו'. (שם סי' פ"ו): (י) **ענין** איסור ריבית וכו'. ע"י צדקה וגמ"ח. עי"ז נמשך ומאיר הארת בחי' החכמה העליונה (ששם שורש בחי' העשירות כמאר"ל כיון שנתחכם נתעשר וכו') וע"כ המלוה ברבית וכו'. וזה שאר"ז"ל בא וראה סמיות עינים של מלוי ברבית סמיות עינים דייקא היפוך מה שצריכין לתסתכל בעינא פקיחא על השכל והחכמה דקדושה וכו' וזה שאמרו ולא עוד אלא שמשימים משה רבינו חכם וכו' היינו שפוגמים בבחי' משה שהוא בחי' שמש בחי הדעת והחכמה דקדושה וכו'. ומי שמלוה בלא רבית כאלו עשה כל המצוות וכו'. (שם סי' קנ"ט): (יא) **שלא** לכשף וכו'. כי אנחנו צריכין לקשר עצמינו רק אל אור השכל דקדושה שיש בכל דבר לכן צריכים לילך בתכימות וכו'. (עי' לעיל סי' שאחר סי' ד' סעי' כ"ז ועי' להלן סי' ס"ה סעי' ג' וזה כי כל הגוים וכו' אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו ואתה לא כן נתן לך וכו' נביא וכו' כמוני יקים לך וכו' ונתתי דברי בפיו וכו' כי הקב"ה מודיע עתידות לישראל ע"י נביאיו הק' שמקבלין כוחם מבחי' משה רבינו ששרשו בבחי' החכמה העליונה בחי' פני משה כפני חמה שזה בחי' ונביא לבב חכמה כעין שדרו"ל. (שם סי' קע"ט): (יב) **מבואר** ג"כ לעיל שהצדקה הוא ג"כ בחי' חמשכת חתיקונים הנ"ל. שע"י שעשיר מרחם על עני וכו' עי"ז גם ברוחניות נמשך בחי' אור החכמה שהיא בבחי' שמש בבחי' עשירות ונדיבות וכו'. ע"כ הצדקה נקראת שמש בבחי' צדקה. כי היא בבחי' המשכת אור השמש בחי' אור החכמה הנ"ל. וע"כ גם התורה שעל ידה ממשיכין ג"כ בחי' אור החכמה. נקראת ג"כ צדקה. בחי' צדקה דא אורייתא. וע"כ אסור להעלים עיניו מן הצדקה כי צריכין להסתכל בכל עת על אור השכל שיש בכל דבר וכו'. (שם סי' רמ"ז הל' צדקה): (יג) **הל' מילה** וכו' וע"כ אין מלין אלא ביום כי אור החכמה היא בחי' אור נוגה הולך ואור עד נכון היום וכו'. (ועיין לעיל סי' ד' סעי' י"ט ולהלן סי' י"ט סעי' קט"ז וסי' כ"א סעי' ל"ה) וזה שאומרים כשם שנכנס לברית כן וכו' ולחופה זה כנגד בחי' מקור החכמה העליונה שמשם יוצא ומאיר אור בחי' השמש בבחי' והוא כחתן יוצא מחופתו וכמ"ש בזוה"ק וכו'. וע"כ מילה דוחה שבת כי ממשיכין על ידה אור החכמה העליונה שהיא שורש קדושת שבת בחי' כי קודש היא כידוע וכו'. גדולה מילה שדוחה את השבת היינו כנ"ל. גדולה מילה שלא נתלה למשה וכו'. ואעפ"י שהוא בעצמו בחי' שמש בחי' חכמה וכו' (שם סי' ר"ס): (יד) **הל' גרים**. וע"כ גר צריך ג"כ מילה להסיר ממנו הערלה חוהמת הסט"א ולהטביל אותו במים בחי' מימי הדעת והחכמה. וצריך שיהיה ביום שהוא מבחי' הארת החכמה וכן שיהיה בפני ג' הכשרים לד"ת שמרמזין לבחי' הג' מדות וכו'. (שם סי' רס"ח): (טו) **עיין** לעיל סי' ד' סעי' כ' ולהלן סי' כ"ו סעי' צ"ג מענין לעיני כל ישראל בראשית וכו': (טז) **כבר** נתבאר כי החיבור והיחוד דקדושה של איש ואשה מישראל נמשך בשרשו מבחי' החיבור והיחוד דק' שלמעלה ששרשו בחי' החכמה שנקראת קודש וכו'. וע"כ צריכין שיהיו הקידושין בפני עדים דייקא ושידעו שניהם שיש עדים כי זה היפוך בחי' היצה"ר והסט"א שדרכם בנחשך ובמטמונים בבחי' אם במחתרת ימצא הגנב. אבל דרך החכמה והקדושה היא באתגליא בבחי' לא מראש בסתר דברתי וכו' כי הוא בבחי' שמש ואור בחי' ואורח צדיקים כאור נוגה שזה בחי' הדבר שנעשה באתגליא ובפני עדים כמאמר הכתוב אם זרחה השמש עליו ותרגום ואם עינא דסהדיא נפלת עליהו. וענין זה מובן מלשון המקראות במקומות הרבה. וע"כ העדים בעצמם צריכים שיהיו כשרים ולא פסולים ח"ו בעבירה שהוא בחי' כסילות מאחר שעיקר העדות הוא

מאיר לו בבל דרכיו כמו השמש. חה בחי' [משלי ד'] **) ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום.

נחת השלחן

בשביל המשכת החכמה כנ"ל. וזה בחי' עדות ה' נאמנה מחכימת פתי- בחי' חכמה הנ"ל. וזה שאומר הרי את זכו' כדת משה וישראל. היינו שזה החיבור וקידושין הם עפ"י דת תורתינו הק' שעל ידה עיקר המשכת כל התיקונים הנ"ל שהם בעצמם בחי' משה וישראל. כי פני משה כפני חמה בחי' האור השכל הנ"ל וכלל ישראל הם לגביה בבחי' לבנה שמקבלת מאור החמה כי אפילו פני יהושע כפני לבנה כשארז"ל וכו'. (שם אהע"ז סי' כ"ו):

**) (א) וזה בחי' קידוש על היין וכו'. וע"כ היו נוהגין לקדש בבית הכנסת וכו' ועיקר התקנה היתה בשביל האורחים דאכלו ושתו בבי כנישתא (כמבואר בסי' רס"ט) היינו בחי' הצדיקים שעליהם נאמר ואורח צדיקים כאור נוגה. שעיקר חיותם שזה בחי' אכילה שתיה שלהם הוא ע"י אור השכל שמקבלין בכל פעם ע"י בחי' מלכות שנקראת בי כנישתא כנ"ל. (שם סי' רס"ט); (ב) הלי מקואות ע"ש וכו'. כי מעין הוא מבחי' החכמה-העליונה כידוע וע"כ מטהר אף בזוחלין. כי הוא בבחי' נחל נובע מקור חכמה שממנו הולך האור ומתפשט לכל המדריגות בבחי' יפוצו מעינותיך חוצה וע"כ יכולין להתקרב להשי"ת ע"י כל דבר שבעולם ע"י השכל שמאיר להאדם כי הוא בבחי' הולך ואור עד נכון היום שזה בחי' זוחלין שהמים הולכין ונזחלין גם ברחוק ממקור נביעתם אבל מקוה וכו' (שם סי' ר"א) ו (ג) וע"כ אין מלין אלא ביום כי אחד החכמה היא בחי' הולך ואור עד נכון היום וכו'. (שם סי' הל' מילה מיו"ד); (ד) וע"כ צריכין הקידושין שיהיו בפני עדים וכו' (עיין לציל סי' • שאחר סי' י' סעי' ט"ז) כי הוא בבחי' שמש ואור בחי' ואורח צדיקים כאור נוגה וכו' שזה בחי' הדבר שנעשה באתגליא ובפני עדים וכו' (סי' כ"ו באהע"ז); (ה) וזה אבל אנחנו וכו'. וזה עדת יעקב וכו' שאהבת אותו וכו' קראת את שמו ישראל וישורון מלשון הסתכלות ומלשון יושר כידוע כי הוא מתהלך רק ביושר ובתמימות ע"י שמסתכל רק בהשכל שיש בכל דבר שע"ז השכל מאיר לו בכל דרכיו בבחי' ואורח צדיקים כאור נוגה המוב"פ. וזה בחי' אורח לצדיק מישרים וכו'. וכתיב בכל דרכיך דעהו בחי' הסתכלות אל השכל כנ"ל. ועי"ז והוא יישר אורחותיך וכו'. (שם סי' מ"ז או"ח הלי ברכה התורה); (ו) סימני בהמה וחיה שתורה מעלת גרה ומפרסת פרסה. כי ארז"ל דוק בבכי חשמה בנגרי. והנה באדם יש ל"ב שינים כנגד ל"ב נתיבות החכמה וכו'. ועל ידו עיקר כח הרגלין כי נעוץ סופן בתחילתן. ואור החכמה דקדושה ואור התורה מאירין לאדם מבחי' ראשו ועד רגלין בבחי' נר לרגלי דברך ואור לנתיבתי. וזה בחי' חכמת ערום הבין דרכו בחי' ואורח צדיקים כאור נוגה המוב"פ (שם סי' ע"ט):

לקוטי תפילות

**) רבש"ע רחם עלי למען שמך וכו'. לבל אניח למעות את עצמי עוד ח"ו. ולא אלך עוד חשכים. ולא אתור אחרי לבבי ואחרי עיני. ולא אשא עיני להסתבל כלל על עסקי העוה"ז הבלו ותאוותיו הרעים והמרים באחריתו מאד מאד. רק אעקם את עיני מהסתכל על כל זה כלל רק עיני לנכח יביטו ועפעפי יישירו נגדי לכוון ראייתי והסתכלותי בכל עת על אור התורה והצדיקים האמתיים ואתה ברחמך תאיר עלי אורם הגדול והנערב. עד אשר יתבטלו ממני עי"ז כל תאוות עוה"ז ועסקיו הבלו. עד אשר אזכה לתכיר אותך באמת לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו. מלא רחמים. רחם עלי וקבל תחנוני חמול עלי והיה בעזרי לבל אחליף עוד אור בחושך, הוציאני מאפילה לאורה מחושך לאור גדול מחשכת אפילת תאוות עוה"ז ורעיונותיו לאור צח ומצוחצח של התורה וצדיקים האמתיים. וכיני לבלות כל ימי להתקרב באמת לצדיקים אמתיים ולחתורה הקדושה והנורא שהם ממשיכין ומגלין ומאירין בכל העולמות בכל עת. רחם עלי למען שמך. חושה עלי ועל עוללי וטפי למען רחמיך חגדולים

זה בחי' חי"ת לשון חדות (עי' זוהר פנחס רס"ה ע"כ ובתיקונים תיקון ס"ה). **כי החכמה החשבל הוא** יא) **חדות של כל דבר כ"ש** (קהלת ז') יא) **החכמה תחיה וכו'.**

זמרת הארץ

יא) (המשך לעיל) וארץ ישראל נקראת ארץ החיים על שם החכמה שהיא בחי' חיות חי"ת:

יקרא דשבתא

יא) וזה בחי' טועמיה חיים זכו. כי השכל הנ"ל (בחי' שבת) הוא בחי' חי"ת בחי' חיות:

לקוטי הלכות

יא) (א) **ענין** מצות תפילין וכו' עפ"י המעשה הנוראה מאד של הז' בעטלירש מענין הבעטליר הראשון וכו' שבא אצל החתן והכלה וכו' ואמר להם שנותן להם מתנה לדרשה שתמיו זקנים כמוני וכו' שתחיו חיים ארוכים

פקדון הלכה ד

יא) (ח) עי' להלן פיקדון הלי' ד' סעי' ו"ז ח"ח י"ח י"ט כ"ב כ"ג כ"ד: (ב) שמים ומרן הם בחי' פנימיות וחילוניות. וע"כ כחלם כולך בקומה זקופה בין השמים ובין כארץ. כי כוס סולם מונח ארצה כי

נחת השלחן

יא) (א) **וזה** שויתי ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה וכו' כי זה עיקר הלימוד המוב"ם לקיים שויתי ה' לנגדי תמיד הוא להסתכל בכל פעם רק על השכל והחיות אלקות שיש בכל דבר וכו' וזה ובשכבו על משכבו יידע לפני מי הוא שוכב. היינו שגם בעת הסתלקות המוחין והשכל שאז העיקר רק האמונה כנ"ל אעפ"כ יקשר א"ע להרשימה שנשאר בו מאורת השכל דקדושה. כי עיקר חיות האמונה הוא ג"כ רק מהשכל דקדושה בבחי' והחכמה תחיה וכמובן בסי' רנ"ה וכו'. (עיין בסי' ד' סעי' א' ובסי' שאחר זה סעי' א') (שם סי' א' השכמת הבוקר): (ב) **דיני** נטילת ידים. וע"כ צריך נטילת ידים לתפילה ובפרט בבוקר שצריך לערות עליהם מים ג"פ בסירוגין להעביר הרוח רעה וכו' כי לילה היא מדת מלכות וכו' ובה עיקר אחיזת הסט"א

חשיוך ודומה לחתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

יא) (א) **איזה** זמן קודם שאמר התורה י"ח נכנסנו פעם אחד אליו אני וחבירי ובאנו לחדדו והיה שוכב על מטתו והתחיל לדבר עמנו עמה ואמר **אני חייתי** היום **חיים** שלא חייתי עדיין מעולם, כי יש כמה מיני חיים אבל היום חייתי **חיים טובים** שלא חייתי

לקוטי תפלות

האמתיים. כי רחמיך אינם כלים לעולם כמ"ש חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו. אהה ה'. שטחתי אליך כפי פרשתי ידי אליך נפשי כארץ עיפה לך סלה. אליך עיני נשואות ותלויות. אליך נשאתי את עיני היושבי בשמיב. דלו עיני למרום ה' עשקה לי ערבני. ערוב עבדך לטוב אל יעשקוני חדים. עזרינו למען שמך אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה והופע והנשא עלינו והאירה עלינו ברחמיך אור של התורה הקדושה והצדיקים האמתיים. כי כבר התחלת להאיר עלינו אורך הגדול מיום מתן תורה עד הנה ע"י כל הצדיקים האמתיים שהיו מימות משה רבינו ע"ה עד היום הזה אבל בעוצם גשמיותינו וחשכת עוונותינו המרובים מאד אנו צריכים שתרחם עלינו ברחמנות גדול ועצום ביותר באופן שתאיר גם עלי עתה אור תורתך הקדושה ואור הצדיקים האמתיים ע"י שיתבטלו ממנו כל תאוות עה"ז והבליו לגמרי ואזכה מעתה לשוב אליך באמת ובתמים כרצונך הטוב. האירה פניך על עבדך הושיענו בחסדיך. פניך האר בעבדך ולמדנו את חוקיך. ויקויים מהרה מקרא שכתוב **ואור צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום:** ונאמר לא יהי' לך עוד השמש לאור יומם ונוגה הירח לא יאיר לך והי' לך ה' לאור עולם ושלמו ימי אבלך. ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר במהרה בימינו אמן: (מעט מתפלה קט"ו מלקוטי תפלות):

יא) **רבון עלמין** טוב ומטיב לכל. אתה ברא את עולמך ברצונך הטוב כפי מה שעלה במחשבתך הקדומה ותכלית כוונתך הטובה היתה לטובתיני, כדי שנזכה ע"י זה להשיג

מלכות דסט"א היפוך המל' דק' שהיא מקור החיים בחי' ואתם הדבקים וכו' חיים כלכם היום בחי' דוד מלך ישראל חי וקים (כמבואר בסי' מ"ט) כי מקבלת מחכמה דק' שנאמר בה והחכמה תחי' וע"כ בלילה שאז שלטא סטרא דמותא שזה בחי' שינה אחד מששים במיתה ואז שריא סטרא דמסאבא על ידוהי דבר נש. ידוהי דייקא כי משם אחיזת בחי' והידים ידי עשו. וע"כ צריכין אז שמירה ביותר מהטומאה והיצה"ר בחי' ונשמרת מכל דבר רע ואר"ל שלא יהרהר אדם ביום ויבא לידי טומאה בלילה. וע"כ כשקם ממטתו צריך ליטול ידיו במים שהם בחי' תורה להעביר הרוח רעה כי עיקר הכנעתו הוא ע"י התורה כנ"ל וכו'. וזה לא יגע בידו קודם נטילה לא לפה ולא לחוטם ולא לאזנים ולא לעינים כי הם תלוים בהמוח והשכל (עיין סי' כ"א) וצריכין לשומרם ביותר מהרוח רעה רחת שטות הנ"ל בכדי שלא לפגום ע"י בהמוח והשכל דקדושה. וע"כ צריך ליטול יד ימין תחילה על ידי יד שמאלו בכדי להכניע השמאל שמשם שורש הכסילות בחי' לב כסיל לשמאלו לגבי יד ימין בחי' לב חכם לימינו. וע"כ גם הניעור בלילה וכן הישן ביום צריכין נטילה מספק, כי אולי ע"י מדת לילה או ע"י שינה ביום שהוא בחי' הסתלקות המוחין והשכל נאחז בו בחי' סטרא דמותא בחי' כסילות

הנ"ל. וע"כ דוד שהוא בחי' המלכות דק' הי' נזהר שלא לישן שיתין נשמי בכדי שלא לטעום טעם מיתה בכדי שלא להפריד עצמו מבחי' החכמה דק' שהוא עיקר החיים כנ"ל: וזה בחי' אלו דברים צריכין נטילה במים הקם מהמטה והיוצא מבית הכסא וכו' וכולם שלא ליתן מקום להכסילות ורוח טומאה להאחז בו. וזה שמסיים ואם עשה אחת מכל אלו ולא נטל אם תלמיד חכם הוא תלמודו משתכח אם אינו ת"ח יוצא מדעתו. כי עיקר הפגם מגיע להמוחין והשכל (שם סי' ד' דיני נט"י):

(ג) **דין** ברכת אשר יצר וכו'. וזה בחי' ברכת אשר יצר את האדם בחכמה. היינו שברא אותו בחכמה נפלאה עד שיש בו כח להשיג את בחי' השכל והחכמה שיש בכל דבר בכדי שיתקרב להשי"ת ע"י זה הדבר. וזה וברא בו נקבים וכו'. יש נקבים וחלולים שממשיך ויונק חיותו על ידם ועיקר החיות ע"י החכמה. וע"כ מבואר בכוונות, דר"ל ויש נקבים שבראש שהם עין אחן חוטם פה התלים במוח כנ"ל. ויש נקבים וחלולים שעל ידם נתעכל המאכל ונדחה הפסולת והמותרות אל החוץ שגם זה תיקון המוח והחכמה כנ"ל. וזה שמסיים ומפליא לעשות כי בזה בעצמו רואים פלאות הבורא איך שמקשר רוחני בגשמי עד שגם בדברים גשמיים כאלו של אכילה ושתיה שהפסולת שלהם היא קיא צואה ממש.

לקוטי הלכות

כמוני וכו' וזה בחי' תפילין, כי תפילין הם בחי' זכרון כמ"ש ולזכרון בין עיניך דייקא כי עיקר הזכרון תלוי בתיקון העינים כמובן בהמעשה הנ"ל שזה הבעטליר העוור שהי' עוור לגמרי מחיז דהאי עלמא שלא הי' לו שום הסתבלות כלל בזה העולם עד שזכה שכל העולם לא הי' עולה בעיניו אפי' כהרף עין שזה עיקר תיקון

סקדון חלכח ד

מלוכם בנוף שכוח בחי חילוניות בחי' חרן. אבל לאחו מגיע בשמימה. כי החדש לרין לקצר בכל לשרשו שכוח החכמה וכשכל שכוח בחי פנימיות כל דבר וחיותו כמ"ש כחכמה תחי, ואזי הוא חי לעולם. (שם לקע"ח קומח חדש כ' עפ"י פיקדון הלי ד' סעי' כ"ג): (ג) מובא בזוהר הק' שמור

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

מעולם חיים כאלה" גם אח"כ דיבר עמנו בזמנים אחרים כ"פ מענין החיים הנ"ל שהכל נקרא חיים, וגם בענין חיי צער יש חילוקים הרבה, ומובן כוונתו "שעיקר החיים כשזוכין לידע ממנו ית' ולהשיג **השגת התורה** השגה אמתיות כי הם עיקר החיים באמת כמ"ש כי הוא חייך"

לקוטי תפלות

התכלית הטוב תכלית האמתי. תכלית הטוב של כל התכליתין. ובשביל זה בראת כל העולמות כולם בחכמה נפלאת. מראשית האצילות עד סוף העשיה כדי שנזכה מסוף המעשה לבא ולהכלל במחשבה תחילה, להשיג התכלית האחרון טוב תנצחי:

ובבן יהי רצון מלפניך י"י אלהינו ואלהי אבותינו שתעוריבו ברחמיך ורבים

העינים, זכה לתכלית שלימות הזכרון שאין שלימות אחריו וכו', וכן מבואר בהתורה נ"ד, שעיקר הזכרון תלוי בעינים ומביא שם פסוק זה ולזכרון בין עיניך ע"ש, כי תפילין הם בחי' מוחין דגדלות שזהו בחי' זכרון דקדושה, כי הזכרון הוא בחי' דעת ומוחין כמבואר בהאריז"ל וכו', ועיקר המוחין של התפילין הם בחי' **חיות דקדושה** שזוכין ע"י התפילין, כי "המוחין הם החיים" כמו שכתוב **החכמה תחיה** (א"ה עי' בכתבי האריז"ל שכל החיות הוא מחכמה וכשנסתלק החכמה ח"ו הוא מת כמ"ש ימותו ולא בחכמה ומובא בזוה"ק וגם בכתבי האריז"ל שע"כ המצורע שהוא סגירו דנהורא עילאה (בחי' העלמת אור החכמה) ע"כ חשוב כמת אבל החכמה תחיה וכו' ובלק"מ תו' כ' והמעשה מהעיגול השייך לה. נראה. כי הנופל מהתלהבות ודבריו נצטננים כאלו נפתלק ח"ו. כי עיקר החיות הוא התלהבות ועיקר התלהבות הוא מתנועת המוח כמובא בתורה כ"א בהעלותך ע"ש) וכמו שאמרו רז"ל (מנחית מ"ד) המניח תפילין זוכה לחיים שנאמר ה' עליהם יחיו. וכמובא בכוונות שתפילין הם בחי' ג' שמות אהי' הוי' אהי' שעולים **חיים** שהם **המוחין** ע"ש, כי המוחין של התפילין נמשכין מבחי' תיקוני דיקנא קדישא כמובא בכוונות שהם כלליות הזקנים הקדושים ששרשם מהזקן העליון שהוא העור הנ"ל שהתפאר שהוא חי חיים ארוכים באמת כי הוא זקן מאד ועדיין הוא יניק מאד ולא התחיל עדיין לחיות כלל ואעפי"כ הוא זקן מאד וכל זמן העולם אינו עולה אצלו כהרף עין, וכו', והנה עיקר כוונת הדברים למעשה" (שזה היתה כוונתו הק' באלו המעשיות כדי לעורר מהשיגה וכו' שישנים ימיהם וכו') הוא מה שראיתי ושמעתי מפי רבינו ז"ל בעצמו כמה פעמים, שהי' חי חיות חדש בכל פעם וכו', שאמר כו' אני חייתי היום חיים שלא

נחת השלחן

עפי"כ מלובש בהם חכמה ורוחניות וחיות אלהות כזה שבו תלוי חיות האדם ורפואתו וקיומו בבחי' כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם וכו', ומזה בעצמו יש להבין איך שבכל דבר שבעולם יש חיות אלהות. ושכל דקדושה שעי"ז יוכל האדם להכיר אותו ית' ולהתקרב אליו שזה עיקר כוונת הבריאה כמאמר הזוה"ק בגין דישתמודעין ליה; וזה בחי' ברכת אלקי נשמה שנתת בי. שממנה כל שכל האדם וחכמתו וחיותו כ"ש ונשמת שדי תבינם. וזה טהורה היא. כי בשרשה היא בוודאי טהורה וקדושה ואין בה שום אחיזת הטומאה כלל. וזה אתה בראת יצרת ונפחת כנגד בריאה יצירה עשיה כמובא. כי היא כלולה מכולם. וע"כ יכול האדם כשישתמש בכוח נשמתו ושכלו רק בקדושה, היינו לקשר עצמו אל השכל שיש בכל דבר בכדי להתקרב להשי"ת עי"ז הדבר. עי"ז יכול לעלות ממדריגה למדריגה ומעולם לעולם ויכיר וידע וישיג השכל וחיות אלהות שיש בכל מדריגה ומדריגה עד שיכול לזכות להכיר ולהשיג את השי"ת כביכול למעלה מכל העולמות כמובן במאמר ויתן עוז סי' ע"ח. ואם לא יזכה לזה בעולם הזה, יזכה לזה עכ"פ בעולם הבא לאחר התחיה. וזה כל זמן שהנשמה בקרבי ומקושרת בגופי שבזה העולם. מודה אני לפניך וכו' רבון כל המעשים אדון כל הנשמות. כי השי"ת למעלה מכל המעשים ומכל הנשמות שהם בחי' השכליים וכולל ומיחד ומחבר את כולם ומקיים אותם והוא אדון כולם. והכל נבראו ונוצרו ונעשו רק בשביל להכיר איזו ית' על ידם. וזה ברוך וכו' המחזיר נשמות לפגרים מתים. כי זה פלא גדול שדייקא ע"י שינה שהיא בחי' סטרא דמותא עי"ז דייקא נתחזק ונתחדש כח וחיות הנשמה בהמוחין בבחי'

השוייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

אבל אין כל החיים שווין. וגם אצלו בעצמו ז"ל הי' חילוק בין החיים של הזמן הקודם לחיים של עכשיו עד שהתפאר שחי היום חיים שמעולם לא חי חיים כאלה, ראה והבט והבן עמקות הלשון הקדוש הזה אשרינו שזכינו לראות איש חי כזה: (חי"מ שהלה"ת סעי' ח'):

(ב) **קראתי** שם החיבור הזה בשם **חיי מוהר"ן** מחמת שרובו מספר מחייו הקדושים מאשר עבר עליו בימי חייו הקדושים והחיים אשר חי בעולם, כי הוא היה איש חי באמת אשר לא היה דוגמתו והוא חי תמיד חיים אמיתיים ובכל פעם חי חיים חדשים כאשר נשמע מפיו

חייתי מעולם חיים כאלו וכו'. כי יש כמה מיני חיים וכו'. אבל באמת עיקר החיים הוא חיים ארוכים אמיתיים שהוא החיים ארוכים של העוור, כי התפאר שהוא זקן מאד ועדיין הוא יניק מאד ולא התחיל עדיין לחיות כלל, כי זה עיקר החיים, כשמתחילין לעבוד ה' בכ"פ מחדש כאלו לא התחיל עדיין בעבודתו כלל, וכמ"ש אשר אנכי מצוך היים ודרז"ל בכל יום יהיו בעיניך כחדשים וכו', וכמו שראיתי מרבינו ז"ל וכו', שאעפ"י שבשעה הקודמת התפאר עצמו בגדולות וכו' וגילה תורה נפלאה וכו', בשעה שאחרי' וכו' הצטער מאד ואמר איך זוכין להיות יהודי כמי שלא הריח מעולם ריח עבודת ה', ובכ"פ הי' רגיל לומר שעכשיו אינו יודע כלל וכו'. הכלל שלא עמד על מדריגה אחת וכו'. וזה עיקר החיות באמת כשזוכין להתחיל בכל פעם מחדש בעבודת ה', שהוא עיקר החיים באמת. כמ"ש כי הוא חייך, והעיקר עבודת ה', שיהי' עבודתו בכ"פ מחדש ולא יפול לזקנה של הס"א (עי' כאן לעיל סי' יו' סעי' א' מענין מלך זקן וכסיל וענין בכור ראשית) שלא תזקן עבודתו אצלו ח"ו. וכמו שהזהיר רבינו ז"ל וכו' בשיהר"ן שאסור להיות זקן וכו', כי צריכים להתחיל בכל פעם מחדש, וזהו עיקר החיים ארוכים של הזקן דקדושה שהוא הצוור הנ"ל וכו', וזה בחי' תפילין שנמשך מהזקן הנ"ל שהוא שורש התפילין מוחין כנ"ל שהם בחי' חיים כנ"ל בחי' ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום שנאמר על תפילין כידוע, כי זה עיקר התפילין מוחין כדי לזכות ע"י מצות תפילין לחיות חיות חדש דקדושה, לחדש כנשר ימיו להתחיל בעבודתו ית' בכ"פ מחדש ולא יפול לזקנה דס"א שלא תהי' עבודתו בעיניו כישנה אלא חדש ממש כאלו לא התחיל מעולם כלל, כי באמת אפי' מי שהוא צדיק גדול מאד וטרח ויגע שנים הרבה בעבודתו ית' אעפי"כ לפי חידוש מעשה בראשית שבכל יום, עדיין לא התחיל כלל, כי השי"ת עושה חדשות בכל עת כמ"ש ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, ואין יום דומה לחבירו, כי הוא ית' מחדש נפלאות חדשות בכל עת ובכל שעה, וכמבואר בכתבי האריז"ל שאין יום דומה לחבירו ואין שעה דומה לחברתה, ובכל רגע ורגע נשתנים עליית העולמות וסדרן ומעמדן והנהגתם בשינויים נפלאים ונוראים עד אין חקר, וכל המשכת חיותם הוא כפי עבודת האדם בעולם הזה שבו תלוי הכל מראש ועד סוף, וע"כ צריך בכל פעם לעבוד השי"ת מחדש כפי חידוש מעשי בראשית שבכל העולמות שצריכין עכשיו, וכפי החגלות גדולת הבורא ית' שצריכין לגלות עכשיו, כי יום ליום יביע ובוי יחוה דעת, שבכל יום ובכל לילה ובכל עת נתגלה גדולתו ית' בדרך הכרה וידיעה חדשה שלא הי' מעולם, וע"כ צריכין להתחיל בכ"פ בעבודתו מחדש בבחי' כל יום יהיו בעיניך כחדשים, וזה עיקר החיות בחי' חיים ארוכים הנ"ל, וכמבואר בדברי רבינו ז"ל (בחורה ס' פתח ר"ש) שעיקר אריכת ימים בחי' חיים ארוכים הוא שצריכין לראות בכל יום ויום שבא אח"כ להאריך את היום בתוספת קדושה ודעת, כי היום בתחלתו כשבא להאדם הוא קצר מאד וצריכין לראות להרחיבו ולהאריכו בתוספת קדושה בכ"פ וכן בכל יום ויום צריכין לראות שכל יום יהי' ארוך יותר מחבירו בתוספת קדושה וטהרה וכוי, להתחיל בכ"פ מחדש בעבודה חדשה בתוספת מרובה, כי כל עבודה שעבד עד הנה צריכין לשכוח לגמרי ולהתחיל עתה מחדש כנ"ל.

לקוטי תפלות

שנזכה למלאות רצונך הטוב, ונזכה לעסוק בעבודתך תמיד באמת ובלב שלם, ונזכה לסור מרע לגמרי באמת, ולעשות הטוב בעיניך תמיד, למען נזכה על ידי זה להשיג התכלית האמתי, ובכל עשייתנו ועסקינו, שנעשה ונעסוק בזה העולם, בבולם יהיו כוונתינו רק בשביל התכלית כדי שיתגלגל מזה הדבר השגת תכלית האמתי, ולא נעשה שום דבר, ולא נעסוק בשום עסק ולא נדבר שום דיבור שאין בהם השגת התכלית האחרון, ונזכה לקיים מקרא שכתוב, בכל דרכיך דעהו, והוא יישר אורחותיך, וכל מעשינו יהיו לשם שמים: **רבש"ע** אתה ידעת כמה אני רחוק מתכלית האמיתי, ולא די שלא נזהרתי בכל מעשי שלא לעשות דבר שאין בו השגת התכלית האחרון, אף גם עשיתי מהיפך אל היפך, ועשיתי מעשים הגורמים להתרחק מאד חס ושלום מן התכלית, ופגמתי הרבה ונתרחקתי מן התכלית האמתי בתכלית הריחוק, ועתה אבי שבשמים, למה לי

חדשים לבקרים כידוע ובזה אנו רואין כי מלא כל הארץ כבודו כי אפילו בבחי' סטרא דמותא עצמה יש בחי' חיות אלהות ושכל דקדושה כביכול. וע"כ ארז"ל שמזה אנו לומדין להאמין בתחית המתים. כי גם המיתה ממש היא ג"כ רק בבחי' זו בכדי לחדש על ידה דיקא את אור השכל והנשמה בכדי להכיר את השי"ת אז בהשגה נפלאה כרצונו ית'. וזה בחי' ומקיים אמונתו לישיני עפר. גם מזה מובן התחזקות גדול לבעלי תשובה שזה ג"כ בחי' תחית המתים. ובפשיטות מרומז ג"כ בחיבות אלו מוסר גדול לענינינו כי הלא רואין שכשישן האדם ונסתלק אור שכלו ונשמתו נחשב לפגר מת. מזה אנו רואין ומבינים שעיקר האדם הוא השכל ע"כ צריכין לקשר עצמו ולהסתכל רק אל השכל שיש בכל דבר כנ"ל. וגם כי מזה שנתחדש אור השכל והנשמה ע"י שבאה בשעת שינה בתוך המלכות שהיא בחי' אמונה מזה רואין שעיקר קבלת אור השכל והשגתו הוא ע"י המלכות בחי' נו"ן כנ"ל: (שם סי' ו' ז'). (ד) ונוהגין שאין מתעטפין בטלית עד שנושאין נשים וכו'. וע"כ עשה טלית לצורך תכריכין פטור. כי עיקר הציצית לתקן הבחירה רק בחיים חיותא. וגם כי ע"ז ממשיכין אור החי"ת שהוא בחי' חיות. וע"כ אסור להכנס לבית הקברות בטליתות של מצוה כשהם מגולים משום לועג לרש. אבל כשהם מכוסים מותר. כי בפנימיות ובאתכסיא יש גם אצל המתים קוסטא דחיותא שעי"ז יקום בתחיה ויתחדש אור שכלו ונשמתו דיקא ע"י המיתה כנ"ל ולזה יזכו ג"כ ע"י מצות ציצית שקיימו בחיים חיותו כענין מה שארז"ל הובא בש"ע סי' כ"ד לענין עונש המבטל מצות ציצית עליו נאמר לאחוז בכנפות הארץ וכו' שזה נאמר על הרשעים הגדולים שלא יקומו בתחיה רח"ל וע"כ נוהגין להלביש גם הנפטר בטליח של מצוה וכו' (ועיין לעיל סי' שאחר סי' ד' סעי' ג' ולהלן סי' י"ג סעי' ה'). (שם סי' ח' הלכות ציצית): (ה) אחר שלבש טלית מצויץ שמרמז בכללו על תיקון הצמצום וכו'. שע"ז זוכין לקבל אור השכל ע"כ אח"כ מניח תפילין שהם בחי' מוחין דגדלות בחי' איר השכל הנ"ל. וע"כ ארז"ל המניח תפילין זוכה לחיים. כי אור השכל והחכמה הוא עיקר החיות בחי' והחכמה תחיה וכו' ושל ראש הוא בחי' אור השכל והחי"ת הנ"ל. וע"כ יש בכל אחד ד' פ' וכו' ובכללותם הם ח' פרשיות כנגד בחי' החי"ת הנ"ל וכו'. וע"כ ארז"ל כל זמן שבין עיניך שתים

פקדון הלכה ד

נוקבא. כי עיקר הסמיכה מכל הכזיקית הוא ע"י שמקשרין החלוניות אל הפנימיות שהוא השכל והחכמה והחיות דקדושה שים בכל דבר. כי עיקר אחיזת החילוניס אינם חושבים על תכליתם, וגם בחיות העולם יש חילוקים הרבה לאין מספר כמבואר בזה לקמן קצת, „והכלל שעיקר החיים הוא חיים אמתיים שהיא חכמה אמתית, כמ"ש החכמה תחיה את בעליו" „ועיקר החכמה להשתדל ולהתייגע לידע ולהכיר אותו ית' שהוא חי החיים", וכ"א כפי קרובו לזה כן חייו חיים ולהפך להיפך וע"כ רשעים בחיים

בחי' חילוניות ופנימיות. וע"כ סמוך כוח בחי' נוקבא כנ"ל. כי סס עיקר הסמיכה שלריכין לסמוך עלמו ביותר מאחיזת החילוניס שכס סטרא דמותא אשר עיקר אחיזתס מכטרא דנוקבא שהוא בחי' גיד בחי' חילוניות כי כיח סמיכה אליהס ביותר כידוע. והס עלמא דפרודא שרוצים להפריד בין הפנימיות ובין החילוניות שכס בחי' גוף ונפש שזה עיקר סטרא דמיהא. כי הס מסיחיס אח המדס להיות כרוך

הק' שפ"א אמר אני חייתי היום חיים שלא חייתי מעולם חיים כזה ואז התחיל לגלות מעט ראשי פרקים מתורה קרטליתא כנרשם (לעיל), וכן כ"פ שמעתי ממנו ז"ל התפארות נפלא מענין החיים שלו ובענין גנות החיים של העולם שאינם חושבים על תכליתם, וגם בחיות העולם יש חילוקים הרבה לאין מספר כמבואר בזה לקמן קצת, „והכלל שעיקר החיים הוא חיים אמתיים שהיא חכמה אמתית, כמ"ש החכמה תחיה את בעליו" „ועיקר החכמה להשתדל ולהתייגע לידע ולהכיר אותו ית' שהוא חי החיים", וכ"א כפי קרובו לזה כן חייו חיים ולהפך להיפך וע"כ רשעים בחיים

וע"י תפילין זוכין לזה כנ"ל, וזה עיקר מצות תפילין שמניחין בכל יום כדי לוכות לחיים בחי' ואתם הדבקים וכו'. בחי' תחחדש כנשר וכו'. וע"כ חי' לו הסכמה מן הנשר הגדול וכו' ומשם בחי' התפילין שהם בחי' חיים כנ"ל, כי עיקר התפילין הם התנוצות המוחין בפנים שהם אור הפנים שנמשך מבחי תקוני דיקנא וכו' י"ג מדות של רחמים ועיקרם וכו' ארך אפים וכו' שהוא בחי' אמונה וכו' "היינו שיחי' לו אמונה שלימה בהשי"ת ובצדיקים וכשרים אמיתיים ויתחזק בעבודתו ולא יפול משום דבר ולא יכפת ליה ולא חקצר רוחו משום בלבול מה **שהבעל דבר מכנים בדעתו בלבולים וחלישות הדעת** כאילו אפס תקוה ח"ו מחמת המעשים רעים והפגמים שפגם עד הנה", כי צריך לבלי להסתכל על זה כמבואר בדברי רבינו ז"ל ובדברינו כמה פעמים בענין זה, עד היכן האדם צריך להתחזק, כי אין שום יאוש בעולם כלל. ואיך שהוא אעפ"י שכבר נפל נפילה זאת בעצמו כמה פעמים בלי שיעור אעפי"כ אין יאוש בעולם כלל, וכל הימים אשר הוא חי על פני האדמה הוא צריך להתחזק להתחיל בכל פעם מחדש ואל יפול לזקנה דס"א כלל, כי כל הנפילות שבעולם הם מבחי' זקנה דס"א שנדמה בעיניו שכבר נזקן בחטאיו ובמעשיו שרגיל בהם עד שא"א לו לצאת מהם בשום אופן ח"ו, "ובאמת הוא צריך לידע ולהאמין שבכל יום ובכל עת **ובכל שעה יש** כח ביד האדם להתחדש ולהיות נעשה בריה חדשה ממש", כי השי"ת עושה חדשות בכל עת ואין יום וכו' דומה לחבירו ע"כ צריכין להתחזק להתחיל בכ"ם מחדש וכו' ואפי' אם יהי' כך זמן ארוך יהיה איך שיהיה, בכל עת ובכל שעה צריך להזכיר א"ע בהשי"ת ולשכוח לגמרי כל מה שעבר עד הנה ולהתחיל מעתה מחדש ממש, כל מה שיוכל. ואל יסתכל על שום בלבול וחלישות הדעת כלל וכו'. וכבר דברנו מענין זה כ"פ. אבל ענין כזה צריכין לחזור כמה פעמים בלי שיעור, כי הוא חיך, "כי כל התרחקות רוב העולם מהשי"ת, ואובדים מה שאובדים, חיים נצחיים ואמיתיים" "רובם ככולם הוא רק מחמת **והלישות הדעת** מה שנופלים בדעתם" מחמת שרובם התנסו כ"פ, שהתחילו קצת בעבודת ה', וזה כמה שרצו לכנוס בעבודת ה' וכו', ואח"כ נפלו למה שנפלו, כ"א לפי נפילתו רח"ל וכו' ע"כ נתייאשו בעצמן וכו' מאחר שראו ונפלו למה שנפלו רח"ל, ע"כ נדמה בעיניהם שנשתה גבורתם להתחיל עוד מעתה, אבל באמת כל זה **מעשה הבעל דבר בעצמו** שהוא בחי' זקן דס"א כי נקרא **מלך זקן וכסיל** שהוא רוצה להפיל את האדם לידי זקנה ותשות כח ח"ו כאלו כבר נזקן בחטאיו ובמעשיו עד שא"א להשתנות עוד, ובאמת לא כן הוא כי בכל יום האדם הוא בריה חדשה וכמו שאנו מברכין בכל יום ענ"י וכו' שלא עשני גוי וכו' שכתבו הפוסקים הטעם וכו' שהאדם נעשה בכל יום כבריה חדשה וכי' וכן ברכת הנותן ליעף כח מברכין על התחדשות המוחין והחיות בכל יום כמובא בכוונות, וע"כ האדם צריך וכו' רק להתחזק בכל עת ויהי' דומה בעיניו בכל יום ובכל שעה כאלו היום נולד וכאלו

לקוטי תפלות

חיים כאלה, חיי צער כאלה, חיים מרים ומרורים כאלה, האם זה נקרא חיים הלא אלף מיתות טובים מחיים מרים כאלה, מאחר שאיני זוכה בחיים האלה להשגת התכלית האמתי: **רבש"ע** מרא דעלמא כולא, מחיה מתים ברחמים רבים, חי החיים תן לי חיים, ואחיה ולא אמות, תן לי חיים אמתיים, חיים נצחיים, חיים טובים חיים ארוכים, חיים שיש בהם יראת שמים, חיים שנזכה על ידם בכל עת ובכל רגע להשגת התכלית האחרון האמתי אשר בשביל זה בראת כל העולמות כולם, ובשביל זה באנו מעולם העליון מרום המעלות, לעולם השפל הזה, חוס וחמל עלי ותן לי תקוה ולא אובד, וחזקיני ואמצני שאזכה מעתה לרחם עלי להתרחק ולסור מרע לגמרי, ולא אעשה עוד שום דבר שאין בו השגת התכלית האחרון האמתי, תמול על מעשה ידיך, וזכני לשוב אליך באמת, עד שאזכה אל התכלית האמיתי, להרים ולהגביה ולהכלל סוף המעשה במחשבה תחילה: **חוס** וחמל עלי וזכני לבא מהרה לכל מה שבקשתי מלפניך, ואזכה לבא חיש קל מהרה אל התכלית האמיתי לתכלית הטוב הנצחי, ומעתה תהיה בעזרי, שלא אעשה עוד שום דבר שאין בו השגת התכלית האמתי, ואבלה כל ימי ושנותי רק בשביל השגת התכלית האחרון האמתי, ותזכני להשיגו באמת,

שאסור לחלוץ השל יד קודם לשל ראש. כי השל ראש מרמז לבחי' החי"ת הנ"ל. וע"כ צריך שיהיו שתים שיש בהם ת' פרשיות כנ"ל. וע"כ צריך שיהיו תפילין עליו בשעת ק"ש וכו' ותפלה. כי עי"ז נתקבלין כל התפילות והבקשות כנ"ל וכו' וע"כ צריכין להניח על תראש ששם משכן המוחין והשכל. ועל היד כנגד הלב לשעבד בזה מחשבות לבינו לעבודתו ית' וכו'. (עיין לעיל סי' שאחר ד' סעי' ד' גמר הענין). וע"כ הקורא בתורה סטור מהנחת תפילין כל היום וכו' ואף על פי כן גם הם חייבים בתפילין בשעת ק"ש ותפילה כי אז עיקר זמן המשכת המוחין הק' כידוע. (שם סי' כ"ה הל' תפילין) (ועיין לעיל סי' ח' סעי' א' השייך גם לכאן): (ו) **וזה** והערב נא את דברי תורתך בפינו. כי כבר נאמר צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם. וארז"ל זכה נעשה לו סם חיים כי זוכה עי"ז לקבל אור החכמה שהוא בחי' חיים. לא זוכה וכו' נעשה לו סם מות רח"ל.

כי חד"ת כשבאין לתוך פיו נפגמין ונתגשמין כ"כ עד שהם בבחי' מרירות ח"ו כעין שנאמר במי מרה ולא יכלו לשתות מים ממרה "כי מרים הם" היינו כי הם עצמם היו מרים ומרורים וכשארז"ל וע"כ מתפללין ע"ז שנזכה שיהיו דברי תורה מחוקים וערבים בפינו וכו' מלשון עריבות ומתיקות שזה בחי' אור כמ"ש ומתוק האור וכו' וזה שמסמיכין לזה ענין ברכת כהנים יברכך וכו' כי שם צוה ה' את הברכה חיים היפוך המל' דסט"א סטרא דמותא שנאמר בו ולא חפץ בברכה, ויעקב אבינו ע"ה ע"י שזכה לבכורה בחי' התקשרות אל השכל הנ"ל ע"כ קיבל ג"כ את הברכה וע"כ ארז"ל יברכך בממון וכו וזה יאר ה' פניו אליך היינו בחי' הארת השכל והחכמה דקדושה שהיא עיקר החיים ואור הפנים כנ"ל כמ"ש באור פני מלך חיים וכו', וע"כ המהרהר בדברי תורה אין צריך לברך כי עיקר עסק התורה וכו' ועי"ז זוכין לקבל אור החכמה שהוא עיקר החיים כנ"ל. כל זה זוכין

סקדון הלכה ד

ביותר לחר הגשמיות ושלח לקשר ככל חל הפנימיות. וע"כ הזהיר לוחנו מאד הש"ית על שמירת התורה כמ"ש ושמרתם מאד לנפשותיכם וכתי כי הוא חייכם. כי עיקר החיים ע"י התורה שעל ידה מקשרין החיצוניות אל הפנימיות שזה עיקר החיים. וזה נחי נחה עם החשה. כי עם עיקר אחזהרה להמשיך חיים לעם מחמת שהיא סמוכה לחיהם כנ"ל. ע"כ צריכים לשמור עצמו מאד שפ"י התורה נלחית חיים עם החשה דיוקא. כי זה עיקר החיים

כשמקשרין ומעלין נחי חשה שהיא נחי גוף נחי' חיצוניות אל הפנימיות שהיא החכמה שזה עיקר החיות. וזה שאמרו חז"ל גדרי נעי חיי נפי לה בחי' חיי. כי הנה מוצאה עיקר החיים לריכים להמשיך עם דיוקא נחי' רחה חיים עם החשה כנ"ל. (עם לקע"ח נרית ע"ח. עפ"י פיקדון הלי' ד' סעי' י"ח י"ע): — (ד) **הבית** אל החדש הוא נחי פנימיות נגד מקומה שבחון. ועיקר בנין הבית הוא בשביל שיכנס בו מבחון לפנים החדש עם כל

חשיוך ודומה לחתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

קרוים מתים ולהיפך צדיקים במיתתם קרויים חיים מחמת שתמיד הם דבקים בחיים אמתיים כ"ש ואתם הדבקים בה' א' חיים כולכם היום, ועל אלו החיים אנו מתפללים הרבה בר"ה ויו"כ זכרינו לחיים וכתוב לחיים כי חוץ מזה הכל הבל ואין שום חיים כלל ועל חיים אלו נאמר למען תחי' וכו' למען ירבו ימיכם וכו' למען תחיון, אבל חיים שזכה הוא ז"ל הי' במעלה עליונה ונפלאה מאד, אשרי מי שיזכה להרגיש מעט התנוצצות מנעימות החיים שלו שהי' חי חיים ארוכים חיים טובים באמת כמובן מהמעש' של הז' בעטלריס אשר על חיים אלו בקש דוד המלך ע"ה תודיעני אורח חיים וכו'. תקדמת חיי"מ. (ג) ע"י ביטול הגאוה היינו הע"ז החכמה על תיקונה וע"י חכמה יחיה ויאריך ימים כמו שכתוב תחכמה תחי' וכו', (תורה יו"ד): (ד) עי' תורה כ"א **מענין בהעלותך את הנרות**, מענין תנועות השכל מוליד תתלהבות הלב ולבא לזה יקדש השבעת הנרות, דהיינו ב' עינים ב' אזנים ב' נקבי

היום מקבל התורה מחדש וכו' כנ"ל, וכל זה מקבלים כח מבחי' הזקן דקדושה שהוא העוור הנ"ל שהוא בחי' זקן שבזקנים סבא דסבין שזכה לזקנה דקדושה כזה עד שאמר שהוא זקן ויניק וכו' שממנו מקבלים כל הצדיקים כח להתחזק בעבודתם לחדש כחם ועבודתם בכ"פ וכו' ואפי' כשמגיעים למדרגה הגבוה שבגבוהות וכו' אעפי"כ איום מסתפקים וכו' ומתחילין בכ"פ מחדש וכו' בכח אלו הצדיקים יכולים להתחדש בכ"פ אלו הנופלים וכו' וצריכין לחזק אותם ולהחיותם בכ"פ וכו', שלא יתיאשו עצמן לעולם ויתחילו בכ"פ מחדש כנ"ל, וכ"ז הכח מקבלין מהצדיקים הנ"ל, כי כל מה שהחולה גדול ביותר צריך רופא גדול ביותר כמובא בתורה ל', כי מחמת עוצם כחם וכו' וחשיגו בכ"פ יותר גדולת חסדי ה' איך הוא ית' חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח. עי"ז יש להם כח להמשיך חיות והתחזקות חדש לכל הנופלים וכו'. כי לא אפסו חסדיו וכו', וכל זה הוא בחי' הפילין שהם בחי' אריכת אפים הנ"ל שהוא בחי' המוחין והחיים החדשים שממשיכין ע"י מצות תפילין מהזקנים שבקדושה שמקבלין מהזקן העליון שהוא העוור הנ"ל. **וזהו** בחי' קדש לי כל בכור וכו' שהוא התחלת פרשה ראשונה שבתפילין, כי עיקר התפילין נמשכין מבחי'

לקוטי תפלות

בחיים חיותי בגופי הזה, קודם שיסתלק מן העולם הזה, ותצילני שלא אצטרך להתגלגל ח"ו בגוף אחר בשביל השגת התכלית הזה, רק אזכה להשיגו בעצמי בעולם הזה בחיים חיותי, ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים למענך ולמען הצדיקים האמתיים, ולא למעני כלל, ואזכה ברחמיך לחיי עולם הבא בלי שום צער גיהנם וחבוט הקבר; ותחנינו ברחמיך לחיים טובים וארוכים לחיים נצחיים לעולם שכולו טוב וכולו ארוך, כחסדך חייני ואשמרה עדות פיך תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך י"י צורי וגואלי; (תפלה י"ח); (ב) וחמול עלי ברחמיך הרבים, וזכני לשוב אליך באמת, ולהשיג אורחות חיים, ובמקום שקלקלתי שם אתקן, ותשוב אותי ברחמיך וחסדיך הגדולים, ממות לחיים, מחמץ למצה, מיראה רעה ליראה טובה מקול פגום מחכמה פגומה לקול טוב לחכמה טובה, תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח, כי עמך מקור חיים באורך נראה אור, אבינו שבשמים חותך חיים לכל חי, אל חי חלקינו צורנו גאלינו ממות, פדינו משחת, והצל אותי ואת כל עמך בית ישראל מכל מיני מחשבות רעות והרהורים שהם נקראים **סטרא דמותא**, וחנני מאתך ברחמיך הרבים, ותן לי **חיים טובים** חיים ארוכים חיים אמתיים, חיים נצחיים, ועזרני שאזכה לקדש את המוחין שלי הנקראים באר מים חיים; (תהלה ה'); (ג') ותעזור לי ותושיעני לעסוק בהתורה הקדושה בפה מלא, להוציא דברי תורה בפי בשלימות, ותתן לנו כח לקרות אותך חי החיים על ידי התורה הקדושה אשר היא שמך, ועל ידי זה נזכה לקבל ולהמשיך עלינו חיים טובים וארוכים מאתך כי אתה חי החיים, ואתה מחיה כל העולמות מראש ועד סוף על ידי התורה הקדושה, אשר היא שמך, כי היא חיינו ואורך ימינו, ותזכנו לקבל החיים בהדרגה ובמדה, על ידי המדות והכלים הקדושים הנעשים על ידי הפרשיות. והפסוקים והסדרים וחתיבות והטעמים והנקודות והתגין והאותיות של התורה הקדושה, ונזכה על ידם לחיים טובים וארוכים ורחמים ושלום ודעת דקדושה, **רבש"ע** קרוב לקוראיו באמת, זכנו לקרות אותך באמת באופן שתענטו מהרה, ונקראך ותעניתו נעתיר לך ותעתר לנו, חננו מאתך דעה בינה והשכל, זכנו להמשיך מאתך על ידי עסק התורה הקדושה חיים טובים וארכות ימים ושנים, וחכמה ובינה ודעת דקדושה באופן שנזכה לדעת שאתה נמצא תמיד בכל זמן ובכל אדם ובכל מקום, ואפילו בתוקף ההסתרה שבתוך הסתרה גם שם אתה נמצא, כי אתה בעצמך נסתר בתוך כל ההסתרות שבעולם, ואפילו בהסתרה שבתוך הסתרה ואפילו באלפי אלפים ורבי רבבות הסתרות עד אין קץ, גם שם אתה נמצא כי לית אתר פנוי מינך, ואתה מחיה את כולם, ובלעדיך אין שום חיות לשום דבר שבעולם, ואפילו כל הקליפות וכל ההסתרות שבעולם המסתירים אלהותך, כולם אין להם חיות וכח כי אם מה שמקבלים ממך בעצמך תתברך לנצח, ואתה מושל בכל, ומלכותך בכל משלה, ובלעדיך אין כח לשום הסתרה שבעולם להסתיר ולהעלים אותך תתברך, ותזכני ברחמיך הרבים לדעת כל

ע"י עסק התורה בפה מלא וכו' וזה שדרו"ל. כי חיים הם למוצאיהם למוציאיהם בפה דייקא וכו' (ועיין לעיל סי' שאחר ד' סעי' ה' ולהלן סי' כ"ו סעי' ח') וזה לפיכך אנחנו חיבים להודות לך וכו' על נועם חלקינו וכו' שזכינו ליחד שמו' יח' פעמים באהבה שמע וכו' כי שמע וכו'. בזה מעידין על אחדותו ית' ושאין עוד מלבדו ובכל דבר מלובש שכל דקדושה וחיות אלקותו ית' כי הוא ית' מחיה ומהוה את כולם וכו'. (שם סי' מ"ז. ברכות התורה) : (ז) **וזה** ענין פרשת התמיד וקטורת ואיזהו מקומן וכו' כי ע"י מכניעין הקליפות הקשות שבעשיה וכו' ומעלין את הטוב והחיות שבהם בסוד י"א סמני הקטורת וכו', כי זה העיקר להכניע בחי' היצה"ר כ"כ עד שיעלה גם הטוב והחיות של ניצוצי הק' שמלובש בהם להחיותם. ויהיה נעשה כסא ומרכבה אל הקדושה בבחי' ובכל לבבך בשני יצריך עד שע"י דייקא זוכה להשיג השגות גדולות ולעלות בכ"פ ממדריגה למדריגה עד שזוכה להשיג בחי' אור האין סוף ית' כנ"ל וכו'. ואח"כ מתחילין פסוקי דזמרה כנגד בחי' עולם היצירה וכו' וע"ז זוכין לקבל אור החכמה והשכל דקדושה שהוא שורש האור של כל האורות וז"ב ברכת המאורות שאומרין אח"כ. והנה לבאר כל סדר התפילה וכו' אך אעפ"כ יש לרמז וכו'. זה ברוך שאמר והיה העולם. זה מברכין על בחי' החיות והחכמה הקדושה שמלובש בכל הבריאה שע"ז יכולין לחכיר אותו ע"י כל דבר. "ברוך הוא" זה מברכין על כלל גדולתו ועצמיות אור אלקותו ית' קודם הבריאה ואחר הבריאה וכו'. וזה שמובא ברוך שאמר והיה העולם ר"ת בשוה. כי אצלו ית' הכל בשוה כי אני ה' לא שניתי. ואתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם וכו'. וזה "ברוך אומר ועושה" וכו' על כלל הנהגת העולם גם עכשיו אחר הבריאה הכל רק בהשגחתו ית' וברחמים גדולים. "ברוך חי לעד" וכו' כי רק הוא יחי' החיות של כל החיים וכו'. ואפילו הכח והחיות של מל' דסט"א סטרא דמותא ג"כ על ידו ית' כביכול. וזה "ברוך פודה ומציל" כי הוא ית' פודה ומציל מהם כמו שדרז"ל מציל עני מחזק וכו' על ההצלה מהיצר הרע וכו'. ועד ברוך חי לעד וכו' ועד בכלל יש ט' פעמים

פקדון חלכה ד

חפלין. וע"כ הבית הוא מקום משומר. כי עיקר השמירה ע"י בחי' פנימיות. דהיינו ע"י שמכניסין כל דבר מחוץ לפנים ומקשרין כל הדברים לשרשן בחמיתי דקדושה שהוא בחי' החכמה והשכל דקדושה שהוא עיקר הפנימיות. וע"כ צריכין לבנות הבית בחכמה כמ"ש בחכמה יבנה בית וכו'. היינו שצריכין לבנות שם כי כדי לשמור בי עיקר השמירה ע"י בחי' פנימיות. דהיינו בחכמה בחמיתיה שהוא בחורה בק'. כי כל חדם צריך לכוין בבנין ביתו, שכמו שבגשמיות הוא בזה מחילות הבית, כדי שיהיה לו מקום ליכנס בו מחוץ לפנים הוא וכל חפלין. כמו כן ברוחניות ובפנים הכל מחוץ לפנים, שיעלה כל הדברים מבחי'

חשיוך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

החוטם והפה וכו' שתלוים בהמוח ומעוררים את המוח וכו' להשיג המקיפים שז"ב חופה וקדושין קודש וכו', חיים נצחיים הם רק להשי"ת כי הוא חי לנצח, ומי שנכלל בשורשו דהיינו בו ית' הוא ג"כ חי לנצח וכו' וכן אין שלימות רק להשי"ת וחוץ ממנו כולם חסרים, ומי שהוא נכלל בו יש לו שלימות ועיקר הכלליות שיהי' נכלל באחד, הוא ע"י **הדעת אותו** ית' כמו"ש החכם אלו ידעתיו הייתיו, כי עיקר האדם הוא השכל. וע"כ במקום שחושב השכל שם כל האדם וכשיודע ומשיג בידיעת השי"ת הוא שם ממש וכל מה שיודע יותר הוא נכלל ביותר בהשורש דהיינו בו ית', וכל חסרונות שיש לאדם הן פרנסה או בנים או בריאת הגוף וכל שאר החסרונות הכל הוא בחסרון הדעת וכו' כמ"ש חז"ל (נדרים מ"א) דעת קנית מה חסרת ואם דעת חסרת מה קנית, כי עיקר החסרון והשלימות תלוי בדעת, וכן כעס ואכזריות הוא מחסרון הדעת בחי' כעס בחיק כסילים ינוח וכו' ולעתיד לבא יתגלה הדעת וכו' ידעו שאין שום רע וכו' רק כולו טוב וכו' (תורה כ"א בסעי' י"א) : (עש"ש כל התורה היטב) : (ה) לחדש השכל בכל עת וכו' חידוש בראשית הוא חידוש החכמה כמ"ש

קדושת בכורים וכו' להמשיך ע"ע קדושת הולדת המוחין וכו' לחדש חיוחו ומוחו בכל עת כאלו היום נולד וכו' וז"ב משיח שנאמר בו אני היום ילדתיך וכו' כי משיח יזכה לבחי' זאת בשלימות שהוא בחי' חיים ארוכים כנ"ל וכו'. כי משיח ישיג בחי' למעלה מהזמן כמבואר בחתורה ס"א לק"ת וכו'. וז"ב תפילין ששם שורש נשמת משיח וכו' בבחי' קשר של תפילין וכו' צרור החיים וכו'. וע"כ פרשיות התפילין מתחילין מהולדה בחי' קדש לי בכור. כי ההולדה הוא בחי' התחדשות המוחין והחיות כנ"ל שזהו בחי' תפילין. לחדש מוחו וחיותו בכל יום להתחיל בעבודת ה' בכל יום מחדש וכו' כנ"ל, וז"ב ר"ה. כי ר"ה הוא בחי' תפילין וכו' שזהו חדש עלינו שנה טובה שאנו מבקשין בר"ה וכו'. וזהו בחי' מה שמבקשין בר"ה על חיים, זכרנו לחיים וכו' וכתוב לחיים וכו' כי עיקר בחי' חיים ארוכים של הזקן העוור וכו' על חיים אמיתיים ונצחיים תיינו בחי' חיים ארוכים דנ"ל, וע"כ עיקר כתיבת התפילין הוא ע"ג עור דייקא וכו', כי התפלין הם מוחין גדולים כ"כ שיש להם כח לתקן ולברר תכלית חיצוניות דחיצוניות וכו' כי כל מח שהצדיק גדול ביותר וכו' יש לו כח לברר יותר וכו' כי א"א לעשות כלים לקבל האור למטה כ"א בכח

לקוטי תפלות

זאת בידיעה שלימה באמת ובאמונה עד שאזכה על ידי זה לגלות ולהסתרה שבתוך הסתרה, ולהפכה לדעת, שיהיה נעשה מן כל ההסתרות תורה הקדושה, ותתגלה התורה הקדושה הנעלמת שם בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה, ונזכה להתגלות סתרי תורה להבין ולהשיג רזין דאורייתא עד שנזכה לשמוע קול הכרוז הגדול של התורה הקדושה, אשר היא שואגת וקוראת תמיד בקול גדול ועצום מאד מאד, בראש הומיות תקרא, עד מתי פתיים תאהבו פתי, וכו'; (תפלה נ"ו); (ד) ותזכנו לענוה אמתית בשלימות, ונזכה לחיים אמתיים חיים דקדושה, ולרפואה שלימה בגוף ונפש, ולתשובה שלימה מאהבה הנמשך מקדושת שבת קודש, ותשבענו מטובך, ותזכנו לטעום טעם קדושת שבת המחיה את כל העולמות כאמור טועמיה חיים זכו, ותשפיע עלינו חיים ארוכים חיים טובים, חיים שיש בהם יראת שמים, חיים שנזכה בהם לסור מרע לגמרי, ולשוב בתשובה שלימה באמת, ולעבוד אותך באמת ובלב שלם, ובענוה אמתית כל ימי חיינו אנחנו ורעינו מעתה ועד עולם, עד שנזכה לחיים נצחיים, ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים, **אמן נצח סלה ועד**; (סוף תפלה נ"ח); (ה) ונזכה על ידי יראת ה' להאריך ולהגדיל ימינו להוסיף בכל יום וכל עת ובכל שעה תוספות קדושה יתירה ויהיו נתרחבין ונתארכין ונתגדלין כל ימינו בכל פעם יותר ויותר בתוספת קדושה בכל יום ובכל עת ובכל שעה, עד שנזכה לאריכות ימים ושנים דקדושה באמת כרצונך הטוב, ולא נבלה ימינו להבל חס ושלום, רק נזכה לשמור את כל ימינו ושעותינו ועתותינו ורגעינו להוסיף בכל פעם תוספות קדושה מרובה על ידי יראת ה"י ויקויים בנו מקרא שכתוב יראת ה"י תוסיף ימים, ותרחם עלינו, וכו', ונזכה להאריך ימינו ושנותינו על ידי יראת ה"י באמת, להוסיף קדושה וטהרה בכל שעה ושעה ובכל יום ויום ובכל שבוע ושבוע ובכל חודש וחדש ובכל שנה ושנה, עד שנזכה לאריכות ימים ושנים אמתיים, לזקנה ושיבה טובה דקדושה, ולא נאבד יום אחד ולא שעה אחת מכל ימינו לעולם באופן שנזכה בעת אשר תאספינו אליך בשלום, לבא ולעלות לפניך עם כל ימינו ושנותינו, שיהיו כולם שלמים קדושים וטהורים בתוספת קדושה על קדושה, ולא נבוש ולא נכלם לעולם ועד וכו', ותזכנו לאריכת הנשימה, שנזכה להמשיך אלינו תמיד רוח חיים דקדושה בכל עת ובכל שעה ובכל רגע ורגע, ותשמור את שכלינו תמיד, ונזכה להמשיך תמיד בכל עת שמנים קדושים לשכלינו עד שיהיה שכלינו בוער בהתבוננות גדול דקדושה, ויהיה מוחינו ושכלינו הולך וגדול בקדושה גדולה באמת, וכו', ונזכה להאריך ימינו ושנותינו בקדושה גדולה להוסיף קדושה וטהרה בכל עת ועת, למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה ונזכה לתיקון כל העולמות מחדש, ולהמשיך עלינו תמיד הארת תיקוני עתיק הנמשכים על ידי הצדיקים אמתיים הזקנים הקדושים, ובזכותם נזכה לשמע ועשירות גדול דקדושה, לכל הון דעלמא, באופן שנזכה על ידי העשירות הזאת להתבוננות גדול ועליון מאד בתורתך ועבודתך ובהשגת אלהותך בקדושה ובטהרה גדולה באמת ובאמונה שלימה כרצונך

ברוך כנגד הא' והחי"ת שבאחד. וזה שמסיים ברוך חי לעד כי החי"ת הוא בחי' חיות כמוב"פ וכו'. מסיים יחד חי העולמים וכו' וע"כ אומרים אח"כ "מזמור לתודה" שהוא בחי' עוה"ב כשארז"ל כל התפילות בטלות לעתיד לבא וההודאה אינה בטילה. וכן כל הקרבנות בטילין חוץ מקרבן תודה כי אז נתבטל היצה"ר וכל הקליפות וכו'. דעו כי ה' הוא האלקים" כנגד התגלות הדעת והחכמה. וזה "הוא עשנו ולא אנחנו" והכתיב הוא "ולא" כי אנחנו מבטלין עצמינו אליו ית' עם כל הוויותינו ותנועותינו בביטול גמור וכלא ממש. וכן יש לפרש כל המזמור. ואח"כ אומרים "יהי כבוד ה'" גמ' חן וכו' ויש בהם חי פסוקים כנגד בחי' חי"ת הנ"ל שהוא לשון חיות כנ"ל. ואח"כ אומרים עוד פסוקי דומרה וכו' שמזכירין במזמורים אלו הרבה מגדולת השי"ת וכוללים בזה כל הנבראים כולם שכולם מתנהגים וחיותם וקיומם רק בכוחו ית' וכולם צריכין להלל ולהודות אליו ית' וכו' עד שבסוף אומרים שירת הים שיש בה ג"כ ח"י פסוקים וכו' ואז אומרים ישתבח וכו' ומסיימים מלך יחיד אל חי העולמים כנ"ל: ואח"כ אומרים ברכת המאורות וברכת ק"ש וק"ש והזכרת יצ"מ והדברים מבוארים מאליהם עפ"י דרך זה כנ"ל: וע"כ אומרים ח' פעמים אמת באמת ויציב. כי אמת הוא כלל המוחין הקדושים כידוע. והמוחין והחכמה היא בחי' חי"ת כנ"ל: ואח"כ מתפללין ח"י ברכות וכו' כנ"ל וכו'. והנה מתחילין אתה חונן לאדם דעת וחנינו מאתך וכו' ומתפללין על אור השכל והדעת וחן וכמו שארז"ל ויחונך בדעת וכו' (ועיין להלן סי' י"ג סעי' ט' השלמה מה שנחסר כאן) וזה שאומרים בסיום התפלה עשה למען וכו' עשה למען קדושתך בחי' חכמה שנקראת קדש. וע"כ כל האומר זאת בכל יום זוכה ומקבל פני שכינה כמובא בטור שזה בחי' הסתכלות על החיות אלקות וכו' ואח"כ נופלין על אפים להעלות גם ניצוצות הקדושה המלובשים בסטרא דמותא בחי' מלכות דסט"א שהיא היפוך החכמה דקדושה שהיא עיקר החיים כנ"ל. ואח"כ אומרים תהלה לדוד ומזמור יענך וכו' ישגבך שם אלהי יעקב כנגד בחי' אור השכל

פקדון הלכה ד

חילוניות ויקצר חותם חל הפנימיות שהוא כלל כל התורה כולה שעל ידה מכניעין מלכות הרשעה שהוא בחי' "כסיליות" שמסך מחיצת כל החילוניות ומזיקי עלמא. וע"י התורה מכניעים ומבטלים כולם. ונותנים כח לבחי' מלכות דקדושה. עד שזוכין ע"י להסתכל על כסכל שיש בכל דבר. שע"י מקשרין כבית עם כל אחר בו חל עלם הפנימיות שהוא חכמת התורה הקדושה שע"י עיקר תיקון בנין הבית בבחי' חכמה ובנה בית כנ"ל. וזה שנסמך למען ירבו ימיכם וכי' כי ע"י התורה נמשך חיים

חשיך ודומח להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

כולם בחכמה עשית וכו' כי חידוש השכל הוא חידוש הנשמה, כי השכל היא הנשמה כמ"ש נשמת שדי תבינם, כמ"ש רז"ל מה הקב"ה וכו' אף הנשמה וכו', נמצא שהנשמה היא מחיה את הגוף, והיא בעצמה השכל, כמ"ש החכמה תחיה וכו' (תורה ל"ה סעי' ב'): (ו) ועיקר המוחין שמקבלין ע"י האמונה אין מקבלין אלא מאור הפנים כמ"ש באור פני מלך חיים, חיים הם המוחין כמ"ש החכמה תחיה מקבלין מאור הפנים דרך האמונה הנקראת מלכות שהיא בחי' ירושלים וכו', (שם סעי' ה'): (ז) כי למשוך את כל העולם לעבדו שכם אחד וכו' נעשה לפי השלום שבדור, וא"א לבוא לבחי' שלום כ"א ע"י יעקב הארת פנים, הדרת פנים זה בחי' דרושי התורה שהתורה נדרשת בשלש עשרה מדות הנמשכים מי"ג תיקוני דיקנא וכו' ולפי הודכוכות חכמתו בי"ג מדות אלו כן הודכוכות קול דעתו וכו' וזהו "דרשוני וחיו כי החכמה תחי' את בעליה": (תורה כ"ז): (ח) כי

קדושה עליונה מאד וכו'. כמ"ש בתורה ל' שהשגות אלקות א"א לקבל כ"א דרך כמה צמצומים וכו'. וכל מה שהאדם קטן צריך רבי גדול ביותר וכו', שיוכל לעשות כלים וכו'. תבין בעץ חיים וכו' שאור הכלים נמשכו דייקא ממקום גבוה מאד, וכל מה שהכלים האור ממקום גבוה מאד וכו', נתמעטה בהם השבירה וכו'. כי כל מה שהאור עליון וגבוה יותר הוא יכול לצמצם עצמו ולהסתיר א"ע להכניס האור בהדרגא ובמדה שלא יהי' בבחי' רבוי אור ח"ו ואעפי"כ יכניס בהם השגות אלקות בבחי' מטי ולא מטי רצוא ושוב בדרך נפלא ונורא מאד שהוא בחי' עולם התיקון הנמשך מבחי' עתיק וכו' זקן העתר הנ"ל שעל ידו עיקר התיקון וכו'. **ועי"כ צריך** שיהי' העור של בהמה טהורה ממין המותר לפיך ואפי' מגבילות וטריפות וכו' ובלבד שלא יהי' ממין בהמה וכו' טמאה וכו', כי א"א לקבל אור קדושת המוחין של התפילין כ"א כשמעבדין את עור הגוף לגמרי שלא יהי' בו שום אחיזה ושום שמץ משום תאוה שבעולם אפי' ריח בעלמא מהם לא יהי' נשאר בו וכו', ועי"ז הם זוכין למוחין שלמים ולאמונה שלימה בחכלית השלימות אשרי להם, והמון עם שאינם זוכים לזה לזכך הגוף כ"כ, כי אפי' צדיקים גמורים לאו כ"א זוכה וכו', ע"כ עיקר תיקון שלהם הוא ע"י קרבת הצדיקים אמיתיים וכו', ועי"ז הם יכולים לברר המדמה של כל העולם וכו', אבל צריך שיהי' להם עכ"פ איזה אתערותא דלתתא וכו' להתציאם וכו', ועיקר אתערותא דלתתא שלהם הוא שיפשיטו את דעתם ויסלקו את חכמתם ושכלם לגמרי כאלו אין להם שום שכל כלל. רק יטו אונם ולבבם היטב לקול דברי הצדיק ואמת וימסרו לבם ושכלם אליו לגמרי, כמו שאמר רבינו ז"ל, שכל זמן שנשאר להאדם שום שכל עצמו איני מקורב כלל כמבואר ע"פ עם נבל ולא חכם עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו (תורה קכ"ג), שעיקר קבלת התורה היה רק ע"י שסילקו חכמתם לגמרי, כי אם היו מעמידים על חכמתם ושכלם לא היו יכולים לקבל את התורה וכו' ע"ש, כי כל השכל של כל העולם אפי' של היראים והכשרים כל זמן שלא זכו לשבר תאות לבם לגמרי בבחי' הנ"ל בבחי' עור המעובד ממש בלי שום שמץ ריח וכו' כנ"ל עדיין אין להם שום שכל כלל, וכל שכלם הוא רק בבחי' המדמה וכו' כח הגוף כח הבהמיות, מאחר שלא פשטו את גופם עדיין לגמרי מהבהמיות, וגם המדמה שלהם אינו מבורר עדיין לגמרי כנ"ל.

לקוטי תפלות

הטוב באמת מעתה ועד עולם וכו'. (תפלה ס') ; (ו) גדול העצה ורב העליליה, רחם על פליטה הנשארת, והצילנו ממות ומדינו משחת, הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי, ותשפיע עלינו עצות קדושות אמתיות בכל עת, באופן שנזכה להנצל באמת מכל מיני הרהורים שבעולם ולא יעלו ולא יבואו על לבינו כלל, ונזכה לקדושת המחשבה באמת, מחיה מתים ברחמים רבים, הקימנו ונחיה באור פניך, ונחיה ולא נמות מיתת עולם חס ושלום, **זכנו** ברחמיך הרבים להרבות בצדקה לשמך לבד באמת ובזכות הצדקה דקדושה תצילנו ממות שהם הרהורים רעים שנקראים טומאת מת, כמו שכתוב וצדקה תציל ממות, ותשמרני תמיד שלא אהיה מעורב בין הנשים, ולא ארבה שיחה עמהם, וכו', ותצילני מהסתכלות רעים ומהרהורים רעים, ולא אתור אחר לבבי ואחר עיני, עזרנו כי עליך נשענו, כי אין לנו על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים, תצילני מטיט ואל אטבעה אנצלה משונאי וממעמקי מים, אל תשטפיני שבולת מים ואל תבלעיני מצולה ואל תאטר עלי באר פיה, פנה אלי וחנני תנה עוזך לעבדך והושיעה לבן אמתך, עשה עמי אות לטובה ויראו שונאי ויבושו כי אתה ה' עזרתני ונחמתני אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך ; (תפלה ע"ח) ; (ז) ותזכני להמשיך עלי רוח חיים רוח הקודש דרך החבל דקדושה, על ידי הדיבור דקדושה, ותקיים בנו מקרא שכתוב ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר, ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחוקי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם ונזכה להעלות המלכות דקדושה מהגלות, ותזכה אותנו ואת כל עמך בית ישראל, שנזכה כל אחד ואחד לגלות חלקי קדושת משיח המושרש בקרב כל אחד ואחד מישראל, ותמשיך עלינו חיים טובים וארוכים ותזכנו לחיים נצחיים, ותחמול עלינו ותושיענו ותזכנו לעמוד ולקום בתחיים המתים לחיי עולם עם שאר הצדיקים והחסידים והתמימים והכשרים,

שזה בחי' יעקב שמאיר אפי' במקום חושך וצרה, וזה ישלח עזרך מקודש שהוא בחי' חכמה כידוע וכו' ואח"כ אומרים בית יעקב לכו ונלכה באור ה' כנגד אור השכל הקדוש שהוא בחי' יעקב וכו'. (עיין להלן סי' י"ג סעי' ט'. השלמה לכל הסי' הנ"ל) (שם סי' מ"ת מ"ט) : (ח) **וע"כ** קורין בתורה וכו'. וע"כ אין קורין פחות מעשרה פסוקים וכו' וחד אמר כנגד עשרה מאמרות שהם החיות של כל דבר שזה בחי' החכמה והשכל המלובש בכל דבר בבחי' כולם בחכמה עשית. לבד מפ' עמלק שהוא כלל המלכיות דסט"א ובו כתיב מלחמה לה' בעמלק מדור דור כי שרו הוא בעצמו היצה"ר שבשביל כוח הבחירה א"א לע"ע לבטלו לגמרי וכו' ע"כ גם פרשתו חסירה ואין בה אלא ט' פסוקים וכמו שארז"ל. (שם סי' קל"ה) : (ט) וע"כ אחר שיצא מבית הכנסת צריך לילך תיכף לבית המדרש וכו' וע"כ ארז"ל כל ההולך מביהכ"נ לביהמ"ד וכו' זוכה ומקבל פני שכינה וכו' היינו שזוכה לקשר עצמו ולראות בעינא פקיחא גם בעולם הזה את אור השכל והחכמה והחיות האלקות שמלובש בכל דבר שזה ג"כ בחי' קבלת פני שכינה כנ"ל ועי"ז זוכה ממילא גם לעתיד לבא לקבל פני שכינה ממש כביכול. (שם סי' קנ"ה) : (י) **הלכות** נט"י. וע"כ צריך ליטול ידין לסעודה כי יש לחוש מחמת שהידים עסקניות הם ואולי נגעו באיזה טומאה ואח"כ כשיאכל בהן לחם וכו' ושרשו בחכמה כידוע וכו' ועיקר תיקון האכילה הוא ע"י בחי' חכמה שזה בחי' מה שלועסין בשינים שהם ל"ב כנגד ל"ב נתיבות החכמה וכו' ע"ש בכוונות אכילה. וע"כ עיקר חיות האדם הוא ע"י אכילה כי בפנימיות נמשך עי"ז הארת והחכמה דקדושה שנאמר בה

פקדון הלכה ד

וחריכות ימים כמו שארז"ל. כי זה עיקר החיים ע"י שמקשרין כל דבר לשרשו וחיותו שהוא החכמה הקדושה שהוא עיקר החיות כמ"ש החכמה תחיה וכו'. שזה בחי' מזוזה כנ"ל וע"כ ע"י נמשך חיים. (שם בית ומזון כ"ב. ועפ"י פיקדון הלכה ד' סעי' י"ז י"ח) : — (ו) עיקר החיים הוא חיבור הגוף והנפש. וע"כ עיקר החיים בחמת הוא כשמקשרין החילוניות אל הפנימיות שהם בחי' גוף ונפש. דהיינו שלא יהיה נמשך אחר גשמיות הדבר. רק להעלות כל הדברים מבחי' חילוניות ולקשר כל דבר לשרשו שהוא החכמה שהוא הפנימית והחיות של כל דבר כמ"ש החכמה תחיה וכו'. וע"כ ע"י מלות מזוזה נמשך חיים וחריכות ימים כמ"ש למען ירבו ימיכם. וכמו שדרשו רז"ל מזוזה זו מות. כי זה עיקר מלות מזוזה שהוא על הפתח שדרך שם נכנסים מחוץ לפנים. דהיינו להמשיך כל דבר מהחילוניות שבו עיקר מחיצת החילונים שהם סטרא דמוחא. ולקשר הכל אל הפנימיות שהוא חכמת התורה הק'

השויך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

עיקר הבריאה בגין דישתמודעון לי' וגוף ונפש הם בחי' אדם ובהמה חומר וצורה חכמה וסכלות אור וחושך והם חיים ומיתה כמ"ש החכמה תחיה וכתיב ימותו ולא בחכמה וכו' שכחה וזכרון השוכח דבר א' ממשנתו כאלו מתחייב בנפשו והם בחי' חכמות התורה, שחכמות חיצוניות הם חומר וסכלות בחי' בהמה כנגד חכמות התורה וכו', (תורה ל"ג) : (ט) כי עיקר הידיעה הוא מחיים מאריכות ימים, כי לבא לאריכות ימים הוא ע"י עסק התורה וכו' כשצריכין לקרות חי החיים להמשיך ממנו חיים ואריכות ימים צריך לקרות אותו בשמו הוא התורה וכו' חיים הם למוצאיהם למוציאיהם בפה דייקא וכו' נמצא ע"י עסק התורה ממשיכין אריכות ימים ואז זוכין לדעת כי הדעת והשכל הוא בעצמו החיות כמו שכתוב החכמה תחיה את בעליה כי השכל הוא עיקר החיות וכו' בכל הדברים וכו' יש חיות השי"ת וכו' אך שהוא בהעלם וכו' והתורה היא החיות של כל דבר וכו' וע"י הדעת יכול לידע שאפי' בתוך הסתרה שבתוך הסתרה יש השי"ת שהוא התורה וכו' ובהסתרה שבתוך הסתרה מלובש תורת ה' ממש וכשמהפכה לדעת נעשה ממנה תורת ה' ממש סתרי תורה וכו' ולפי הגדלת הדעת הפרנסה בנקל ונתרבה השלום וז"ב שבועות כי הוא שכל ג' בחי' המקוה וכו' ע"ש באריכות, (תורה נ"ו) : (י) עיין גם להלן כאן סי' נ"ב

ע"כ עיקר תיקונם להתקרב להשי"ת הוא ע"י **אמונת חכמים** בחי' ויאמינו בה' ובמשה עבדו, דהיינו "להתקרב לצדיקים אמיתיים ולהאמין בם ולבטל דעתו נגדם לגמרי כאלו אין לו שום שכל בלל", וזה בחי' שמותר לכתוב ס"ת תפילין ומזוזות אפי' ע"ג עור נבילה וטריפה ובלבד שיהיה ממין טהור, להורות "שהכל יכולין **להתתקן**" "הכל יכולין לקבל אור המוחין של התפילין" ובלבד שיהיה בבחי' עור בהמה טהורה המעובד לשמה לשם קדושת סת"ם דהיינו "שמפשיטין ומעבדין את מוחם ושכלם ודעתם מכל דעותיהם וסברותיהם שבלבם שהי' להם עד הנה, רק מכינים דעתם וכחם וכל גופם לקבל קדושת המוחין של הצדיקים על כל אשר יאמרו כי הוא זה, "ולבלי לסור מדבריהם ודעתם ימין ושמאל". "ואו אעפ"י שקלקל כ"כ עד שהוא בבחי' עור נבילה וטריפה אעפ"כ הוא יכול להתתקן ולקבל אור קדושת התפיליך", ובלבד שלא יהיה בבחי' מין טמא, היינו "שלא יבא להצדיק עם חכמות וחקירות לחקרו ולנסותו שלא יהי' טינא בלבו שזה בחי' מין טמא כי עיקר הטומאה בחי' חקירות וכפירות" וכו' אבל כשאינו בבחי' מין טמא רק "עושה עצמו כבהמה טהורה ומכין ומעבד עצמו לשם קדושת תפילין דהיינו לקבל הארת המוח של הצדיק האמיתי על כל אשר יאמר כי הוא זה", "או אעפ"י שקלקל כ"כ עד שהוא בבחי' נבילה וטריפה הוא גם הוא יכול לקבל עור קדושת מוחו" וכו'. וכן מבואר בהתורה ס' פתח ו"ש שכתיבת תפילין ע"ג העור הוא בחי' הארת הרב בלב התלמיד וכו' ומבואר שם שתלמיד חגון הוא בחי' מין המותר לפיך וכו', וגם צריכים לתופרן בגידין וכו' צמצומים וכו' כי עיקר המשכת החיות הוא ע"י הגבלת האור כמבואר ועיקר התיקון הוא שע"י התורה שהיא שמא דקוב"ה ממשיכין החיות לתוך הכלים והמדות ע"ש, עיקר המשכת המוחין של התפילין ע"י הרשימו של האמונה שבלב ועי"ז שממשיכין המוחין של התפילין עי"ז מאירה האמונה אח"כ **באור גדול** ובשלימות גדול ביותר כי תא בהא תליא וכו' כי יש שלימות באמונה למעלה משלימות עד שיכולין לזכות לאמונה העליונה שהוא בחי' ראש אמונה שהוא למעלה מכל המוחין שזהו בחי' תפילין של ראש, כי תפילין של יד הם בחי' ויהי ידיו אמונה, ותש"ר הם בבחי' ראש אמונה הנ"ל וכו' כי זה כלל בכתבים שמלכות שהוא

לקוטי תפלות

יהי רצון מלפניך י"י אלהינו ואלהי אבותינו, שנשמור חוקיך ומצותיך בעולם הזה, ונזכה ונחיה ונראה ונירש טובה וברכה לשני ימות המשיח ולחיי העולם הבא, וכו', (תפלה פ') : (ח) **מחיה מתים** ברחמים רבים, החיינו וקיימנו וזכני ברחמיך הרבים ועזרני והושיעני שאזכה מעתה לכבוש את יצרי ולאחוז את כל תאוותי בידי תמיד, אפילו התאוה של היחר, ואפילו בימים שהותרה בהן אכילה ושתיה אזכה לאחוז בידי. אפילו התאוות שהתרת לנו שנקראים חצי לכם, להתנהג גם בהם בקדושה ובטהרה גדולה לשמך לבד בלי שום תאות הגוף כלל, **רבש"ע** אמור לצרותי די, ומהר לגאלני גאולה שלמה מכל התאות, חוס וחמל נא על נפשי האומללה אשר כבר נפגמה מאד על ידי תאוותי הרעות באשר אתה ידעת, חוסה עלי מעתה כרוב רחמיך כרוב חסדיך, ותן לי כח וגבורה ועצה אמתית בכל עת, באופן שאזכה לבטל את כל תאוותי לגמרי, עד שאזכה לחיים אמתיים חיים נצחיים בעולם הזה ובעולם הבא, ואפילו כשיגיע עת פטירתי מן העולם, לא יהיה חילוק אצלי כלל בין חחיים לאחר מיתה רק הכל יהיה שוה אצלי, ותמיד אזכה לעבוד אותך באמת, בין בחיי בעולם הזה, בין לאחר הסתלקותי לעולם הבא, עד שאחיה חי תמיד אפילו לאחר הסתלקותי, ואחיה ולא אמות לעולם, ואהיה בכלל הצדיקים שאפילו במיתתן קרויים חיים, לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה, שובי נפשי למנוחיכי כי ה' גמל עליכי, כי חלצת נפשי ממות את עיני מן דמעה את רגלי מדחי אתהלך לפני י"י בארצות החיים, לא המתים יהללו יה ולא כל יורדי דומה, ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם הללויה, כי הצלת נפשי ממות הלא רגלי מדחי להתהלך לפני אלהים באור החיים, כי לא תעזוב נפשי לשאול לא תתן חסידך לראות שחת, תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח, אמן ואמן (תפלה ק"א) : (ט) **אגורה** באהלך עולמים, אחסה בסתר כנפיך סלה, **רבש"ע** הצילני ממחלוקת, ועזרני

והחכמה תחיה ומחמת שזלע"ז וכו' ע"כ יש לחוש באם יהיו ידיו טמאות שלא יחאחז עי"ז באכילתו בחי' מל' דסט"א בחי' יצה"ר קליפת עשו שהוא עיקר הטומאה ונאמר בו ויבז עשי את הבכורה שביזה את החכמה והשבל דקדושה כמוב"פ. וזה היה ע"י תאות אכילה כמו שאמר הלעיטני נא וכו' ועי"ז מכר את הבכורה וביזה אותה. ועיקר אחיזתו והתגברותו ע"י בחי' הידים דסט"א בחי' והידים ידי עשו כנ"ל. וע"כ צריכין ליטול את הידים במים שמרמזים על התורה כנ"ל וכן על החכמה דקדושה כמ"ש כי מלאה הארץ דעה וכו' כמים לים מכסים ועי"ז מגביהים הידים ומקשרין אותם לבחי' חכמה שהיא בחי' קודש ולבחי' התורה הק' שזה בחי' מה שאומרים "שאו ידיכם קודש" וכו' ואשא כפי אל מצותיך וכו' בחי' התורה הק'. וע"כ ארז"ל (חולין דף ק"ו) מים ראשונים האכילו בשר חזיר. כי ע"י שאין נוטלין מים ראשונים יוכל להתגבר עליהם היצה"ר ולפגום אכילתו כ"כ עד שיבא לאכול גם מאכלות אסורות ממש ח"ו בחי' בשר חזיר דייקא שזה בחי' קליפת עשו שנקרא חזיר היער. גם כי חזיר הוא בחי' חכמה דקליפה כמבואר במאורי אור. וזה בחי' חמה דסט"א היינו כי לא די שאינו מקשר עצמו אל החכמה דקדושה אך גם נאחז בו בחי' חכמה דקליפה ועי"ז נכשל בחכמות חיצוניות של מינות וכפירות גמורות רח"ל וכו'. וע"כ המזלזל בנט"י בא וכו' ונעקר מן העולם וזה כנגד מה שפגם ונפרד מן החכמה דקדושה שהוא עיקר הקיום והחיות של העולם בחי' והחכמה תחיה כנ"ל וכו' וע"כ שיעור המים ברביעית וכו' ואעפי"כ יוסיף ליטול בשפע וזוכה עי"ז לעשירות כי ע"י שמקבלת מבחי' חכמה

פקדון הלכה ד

שהוא עיקר החיים. (שם לקט"ח חיים י"ד. מפ"י פקדון הל"ד סעי' י"ז י"ח) : (ז) עיקר חיות הסטרא דמסאבא הוא רק בהחילוניות. כי בהפנימיות אין להס"ם שום אחיזה. וע"כ הוא שנחרחק ממנו מאד הפנימיות שהוא הנשמה והחיות ע"כ מעשה בטומאה חמורה מאד. אבל אעפי"כ אנו מחמינים שגם הוא יש לו חיבור בהעלם גדול אל הפנימיות. כי נאחר כי קיסטא דחיותא אחר דייקא ע"ז זכה לחיים אחיים אחר החחיה, וע"כ אחר"ל והגה טוב מאד זה המות. כי המיתה לישראל הכשרים הוא רק כמו שינה ע"ז נחחדש הגפש ונחחזק יותר בבחי' חדשים נבקריס וכו' כמו כן הוא המיתה. כי מחמת חטא אדה"ר א"א להפיג חכלית השלימית בזה הגוף כי אם ע"י המיתה שאז יצוא הנפש מהגוף ונפרד אל הארץ כשהי' וכו' ואז יזדכך הגוף בעפר והנשמה תחחדש למעלה מד' שאח"כ יקום בגוף וגפש זך. ואז יקבלו שכרם בשלימות. ואז יהיה עיקר החיים לחיים אחיים אחר החחיה, וע"כ אחר"ל

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

נ"ג (הבע"ד מתלבש במצות סעי' כ"ד (מתורה פ"א לק"ת) ; (יב) שמעתי מהר"ר נפתלי ז"ל שפעם א' שאלה אותו (אמו של אדמו"ר ז"ל לאדמו"ר ז"ל) למה אינו דוחק א"ע לאכול קצת כי במה יחיה, והשיב לה אני חי עכשיו רק עם החכמה תחיה את בעליה, ואמר לה עוד יש אצלי אנשים כאלו שיודעים דברים כאלו שיכולים לחיות בהם בלי אכילה ושתיה (פשוט דר"ל אפי' אם יאכלו מעט דמעט וכו') כי עיקר חיותם ממזון רוחני וכמובא גם בזוה"ק, (חיי מוהר"ן יגיעתו סעי' ט') ; (יג) דע כי לכל העולמות ולכל נברא יש לו קימה מיוחדת ובנין מיוחד וכו' למשל מין הארי בקומתו וכו' וכן בכל הנבראים וההבדלים כולם רמוזים בתמונת האותיות ובצירופיהם, והזוכה להבין את התורה יוכל להבין רמיזות כל ההבדלים שבין כל הנבראים, וגם יודע התאחדותם היינו ראשיתם ותכליתם, כי בראשית ותכלית הם באחדות בלי הבדל (ס' המדות דעת ח"ב סעי' א') ; (יד) דע לפי גודל ידיעת התורה וטבעי העולם (הנ"ל) כן נמסר ונשתעבד העולם תחתיו וכו' (שם סעיף ב') ; (טו) שייך לס' המדות ח"ב דעת סעי' א' (הנ"ל) דע כי לכל העולמות וכו' למשל הארי וכו', נ"ל שזה ענין השיחה ששמעתי מפיו הק' קודם שבת חנוכה תקס"ה, מענין הבריות של העולם שכל התמונות והצורות של כל בני אדם נכללים בתיבת אדם הנאמר בתורה

מדריגה אחרונה של עולם העליון הוא למעלה והוא שורש של בחי' עתיק שהוא מדריגה העליונה שבעולם התחתון ממנו וכו'. ומלכות היא בחי' אמונה ועתיק שהיא למעלה ושורש כל המוחין שבאוא העולם הוא בחי' דביקות הנפלא והנורא להשי"ת. בחי' רעוא דרעוין רצון שברצונות השתוקקות שבהשתוקקות שהוא בחי' עריבת נעימת הדביקות הנפלא והנורא להשי"ת בחי' צמאה לך נפשי וכו' כלה שארי וכו' נכספה וגם כלתה נפשי וכו' שע"ז התפלל דוד המע"ה אחת שאלתי וכו' לחזות בניעם ה' וכו' שזהו בחי' דביקות של התפילין וכו' בחי' שימיני כחותם וכו' כי עזה כמות אהבה וכו'. אשרי הזוכה לזה. אבל יש דביקות שהוא למטה מהאמונה של מדריגה הגבוה יותר וכו'. ע"כ עיקר ההתחלה הוא האמונה. והסוף היא האמונה והדביקות וכו'. כי בחי' הדביקות של כל מדריגה שהוא נכסף ומשתוקק וכו' לעלות למדריגה הגבוה שהוא בחי' עתיק זהו בעצמו הארת האמונה שהוא מדריגה האחרונה של העולם שלמעלה ממנו. כי מלכות דיצירה הוא שורש וחיות של בחי' עתיק של עולם העשיה וכו'. וכן מעולם לעולם וכו' לעולם. וזה בחי' קשר של יוד שאצל השל יד זה בחי' סמיכת הנופלים שמקבלים מוחם וחיותם להחיות עצמן לבל יפלו לגמרי ע"י בחי' תש"י וזה בחי' קשר של יוד אצל השל יד הוא הארת צדיק יסוד עולם לבחי' מלכות שהיא בנס"י כמובן בכוונות שע"כ צריכין לדקדק מאד שיהיה זה הקשר סמוך מאד להתפילין של יד. כי עיקר הארת המוחין של המון עם שהשכינה מחי' אותם מנפילתם הוא ע"י הצדיק יסוד עולם שזכה להשגה גבוה כזו עד שיכול להחיות ולסמוך כל הנופלים וכו' ועיקר הארת התפילין זוכין לקבל ביותר בשעת התפלה כי אז זוכין למוחין גמורים דגדלות כמ"ש בכוונות. כי עיקר המוחין של התפילין שהם בחי' דביקות הוא בחי' תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו שזהו עיקר הדביקות להשי"ת. כמ"ש רבינו ז"ל (תורה פ"ד לק"ת) שעיקר הדביקות הוא תפלה. ועש"ז נקראין תפילין לשון תפלה. נפחולי אלקים נפתלתי וכו'. וע"כ אומרים קודם התפילין בהלשם יחוד. "ומשפע מצות תפילין יתמשך עלי להיות לי **חיים ארוכים** וכו' כי זה עיקר בחי' התפילין לזכות לחיים ארוכים כנ"ל; (תפילין הלכה ה' סעי' א' ב' ג ד ה ו ט י ט"ו ל"א ל"ד ל"ה ל"ז ל"ח מ"ג מ"ה מעט חמצית. ע"ש כל

לקוטי תפלות

הושיעני שאזכה לאחוז תאותי ממחלוקת. שלא יהיה לי שום תאוה להחזיק במחלוקת ח"ו. רק המיד אתחזק בכל עוז להשקיט הריב והמחלוקת. ולרדוף אחר השלום תמיד באמת. עד שאזכה על ידי זה שיהיו אומרים דבר הלכה בשמי לאהר פטירתי מן העולם. ויהיו שפתותי דובבות בקבר. ואזכה לגור בשני העולמות ולא אמות לעולם רק תמיד אהיה בכלל החיים באמת. **רבש"ע** ידעתי גם ידעתי כמה אני רחוק מזה עתה על ידי תאוותי הרעות והמרות מאד. אבל עדיין יש לי תקוה ובטחון אליך לבד בכח וזכות הצדיקים האמתיים. שחמהר להוציאני ולחלצני מכל התאות עד שאזכה מהרה לבא לכל זה; ואחיה ולא אמות. כי אתה הוא מלך חפץ בחיים. וזכני להיות נמנה בין החיים תמיד לעולם ועד. למענך אלהים חיים. ולמען הצדיקים האמתיים הקרויים במיתתם חיים. החייני וקיימני באור פניך. **מלא רחמים**! חי החיים אדון השלום. שים שלום טובה וברכה ורחמים וחיים עלינו ועל כל ישראל עמך. למענך עשה ולא לנו תחי נפשי ותהלל ומשפטיך יעזרוני כי עמך מקור חיים באורך נראה אור קולי שמעה כחסדך ה' במשפטיך חייני. רחמיך רבים ה' כמשפטיך חייני. דבקה לעפר נפשי חייני כדבריך. ויקויים בנו מקרא שכתוב ואתם הדבקים בי"י אלהיכם חיים כולכם היום. לעולמי עד ולנצח נצחים. אמן ואמן: (תפלה ק"ב): (י) ואזכה ע"י אנחותי להוציא ממני הרוח וההבל דסטרא אחרא. ולהכניס בקרבי רוח והבל דקדושה וכו'. ותקרביני ותקשריני ברחמיך לחבל הקדושה באמת. בקשר אמיץ וחזק מעתה ועד עולם. ומעתה תמשיך עלי חיים טובים וארוכים דרך החבל שבקדושה. ותחננו מאתך שפע טובה וברכה ורחמים וחיים ושלום וכל טוב. חיים אמתיים חיים דקדושה חיים שיש בהם יראת שמים. חיים שנזכה בהם לתשובה שלימה באמת ולעבוד אותך תמיד. ולהתדבק בהם בחי החיים. אל חי חלקינו צורינו החיינו באור פניך. הקימני ואחיה חיים דקדושה. עזרני וחנני ודבק לבי במצוותיך. וזכני

עי"ז נמשך עשירות בבחי' בצל החכמה בצל הכסף כמו שארז"ל ועי' במאמר לשמש סי' מ"ט. ומחמת שעיקר נט"י לסעודה הוא בכדי שלא תתאחז הסט"א בהאכילה כנ"ל. ע"כ החיוב הוא רק על האוכל ולא על המאכיל כמבואר בסי' קס"ג בש"ע. וע"כ בעינן שיהיו המים באים דייקא מחמת כח אדם. כי כוח אדם מרמז לחכמה כי חכמה אותיות כח מ"ה ומ"ה גימ' אדם כמובא. וע"כ צריך לכוין לנטילה המכשרת לאכילה. כי הכונה שהיא המחשבה היא בחי' חכמה מוחא כמובא בתיקוניב הק'; וע"כ הטביל ידיו במי מעין מטהר בכל שהוא כי מעין רומז לחכמה כידוע; וע"כ מים שנעשו בהם מלאכה פסולים כי כבר נתבאר שהמלאכה הוא בשביל בירורים לברר ניצוצי הקדושה המלובשים בתוך הקליפה בחי' מל' דסט"א. וע"כ מאחר שנעשו בהם מלאכה והיה בהם אחיזת הסט"א א"א לטהר בהם את הידים לסעודה. וצריכים לבאר עוד כמה דינים מענין נט"י עפ"י דרך זה וקצרה היריעה (ועיין להלן סי' י"ג סעי' י"א וסי' כ"ו סע' י"ג השלמה מסי' זה שחסרתי כאן) (שם סי' קנ"ז): (יא) הל' בציעת הפת. וזה בחי' ברכת המוציא. כי מברכין את השי"ת אשר נתן כח וחיות כזה בפנימיות הארץ. (שרומזת לבחי' מלכות) והיא האחרונה שבארבע יסודות ועבה ומגושמת מכולם. כי רומזת לחכלית בחי' הצמצומים מה שלכאורה לפי עיני האדם ושכלו היא רחוקה מאד מבחי' חיות וחכמה דקדושה. ואעפי"כ נעלם בה כח רוחני כזה אשר גם הלחם שכל חיי האדם תלויים בו. גידולו ג"כ מן הארץ. ומזה מובן ונראה כי ברא השי"ת את כל הבריאה כולה באופן כזה אשר בכל דבר שבעולם אפילו בתכלית הגשמיות נעלם בו שכל

פקדון הלכה ד

החילוניות עם הפנימיות שזה עיקר החיים של כל דבר. (שם חיים ס"ה. ועפ"י פקדון הל' ד' סעי' כ"ח) : (ח) **הרשעים** כרוכים כ"ע אחר הגשמיות והחילוניות עד שנעלם ממהם אור הפנימיות לגמרי. וע"כ בחייהם קרוים מתים. אבל הצדיקים הם להיפך ממש. כי הם מקשרין כ"כ החילוניות אל אור הפנימיות בחייהם חיותם עד אשר אפילו במיתתם קרויים חיים כי אז ג"כ מקושרים ומחוברים עם גופם ממש באור הפנימיות בבחי' קשטא דחיותא הנ"ל. (שם חיים ס"ן. ועפ"י פקדון הל' ד' סעי' כ"ה כ"ג) : (ט) **האדם** וכל התלוי בו וגלוי אלין ככל כוח בבחי' סולם מונח ארצה וראשו מגיע **השמימה**. כי כל דבר יש לו שורש למעלה. ואעפ"י בכמין הדבר מונח ארצה. כי מלובש בארציות **וגשמיות**. אבל ראשו מגיע **השמימה**. כי יש בכל דבר חכמה ובכל שכוח בחי' ראש שמגיע עד לשמים למעלה למעלה. וזה עיקר העבודה של האדם בזה העולם שעל ידי זה יהיה נמשך אחר הגשמיות על כל דבר. רק להכחיל על

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

נעשה אדם וכו' וכן בתיבת בהמה וחיה וכו' כל התמונות של כל בהמה וחיה, וכן שאר הנבראים, והאריך בשיחה זו, ואמר אז שיש חכמות אפילו בזה העולם שיכולין לחיות בהם לבד בלי שום אכילה ושתיה והאריך בשיחה הרבה ולא זכינו לכותבה, (שיחות הר"ן סעי' ש"ה, חיי מוהר"ן שיחות השלספמ"ע סעי' ט"ז) ; (טז) שייך לס' המדות דעת ח"ב סעי' א' בסופו (הנ"ל). וגם יודע התאחדותם היינו ראשיתם וחכליתם וכו', **אפשר** שזה הי' קצת כוונת רבינו ז"ל בהתורה לכו חזו תורה ל"ט לקוטי תנינא (המובא לעיל כאן ד' סעי' ה') כי לכל דבר יש התחלה ותכלית וכו' ואפשר הי' כוונתו ענין הנ"ל שצריכין לזכות לידע ולהשיג ענין הנ"ל שבהתחלה והתכלית ובאחדות בלי הבדל וכו', (שם חיי מיהר"ן שיחות השייכות לספורי מעשיות סעי' י"ז) ; (יז) שמעתי בשמו שאמר בזה הלשון, אני יודע חכמות שאם הייתי מתחיל לגלות מעט מהחכמות שאני יודע, היו יכולים לחיות ע"י התענוג של השגת חכמות האלו לבד בלי שום אכילה ושתיה והיו כל העולם בטלים בכלות הנפש לשמוע חכמתי והיו בני אדם יוצאים מחיותם מעוצם הפלגת מתיקת נעימת עריבת החכמות שהייתי מגלה וכו' (יעי' לעיל בסוף ספמ"ע (בשיהר"ן) מבואר שם מה ששמעתי בעצמי שאמר שיש חכמות בזה העולם שיכולין לחיות בהם בלי שום אכילה

ההלכה באריכות גדול מאד ע"ש): א"ה מובן למעיין היטב בהמובא פה מההלכה הזאת כי כל התורה הזאת כלול שם היטב ענין השכל והחיות והארת פנים והצמצום. האמונה. ומלך זקן וכסיל המתלבש במצות וזקן דקדושה וכו' וכו':

(ב) **עיקר** החיים, חיים ארוכים הוא כשמתחילין לעבוד את ה' בכל פעם מחדש כאלו לא התחיל עדיין בעבודתו כלל, כמ"ש אשר אנכי מצוך היום ודרשו רז"ל בכל יום יהיו בעיניך כחדשים וכו' וכמו שראינו מצדיקים אמיתיים שחיו חיים חדשים בכל פעם ומעולם לא עמדו על מדריגה אחת, כי אעפ"י שבשעה זו גילו מה שגילו השגיות עצומות ונפלאות, תיכף אח"כ נצטערו מאד איך זוכין להיות יהודי ולעבוד את ה' כראוי כאלו לא הריחו מעולם עדיין ריח עבודת ה'. וא"א לבאר זה בכתב כלל, וזהו עיקר החיים באמת כשזוכין להתחיל בכל פעם מחדש בעבודת ה' שהוא עיקר החיים באמת כמ"ש כי הוא חייך. (לקע"ח חיים א', עפי' תפילין הל"ה); (ג) **עיקר** החיים ע"י בחי' אריכות אפיים, דהיינו שיאריך אפו ורוחו על כל דבר על כל המניעות והיסורין והבלבולים שעוברין עליו, ולבלי להסתכל על שום דבר רק יעשה את שלו ויעסוק בעבודת השי"ת תמיד, עד שכל הנ"ל יתבטל ממילא, וע"ז באמת אמרו רז"ל הרתחן חייו אינם חיים, כי עיקר החיים הוא בחי' כבישת כעסו וחרון אפו בחי' ארך אפים כנ"ל, (שם ב' עפי' תפילין הל"ה); (ד) **אילן** לא חטא אדה"ר הי' זוכה לחיים אמתיים שהוא חיים ארוכים חיים נצחיים בעודו בגוף, דהיינו שבעודו בגוף הי' יכול להיות נכלל באין סוף לעולם ברצוא ושוב ולחיות חיים חדשים בכל עת, אבל אחר שחטא ונתאחז בגופו זוהמת הנחש ע"כ א"א לו לחיות בגופו חיים ארוכים לעולם, א"א לו לזכות לחיים נצחיים כ"א ע"י המיתה שהוא טובה גדולה בחי' והנה טוב מאד זה המות כמאמר רז"ל, כי ע"ז יתחדש גופו וחיותו ואז יקום בתחיה בגוף זך וצח שנזדכך ונתברר לגמרי מזוהמת הנחש. ואז יזכה שבכל עת יתוספו לו **מוחין וחיים חדשים**, וכל מה שיזקין יותר יזכה להתחיל לחיות מחדש ביותר. שזה עיקר בחי' חיים ארוכים חיים נצחיים שיזכו הצדיקים לעתיד. כי תענוג תמידי אינו תענוג ואינו נקרא חיים באמת כי אם כשזוכין לחיות חיות חדש בכל עת, (שם ג' עפי' תפלין הל"ה); (ה) **עיקר** החיות הוא עבודת הבורא

לקוטי תפלות

להיות דבוק בך תמיד לעולם ועד, ותשמרני ותצילני ברחמיך מאנחות דסטרא אחרא שלא יצא ממני הבל ואנחה לתאוות עולם הזה והכלי חי"ו, רק כל אנחותי וגיעגועי ותשוקתי יהיו רק לשמך ולעבודתך להתקרב אליך באמת, ואזכה להתדבק בך תמיד, ויקוים בי מקרא שכתוב ואתם הדבקים בי"י אלהיכם חיים כולכם היום, אמן ואמן: (תפלה ע"ב); (יא) **מלא רחמים** אתה יודע כמה ימים מתים ופגרים ממש המונחים במקום שמונחים, ע"י ריבוי ועוצם פשעי העצומים והרבים מאד מאד שעשיתי מעודי עד היום הזה, אתה יודע איך הוצאתי החיות מימים הרבה באכזריות גדול מאד, ולא די שלא הוספתי על הימים חיות מלמעלה על ידי תורה ועבודה, אף גם הוצאתי מהם עצם חיותם לגמרי על ידי ריבוי עוונותי שעשיתי בהם, אשר תיקון כל אלו הימים המתים הוא על ידי תעניות הרבה, כאשר גלית לנו על ידי חכמיך הקדושים, רחם עלי ועזרני והושיעני ברחמיך העצומים ובחסדיך הנוראים והנפלאים שאזכה בכח התענית הקדוש של יום הכיפורים ובכח התעניתים שתזכיני ברחמיך הרבים להתענות בחיי, שאזכה על ידם לתקן כל אלו הימים המתים, ואזכה להתענות הרבה כל כך עד שאצטרך להשתמש עם כח של ימי היניקה בכח החלב שינקתי ממעי אמי. באופן שאזכה להחיות ולהעלות ולתקן כל הימים אשר עברו עלי מיום היותי עד הנה, ואזכה ביום צאתי מן העולם לבא ולכנוס לפניך עם כל הימים של כל ימי חיי בקדושה גדולה, ויהיו כל הימים שלי שלימים וקדושים וטהורים ומתוקנים בתכלית התיקון כרצונך הטוב, ולא איעול בכיסופא קמך, עזרני עזרני, הושיעני הושיעני, עשה עמי פלא לחיים לבל אהיה כמת חס ושלום לא אמות כי אחיה ואספר מעשה יה. (תפלה ק"ג); (יב) **רבש"ע** רחם עלי למען שמך, ועזרני והושיעני שאזכה להאריך את ימי בקדושה ובטהרה גדולה שאזכה לקדש את מחשבתי בקדושה גדולה, ותזכני לאחוז במדתו של אברהם

וחכמה דקדושה כזאת אשר אם.ישים האדם עיניו ולבו לזה יוכל עי"ז להתקרב להשם ית' ולדבקה בו שזה עיקר החיות האמיתי בשלימות וכו'. וע"כ צריך להדר ולברך על השלם דייקא כי החכמה דקדושה היא עיקר השלימות כשארז"ל דעת קנית מה חסרת וכמבואר במאמר עתיקא סי' כ"א וכן על כלל התורה הק' נאמר תורת ה' תמימה: וע"כ צריך לאחוז את הפת בשתי ידיו שיש בהם עשרה אצבעות כנגד עשרה מצות שיש בפת להורות שעיקר תיקון הפת ע"י המצוות שבתורה הק' ועי"ז יכול לזכות לקבל ע"י אכילת הפת חיות דק' בבחי' החכמה שהיא בחי' יו"ד כידוע. ועיין בש"ע מבואר שכנגד זה יש יו"ד תיבות בברכת המוציא (היינו כנ"ל) ויו"ד תיבות בפסוק מצמיח חציר לבהמה וכו' היינו שבפסוק זה מרומז שלזכות לבחי' חכמה שזה עיקר חיות האדם וגדרו א"א כ"א ע"י בחי' מלכות וכו'. ויש ג"כ יו"ד תיבות בפסוק עיני כל אליך ישברו. כי צריכים לידע שכל הפרנסה נמשכת רק ע"י הבטחון. ולבטחון זוכין רק ע"י שכל וחכמה כמבואר בסי' רכ"ה. ויש יו"ד תיבות בפסוק ארץ חטה ושעורה. כי א"י היא בחי' מלכות כידוע. ומקבלת שפעה מבחי' החכמה העליונה שזה בחי' אוירא דא"י מחכים. וע"כ יש בה עשרה קדושות כנגד בחי' החכמה שהיא בחי' יו"ד בחי' קודש. ויש ג"כ יו"ד תיבות בפסוק ויתן לך. כי עיקר כל ההשפעות וכל הברכות נמשכים בשרשן מבחי' חכמה. שהיא מקור הברכה כמבואר במאמר תהלה לדוד סי' י"ב בסופו וכן המל' דק' נקראת ברכה כמבואר בזוה"ק איהו ברוך ואיהי ברכה. וע"כ צריך ליתן מלח על השולחן כי המלח מרמז ג"כ לשכל האדם וחכמתו שעפ"י הטבע הכל כפי

פקדון הלכה ד

השכל והחכמה והחיות דקדושה שיש בכל דבר. שלקבל כל דבר לשרשו שהוא החכמה שהוא חיותו ופנימיותו של כל דבר כמ"ש החכמה תחיה. (עם לקט"מ ירחה ועבודה קמ"ז. עפ"י פקדון הל"ד סעי' י"ד ט"ז י"ט): (י) **אמרו** ז"ל הרחק מן הפקדונות. כי השמירה קשה ממתן. כי המזיקי עלמא מורגים תמיד על כל דבר לקלקל ולהזיק מ"ו והם נקראים חילונים. ועיקר שליטתם ומחיצתם הוא רק בבחי' עבודות חילונות שהם בחי' ממונו והפקיי על מדם. שהם בבחי' חילוניות. בחי' עמח זבולון בלחמך. ועם חורגים החילונים להשחית ולקלקל מ"ו ע"כ קשה על מדם לשמור מפולו חפצי עלמי ומכ"ש שלריך להתרחק מלקבל עליו שמירת פקדונית מבל מחרים. כי כמו שעיקר השמירה בגשמיות שיסחכל על הדבר בעינא פקיחא ולא יעלים עין ממנו. כמו כן עיקר השמירה בשכר ברוחניות הוא רק ע"י שזוכה להסתבל

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

ושתיה ע"ש) (שיחות הר"ן סעי' ק"פ): (יח) א"ה עי' לעיל בזה הקונטרס בהקדמת הספר, בהשיחות והתעוררות ממעלת לימוד תורתו סעי' י"ב המתחיל שאמר העולם לא טעמו אותי וכו' אלו היו שומעים רק תורה אחת שאני אומר עם הניגון והריקוד שלה היו בטלים וכו' היינו כל העולם כולו וכו' היו מתבטלין בכלות הנפש מגודל עוצם התענוג המופלא והמופלג מאד מאד וכו' המובא שם מחיי מוהר"ן מעלת תורתו סעי' א' וא"כ מזה מוכח שבתורות רבינו ז"ל יש חיות כזה שיכולים ליבטל ולצאת מגדר אנושי וכו' ועי' גם במעשה בנים שנחלפו, שהיו אצל איש היער ושמעו קול החיות וכו' והי' להם תענוג כזה שממש כל התענוגים שבעולם בטלים לנגדו, ושנתן להם כלי שאם משימין הכלי על איזה חי' בהמה עוף שיהי' היא מנגנת הניגון הנפלא הזה שכל התענוגים וכו': (יט) בהמ"ק זה סתרי אורייתא שזוכין ע"י התפלה וכו' ונקרא הר ע"ש עומק המושג ונקרא בהמ"ק בחי' קודש בחי' ראשית וכל זר לא יאכל קודש ולא יאכל בו אלא מקודשיו ומקוראיו, ובהמ"ק היא בחי' סתרי אורייתא וכו' גוי קדוש זה בהמ"ק בחי' תורה שבנסתר הנקרא קודש, הוא ישרתנו ז"ב סתרי אורייתא בחי' הוא בחי' עוה"ב, (תו' ט"ו אור הגנוז): (כ) כי יש פנים דקדושה שהם אנפין נהורין בחי' חיים כמ"ש באור פני מלך חיים בחי' שמחה כמ"ש שובע שמחות את פניך וכתוב ותחי רוח יעקב ז"ב שמחה וכו' ואמת הוא אור

ית', וכשאינו מוסיף קדושה ודעת בכל יום הוא קצר ימים, ומי יודע אם יעלו כל שבעים שנותיו ליום אחד, וע"כ הרשעים הגמורים הרחוקים מן התורה לגמרי הם נקראים בחייהם מתים, אך אפי' העובד את ה' קצת אינו נמנה בימי חייו כ"א כפי מעט העבודה ומעשים טובים שזכה לעשות בחייו, וע"כ יכול להיות שכל חיותו לא יעלה כי אם ליום אחד, אבל מי שזוכה להוסיף קדושה ודעת ולחיות חיים חדשים בכל עת הוא זוכה לחיות שבעים שנותיו בשלימות. (שם ד' עפי' תפלין הל"ה); (ו) **ביום** שנפטר האדם אז עיקר התחלת חיותו באמת כל אחד כפי מה שזכה ע"י קדושת יהדותו, כי העולם הזה הוא צל עובר וחייו אינם חיים כלל, כי הוא עובר כהרף עין, והעיקר הוא חיים נצחיים שזוכה כל א' (כפי עבודתו) לאחר מותו, ועיקר בחי' חיים אריכים הוא לחדש חיותו בכל עת כנ"ל ובפרט בכל שנה, וע"כ עוסקין בתיקון נפש הנפטר, בכל שנה ביום שנפטר בו שהוא התחלת חיותו שהוא בחי' ר"ה שלו, ועיקר תיקונו ע"י בניו, וה בחי' הקדיש שאומרים ביום שנפטר ונר שמדליקין בו כמבואר בפנים, (שם ה' עפי' תפלין הל"ה), (ז) **אעפ"י** שהצדיקים זוכים גם בעולם הזה לחיות חיים ארוכים, היינו לחדש חיותם בכל עת בתוספת קדושה במוחין חדשים וחיות חדש אעפי"כ בעוה"ז בהכרח שיתייגע המוח, וע"כ מוכרחים לישן, והשינה הוא טובה גדולה, כי ע"י שמסלקין המוחין לגמרי בעת ההכרח וישנים מעט עי"ז נותנים נייחא למוחין ועי"ז חוזרין ונתחדשין בבוקר, וזוכה לקבל בבוקר מוחין חדשים וחיות חדש שזה בחי' אור התפלין שזוכין בבוקר שהם בחי' חיים כמאמר רז"ל אבל הצדיקים ממעטין בשינה כי אם כפי ההכרח להתחדשות המוחין, (לקע"ח שינה י"ג, עפי' תפלין הל"ה); (ח) **השי"ת** עושה חדשות בכל עת, כמ"ש ובטובו מחדש בכל יום מעשה בראשית ואין יום דומה לחבירו ואין שעה דומה לחבירתה, ובכל רגע ורגע נשתנים עליית העולמות כסדרן ומעמדן והנהגתן בשינוים נפלאים ונוראים עד אין חקר, וכל המשכת חיותם הוא רק כפי עבודת האדם בעולם הזה שבו תלוי הכל מראש ועד סוף, וע"כ צריך בכל פעם לעבוד את השי"ת מחדש כפי חידוש מעשי בראשית שבכל העולמות שצריכין עכשיו, וכפי התגלות גדולת הבורא שצריכין לגלות עכשיו, (לקע"ח חידוש מעש"ב ב' עפי' תפלין הל"ה); (ט) **תפלין הם** בחי'

לקוטי תפלות

אבינו איש החסד, שאזכה להיות וותרן בממוני, ולעשות טוב וחסד באמת עם כל מי שצריכין להטיב עמהם ולגמול להם חסד כפי רצונך הטוב באמת, ותצילנו מקפידות וקימוץ שהם מבלבלין את הדעת והמוח מאד, ולא אהי' קמדן וקמצן כלל, רק אזכה להיות איש טוב איש חסד וותרן בממוני כרצונך הטיב, עד שאזכה להכלל בסיטרא דימינא בקדושה גדולה במדתו של אברהם אבינו איש החסד, וע"י זה תזכני שיהי' שכלי ומוחי חיוורא ככספא, שיהי' מוחי זך וצח וצלול, ואזכה להאריך את ימי בקדושה גדולה שאזכה להגות ולחשוב בתורתך בכל עת ובכל שעה בקדושה גדולה, ולא אניח את מחשבתי לחשוב שום מחשבה חיצונה וזרה כלל, ותעורנו ותושיענו בישועתך הגדולה בכל יום ויום, לגרש ולסלק ולבטל מהרה ממחשבתי כל הנחשים ועקרבים שהם כל מיני בלבולים ומחשבות זרות המסבבין את המוח כל יום, ואזכה לשבר את כל הגדרים והמחיצות ברזל והמסכים המבדילין וחוצצין לפני טוב הגנוז שבכל יום ויום, ואינם מניחים לכנוס אלי' את מי שאינו הגון וראוי אליו, מלא רחמים רחם עלי ולא תעשה לי כחטאי, ולא תגמול לי כעונותי רק תעשה עמי כחסדך וכנפלאותיך אשר אתה מרבה להטיב ותגמלינו חסדים טובים, ותגדל חסדך עלי בכל עת ובכל יום ויום, והושיעני ברחמיך בחסדים חדשים ונפלאים באופן שגם אנכי אזכה להטוב הגנוז שבכל יום, ולא יהי' כח להרע שלי לחצוץ ולהפסיק ח"ו בפני הטוב הגנוז שבכל יום רק תתן לי כח והתחזקות והתאמצות בלבי ומחשבתי שאזכה להתחזק בכל יום ויום לחשוב מחשבות ולחגות בתורתך הקדושה במחשבה חזקה ונבונה בהתגברות גדול בכל עוז ותעצומות, ובהשתוקקת נמרץ אל הטוב האמיתי באמת, ולא אניח לשום מחשבה זרה וחיצונה ולשום בלבול הדעת לכנוס במחשבתי ולבלבל אותי ח"ו ורק אהי' חזק בדעתי ולאחוז את מחשבתי לחשוב בכל יום ובכל עת בתורתך הקדושה עד שיעוררו רחמיך האמתיים עלי

ריבוי כח המלחיות שיש בהרכבתו כמו שבירירו דבר זה החכמים בעלי אלכימיא. והמפרשים פירשו בזה כוונת דברי רז"ל (בקידושין דף כ"ט ע"ב) אם היה בנו זריז וממולח וכו'. וע"כ בקרבנות נאמר על כל קרבנך תקריב מלח. כי הקרבנות הם עפ"י רוב העיקר לשבר רוח הבהמיות והכסילות שבו שהיא מצד היצה"ר בבחי' זבחי אלקים רוח נשברה ולזכות לחכמה דק' ע"כ נאמר בהם מלח. וע"כ גם השלחן מכפר כמזבח. כי שעת אכילה הוא שעת מלחמה כמבואר בזוהר"ק, עפ"י פשוט צריכין ללחום אז עם תאוותו שהיא רק מצד היצה"ר ולקיים מה שארז"ל סעודה שהנייתך ממנת משוך ידך ממנה; וברוחניות האכילה בעצמה היא בחי' מלחמה כי מוציאין אז ניצוצות קדושות מאד שהיו מלובשין עד עתה בתוך גשמיות ופסולת כזה. והכל הוא רק בכח ההתקשרות אל החכמה דקדושה כי כלהו במחשבה אתברירו. וע"כ גם הוא מכפר כמזבח וצריכין מלח. וע"כ מדקדקין לברך על השלימה שמרמז לחכמה כנ"ל וכן על הגדולה ועל היפה וכי' וכן לענין החכמה נאמר חכמת אדם תאיר פניו וכן עיקר עליית האדם מבחי' קטנות לבחי' גדלות הוא רק בענין המוחין והחכמה בחי' מוחין דגדלות בחי' גדול דעה וכו'. (ועיין להלן סי' י"ג סעי' י"ב) (שם סי' קס"ג הל' בצה"פ) : (יב) דברים הנהגים בסעודה. וזה אין משיחין בסעודה (אפילו בדברי תורה) שמא יקדים קנה לוושט, כי בענין הסעודה נמצא כל הענין המבואר בענין יעקב ועשו שנאמר שם ויצא הראשון אדמוני וכו' ואחרי כן יצא אחיו וידו אוחזת בעקב עשו וכו' יעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת וכו' ויבז עשו את הבכורה וכו' ותרגמו ושט עשו את הבכורה ומובא

סקרון הלכה ד

כיצד נטילת פקיחת על פנימיות הסכל דקדושה שיש בכל דבר. ולקסר כל הדברים וכחפילים של הסכל וכדעת החמיחי. שעי"ז מעלה כל הדברים מבחי' חילוניות ומקשר חותם של הפנימיות שהוא החכמה דקדושה שהוא שורש הכל. ושם חין שום שליטה ולחיזה למיקי עלמא שהם החילוניים כנ"ל. ועי"כ עי"ז נשמרים מכל ההזיקות. ועי"כ השמירה הוא עבודה קשה. כי זה עיקר המלחמה וכיגיעה של כל אדם בזה העולם שלא יכי' נמשך אחר גשמיות כל דבר. רק להעלות ולקשר כל דבר אל פנימיות הסכל שיש בכל דבר. ועי"כ קראה כתורה הקדושה להשומר נפש בעל כבית. כמ"ש ונקרב בעל הבית אל האלקים ופירשו ח"ל שהיא השומר שנקרא בעל הבית. כי בזה ירמזה כתורה הקדושה שעיקר השמירה הוא ע"י שמקשרין החילוניות אל הפנימיות הסכל והחיות דק' שיש בכל דבר. זה נחי' בית שהוא נגחי' פנימיות כנגד מקומות שבחין.

חשייך ודומה לחתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

הפנים כידוע וכו' וזה כשבקש רחב סימנא דחיי וכו' אמרה ונתתם לי אות אמת כי אמת הוא בחי' חיים וכו' וז"ב מזוזה וכו' וזשארז"ל וכתבתם שיהי' כתיבה תמה וז"ב יעקב איש תם וזשארז"ל שאריכת ימים ע"י מזוזה כי סמוך לוכתבתם למען ירבו ימיכם, וז"ש מקרא נדרש לסניו היינו בחי' אור הפנים שהוא סימנא דחיי, (תו' כ"ג) ; (כא) כי לא כל דיבור נקרא דיבור, כי דיבור שאינו נשמע ונתקבל אינו נקרא דיבור בחי' אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם, ועיקר מה שנתקבל הדיבור, הוא מחמת הטוב שיש בו כי טוב הכל חפצים וע"כ כשיש טוב בדיבור אוי הדיבור נשמע ונתקבל אבל כשאין טוב בהדיבור אינו נתקבל ואין עושין הטוב בהדיבור הוא ע"י שלוקחין הדיבור מהדעת אזי יש בו טוב אבל כשהדיבור בלא דעת אזי אין בו טוב בבחי' (משלי י"ט) גם בלא דעת נפש לא טוב הוא הדיבור כמ"ש (בראשית ב') ויהי האדם לנפש חיה ותרגומו לרוח ממללא. ולהקים ולרומם את הדעת הוא ע"י שבח הצדיקים כשמשבחין ומסארים את הצדיקים עי"ז נתרומם הדעת בבחי' (דברים ל"ב) כנשר יעיר קנו נשרא דא רוחא (כמובא בתיקון ג' מהי"א תיקונים) דא בחי' צדיק בבחי' (במדבר כ"ז) איש אשר רוח בו יעיר קנו שהוא מעורר המוחין מתרדמותן מבחי' מחין דקטנות מבחי' שינה קנו דא קנה חכמה קנה בינה (משלי ד') שהם המוחין, (תו' כ"ט עי' שם כל התורה מענין תיקון כל העבירות הוא לעורר

זכרון כי תפלין הם מוחין דגדלות שזהו בחי' זכרון דקדושה. וזה בחי' תפילין של יד ושל ראש שיש בהם שמונה פרשיות כנגד השמונה זקנים הקדושים המבוארים במעשה של הז' בעטלירש (מיום א') שכל א' התפאר בזכרון הקדוש שלו כמבואר בפנים. ועיקר קדושת המוחין של התפלין ממשיכין מהזקן הגדול העליון על כולם. כי כל אלו הזקנים מקבלין קדושת הזכרון ממנו. אבל קדושת המוחין והזכרון שלו הם גבוהים כ"כ עד שאינם יכולים להתלבש אפי' בפרשיות שבתפלין כי הוא גבוה מהכל ושורש הכל. והמוח והזכרון שלו נכלל באין סוף וממנו נמשכין קדושת כל המוחין של תפלין. ומחמת שהזקן הגדול הנ"ל התפאר בחיים ארוכים שלו ע"כ ארז"ל המניח תפלין זוכה **לחיים**. וגם הזקן הנ"ל נראה כעוור מחמת שלא חי' לו שום הסתכלות בעולם. כי כל הזמן של העולם אינו עולה אצלו כהרף עין. וע"כ מקום התפילין בין עיניך דייקא: (לקע"ח תפלין: עפי' תפלין הל"ה): (י) **ע"י** תפלין זוכין לחדש חיותו בקדושה בכל עת להתחיל בכל פעם מחדש בעבודתו ית'. וזה עיקר המוחין וחיים ארוכים הנמשכין מהזקן הק' הנ"ל. (עיין יראה ב' מובא שם בזה הלשון).

עיקר עבודת ה' שיהי' עבודתו בכל פעם מחדש. ולא יפול לזקנה של הסט"א. שלא תזקן עבודתו אצלו ח"ו. וזה עיקר החיים ארוכים לחיות חיות חדש דקדושה לחדש כנשר ימיו ולהתחיל בעבודתא ית' בכל פעם מחדש כאלו לא התחיל מעולם כלל. כי באמת אפי' מי שהוא צדיק גדול מאד וטרח וייגע שנים הרבה בעבודתו ית' אעפי"כ לפי חידוש מעשה בראשית שבכל יום עדיין לא התחיל כלל. כי בכל יום ובכל לילה ובכל עת ורגע נתגלה גדולתו ית' בדרך הכרה וידיעה חדשה שלא הי' מעולם. וע"כ צריכין להתחיל בכל פעם מחדש. וזהו עיקר החיות בחי' חיים ארוכים. היינו לראות להחריב ולהאריך כל יום ויום בתוספת קדושה בכל פעם. וכל העבודה שעבד עד הנה צריכין לשכוח לגמרי ולהתחיל עתה מחדש. וע"י תפלין זוכין לזה לחדש חיותו דקדושה בכל עת להתחיל בכל פעם מחדש. וזה עיקר בחי' המוחין של תפלין (לקע"ח תפלין י"א יראה ב' עפי' תפלין הל"ה): עיקר התחדשות המוחין והחיות מקבלין ע"י אמונה שהוא עיקר החיים. (אמונה ה'): (יא) **עיקר** התשובה הוא בבחי' התחדשות החיות בכל עת. שצריך לחדש ימיו שעברו בחושך בבחי' השיבינו ה' אליך ונשובה

לקוטי תפלות

ותצוה לפתוח לי שערי החכמה והשכל עד שיתגלו לי מאתך חידושים אמתיים בתורתך הקדושה בכל יום ויום מהטוב הגנוז שבאותו היום. ועי"ז אזכה להתקרב אליך באמת מעתה ועד עולם. ואזכה ע"י שיהי' כל יום ויום מימי חיי ארוך וגדול באמת בקדושה ובטהרה גדולה ע"י החדושין דאורייתא האמיתיים שתחננני בכל יום ויום מהטוב הגניז שבאותו היום עד שאזכה לאריכות ימים ושנים באמת. לחיות חיים ארוכים חיים טובים חיים אמתיים בקדושה ובטהרה גדולה בעלמא דין ובעלמא דאתי לעולמי עד ולנצח נצחים. ויקויים בי מקרא שכתוב אורך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי. ונאמר כי אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך. ונאמר כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים. ונאמר אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד. דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום. עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר. יהיה לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי אמן: (תפלה ק"ח):

(יג) **רבש"ע** אלקים חיים ומלך עולם. שמחת ישראל. רחם עלי למען שמך. והצילני מעצבות ומעצלות אשר הם היה בעוכרי. וביטלו אותי הרבה מתורה ותפלה ומטוב הרבה. והביאנו למה שהביאנו אשר הדעת לנו ע"י חכמיך הקדושים. שעיקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות. ר"ל. רחם עלי מלא רחמים. והצילנו מעתה מנשיכת האלה. תן לי חיים ואחיה שמח נפש עבדך כי אליך ה' נפשי אשא. תשמיענו ששון ושמחה תגלנה עצמות דכית. זכינו להזדרז בתורתיך ועבודתיך תמיד בזריזות גדול ובשמחה רבה ועצומה כהאוי להזדרז ולשמוח בעבודתיך ובתורתיך הקדושה אשר הם חיינו ואורך ימינו בזה ובבא לעד ולנצח וחוץ מזה הכל נדף הבל הבלים אין בו ממש ומה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש. חוץ מתורה ותפלה ועבודה. מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקיים אמונתו לישני עפר. החיינו והקימני מעפר ארץ. וכו'. זכינו לזריזות ושמחה המחיין את המתחין וכל

כי עשו אחיותו בבחי' ושט עשו בחי' עוה"ז שיש בו אכילה ושתיה שהכל ע"י הוושט. ויעקב הוא בחי' הקנה (בחי' קנה חכמה וכו') בחי' עוה"ב שאין בו אכילה ושתיה. והנה בסוף הענין שהיה בין יעקב ועשו בפרשת וישלח נמצא שא"ל עשו נסעה ונלכה ואלכה לנגדך ואמר לו יעקב יעבר נא אדוני לפני עבדו וכו' עד אשר אבוא אל אדוני שעירה שאמר לו שהוא ילך בראש ויהיה לו הממשלה עד אשר יגיע העת של ועלו מושיעים להר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה כמו שדרז"ל. והנה בשעת אכילה עובר המאכל והמשקה דרך הוושט שהוא מבחי' עשו והכבד ניזון תחילה שהוא ג"כ בחי' עשו אדמוני ואח"כ שולח להלב והמוח שהוא מבחי' יעקב וכשאוכל במחשבת נכונה בחי' צדיק אוכל לשובע נפשו וממעט בתאוות גופו אזי הוא בבחי' ורב יעבוד צעיר, כי אעפ"י שהגוף ניזון בראש אבל הכל הוא רק בשביל הנפש והחיות דקדושה שהיא החכמה. וזה בעצמו בחי' המלחמה שבשעת הסעודה שאעפ"י שמעשה האכילה ושתיה בעצמה היא מסטרא דעשו אעפ"כ יראה שיהיו בבחי' וידו אוחזת בעקב עשו, שיראה לשבר תאוותו, ובמחשבתו יכוין גם באכילתו רק לש"ש בכדי שיהיו לו חיות וקיום לעבודת בוראו שזה בחי' יעקב שחושב ומסתכל רק על הסוף והתכלית שהוא העוה"ב שהוא בחי' סוף מעשה במחשבה תחילה. וע"כ דייקא ע"י האכילה מכר עשו את הבכורה ליעקב ואח"כ קבל גם הברכה כי באמת מי שמקשר עצמו רק אל השכל שיש בכל דבר וחושב רק על התכליות שהוא העוה"ב הוא דייקא יש לו גם כל ברכת עוה"ז בשלימות בבחי' כי חנני אלקים וכי יש לי כל. וע"כ אח"כ כשאמר

סקדון הלכה ד

ולפס מכנים חדס כל חפציו. ופס מקום משומר. כי זה עיקר השמירה ע"י שמכניסין ומעלין כל דבר מחון לפנים. ומקפרין לוחו לשרשו שהוא החכמה דקדושה שהוא עיקר הפנימיות כנ"ל. (פס ממון קפ"ח. טפ"י פקדון הל"ד פעי' י"ד טז) : (יח) ע"י מלות פרה חדומה חגו רוחין שחפי' בחכנית החילוניות דחי' מיחה ממס ר"ל ויכולין ליחד ולקשר גס לוחן המקומות להשי"ת. ודייקא ע"י שמלמלין לח המוח לבני להתגלות להיות לזיס חכס בעיניו שילה נהשיג יותר משכלו. רק ילמלס מוחו ויפניל פלמי כחזוב ותולעת ויסמוך עלמי טל חמוה. ע"ז דייקא יכולין לעשה חכלית החילוניות ולקשרו לל הפנימיות דקדושה. (פס לקע"ח ד' פרשיות ע"ו. טפ"י פקדון הל"ד פעי' כ"ג) :

חשייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

המחין מתרדמתן ע"י תיקון הכללי ע"ש באריכות) : (כב) ועיקר החיות הוא מאור הפנים בחי' באור פני מלך חיים ועיקר אור הפנים הוא שמחה כמ"ש לב שמח ייטיב פנים ועיקר השמחה הוא מן המצוות כמ"ש פקודי ה' ישרים משמחי לב וכו' (תו' ל') ; (כג) חיים הוא בחי' דעת כמ"ש מקור חיים שכל בעליו וכשמקשר הלב להדעת שלבו ברשותו שכופף את יצרו הוא ממשיך האהבה שבדעת שלמעלה מהזמן והמדות לתוך המדות ומשיג האור היינו התורה הגנוזה (דעתיקא סתימאה) והצדיקים הגנוזים ע"ש באריכות (תו' ל"ג) ; (כד) התורה הוא יו"ד שנקראת ראשית חכמה. הצדיק הוא יו"ד כי הצדיקים נקראין חכמי העדה, ואצל כל אחד מישראל יו"ד ע"ש, הפה כמ"ש פי ידבר חכמות (תו' ל"ד) ; (כה) תפלין הוא בחי' עץ החיים כמ"ש ה' עליהם יחיו וכו' (ועי' בתורה מ"ז שהתפלין נקראים חיים הארת פנים תיקון ואמת בחי' יעקב תפארת כלליות הגוונין בחי' תפלין הנקראים פאר כמ"ש פארך חבוש) עיקר הארת התפלין באים ע"י הלוחות כמובא כשאמרו ישראל נעשה ונשמע זכו לחגירת זיינא עילאה. משה זכה לקרון אור הפנים אור הלוחות כי הם המוחין בעצמן כי ע"י החדוד השכל בתורה נתחדדו המוחין וכו' ונתוסף בו הכרה ומתבייש ביותר וכו' בינה ארץ החיים שממנה תוצאות התפלין וכו' (תו' ל"ח) ; (כו) שבת הוא בחי' תשובה וכו' והתשובה היא מאהבה בחי' אהבה בתענוגים כי אהבה בא מתענוג שבת וכו' ע"י תשובה מאתבה עשה חסד לשני אלפים. חיות זה בחי' שבת הנ"ל בחי'

חדש ימינו כקדם (לקע"ח תשובה ז' עפי' תפלין הל"ה); (יב) **עיקר** החיים ע"י בחי' ארך אפים. דהיינו שיאריך אפו ורוחו ולא יקפיד ולא יכעוס על שום דבר ולא יתבלבל דעתו ואל תקצר רוחו מכל המניעות והיסורין והבלבולים שעוברין עליו הן מעצמו או מבני ביתו או משאר העולם. רק יעשה את שלו ויעסוק בעבודת השי"ת תמיד בין בטיבו בין בעקו ח"ו בין בעליה בין בירידה, וע"כ באמת ארז"ל הרתחן חייו אינם חיים, כי עיקר החיים הוא מבחי' כבישת הכעס בחי' ארך אפים כנ"ל, והעיקר להמשיך המדה הזאת של ארך אפים עד הלב, דהיינו שלא יקפיד ולא יכפת ליה שום דבר אפי' בלבו. וע"כ צריכין להמשיך הרצועה של תפלין (שמרמז על בחי' ארך אפים) עד הלב, (ועיין גם מניעותא בזה"ל). האדם צריך שיהי' לו אריכת אפים שיאריך אפו על כל דבר ולא יכעוס ולא יקפיד על שום דבר ולא יסתכל על שום מניעה ובלבול בעבודתו הן מניעות ובלבולים שיש לו מעצמו מתאוותיו ומחשבותיו וכו', הן מניעות ובלבולים ועיכובים ויסורים שיש לו מבני העולם, מאביו וחותנו ואשתו וקריביו או שאר בני העולם. כי ידוע ונראה בחוש בכל פעם שאיזה אדם כל שהוא רוצה ליכנס בעבודת ה' להתחיל להתפלל בכוונה וכו' וכו', תיכף יש לו מניעות רבות בלי שיעור, וצריך כל א' להיות עז כנמר וגבור כארי לעשות רצון אביו שבשמים, להתגבר נגד כל המניעות ולעבור עליהם ולבלי להסתכל עליהם כלל, ולהתחזק מאד לעשות את שלו ולעסוק בתורה ותפלה בכוונה ובעבודת ה' וכו', וזה בחי' אריכת אפים לבל תקצר רוחו ח"ו להפסיק עבודתו ע"י המניעות והיסורים, רק יחזק א"ע ויאריך אפו עכ"פ ולא יסתכל על שום מניעה כלל, (ועי' יסורין ד' בזה"ל), כל היסורין והמניעות אינם באים כי אם בשביל נסיון, וכשהוא חזק בדעתו ומאריך רוחו ואינו מסתכל עליהם כלל, עי"ז נתבטלין ממילא לפניו, כי הכל נמתק ונתבטל ע"י בחי' אריכת אפים (שזה בחי' מה שמאריך רוחי' הנ"ל) שהוא בחי' המתקת הדינים בחי' כבישת כעס ודין. (לקע"ח כעס א', מניעות א' יסורין וישועה ד' עפי' תפלין הל"ה);

לקושי תפלות

קומת האדם, ידך תכון אף זרועך תאמצני ותחזקינו בכל פעם בדרכי עצותיך העמוקות הנפלאות, באופן שאוכה לגרש מאחי העצבות והעצלות לגמרי ולהפכם לזריזות ולשמחה גדולה, חחי נפשי ותהללך ומשפטיך יעזרונו, כי ממך לא יפלא כל דבר ואין שום דבר נעלם ממך, מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה, קיים בי תחיית המתים, כי אתה ברחמיך הרבים כבר הרבית נפלאותיך עמי בלי שיעור בכל יום ובכל עת ובכל שעה מעודי ועד היום הזה, החיינו וקיימני מעתה בחיים אמתיים בעה"ז ובעה"ב, הטעימני ברחמיך ונפלאותיך מחיים שזכו הצדיקים האמתיים ז"ל אשר היו חיים חיים אמתיים בכל עת וזכו לחיים חידושים ונוראים ונפלאים בכל פעם, אשר יש כח בחיים שלהם להשפיע עלי אור החיים גם עתה איך שאני עתה, באופן שאוכה גם אנכי לחיות עכ"פ מעתה חיים אמתיים חיים טובים חיים הנקראים חיים באמת, תודיענו אורח חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי אמן; (תפלה קכ"ח); (יד) עזרני והושיעני למען שמך שאוכה לזכור היטב את כל הדיבורים של הצדיקים אמתיים שזכיתי לשמוע מפיהם ולראות בספריהם וכנו שאזכור היטב בכח הזכרון יפה את כל דיבור ודיבור שיצא מפיהם ושמעתי מפיהם או מצי כתביהם כי אתה יודע עוצם רום מעלות נשגבות של כל דיבור ודיבור הקדוש שיצא מפיהם אפילו במילי דעלמא, אשר אין ערוך אליהם, כי כל דבריהם אמת וצדק, ומי שזוכה לקבל דבריהם באמת ולחוקקם בכח זכרונו יפה, הוא מקבל פניו ושכלו ונשמתו של הצדיק ונחקק בדעת המקבל והשומע אור פני הצדיק ושכלו ונשמתו, מכ"ש כששומעים מהם דברי תורה הקדושה, וברחמיך הרבים אונים כרית לי, וכמה פעמים מתנוצץ בלבי מעט עתם נפלאות קדושות דבריהם הנוראים המאירים לארץ ולדרים עליה באור נפלא ונורא מאד מאד עד אין חקר, עד אשר נתעורר לבי קצת להתקרב אליך, וכו', ותזכני לזכור מעתה את כל דברי אמת שאשמע מפי הצדיקים אמתיים, או מה שאלמוד בספריהם הקדושים, ותזכירני ברחמיך כל מה ששמעתי דבר ושכחתי, הכל תזכירני ברחמיך, ולא אשכח עוד דבר ממשנתי כל ימי חיי עד עולם, ותהיה בעזרי

לו עשו ואלכה לנגדך (בשוה לך) אמר לו יעקב זה א"א, כי העוה"ז של בחי' עשו והעוה"ב של בחי' יעקב (שבאמת כלול בו גם כל טוב העוה"ז) הם שני הפכיים ממש כמו חושך ואור וא"א להם להשתמש ביחד. וע"כ יעבר נא אדוני לפני עבדו וכו'. כי ברישא חשוכא והדר נהורא רק באמת גם החושך הוא לטובת האור כי יתרון האור (ניכר) מתוך החושך דייקא כמובא. וע"כ בשעת הסעודה אע"פ שמחויב לדבר בדברי תורה אבל בשעת אכילה ממש אסור לדבר אפילו בדברי תורה שמא יקדים קנה לושט כי יופתח גם פי הקנה ואולי יכנוס בו איזה דבר מאכל ויבא לידי סכנה כי א"א להם לשמש שניהם יחד רק עשו איש יודע ציד איש שדה. ויעקב איש תם יושב אוהליב באהלו של תורה. וע"כ בשעת אכילה בעצמה צריך שישתוק רק לכוון מחשבתו בקדושה גדולה לשם שמים. אך מחמת שלקדושת המחשבה שהיא בחי' החכמה צריך ליתן כח למלכות דקדושה להתגבר וכו' בפרט בשעת האכילה הסעודה שמבררין ברורין כנ"ל ע"כ צריך לעסוק בדברי תורה כנ"ל אבל לא בשעת אכילה ממש. (וצריכין לבאר עוד בזה וגם לבאר כל המאמר רז"ל השייך לזה מה שדרש לו אח"כ מענין יעקב אבינו לא מת כי מאחר שמדתו של יעקב להסתכל רק על החכמה והחיות שבכל דבר, ואפילו כל הדברים גשמיים כגון האכילה וכיוצא עושה רק בכוונה זו בודאי אין לסטרא דמותא שום אחיזה בו והוא חי לעולם ואין להאריך ומחמת שהחיות שמלובש בכל דבר מאכל הוא רק מניצוצי החכמה הקדושה המלובשין בו ע"כ אסור לנהוג בזיון באוכלים כי החכמה היא בבחי' כבוד כ"ש כבוד חכמים ינחלו היפוך בחי' עשו שנאמר בו ויבז עשו כנ"ל, וזה בחי' מים אמצעים רשות היינו המים שרוחצים בין תבשיל לתבשיל לנקיות בעלמא הוא רק רשות כי זה מרמז למי שזכה כבר לקשר עצמו אל השכל דקדושה שיש בכל דבר ויש לו השגה ממש בבחי' השכל שבכל דבר ודבר בכל אחד ואחד כפי בחינתו בודאי גם הוא צריך להמשיך עליו בכל עת הכנת המים טהורים וקדושים שהם בחי' מימי החכמה העליונה ומימי התורה הק' מאחר שצריך לעסוק ולהכיר בכל פעם שכל חדש וידיעה חדשה כפי בחי' הדבר

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

טועמיה חיים זכו בחי' תשובה הנ"ל בחי' שובו וחיו בחי' רפואה כמ"ש ותחלימנו ותחיינו (תו' נ"ח); (כו) עיקר גידול הנפש הוא ע"י השכל שמגדלה ומתקנה כמ"ש גם בלא דעת נפש לא טוב כשהשכל בשלימות אזי הוא עושה פירות אבל כשנפגם השכל הוא בחי' ארץ פרי למלחה והליחות הוא בחי' היסורים שמרגישין ע"י שאין השכל בשלימות והוא בחי' צמאון הנפש וע"י התחדשות התורה ע"י מקררין היסורים ומכבין הצמאון בחי' הוי כל צמא לכו למים וכו'. בועז הוא השכל כמ"ש התכמה תעוז לחכם וכו' (תו' ס"ה); (כח) וצריך כל אדם לילך מקטנות לגדלות ולהמתיק הדין שהוא בא מבחי' קטנות כשבא לבחי' גדלות זה בחי' ותפקחנה עיני שניהם פרש"י ע"ש החכמה נאמר כי עיקר ההמתקה ע"י החכמה בחי' מוחין דגדלות דהיינו ע"י ידיעת התורה כי התורה נקראת אור בחי' ותורה אור וכו' האור כי טוב ואין טוב אלא תורה וכו' היפך החושך שהוא בחי' דין כי ע"י ידיעת התורה נמתק הדין וכו' כי המתקת הדין של יצחק הוא ע"י בחי' יעקב שהוא בחי' החכמה בחי' דיבור בדעה וכו' כי ערבי נחל הם בחי' דיבור בלא דעה וכו' בחי' הו"ר בחי' דין פחד יצחק שנמשך ממוחין דקטנות וע"כ הדיבור בלא דעת עדיין. אבל שמחת תורה הוא בחי' דיבור בדעה והוא החיות של הנפש וכו'. וכאין איגון דידעין אורחוי דאורייתא ומשתדלי בה באורח מישור דאיגון נטעין אילנא דחיי לעילא דכולא אסוותא, וזה בחי' יעקב שהוא בחי' חכמה בחי' מוחין דגדלות שהוא בחי' רפואת הנפש בחי' שמש צדקה ומרפא בכנפיה, כי שמש הוא בחי' יעקב כמ"ש ויזרח לו השמש שהוא בחי' חכמה בחי' דיבור בדעה שהוא בחי' התורה בחי' שמחת תורה שהוא בחי' אילנא דאסוותא כנ"ל. וזה בחי' והיה אור הלבנה כאור החמה כי הלבנה בחי' יצחק והחמה בחי יעקב. וצריך להמתיק הדין של יצחק בחי' לבנה. ע"י בחי' שמש שהוא בחי' יעקב עד שיהי' אור הלבנה כאור החמה ואז נעשה מצדק צדקה בחי שמש צדקה ומרפא וכו'. כי הנפש שהיה בבחי דין מוחין דקטנות דיבור בלא דעה כשעולה מצדק לצדקה בחי' דיבור בדעה זה הוא המתקתה וישועתה בחי' מדבר בצדקה ורב

(יג) עיקר התפלין והמוחין והחיות נמשכין ע"י צדיקי הדור האמתיים שהם המוחין והחיות של כל העולם ומהם נמשכין המוחין של תפלין". והמוחין של הצדיק בעצמו הם בחי' תפלין של ראש. ומוחין של כלל ישראל שהצדיק מקרב אותם להשי"ת ומאיר בהם זהו בחי' תפלין של יד. (לקע"ח תפלין י"ד עפי' תפלין הל"ה); (יד) וע"כ אסור לקנח בימין (ש"ע סי' ג' ס"י) מפני שקשר בה תפילין כי חכמות חיצוניות שעל ידם נמשכין כפירות הם נקראים קיא צואה בלי מקום. כי המאכל מחיה את האדם ועי"ז מאיר פניו כשאוכל בקדושה כ"ש במ"א (סי' י"ט) ועיקר החיות בחי' הארת פנים שמקבלין ע"י המאכל הוא ע"י רוחניות המאכל שהוא הטוב שבמאכל שרק זה מחי' את האדם בבחי' כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם, אבל גשמיות המאכל שנאחז בו הרע נעשה פסולת גמור ונדחה לחוץ, כי הוא בחי' חכמת חצוניות כפירות שהם קיא צואה כנ"ל, וכו'. וע"כ מקנחין בימין מפני שקושר בה תפילין שהם אור הפנים שמשם עיקר החיות של המלכות שעולה ונטהרת מהם כנ"ל וע"כ אסור לפנות מזרח ומערב (סי' ג' סעי' ה') מחמת שהוא נגד ירושלים ששם הביהמ"ק ששם עיקר אור הפנים וכנ"ל, וזה בחי' חנוכה, כי הדלקת נר חנוכה הוא בחי' המשכת השגת אלקות ע"י הצמצומים שמשם עיקר הדלקת כל האורות והנרות דקדושה בחי' לאנהרא שרגין ולאדלקא בוצינון שזהו בחי' תפילין מוחין שהם עיקר השגות אלקות, שאומרים אז ושמן הטוב תריק על שבעה קני המנורה וכו', כי המשכת השגת אלקות ע"י הצמצומים זה בחי' שנמשך שמן הטוב שמן משחת קודש שהוא בחי' הדעת הקדוש לתוך כלים וצמצומים שהם השמן והכלי והפתילה שבהם נתלה האור שנמשך מבחי' השגת אלקות שמשם כל האורות, כי הוא אור כל האורות כ"ש (תהלים כ"ז) ה' אורי וישעי; (טו) ע' להלן סי' סעי' מענין חנוכה ובקור חולים ומחלוקת שמאי והלל וענין יוסף נער בני בלהה וכר' ע"ש; (טז) תפלין הם התנוצצות המוחין כידוע בחי' בנין בחמ"ק

לקוטי תפלות

והושיעני מהרה שאזכה לקיים מה שהזהירנו רבותינו ז"ל, לצייר לפני בשעת הלימוד דמות דיוקנו של התנא והצדיק שאני לומד דבריו הקדושים, ויהיה דומה בעיני כאלו הצדיק והתנא עומד לפני, וכן כשאדבר ואספר דברי תורתו לאחרים השומעים ממני יהי' מצויר ועומד לפני דמות דיוקנו הקדוש, עד שיהיה נחשב כאלו התנא והצדיק בעצמו מדבר עמהם ושומעים דבריו מפיו הק' בשלימות, ויגמרו הצדיקים כל התיקונים שהתחילו להמשיך בעולם, להחזיר כל העולם לעבודתיך ולתורתך באמת, ותזכינו לחזור כל דיבור וכל חידוש אמתי של התורה הקדושה מאה פעמים ואחד באופן שאזכור היטב כל דיבור ודיבור בדעתי ולא אשכח ממשנתי אפילו דיבור אחד לעולם, עד שיהיה נחקק ונצמיד בדעתי ושכלי וגשמתי פניו ושכלו ונשמתו של הצדיק האמת שאני לומד ועוסק בדבריו הקדושים והנוראים באופן שארגיש היטב טעם מתיקות עריבות דבריהם הנשגבים, ויאיר בדעתי ונשמתי אור התנוצצות דבריהם המאירים באור נשגב ונורא מאד למען אשוב אליך מהרה, להשליך אלילי כסף וזהב ולא אלך עוד אחרי שרירות לבי הרע, ואמשוך את עצמי מהבלי עוה"ז ותענוגותיו, ואשים כל מגמתי ותשוקתי וחפצי וחשקי ורצוני ותקותי לעוה"ב הנצחי הקיים לעד ולא אחליף עולם עומד בעולם עובר, כצל עובר, רחם עלי למען שמך וזכני לזכרון אמת דקדושה, לזכור היטב את כל דברי התורה הקדושה, ותזכינו להתמיד בלימודי היטב, לחגות בתורתך הק' יומם ולילה, ולחזור כל דבר מאה פעמים ואחד באופן שאזכור תמיד את כל דיבור וכל דיבור וכל חידוש וכל טעם ועצה אשר גלית לנו בתורתך הקדושה המליאה עצות ואורות קדושות ונוראות ולזוכרם היטב בכח הזכרון שלי יפה כל ימי חיי עד עולם, עד היום אשר תאספני אליך בשלום, ואזכה לבא לשם עם כל דברי התורה שתחי' קשור וחקוק וכלול ונאחד בשכלי ונשמתי כל דברי התורה שבכתב ושבע"פ. ואזכה ברחמיך להיות בכלל יריאך עוסקי תורתיך שנאמר עליהם אשרי מי שבא לכאן ותלמדו בידו רחם עלי למען שמך, כי אנכי בעניי ידעתי שפלותי וגריעתי כמה אני רחוק מזה, אך ברחמיך הרבים הבטחת כי אתה טוב ומטיב לכל, ואתה חפץ שנתפלל ונעתיר לפניך על כל הטובות חגדולות

שמזדמן לפניו, וזה בחי' המים שבין תבשיל לתבשיל כי בכל תבשיל יש בו טעם אחר ובחינה אחרת כפי ניצוצי החכמה הקדושה המלובשין בו והוא צריך להשיג זאת. אך מחמת שלאו כל מוחא סביל דא, ואין כל אדם זוכה לזה להשיג כל זאת בפרטיות ממש, וע"כ נטילה זו הוא רק רשות, ולא קבעו למצוה רק נטילה ראשונה שהוא לטהר עצמו מכל טומאה וזוהמא אפילו רק מספק טומאה ולקשר עצמו בכלל עכ"פ אל התורה הק' ואל החכמה דקדושה המלובשין בכל דבר ובכל מאכל ובפרט בהלחם שכל הסעודה נקראת על שמו ואז זוכה ע"י ממילא לקבל ע"י אכילתו חיות חדש וידיעה חדשה בכלל עכ"פ להתקרב להשי"ת בכל פעם ביותר ע"י כנ"ל, וזה בעצמן ענין מה שיש ברכות כוללות כגון ברכת שהכל. וברכות פרטיות ובהן בעצמן יש ג"כ בחי' כלליות ופרטיות כגון בורא פרי האדמה הוא בחי' כלל ובורא פרי העץ הוא פרט ויין מחמת חשיבותו תיקנו לו עוד ברכה בפרטיות יותר בורא פרי הגפן. וכן במיני מזונות בורא מזונות הוא כלל, ולחם מחמת חשיבותו קבעו לו ברכת המוציא בפרטיות וכיוצא בזה בשאר הברכות, והכל מובן ומבואר עפ"י דרך זה, כי ארז"ל ברוך ה' יום יום, בכל יום תן לו מעין ברכותיו, כי כל פעל ה' למעניהו, וכל השינוים שיש בין יום לחבירו בודאי יש בכל דבר חכמה נפלאה איך להתקרב להשי"ת עי"ז בהתקרבות חדש וידיעה חדשה, וע"כ בכל יום צריך לברך מעין ברכותיו וכמו כן בכל מין ומין יש בו שכל חדש. אך מחמת שלאו כל מוחא משיג זאת ע"כ תיקנו ברכות כלליות, כי כל זמן שאין זוכין להשיג החכמה דקדושה בפרטיות. צריך לברך ולקשר עצמו אל השי"ת והחיות דק' והחכמה הקדושה המלובש בכל דבר בכלליות. וע"כ על כולם אם אמר שהכל נהיה בדברו יצא. אך מחמת שאין זה שלימות. כי באמת האדם נברא בשביל זה להכיר הבורא ית' ע"י כל דבר ודבר בפרטיות וידיעה והכרה חדשה מכל דבר ודבר כפי בחינתו. ע"כ אין לסמוך לכתחילה על ברכת שהכל, רק ילך אצל חכם דייקא וילמוד ממנו כל סדר הברכות גם בפרטיות, ובהם בעצמם יש ג"כ בחי' כלל ופרט כנ"ל, ועיקר הענין שכל מה שיש לו חשיבות

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

להעשיע וכו', כי כשבא לחכמת התורה נתקן הנפש ומעליה לשרשה וכו' כי ישראל עלה במחשבה תחלה והמחשבה היא חכמה שהוא שורש נפשות ישראל וכו' ושורש כל העולמות וכו' ואז כשזוכה לחכמה שהוא התורה אזי נתגלה כבודו ית' שזה הוא עיקר התכלית של כל עבודות האדם, כי תכלית כל העבודות שצריך האדם לעבוד את הבורא ית' הוא רק כדי שיתגלה כבודו כמ"ש לכבודי בראתיו וכו' והכבוד נתגלה ע"י החכמה וכו' (עיין כל התורה כולה כי שייך מאד לכאן) (תו' ע"ד); (כט) וזה בחי' מעלת ההתקרבות לצדיקים כי יש בחי' צמאה נפשי דהיינו כמו מי שהוא צמא מאד ששותה אפי' מים הרעים כמו כן גם בעבודת הבורא ית' יש בני אדם שהם תמיד בבחי' צמאון ולומדים ועובדים עבודתו תמיד והם תמיד בבחי' צמאון כי נפשו שוקקת תמיד לעבודת השי"ת אך שהוא בלא זמן ושכל כי לפעמים ביטולה וכו' כמ"ש עת לעשות וכו' וזה מעלת התדבקות בצדיקים כי הם עושים גבול וזמן לבל יהיה בבחי' צמאון וכו' בכל יום ויום צריך התחדשות המוחין וכו' כי חידוש המוח דהיינו שזוכה לשכל חדש ושכלו הולך וגדול בכל פעם זה בחי' ראיה כי ידיעת השכל הוא בחי' ראיה שיודע ומבין הדבר על בוריו כאלו רואה אותו בעיניו בראיה יפה כמ"ש ותפקחנה וכו' ע"ש החכמה וכו' מוחין דקטנות הם בחי' דינים ומי ששכלו צח ובגדלות המוחין והוא בחי' רחמים וחסדים כמאמר חז"ל גדולה דעה שנתנה בין ב' שמות שנאמר כי אל דעות ה' אל הוא רחמים וכו' ע"י תשובה מאהבה זוכין למוחין דגדלות שהם בחי' חסדים ורחמים כנ"ל. וז"פ הזוה"ק מסטרא דימינא פי' ממדת אהבה מיחא חוורא ככספא נעשה שכלו צח ככסף וכו' ע"ש כל התורה היטב (תו' ע"ו); (ל) ותחסרהו וכו' כל מה שחסר לאדם הן ברוחני הן בגשמי החסרון הוא בהשכינה וכו' מעט מאלקים וכו' להשיב בעצמו מת אני כי המלך בעצמו מספר לי החסרון שלו וכו' ומתוך כך בא לשמחה גדולה ונתחדשו המוחין שלו וזה וכבוד והדר היינו כבוד והדר שיש לו שהמלך בעצמו מספר לו החסרון תעטרהו במוחין חדשים (תו' פ"ט); (לא) אנכי אשמח בה' וכו' ע"י שמשמח א"ע באלקיו וכו' יתמו חטאים היינו שנשלמו כל החסרונות מן הארץ היינו ארץ העליונה בחי' השכינה (תו' צ');

שהוא הדעת וכו' שבהם אסור וקשור וצרור בחי' המלכות שו"ב יהי' נפש אדוני צרורה בצרור החיים וכו' שהם התפלין בחי' קשר של תפלין וכו'. כי התפלין הם קדושים בקדושה ג' כ"כ שע"י"ז יכול כל א' מישראל להמשיך ע"ע קדושת התנוצצות המוחין הנמשכין מהסחכלות פני הצדיקים כי תפלין הם אור הפנים וע"כ ארז"ל המניח תפילין זוכה לחיים כמ"ש ה' עליהם יחיו היינו חיים נצחיים וכו' תחה"מ וכו'. וז"ב השמחה של תפלין כשארז"ל דהוי חדי כל יומא ואמר תפלין קא מנחנא. כי חיים הנ"ל הם עיקר השמחה הנצחיית כמ"ש תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך שזה זוכין ע"י תפלין שהם אור הפנים כנ"ל. וזה שהפליגו רז"ל בעונש מי שאינו מניח תפלין וקראו אותו פושע ישראל בגופו שהוא קרקפתא דלא מנח תפלין שהוא נידון במיתה עולמית היינו כנ"ל כי א"א לזכות לחיי עולם שהם חיי עוה"ב כ"א ע"י תפלין כנ"ל. וע"כ שבת לאו זמן תפלין, כי שבת הוא בעצמו חיי עוה"ב בחי' חיים נצחיים הנ"ל בחי' טועמיה חיים וכו'. וע"כ מדברים כל הפרשיות של התפלין מא"י כי עיקר תחה"מ יהי' בא"י וכו', וזה למען ירבו ימיכם על האדמה דייקא שהוא א"י וכו' וע"כ נקראת א"י ארץ החיים היינו ששם העפר דהיינו הענוה והשפלות בבחי' חיים שהיא עיקר החיים של כל אבר משא"כ עפר חו"ל ארץ ועפר טמא ששם סטרא דמותא היינו בחי' ענוה פסולה שאינו חי חיים האמיתיים ע"י העפר דהיינו השפלות רק נופל עי"ז עד לעפר ח"ו בחי' עצבות ועצלות בחי' ונחש עפר לחמו וכו'. וז"ב מצות אכילת מצה ואיסור חמץ בפסח וכו' ע"ש באריכות. וז"ב עומר שעורים, שצריכים לידע שהמוח יש לו מדה וגבול שלא יכול ליכנס בו יותר ממחשבה א' ע"כ בודאי תדחה המחשבה האחרת בשב ואל תעשה וכו' וע"כ מתחילין מיד לספור הימים לעומר כי הימים הם החיות של האדם כי כל חיותו נכלל בימים ובזמן שהם כל ימי חייו. ועיקר החיות הוא החכמה שבמוח כמ"ש החכמה תחיה וכו'. וע"כ בכל יום יש בו חכמה ושכל שהוא חיותו וכמבואר כ"ז בדבריו במ"א.

לקוטי תפלות

האמתיות הנצחיות, ועל זה תמכתי יתידותי לבא לפניך בפנים שאינם ימים כאלה, לבקש ממך שתאיר עלי **אור פני מלך חיים**, שהם **אור פני הצדיקים האמתיים**, האירה פניך על עבדך הושיעני בחסדך, פניך האר בעבדיך ולמדני את חוקיך, ויקויים בנו מקרא שכתוב באור פני מלך חיים ורצונו כעב מלקוש, אלקים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה, ברוך ה' אלקים אלקי ישראל עושה נפלאות לבדו וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן: (תפלה קל"א): (טו) רבש"ע רחם עלי והושיעני ועזרנו והצילנו מכל חולאים, ובפרט מחולי הריאה שהוא עיקר חיות האדם וקיום המוח והשכל, עוריט והושיענו שתהיה הריאה תמיד בשלימות ואצלי וירחפו כנפי הריאה על הלב תמיד להשקיט ולכבות חימום ותבערת הלב שלא יבעור ולא יוקיד את כל הגוף וח"ו ויתקים בכנפי חריאה והיו הכרובים פורשי כנפים על הכפורת כפורתא דילבא וכו'. ויכבו וישקיטו את תבערת חימום הלב, באופן שיתקים בשלימות כל הלחלוחית והשמנונית שבגופי ויעלה כל הלחלוחית והשמנונית להמוח ויהיה שכלי זך וצח, ומאיר **באור גדול** תמיד, בחכמה בתבונה בדעת ובכל מלאכה במלאכת הקודש, הולך ואור בהארה יתירה בכל פעם למעלה בקדושה ובטהרה גדולה באמת ואמונה, מלא רחמים חונן לאדם דעת חננו מאתך וזכינו שיהיה שכלי ודעתי בשלימות, באופן שאזכה לבטחון שלם בתכלית השלימות וכו', ותזכני ע"י התחזקות חבטחון להרבות בצדקה בכל עת וכו' (תפלה קל"ז): (טז) **הביטה** ענני ה' אלהי האירה עיני פן אישן המות, לא אמות כי אחיה ואספר מעשה יה, יסור יסרני יה ולמות לא נתנני רבש"ע בעל הרחמים בעל החמלה והחניגה מחי מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומחיר אסורים ומקיים אמונתו לישני עפר, רחם עלי למען שמך ותן לי עצה שלימה שאוכה לקיימה באופן שאתחיל מעתה להכין את עצמי על הדרך הרחוק שאני צריך לילך בו בלי ספק, שהוא דרך כל הארץ, אשר אין איש נמלט ממנו, והדרך רחוק ומסוכן מאד, ועדיין לא התחלתי להכין את עצמי אורחא רחיקא, ואפילו זוודא קלילא לית לי, אוי מה אעשה, לא די שאין לי צידה לדרך רחוק ונורא ומאוים כזה, אך גם אני בעל חוב גדול

ביותר וזה מחמת שמתנוצצין ניצוצי החכמה וחיות דקדושה המלובשין בו ומאירין ומתגלין וניכרין בו ביותר גם לכל אדם ע"י שרואה מעלתם וחשיבותם ביותר. וע"כ ברכת פרי האדמה היא פרטיות נגד ברכת שהכל. וכללית נגד ברכת פרי העץ. וע"כ אם ברך עליהם בורא פרי האדמה יצא רק לכתחילה אין לסמוך על זה כנ"ל; ובברכת פרי העץ בעצמה יש ג"כ ברכה בפרטיות שתקנו ליזן מחמת חשיבותו כי מחמת שמשמח אלקים ואנשים ואין אומרים שיר אלא על היין וארז"ל חמרא וריחני פיקחין. ומזה נראה וניכר ביותר החיות דקדושה המלובש בו ע"כ צריך לברך עליו בפרטיות. וכן בפרי האדמה תיקנו על חמינים שהם מזונות האדם ממש ברכה בפרטיות בורא מיני מזונות. ועל הלחם מחמת חשיבותם קבעו לו ברכת המוציא בפרטיות. ועל פת הבאה בכסנין מברך בורא מיני מזונות רק אם קבע סעודתו מברך המוציא. ומזה מובן ממילא גם שאר הענינים השייך לזה מה שאי"א לבאר כל כך בפרטיות. ועל כן היין מחמת חשיבותו מברך עליו גם בתוך הסעודה ואין הפת פוטרו וכן יין פוטר כל מיני משקין. וע"כ אם הביאו להם יין אחר עוד, מברכין הטוב והמטיב, והכל מחמת חשיבותו שמשמח הלב ואומרים עליו שירה וזוכין להתקרב להשי"ת על ידו אם זוכה לשתותו כראוי וכפי המדה בבחי' זכה נעשה ראש בחי' ראש ומוחין קדושים שזה עיקר הטובה וההטבה. וע"כ גם שינוי מקום חשוב הפסק בסעודה ויש בזה חילוקי דינים הרבה כמבואר בשו"ע, וזה כי השי"ת מצמצם עצמו כביכול ומרמז לו לכל אדם רמיזי דחכמתא בכל דבר ודבר כפי המקום וכפי הזמן וכמבואר במאמר מקץ זכרון סי' נ"ד וע"כ גם שינוי מקומו חשוב שינוי לענין זה. וזה ג"כ ענין הדברים שטעונים ברכה לאחריהם במקומם דייקא מחמת חשיבותם והכל מובן עפ"י הנ"ל (ועיין להלן סי' י"ט סעי' י"ד דין מים אחרונים השייך גם לכאן) (שם סי' ק"ע קע"א); (יג) **בהמ"ז** וכו'. וזה שאמרו רז"ל ברכה ראשונה תיקן משה שהוא בחי' חמה וכו' וע"כ מצוה לברך בהמ"ז על הכוס וכו'. והיין

חשייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

(לב) כל העושה מו"מ באמונה מקיים מ"ע של ואהבת שהוא שורש של כל מצות עשה כמ"ש בתיקונים וכו' וכיצד מקיימים מצות ואהבת וכו' שתראה שיתאהב שם שמים על ידך וכו' וגם בא במדרגה שלמעלה מהזמן ישראל עלה במחשבה ומחשבה הוא למעלה מהזמן וכו' וגם מחמת שבא לאהבה מכח זה בא לגדלות המוחין ויכול להתפלל בשכל צח (תו' צ"ג): (לג) ביה ה' צור עולמים, היינו, בראשית ברא בתורה שנקראת ראשית ברא עולמים, כי יו"ד הוא השכל של התורה, וה' הוא אותיות של התורה ה' חומשי התורה ה' מוצאות הפה היינו בי"ה וכו' כי יש ע' אנפין נהירין ויש ע' אנפין חשוכין כי יש שני כוחות וכו' זכה נעשה לז סם חיים וכו'. סם חיים הוא אנפין נהירין. סם מות הוא אנפין חשוכין כמ"ש במחשכים הושיבני כמתי עולם. ומאנפין חשוכין יש לעכו"ם יניקה וכו'. אבל המקבל עליו עול תורה, היינו מי שלומד בעיון שמעיין ומבין חכמת התורה שזה בחי' אנפין נהירין בחי' חכמת אדם תאיר פניו. עי"ז מעבירין ממנו עול מלכות ועול ד"א כי נתבטל ממנו השעבוד והתאוות והמדות רעות שלהם וכו', כי כל מה שמשיג האדם בשכלו הוא בחי' אנפין נהירין. ומה שאינו משיג הוא בחי' אנפין חשוכין וע"כ כשזוכה לעיין בתורה עד שמשיג חכמת התורה שאזי הוא בבחי' אנפין נהירין אזי נכנעין המדות והתאוות של העכו"ם שנאחזין בבחי' אנפין חשוכין וכו', כשאדם עובר עבירה ח"ו וכו' נחקק על עצמותיו וכו' וא"א לו לצאת מזה כ"א ע"י התורה שהוא בחי' אנפין נהירין שהוא ההיפך מכל התאוות והמדות שהם בחי' אנפין חשוכין שמשם נמשכין כל העבירות ח"ו, כי צריך האדם להתייגע בתורה ולהמית עצמו עליה כשארז"ל ע"פ זאת התורה אדם כי ימות באהל אין התורה מתקיימת אלא מי שממית עצמו עליה, דהיינו עצמיותו שהם בחי' המדות רעות והתאוות רעות שמהם כל הפגמים החקוקים על עצמותיו וכו', כי צריך להתייגע בהתורה עד שיזכה להבין אותה דהיינו שיצא מבחי' אנפין חשוכין שהם בחי' חשכות והסתרות הידיעה לבחי' אנפין נהירין שהם בחי' ידיעת והשגת התורה כנ"ל ואז נקרא אדם וכו' כי עיקר בחי' אדם הוא בחי' השכל האמיתי שזוכין לחשיג, דהיינו חכמת התורה הקדושה, כי יש ג' שכליות, דהיינו

(מעשה מיום ג' מז"ב ועוד) ע"כ צריכין לספור הימים לעומר, לידע שהיום שהוא החיות שהוא החכמה שבמוח שמשם כל המחשבות הם עומר ומדה של המחשבה לדחות המחשבות רעות וכו' ועיקר הכח צריכין לקבל משבת קודש (וזה שסופרין שבתות) בחי' שביעאה וגייתא בחי' הצדיק האמת וזה דק' בחי' בסבי דעתא שקיט ושכיך וכו' ועי"ז זוכין לשבועות וכו' ע"ש (תפלין הל"ו מעט תמצית) : (יז) גוף ונפש הם בחי' בן העבד ובן המלך כי הנשמה הוא חלק אלקי ממעל בחי' בת מלך, והגוף הוא בחי' עבד, וכל תאוות הגוף הם בחי' זיהמת הנחש בחי' עבדות, וצריך האדם לבטל הגוף לגבי הנשמה לעשות רק רצון הנשמה שהוא רצון השי"ת, ואם לא חי' חוטא האדם הי' מתבטל בחי' העבדות לגמרי, והיינו כי הי' זוכה לבטל הגוף כ"כ עד שיתהפך לטבע הנשמה ממש, היינו שלא יהי' להגוף ג"כ שום תאוה ושום רצון אחר כלל רק לעשות רצונו ית'. ואז חי' נקרא בן להשי"ת ולא עבד. מאחר שעבודת ה' אינו נחשב אצלו לעבדות כלל, רק אדרבה זהו עיקר חיותו ותענוגו ושעשועו ואין לו שום תענוג ושמחה אחרת בגוף ונפש רק כשזוכה לעשות רצון בוראו ית', אבל מחמת חטא עץ הדעת עי"ז נתאחז בו זוהמת הנחש ונתגשם הגוף כ"כ עד שא"א לזכות לבחי' בן הנ"ל בשלימות, היינו שיתהפך הגוף לנפש ממש, כ"א אחר המיתה שיתבלה הגוף בעפר ויקום בתחיה בגוף צח חך יאז יתהפך טבע הגוף לגבי הנפש ויהי' נכלל באי"ס ברצוא ושוב כפי מה שיזכה כל א', ואפי' צדיקים גדולים שזכו לזכך גופם לגמרי בחיים חיותם, אעפי"כ צריכין למות בעטיו של נחש בשביל תיקון העולם לתקן חטא אדה"ר ולבטל בחי' עבדות מן העולם, (לקע"ח חיים ח' עפי' בחי"ש הל"ג), (יח) וזה בחי' נפילת אפים שאז מפילין א"ע לבחי' סטרא דמותא כדי להעלות משם נצוצי הק' וכו' וז"ב ירידה תכלית העליה כי בענין ירידה תכלית העליה יש כמה וכמה בחי' יש שנפלו וירדו ממש וכו' ע"י מעשיהם וכו' למקום שירדו ונפלו אבל גם הם יכולין לעלות כשחותרין לשוב להשי"ת באמת ומקרבין

לקומי תפלות

באותו הדרך, חובות רבים ועצומים מאד מאד, והנוגשים אצים שם, ועומדים מוכנים בכל עת לחבוע ולנגוש אותי ח"ו, ועל כל המעשה שם אצטרך ליתן דין וחשבון על כל עת ורגע, על כל דבר גדול וקטן, על כל מחשבה דיבור ומעשה, אוי מה אעשה, מי יעמוד בעדי, ומי יקום בפני, אוי אוי מה אומר ומה אדבר, מה אעשה כי יקום אל וכי יפקוד מה אשיבנו, ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו מלא רחמים שתהי' בעזרי ותושיעני שאזכה מעתה עכ"פ להטיב את מעשי, ולשוב בתשובה שלימה לפניך באמת, ולא אסור עוד מרצונך ימין ושמאל, ותזכני להרבות במצות כל ימי חיי בקדושה ובטהרה גדולה ובשמחה וחדוה רבה ועצומה, עד שאזכה שיהי' נעשין מהמצות שלי נרות קדושות הרבה, כל מצוה ומצוה יהיה נעשה ממנה נר קדוש ונורא כמ"ש כי נר מצוה ותורה אור, ותחמול עלי ותזכני להתקדש בקדושה גדולה ולעלות מעלה מעלה, ולהתקרב אליך בהתקרבות גדול באמת לאמיתו כרצונך הטוב עד שאזכה בעת שיגיע קצי וזמני להפטר מן העולם להשיב נפשי ורוחי ונשמתי אליך בקדושה ובטהרה גדולה בלי שום סיג ופגם ואתקן בחיי כל אשר פגמתי ושחתתי בעונותי הרבים ובפשעי העצומים, ותזכנו ברחמיך להתודות בכל יום ויום, ובפרט סמוך למיתתי אזכה להתודות לפניך בפה מלא בכל מיני ווידוים באמת ובלב שלם, בלב נשבר ונדכה ובבכיה רבה ועצומה, באופן שאזכה לעורר רחמיך הרבים והאמתיים עלי שתמחול ותסלח ותכפר לי את כל חטאי ועונותי ופשעי שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך מתחלה ועד סוף, בגלגול זה ובגלגולים אחרים, ולא יהי' נשאר מהם שום רושם וזכר כלל, רק כל העונות יתהפכו לזכיות ותהי' מיתתי כפרה על כל עונותי, ותהי' יציאתי מן העולם כביאתי לעולם בלי חטא ופגם כלל, ואזכה להיות קיים וחזק באמונתך הקדושה תמיד לעולם ועד, ואזכה לקבל עלי מלכות שמים שלימה קודם יציאת נשמתי לקרות אז קריאת שמע בפה מלא באימה וביראה גדולה באמת ואמונה שלימה בשמחה וחדוה רבה ועצומה ולדבר הרבה דיבורי אמונה הקדושה לומר בפה מלא "שאני מאמין בך ה' אלהינו ואלהי אבותינו ובכל הצדיקים האמתיים שהיו מימות עולם עד הנה, ובתורתך הקדושה אשר נתת לנו ע"י משה עבדך

שבתוכו הוא בחי' דעת ותכמה כנ"ל. וע"כ צריך ליתן עיניו בו כי צריך להסתכל רק על אור השכל הזה כנ"ל. וע"כ צריך שלא יהיה היין פגום וכו' כי החכמה דקדושה הם בבחי' שלימות כנ"ל וכו' וע"כ צריך שיהיה היין שבתוך הכוס חי כי הוא בחי' חיות בחי' והחכמה תחיה וכו' (עיין להלן סי' י"ג סעי' י"ג וסי' כ"ו סע' ט"ז השלמת הסי') (שם סי' קפ"ב): (יד) **ברכת** זימון. וע"כ כשיש שלשה מברכין ברכת זימון והגדול מברך והשנים עונים אחריו וכו' כי ג' מישראל כלולים מג' בחי' הנ"ל שהם חכמה וכו' וכל בחינה מהם כלולה משלושה. כי חכמה כלולה מחכמה בינה דעת וכו'. וה שאומר להם ברשות וכו' נברך והם עונים ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו. כי עיקר החיות הוא רק ע"י הטוב שהוא התורה והחכמה והשכל דקדושה המלובש בכל דבר כנ"ל. וכשיש עשרה וכל ביה עשרה שכינתא שריא ע"כ מזמנין בשם. כי יש התגלות אלקות ביותר. וע"כ צריך לחזור שיתנו לו כוס של ברכה לברך כמבואר בש"ע סוף סי' ר"א. ומובא בזוה"ק שווכין ע"י זה לאריכות ימים. וזה מאחר שמגלין וממשיכין ע"י אור החכמה והשכל דקדושה שהוא מקור החיים. (שם סי' קצ"ב): (טו) **ברכת** הפירות. מבואר כבר מענין מה שתקנו רז"ל ברכות כלליות ופרטיות וכל דבר שמתנוצץ בו אור השכל דקדושה ביותר ווכין להתקרב להשי"ת על ידו ביותר תיקנו לו ברכה בפני עצמו מתמת חשיבותו כגון הלחם והיין וכו' כנ"ל. ומזה מיבן ממילא כמה פרטים בהלכות אלו, ועיין בסי' ר"י"א בש"ע ממעלת החביב עליו לענין קדימה בברכות. וכן מעלת ממין שבעה וכו'. כי כל מה שרגיל להיות חביב עליו מסתמא מלובש בו חיות רוחני ששייך וקרוב אליו ביותר לחיות נפשו ע"כ קודם לברכה. וכן מה שהוא משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל שהיא בחי' מלכות דקדושה ואוירה מחכים מסתמא במינים אלו מלובש בהם אור החכמה והחיות דקדושה ביותר. וכן במינים אלו בעצמם כל מה שמוך יותר לתיבת ארץ מסתמא מאיר בו יותר קדושת הארץ ע"כ קודם לברכה ועי"ש עוד ומובן

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

שכל פשוט בחי' חכמה וכו'. וכשלומד ומבין זה נקרא בינה, ואח"כ כשיודע התורה נקרא דעת כידוע והג' שכליות אלו הם בחי' ידים לתורה והם בחי' ג' פעמים י"ה שהם חכמה בינה תרין רעין דלא מתפרשין וג' פעמים י"ה בגמט' אדם וכו' ע"ש כל התורה היטב (תו' ק"ד): (לד) עיקר התשובה תולה בתורה וכו'. וכל דבר שבקדושה יש בו ג' דברים עיבור יניקה ומוחין כל זמן שהדבר בכח נקרא עיבור ולידה ויניקה וכשפשט הדבר לעשות הפעולה הצריכה אזי נקרא מוחין וכשלומד תורה ג"כ צריכה להיות בו ג' דברים הנ"ל, כי כשיושב ללמוד ונותן מחשבתו ולבו בהתורה ומתעלם בה נקרא עיבור כי מתעלם בה כעובר במעי אמו. וכשלומד התירה ומבין בה נקרא לידה ויניקה כמ"ש דדיה ירווך בכל עת. ואח"כ כשמבין דבר מתוך דבר ורוצה לחדש בה נקרא מוחין, כדאיתא בגמ' ע"פ ממרחק תביא לחמה כי התורה נקראת עניה במקומה ועשירה במקום אחר. שצריך להביא ראיה ממקום אחר. ולכן נקרא חכמה ע"ד אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, נמצא כשמבין דבר מתוך דבר נקרא מוחין היינו חכמה. וכשלומד באופן זה אז הוא תשובה גמורה, ומקשר האותיות והצירופין שבחלקו מכללות העולמות לשרשן ולמקומן ונעשה בריאה חדשה, ואז הדעת שלם ומיושב ומתעורר רחמנות וזוכה לעורר רחמים, כי עיקר הרחמים תלוי בדעת זאז זוכין לעורר רחמים אצלו ית' שבאלו הרחמים יעורר בעצמו הרחמים הגדולים שאין אנו יכולין להגיע אליהם היינו הרחמים גדולים דעתיקא סתימאה ומשם יהיה לנו ישועה בוודאי, וזה הוא עזי, אין עוז אלא תורה (א"ה ובפרט תורת הצדיק שהוא תורת ה') שעי"ז זוכין לתשובה ולדעת שעי"ז מעוררין רחמים אצלו ית' עד שהוא בעצמו כביכול מתפלל עלינו. וזה הוא וזמרת יה. היינו **תפלת ה'** שמתפלל ברחמיו הפשוטים לעורר רחמיו הגדולים, אז ויהי לי לישועה וודאי. אז בוודאי יקבל ישועה שלימה כנ"ל. כי רחמיו הגדולים אינם נפסקים לעולם. וכשהשי"ת ירחם עלינו באלו הרחמים בוודאי אין שום עון ופגם שיהיה חוצץ בפני אלו הרחמים הגדולים ובוודאי יהית לנו ישועה בשלימות אמן ואמן (תו' ק"ה): (לה) לא ימוש ספר התורה מפיך, כי התורה היא רוחנית, ואשר זך וישר סעלו, ושכלו רוחני יכול לתפוס כל

עצמן לצדיקי אמת שמלמדים ומחזקים אותם שלא יתיאשו עצמן מן הצעקה להשי"ת ומהחיפוש ובקשה איה וכו' עי"ז עולין לתכלית העליה וכו'. אבל גם כשרים וצדיקים גדולים וכו' בהכרח שיעבור עליהם וכו'. וכמה פעמים הם מורידים עצמם בכוונה וכו'. להעלות משם ניצוצות וכו'. וז"ב נפילת אפים וכו' וע"כ נופלין או על פניהם וה בחי' הסתלקות והעלמת וכיסוי בחי' הפנים שהוא בחי' חכמה וכו' בחי' **חכמת אדם תאיר פניו** שהוא עיקר **החיות** כמ"ש **החכמה תחיה** וכו' כי בכל המאמרות י"ש חכמה בכל מאמר ומאמר שבהם נברא העולם כי כולם בחכמה עשית וע"ז עיקר התגלות הכבוד שבשביל זה נתהוה המאמר וכו' שכבוד הוא חכמה. אבל בהמאמר סתום שהוא בחי' איה בחי' בראשית, שם החכמה שהוא בחי' הפנים בהעלם והסתר גדול, כי שם הוא בחי' תכלית הידיעה שלא נדע וז"ב נפילת אפים שהצדיקים מפילים עצמן וכו'. ששם אין רואין בכבודו שהוא בחי' חכמה וכו' אבל גם שם הם מבקשין ומחפשין איה וכו' וע"ז עולין וכו' וז"ב שבירת הלוחות וכו' כי ביטל א"ע מכל וכל וסילק ממנו כל החכמות הכלולים בע' פנים של תורה והפיל א"ע למקום ירידת ישראל ע"י עוונותיהם וכו' כי יחפש ויבקש וכו' ובעוצם כוחו זכה וכו' וחזר וקיבל הלוחות וכו', וז"ב לקיחת שרה לבית פרעה וכו' וז"ב לקיחת אסתר לבית אחשורוש שאז צעקה אלי וכו' וכן צריכין בכל דור ודור בכללות ישראל ובפרטיות כ"א וא' לבקש תמיד את השי"ת בכל מקו. שהוא ולזעוק בכל עת להשי"ת בבחי' מבטן שאול שוועתי, ואל יתייאש מן הצעקה והבקשה לעולם עד ישקיף **וירא ה' מן** השמים, (נפילת אפים הלכה ד' סעי' ב' ג' ז' ט' מעט תמצית);

(יט) **ועיין** להלן סי' י"ז סעי' א' שעיקר החיות הוא השכל מלק"ה ר"ה הל"ה ע"ש, ועיין להלן סעי' נ"ב סעי' ג' שעיקר החיות הוא השכל מהל' הודאה הל"ו ע"ש, וע"ש עוד פעם, וע"ש עוד פעם באריכות, ועיין שם גם סעי' י"ד מנפ"א הל"ד ע"ש; (כ) וז"ב ברכת המוציא שהיא חשובה

לקוטי תפלות

בכתב ובעל פה", ולהאריך בדיבורי אמת ואמונה בלב שלם, עד שחצא נשמתי מתוך דיבורי אמונה הקדושה, ותוכלל נפשי ורוחי ונשמתי מיד בתוך האמונה הקדושה ותעלה ותראה באור פניך ותהי' נפשי צרורה בצרור החיים את ה' אלהי בתוך כלל נפשות הקדושים של בני ישראל עמך, ואזכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו וכו' ותשלח בלבי עצות שלימות אמיתיות בכל יום ובכל עת ובכל שעה, באופן שאזכה מעתה עכ"פ לתשובה שלימה באמת לסור מרע ולעשות הטוב בעיניך תמיד עד שאזכה ברחמיך להיות בכלל יראיך ותמימיך הזוכים לרב טוב הצפון וגנוז אשר אתה נותן להם רשות לחפש ולבקש בגנזיא דמלכא, אשרי חלקם, ואזכה שיהי' נעשין נרות קדושות מכל המצות שאתה מזכני לעשות בחיי, ואצל אלו הנרות הקדושים של המצות אזכה בעת מיתתי לחפש ולבקש בגנזיא דמלכא, ולא איעול בכיסופא קמך, מלא רחמים הקשיתי לשאול, אבל ממך לא יקשה ולא יפלא כל דבר ואני מאמין בגאולתיך העצומים ובטובתך הנוראים ובחסדיך הרבים ורחמיך הגדולים ועדיין יש גם לי תקוה לזכות לכל זה בכח וזכות הצדיקים הקדושים האמתיים הנוראים והנשגבים אשר בהם אנו נשענים תמיד ובלעדם אין לנו שום פתחון פה לבקש אותך אפילו על דבר קטן שבקטנים. אבל בכחם הגדול אנו נשענים לחלות ולבקש פניך על כל הגדולות והטובות שבכל העולמות, כי כחם וזכותם מספיק גם עלי ועל כל ישראל לזכות אותנו לכל טוב אמתי ונצחי, עזרנו למען שמך. הושיענו למען חסדך, פרשתי ידי אליך נפשי כארץ עיפה לך סלה, חמול עלי מלא רחמים ועזרנו והושיענו לדלג ולקפץ על כל הבלי עוה"ז ולהתקרב אליך באמת ובתמים לעולמי עד ולנצח נצחים, ויקוים בי מקרא שכתוב כי הצלת נפשי ממות הלא רגלי מדחי להתהלך לפני ה' באור החיים, ונאמר שובי נפשי למנוחיכי כי ה' גמל עליכי כי חלצת נפשי ממות את עיני מן דמעה את רגלי מדחי, אתהלך לפני ה' בארצות החיים, תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח אמן ואמן: (תפלה קמ"ו);

(יז) **אדון כל** אתה בראת את ישראל עמך כדי שיזכו לתכלית האמתי לתכלית הנצחי, עד שיהיה להם ממשלה על המלאכים, כי זה הוא התכלית והסוף של איש הישראלי שנברא בשביל התכלית

ממילא; וע"כ מברך על העיקר ופוטר את הטפל. כי מאחר שזהו העיקר אצלו ע"כ צריך לקשר עצמו העיקר אל השכל והחיות דקדושה המלובש בו וממילא נכלל בו גם הטפל. וי"א אם הטפל חביב עליו מברך עליו ואח"כ מברך על העיקר היינו מחמת מעלת החביב כנ"ל (שם סי' ר"ב); (טז) **ברכת** הריח והבשמים. כי הריח אינו נכנס לתוך הגוף רק עולה להמוח ששם משכן אור השכל והנשמה, והבשמים בעצמם הם בחי' מלכות כידוע. וע"כ צריך לברך על הריח ג"כ ולקשר עצמו אל החיות והשכל דקדושה המלובש בו ולהתקרב להשי"ת עי"ז. רק מחמת שאינו נכנס ומתקיים בחוץ הגוף רק תיכף הנאתו חולף ועובר כי בשרשו הוא דבר רוחני ודק מאד. ע"כ אין מברכין עליו ברכה אחרונה. וזה בחי' וירח את ריח בגדיו ויברכהו שנאמר אצל יעקב ודרז"ל שנכנס עמו ריח גן עדן שהוא בחי' החכמה תחאה ועלאה הנ"ל שהם מקור הברכה כנ"ל ע"כ ויברכהו; וע"כ גם מברכת הריח יש ג"כ ברכות כלליות ופרטיות הכל כנ"ל; וע"כ היו נוהגין לברך על המוגמר והריח אחר הסעודה, להורות שגבר סטרא דיעקב ואין לעשו שהוא היצה"ר שום אחיזה בסעודה כי הסעודה לא היתה רק בשביל חיות הנשמה שהוא הריח כשארז"ל. וזה בחי' צדיק אוכל לשובע נפשו כנ"ל. (שם סי' רט"ז); (יז) **ברכת** הנסים. כי ידוע ומבואר בספרים כי הנסים שהם בחי' שידוד הטבע הם בחי' התחדשות הבריאה שהיתה ע"י החכמה הק' בבחי' בראשית ברא ותרגומו בחכמתא וכו' ע"כ הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל מברך וכו' כי מסתמא במקום זה מאיר ומתנוצץ בו גם עכשי' התנוצצות אור החכמה העליונה ביותר ויכולין להתקרב להשי"ת עי"ז ביותר ע"כ צריך לברך. וע"כ אם רואה מקום שנעשה נס רק לו לבדו מברך ג"כ כנ"ל. ואם נעשו לו עוד ניסים במקומות הרבה יכלול אותם ג"כ בברכתו בכדי שימשיך עליו אור החכמה שהיה מלובש גם בהם ויאירו כולם אליו כי כולם נמשכין רק מבחי' הנ"ל. (שם סי' ריי"ח); (ועיין לעיל סי' שאחר ד' סעי' ז' מענין תענית חלום השייך גם לפה ועיין שם גם סעי' ח' ט' מענין ברכות הודאות ושכל כוונתם יהי' לש"ש השייכים מאד לכאן ע"ש היטב היטב) ועיין גם סעי' י' מענין קשע"ה ועי' על זה גם להלן סי' י"ג סעי' כ"א) (ועיין גם סי' שאחר ד' סעי' י"א מענין צניעות ולהלן סי' כו' סעי' כ"ג) ועיין להלן סי' י"ט סעי' כ"ג וסי' מ"א סע' ב' מענין השיך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

התו' כולה ולא ישכח דבר, כי דבר רוחני אינו תופס מקום ויכולה התורה להתפשט ולשכון אצלו. ומי שמגשם ד"ת ועושה ממנה ממשות אזי יש לה שיעור וקצבה זכו'. וזה לא ימוש, הזהר שלא תהי' ממשות וגשמיות בחי' וימש חושך בדברי התורה, מפיך, מחמת פיך שיוצא מאתך יהי' לה ממשות וגשמיות הזהר מזה וכו'; (לו) אשרי משכיל אל דל וכו' איתא אין עניות אלא מן הדעת וכו' ואין רחמנות גדולה מזה, בכלליות על איש שאין לו שכל בעבודת הבורא וצריך הבעל שכל להשכילו, ובפרטות על האיש עצמו, כי יש זמן שאין לו שכל והוא נקרא קטנות המוחין וצריך לחזק א"ע לבוא לגדלות המוחין, וכשבא לגדלות המוחין נמתקין כל הדינין וממשיך עליו חסדים ורחמים בבחי' גדולה דעה וכו' (כנ"ל) משני אתיות, אל חסד, ה' רחמים, וז"פ אשרי משכיל אל דל היינו כשהוא בקטנות המוחין ומשכיל א"ע לגדלות המוחין אזי ביום רעה ימלטהו ה' נמתקין כל הדינין; ואם לא יכול בעצמו לבא לגדלות המוחין, עצה לזה שישכיל אחרים ועי"ז נתעורר גם אצלו (תו' ק"ו); (לז) בקרוב עלי מרעים וכו' כשאני רוצה שיקרבו תרין רעין דלא מתפרשין אני צריך לאכול את בשרי היינו להכניע החומר, לאכול דייקא, שהנפש תאכל הבשר שתתהפך למהותה, וזהו אכלו רעים, שהם המוחין הקדושים, שצריכים שהמוח והדעת הקדוש יאכל את הגוף, דהיינו שהגוף יתהפך למהות הנשמה הקדושה שהוא המוח והדעת כמבואר במ"א וכו' (ע"ש כל התורה) (תו' קכ"ט); (לח) מי שא"א לו ללמוד כלל כגון שהוא ע"ה או שאין לו שום ס' או שהוא במדבר רק שלבו בוער בו ונכסף מאד ללמוד ולעבוד את ה' אוי מה שהלב חומד ללמוד זה בעצמו הוא בחי' לימוד מתוך הספר וכו' (ע"ש כל התורה) (תו' קמ"ב); (לט) מעלת המקבל עצה מחכמי הדור, כי הוא המחקת הדינים, כי

וקידמת לכל ברכת הנהנין וכו' כי עיקר השביעה וסעדת הלב הוא הלחם שהוא עיקר אכילת האדם וכו' כי עיקר השביעה היא מהארת הרצון בבחי' ומשביע לכל חי רצון שנמשך מהידים שהם הרמזים שבים החכמה וכו' כי עיקר חיות האדם שמקבל מהמאכל הוא על ידי **החכמה והדעת** שמליבש בהמאכל שמשם כל החיות כמ"ש **"החכמה תחיה"** ועיקר שלימות הדעת הם הרמזים שמאיר הרב לתלמידיו בידיו ועי"ז עיקר ההתגברות במלחמה שצריך כל אדם ללחום בזה העולם מלחמה הארוכה והגדולה עם היצה"ר והמונעים שהמלחמה מתגברת ומתפשטת בכל עת כמעט בלי שיעור ואין לנו שום כח כ"א ע"י התורה שקבלנו מרבותינו ז"ל שביארו לנו תורת משה והודיעו לנו דרכי התורה בכמה וכמה עצות

לקוטי תפלות

הזה כדי שיהיה לו ממשלה על המלאכים. ועתה אבי ראה גם ראה, כמה אני רחוק מהתכלית הזה מקצה אל קצה בתכלית הריחוק ולא די שלא זכיתי להתכלית הזה. אף גם הרעותי את מעשי וקפחתי את טובתי וקדושתי, כי חטאתי עויתי ופשעתי לפניך והוספתי בכל פעם חטא על פשע ימים על ימים שנים על שנים, עד אשר לא חלת עלי יום אחד מכל ימי חיי בלי חטאים ופגמים רבים ועצומים, גדולים וקטנים עד אשר עוונותי רבו מחול ימים ומעפר הארץ ומטיפות הים ועצמו משערות ראשי וגבהו מנשמת רוח אפי עד אשר איני יודע איך אני יכול לחיות אפילו שעה אחת מעוצם מרירות עוונותי הרבים מאד אוי לי מה עשיתי יאם זכרתי ונבהלתי נעויתי משמוע נבהלתי מראות תעה לבבי פלצות בעתוני את נפש חשקי שם לי לחרדה עד שהמלך במסיבי נרדי נתן ריחו מה אומר מה אדבר מה אצטדק כי כבר שפכתי שיח לפני בוחן כליות כדברים האלה כמה וכמה פעמים ועדיין לא נתעוררתי באמת לשוב אליך כראוי באמת ובאמת ידעתי י"י אלהי כי לא עליך תלונתי חלילה כי אם על ועל נפשי אנכי סבותי בנפשי כל אלה בי אני אדוני העון והמלך וכסאו נקי, אך עם כל זה אמרתי ויהי מה ארוצה דברי אלה לפניך אולי אמצא עתה חן וחסד בעיניך, שתעשה עמי כגודל נפלאותיך הנוראות ותחתור מתחת כסא כבודך

ודרכים ישרים להתגבר כנגדם ולבלי להיות נלכד ברשתם, שזהו בחי' הדעת הק' הנ"ל שמאיר הרב האמת בכל דור לבניו ולתלמידיו שהעיקר הוא להציל ישראל מעוונות וכו' כנ"ל, ועיקר הדעת הוא א"א להאיר בהם כ"א ע"י רמזים שהם בחינת ידים כנ"ל, כי א"א בשום אופן להחיע ולבאר לכל אדם איך יתגבר לישאר על עמדו בכל מה שיעבור עליו בכל העתים השונים של כל ימי חייו, רק המשכיל החפץ באמת צריך לשום אל לבו להבין הרמזים שהם בחי' ידים שיש בים החכמה באופן שישאר קיים בנקודת יהדותו לעולם ועד, ע"י שיש רמזים הרבה שמאיר הצדיק לכל אדם בדרכי עצות נפלאות להצילו מחטאים שישמור מחשבתו כי א"א לשני מחשבות שיהי' ביחד וכו', וביוצא בכמה רמזים שמרמזים הצדיקים אמתיים

ותחזירני בתשובה שלימה לפניך באמת ובלב שלם באופן שאוכה מעתה לרדוף באמת אחר התכלית האמתי אשר בשבילו נבראתי, עד אשר אזכה להשיגו באמת וכו': (תפלה א' ח"ב): (יח) עי' להלן סי' כ"ד סעיף... התפלה מלק"ת ח"ב תפלה ד'): (יט) ותתקנינו בעצה טובה מלפניך, ותשפיע ברחמיך עצות טובות בעולם. ותציל אותי ואת כל עמך ישראל מספיקות ובלבולים, שלא יפלו עלינו ספיקות בשום דבר שבעולם, רק תמיד נזכה במהירות ובנקל לעצות שלימות, עצות אמתיות, כרצונך הטוב, בגשמיות ורוחניות, בגוף ונפש וממון, באופן שנזכה להצליח הצלחה האמתיית והנצחיית בזה העולם העובר, לילך בדרכיך הטובים, ולהתקרב אליך באמת ובלב שלם, ונזכה לקיים עצותיך האמתיות והנכונות בעצתך תנחני ואחר כבוד תקחיני וכו', ויתחזק ויתחדש מוחי ודעתי בקדושה ובטהרה גדולה, בחכמה בתבונה ובדעת, ויתנוצצו המוחין שלי בחכמה והבנה יתירה בכל פעם בקדושה גדולה, ותזכינו לקדושת התפילין באמת שהם חותם הקדושה כמו שכתוב שימיני כחותם על לבך כחותם על זרועך, אבינו מלך אל חי וקים, אל חי חלקינו צורינו, צוה להציל ידידות שארינו משחת למען בריתך אשר שמת בבשרינו כי אתה ברחמיך חתמת אותנו בחותם אות ברית קודש, רחם עליני ברחמיך הגדולים והנוראים, ועזרינו והושיענו

לכאן ג"כ) ; (י"ח) **להזהר** בכבוד **שבת**. (עיין לעיל סי' ד' סעי' ז' השייך לכאן ע"ש היטב) ובשבת מאיר אור החכמה העליונה בחי' קודש וכנגד זה הוא בחי' סעודתא דעתיקא קדישא כי הוא מקור החכמה בחי' חי"ת בחי' חיות וע"כ טועמיה חיים זכו וכו'. וזה בחי' כבוד שבת וכו'. וזהו בחי' עונג שבת מבואר **בזוה"ק** כי עונג ר"ת עדן וכו' מרמז ג"כ להבחי' הנ"ל בחי' חכמה וכו'. וזה בחי' קדושת סעודת **שבת**. **כי** כבר מובא לעיל מה שבאכילת חול יש אחיזה לבחי' עשו שאחיזתו בושט ובכבד שהם כלי האכילה. וע"כ צריך ליזהר אז ביותר שלא ליתן להם יניקה יותר מכדי חיונם אבל אכילת שבת היא כולה קודש וכו'. כמבואר במאמ"ר שאלו את ר' יוסי בן קסמא סי' נ"ז. וע"כ מבואר בש"ע שאסור לאכול פת עכו"ם בשבת. ונוהגין ללוש שיעור חלה בבית וכו' ומקדשין הלחם וכו'. (ועיין לעיל סי' ח' סעי' ב') ; (יט) (**עיין** לעיל סי' ד' סעי' ח' ישכים בבוקר ביום ששי וכו') וזה שמובא שמצוה לטעום התבשילין בערב שבת כי ארז"ל שיעקב נטל לחלקו העוה"ב והלא ההכרת גם אצלו לעבור גם דרך העוה"ז. רק שבאמת בחי' יעקב אין לו שום חפץ ורצון בשום דבר מהעוה"ז רק גם העוה"ז שלו הוא רק בשביל עוה"ב וכל מעשיו רק לשם שמים. נמצא שגם בעוה"ז שלו טועם טעם עוה"ב. ועיין במאמר בחצוצרות סי' ה' מבואר שם שהצדיקים והכשירים והאמיתיים עיקר העוה"ב ושכר המצוות שלהם הוא בעולם הזה כי יש להם תענוג וחיות דקדושה מהמצוה בעצמה וכו' ע"ש. וכל זה מרומז בענין טעימת תבשילין של שבת בערב שבת וכו' (שם סי' ר"נ) : (כ) **ועיין** לעיל סי' ח' סעי' ד' מענין לחם משנה השייך גם לכאן ועיין גם סי' י"ט סע' כ"ה מדין המשכיר שדה וסע' כו' אסור לקבוע סעודה בע"ש. וסעי' ל' מי שבא בדרך וחשכה וכו' ועיין גם סי' י"ג סעי' כ"ז הדלקת נרות שב"ת. וסעי' ל' מענין קידוש על היין ע"ש היטב כי יש להם שייכות לכאן : (כא) **וע"כ** מאחרין בשבת יותר לבא לבית הכנסת (מחמת שישינים קצת על היום כמ"ש המ"א בשם הב"ח) כי גם השינה השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

כשצריך לעצה ואינו יודע מה לעשות הוא בחי' צמצום כי נתצמצם שכלו ואיני יודע איך לעשות והוא בחי' דינים כידוע, וע"י שהחכם נותן לו עצה הוא מרחיב לו ומאיר בו חכמתו וכו', וז"ב חסדים, כי חסד הוא נהירו דחכמתא כמ"ש בזוה"ק אל נהירו דחכמתא וכתיב חסד אל כל היום, (תו' קמ"ג) ; (מ) ויאמר ה' סלחתי כדברך ר"ת כוסי, כדברך ; **דבר** ר"ת דשנת בשמן ראשי, כי יש צדיקים אמיתיים שיש להם כח כששותין יין לפעמים למחול עונות עי"ז, כי ארז"ל שיין יש לו ב' בחי' זכה נעשה ראש, וכשנעשה ראש שהוא בחי' מוחין עי"ז הוא יכול לכפר עונות כמ"ש ואיש חכם יכפרנה וכו' דבר דשנת וכו' הנ"ל בחי' שלימות המוחין (שהם בחי' שמן משחת קודש בחי' כשמן הטוב על הראש כידוע וזהו ויאמר ה' סלחתי כדברך שהסליחה יהי' כפי בחי' דשנת וכו' כפי המוחין וכו' כי עיקר הסליחה ע"י החכמה והמוחין הק' שמקבל בבחי' ואיש חכם יכפרנה (א"ה וזה ג"כ כמו בחי' המובא בחו' כ' כי אמירת הגדה בפסח הוא תיקון הברית וכו'. בחי' חמרא וריחני פקחין שמרים הדעת והשכל וכמובא ג"כ בתורה כ"ט כשמרימין הדעת והשכל אזי מתקנין תיקון הכללי וממילא נתתקנין כל הפרטים ונמשכין תקונים לכל המקומות הצרים והדקים שלא יכול להגיע לשם שום תיקון וגם הם נתתקנים וכו' ע"ש) (תו' קע"ז) ; (מא) דע שכשהריאה בשלימות עי"ז הבטחון בשלימות וכו' ע"י השכל כמ"ש עיני כל אליך ישברו ז"ב השכל כמ"ש ותסקחנה עיני וכו' ע"ש החכמה וכו' ולפי השכל כן הבטחון ועיקר השכל ע"י הריאה כי עיקר השכל הוא ע"י הלחלוחית שבגוף כנ"ל העולים אל המוח שהם בחי' השמן, וחמוח היא הסתילה והנשמה שבמוח היא האור נמצא שעיקר קיום השכל הוא ע"י הלחלוחית שבגוף כנ"ל והלחלוחית הוא ע"י הריאה וכו' אלמלא כנפי ריאה וכו' נמצא שע"י הריאת מתקיים הלחלוחית שלא יתיבש ע"י הלב ועי"ז קיום השכל שהוא נר דולק וכו' וע"י תבטחון שהוא ע"י השכל עי"ז עושין צדקה ועי"ז נעשת הדיבור וכו' (ע"ש) (תו' רכ"ה) ; (מב) דע שסיפורי מעשיות מצדיקים, דהיינו ממה שאירע להם, הוא דבר ג' מאד ועי"ז נטהר מחשבתו וכו', ומי שיכול להבדיל בין אור שהוא סממ"ע מצדיקים לחושך שהוא מעשיות

שישמיט עצמו ולא יהי׳ כרוך אחרי שרירות לבו וכו׳ כ״ש אשכילך ואורך בדרך זו תלך איעצה עליך עיני אל תהי׳ כסוס כפרד אין הבין וכו׳, אבל מגודל התגברות המלחמה של היצה״ר וחילותיו כי הבחירה יש לה כח גדול ע״ז נמצאים הרבה שנכשלים כמו שנכשלים, ואוי רוצה הבע״ד להתגבר עליהם להפילם לגמרי ח״ו כידוע נגע המספחת הזאת בכמה וכמה בני אדם וזה גרוע מן הכל, ע״כ העיקר להתקרב לצדיקי אמת והם מכניסים בהם דעת כי עדיין ה׳ אתם ואצלם כי מכה״כ וכו׳ כנ״ל ועיקר הדעת הזה בשליטת מכניסים בהם ע״י רמזים הנ״ל כי א״א לבאר בפה ובכתב עד היכן צריך כ״א להתחזק בכל מה שיעביר עליו כל ימי חייו, רק צריך להתחזק ולהתגבר בעצמו ולהסתכל על הרמזים האמתיים של הצדיק וכו׳ וכנ״ל, נמצא שעיקר התגברות במלחמה הוא ע״י הרמזים שהם בחי׳ ידים הנ״ל, וזה בחי׳ מ״ש דוד המלך ע״ה ברוך ה׳ צורי המלמד ידי לקרב אצבעותי למלחמה, כי עיקר הלימוד ללחום מלחמה זאת הוא ע״י הידים והעשר אצבעות, כי הרמזים שהם בחי׳ ידים בחי׳ נטיתי ידי הם כלולים בכל העשר אצבעות כי יש הרבה רמזים ובכל אצבע ואצבע מהעשר יש כמה וכמה רמזים שזהו בחי׳ אצבעותי למלחמה, ומחמת שבהלחם מלובש ביותר הדעת עם הרמזים הנ״ל, ע״כ יש בו כח ביותר להשביע את האדם ולסעוד את לבו, כי עיקר השביעה ע״י הרמזים שהם הידים שעל ידם נמשך הארת הרצון שמשם עיקר השביעה כנ״ל, וע״כ נקרא לחם לשון מלחמי כ״ש לחם את לוחמי, וכ״ש בזוה״ק שבשעתא דסעודתא הוא עידן קרבא וכו׳, וע״כ התורה נמשלה ללחם כ״ש לכו לחמי

לקושי תפלות

ושמריני מעתה, שנזכה מעתה לשמור את החותם הקדוש הזה, הצילנו נא מחותם דסטרא אחרא כי אתה כל חוכל ולא יבצר ממך מזימה, כי גדול אתה ועושה נפלאות אתה אלהים לבדך, ומי יאמר לך מה תעשה, חוס וחמל ורחם עלינו למען שמך, ותן לנו כח המגיני ארץ שנזכה לברר ולהעלות מחותם דקליפה לחותם דקדושה, כאמור גאוה אפיקי מגינים סגור חותם צר: וזכנו לקיים מצות תפילין כראוי בכל פרטיה ודקדוקיה וכוונותיה ותרי״ג מצות התלויים בה, ובלב טוב ובשמחה גדולה, כראוי לשמוח ולגיל ולשוש מאד כשאנו זוכים להתעטר בעטרת תפארת התפילין הקדושים והנוראים מאד שהם כתרי דמלכא, ובזכות קדושת השבעה ראשים של חתרין שינין הקדושים שבתפילין, שהם שין של שלשה ראשים ושין של ארבע ראשים, נזכה להמשיך עלינו קדושת משה משיח שהוא רועה ישראל האמתי שכלול מכל השבעה רועים, ובזכותם וכחם של משה רבינו עליו השלום ושל כל השבעה רועים ובזכות כל הצדיקים האמתיים, נזכה לשבר ולבטל תאות ניאוף מאתנו, ולשבר החותם דקליפה, ולתקן בכל מיני תיקונים החותם דקדושה חתמינו לחיים אמתיים מלך חפץ בחיים למענך אלהים חיים, גואל ממות ופודה משחת, הצילנו מבאר שחת, הצילנו נא ברחמיך הרבים מן השאול תחתיות, פדה אותנו מעוות התאוות רעות, ובפרט מעוית הרע של תאוות ניאוף, פדה עמך מעזים, צאנך מיד גוזזים, עשה עמנו פלא לחיים, **רבש״ע רבש״ע**, אתה לבד יודע מי ומי עומדים עלינו בכל עת, אשר רוצים להתגבר חס ושלום לסגור ולחתום אותנו חס ושלום בכמה וכמה חותמות דסטרא אחרא, חותם על חותם, גדר בעדי ולא אצא הכביד נחשתי, אבל אתה י״י אלהים אמת וחותמך אמת, בך לבד בטחנו ועל חסדך הגדול באמת נשענו, בידך נפקיד רוחנו, פדה אותנו י״י אל אמת, באמתך הצמיחם, שבר והשבר כל חותמיהם אשר חתמו עלינו, הוציאנו נא מחותם דקליפה, העלינו מהרה וקדשינו וטהרינו מכל הטומאות ומכל הזוהמות, זכינו לשבר תאות ניאוף לגמרי באמת, חתמינו נא בחותם דקדושה, חותם על חותם, לבל יגעו בנו זרים מעתה ועד עולם, וחתום לחיים טובים כל בני בריתך, בזכות הצדיקים האמתיים, אשר הם חותמך, אשר בהם בראת וחתמת עולמך מראש ועד סוף, בזכותם וכחם תמשיך עלינו כח המגיני ארץ, עד שנזכה על ידם להעלות ולברר מהחתים בשרו לחותם דקדושה, ויתנוצצו המוחין שלנו, בקדושה ובטהרה גדולה בשכל זך וצח, ויהיה שכלינו ומוחינו הולך ואור עד נכון היום וכו׳, ובכן חרחם עלינו סומך נופלים מחיה מתים. ברחמים רבים, ותשפיע עלינו דיבורים קדושים ושחורים מצדיקים אמתיים, המשיבין את חנפש מגדול ועד

בשבת שהיא בשביל התחדשות המוחין כנ"ל היא ג"כ יקרה מאד כי אז זוכין לקבל מוחין גבוהים וקדושים ביותר ע"י שמתחדשת הנשמה בשעת שינה וכו'. וזה ג"כ בחי' הזמירות והמזמורים הרבה שאומרים בשבת וכו' בשביל הארת החכמה והשכל שמאיר בו ביותר בבחי' זמרו משכיל וכו' וזה בחי' מה שצריכין לקרות הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום וכו' וע"כ ארז"ל שמאריכין לו ימיו ושנותיו כי זוכה לקבל עי"ז חיים ואריכות ימים מבחי' החכמה העליונה כמ"ש והחכמה תחי' וכי'. (ועיין בטור סי' רצ"ב מבואר כי אחה קדשת וכו' ישמח משה וכו' אתה אחד הוא כנגד שבת של עוה"ב. שאז יזכו להשיג אור החכמה העליונה בשלימות עד שעי"ז יזכו ישראל להכלל באחדותו ית' כמבואר אלו ידעתיו הייתיו וכמבואר זה במאמר עתיקא סי' כ"א וזה אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד וכו') ובשחרית סועדין סעודת שבת והיא סעודתא דעתיקא קדישא ששם מקור החכמה והמוחין הקדושים. וגם צריכין להשלים המאה ברכות בשבת בפירות ומגדים וכו' ועי"ז זוכין לקבל אור החכמה בבחי' אל תקרי מח אלא מאה המבואר לעיל. (שם סי' רפ"א); (כב) **וע"כ** צריכין להוסיף מחול אל הקודש וכו' ואח"כ אומרים ויהי נועם שמרמז על הארת המוחין העליונים ששם עיקר הנעימות וכו' ואח"כ אומרים ויתן לך שהם הברכות שקיבל יעקב וכן שאר פסוקי ברכה והצלחה שכל זה נמשך ע"י התיקונים הנ"ל ואח"כ מבדילין על הכוס של יין שמרמז ג"כ להמשכת התיקוניכ הנ"ל ומברכין על הריח שהוא חיות הנשמה שבמוח כנ"ל וכו' ואח"כ מברכין ברכת הבדלה בכדי להמשיך עי"ז קדושת שבת גם על ששת ימי החול וכו'. כי ע"י שזוכה להאמין באמת בקדושת שבת כי אעפ"י שנדמה לכאורה שהוא יום כשאר ימים וכו' אעפ"כ קדושתו שגבה ונוראה מאד ויש הבדל והפרש גדול בין יום זה לשאר ימים והוא עיקר החיות והקיום של כל הימים בבחי' ימים יוצרו ולא אחד בהם זה שבת כשארז"ל. עי"ז משתוקקין אחר קדושתו גם בכל ימי החול ורודפים להשיג איזה התנוצצות

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

מרשעים ומספר מעשיות של צדיקים ועי"ז נטהר מחשבתו, גם ניצול מצרות, כי בלבול הדעת הוא בחי' מוחין דקטנות, ומזה באין צרות, כי מוחין דקטנות הם בחי' דינין, וספמ"ע של צדיקים הם בחי' מוחין דגדלות בחי' המאור הג' ועי"ז מטהר מחשבתו ממחשבות רעות שהן נמשכין ממוחין דקטנות ועי"ז ממתיק הצרות והדינים שכולם הם מבחי' מוחין דקטנות כנ"ל, ונטהר מחשבתו ויכול לעלות לעולם המחשבה שזה נקרא עליית העולמות, כי המחשבה גבוה מאד, ומי שרוצה לכנוס לעולם המחשבה צריך לשתוק ואפי' דיבור הגון מפסיד המחשבה וכו', וז"ב שתוק כך עלה במחשבה, שלעלות להמחשבה צריך לשתוק ואפי' אם ישתוק ולא ידבר כלל עכ"ז יש בלבולים שמבלבלין המחשבה ומונעין אותה ועי"ז צריך טהרת המחשבה וזה ע"י ספמ"ע כנ"ל (תו' רל"ד); (מג) הצדקה מצלת מהרהורים של ניאוף שהם בחי' אבי אבות הטומאה בחי' מת וצדקה מצלת מהם בבחי' וצדקה תציל ממות ה' יצילינו, (תו' רע"ב); (מד) אם יתדבק עצמו לדברי התורה שיוצא מפי הצדיק תמה אני איך אפשר אח"כ לסביל ולחפוץ תאוות עוה"ז, וזה כל הנהנה מד"ת נוטל חייו מן העולם והבן היטב (תורה קנ"ז (א"ה אולי מפני החיות והתענוג שמרגיש בדברי הצדיק וכמובא בשיחות רבינו ז"ל שלולא היו שומעים ממנו תורה א' עם הניגון והריקוד שלה הי' כל העולם מתבטלים מעוצם התענוג וכו' וכמעשה בנים שנחלפו ששמעו השיר של החיות והעופות וכו' שמעוצם התענוג מזה נתבטלו כל התענוגים שבעולם וכו' ושיש כלי כזה שמשימין הכלי על איזה מין בהמה וכו' מנגנת הניגון הזה שמתבטלים כל התענוגים מעצם התענוג וכו' היינו אור ודיבורי הצדיק על איזה אדם נמוך כמו בהמה ממש אעפי"כ עושה הפעולה הנ"ל ע"ש); (מב) שבועות חוא רפיאה להריאה כי ה' כנפי ריאה כנגד ה' חומשי תורה ובשבועות מקבלין התורה יכולין לקבל חיות חדש (תו' רס"ז); (מה) כשאין האדם מסתכל על התכלית למה לו חיים, והנה הנפש מתגעגעת תמיד לעשות רצון יוצרה, וכשרואה שאין עושה רצונו ית' היא מתגעגע מאד לחזור לשרשה ומתחלת לחמשיך א"ע להתרחק מגוף האדם ומזה נחלה האדם וכו', ומה שחוזר לבריאות ע"י רפואות, מחמת שהנפש רואה שזה האדם יכול לכוף א"ע לעשות היפך

בלחמי כי התורה הוא הדעת הנ"ל שמשם מקבל הלחם תיות להחיות את האדם והעיקר ע"י הרמזים וכו' כנ"ל, וזה בחי' ברכת .המוציא שמברכין על הלחם שמשונה ברכה זו מכל ברכת הנהנין, כי פורטין בה בפירוש מקום יציאת הלחם כי מברכין המוציא לחם מן הארץ ומזכירין הארץ בפירוש, משא"כ בכל ברכת הנהנין שמברכין רק בורא פרי העץ או האדמה או שהכל וכו' ואין מזכירין בפירוש שיצאו מן הארץ, אעפ"י שבאמת כולם הוציא הש"י מן הארץ, כי הכל הי' מן העפר, אך מחמת שעיקר שביעת האדם וחיותו הוא ע"י הלחם ביותר ע"כ ברכה זאת חשובה מכולם ומזכירין בה בפירוש שהוציא הלחם מן הארץ, הייני שמברכין להש"י שברא את הלחם והשפיע בו חיות שהוא החכמה והדעת המלובש בו שמשם כל כחו להחיות את האדם כנ"ל, ועיקר הדעת הזה שהוא החיות שבו, הוציא מן הארץ דייקא, דהיינו מבחי' מלא כל הארץ כבודו, כל הארץ דייקא, כי עיקר אלקותו ית' מתגלה בהארץ הזאת דייקא שזה כלל כל התורה הזאת שמראים להדרי מטה כי מלא כל הארץ כבודו, כי הקב"ה יש לו שרפים וחיות וכו' ועולמות עליונים מאד מאד ומניח כולם ומשרה שכינתו בתחתונים, כי דייקא למטה בזה בעולם מלא כבודו את כל הארץ וכו' כנ"ל, ומשם בבחי' זאת הש"י מוציא את הלחם להחיות את האדם כי עיקר החיות הוא עי"ז שיודעין כי ה' הוא האלקים ומלא כל הארץ כבודו וכנ"ל: וע"כ ברכת הלחם תשובה וקודמת לכל ופוטרת כל הדברים הבאים מחמת הסעודה: וכמ"ש בממנה בירך על הפת פטר את הפרפרת בירך על הפרפרת לא פטר

לקוטי תפלות

קטן, ותשיב ותחיה ותבריא ותחזק את נפשותינו החלושות מאד מאד, היגיעות מאד, הנדכאות מאד, ובכללם חרחם ותחוס ורחמול עלי, ותשיב ותחזק ותאמץ את נפשי המרה מאד, כי נפשי מרה לי מאד, אל תתן את עבדך לפני בת בליעל. ואתה י"י את עבדך ידעת, אנא י"י כי אני עבדך אני עבדך בן אמתך פתחת למוסרי, עזרינו הושיענו החיינו נא, השיב את נפשינו האומללות מאד, בכל מיני מטעמים המשיבין את הנפש, בשבעה משיבי טעם, סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני, ותשפיע עלינו אמרות טהורות שיוכלו להחיות את כל הנפשות הנפולות מעמך ישראל, שנפלו למקום שנפלו בכמה מיני נפילות, נפילה אחר נפילה, סעדך וסמך אותם והקימם תקומה אחר תקומה עזוב תעזוב והקם תקים, חזק ידים רפות וברכים כושלות תאמץ, ויקוים מקרא שכתוב כי שבע יפול צדיק וקם, י"י ממית ומחיה מוריד שאול ויעל, מקימי מעפר דל מאשפות ירים אביון העלינו מהרה מכל המקומות המגונים שנפלנו לשם בדורות הללו, אני אמרתי י"י חנני רפאה נפשי כי חטאתי לך, י"י ישמרינו ויצילנו ואל תחננו בנפש אויבינו, י"י יסעדינו על ערש דוי כל משכבינו נהפך בחליינו כי אין חולה וכואב ומוכה בעולם שנמשיל ונדמה בו מכות נפשינו וחולשותינו העצומות מאדי בעתים הללו, מכף רגל ועד ראש אין בנו מתם, פצע וחבורה ומכה טריה, כי זורו וחובשו ורוככו בשמן, בכמה וכמה רפואות וסמנים יקרים מפז ופנינים אשר רפאו אותנו בהם הצדיקים האמתיים שהיו בדורות שלפנינו אשר חיברו ספרים קדושים הרבה, אשר כל דבריהם **מחיין** את הנפש, והם מלאים **עצות** נפלאות ונוראות והתעוררות גדול לעבודתך באמת, ועם כל זה רפואות תעלה אין לני, הצרי אין בגלעד אם רופא אין שם, כי מדוע לא עלתה ארוכת בת עמי, המאוס מאסת את יהודה אם בציון געלה נפשך מדוע הכיתנו ואין לנו מרפא קוה לשלום ואין טוב לעת מרפא והנה בעתה, החומל על דל חמול על דלותינו, וראה שפלותינו, ואורך גלותינו, השיבני ואשובה כי אתה אלהי **החייני** וקיימני בקדושתך העליונה השיבני נא **החייני** נא **בתורתך** ובמצותיך הקדושות, נפשי ישובב ינחיני במעגלי צדק למען שמו גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע, כי אתה עמדי, שבטך ומשענתך המה ינחמוני **רבש"ע**, רבונו דעלמא כולא, אתה ידעת את מרירות נפשינו אשר הוא מר ממות ממש, אשר כשל כח הסבל, ומי יוכל לסבול מרירות כזה, אוי לנו על שברינו, הורינו דרך **עץ החיים** להמתיק מרירות המים הזדונים אשר נברו ועצמו מאד באחרית הימים האלה, זכינו עזרינו לגרשם ולסלקם מעלינו ומעל גבולינו

מקדושתו כרודף אחר החיים. ומזכירין את קדושתו בכל סעם, עי"ז ממשיכין הארת קדושתו גם על ימי החול וכו' (עיין לעיל סי' שאחר ד' סעי' ט"ז באריכות וגם ענין סעודת מלוה מלכה ע"ש היטב היטב) (שם סי' רצ"ג): (כג) **איסור** הפסיקה גסה בשבת כי נוטלת אחד מת"ק ממאור עיניו של אדם ומאור עיניו הם מבחי' אור החכמה כנ"ל. וע"כ צריך ליזהר בזה ביותר בשבת וכו'. אם הוא עונג לו מוחר. ועונג שבת הוא מבחי' חכמה דקדושה ששם עיקר העונג כידוע מותר ג"כ לרוץ בשבת וכו' (שם סי' ש"א) (ועיין לעיל סי' שאחר ד' סעי' י"ז מענין ההולך במדבר ואינו יודע מתי שבת וכו') : (כד) וע"כ תיקנו חכמים לערב עירובי חצירות וכו' (עיין לעיל אחר סי' ד' סעי' י"ח השייך דווקא לכאן) כי סעודת שבת כלולה מכל התיקונים הנ"ל. וע"כ כשנשתתפו ע"י עירוב אז נחשבין שני הרשויות כאחד וזה ג"כ ענין שיתופי מבואות כנ"ל. (שם סי' שס"ו שפ"ו) : (כה) **וע"כ** ראש חודש בעצמו אסור בתענית ובהספד ומצוה להרבות בסעודת ר"ח כי נכנע בחי' קליפת עשו בחי' הסט"א שהוא בחי' יגון ואנחה שעיקר אחיותו בבחי' האכילה כנ"ל וע"כ אז האכילה בקדושה ובכשרות ומצוה להרבות בסעודה וכו' וז"ב קריאת ההלל בר"ח כי הוא בחי' יו"ט וכו'. וזה וכו' דוד מלך ישראל חי וקים היינו שהמלכות בחי' דוד מקבלת מהחכמה שהיא מקור החיים בחי' והחכמה תחיה כנ"ל וכו'. וזה שארז"ל לא חיה צריך להתחיל וכו' ולמה התחיל מבראשית וכו' שלא יאמרו או"ה לסטים אתם וכו' כי היצה"ר הוא בחי' מלך זקן וכסיל ולא יחפוץ כסיל בתבונה וכו' וכשבא איש הישראלי להתגבר עליו ולקיים בכל דרכך דעהו ולקשר עצמו רק אל השכל והחיות אלקות שיש בכל דבר ואפילו בדברים גשמיים וצרכי הגוף ולעשות כל מעשיו רק לשם שמים אזי היצה"ר והסט"א אומרים לסטים אתם וכו' כי הם אומרים שכל העוה"ז והבליו וכל דברים גשמיים וצרכי הגוף הכל רק מסטרא דלהון ח"ו ואיך אפשר להם להוציאם מרשות הסט"א ולהעלותם אל הקדושה ע"כ פתחה התורה בבראשית וכו' וספרה

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

תאותו וכו' בשביל איזה תכלית ע"כ היא חוזרת אליו כי הוא מצפה שיכוף תאותו בשביל התכלית האמיתי לעשות רצון יוצרו ית' (תו' רס"ז) : (מו) כי יש גן עדן והם בבחי' גן ועדן והם בחי' חכמה עילאה וחכמה תתאה, כי עיקר תענוג ג"ע הוא השגת חכמות האלקות היינו ח"ע וח"ת ולזכות לזה הוא ע"י השערים שערי ג"ע שע"ז זוכין לכנוס לג"ע, וע"י לימוד הפוסקים ע"ז נעשה מלך ומושל אזי מעמיד ומקים השערים וכו' שע"ז זוכין לג"ע, (תו' רפ"ו) : (מז) ימי חנוכה וכו' להודות ולהלל וכו' וימי הודאה הם שעשוע עה"ב, כי זה עיקר שעשוע עה"ב להודות ולהלל לשמו הג' ית' ולהכיר אותו ית' שע"ז סמכים וקרובים אליו ית', כי כל מה שיודעין ומכירים אותו ית' ביותר סמוכין אליו ביותר, כי שאר כל הדברים יתבטלו לעתיד כולם בבחי' כל הקרבנות בטלים חוץ מקרבן תודה, שלא ישאר לעתיד רק בחי' תודה והודאה להודות ולהלל ולדעת אותו ית' כמ"ש כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים שזה כל שעשוע עוה"ב, ובחי' תודה שהוא שעשוע עוה"ב ז"ב הלכות, כי ההלכות שזוכין ללמד בפרט מי שזוכה לחדש בהם זה בחי' שעשוע עוה"ב בבחי' כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עוה"ב כי כשנתחדשה הלכה נתחדש שכל וידיעה, והדעת הוא עיקר שעשוע עוה"ב וכו' חסדי ה' בחי' הלכות, חסדי דוד שהלכה כמותו כשרז"ל וה' עמו שהלכה כמותו, וזה הוא וה' עמו היינו שסמוך וקרוב להשי"ת בחי' שעשוע עוה"ב בחי' הלכות, ההלכה בחי' הולדה כי יש תמכי אורייתא וכו' מחסרין ממונם בחי' ירכותיה מצטננות, וע"י זכו' שמחזיקין הת"ח ונולד הלכות וכו' נתמלא החסרון וזה בחי' שעשוע עוה"ב בבחי' והיה אור הלבנה כאור החמה הנאמר לעתיד, כי הלבנה טבעה קר בחי' חסרון וקרירות ועתידה להתמלאות כאור החמה בחי' מילוי החסרון שזה בחי' תולדה בחי' הלכות שהם בחי' שעשוע עוה"ב וכו' אלה תולדות וכו' בהבראם באברהם היינו חסד ההלכות וכו' (ח"ב תו' ב') : (מח) בחי' זקן אריכות ימים, דהיינו להאריך ולהגדיל ימיו וכו' כי היום בתחילתו קצר כי צריך להתחיל מעט מעט ואח"כ מתרחב והולך בעבודתו וצריך ואדם לראות להגדיל ולהרחיב ולהאריך כל שעה ושעה שבא אח"כ וכו' בתוס'

את הפת, כי עיקר שלימות הדעת מלובש ביותר בהלחם כי שם מלובשים ונעלמים כל הרמזים שיש בים החכמה שהם העיקר, כי זה רואין בחוש שבכל המאכלים יש בהם טעמים ערבים ומתוקים וכו' יותר מבהלחם, אבל אעפי"כ עיקר השביעה והחיות הוא הלחם, וזה מחמת כי באמת כל הטעמים נמשכין מהדעת שנק' טעם כ"ש טוב טעם ודעת למדני, ועי"ז יש כח בהמאכל להחיות את האדם וכנ"ל, וכל מאכל ומאכל מקבל איזה חלק מהדעת להחיות את האדם וכמו כן יש בו טעם ערוב ומתוק וכו', אבל בהלחם אין נרגישין בו עריבות ומתיקות כ"כ אבל באמת נעלמים בהלחם כל מיני טעמים של כל מיני מאכלים שבעולם, כי שם מלובש עיקר הדעת בשלימותו שהם הרמזים שיש בים החכמה שהוא כלליות ושלימות כל הדעת וכנ"ל, וע"כ הלחם חשוב ועולה על כל המאכלים שבעולם אעפ"י שיש בהם טעמים ערבים ומתוקים מאד, כי כל עריבותם ומתיקותם שנמשך מהדעת ששם כל העריבות והמתיקות האמת (וכ"ש בהתו' מי שיודע מארץ ישראל **שמתיקות הדעת עולה על הכל** וכ"ש ומתוק מדבש ונופת צופים כל זה אין לו שלימות כ"א ע"י הלחם שהוא עיקר האכילה כי שם בהלחם נעלמים כל הרמזים הנ"ל שהם הארת הרצון ששם עיקר השביעה, וע"כ בהלחם אין מתגלה העריבות והמתיקות כ"כ מחמת ששם הרמזים הם בהעלם גדול אבל הם עיקר החיות והשביעה וכנ"ל, וע"כ כל המאכלים הם טפלים להלחם .שהוא העיקר, כי עיקר הדעת הם הרמזים שהם נעלמים בהלחם שהם בחי' הארת הרצון שהם עיקר השביעה וכנ"ל; וזה איזהו חכם הלומד מכל אדם

לקוטי תפלות

מעתה ועד עולם, קדשינו במצוותיך ותן חלקינו בתורתך, תורת י"י תמימה משיבת נפש מדרכי מיתה לדרכי חיים, הלא אתה תשוב תחיינו עמך וישמחו בך, ובודאי תגמור הכל כרצונך, כאשר גלית אזנינו, כי נאמן אתה י"י אלהינו ונאמנים דבריך ודבר אחד מדבריך אחור לא ישוב ריקם, האל תמים דרכו אמרת י"י צרופה מגן הוא לכל החוסים בו אמרות י"י אמרות טהורות כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתים, אתה י"י תשמרם תצרינו מן הדור זו לעולם, עזרינו כי עליך נשענו, י"י אלהים צבאות השיבנו האר פניך ונושעה, וכו', ותזכינו שיתתקן **מוחינו ושכלינו** ע"י הצדיקים האמיתיים שיאירו בנו מוחם הקדוש וילמדו אותנו דעת ותבונה וילמדונו באורח משפט, ואורחות חסדיך יגלו לנו, ויחזקונו בעבדתיך ויאמצונו ויטהרו לבבינו לעבדך באמת וישמחו נפשותינו האומללות מאד, כי אין לנו על מי לסמוך כי אם על הצדיקים האמיתים ואליהם אנו מקשרים את כל תפלותינו ועבודתינו, אנא י"י עשה למען הצדיקים האמתיים וזכני לאמונה שלימה באמת בתמימות ובפשיטות בלי שום עקמימיות כלל, ולא תדחה אותי ח"ו מהאמונה לעולם, אפילו כרגע קלה, רק אזכה להיות חזק ואמיץ באמונתך הקדושה באמת תמיד, בין בחיי בין בעת יציאת נשמתי בין לאחר מיתה, בכל מקום שאהיה שם כרצונך וכמשפטיך הטובים והישרים שם תהיה האמונה הקדושה עמי תמיד לשמרני נצח, למען לא אבוש ולא אכלם ולא אכשל לעולם, גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי שבטך ומשענתך המה ינחמוני, עזרני וכיני במתנת חנם לאמונתך הקדושה, וכו'. (תפלה ה' ח"ב): (כ) **רבש"ע** בעל הרצון בעל הרחמים בעל הטוב וחסד בעל החמלה והחניגה רחם עלינו ברחמיך הרבים, וזכנו נא בכח וזכות חסידיך וצדיקיך עושי רצונך יריאיך ותמימיך אשר הם האוצר של יראת שמים שלך ותמשיך עלינו מאוצרם הטוב יראה ופחד ואימה משמך הגדול והקדוש, שנזכה שיהיה לנו יראת שמים באמת, ותהיה יראתך על פנינו לבלתי נחטא עוד לעולם, ותמשיך עלינו יראתך הקדושה תמיד, יראה תתאה ויראה עלאה, יראת העונש ויראת הרוממות, ונזכה מעתה לעבדך באמת באימה וביראה ובאהבה, ולא נסור מרצונך ימין ושמאל, עד שנזכה על ידי היראה שלימה להעמיד בנים ותלמידים הגונים בעולם, שיזכה כל אחד ואחד אני וכל עמך בית ישראל, להכניס הדעת דקדושה בבנינו ויוצאי חלצינו ובתלמידים הגונים, כמו שכתוב והודעתם לבניך ולבני בניך, וכל דיבורינו ועסקינו **בזה העולם יהיה** רק בהורה: ועבודתך שנזכה תמיד שכל אחד ואחד יעסוק וידבר עם חבירו ביראת שמים בכל יום ויום, ויקבלו דין מן דין תורה ודעת אלהים ויראת

איך שמדבר ה' שמים נעשו וכו' וכולם בחכמה עשית ומבואר ממילא שיש שכל דקדושה וחיות אלקות בכל הדברים שבעולם רק שברצונו נתנה להם בשביל חבחירה וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו והכל בזכות התורה הק' וכו' ישראל עם קדוש הם ומסתכלים רק על הפנימיות והחיות דק' שיש בכל דבר שהוא בחי' החכמה העליונה שהוא שורש החיות והאור של כל האורות בבחי' כי עמך מקור חיים באורך נראה אור וכו' כי עשו לקח לעצמו העוה"ז שהוא גשמי וכו' ולא חפץ בעוה"ב שהוא רוחני וכו' אבל יעקב לא כן דרכו כי לקח לחלקו העוה"ב שהוא רוחני וכו' כי הלא הבל הבלים אמר קהלת וכו' וע"כ מסתכלין ומצפים בכל פעם רק לקבל איזה הארה והתנוצצות חדש מבחי' אור החכמה הק' שהוא בחי' חיי העוה"ב וע"כ זוכה לשניהם ושולט בעוה"ז ובעוה"ב וכו'. וזה שמובא בזוה"ק וכו' שבר"ח דיקא הולך יעקב שזה מדתו של יעקב להסתכל רק השכל שיש בכל דבר שז"ב ר"ח כנ"ל וע"כ הולך אז עם הקב"ה לבקר נשמות הצדיקים שעסקו בזה בחיים חיותם בעוה"ז. וכשהצדיקים רואים זיו השכינה והם זכו לזה עכשיו ע"י שגם בהיותם בעוה"ז עסקו בזה להסתכל רק על החיות אלקות שיש בכל דבר. וע"כ אומרים אז ברכי נפשי. שבמזמור זה מבואר הרבה מענין זה בחי' מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה וכו' וכל המזמור מיוסד על ענין זה איך שנראה בחוש חיות האלקות והשגחתו בכל דבר וכו' ועיין במאמר מקץ זכרון סי' נ"ד מובא פסוק זה ג"כ על בחי' הנ"ל היינו שצריכין לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי בכלליות ובפרטיות ולהבין בכל מה שבעולם רמזים להתקרב לעבודתו וכו' וכו' ע"ש (שם סי' תי"ז): ועיין להלן סי' י"ג סעי' ל"ח וסי' ט"ו סע' ט' באריכות כל הנ"ל ע"ש היטב) (עיין לעיל סי' ח' סעי' ה' השייך גם לכאן מענין הג' שבתים וסי' כ"א סעי' ח' ע"ש וסי' י"ג סעי' ל"ט ע"ש: (כו) הל' פסח. כי בפסח אז נמשכין התיקונים התיקונים הנ"ל בשלימות גדול חוכין לקבל מוחין גדולים וכו' ע"כ קודם פסח המנהג נתפשט ביותר

חשייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

קדושה, וכן שכשבא יום השני יהי' הולך ומתרחב בתוס' קדושה יתירה וכן בכל פעם ופעם יהיו ימיו מתרחבים בתוס' קדושה זה בחי' אריכות ימים זכו' וזה בחי' עשאה כאוצר שקצר מלמעלה ורחב מלמטה וכו': וז"ב התעוררות השינה כי יש בני אדם שישינים את ימיהם ואף שנדמה להעולם שהם עובדים את ה' ועוסקים בתורה ובתפלה, אעפי"כ כל עבודתם אין להשי"ת נחת מהם וכו', כי עיקר החיות הוא השכל כמ"ש החכמה תחיה את בעליה. וכשהעבודה היא עם שכל משימין בה חיות שתוכל להתעלות וכו': (תו' ס' ח"א פר"ש): (מט) כי זקן זה קנה חכמה, וצריך האדם כל מה שמזקין כל מה שנתוסף ובא לו יום מימי חייו להוסיף בכל יום ויום שבא אח"כ תוס' אור וקדושה ודעת וכשרז"ל זקני ת"ח כ"ז שמזקינין — דעתן מתיישבת עליהם, כי צריך בכל יום ויום שבא אח"כ להוסיף בו קדושה ודעת כמו שכתוב ויקרא אלקים לאור יום שכל יום צריך להאיר ביותר כנ"ל וכו': צדקה בחי' רפואה בחי' צדקה מרפא בכנפיה, זקן זה קנה חכמה הוא בחי' רפואה בבחי' לשון חכמים מרפא, חכמה הוא בחי' כח המושך ומשך חכמה מפנימים מלפני ולפנים (וכשארז"ל יקרה מפגינים מלפני ולפנים) שבחי' חכמה מושכת ומוציאה הקלקול מלפני ולפנים מכל המקומות הפנימיים (תו' ד' לק"ת): (נז) גודל יקרת המחשבה נודע לי עתה כי המחשבה יקרה מאד מאד שנעשה ממנה דברים שלימים ממש שיש להם קיום כל הימים שיתקיימו העולמות כ"ז שהשי"ת וכו' וכו', וחכמה יקר יותר. כי מחשבה הוא שעולה על מחשבתו לבד, וחכמה הוא שבונה בחכמתו בנינים בשכלו והוא יקר מאד וכו' ועיקר הדבר שיהיה באמת וכו' אפי' פשט שמחדשין הוא ג"כ דבר ג' מאד וצריך ג"כ שיהיה באמת, וגם להיפוך כשהוא בלא אמת נעשה ממנה ג"כ דבר להיפוך: (תו' נ' נ"ג לק"ת) (נא) ע"י חדושי תורה שמגלין עי"ז נמשך אלקות כביכול כמ"ש ויקחו לי תרומה היינו כשתרצו ליקח ולהמשיך אותי א"א כ"א ע"י התורה כי ע"י התורה ממשיכין אותו כביכול. ולהיכן נמשך האלקות לתוך מוח השומע. ואעפ"י שזהו תפיסה כביכול בבחי' מלך אסור ברהטים ברהיטי מוחין וכו' בחי' שבית שבי. אעפי"כ ניחא להשי"ת שיהי' נמשך כביכול ע"י התורה אעפ"י שהוא בחי' תפיסה (כשלומד לתלמיד הגון וכו'): (תו'

ובודאי אין כוונתו שיסתפק בזה לבד במה שילמוד מכל אדם ולא ילמד מרב כלל, כי הלא כבר הזהירנו רז"ל עשה לך רב וקנה לך חבר. ואמרו שכל מי שאינו משמש ת"ח אפילו קרא ושנה וכו' הרי זה ע"ה, וכמה וכמה הפליגו רז"ל לילך ולבקש רב וחכם אפילו במרחקים וכל החכמים שבעולם כולם קיבלו מרבם שקיבלו מרבם עד רבי הראשון שהוא משרע"ה, אך כוונת התנא הוא איזהו חכם שכבר קיבל החכמה כראוי מרבו האמיתי עד שראוי לקרות אותו ג"כ בשם חכם הוא הלומד מכל אדם, היינו כשקיבל מרבו בחי' הרמזים הנ"ל, כי מי שקיבל חכמת רבו כראוי ע"י שהבין הרמזים שלו אזי הוא יכול ללמוד מכל אדם ולהבין מכולם רמזים להתקרב להש"י, וב"ש אדמו"ר ז"ל (בהתו' ויהי מקץ זכרון סי' נ"ד) שהש"י מצמצם א"ע מא"ס ועד אין תכלית ומרמז לכ"א רמזים בכל יום להתקרב לעבודתו ע"י כל מחשבה דיבור ומעשה וכו'. אבל להבין כל זה צריכין להיות בקי מאד בדברי התורה שקיבל מרבו עם הרמזים שבהם, ואז יכול למצוא דברי תורתו הק' בכל השיחות שבעולם עד שילמוד ויבין מהם חכמות ועצות אמתיות להתקרב לעבודתו יתברך, כי בכל השיחות שבעולם יש בהם תורה נעלמת רק שצריכין לתת לב לזה ולהיות בקי היטב בחדרי התורה שקיבל מרבו, וזהו שמבי' הפסוק מכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי, שבכל השיחות שבעולם אני מוצא עדותיך שהוא התורה, ועי"ז מכל מלמדי השכלתי, כי בודאי זה שמוצא בכל השיחות שבעולם דברי תורה הנעלמים שם. הוא יכול ללמוד מכל אדם ולהבין ולהשכיל מכל דבריהם ושיחתם רמזים להתקרב

לקוטי תפלות

שמים, ויעזר ויזרז ויחזק כל אחד ואחד את חבירו בעבודת השם יתברך, כי כבר גלית לנו על ידי חכמיך ונאמניך, שזה עיקר ההשארה והחליפות שנשאר מן האדם אחר מיתתו בעולם הזה, כי אין נשאר מן האדם כלום בעולם הזה אחר פטירתו כי אם דעתו ודיבוריו הקדושים שזכה להאיר בחביריו ובניו, והזהרת אותנו שכל אדם צריך לעסוק בזה, אפילו הפחות שבפחותים, כי כל אחד ואחד מישראל יש לו דעת ודיבורים קדושים מה שאין בחבירו, וצריך להאיר דעתו בחבירו ובבניו ובכל הענפים השייכים לנשמתו, כי זה עיקר ישוב העולם, כשהעולם יודעין מהש"י ותורתו הקדושה, ע"כ באנו לפניך י"י אלהינו ואלהי אבותינו אלהי הראשונים והאחרונים, מגן ומושיע לנו בכל דור ודור, שתרחם עלינו ברחמיך הרבים, ותעזור לנו ותזכנו שיהיה נשאר זכריני לדורי דורות, ולא יפסוק חבל הקדושה של ישראל לעולם, שחשפיע עלינו יראת שמים באמת, באופן שנזכה שיהיו דברינו נשמעים תמיד לעבודתך וליראתך, ונזכה בכל יום תמיד לדבר עם חברינו ובנינו ביראת שמים, ויתקיימו דברינו ודעתינו אצלם, ולא יעברו דברינו מלבם ח"ו, רק יכנסו דברינו האמרים בלבם, וישמעו ויתקיימו אצלם לעד כיתד חזק בל ימוט, וישובו אליך באמת, באופן שנזכה כולנו להאיר בהענפים היוצאים מאתנו להשאיר בנים ותלמידים הגונים הרבה בעולם, עד שבנינו ותלמידינו יזכו להוליד עוד בנים ותלמידים רבים להאיר בהם הדעת הקדוש ששמענו וקבלנו מפי רבותינו וחכמינו זכרונם לברכה, וכן מדור לדור לעולם דור לדור ישבח מעשיך וגבורותיך יגידו, ויקוים בנו מהרה מקרא שכתוב ואני זאת בריתי אותם אמר י"י רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר י"י מעתה ועד עולם, **ובכן** יהי רצון מלפניך י"י אלהינו ואלהי אבותינו שנזכה להשיג אורות המקיפין, שנזכה להבין ולהשכיל ולהכניס בתוך פנימיות שכלינו כל הדעת והשכל שלא היינו יכולין להבין עד הנה, ונזכה לעלות בכל עת מדרגא לדרגא וממעלה למעלה בקדושה ובטהרה גדולה, ולהאיר בכל פעם השכל והדעת דקדושה בבנים ותלמידים הגונים, ולהשיג בכל עת מקיפין חדשים ולהכניס אורות המקיפים לתוך פנימיות השכל, אבינו אב הרחמן המרחם רחם נא עלינו ותן בלבינו בינה להבין ולהשכיל לשמע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תורתך באהבה, עד שנזכה להשיג אורות המקיפין העליונים, שהם עיקר שעשוע ותענוג עולם הבא, שהם אריכת הימים והשנים, **חיים טובים וארוכים באמת**, שהם המקיפים שלמעלה מהזמן, שהם רב טוב הצפון וגנוז ליריאך, אשר כל הזמן של כל העולם הזה מה שהיה ומה שיהיה

לחלוק מעות לעניים או חטים וקמח לצורך פסח. וה הכנה גדולה לקבל קדושת פסח בשלימות ולהיות נזהר מחמץ בפסח שהוא אז מסטרא דיצה"ר ולזכות לקיים מצות אכילת מצה וכו' וזה שמבואר בהג"ה בלשון זה והמנהג לקנות חטים לחלקם לעניים לצורך פסח כי חטים מסוגל ביותר לדעת ושכל כמבואר במגן אברהם. ועם חטה בגימ' כ"ב כנגד כ"ב אותיות התורה כידוע, ונובלות חכמה שלמעלה תורה וכו', וזה אין נופלים על פניהם ואין מתענין בו וכו', ועל ר"ח ניסן נאמר החודש הזה לכם ראש חדשים. ומובא שבכל ימי החודש הזה מאיר בו הארת ראש חודש ובפרט כי הוקם בו המשכן והקריבו וכו' נשיאים וכו' ויצא רוב החודש בקדושה ע"כ יש בכל ימי החודש הזה בחי' הארת קדושת יו"ט ואסור בהספד ותענית, וע"כ הצירוף של השם הקדוש שמאיר בניסן מרומז בפסוק י'שמחו ה'שמים ו'תגל ה'ארץ וכו' וזוכין להשיג אור השכל שיש בכל דבר שכלולים בבריאת שמים וארץ בבחי' את השמים ואת הארץ- לרבות תולדותיהם והכל נברא בגין דישתמודעין ליה ית'. וע"כ בניסן שנמשך בחי' זאת, בוודאי ישמחו השמים ותגל הארץ וז"ב בא' בניסן ר"ה למלכים וכו'. (שם סי' תכ"ט) : (כז) **וזה** בחי' שבת הגדול שלפני פסח. כי מחמת שבפסח מאירין בו ג"כ המוחין הגדולים ע"כ נקרא ג"כ שבת כמו שנאמר ממחרת השבת, אבל אעפי"כ בוודאי הארת וקדושת שבת בעצמו בוודאי גדולה עוד יותר. וכלל יציאת מצרים וכו' הוא לזכות עי"ן לקבל אור השכל העליון שהוא בחי' שבת, וסוף מעשה במחשבה תחילה, ע"כ הזמין אז השי"ת שבעשור לחודש שהתחיל להאיר אז ביותר הארת קדושת פסח ויצ"מ וע"כ נצטוו ליקח להם מאז הקרבן

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

ס' לקת) : (נב) דע כי עיקר החיים הוא התורה כמ"ש כי היא חייך ואורך ימיך וכל הפורש מהתורה כפורש מהחיים וכו' ומחיין א"ע בשעה שבטלים מהתורה, מהדרך של נסיעת א"י וכו (תו' ע"ח לק"ת) (ע"ש באריכות) (נג) הדעת משדך וכו' וכשהצדיק אומר תורה משדך שדוכים כי אתוין דברבין וכו' ד"ת עניים במקום זה ועשירים במקום אחר וכו' ומחברם יחד וכ' ע"ש כל התו' (תו' פ"ט לק"ת) : (נד) עי' תו' צ"ד לק"ת מענין נסיעה על ר"ה לצדיקים כי הצדיק הוא ראש בח' **ראש** בני ישראל ור"ה הוא ג"כ בחי' ראש כי הוא **ראש** השנה, וכל א' בא עם מוחו ודעתו להצדיק ומקשר דעתו ומוחו שבראשו שוהו ג"כ בחי' **ראש** להצדיק שהוא **ראש** בנ"י **בראש** השנה נמצא שנתקבצו שלשה ראשים ביחד וכו' : (נה) עי' תורה ק"ה לק"ת, מה שהזהיר לחדש בתורתו וכו', כי טוב מאד כשזוכין לחדש איזה דבר בתורה כי הוא תיקון ג' להרהורים, כי כל ההרהורים באין ע"י כח המדמה, וע"י שמחדשין איזה דבר בתורה שעי"ז מדמה מילתא למילתא עי"ז מתתקן פגם ההרהורים שבאין ע"י כח המדמה וכו', ואמר שהוא תיקון גדול מאד מאד על העבר, ואמר שאפי' דיבור א' לבד כשזוכין לחדש הוא ג"כ טוב מאד כי הוא תיקון גדול מאד, גם אמר שהוא טובה לנשמת אבותיו שכבר נסתלקו (ע' זוהר שלח קמ"ו קע"ד ובזו"ח רות) : (נו) עיקר הדעת היינו שישתמש בדעתו, היינו שיוציא את שכלו מכח אל הפועל וכו' ומשיג בדעתו מה שאפשר בדעת האדם להשיגו וכו', ולהשלים דעתו שיהא שלם בדעת א"א אלא ע"י עסק שעוסק עם בני אדם לקרבם לעבודת השי"ת עי"ז נשלם דעתו כי הם מחדדין דעתו בבחי' ומתלמידי יותר מכולם וכו' (תו' נ"ג ח"א) : (נז) עיקר האדם הוא הדעת, ומי שאין לו דעת אינו מן היישוב ואינו מכונה בשם אדם כלל וכו' רק הוא בחי' חיה בדמות אדם וכו'. ומשה רבינו ע"ה וכו' פתח לנו אור הדעת כמ"ש אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים, כי משה פתח את הדעת וגילה לנו כי יש אלקים שליט בארץ וכו' וצריך כל א' לעסוק בזה להכניס דעת ויראת שמים בחבירו שעי"ז נעשה חבירו בחי' תלמיד אצלו. ואזי כשימלאו ימיו ויגיע זמן הסתלקותו אזי יתלבש בזה הדיבור שהכניס בזה הדיבור שהכניס בחבירו ויהיה נחשב כאלו הוא בעצמו קיים בזה העולם וכו' כי עיקר הוא הדעת וכשנשאר הדעת אחריו ע"י בן או תלמיד נחשב כאלו הוא ממש נשאר קיים בעולם (תו' ז' לק"ת) : (נח) התורה והמעשר והשבת נותנים חיים גשמיים ג"כ (א"ה אולי מפני שנקראים כולם ראשית קודש שהוא השכל כידוע) (ס' המדות לימוד ח"ב ב') : (נט) כי אני ידעתי כי גדול

להש"י, (כמו ששמעתי ממנו ז"ל שמי שבקי היטב בדברי תורתו יכול למצוא בכל השיחות ד"ת וכו') נמצא שהלומד מכל אדם זה בחינת החכם שמבין הרמזים של רבו שע"י יכול ללמוד מכל אדם כנ"ל, והוא שנסמך לזה, איזהו גבור הכובש את יצרו, כי עיקר הגבורה והנצחון של המלחמה של האדם הוא ע"י הרמזים שהם בחי' ידים בבחי' ידי לקרב וכו' וכנ"ל, וזה שמביא הפסוק טוב ארך אפים מגבור וכו', היינו שעיקר הגבורה להתגבר בזה העולם על מה שצריך להתגבר, הוא אריכת אפים, להאריך אפו על כל מה שיעבור עליו כל ימי חייו ולא יפול משום דבר שבעולם אפילו אם יעבור עליו מה, וכמ"ש בהתו' של אריכת אפים (בסי' קנ"ה) ובדברינו הרבה מזה, וכל זה א"א לקבל כ"א ע"י הרמזים הנ"ל שע"ז יכול ללמד מכל אדם ולהיות חכם באמת עד שיבין איך להציל את עצמו ולהישאר על עמדו שזה עיקר החכמה כידוע. (כ"א) וזה שארז"ל כך הוא דרכו של תורה- פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל, אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך, אשריך בעוה"ז, וטוב לך לעוה"ב, כי עיקר **הטוב והעונג** בעוה"ז ובעה"ב הוא רק **הרצון**, דהיינו כשהכל הוא כרצונו. וזה רואין בחוש, ומבן לכל משכיל, כי בודאי אפילו אם יצבור כעפר כסף וזהב, ואבנים טובות ומרגליות, אם אין רצונו שבע מזה וחפץ ודואג שיהי' לו יותר, וגם דואג אולי יאבד גם זה שיש לו, מכ"ש כשאין לו קורת רוח מאשתו ובניו ושכיניו וכיוצא, ויש קטטות וסיכסוכים ביניהם, אוי בודאי כל עשירותו אינו נחשב לכלום וכשרז"ל מרבה נכסים מרבה דאגה, שהוא

לקוטי תפלות

אינו עולה כלל כנגד יום אחד, ואפילו כנגד שעה אחת של העולם הבא, שהוא למעלה מהזמן, שהוא יום שכולו ארוך וטוב, אשרי מי שיזכה לזה וכו', וזכני לעבוד אותך בתמימות גדול באמת ובאמונה שלימה ובפשיטות גמור, עד שאזכה לעבור ולעלות על כל החכמות שבעולם שיאיר עלי **הארת הרצון העליון** ואזכה לכסוף ולהשתוקק ולהתגעגע אליך באמת ברצון מופלג מאד מאד בלי שיעור, ואזכה לחיי עולם הבא ליום שכולו ארוך וטוב, ונזכה ונחיה ונראה ונירש טובה וברכה לשני ימות המשיח ולחיי העולם הבא. ואזכה ברחמיך **להשיג ולהרגיש חיי עולם הבא בעולם הזה**, ולראות **עולמי בחיי**, שאזכה להשיג תקופות הימים ותקופת השנים, להשיג בעולם הזה המקיפים של עולם הבא הנקראים ימים, והמקיפים הנקראים שנים, וחשפיע עלינו שפע הכתר עליון דקדושה ושם תטהרינו מכל חטאתינו ועונותינו ומשעינו ויתהפכו שם כל עוונותינו לזכיות, (תפלה ז' ח"ב), (כא) אנא י"י רחם עלינו, חוס וחמול על מעט ימינו החרוצים בזה העולם העובר, כצל עובר וכענן כלה וכרוח נשבת, ועזרינו והושיענו ברחמיך הרבים בזכות וכח הצדיקים האמתיים בעלי כח וגבורה גדולה שנזכה על ידם לצאת מטומאה לטהרה מאפילה לאורה משעבוד לגאולה מיגון לשמחה מאבל ליום טוב, חוס וחמל על נפשינו ורוחינו ונשמותינו, חוס וחמול עלינו ועל עוללינו וטפינו, כי אין צרה בעולם כצרת הנפש הנזופה הרחוקה מאביה שבשמים, אשר עוצם הצרה הזאת אי אפשר להעריך ולבאר ולספר לא בפה ולא בכתב ולא במחשבה ולא ברמיזה, כי צרת הנפש עולה על כל הצרות והיסורין שבעולם. כי יכולין להפסיד ולאבוד חס ושלום **חיים** אמתיים חיי עולם ונצחיים בחנם על ידי הבל מעשה תעתועים של עולם הזה הכלה והנפסד, הפורח ושט מאד כצל עוף הפורח, וכבר הפסדנו ואבדנו מה שאבדנו, הצילינו נא מעתה אבינו שבשמים, גאלינו נא גואל חזק, פדינו נא הצילנו נא סודה ומציל, כי אין לנו שום סמיכה ותקוה כי אם עליך ועל בנים הצדיקים האמתיים הנכללים בך, ומבלעדיך אין לנו מלך גואל **ומושיע** פודה ומציל ומפרנס ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה, אין לנו מלך עזר וסומך אלא אתה, דלו עיני למרום י"י עשקה לי ערביני, ערוב עבדך לטוב אל יעשקוני זדים, עיני כלו לישועתך ולאמרת צדקך, עשה עם עבדך כחסדך וחוקיך למדיני, כחסדך עשה עמי, כחסדך חייני ואשמרה עדות פיך, כיונה אלמת אני מצפה לרחמיך ולישועתיך האמתיים, כשושנה בין החוחים כיונה בחגוי הסלע בסתר המדריגה כן לחצוני אויבי וצרי ורודפי מכל הצדדים ומצדי צדדים, ומכל השונאים והרוצחים העומדים עלי

פסח ואז חל יום זה ביום שבת דייקא ע"י הנס שנעשה בו וכו' שבת הגדול וכו' (שם סי' ת"ל): (כח) מכת ערוב שהם חיות רעות, וחיה היא בחי' חכמה וכו' ועיקר החיוק שלהם הי' כפי המובן ביותר בבני אדם כמ"ש בך ובעבדיך ובעמך וכו' ובני אדם הם בעלי שכל והיו ניזוקים ע"י חיות רעות שהם בחי' חכמות רעות. גם היצה"ר נקרא חיה רעה כמ"ש חיה רעה אכלתהו ודרשו רז"ל על אשת פוטיפר. (וזה **והפלתי** ביום ההוא את ארץ גושן וכו' למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ, כי בתחילה במכות דם וצפרדע אמר לו בעבור תדע וכו' וכן למען תדע כי אין כה' אלקינו, שזה בחי' הידיעה מאלקותו ית' שהוא עיקר בחי' השכל דקדושה בכלל, ועכשיו ביאר לו בפרטיות, ההבדל והפדות שיהי' בין מצרים ובין ישראל מחמת שהם מקושרין בבחי' השכל דקדושה בפרטיות וע"כ אמר לו למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ. כי בכל דברים ארציים יש ג"כ חיות אלקות ושכל דקדושה והשגחה פרטיות וזה תראה בחוש ממה שבכל ארץ מצרים תשחת הארץ מפני הערוב ובארץ גושן לא הי' הערוב וכו' ואח"כ הי' מכת חושך שהיא היפוך החכמה דקדושה שהוא עיקר תאור וע"כ באמת, ולכל בני ישראל הי' אור במושבותם וכו'. וע"כ אין יוצאין ידי חובת מצה אלא מחמשת המינים שהם חטה ושעורה וכו' כי הם מבחי' הקדושה כמבואר בזוה"ק וכו' והמנהג ליקח לכתחילה חטים כי בם הק' נתגלה ביותר וע"כ הם בבחי' דעת ובבחי' כ"ב אותיות התורה וכו', ואם הניחה בלא עסק שיעור מיל ח"י מינוטין ובזה נפגם בחי' החיות דקדושה ותתגבר החמץ סטרא דמותא ח"ו. וע"כ אין מתעסקין במצה מצוה ע"י עכו"ם שהוא מצד הסט"א ואפי' ע"י ישראל שאינו בר דעת ואין לו חלק בשכל דק' כגון חרש שוטה וקטן אסור ג"כ וע"כ גדולי ישראל היו מתעסקין בעצמן וכו'. (שם סי' תנ"ו): (כט) **וע"כ** מי פירות בלא מים מדינא אין מחמיצים כלל. שדייקא המים שרומזים לבחי' גבהות כידוע והם בחי' מימי הדעת מימי החסד מימי התורה מימי התשובה והתפלה כמ"ש שפכי כמים לבך וארז"ל מים קדמו לעולם. ע"כ לעומת זה גם הסט"א שהם בחי' המים הזידונים. (שבהם עיקר אחיזת עשו וישמ' המל' דסט"א כמובן בזוה"ק **בשלח ס"ד** ע"ב) כרוכין אחריהם ומחמיצים את העיסה. משא"כ מי פירות אין מחמיצים. אבל אם יש בהם איזה מים אזי ממהרין להחמיץ כי אז הסט"א כרוכה אחר המים ביותר משאחר שהם מעורבים עם מי פירות שיש בהם מתענוגות בני אדם וכו' (סי' תס"ב): (ל) **וזה** בחי' איסור מלאכה מערב פסח אחר חצות. כי נמשך אז בחי' הארת קדושת יו"ט

חשוב ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

ה' וכו' דהמע"ה אמר אני ידעתי דייקא, כי גדולת הבורא ית' א"א לומר לחבירו ואפי' לעצמו א"א לספר מיום ליום לפי מה שמזריח לו ומתנוצץ לו באותו היום אינו יכול לספר לעצמו ליום שני הזריחה וההתנוצצות של גדולתו ית' שהי' לו אתמול. וע"כ וכו' אני ידעתי דייקא כי א"א לספר כלל וכו' וכמ"ש בזוהר נודע בשערים בעלה כל חד לפום מה דמשער בלבי' וכו' (שיהר"ן סי' א'): (ס) צריך לשמור את המחשבה מאד כי ממחשבה יכול להיות נעשה דבר חיוני ממש, ודע שכל בחי' שהוא גבוה למעלה יותר אצל האדם היא יכולה להגיע ולהשיג יותר, כמו למשל, עם הרגל יכולין להשליך איזה דבר למעלה ועם היד יכולין להשליך למעלה יותר והדיבור יכולין להשיג ולהגיע יותר ויותר כי בהדיבור יכולין לדבר מרחוק, והשמיעה היא גבוה יותר ויכולין לשמוע קול וכו' מקנה שריפה וכו'. והראי' יכולה להשיג ולהגיע עוד יותר ויותר וכו' להביט על השמים וכו'. והמחשבה היא גבוה מאד מאד למעלה מן הכל ויכולה להשיג ולהגיע למעלה למעלה. ע"כ צריכין לשמרה מאד (שם שיהר"ן מ"ו): (סא) השכל של האדם יכול לעמוד כנגד כל התאוות, כי הקב"ה יהיב חכמתא לחכימין כי יש לכל א' חכמה בכח, רק שצריכין להוציאם מכח אל הפועל, ובזה השכל לבד שיש לכל א' בכח חכמתו דהיינו מה שיש לו מעצם בריאתו, מלבד מה שהשי"ת מוסיף ליתן חכמה לחכימין, בכח חכמתו לבד יכול ג"כ לעמיד כנגד התאוות, ואפי' מי שכבר נמשך אחר תאות עוה"ז ועבר מה שעבר ונפגם שכלו ונתבלבל ונתמעט, אעפי"כ במעט מעט שכל הנשאר, יכול ג"כ לעמוד, ואפי' נקודה א' מן השכל יכולה לעמוד כנגד כל העולם עם התאוות, ובכ"מ שהוא יכולין להיות סמוכין להשי"ת וכו' (שם שיהר"ן נ"א): (נט) (א"ה ועי' שיהר"ן בסוף מענין חיי האדם, כי אם רוצה לחיות חיי העו"ז ותענוגיו. חייו אינם חיים.

מחמת כל הנ"ל, ויותר מזה דאגות מדאגות שונות, וע"כ באמת אמר קהלת החכם מכל האדם גם כל ימיו כעס ומכאובות וכו', וזה ידוע ומובן לכל שא"א שימצא האדם רצונו בזה העולם, ע"כ באמת אין שום טוב בעולם כ"א כשיזכה להארת הרצון כנ"ל, שיהי, כל מגמתו וכל חפצו ורצונו ותשוקתו וכיסופיו רק להש"י להכלל ברצון שברצונות, שזה הרצון נשאר קיים לעולם ועד, וכל נקודה ונקודה טובה שיזכה ע"י זה הרצון ואפילו אם לא יזכה כלום ח"ו, רק זה הרצון בעצמו, הוא יקר ועולה על כל מחמדי תבל, והכל אין ואפס גמור נגד נקודה אחת מרצון הטוב הזה, וזה א"א לבאר בפה ובכתב, כ"א לכל חד כפום מה דמשער בלבי', וזה כך הוא דרכה של תורה פת במלח תאכל וכו', וחיי צער תחיה, שחיותו' ושמחתו יהי' חיי צער, כי יבין שבזה העולם אין שום תענוג שלם כלל, כי כל תענוגי זה העולם הם בבחי' ואחרית שמחה תוגה גם בזה העולם, מב"ש מה שעתיד ליתן דין וחשבון עליהם בעוה"ב, כי א"א שיתנהג הכל כרצונו כנ"ל, ע"כ א"א לחיות בזה העולם שיהי' נקראים

חיים, כ"א כשמסתפק במה שיש לו, ושמח בחלקו אפי' אם אין לו, רק לחם ומים בדוחק, כי אין שום צער ויסורים בעולם, כ"א עוונות שהם עיקר המשאוי כבד מכל המשאות של כל מיני יסורין שבעולם, כ"ש בתחילת התורת הנ"ל, ע"כ דייקא זה שמרוצה בחיי צער יש לו אמתיים ע"י **ובתורה** אתה עמל שהוא עיקר **הזיות** והטוב כ"ש כי הוא חייך וכו', וזהו אם אתה עושה כן אשריך בעוה"ז, וטוב לך לעוה"ב, כי עיקר שעשוע עוה"ב הוא הרצון שממשיך עצמו לרצון זה בעולם הזה, רק הוא זוכה לחיים ואשרי לו בעוה"ז, כי אין שום חיים וטוב בזה העולם, כ"א תורה ותפלה ומעשים טובים, והעיקר הוא הרצון וכנ"ל, ועיין בהשיחות מה שבארנו בזה יוחר קצת, והבאתי שם מה שקצת העולם מקשין על זה על מה שאמר התנא על פת במלח וכו' אשריך בעוה"ז, שבאמת מי שיש לו לב אמתי להבין את כל המעשה תחת השמש, יבין וישכיל ויראה שאין שום טוב וחיות בזה העולם, כ"א כשמרוצים לילך בדרך התנא הנ"ל, ואז דייקא אשרי לו גם בעוה"ז, כי בלא זה כל

לקוטי תפלות

בכל עת, אין לי שום שונא ורוצח כמוני בעצמי, כי אני אני הוא האכזר הגדול שבכל האכזרים, אשר לא חסתי על ימי ושנותי ולא חסתי על גופי ונפשי ורוחי ונשמתי ולא חסתי על עוללי וטפי ועל כל הדורות העתידים לצאת ממני עד סוף כל הדורות, וחטאתי עויתי ופשעתי לפניך הרעותי את מעשי מאד מאד מעודי עד היום הזה, אוי לי אוי לנפשי, כי גמלתי לי מה שגמלתי. לולי רחמיך וחסדיך, אז אבדתי בעניי חס ושלום, מה אומר מה אדבר מה אצטדק האלהים מצא את עוני, הנני לפניך באשמה רבה, לך י"י הצדקה ולי בשת הפנים כיום הזה, לך י"י הצדקה על כל הטובות והחסדים והנסים והנפלאות פלאי פלאות אשר עשית עמי בכל יום ויום מעודי עד היום הזה, ולי בשת הפנים על כל החטאים והעוונות והפשעים והפגמים ומחשבות רעות והרהורים רעים ומעשים עכורים שעשיתי ופגמתי בכל יום ויום מיום היותי על האדמה עד היום הזה, אבל על זה באתי לבקש ממך י"י אלהי ואלהי אבותי גדול העצה ורב העליליה, עושה גדולות עד אין חקר נסים ונפלאות עד אין מספר,

עושה נפלאות חדשות בכל עת ובכל יום ובכל שעה ובכל רגע ורגע, שתצילני ממני בעצמי, ותזכני שאתחיל מעתה לרחם על עצמי ברחמנות אמתי, לרחם על מעט ימי המנויים והספורים והקצובים במספר תחת ידך, לבל אעשה עוד שום דבר נגד רצונך כלל, ולא אפגום עוד שום פגם נגדך כלל, אם און פעלתי לא אוסיף, ולא אשוב עוד לכסלה, ותצוה להשיב לי כל **המוחין והדעת דקדושה** שנסתלקו ממני בעונותי הרבים, ותקדש את מוחי ודעתי בקדושה גדולה בכל הקדושות שבעולם, עד שאזכה שיהיו המוחין שלי מחיצות פרוסות בפני תאות ניאוף, ולא יהיה שום שליטה ואחיזה לתאוה הזאת לעלות על דעתי ומחשבתי כלל, רק אזכה לפרוס מחיצות המוחין והשכל להגין בפני התאוה הזאת ואל ישלטו בי זרים כלל, ואזכה להיות קדוש וטהור באמת בתכלית הקדושה והפרישות כרצונך הטוב באמת, וכו', ונזכה לשיר ולומר ולרנן ולנגן לפניך נגונים ושירות ותושבחות שירים של נפלאות שלא כדרך הטבע, עד שנזכה להתענג על י"י ולשמוע קול השיר והניגון שיתער לעתיד, שהוא

שהוא בחי' המשכת התיקונים הנ"ל. וזה בחי' תענית בכורים בערב פסח וכו' (עיין לעיל סי' ח' סעי' ז') וע"כ גם אסטניס לא יאכל ביום כדי שיאכל בלילה מצה לתיאבון. כי מאחר שהיא אכילה דקדושה בחי' מיכלא דמהמנותא ומאיר בה בחי' מלכות שמים ואור השכל דקדושה ע"כ צריכין שתהי' לתיאבון וברצון שיהי' גם הגוף נהנה ממנה בכדי להמשיך עי"ז קדושה ודעת על כל הנאת הגוף שיהיו ג"כ רק לשם שמים ובקדושה גדולה כראוי. וע"כ כל אדם אסור לו ג"כ לאכול פת (דהיינו מצה עשירה) בערב פסח משעה עשירית עכ"פ בכדי שיאכל בלילה מצה לתיאבון. וע"כ אסור לאכול מצה בערב פסח כל היום. וארז"ל כל האוכל מצה בערב פסח כאלו בועל ארוסתו בבית חמיו היינו קודם החופה ושבעה ברכות כמובא בחק יעקב סי' תע"א בשם הלבוש ומהרי"ו, כי מאחר שמצה רומז לקדושה עליונה כזו ע"כ אין לאכול אותה קודם זמנה. וביותר צריכין ליזהר בסמוך לשיגיע זמן החגלות קדושתה וזמן הכנעת וביטול הסט"א שהיא או בבחי' חמץ ומרחיקין אותה בתכלית הריחוק עד שאוסרת תערובתה אפי' במשהו. ע"כ יש אז התגברות גדול מן הסט"א רח"ל. ואם יאכל אז מצה קודם שיגיע זמן שלימות הארתה יש לחוש שלא יהי' אחיזה לבחי' הסט"א באכילה זו ויקבלו מזה איזה יניקה וכח ח"ו ע"כ אסור לאכלה עד שיגיע ומנה ונמשך עליה ועל כל ישראל הארה גדולה ונפלאה שהיא סוד החופה הקדושה העליונה ומברכין עליה שבעה ברכות. ואז אין באכילה זו שום אחיזה להסט"א ח"ו רק אדרבה נמשכין ע"י אכילה הק' הזאת תיקונים נפלאים ונוראים לכל השנה כולה לכל אחד ואחד כפי בחינתו כמובן בזוה"ק ובכתבים. (שם סי' תס"ח): (לא) עיין זוה"ק ויצא. כד הוי ישראל במצרים ברשותא אחרא וכו' ע"ש מענין שמתחילה אכלו מצה שהוא לחם מארעא דחי ולבתר לחם מן השמים וכו' ומענין שאין התינוק יודע שום ידיעה עד שטועם טעם לחם וכו' ע"ש עוד ועיין בדף תכ"ו ע"ב בפסח על התבואה לקביל רתיכא עילאה רזא דאבהן ודוד מלכא וכו' ועיין זוהר תצוה

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

כי העולם מלא יסורים וכו' אבל אם מרוצה לקיים אפי' פת במלח וכו' בשביל התורה שהיא עיקר החיים. אז אשריך בעוה"ז אפי' ומכ"ש בעוה"ב ע"ש באריכות סי' ש"ן): (סב) (א"ה מהמראה מהעיגול המובא בחיי"מ סיפורים חדשים סעי' ג' ומהתורה כ' בלק"מ. נראה שעיקר החיית הוא ההתלהבות ושאם נופלין מההתלהבות ודבריו נצטננין כאלו נסתלק ע"ש): (סג) א"ה עי' להלן סי' סעי' מענין התורה פ' בלק"מ שע"י התורה יכולין לחיות כי אלמלא כנפי ריאה וכו' ע"ש): (סד) ידוע לנו כבר. והוא כלל ג' שבכל הדברים שבעולם ובכל הלשונות העכו"ם יכולין למצוא אלקותו ית' וכו' ועוצם גדולת השגת רבינו ז"ל בענין זה א"א להעריך ולספר אפי' מה שזכינו לראות ולהבין בדעתינו ראינו בחוש ממש שאצלו הי' כל העולם כולו פתוח ומגולה והי' רואה בכל דבר התלבשות חיותו ית' עד שהי' יכול לעשות תורות נפלאות ונוראות מכל הדברים שבעולם וא"א להאריך ולספר מזה למי שלא זכה לראות זאת בעיניו ואם תזכה לילך בדרך הישר והאמת ותזכה להעמיק עינך בספרי רבינו ז"ל תזכה להבין קצת מזה (חיי"מ נסיעתו לגאווריטש סעי' י"ד): (סה) ענה ואמר בודאי כל מה שנעשה בעולם אפי' מה שנעשה בין האומות וכל הנהגת מהלכם ומלבושיהם הכל כאשר לכל בודאי אין שום דבר נעשה בעולם לבטלה ח"ו (רק כל דבר יש לו איזה שורש) ואפי' מי שאינו יודע מה נעשה בעולם אעפ"כ כשזוכה לעשות רצון הבורא ית' בודאי הוא טוב מאד אשרי לו. וצריכין לבקש מהשי"ת שיזכה לכוין רצונו ית' לעשות רק מה שהוא ית' חפץ. אבל כשזוכין שמתנוצץ לו הארה וזוכה לדעת מה היא עושה, אזי טוב לו ביותר. שנפתחו לו כל השמים וכל החכמות והשי"ת מראה לו מה הוא עושה. בבחינת נפתחו השמים וארא מראות אלקים. שנפתחין לו כל השמים וכל החכמות והשכליים, וזוכה לראות מראות אלקים. היינו שאלקים מראה לו מה שהוא עושה בעולם, כי ע"י החכמה בעצמה שנפתח לו ע"ז נפתחים השמים. כי כולם בחכמה עשית, ואז כשזוכה לראות מה שהוא עושה בעולם או בודאי השי"ת שומרו מלהכשל ח"ו, וזה בחינת והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע, כי ע"י השכל והחכמה שמתנוצץ ומזהיר, ע"ז נפתחין השמים והרקיעין. כי כולם בחכמה עשית

מי שחפץ יותר חפצי העוה"ז ומחמדיו חייו מרים ומרורים ביותר אפילו מי שיש לו עשירות הרבה כידוע לבקיאים בהם, עוצם ריבוי המרירות מר ממות וריבוי הדאגות שסובלים גם בעוה"ז, מכ"ש מה שיצטרכו ליתן דין וחשבון לעוה"ב, על שלא התנהגו בממונם ועשירותם כראוי שעליהם נאמר עושר שמור לבעליו לרעתו, וע' מ"ש השיחה הנפלאה שהעולם אומרים שיש עוה"ז ועוה"ב וכו', שכפי הנראה בכאן הוא הגיהנם וכו', ומי שישים לבו באמת לדברי צדיקי אמת יבין גם בדעתו שדברי התוא הנ"ל, הם כנים ואמתיים רק ע"פ פשוטן של דברים, שרק מי שמרוצה לילך בדרכו הנ"ל, אשרי לו גם בעוה"ז, וכל מה שמקרב עצמו יותר לדרך הנ"ל אשרי לו, מכ"ש אם יזכה בשלימות לדרך הנ"ל, מה רב טובו בעוה"ז ובעוה"ב וכו' עין לא ראתה וכו'. השי"י ישים חלקינו עמו, אמן כי"ר:

(נט"י לסעודה הל"ו תמצית:)

(כ"ב) יין פוטר כל מיני משקין, עי' במאמר המתחיל האי מאן דאזיל למינסב וכו'.סי' כ"ט שתיקון כלל הדמים הוא ע"י שמרימין את המוח, ומשם נמשך לבנונית לכל הדמים ע"ש, והנה הברכה של כל הדברים הוא כדי לחוק ולתקן נפשו, ועי"ז יכול לתקן הנפש המלובש בתוך הדבר שאוכל וכו'. וע"כ כשמברכין על היין שאז נתעלה הדעת מאד בבחי' זכה נעשה ראש כמ"ש שם, כי ע"י הברכה הוא בחי' זכה כי מוכך את דמיו כנ"ל, וע"כ אין צריך לברך עוד על שאר המשקין כי מאחר שנתתקן ונתעלה הדעת ע"י היין וברכתו, ממילא נתתקנו הנפשות שהם בחי' דמים, כי עיקר תיקון הדמים שהם הנפשות תלוי בהדעת כמ"ש שם, וע"כ היין חשוב שצריכין לברך עליו אפילו בתוך הסעודה ואין הפת פוטרו, כי גם חשיבות הפת הוא ג"כ מחמת בחי' הדעת המלובש שם בנ"ל, וע"כ הוא פוטר כל הסעודה, כי הכל טפל אל הדעת, כי הדעת הוא העיקר כנ"ל, אבל היין שהוא בחי' דעת גדול מאד אין הפת פוטרו, וע"כ מברכין על שינוי יין הטוב והמטיב, כי כל הטוב תלוי בהדעת בבחינת גם בלא דעת נפש לא טוב כ"ש שם, וע"כ היין שהוא בחי' הדעת מברכין עליו הטוב והמטיב, כי במקום הדעת שם הטוב כנ"ל (הל' סעודה הל"א):

(כ"ג) **ועיקר** החשיבות של כל הדברים הוא ע"י הדעת, כי בחכמה מחיה הכל, ובכל מקום שמלובש הדעת ביותר הוא חשוב יותר. ומברכין עליו ברכה חשובה ביותר דהיינו ברכה פרטיות, כי מחמת חשיבותו קובע ברכה לעצמו כשרוצה על כמה דברים, היינו מחמת שמלובש בו דעת ביותר, והדעת הוא להודות אוחו ית' כנ"ל בבל מה שיש בו בחי' דעת יותר הוא נכלל ביותר בהצוה"ב, ויכולין לברך עליו ברכה חשובה ביותר, דהיינו ברכה פרטיות, דהיינו לכלול אותו והפעולה בפרט בתוך העוה"ב שיהי' נכלל באחדותו ית' ובנ"ל, כי הכל תלוי בדעת, שכל מה שהדעת יותר גדול משיגין ביותר אחדות הפשוט ית' ונכללין ביותר פעולות משתנות ופרטיות באחדות הפשוט ית' והוו בחי' חשיבות פת ויין שהם חשובין מן הכל, כי הלחם הוא בחי' דעת כמובא כ"ש לכו לחמו בלחמי וכו',

לקוטי תפלות

שיר פשוט כפול משולש מרובע הכלול בשמך המיוחד שיתנגן על שבעים ושנים נימין כמנין חסד, ויקיים מקרא שכתב עולם חסד יבנה, **רבש"ע** תן לי חיים ואחיה ולא אמות, תן לי חלק טוב לעולם הבא זכיני זכיני, חנני חנני, עזריני והושיעני שאזכה לשמוע קול השיר והניגון הזה שיתער לעתיד בעת שתחדש את עולמך, מלא רחמים טוב ומטיב, עזריני מעתה שאזכה להתגבר ולסתום עיני ואזני מחיזו דחאי עלמא, לבלי להסתכל על הבלי העולם הזה כלל, ולבלי לשמוע קול זה העולם כלל, ולבלי לדבר שום דיבור שאינו ניגע לשמך ולעבודתך, שיגיע מהם שיר ושבח ותהלה לשמך הגדול והקדוש, ואזכה לעקום צוואר מזה העולם לבלי להניח שום הבל ורוח הפה כלל בזה העולם, ולא יתאחז בי שום הבל מהבלי העולם הזה כלל, ואזכה לשעבד כל קומת גופי וידי ורגלי אליך, לבלי לעשות שום דבר שאינו נוגע לעבודתך, רק עיני ואזני ופי ולבי ודעתי ומחשבתי וכל גופי וידי ורגלי ורמ"ח אברי ושס"ה גידי וכל חושי וכחי קולם יהיה מדובקים ומקושרים אליך באמת בקשר אמיץ וחזק ומשועבדים לעבודתיך באמת לעולמי

דף קפ"ג מענין מצה דהיא אסווחא למיעל ולמנדע ברזא דמהימנותא וכו' ועיין זהר אמור וכו' ומענין החירות שצריכין להראות באותו הלילה, וענין הד' כוסות שהם כנגד ד' גאולות, והשמחה הגדולה של לילה זה, ומה שגומרין בה את ההלל. ועיין בדף רנ"א מענין שמצה מבריחת לכל סטרין בישין ועביד קטטה בהון כגוונא דשדי במזוזה וכו. וזה הי' תוקף הנס והחסד הגדול של יצ"מ וכו' הי' קודם קבלת התורה וגם לא הגיע עדיין זמן וקץ גאולתן אלא שראה הקב"ה שהם בסכנה גדולה שלא יהיו שקועים ח"ו בטומאת מצרים ע"כ עשה הקב"ה בזכות האבות והאמהות ושלח להם גואל ומושיע הוא משה רבינו ע"ה והוציאם משם באותות ומופתים נוראים ובמורא גדול זי גילוי שכינה וזכו אח"כ לקבל התורה ע"י וכו'. ועיין ככוונות האריז"ל וכו' והנה שם מבואר כי פרעה ומצרים הם כנגד בחי' העורף העליון שהוא בחי' אחוריים של הדעת העליון והיו יונקין כל השפע והיו יונקין מכל בחי' חיו"ד דמים שהם בחי' דם טהור ודם נדה וזה סוד ואראך מתבוססת בדמיך שבחי' סטרא דמותא אבי אבות הטומאה בוססין וינקים מהדמים ואומר לך בדמיך חיי וכו'. וכפי ענינינו הוא. כי עיקר החיות דקדושה הוא מבחי' המוחין והדעת והחיות של הנפש המלובש בדם כי הדם הוא הנפש והדם הוא מרה אדומה בחי' יסוד האש שזה בחי' החמימות והתלהבות דקדושה שזה בחי' העבודה עם חיות דקדושה. ואז היו יונקין מבחי' אחורי הדעת והמוחין ומהדמים הנ"ל שהם בחי' דם טהור ודם טמא שזה בחי' החמימות דסט"א של היצה"ר. ולפעמים מחמם אותו לדבר עבירה ממש וזה נמשך ממה שיונק מבחי' הדם טמא ששרשו מבחי' הגבורות של בחי' נוקבא. ולפעמים מתלבש עצמו במצוות וזה נמשך ממה שיונק מבחי' הדם טהור ששרשו מבחי' החסדים. והשי"ת חמל עלינו אז בחסדו הגדול ונתן לנו דם פסח ודם מילה שהם כנגד בחי' דכר ונוקבא חסדים וגבורות הנ"ל כמבואר שם ובזוה"ק, ועי"ז זכינו להנצל ממוות לחיים שזה בחי' "בדמיך חיי" שזכינו לקבל מוחין גדולין וגבוהים מאד שהם בבחי' חיי המלך כמבואר שם. היינו כנ"ל (וזה הסוד מרומז בדברי ר' מתיא בן חרש הובא בפירש"י פ' בא) וע"ש בענין המוחין הגדולין דגדלות וקטנות דאבא ודאימא הנכנסים בלילה הזאת ומרומזין בענין המצה והמרור והכוסות וכו' עי"ש באריכות. ומחמת שאז נכנסים המוחין שלא כסדר ומוחין דגדלות קודמין למוחין דקטנות ע"כ הזהירה התורה ע"ז ביותר בענין שאלת הבנים ולהודיע להם ג"כ הנפלאות של יצ"מ

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

וכו' ואוי כשמזהיר ומתנוצץ השכל ונפתחין הרקיעין בחינת והמשכילים יזהירו וכו' ואז הוא יודע מה הוא עושה. אז הוא נשמר ממכשול ח"ו כנ"ל זהו בחי' האותיות של ראשי תיבות של זה הפסוק והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע שהם ר"ת יוה"ך שזה בחינת השם הקדוש המסוגל לשמירה. כי ע"י בחינת והמשכילים יזהירו. ע"ז הוא נשמר ממכשיל כנ"ל שזה בחינת שם הנ"ל. שהוא שמירה להולכי דרך מגזלן ורוצח כמובא אצל תפלת הדרך והוא יוצא מהפסוק כ"י מלאכי"ן יצו"ה ל"ך שס"ת יוה"ך כמובא שם; (חיי"מ ישיבתו באימין סעי' י"א); (סו) שיחתו הקדושה של רבינו ז"ל. בענין ההנהגה שמתנהג העולם עכשיו. כבר הי' לעולמים כמה פעמים שהי' העולם מתנהג בדרך זה שהקטנים במעלה היו גדולים וחשובים מאד בעולם ולא הי' העולם מתנהג באמת ואעפ"כ הי' נמצא אחד שהי' מונח במקום שפל והי' שוחק מכל העולם כולו, והוא הי' מחיה ומפרנס כל העולם בזכותו, והי' לו שעשועים גדולים בו ית'. והוא הי' חי חיים גמורים שנקראים באמת חיים, כי יש כמה מיני חיים כמבואר במ"א. וכמו שנמצאים בני אדם שחיים חיי צער ואין ניכר להעולם כלל. ובאמת חייהם הוא חיי צער, וגם בחיי צער יש חילוקים, כי אין צער של כל אחד ואחד שוה, וגם מי שאינו חי חיי צער ממש ג"כ אין החיים שלו שוה לשל אחר, כי אין כל החיים שווין כמו שאנו רואים שבודאי אין שוה, החיים של הסוס לחיים של אדם, (כוונתו כמו שבגשמיות יש חילוקים גדולים בין החיים, כמי כן ברוחניות בחיים אמתיים לשעשע בו ית', יש מי שגם בעוה"ז זוכה לחיים אמתיים, ויש להיפך ויש ג"כ כל החילוקים הנ"ל) ואיני מקנא כלל הגדולת של הגדולים שיש להם עכשיו; (חיי"מ ענין המחלוקת שעליו סעי' ט'); (סז) (א"ה עי' חיי"מ עבוה"ש סעי' צ"ג, מענין מי שמקורב לצדיק אמיתי ימים ושנים

וחו"ל היקנו בשביל זה כמה שינוים בשביל לעורר התינוקות שישאלו. וארז"ל חוטפים מצה בלילי פסחים כדי שלא יישנו התינוקות. וכן משחקין להם בקליות ואגוזים בשביל זה. ואפי"כ לא יאמר הקידוש עד שתחשך. כי כל המצוות והתיקונים שבלילה הזאת אינם שייכים אלא בזמנם בלילה דייקא וכו' וזה מוזגין לו כוס ראשון ומקדש עליו ומברך שהחיינו. כי הכוס של קידוש רומז להארת החכמה וכו' שהוא בחי' קודש. וע"כ מברכין עליו על שבחר בנו וקדשנו ונתן לנו את הימים טובים מקראי קודש. והכל מחמת הארה החכמה הק' שמאירה בהם וזה עיקר החיות דקדושה כנ"ל. ע"כ מברכין אז שהחיינו. וזה מרומז בסי' קדש. אח"כ ורחץ. כי נוטלין ידים להמשיך מימי הדעת מימי התורה הק' ולדחות עי"ז הסט"א והטומאה הרוצה להאחז בהידים הק' שצריכין לאכול ולטבול בהם. ומטבילין את הכרפס שמרמז ג"כ לבחי' מוחין כמבואר בכתבים עליו. ואח"כ יחץ וכו'. ואח"כ מגיד וכו' ומתחיל וכו' הא לחמא וכו' כל דכפין וכו' כי ע"י גמילות חסד וצדקה והכנסת אורחים עניים נעשה בחי' אתעדל"ת להרים קרן הקדושה וכו' וכאן הוא אדרבה מאחר שהשי"ת חמל עלינו רק באתעדל"ע תקים מעפר דל וכו' ע"כ גם אנחנו צריכים להתנהג במדה זו לחוס ולרחם על העניים בפרט כי חג הפסח הוא כנגד אברהם אבינו ע"ה והוא הי' מופלג מאד במדה זו של הכנסת אורחים כמבואר בתורה הק' וכשארז"ל. וזה השתא חכא לשנה הבאה בארעא דישראל וכו' כי ארז"ל בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל. וארז"ל במ"ר בא פ' י"ח על פסוק ליל שימורים הוא לה' וכו' ובו אליהו ומשיח מתגדלין שנאמר אמר שומר אתא בוקר וגם לילה וכו' ביום שעשיתי לכם תשועה יבאותה הלילה היו יודעין שאני גואלכם וכו' א"כ מבואר ומובן. שבכל לילה ראשונה של פסח נמשך התנוצצות הגאולה שלעתיד ובזה אנו מתנחמים בגלויותינו להמשיך עלינו ג"כ בחי' החירות והארת המוחין שלעתיד. וע"כ גם בסיום האגדה מסיימים ג"כ לשנה הבאה בירושלים. כי אלמלא וכו' בוודאי ובלתי ספק חי' ראוי להיות כך כפי הארת הקדושה העליונה המאירה על כל אחד מישראל בלילה הזה. ואז נתעוררין התינוקות לשאול מה נשתנה. כי גם לפי קטנות דעתם מרגישין שינוי גדול והארה חדשה בנפשם ושכלם ומתעוררין לשאול מאביהם מה זה ועל מה זה. ורז"ל סדרו אותם בד' שאלות והלבישו בהם סודות גדולות והכל מיוסד על סוד התיקונים הגדולים הנמשכים בלילה הזה בדרך הפלא ופלא מאד כמבואר בכוונות וכו'. וע"כ כל המרבה לספר ביצ"מ הרי זה משובח ומובא בכוונות משובח בחסדים, כי מעורר כח החסדים הגדולים שנמשכו ונתגלו אז ועי"ז מחיה ומקיים וממשיך קדושה וכח וכו' וזה אראב"ע וכו' כל ימי חייך "ימי חייך" "הימים" שאז זוכין להמשכת המוחין שהם עיקר החיים והם בחי' אור יום ממש כמוב"פ. "כל ימי חייך להביא הלילות" שהם

לקומי תפלות

עד ולנצח נצחים, עד שאזכה לשמוע לעתיד קול השיר הזה הקדוש והנורא שיתער לעתיד אשר יתנגן על שבעים ושנים נימין, אשרי אונים שישמעו זאת, אשרי המחכים והמצפים והמקווים לזה, אשרי תבחר ותקרב, שיזכה להציץ מן החרכים לראות ולשמוע מחול הצדיקים בעת שיתנגן לפניהם השיר הגדול והקדוש לעולמי עד, אדון כל, מגביה שפלים, מקים מעפר ומאשפה דל ואביון, טוב ומטיב לרעים ולטובים, עשה עמי פלאות בחיי באופן שאזכה לטוב הזה באמת, כי אתה לבד ידעת את עריבות נעימות מתיקות ידידות תשוקת התקיה הזאת אשר אי אפשר להשיג ולתפוס במוח כלל נעימות השיר הזה, כי אם אתה לבד ידעת כמ"ש עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו, רחם על פגום ורחוק כמוני, ועשה עמי פלא לחיים, ועזריני וזכיני מהרה לסור מרע ולעשות הטוב בעיניך חמיד עד שאזכה להיות כרצונך הטוב באמת, ולראות בטוב י"י בארץ החיים, לחזות בנועם י"י ולבקר בהיכלו, תודיעיני אורח חיים שובע שמחית את פניך נעימות בימינך נצח, ותזכנו להתקרב לצדיק אמתי אשר כבר זכה לקול השיר הזה, באופן שיהיה ראוי להוכיח אותנו ואת כל עמך ישראל לעורר ריח הטוב של גן עדן ע"י תוכחתו הטובה, שיהיה לו כח להסוך כל עוונותינו לזכיות, ולהעלותינו מטומאה לטהרה מחול לקודש וימשיך עלינו ריח גן עדן. (תפלה ח' ח"ב).

בחי' חושך בחי' הסתלקות המוחין שהם בחי' האור אעפ"כ גם אז צריך לזכור יציאת מצרים שהוא בחי' המשכת התיקונים הנ"ל. כי הלא ראינו כי התחלת גאולת מצרים היתה דווקא בלילה כמ"ש ליל שימורים הוא וכו' (ועיין בגמרא) וחכמים אומרים ימי חייך העולם הזה כל ימי חייך להביא לימות המשיח שאז תהיה גאולה שלימה ויהיו נמשכים התיקונים הנ"ל בתכלית השלימות אעפ"כ גם אז יזכירו יצ"מ וכו', וזה ברוך המקום ברוך הוא וכו' הייגו כמו שהשי"ת שנקרא מקומו של עולם ומלא כל הארץ כבודו ואתה מחיה את כולם ואעפי"כ הוא סתום ונעלם מכל סתימין שזה בחי' ברוך הוא. כמו כן באופן זה נתן התורה הק' לעמו ישראל כי אורייתא שמא דקוב"ה סתים וגליא כמבואר בזוה"ק. וע"כ היא מחיה כל המדריגות ונותנת חיים לכל אחד ואחד כפי מדריגתו וכו'. וזה אחד חכם כנגד בחי' חכמה הנ"ל וא' רשע הוא בחי' ההיפוך ממש בחי' לא יחפוץ כסיל בתבונה וכו' וא' תם הוא בחי' המכריע עצמו אל הק' בכוח התוה"ק שז"ב ויעקב איש תם וכו' וא' שאינו יודע לשאול וכו' בחי' תפילה וכו' וזה שאמר דוד וכו' אחת שאלתי מאת ה' וכו' כי אפי' כשאומרים לו לשאול אינו שואל רק לחזות בנועם ה' הייגו לקבל אור החכמה העליונה ששם עיקר הנועם והעונג כידוע וכו'. וזה חכם מה הוא אומר מה העדות וכו' רומז לכל המוחין הק' כמובא בכוונות וכו' שמשיבים לו על שאלתו ששואל ומבקש להודיע לו בחי' המשכת המוחין הק' ועל זה משיבים לו כהלכות הפסח שהוא אותיות פ"ה ס"ח כמובא בכונות הייגו שהחיוב עלינו העיקר לשיח ולדבר א' עם חבירו בדבורי האמונה הק' וכו' ועי"ז בעצמו זוכין לבחי' המשכת המוחין הק' שהם עיקר החיים גי"מ ס"ח. וזה בחי' אהי' הוי' אהי' גי"מ חיים בחי' חיי המלך כמובן בכוונות. הייגו שמתחילין באמונה ומלכות רק שמצפה ומשתוקק להשיג אינה ידיעה הקדושה שזה בחי' אהי' דא אנא זמין למהוי ועי"ז בעצמו זוכין לבחי' המשכת המוחין שזה בחי' הוי' כידוע ואז זוכה לידע ולהשיג ביותר שאינו יודע עדיין כלל ומתחזק רק באמונה ומלכות שמים ומצפה להשיג עוד מוחין גדולין ביותר שזה בחי' אהי' השני וזה עיקר בחי' החיים כמבואר מזה במקום אחר באריכות וכו' (ועי' להלן סי' כב סעי' י"א ע"ש) ורשע מה הוא אומר וכו' ואף אתה הקהה את שיניו. כי הל"ב שינים הם כנגד הל"ב נתיבות החכמה כידוע. כי באמת צריכין חכמה וקדושה גדולה ללעוס את המאכל ולברר ממנו כל בחי' הבירורים דק' כי כולהו במחשבה אתבירו. ועשו שפגם בהחכמה דקדושה ע"כ אמר הלעיטני נא כי אכל בהלעטה ובתאוה גדולה כ"כ עד שלא הספיק ללעוס המאכל בשיניו כראוי רק בדרך הלעטה, ע"כ אף לזה הרשע הקהה את שיניו כי למה לו השינים וכו' אילו הי' שם לא הי' נגאל כי מאחר שהוא רשע ודבוק בסטרא

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רביגו ז"ל

הרבה ושומע דבריו. אעפ"י ששומע ממנו כמה דיבורים ושיחות וסיפורים שאינו מבין בהם שום תועלת ועצות לנפשו. אעפי"כ אם יזכה יוכל אח"כ ברבות הימים להבין למפרע. ללמד ולהוציא מכל הסיפורים ששמע כבר עצות גדולות לעבוה"ש וכל דיבור ודיבור ששמע מקודם לפני כמה שנים יהי' לו אח"כ חועלת גדול ויחיה עצמו אח"כ בכל דיבור ודיבור וכו' ויאמר זה רימז לי מורי וכו' וכו'. ע"ש באריכות) : (סח) ודע בני שעל כל דברי רבינו ז"ל נאמר ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה, כי הם מעיני הישועה ממש כמו מעין שאינו נפסק לעולם. כן דבריו חיים וקימים ונחמדים ונאמנים לעד ולעולמי עולמים, ועצותיו וישועותיו אינם כלים לעולם. ותמיד תוכל לחזק עצמך בדבריו הנוראים איך שהוא, כי האיר בנו גדולת הבורא יתי ורחמיו וחסדיו הגדולים המרובים אשר בהם עולם נושע. כי בו ישמח לבנו בכל המקומות שאנחנו שם, נגילה ונשמחה בו ובישועתו תמיד (על"ת מכתב י"א) : (סט) תקבל אגרת ארוכה למען תראו כולכם גודל החשיבות של הספרים שם, השי"ת ירחם על עמו ישראל, שיפוצו מעינותיו חוצה כי בהם תלוים כל הישועות של כל ישראל (שם מכתב נ"א) : (ע) וכבר זכינו מה שזכינו לידע מהתגלות תורות ומעשיות כאלו שלא נשמעו מעולם, וזה יהי' נשאר לנו לנצח בחסדי ה', ובעוה"ב תדע נפלאות עונג נעימות התורות האלו, ואז נבין למפרע עוצם החסד שעשה עמנו הוא יתי שזכינו

דמותא בוודאי הי' נשאר שם בין אותם שמתו בשלושת ימי אפילה כשארז"ל וכו', וזה שאינו יודע לשאול את פתח לו, כי בלילה הזאת מחויבין להאיר ולפתוח פתח של חכמה גם לאנשים כאלו מחמת גודל הארה שמאיר או וזה בחי' פתח פיך לאלם בחי' פתח דבריך יאיר. וזה שאמר והגדת לבנך ביום ההוא לאמור הגדה רמיז בחכמתא, עיין זוהר שלח דף קס"ת היינו שימשיך הארת החכמה גם עליו וכו'. וגומר כל הענין ומברך על הכוס השני ונוטל ידיו עוד הפעם להמשיך מימי הדעת והתורה הקדושה לטהר הידים לסעודה ונוטל המצות שמרמזין למוחין גדולין וכו' ומברך עליהם. ואוכל ביראה ושמחה גדולה. ואח"כ נוטל המרור. ומצוה בחזרת שנקרא חסא דחס הקב"ה עלן וכו', וגם כי תחילתו מתוק וסופו מר וטובלו בחרוסת ומברך ואוכל. ומבואר כבר שהמרור רומז שלא היתה עדיין הגאולה בשלימות כי יהיה אחריה גליות רק אעפי"כ היא היסוד לכל הגאולות כנ"ל. וגם כי אפילו אחר בחי' הגאולה והישועה כשזוכין להתגבר על יצרו ולהכניע המלכות דסט"א ולקבל עליו עול מלכות שמים שלימה ולהמשיך מוחין גדולים אעפ"כ צריכין לזכור היטב גודל המרירות שעבר עליו קודם שזכה לזה בכדי להודות לה' חסדו על גודל הנפלאות שעשה עמנו. וגם כי באמת המרירות הזה יש לו חלק בהגאולה והישועה שזכה אח"כ. כי אח"כ כשזוכין לתשובה שלימה ולכנוס בחדרי הקדושה אוי הקב"ה מצרף וחושב ומזכיר גם אלו המחשבות והמרירות שהיה לו לאדם קודם שזכה לזה, כי ע"י הרגשת המרירות הרבה לצעוק ולהתפלל להשי"ת ע"ז כ"כ עד שנענה וזכה לישועה שלימה, ואלמלי לא הרגיש תחילה את המרירות של הפגמים רק כל הדרכים שלו היו ישרים בעיניו ח"ו מי יודע להיכן הי' נתעה ונאבד לגמרי ח"ו. וע"כ צריכין לאכול מרור זכר למה שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים. ומצוה מן המובחר בחסא דחס רחמנא עלן ופרקינן. היינו לידע ולזכור שעיקר הגאולה והישועה מן המרירות וגם הרגשת המרירות בעצמו קודם הישועה הכל הוא רק בחמלת השי"ת וברוב רחמיו וחסדיו ית'. וגם כי מרור גימטריא מות כמובא שזה בחי' המרירות שסובלין בעת התגברות הסט"א סטרא דמותא ר"ל; וחס"א גימטריא חיים עם הכולל. היינו כי גם אז בתוקף המרירות של התגברות סטרא דמותא ח"ו אז הוריח השי"ת עלינו בהעלם וברחניות גדולה מבחי' אור החיים הק' שהוא בחי' התנוצצות מניצוצי אור החכמה העליונה שהיא עיקר החיים, ועי"ז בעצמו זכינו להרגיש המרירות (כי אין בשר המת מרגיש באיזמל כשארז"ל) וצעקנו להשי"ת. עד שזכינו לישועה. וזה מרומז בלשון התורה הק' בעצמה שכתבה וימררו את חייהם דייקא היינו כנ"ל, וגם כי חסא תחלתו מתוק וסופו מר. כמו שהיתה עבודתם בתחלה בפה רק וכו' שזה בחי' דרך היצה"ר שמתחלה מחלבש עצמו במצוות כנ"ל

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

לידע בזה העולם כל זה וכו' (שם מכתב פ"א) : (עא) השי"ת יזכינו שיפוצו מעיגותיו חוצה להיטב מטובו לכל העולם, שכולם צריכים ליהנות מתורתו אשר כל העולמות בפרט זה העולם תלוי בו וכו' (שם מכתב ס"ג) : (עב) שלום וכו' כל שרוצה לזכות לשאוב מבאר מים חיים דברים המחיין את הנפש לעולמי עד ולנצח נצחים יבא ויזכה וכו' ולא על חנם הזכירו אותנו רז"ל בכמה לשונות לבל נישן ימינו ח"ו ודהמ"עה אמר אך הבל בנ"א וכו' שלהמע"ה צוח הבל הבלים וכו', ר"מ כד סיים ספרא דאיוב וכו' סוף אדם וכו' אשרי שעמלו בתורה. וכן שארי ספרי מוסר. אך עצות להציל את עצמו אפי' הפחות שבפחותים וכו' גילה אדמו"ר ז"ל אשר אין דוגמתם אשר הם חיינו ואורך ימינו לנו ולדורותינו ולכל דורות זרע ישראל עבדיך. הוא יגמור, מה שהתחיל וכו' אין נמצא אוהב ישראל כמותו. לה' הישועה שירחם על עמו ישראל ויאיר בכולם האמת וכו' (שם מכתב רט"ז) : (עג) מכתבו קבלתי וכו' עם הסך וכו' ישלם ה' פעלך וכו' שטרחת וכו' בשביל עסק קדוש כזה וזכות הרבים לנצח כזה וכו' כמו"כ תשתדל וכו' בעובדא ובמילולא וביותר ברצון חזק וכיסופין גדולים לכסוף לטוב הכללי באופן שיהי' לך גם חלק ג' בעסקינו בישועתו ית' להפיץ מעינותיו חוצה להאיר אור האמת שהוא אור המנורה הטהורה אור חנוכה הקדוש המשמש לבוא עלינו ועל כל ישראל, עינינו תלויות אל ה', שלח אורך ואמתך וכו' (שם מכתבי

וגם כי חסא תחלתו מחוק וסופו מר. כמו שהיתה עבודתם בתחלה בפה רק וכו' שזה בחי' דרך היצה"ר שמתחלה מתלבש עצמו במצוות כנ"ל. ואז זכינו להכניע גם בחי' היצה"ר הזה בשלימות ע"י שזכינו תחלה להרגיש המרירות שבסופו שזה בחי' איזה חכם הרואה את הנולד, וארז"ל הוי מחשב וכו' ושכר עבירה כנגד הפסידה. וע"כ מטבילין אותו בחרוסת אותיות חס רות כמובא בכוונות חס גימט' חיים כנ"ל וגימטריא חכם, ורות רומז למלכות שיצאו ממנה מלכים שזה בחי' יחוד חמה ולבנה הנ"ל היינו שעיקר המתקת המרירות של התגברות היצר הוא רק ברחמי השי"ת שחס עלינו מאד ובפרט על כלל כנסת ישראל שהוא בחי' המלכות דקדושה ומוריח עלינו גם אז מאור החכמה והחיים דקדושה שזה בחי' מה שארז"ל אלמלא הקב"ה עוזרו לא היה יכול לו. רק שצריך לנער את המרור מטיבול החרוסת תיכף, בכדי שלא לבטל טעמו לגמרי, כי כן דרך השי"ת כי אע"פ שמעורר את האדם ועוזרו בכ"מ להתגבר על יצרו אעפ"כ הוא רק בבחי' התנוצצות בעלמא לפי שעה בכדי שלא לבטל כח הבחירה לגמרי עי"ז כידוע. ואח"כ כורך מצה ומרור ואוכלן ביחד זכר למקדש כהלל וכו', כי לדעת הלל היו צריכים לאכול פסח מצה ומרור ביחד, כי כיתרון האור מן החשך כך יתרון החכמה מן הסכלות. ומובא דר"ל שעיקר מעלת האור ניכר ע"י שרואין גרעון החשך, וכן החכמה מן הסכלות, ע"כ צבירא ליה שצריך לכלול המצה והמרור כאחד דייקא, כי המרירות הגדול בעצמו היה סיבת הישועה הגדולה והמעלה הנפלאה שזכו אח"כ. עוד יש לומר שרומז למה שארז"ל הרוצה שיחיה ימית א"ע וכן לענין כפיית היצה"ר והכנעתו אמרו ג"כ יזכור לו יום המיתה וארז"ל החיים למות והמתים להחיות, נמצא שכל דבר קשור ומחובר להפכו. רק העיקר להכניע הכסילות ולהיות מקושר תמיד אל השכל ואז ידע להשתמש עם כל בחינה במועדה ובזמנה ואז טוב לו. ואח"כ אוכל סעודתו לכבוד יו"ט בשמחה גדולה כי אז האכילה בקדושה גדולה בסוד סעודת הצדיקים לעתיד לבא, ואוכל האפיקומן באחרונה וכו' ולשם מצוה ולא למלאות רעבונו וכו' ואח"כ מברך בהמ"ז על כוס ג' ומווג לו כוס ד' וגומר עליו את הלל וכו' הללו יה וכו' שרומז על המוחין הק' חכמה ובינה וכו', יהי שם ה' מבורך ואיתא שזה בחי' מ"ב ר"ך בחי' תחלתו קשה וסופו רך כי עבדות דסט"א רח"ל הוא בחי' תחלתו רך וסופו קשה תחלתו מתוק וסופו מר כנ"ל כי הוא רק בשביל שקר והטעאה בעלמא, אבל עבדות דקדושה הוא להיפוך כי תחלתו קשה בחי' כל התחלות קשות אבל סופו רך ומתוק, וכמו שפירש"י בפ' יחרו ע"פ ועתה אם שמוע תשמע בקולי וכו' וזה קרוב לפשוטו לבד מהנסתרות שיש בענין זה של מ"ב ר"ך כמבואר בזוה"ק ובכתבי האריז"ל; וזה ממורה שמש שזה בחי'

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

מהרנ"ת הקטן) : (עד) דע שלראות א"ע עם הצדיק האמת הוא ג"כ דבר ג' מאד וכו' כי מקבל ממנו גדולה וכו' עיקר הגדולה היא שפלות וכו' ועיקר חיים נצחיים של לעת"ל בחי' תענוג עוה"ב יהי' רק להשפלות של כל א', כי שפלות ועניוות הוא בלתי גבול כי הוא בחי' אין ממש וכו' ועיקר חיים נצחיים הוא ג"כ בלתי גבול, וע"כ תענוג העוה"ב א"א להשיג עכשיו, מחמת שאנו עכשיו בגבול וע"כ המענג השבת וכו' נחלה בלי מצרים בלי גבול, כי שבת הוא בחי' מעין עוה"ב בלתי גבול, וע"כ נאמר בו טועמיה חיים זכו, כי מי שטועם טעם עונג שבת זוכה לחיים בחי' חיים נצחיים כנ"ל. וכל א' כפי התנוצצות המוחין שלו כן מקבל גדולה בחי' מלך (מלכות הק' שהוא גדולה) אסור ברהטים ברהיטי מוחין (התנוצצות המוחין), והמוחין והדעת הם בחי' בנין בהמ"ק כמשארז"ל כל מי שיש בו דעה וכו' וע"כ כל א' כפי מוחו ודעתו וכפי שהוא מכניס עצמו בתוך הדעת כל מה שהוא עוסק יותר להגדיל מוחו ודעתו כן הוא עוסק בבנין בהמ"ק כי עיקר בחי' בנין בהמ"ק הוא הדעת כנ"ל, ויש שיש לו מוח מהיר וחריף והוא עוסק תמיד להגדיל מוחו ודעתו שזהו בחי' עוסק בבנין בהמ"ק וכו' כן זוכה לקבל גדולה, וז"ב חזית איש מהיר במלאכתו היינו במלאכת בנין בהמ"ק כפי מוחו כנ"ל, עי"ז לפני מלכים יתיצב שזוכה לגדולה בחי' מלכות, ויש מוח כללי, ומחין (כנ"ל) פרטיים, וכל המוחין פרטיים מקבלין ממוח הכולל שהוא חכם הדור.

זריחת המוחין שזה שורש אור השמש וכו'. וזה בצאת ישראל ממצרים וכו' היתה יהודה לקדשו בחי' המשכת המוחין שהם בחי' קודש וכו' עד שגומר ואומר הודו לה' כי טוב כל"ח ואח"כ אומר הלל הגדול והם כ"ו כל"ח ומספר שם מחסדי ה' בכלליות, ובפרטיות, ומסודרים על אותיות שם הוי' ב"ה שהוא גימ' כ"ו וע' בו וחבין קצת איך שמכווין ג"כ לענינינו. וזה בחי' הסמיכות של לעושה אורים גדולים וכו' את השמש וכו' למכה מצרים בבכוריהם וכו' היינו כנ"ל ומובן ממילא. ואח"כ אומר נשמת וישתבח ויהללוך שהם ברכת השיר. כי הלילה הזאת הוא רק להלל ושיר ושבח להשי"ת על שוכינו לכ"ז ורק בחסדיו ורחמיו הגדולים ית', וכמ"ש השיר יהי' לכם כליל התקדש חג, ואח"כ מברך על כוס רביעי ועוסק עוד לספר יצ"מ בכדי להאיר קדושת הלילה הזאת בתוספות עוז ותעצומות כי ליל שמורים הוא לה' כנ"ל, וזהו שאומרים אח"כ הפיוטים מרוב הניסים והנפלאות שנעשו בלילה הזאת וכו' ואח"כ מתפלל בדרך פיוט על בנין הבית של עתיד, ואח"כ אומר אחד מי יודע שזה בחי' המשכת המוחין והידיעה, ואומר אחד אני יודע וכו', כי זה עיקר שלימות ותכלית כל המוחין והידיעות בבחי' וידעת היום והשבות אל לבבך וכו', ומסדר והולך עד י"ג ידיעות קדושות וכולל בתוכם האבות והאמהות ושבטים ולידה ומילה ושבת והלוחות ועשרת הדברות ותשב"כ ושבע"פ וי"ג מדות וכו' ותכלית כל הידיעות הוא אחד אלקינו וכו', וזה ענין כמה מעלות וכו' והאכילנו את המן שהוא לחם אבירים לחם מן השמים ונמשך ממקום גבוה עליון מאד כידוע, ואח"כ חושב איך שזכינו עי"ז למעלה גבוה עוד יותר היינו אל אור השכל בעצמו, וזהו ונתן לנו את השבת שהוא בחי' קודש כידוע, וקרבנו לפני הר סיני שאז זכינו לקבל עוד מוחין גבוהים ביותר בבחי' פנים בפנים דיבר ה' עמכם, וזהי' ג"כ ביום השבת, כי בשבת ניתנה תורה, ונתן לנו התורה שהוא דרך כבושה לעשות רצונו ית' תמיד וכו', ועי"ז והכניסנו לא"י, ובנה לנו את בית הבחירה ששם מאירין המוחין העליונים, כי לא די שע"י השכל והמוחין ניצולין מעונות כי אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות אף גם עי"ז יוכל להתחקן ולהתכפר גם מה שפגם כבר בבחי' ואיש חכם יכפרנה כמבואר במ"א. (ואח"כ וכו' חד גדיא וכו' ואתא הקב"ה וכו'). וכל החסדים והישועות הכל הוא על יסוד הישועה הנפלאה שעשה לנו השי"ת בלילה הזאת כנ"ל. ואח"כ נהגו לומר שיר השירים בנעימות ודביקות נפלא כל א' לפי בחינתו ומדרגתו כי בו כלול הכל כמובן מדברי רז"ל ועוסקין עוד לספר ביצ"מ כמבואר בש"ע (שם סי' תע"ב): (לב) **מענין** התפלה של יו"ט הכל מבואר ממילא ובחזרת מוסף יום ראשון של פסח מתחילין לומר מוריד הטל שמרמז ג"כ על ענין זה שממשיכין הארת ג' אותיות ראשונות שבשם הוי' ב"ה שהם במלואם גימ' ט"ל והם בחי' המוחין וכו' גם זה

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

ועי"ז שהחכם הכולל רואה אותו ומסתכל בו. ע"י מתנוצץ מוחו. כי כל א' וא' יש לו איזה מוח ודעת לפי מדריגותו, אבל המח הדעת של כל א' הוא מונח בקטנות ואינו מתנוצץ, וע"י שמסתכל בו החכם הדור שהוא מוח הכולל. ע"י מתנוצץ מוחו של כל א' כפי מדריגת מוחו, וע"י התנוצצות המוח מקבל כל א' גדולה כפי התנוצצות מוחו. כי עיקר הגדולה הוא ע"י התנוצצות המוח. כי עינים ע"ש החכמה נאמר כמ"ש ותפקחנה עיני שניהם ופרש"י ע"ש החכמה נאמר וכו', וע"כ מרע"ה שהוא הי' הדעת הכולל של כל ישראל. ע"כ ע"י ראייתו לבד שהי' מסתכל בתוך כל או"א. ע"ז הי' יכול לחלק הגדולה לכאו"א כראוי לו לפי מדריגת מוחו בחי' ואתה תחזה וכו'. כי ע"י הראי' לבד של מרע"ה שהי' מסתכל בו הי' מתנוצץ מוחו של כל א' וכו', ואזי יודע כ"א לחדש חדושין דאורייתא כפי הראוי לו לפי מדריגת מוחו לא פחות ולא יותר, כי יש בחי' רוח בכל א' והמנהיג האמיתי בחי' משה הוא בחי' רוח הכולל שיודע להלוך נגד רוחו של כל רוח ורוח. שהוא רוח אלקים שהוא בעצמו בחי' המוחין בבחי' ואמלא אותו רוח א' בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה דהיינו בחי' המוחין שהם בחי' מלאכת בנין בהמ"ק, וכל א' לפי בחי' רוח אלקים שיש בו. שהוא בחי' רוה"ק רוח נבואה. כמו"כ הוא זוכה לחדש בתורה וכו'. כי החדושין דאורייתא הם ע"י בחי' רוח אלקים שהוא שורה ע"ם התורה וכו' שהוא בעצמו בחי' המוחין כנ"ל. שכ"ז נמשך

הטל הוא סוד טל של תחיה כי המוחין הם עיקר החיות כנ"ל, ועי' בכוונות ועי' בתיקוני זוהר בהקדמה שניה (שם סי' תפ"ח) : (לג) כל מלאכה האסורה בשבת אסורה ביו"ט חוץ ממלאכת אוכל נפש וכו'. עיין בכוונות ובסידור ריי"ק ותבין איך שהכל סובב על דרך ענינינו הנ"ל. כי שבת הוא בחי' קודש עצמו שהוא בחי' אור החכמה העליונה בעצמו וגם בחי' המלכות עולה או ויושבת בחיק אביה בבחי' אבא יסד ברתא בחי' ה' בחכמה יסד ארץ וע"כ נמתקין בו כל הדינים ואין שום אחיזה לחיצונים וכו' ונאסרין בו כל המלאכות אפילו מלאכת אוכל נפש. אבל יו"ט הוא מקרא קודש. כי קורין וממשיכין הארת החכמה העליונה על ידי בחינת אתערותא דלתתא בחי' אשר תקרא אותם בחי' בי דינא הוא דמקדשי להו. וע"כ אסורין בו ג"כ כל המלאכות חוץ ממלאכת אוכל נפש שהם בחי' יצירה ועשיה כידוע. ובשרשן הם כנגד אותיות ו"ה שבשם הקודש שהם בחי' תורה ומלכות, כי מחמת שיש אז עדיין בחי' מלחמה עמהם בכדי לברור מהם הניצוצות הק' ע"י כח התורה הק' והמלכות דקדושה כנ"ל: וע"כ הותר גם מלאכת הוצאה והבערה והכל מחמת הבירורים הנ"ל כמובן מהמבואר לעיל בהלכות שבת. ובזה תבין ג"כ ענין הפלוגתא המבואר בהלכות שבת סימן רמ"ו לענין שביחת בהמתו ביום טוב ועוד שאר ענינים כי א"א לבאר הכל מחמת האריכות. ומחמת שביו"ט נכנעין הקליפות שהם מבחי' עשו שעיקר אחיזתם מבחי' האכילה שאינה בקדושה כנ"ל

אבל ביו"ט האכילה בקדושה בבחי' צדיק אוכל לשובע נפשו ע"כ נקרא אוכל נפש דייקא וזה שדרז"ל אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם ולא לעכו"ם כי אין לעכו"ם שום חלק באכילת יו"ט שהוא אכילה דקדושה בחי' אוכל נפש כנ"ל. (ועיין סימן תקי"ב) : (שם סי' תצ"ה). (לד) וזה יו"ט שחל ע"ש וכו' לא יבשל בחחלה לצורך שבת וכו' וע"י עירוב מבשל בתחילה לשבת. כי מאחר שיו"ט קדוש ג"כ ומאיר בו הארת החכמה העליונה והמלכות עולה בעליות גדולות. הגם כי קדושת שבת גבוה ביותר אעפ"כ אין יו"ט מכין לשבת. אא"כ התחיל כבר בהכנה על שבת מעיו"ט ע"י עירוב חבשילין אז יש לו רשות לגמור הדבר גם ביו"ט ובאופן המבואר בשו"ע שם עי"ש. וע"כ צריך להיות העירב בפת ותבשיל כזה שראוי ללפת בו את הפת לאפוקי דייסא. כי פת לחם מרמז על בחי' מלכות כידוע וע"כ שיעור הפת לכחחילה בכביצה שמרמז ג"כ על בחי' מלכות כידוע. והתבשיל שמלפת ומטעים בו את הפת מרמז להמשכת אור המוחין והדעת אל בחי' המלכות. כי הטעם הוא מבחי' חכמה כ"ש וחיך אוכל יטעם וחיך הוא מבחי' חכמה כידוע. וכתיב טוב טעם ודעת למדני. וע"כ לאפוקי דייסא שאין מלפתין בו הפת כי הני בבלאי מפשאי דאכלי נהמא בנהמא כשדרז"ל שם. מפשאי דייקא היפוך בחי' החכמה, וע"כ שיעור התבשיל בכזית שמרמז להמשכת אור החכמה כמובן בהזמר למבצע על ריפתא כויתא וכביעתא וכו' ועיין במאורי אור, וע"כ מצוה על גדול העיר שהוא בחי' החכם

השייך ודומה להתורה משאר תורות וספרי רבינו ז"ל

מהמנהיג בחי' משה דעת הכולל רוח הכולל, ועי"ז נעשה תשובה, כי עיקר התשובה הוא ע"י חדושין דאורייתא עי"ז נמשך בושה על כל א' שרואה כל א' את ריחוקו מהשי"ת איך הוא רחוק מאד ממנו ית' ונופל עליו בושה ג'. וע"י הבושה עושין תשובה, ותשובה הוא בחי' חיים בחי' והשיבו וחיו בחי' חיים נצחיים של עוה"ב בחי' שבת בחי' טרעמיה חיים וכו. וזה בראשית ירא בשת ירא שבת כי היראה והבושה דהיינו בחי' תשובה הוא בחי' שבת בחי' חיים נצחיים של עוה"ב כנ"ל. ואין אנו יודעין כלל מהו שפלות אמיתי כי בודאי אין זה תכלית שיהי' שפל ונבזה ועצל שקורין רוע מזל (שלים מזלניק) כי השפלות הוא עיקר החיים של כל אבר ואבר והוא כל תענוג עוה"ב כנ"ל, ובודאי אין זה התכלית של עוה"ב שיהי' נבזה ועצל וכו' ח"ו, ע"כ צריכין לבקש מהשי"ת שיעזור לזכות לעניוות ושפלות אמיתי, שהוא עיקר החיים ועיקר התענוג של עוה"ב כנ"ל. (תו' ע"ב לק"ח) (א"ה מזה נוכל להבין המובא בזוהר הקדוש ובכתבי האריז"ל כי חלק העוה"ב היותר גדול זוכה מי שעוסק בחד"ת בבחי' עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו. (מי זוכה לזה, מי שמחכה ודחק הדיבור תורה לחדש ולקבל ממנו לעבודה"ש וכו' ע"ש) :

והבר דעת שבעיר לערב על כל בני עירו וכו'. אבל לכתחילה אינם רשאים לסמוך על עירובו ואינם יוצאים בו, כי אם אין אני לי מי לי, כי בודאי כל אחד כפי בחינתו צריך בעצמו לעסוק בזה כמבואר במ"א. וע"כ אברהם אבינו שהוא הראשון שהתחיל להאיר העולם ע"י שעסק בהמשכת התיקונים הנ"ל ע"כ ארז"ל קיים אברהם אבינו אפילו עירוב תבשילין: (שם סי' תקכ"ז):

(לה) **ומחמת** כי יו"ט נקרא מקרא קודש כי מאיר בו ג"כ הארת החכמה שהוא בחי' קודש, ע"כ מצוה לכבדו ולענגו כמו בשבת קודש, כי הכבוד והעונג נמשכין משם כמבואר בהלי' שבת הנ"ל ובמ"א, ולא עוד אלא שהשמחה נוהגת בו יותר משבת כמבואר בפוסקים ובכונות, כי בשבת נמשכת הארה מלמעלה מעצמה אבל יו"ט ישראל הוא דמקדשי להו וע"כ שמחין בו ביותר, וגם מטעם המבואר בכונות ע"ש, וע"כ לובשין אז בגדים טובים ביותר וכו' (שם סי' תקכ"ט): (לו) **הל'** חוה"מ עיין בכוונות ומחמת וכו' (עי' לעיל אחר סי' ד' סעי' כ"א ע"ש" היטב כי שייך לכאן): (לז) **הל'** ת"ב וכו' (עי' להלן סי' י"ט סעי' נ"ד) וע"כ אין מברכין על פרי או על מלבוש שהחיינו בין המצרים כי אין מאיר בהם בחי' החכמה שהיא עיקר החיות בהתגלות וזה בחי' במחשכים הושיבני כמתי עולם. וע"כ על פדיון הבן שהוא מצוה שנזדמנה לו מן השמים בימים הללו בודאי מברך. כי במצוה וכל דבר שבקדושה בודאי מאיר ומתגלה אור מחיות דקדושה גם אז ובפרט במצוה זו של פדיון הבן שהוא המצוה של קדושת בכורה שהוא בעצמה בחי' הארת החכמה הנ"ל שהיא ראשית בחי' בכורה כנ"ל. וע"כ בערב ת"ב אחר חצות חמור עוד יותר ולא יאכל ב' תבשילין בסעודה המפסקת כי כבר נתבאר שהתבשיל שהוא ללפת את הפת ולמתק את האכילה הוא בבחי' המשכת הארת החכמה ביותר אבל בסעודה המפסקת שאז נמשך להרבות בתבשילין ומגדים כי אז מאיר הארת החכמה ביותר. אבל בסעודה המפסקת שאז נמשך בחי' הארת החכמה בהעלם ובצמצום גדול ע"כ די בתבשיל אחד ומי שאפשר לו לא יאכל אלא פת חריבה וכו', "וע"כ אם חל ת"ב בשבת מעלה על שלחנו אפי' בסעודה המפסקת כסעודת שלמה בעת מלכותו". רמזו, שקדושת שבת עולה על כולנה ואז נמשך הארת החכמה וכו' וע"כ אז האכילה והשתיה של ישראל בשלימות גדול ובמעלה עליונה מאד וכו', וע"כ נוהגין שלא להניח טלית ותפילין בט' באב שחרית וכו' כי טלית ותפילין הם בחי' המשכת התיקונים הנ"ל כמבואר לעיל, וא"א להמשיכן אז בהתגלות עד אחר חצות שאז מתחיל להתנוצץ אור הגאולה העתידה כידוע וכו'. וע"כ מסיימין הקינות בפסוקי נחמה כי דייקא ע"י הקינות שמתאבלין וכו' עי"ז בעצמו ממשיכין בחי' התנוצצות אור הגאולה וכו' והארת החכמה דקדושה שהיא בחי' חי"ת וזה עיקר הנחמה וכו' זה ינחמינו וכו' כי הדעת והחכמה הוא עיקר הנחמה כמבואר במאמר עתיקא סימן כ"א. וכו' (שם סימן תקמ"ט): (לח) **הל'** תענית. כל תענית שלא שקעה עליו חמה וכו' כי כבר מבואר לעיל שעיקר אחיות

לקוטי תפלות

(כב) רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו, מרום וקדוש תשכון ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים חי וקים נורא מרום וקדוש, אשר כל העולם ומלואו עם כל העולמות כולם, כלא נחשב קמך, כלא ממש, וכל הזמן של העולם כולו אינו עולה אצלך כהרף עין, אתה לבד יודע מזיו נועם נצחיות אלוהתך, ונפלאות נוראות עריבת נעימת ידידות תשוקת **דבקותך**, ובכמה גלגולים אתה מתגלגל עמנו, ובכמה סיבובים וסיבות שונות אתה מסבב עמנו, לפעמים בנחת ולפעמים ביסורין רחמנא ליצלן, והכל לטובותינו, כדי להתעורר לעבודתך באמת כדי לשוב ממעשינו ומדרכינו הרעים לשוב אליך באמת ולהתדבק בך כדי שנזכה לשבוע מטובך, להשביע בצחצחות נפשינו לחוות בנועם י"י ולבקר בהיכלו, כדי **להכיר** את מי שאמר והיה העולם, אשר זאת היא ההצלחה שבכל ההצלחות. הישועה שבכל הישועות, הטובה שבכל הטובות, התכלית מכל התכליות, ועתה היאומן כי יסופר, שאיש אשר אלה לו, שנברא בשביל טוב כזה, בשביל תכלית אמתי ונצחי כזה, להתענג על י"י ולהסתופף בצל קדושתו, ההוא פעל ועשה מעשים כאלה ומחשבות כאלה, כאשר עשינו, אוי מה היה לנו, מה נאמר מה נדבר, אוי אוי ואבוי כי באמת אין

עשו הוא בכלי האכילה וכו' וע"כ בעת צרה וכו' וכן כשרוצה האדם לעשות תשובה וכו' ע"כ מתענה ואינו אוכל ואינו שותה וכו' וע"כ אינו אומר עננו אא"כ אם מתענה כל היום. כי עיקר התענית הוא רק ביום, ותענית לילה לבד אינו תענית לומר עננו וכו', והתענית הוא בחי' אור יום שזה בחי' עוה"ב שהוא בחי' יום ואין בו לא אכילה ולא שתיה שז"ב תענית וכמובן גם במאמר דרשו סי' ל"ז וכו', הקבלה של התענית צריך להיות וכו' בעוד יום ואז גם האכילה שבלילה מצטרפת עם התענית כי אוכל בשביל התענית היינו שיהי' לו כח להתענות, וכעין שארז"ל לענין אכילת עיו"כ שהוא כאלו התענה תשיעי ועשירי כי אוכל לצורך התענית וגם כי ההכנה והקבלה של התענית נחשבת למעלה כמו תענית כמו שנאמר בדניאל, כי מן היום הראשון שנתת אל לבך להבין ולהתענות וכו' נשמעו דבריך וכשדרז"ל. וכבר מבואר שהתענית הוא בחי' אור יום בחי' עוה"ב ע"כ גם זמן הקבלה צריך להיות מבעוד יום וכו' ומחמת שביום התענית ממשיכין אור החכמה והמוחין שהם בבחי' למעלה מהזמן כמבואר במ"א ע"כ ארז"ל לוה אדם תעניתו ופורע ואם קיבל עליו כו"כ תעניות יכול לדחותם לימי החורף וכו', כי כבר נתבאר שעל ידי הקבלת תענית בעצמו נעשה תיקון גדול, וע"כ עולה עי"ז ג"כ לאיזה בחינה מבחי' למעלה מהזמן ששם נכלל כל הזמן באחדות אחד, וע"כ אם בשעת קבלת תענית בעצמו קבע לו זמן בפירוש שיתענה יום זה דווקא אז אינו יכול לדחותו

(ועיין בשו"ע סי' תקס"ח גם בזה): וזה בחי' תענית יאצ"ט על מיתת אביו ואמו. כי החכמה דקדושה היא עיקר החיות כנ"ל, וע"י אכילת עץ הדעת נאחז בו זוהמת היצה"ר ונגזר עליו מיתה לדורות, וע"כ בנו הקם אחר אביו וחכמתו ומוחו נמשך ממוח האב וכן יש לאמו חלק בהמוחין שלו כידוע ע"כ ביום מיתתם שהוא בחי' הסתלקות אור החכמה והחיות שלהם, ע"כ צריך בנו הקם אחריו לעסוק בתיקון דבר זה ע"י התענית. וע"כ מתענה ביום המיתה ולא ביום קבורה, כי מעת הקבורה אדרבא מתחיל התנוצצות העליה והתיקון של הנפטר בבחי' והמתים להחיות כידוע וזה בחי' וישוב העפר אל הארץ כשהיה והרוח תשוב אל האלהים וכו'. וע"כ אם אירע יום זה בשבת או ר"ח אין צריך להתענות. כי ממילא נמשכין אז תיקונים אלו ביתר שאת ע"י קדושת היום בעצמו כנ"ל. וזה בחי' הקדיש שאומרים אחר הנפטר וכן ביום היאר צייט שלו. כי ממשיכין עי"ז בחי' הארת החכמה דקדושה שהוא בחי' קדש והיא עיקר החיות ועי"ז מעלין גם הנפטר מבחי' סטרא דמותא לבחי' אור החיים והמוחין שהם בבחי' למעלה מהזמן כמבואר במ"א ע"כ ארז"ל לוה אדם תעניתו ופורע ואם קיבל עליו כו"כ תעניות יכול לדחותם לימי החורף וכו', כי כבר נתבאר שעל ידי הקבלת תענית בעצמו נעשה תיקון גדול, וע"כ עולה עי"ז ג"כ לאיזה בחינה מבחי' למעלה מהזמן ששם נכלל כל הזמן באחדות אחד, וע"כ אם בשעת קבלת תענית בעצמו קבע לו זמן בפירוש שיתענה יום זה דווקא אז אינו יכול לדחותו האמיתיים, וזה עיקר השכל והחכמה להכיר ולידע את שמו ית' ע"י כל דבר ודבר שבשביל זה נברא הכל ברצתו ית' בגין דישתמודעין ליה כנ"ל. וזה יתגדל ויתקדש שמיה רבא בעלמא די ברא כרעותיה וזה וימליך מלכותיה בחי' עליית המלכות דקדושה. וזה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. כי זה עיקר החיים דקדושה החיים של ישראל שנמשך רק ע"י המשכת התיקונים הנ"ל בבחי' ואתם הדבקים

לקומי הלכות

וע"כ הלחם חשוב, וחשיבותו שקובע ברכה לעצמו שמברכין עליו ברכה פרטיות, דהיינו שנתגלה אחדות הפשוט ית' מפעולות משתנות בפרט כנ"ל, וע"כ לא נקרא לחם כ"א ה' מיני דגן בחי' ה' הדעת כ"ש רבינו במ"א וכנ"ל, ומחמת חשיבות הלחם הוא בא עם קרבן תודה דהיינו לחמי תודה, ותודה הוא בחי' עוה"ב, כי כל הקרבנות בטלין חוץ מן התודה דהיינו שלא ישאר רק להודות ולהלל אותו ית' בבחי' תודה כמובא בתחילת המאמר הנ"ל, וע"כ ברכת הלחם חשוב מן הכל ונקבע לו ברכה פרטיות כי ברכת הלחם הוא בבחי' לחמי תודה שהוא קרבן חשוב שהוא לבד ישאר לעתיד כנ"ל, והיין ג"כ חשוב וקובע ברכה לעצמו, כי היין ג"כ בחי' דעת כ"ש (סנהדרין ע') חמרא וריחני פקחין, וכ"ש זכה נעשה ראש היינו מוחין וכמובא במ"א: (בצה"פ הל"ב): (כד) ועיקר האכילה הוא לחם שהוא עיקר חיות האדם כי הוא משביע ומזין, והוא עיקר הסעודה כשרז"ל אין הסעודה נקראת אלא על שם הלחם, כי לחם מה' מינים שנשתבחה בהם א"י שרשו נמשך מכל הבחי' הנ"ל שהם בחי' המשכת התורה בתיקונים הנ"ל שעי"ז זוכין לא"י שמשם עיקר קדר' הלחם שבו כלולין כל המצ' התלויות בארץ

וכו' חיים כלכם היום וכנ"ל כמה פעמים. וזה ואמרו אמן. גימטריא הויה אדני בחי' יחוד חמה ולבנה הנ"ל. וזה יהא שמיה רבא מברך, וכן לעילא מן כל ברכתא וכו' דאמירן בעלמא. כי אחר כל המשכת השכליים והידיעות הקדושות משמו יתי' שהם בחי' הברכות שמברכין אותו יתי' על כל דבר, אחר כל זה צריכין לידע כי עדיין לא התחילו להשיג ולידע כלל בידיעתו יתי' כי תכלית הידיעה אשר לא נדע כלל כנ"ל, וע"כ אנו מתפללין ומשבחין ואומרים שיהא שמו יתי' מבורך למעלה מכל הברכות והידיעות שהם עיקר הנחמות על כל מה שעובר על האדם כמבואר גם לעיל בהלכות תשעה באב, וזהו שאומרין ונחמתא. כי מאחר שיודע שהכל הוא רק ברצונו יתי' עי"ז בעצמו מתנחם על הכל בבחי' שאמר איוב ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך, כי טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו ובוודאי כונתו יתי' רק לטובה ובעת הנתינה כביכול נתלבש אורו יתי' בבחי' זאת כדי להכיר אותו יתי' באופן זה ולברך על הטובה והמטיב. ובשעת לקיחה ח"ו מתלבש אורו יתי' בבחי' זאת בכדי להכיר אותו יתי' באופן זה ומברכין אז באופן הראוי לזה, אבל בין כך ובין כך וחכלית הכל הוא רק יהי שם ה' מבורך, נמצא שזה עיקר הנחמה, וגם כי בוודאי סוף כל סוף יהיה הכל רק לטובה בפועל ממש. אבל אחר כל אלה צריכין לזכור ולידע ששמו יתי' מבורך לעילא ולעילא מכל הנ"ל וכיוצא בזה כי לגדולתו אין חקר.ומחמת שהמשכת התיקונים הנ"ל הוא ע"י עסק התורה כנ"ל, בקדיש הדרשה והלימוד מוסיפים עוד "על ישראל ועל רבנן ועל כל מאן דעסקין באורייתא יהי לנא ולהון שלמא רבא חנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי וכו' ופורקנא" וכו' שהם בחי' כל התיקונים הנ"ל. ונחזור לענין ראשון ע"כ ארז"ל כל היושב בתענית ויכול לסבול התענית נקרא קדוש. כי ממשיך עי"ז המוחין הקדושים שהם קודש. אבל אם אינו בריא וחזק לזה אז נקרא חוטא כי מאחר שע"י התענית הוא מחליש כחו וחיותו ששרשם בקדושה הוא מבחי' החכמה העליונה בחי' כח מה והחכמה תחיה כנ"ל כ"פ, ע"כ לא די שאינו מתקן בזה כי אם אדרבא להיפך ח"ו. וזה נוגע ג"כ למעמים מה שדרך היצה"ר **להתלבש במצות** וכו' וכו': אין להתפלל על שתי צרות וכו' ואם יש להם צרת רעב וצרת דבר יש סברא לומר שיתפללו על הדבר לבד כי מאן דיהיב חיי (שהם נמשכין מבחי' חכמה בחי' החכמה תחיה) יהיב מזונא וכו' וע"י בחי' הבכורה מקבלין גם הברכה כנ"ל וכו' "ונותנין אפר במקום הנחת תפילין" להורות שנפגמו המוחין שהם בחי' תפלין וכו' "ואח"כ יוצאין לבית הקברות ובוכין ומתחננין שם", זאת בכדי להכיר אותו יתי' באופן זה ומברכין אז באופן הראוי לזה, אבל בין כך ובין כך וחכלית הכל הוא רק יהי שם ה' מבורך, נמצא שזה עיקר הנחמה, וגם כי בוודאי סוף כל סוף יהיה הכל רק לטובה בפועל ממש. אבל אחר כל אלה צריכין לזכור ולידע ששמו יתי' מבורך לעילא ולעילא מכל הנ"ל וכיוצא בזה כי לגדולתו אין חקר.ומחמת שהמשכת התיקונים הנ"ל הוא ע"י עסק התורה כנ"ל, בקדיש הדרשה והלימוד להורות כי צריכין לחזור בתשובה ולשוב מדרכי מות ולילך מעתה בדרך החיים. היינו לדבק עצמינו באור השכל דקדושה כי באם לאו אזי ח"ו גם בחייהם קרוים מתים וכו'. (שם סי' תקס"ב): (לט) **וע"כ** מתענין ביום מיתת הצדיקים; כי עיקר המשכת התיקונים הנ"ל בכל דור ודור הוא רק ע"י צדיקים שבדור כי מאן מלכי רבנן, והם נקראים עיני העדה חכמי העדה. וע"כ גם התפלה צריכה להיות בהתקשרות

לקוטי תפלות

לנו שום דיבורים לדבר בענין זה כי אם לצעוק בקול מר ונמהר עד כלות הנפש, עד ישקיף ויראי"י משמים, כי עדיין אין מעצור לי"י להושיע כדרף עין ישועה שלימה ואמתיית, ישועה נצחיית לעולמי עד ולנצח נצחים, **ובכן** יהי רצון מלפניך י"י אלהינו ואלהי אבותינו, שיאירו עלינו זכות וכח הצדיקי אמת, ונזכה על ידם **לשמחה שלימה**, ובכחם הגדול ינשבו עלינו ברוחם הקדוש וינערו ויסירו מלבבינו כל מיני מרה שחורה ועצבות וכל מיני עפרוריות וכבידות הנופלים על לבינו, עד שנזכה להתלהב ולבעור אליך באמת וכו', (תפלה ט' מח"ב); (כג) **רבש"ע** וכיני ליישב דעתי היטב בזה העולם בזה הגוף חיש קל מהרה, שאזכה ליישב דעתי היטב היטב מה התכלית והסוף מכל התאוות ומכל עניני עולם הזה, הן התאוות הנכנסות לגוף הן התאוות שחוץ לגוף כמו הכבוד וההתנשאות והשנאה והקנאה והקינטור וכיוצא בהן ואזכה להסתכל על חכליתי האמתי היטב ביישוב הדעת חזק באמת, ולא אטעה את עצמי כלל בזה העולם, כי אתה ידעת כי כל התרחקותינו ממך היא מחמת שאין אנו מיישבין עצמינו כלל, כי אם נזכה ליישב דעתינו היטב בענין מרירות חיי העולם הזה, אשר הוא מלא כעס ומכאובות,

להצדיקים, כי רק על ידם עליית התפלה. וע"כ אע"פ שהצדיקים גם במיתתם קרוים חיים, אעפ"כ אמרו רז"ל הצדיק אבד לדורו אבד, נמצא שיום מיתתם הוא בחי' הסתלקות והעלמת אור המשכת התיקונים הנ"ל. ואז רוצה הסט"א להתגבר ביותר בבחי' שאמר עשו הרשע יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את אחי ח"ו. וע"כ צריכין להתענות בכדי להכניע החומר והסט"א ולהמשיך אור המוחין דקדושה כנ"ל. וזה שמתענין בשני וחמישי על תורבן הבית. בחי' פגם המלכות דקדושה. ועל התורה שנשרפה. שעל ידה עיקר תיקון המלכות. ועל חילול השם. מה שמו דא חכמה, כי עיקר החכמה והידיעה הוא רק ע"י שמו יה', כי ליה מחשבא תפיסא ביה כלל. וכשזוכין להמשיך אור השכל דקדושה ולהכיר ולידע את שמו יה' ע"י כל דבר שבעולם, זה עיקר כבוד שמים, שבשביל זה נברא הכל, ולהיפוך להיפוך ח"ו. ע"כ מתענין על זה עד שנזכה שירחם עלינו השי"ת ויחזיר העטרת ליושנה במהרה בימינו אמן (שם סי' חק"פ): (מ) (עיין לעיל סי' שאחר ד'. סעי' כ"ב, מה שאוכלין בליל ר"ה וכו' השייך דווקא לכאן וכן להלן סי' ס"ט סעי' נ"ן): (מא) הל' יו"כ. ידוע כי ביו"כ וכו' נכנע בחי' הסט"א לגמרי ושטן ליה ליה רשות לאסטוניה. וא"כ לכאורה היה צריכין להרבות בו באכילה ושתיה יותר מבשאר ימים טובים כי בודאי אין להסט"א אז שום חלק באכילת ישראל מאחר שנכנע קליפת עשו כ"כ בבחי', ונשא השעיר עליו את כל עוונותיו כמו שדרז"ל. ועיין תיקונים תיקון כ"א פורים אחקרי על שם יום הכיפורים דעתידין לאתענגא ביה ולשנויי ליה מעינוי לעונג וכו' עי"ש, אך אעפי"כ מגודל קדושת היום עולין אז לבחי' ומדריגה כזו שאין שייך בו אכילה ושתיה וכיוצא ואדרבא אם יאכל וישתה בו פוגם מאד בקדושתו עד שחייב כרת ר"ל. וע"כ לרמז דבר זה הוא חיוב גדול להרבות בסעודה בעיו"כ בשביל להכין עצמו לקדושת יום כיפור שיהיה לו כח להתענות בו, וע"כ אז האכילה היא במעלה גדולה, כי נכללת ג"כ בבחי' התענית של יו"כ, וע"כ נחשבת ג"כ כמו תענית, כשארז"ל מעלה עליו הכתוב כאלו התענה תשיעי ועשירי. וזה בחי' הסעודה הקדושה שעשה יעקב ליצחק מהשני גדיי עזים שמרמזין לשעירי יו"כ כשארז"ל ואז קבל הברכות, ועיין מגלה עמוקות אופן קנ"ו מבואר שם שיו"כ נגד יעקב. (שם סי' תר"ד): (מב) וזה בחי' יו"כ לילו כיומו וכו' ומה הם הדברים האסורים בו, מלאכה אכילה ושתיה וכו' כי מאיר או. הארה גדולה כ"כ עד שכל בחינות אלו בטלים ואין להם שום שייכות ביום זה כמבואר בכוונות (שם סי' תרי"א): (מג) וזה בחי' כל נדרי וכו' שאומרים סמוך ליו"כ. כי ארז"ל הנודר כאלו נודר בחיי המלך, וחיי המלך הם בחי' המוחין הקדושים והנשבע כאלו נשבע במלך עצמו שהוא בחי' ז"א תורה וכו' עכ"פ מבואר שע"י נדרים ושבועות וכיוצא אם אינו מקיימם ח"ו פוגם בכל הבחי' הנ"ל. וע"כ החכם המומחה יכול להתיר הנדר, כי החכמה היא שורש כל הבחינות הנ"ל, ואם אין חכם יתיר ע"י ג' וכו', וע"כ צריך להחירם סמוך ליו"כ וכו'. וזה בחי' סדר הוידוי וכו'

לקוטי הלכות

כנ"ל, כי הלחם הוא בחי' תורה כ"ש לכו לחמי בלחמי, וכ"ש ממרחק תביא לחמה כי ע"י המאכל שאוכל נמשך חיות האדם כידוע בחוש, ועיקר החיות נמשך מהתורה שמחיה את הכל כ"ש כי היא חייך ואורך ימיך, וע"כ בהכרח שכל כח המאכלים שיש להם כח להחיות את האדם, זה הכח הוא בחי' **אותיות התורה** המלובש בהם. ומי שזוכה לאכול בקדושה ובטהרה הוא ממשיך קדושת התורה הקדושה ע"י אכילתו בבחי' ותורתך בתוך מעי, ועיקר הוא הלחם שהוא עיקר האכילה והשביעה וכו', וע"כ מחמת שהלחם הוא בבחי' התורה הנמשכת בחיקונים הנ"ל, שעי"ז זוכין לא"י, ע"כ צוונו השי"ת לברך בהמ"ז על הלחם שעיקר הברכה על א"י כ"ש ואכלת ושבעת וברכת וכו' על הארץ וכו', כי עיקר התגלות קדושת א"י הוא ע"י בחי' הלחם שבו תלוי כל קדושת א"י שהם המצוות הנוהגת רק בארץ שכולם הם בלחם כנ"ל, כי עיקר קדושת א"י הוא ע"י התורה הנ"ל שהוא בחי' לחם כנ"ל, וזה שהסליג בזוה"ק בכמה מקומות בענין קדושת הסעודה בענין עשר קדושות, עשר תיקונים שבסעודה ע"ש בזוהר בכמה מקומות, כי קדושת הלחם שהוא עיקר הסעודה גבוה מאד מאד, אשרי הזוכה לטעום אכילת לחם כזה, (ובזה תבין איזה

חטאתי שהיא על השגגות וכו', במעשה ולא במחשבה וכו', עויתי היינו מזידים שידע שהוא עון ואעפ"כ לא הי' יכול להתגבר על יצרו ועשאו ובזה פגם בבחי' תורה מאחר שעבר על דברי תורה במזיד ח"ו. פשעתי הוא המרדים שעשה כמעט כמו להכעיס ובמרד, בזה מגיע הפגם כביכול עד בחי' המוחין ואעפי"כ ע"י תשובה אמיתית בפרט ביו"כ נתכפר הכל וכו' (שם סי' תרי"ט): (מד) **עיין** לעיל סי' ד' סעי' י"ב מענין סכך הסוכה בדבר שאינו מקבל טומאה ע"ש היטב כי שייך גם לכאן ע"ש): (מה) **כיצד** מצות ישיבת סוכה שיהיה אוכל ושותה וישן ומטייל ודר בסוכה כל שבעת הימים בין ביום בין בלילה וכו', היינו שיהיו כל ענייניו ותנועותיו מקושרין בקדושת הסוכה. וע"כ כלים הנאים מכניסין לסוכה, כי שם עיקר הנוי והפאר והחשיבות וכו' וע"כ המצטער כגון שירדו גשמים או כיוצא פטור מן הסוכה וכו'. כי המשכת התיקונים הנ"ל הן בחי' נחת המוב"פ בחי' חן וחסד משתה ושמחה היפוך הצער וזה וכשיוצא מן הסוכה מכח גשמים אל יבעט וכו' שיצטער על דבר זה עצמו שאינו זוכה לקיים מצות ישיבת סוכה בנחת וכו' ואז ממשיך ע"ע איזה בחי' וכו', וע"כ עיקר החיוב לאכול פת בסוכה הוא בלילה הראשונה וכו', ואפי' מצטער וכו', כמו באכילת מצה בפסח בליל ט"ו וכו'. וע"כ נהגו לקבוע ברכת לישב בסוכה בשעת אכילה דווקא. כי מבואר בזוה"ק אמור דף ק' בענין שיש בין יעקב ועשו בר"ה עד נעילת יו"כ וכדין ביום ההוא וישב עשו לדרכו שעירה ויעקב נסע סוכותה וכו' היינו מצות סוכה שאחר יו"כ, ומבואר כבר לעיל שעיקר אחיזת עשו הוא בהאכילה, ממילא מובן שאחר יו"כ שנדחה קליפת עשו ומתחילין לעסוק במצות סוכה ממילא נמשך קדושה על האכילה, בפרט בסוכות עצמו כשזוכין לקיים מצות ישיבת סוכה ואוכלין בה בוודאי האכילה קדושה ומאירה מאד בבחי' הסעודה שעתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים לעתיד לבא כשישבו בסוכה של לויתן כמובא וע"כ מברכין עיקר הברכה על האכילה. (שם סי' תרל"ט): (מו) **עי'** בכונות שנטילת לולב ומיניו הוא להמשיך חסדים ומוחין וכו' והמוחין הם סוד החיים שזה סוד ההדס שמספרו חיים עם הכולל וכן לולב גימ' חיים וכו' ע"ש וזה ענף עץ עבות שהוא ההדס שהוא כנגד אות יו"ד בחי' החכמה דקדושה וערבי נחל וכו' כפי הסדר היא כנגד הה"א הראשונה שהיא בחי' בינה לבא, התפלה שהיא בלחש עולה הבינה וכמובן גם במאמר לשמש סי' מ"ט, וכו' וזה בחי' **ערבי** נחל בחי' **יערב** עליו שיחי בחי' קבלת התפלה וזה שדרשו רז"ל כל עצמותי תאמרנה וכו' על ענין הלולב ומיניו, וזה שסיים מציל עני מחזק וכו' דקאי על היצה"ר וכו' נצחון המלחמה וכו' וע"כ פוסל בו היובש וכן בכל הד' מינים ודרז"ל ע"ז לא המתים יהללו יה. כי זה עיקר נטילתם להמשיך על ידם החיים הקדושים שהם בחי' המוחין הקדושים שזה בחי' יעקב לא מת. ומחמת שההדס רומז לבחי' יו"ד בחי' החכמה ע"כ קראו רז"ל להדס הפסול הדס שוטה שהוא היפך החכמה וכו' (שם סי' תרמ"ה): (מז) **ומחמת**

לקוטי תפלות

וכן התאוות והתענוגים של העולם הזה הם לפי שעה קלה כצל עובר, וכולם מעורבים ביגונות הרבה ובצער ויסורים ויגון ואנחה כפלי כפליים יותר מהעונג, והפסדו מרובה משכרו גם בעת תאוותיו, ומכל שכן באחריתו מיד שהיא מרה כלענה, ראשיתו יגון ואנחה, ואחריתו חושך וחלקלקות ואפילה נדחה, גם כל ימיו כעס ומכאובות וחליו הרבה וקצף, ומאומה לא יישא בעמלו, וכאשר מבואר ומבורר למי שיש לו מוח כל שהוא בקדקדו, שכל העולם הזה הבל וריק, כמו שכתוב ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי גז חיש ונעופה, וכמו שאמר שלמה המלך עליו השלום הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל, וכאשר האריך בזה עוד בכל ספר קהלת, ובשאר ספרי קודש מגודל גנות ושטות ושגעון הבלי עולם הזה ותאוותיו, כי הכל הבל ורעות רוח, ויותר מזה מבואר מאד למי שזוכה ליישב דעתו היטב, כמו שכתוב ויותר מהמה בני הזהר עשות ספרים הרבה אין קץ וכו', ועל כן אם היינו זוכים ליישב עצמינו היטב בוודאי היינו שבים אליך באמת לאמתו, כי גם בזה העולם רואים שהכל הבל ורעות רוח, מכל שכן וכל שכן בעוה"ב, כי סוף כל סוף, אנו מוכנים להשיב

שהאתרוג וכו' ענין ההידור (ע"י לעיל סי' ז' סעיף ו') ארז"ל אתרוג דומה ללב ששם עיקר המלחמה שבין שני היצרין שהם במחשבות שבלב וכמבואר במאמר לשמש סי' מ"ט, וע"כ ביארו רז"ל בענין האתרוג הלכות הרבה. וזה אתרוג היבש שאינו מוציא שום ליחה ואז הוא בבחי' מיתת הלב כי שלט בו המלכות דסט"א סטרא דמותא בחי' עשו שאמר בפיו הנה אנכי הולך למות, וע"כ הוא פסול, כי נפסק ונתרחק לגמרי מבחי' מימי החכמה והדעת דקדושה ומימי התורה הקדושים שמהם עיקר החיות והליחות שבאתרוג. וכן אם ניקב נקב מפולש כל שהוא ויש בו חסרון משהו. בזה ראינו ג"כ ששלט בו כח הסטר"א והיצה"ר כ"כ עד שעבר הפגם כל לבו מעבר לעבר. וי"א שאם הגיע הנקב עד חדרי הזרע שהוא עיקר הפנימיות שלו נקרא ג"כ מפולש, ומאחר שניכר בו ג"כ איזה חסרון היינו שנראה החסרון בפועל ממש אפילו אם הוא רק חסרון דק מאד שהוא רק במשהו אעפ"כ פסול, מאחר שעשה בו רושם כ"כ עד שהוא נקב מפולש ויש בו חסרון ממילא ראינו שנפגם הלב מאד ע"י המלך זקן וכסיל שעל ידו כל החסרונות שבלב בבחי' וגם בדרך שהסכל הולך לבו חסר וכו', וכן בהרבה מקומות בספר משלי, קורא להכסיל והרשע הנמשך אחר עצת יצרו בשם חסר לב. וי"א דנקב מפולש פוסל אפילו באין בו חסרון כלל וחסרון כל שהוא פוסל אפילו באינו מפולש: וזה שכתב שם בהג"ה שנהגו להכשיר הנקבים שנעשו בעודו במחובר באילן על ידי קוצים וכו' עי"ש, היינו כי כל זמן שמחובר לעסק התורה בתמידות שהוא בחי' עץ החיים אז יכולים להתקן אפי' נקבים שיש בהם חסרון ויוקרם עליהם עור בשר: (שם סי' תרמ"ח):

(מח) **בליל** הו"ר נגמרים החיקונים וכו' שעסקו בהם בר"ה ויוה"כ כמובן בזוהר הקדוש ובכוונות וזה שעוסקין במשנה תורה קודם חצות וכו' שנצטוה מלך ישראל וכתב לו את משנה התורה וקרא בו כל ימי חייו וכו' למען יאריך וכו' כי ע"י זה ממשיכין בחי' החיות שהוא בחי' אור החכמה וכו' שזה בחי' באור פני מלך חיים כי משם נמשך החיים לכל ישראל כנ"ל. וע"כ יש סימן או בצל הלבנה לידע אם נגמר חתימתו לחיים וכו', ובשחרית מרבים במזמורים ובנרות כמו ביו"כ שנאמר עליו כבדו באורים ה' וכו', ומרבים להתפלל בו על המים שבשרשם הם בבחי' מימי הדעת והתוה"ק וכו', ואח"כ בשמ"ע וש"ת וכו' ויעקב הוא רישא לחדוותא וכו' וע"כ מוציאין אז בש"ת ג' ספרים וקורין בהם. והם כנגד בחי' הג' ספרים הנפתחים בר"ה. צדיקים גמורים הדבקים בהתורה הקדושה ובמלכות דקדושה ובחכמה דקדושה שכל בחינות אלו הם מקור החיים דקדושה ע"כ נכתבים לאלתר לחיים. רשעים גמורים והעיקר הם העכו"ם והסט"א מלכות הרשעה בחי' עשו נכתבין לאלתר למיתה. בינונים תלוים ועומדין עד יום כיפור שאז נמשכין כל התיקונים הנ"ל בהארה גדולה מאד. וזה פעל משה רבינו ע"ה בהארבעים יום אחרונים שהיו ימי רצון עד שביו"כ נמחלו כל עוונות ישראל וזכה לקבל הלוחות שניות שזה בחי' ביום חתונתו זה מתן תורה שהיה ביוה"כ כמו

לקוטי הלכות

התנוצצות בהמעשה הנוראה הכתובה אצלינו בענין הצדיק שזכה ע"י אכילת לחם לקבלת התורה ע"ש והבן): וע"כ עיקר השביעה ע"י חלחם, כי הלחם הוא בחי' התורה שהוא בחי' קדושת א"י שכל זה נמשך ע"י הצדיק האמת שממשיך התורה בתיקונים הנ"ל כנ"ל, ועיקר השביעה הוא בחי' הצדיק שהוא בחי' **יוסף** שהוא בחי' שבע שני השבע כידוע, וזה בחי' צדיק אוכל לשובע נפשו, וזה בחי' אכילת שבת, כי משם עיקר הברכה והשביעה כ"ש רבינו ז"ל, כי שבת וא"י הם בחי' אחת כמובן בז' הבדלות שארז"ל בירושלמי שחושב שם בין יום השביעי לז' ימי המעשה ובין קדושת א"י לשאר הארצות ובין ישראל לעמים, כי כל אלו הבדלות כולם שייכים זה לזה, כי א"י ושבת וישראל כולם הם בחי' אחת כי כולם קודש. ולהיפך העמים וחו"ל וימי החול כולם הם בחי' חול. וע"כ עיקר השביעה בא"י כ"ש ואכלתם לחמכם לשובע וישבתם לבטח בארצכם, כי א"י מקבלת מהצדיק הנ"ל בבחי' צדיקים יירשו ארץ. ומהצדיק עיקר השביעה והברכה כנ"ל: וע"כ ברכת הלחם פוטרת כל הדברים הבאים בתוך הסעודה מחמת הסעודה, כי הצדיק כשממשיך תורה הוא מקשר א"ע עם כל נפשות השומעים בשעת הדרוש

שארז"ל, ותיכף אחר יו"כ צוה להם בנין המשכן ואהל מועד ששם נגמר כל התורה כולה ובעסק התורה תלוי כל המשכת התיקונים הנ"ל. ע"כ נגמר בו הספר של בינונים ג"כ לחיים, כי כח התורה הק' וכח האורות הגדולים הנמשכים ביו"כ מכריע אותם לכף זכות עד שיתגברו על יצרם בשלימות ויוכללו ג"כ בכלל הצדיקים גמורים, וע"כ בשמיני עצרת וש"ת שאז גמר ענין הספרים הנ"ל כי אז נמסרים הפיתקין כידוע. ע"כ מוציאין אז ג' ספרים וקורין בראשונה וזאת הברכה וכו' כנגד ספר זה שנכתבין לאלתר למיתה וכו' קורין עכשו וזאת הברכה וכו' וכו' יחי ראובן וכו' אשריך ישראל וכו' ואח"כ מספר מענין הסתלקות משה שהיה סניו כפני חמה ושגם במותו לא כהתה עינו ולא נס ליחה וכו' ושהאיר מאור חכמתו על יהושע שהוא בחי' לבנה. וחוזר לספר בשבחו של משה וכו'. וזה נוגע ג"כ למה שביארו הקדמונים ז"ל בענין השלשה ספרים הנ"ל, דאינו ר"ל רק על חיים גשמיים לבד כי הלא כמה רשעים גמורים מאריכין ימיהן ובצדיקים נאמר והנביאים הלעולם יחיו עי"ש בדבריהם, וכמו כן לענין פרשה הנ"ל, כי מי לנו גדול ממשה רבינו ע"ה שזכה בצדקתו למה שזכה ואעפ"כ כתיב וימת שם משה עבד ה'. וכו', אך באמת משה לא מת כמו שארז"ל, וכן כל הצדיקים אמיתים חיים לעולם. כי הלא גם במיתתם קרויים חיים, בפרט כי ע"פ רוב מאירים חכמתם בבניהם ותלמידיהם ואז נחשב להם כאילו הם חיים גם בעוה"ז כמו שארז"ל, כי דביקים בהקדושה אשר ע"ז נאמר כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם. וע"כ רשב"י נסתלק עם מה שדרש בפסוק זה כמבואר בסוף האידרא זוטא. וסיים הפרשה בשבירת הלוחות וכו': וזה בחי' החי"ת פסוקים שיש מפסוק וימת שם משה עד סוף התורה היינו כנגד בחי' החי"ת הנ"ל שהיא בחי' חמה, פני משה כפני חמה, ואפי' בשעת הסתלקותו היה בבחי' זו כי הוא חי לעולם בבחי' מה שהי' הוא שיהי', ואח"כ מתחיל תיכף סדר גביאים ויהי אחרי מות משה עבד ה' היינו שגם אחר מותו הוא עבד ה' כנ"ל וכמובא במ"א וכו', ואח"כ קורין בפ' בראשית שהוא כנגד ספרן של צדיקים וכו' (עי' לעיל סימן ח' סעיף י"א) ואח"כ קורין בספר ג' למפטיר שהוא כנגד ס' של בינונים שנכרעין לכף זכות ע"י התוה"ק וכו' (עיין כל הענין בסי' כ"ו סעי' ב"ז עי"ש היטב): (שם סימן תרסד): (מט) עי' לעיל סימן ה' סעי' ו' מענין הדלקת נר חנוכה ח' ימים השייך לכאן עי"ש היטב. (נ) וזה בחי' הד' פרשיות, כי שקלים וכו' להכניע קליפת עמלק וכו' פ' זכור כנגד בחי' הכנעת המלכות דסט"א עשו עמלק כנ"ל ואח"כ הוא קדושת פורים וכו' ואחר פורים קורין פ' פרה ופ' החודש והם הכנה לקדושת פסח שבו עיקר המשכת התיקונים הנ"ל ובו היתה הגאולה הראשונה ובו כלולים כל הגאולות (כנ"ל בהלי פסח) וזה בחי' ענין הפרה אדומה שמטהרת מטומאת מת, סטרא דמותא שהוא היפך התיקונים הנ"ל שהם עיקר החיים דקדושה וע"כ דרשו רז"ל ענין פרשת הפרה לענין ביטול המלכיות דסט"א (וכמבואר בזוהר הק' פקודי דף רל"ז

לקוטי תפלות

הפקדון לבעל הפקדון, ואל עפר נשוב למקום רמה ותולעה, ואנו מוכרחים ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ועל כל המעשה שם, כי הכל יהיה נזכר לנו אז, ולא יוותר לנו דבר ומה נעשה ליום פקודה, מה נחשוב על י"י, לפני זעמו מי יעמוד ומי יקום בחרון אפו, אנה נוליך את חרפתינו, אנה מפניו נברח מי יגור לנו אש אוכלה מי יגור לנו מוקדי עולם, אהה אחי איכה נעשה, אבל באמת כל ריחוקינו ממך הוא מחמת שאין אנו מיישבין עצמינו היטב היטב באמת לאמתו, עד הנקדה שבלב בלי הטעאה את עצמו כלל, אבל אתה גלית לנו בתורתך הקדושה שעיקר יישוב הדעת הוא על ידי שמחה, וגם אתה ידעת גודל ריחוקי משמחה, על כן באתי לפניך י"י אלהי ואלהי אבותי, אדון השמחה והחדוה, אשר השמחה במעונך, כמו שכתוב הוד והדר לפניו עוז וחדוה במקומו. שתרחם עלי ועל כל עמך בית ישראל, ברחמיך הרבים ברחמיך הגדולים ברחמיך הגנוחים ברחמיך האמתיים ברחמיך הנצחיים, ותמשיך עלי שמחה אמתיית בכל עת, שוש אשיש בי"י תגיל נפשי באלהי עד שאזכה לקשר השמחה אל המוח, עד שאזכה להוציא לחירות מוחי ודעתי ומחשבתי האסורים בכבלי עוני

סעי׳ ז׳) שהם מבחי׳ סטרא דמותא. וע״כ עיקר טהרתה ע״י מים חיים שהם בחי׳ מימי הדעת והתוה״ק שהם עיקר החיים וע״כ רומז בס׳ זו אזהרה גדולה על עסק התורה כמ״ש אדם כי ימות באהל וכמו שדרשו רז״ל (שבת פג) כי עיקר התיקון ע״י עסק התורה כנ״ל. ואח״כ פרשת החודש וכו׳ (סי׳ תרפה): (נא) **הלכות מגילה**. כי עיקר מלחמת עמלק בכל דור וכו׳ שרוצה להפריד האדם מן השכל דקדושה וכו׳ וזה בחי׳ ועל נסותם את ה׳ לאמר היש ה׳ בקרבנו אם אין היינו שנסתפקו אם יש חיות אלקות שהוא בחי׳ השכל דקדושה בכל דבר אם לאו, וזה דאפרידו בין יש לאין וכו׳, אין הוא בחי׳ חכמה בחי׳ והחכמה מאין תמצא ע״כ מיד ויבא עמלק וכו׳ (עי׳ לעיל סי׳ ה׳ סעי׳ ז׳) וזה בחי׳ הסעודה שוימנה אסתר להמן ובזה בעצמה טימגה פחים להמן כמו שאמרו רז״ל וכו׳ וזה בחי׳ תענית אסתר שמתענין קודם פורים זכר למה שהתענו או וכן משה התענה ביום מלחמת עמלק כשארז״ל בתענית היו שרוים, בכדי להכניע עשו שאחיזתו בושט וכבד שהם כלי האכילה והמזון הגשמי. ולהמשיך ולעורר זכותו וכחו של יעקב שעיקר חיותו וקיומו הוא ע״י מזון הרוחני מזונא דנשמתא שמקבל מאור התורה העליונה בחי׳ והחכמה תחי׳ וכמובא מזה בזוה״ק (שם סי׳ תרפו): (נב) **וזה בחי׳** הג׳ ברכות שמברכים קודם קריאת המגילה היינו על מקרא מגילה וכו׳, שע״י מקרא מגילה נתגלה אור וכו׳ וזה בחי׳ האור הגדול העליון שמתגלה בפורים בפרט בשעת מקרא מגילה כמבואר בכונות. והחכמה כלולה מתלת מוחין, וכנגד זה הם ג׳ ברכות כמובא בספרים. גם ברכת שעשה ניסים וכו׳ וברכת שהחיינו וכו׳ הוא על החיות חדש דקדושה שזוכין לקבל עכשיו מחדש ע״י הארת המלכות והחכמה דקדושה שמשם עיקר החיות כנ״ל, ואחר המגילה מברכין הרב את ריבינו וכו׳ היינו על ביטול והכנעת המלכות דסט״א ומסיימין הנפרע לנו מצרינו האל המושיע. אל הוא נהירו דחכמתא כמובא שעי״ן נמשכין חסדים גדולים בחי׳ חסד אל כל היום ונמתקין כל בחינות גבורות לישועה לישראל ולפורעניות לבחי׳ המלכות דסט״א והמה כשלו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד (שם סי׳ תרפ״ט): (נג) **וע״כ** צריכין להרבות בצדקה ומתנות לאביונים בפורים וכו׳ (עיין לעיל סי׳ ה׳ סעי׳ ח׳. וגם בסי׳ ח׳ סעי׳ ד׳) וזה בחי׳ מצות הסעודה של פורים כי אז נתתקנת האכילה בקדושה גדולה מאחר שנמשך אז הכנעה גדולה לבחי׳ קליפת עשו ועמלק ימ״ש ואז האכילה והשתי׳ רק מוחין עליונים כמובן בכונות בחי׳ אכל י״ה שתי י״ה וזה בחי׳ גודל השמחה של פורים (עיין לעיל סי׳ ה׳ סעי׳ ח׳ כנ״ל) כי באמת בסעודת פורים וכו׳ כלולים ב׳ התיקונים, שהם בחי׳ חמה ולבנה אך העיקר מאיר אז אור השכל העליון שהוא בחי׳ יום. וע״כ סעודת פורים שעשאה בלילה לא יצא ידי חובתן, וזה בחי׳ אכל י״ה שת י״ה המובא לעיל. כי סעודת פורים הוא בחי׳ הארת מוחין עליונים מאד ובפרט השתיה של פורים וכו׳ וכן בענין משלוח מנות וכו׳ (עי׳ לעיל סי׳ ח׳ סעי׳ ה׳ הנ״ל כי שייך לכאן מאד) (שם סי׳

לקוטי הלכות

שעי״ז דייקא הוא יכול להמשיך תורה בשפע גדול, ועי״ז דייקא זוכין לבא לא״י כנ״ל. ומבחי׳ הצדיק והנפשות הנ״ל, שמקשר עמו בשעת המשכת התורה. מבי׳ בחינות אלו, דהיינו מהצדיק ומהנפשות, מהם נמשכין עיקר החיות הנמשך ע״י אכילת כל הדברים שבעולם, היינו כי הלחם שהוא עיקר השביעה עיקר חיות האדם, זה נמשך מהצדיק בעצמו שמשם עיקר קדושת א״י עיקר השביעה וכנ״ל. ומהנפשות שמקשר עמו בשעת הדרוש כנ״ל, משם נמשך חיות שאר כל המאכלים שבסעודה שטפלים לעיקר הסעודה שהוא הלחם שהוא בחי׳ חיות הצדיק בעצמו שהוא העיקר. שמקשר עמו כל הנפשות הנ״ל, וע״כ מברכין על שארי המאכלים כשבאין בפ״ע בורא נפשות רבות, כי חיותם נמשך מנפשות רבות המתקשרים עם הצדיק בשעת הדרוש כנ״ל, וע״כ כשבאין בתוך הסעודה הפת פוטרן. כי הם טפלים להפת שחיותו מהצדיק הנ״ל שהוא העיקר. כי הוא מקשר עמו כל הנפשות השומעים וכולם טפלים אליו: (דה״ב הל״ד); (כה) וזה בחי׳ כוס של בהמ״ז אחר האכילה של ישראל כי כוס של ברכה זה בחי׳ כלליות ההתפארות מה שהש״י מתפאר בישראל שעי״ז נעשה שמחה וחדוה גדולה בכל העולמות וכו׳. וכל זה צריכין

תרצ"ד): (נד) **וע"כ** פורים מותר בעשיית מלאכה של שמחה או מה שלצורך פורים כי המלאכה הוא בשביל לברר הניצוצות שנפלו לתוך בחי' המלכות דסט"א וזה מותר בפורים כי או עיקר הזמן לזה, אך דייקא מלאכה של שמחה או לצורך פורים בכדי שלא ליתן איזה אחיזה לבחי הסט"א שהוא בחי' עצבות בחי' עצבון ידינו כמבואר במ"א להתגבר ח"ו על השמחה דקדושה שהוא עיקר בחי' החיות דקדושה שמקבלין מהחכמה ע"י בחי' המלכות דקדושה, וע"כ ימי הפורים אסורים בהספד ותענית כי אסור לעורר אז שום עצבות שעי"ז עיקר התגברות קליפת עשו הרשע בחי' והיה כאשר תריד וכו' וכמבואר במ"א וע"כ אין נוהג בהם אבילות בפרהסיא כי הם ימי משתה ושמחה ויו"ט (שם סי' תרצ"ו): (נה) **וע"כ** גם יום י"ד וט"ו שבאדר ראשון אין נוהגין בהם הספד ותענית ומרבין בהם קצת בשמחה ומשתה כי גם בהם נמשך הארת התיקונים הנ"ל שעי"ז נכנעת ונדחית הסט"א שהוא מבחי' יגון ואנחה וזוכין לקבל הארת החיות דקדושה שהוא בחי' שמחה, אך אעפ"כ עיקר שלימות קדושת פורים במקרא מגילה וכו' הוא באדר שני כי מסמך גאולה לגאולה עדיף וכו' ובאמת גם באדר ראשון נמשך איזה הארה מבחי' התיקונים הנ"ל ע"כ צריכין להרבות בו ג"כ קצת בסעודה ומשתה ושמחה וכו' וזה שמסיים הרב ז"ל בהג"ה וטוב לב משתה תמיד **ומובא** בשערי תשובה שגם הרב ז"ל נעץ סופן בתחילתן ויסד חתימה מעין פתיחה "שני תמידים כסדרם". כי פתח בריש הגהותיו "שויתי ה' לנגדי תמיד" וחתם "וטוב לב משתה תמיד". ומבואר הענין מאד כפי עניניו שאנו עוסקים בו. כמבואר לעיל בהתחלת הקונטרס, כי הרב ז"ל מלמד אותנו הדרך הקדוש שעוסק כאן רבינו זצ"ל. "שצריך כל אחד מישראל לקשר עצמו אל השכל שיש בכל דבר בכדי שיאיר לו השכל הזה להתקרב להשי"ת עי"ז" וכנ"ל וזה עיקר הלימוד של **שויתי ה' לנגדי תמיד**. הייגו להסתכל ולהתבונן רק בהחיות אלקות והשכל והחכמה שיש בכל דבר ובכל ענין כפי האדם והמקום והזמן ואז בוודאי יתקרב להשי"ת ע"י כל ענין. וכל סיבה וענין שיעבור עליו בוודאי יקבל באהבה ובשמחה ויהיה שמח תמיד בשמחה גדולה בבחי' איזהו עשיר השמח בחלקו הייגו בחלק של קצת התנוצצות הדעת והשכל שהאיר בו השי"ת שיהיה יכול להשיג ולחכיר אותו ית' ולדבקה בו באמת, שזה עיקר החלק הטוב של כל אחד מישראל בבחי' חלקי ה' אמרה נפשי וכ"ש ד' מנת חלקי וכוסי וכו' חבלים נפלו לי בנעימים וכו'. וע"כ תקנו רז"ל לומר בכל יום אשרינו מה טוב חלקינו וכו' וזהו עיקר בחי' איזהו עשיר השמח בחלקו באמת וכמבואר במקראות הרבה מגודל השמחה שצריכין ישראל לשמוח בהשי"ת אשר רק הוא ית' חלקינו וגורלינו ונחלתינו. וזה עיקר ענין מאמר הכתוב **וטוב לב משתה תמיד**, ופירש"י "ללמדך שיהיה האדם שמח בחלקו" הייגו כנ"ל, והשמחה הזאת בתמידיות בעצמה הוא מסוגלת והכרחיות ביותר לקיים תמיד בשלימות ענין הק' הזה של שויתי

לקוטי תפלות

וברזל, בגלות גדול מאד זה ימים ושנים מיום עמדי על דעתי כאשר אתה לבד ידעת גודל עוצם מרירות השיעבוד והגלות של דעתי, שסובל גלות מר ושיעבוד קשה בכל עת על ידי ריבוי המחשבות רעות וטרדות ובלבולים של הבל ושטות ועקמימיות שבלב, הבאים על המוח והלב בכל עת, המעקמים ומבלבלים את מוחי ולבי מאד, אשר כשל כח הסבל, וכל עיקר גלות הדעת הוא מחמת המרה שחורה והעצבות הקשה והכבד והמר מאד, אשר התגברה עלינו מעודינו, ועל ידי זה אין אנו יכולים ליישב עצמינו כלל, היכן אנחנו בעולם, ולחשוב היטב בדיעה מיושבת על התכלית האחרון האמתי, כי אין אנו יכולין להנהיג את מוחינו כרצוניגו מחמת עוצם תוקף הגלות של דעתינו מחמת המרה שחורה והעצבות המתגברת בכל עת, ומחמת שאין אנו מיישבין עצמינו, על ידי זה עיקר התרחקותינו מהשם יתברך בורא כל עולמים, עד שבאנו למה שבאנו, ועשינו מה שעשינו, וחטאנו מה שחטאנו, ופגמנו מה שפגמנו, וקלקלנו מה שקלקלנו, ונתרחקנו כמו שנתרחקנו, כאשר יודע כל אחד בנפשו, גודל ריחוקו מהשם יתברך ומתורתו ועבודתו באמת, והא בהא תליא, כי כל מה שאנו מתרחקים יותר חס ושלום מתגברת המרה שחורה והעצבות

ה' לנגדי תמיד היינו להסתכל תמיד רק על השכל והחיות דקדושה שיש בכל דבר. כי אין דבר שיפסיד ההשגה ויבלבל השכל כמו העצבות, וכן אין דבר שמועיל ומוכרח לשלימות השכל וההשגה כמו השמחה דקדושה בתמידיות וכמבואר מזה במ"א. וזה כלל כל קיום התורה שצריך האדם לקיים תמיד היינו לקשר עצמו אל השכל דקדושה ולעבוד ה' בשמחה תמיד, וע"כ כלל אותם הרב ז"ל בשני תמידין כסדרן ונעוץ סופן בתחלתן כנ"ל, ועיין עוד בשערי תשובה שם שמאריך שם בענין הכנעת היצה"ר ע"י עסק התורה וגם זה מקושר לענינינו כנ"ל ועיין (משלי טו) לב נבון יבקש דעת (היינו בחי' זו הנ"ל כי מבקש ומתבונן בכל דבר להשיג השכל שיש בו כנ"ל) כל ימי עני רעים (ר"ל עני בדעת כמו שפירשו המפרשים וכמובן גם מדברי רז"ל). ובודאי כל ימיו רעים. כי דעת חסרת מה קנית ואין לו שום דבר טוב במה להחיות ולשמח את עצמו מאחר שאינו מקושר רק אדרבא רחוק ונפרד מהשכל דקדושה ומדביקות השי"ת. וזה שהקשו רז"ל והא איכא שבתות וימים טובים היינו שמאיר או ומתנוצץ השכל דקדושה בכל ישראל אפילו בהפחות שבהם. ותרצו שינוי וסת חולי מעים, היינו כי מאחר שאינו רגיל בזה וכל ימיו כרוך רק אחר הכסילות ע"כ גם בשבת ויו"ט כשמתנוצץ בו איזה הארת השכל דקדושה אזי מרגיש ביותר קצת גם המלחמה מבחי' הנגדיות שהוא מבחי' עשו שעיקר אחיותו בכלי המאכל בחי' ושט וכבד וכיוצא שהם עיקר המעים, והגם כי סטרא דעשו נכנעת או כנ"ל ע"כ מרגיש אז באמת ביותר חולי המעים דייקא ועכ"פ שמחתו אינו בשלימות גם אז מחמת הנ"ל, וזה שסיים וטוב לב משתה תמיד כי ע"כ צריכין ליזהר ביותר להרגיל עצמו בלב טוב ובשמחה תמידית ע"י שיסתכל רק על השכל והפנימיות החיות דקדושה שיש בכל דבר שזה בחי' שויתי ה' לנגדי תמיד, ועי"ז בעצמו יזכה לקיים בכל פעם ביותר שויתי ה' לנגדי תמיד שזה בחי' השני תמידין כסדרם כי נעוץ סופן בתחילתן כנ"ל. ואולי יש לומר כי הם בעצמם נגד בחי' החי"ת והנו"ן שהם בחי' החכמה והמלכות דקדושה הנ"ל. וזה בחי' השני תמידין שהיה אחד בבוקר ואחד בערב. ועיין במסכת בבא בתרא דף קמ"ו דרשו כמה דכשות על מקרא זה, וכולם אפשר לכוין לענינינו ואין להאריך, ובסוף סיימו שם כל ימי עני רעים בן סירא אומר אף הלילות בשפל גגים גגו ממטר גגים לגגו ובמרום הרים כרמו מעפר כרמו לכרמים, כי כבר נתבאר כי כמו שיש בחי' חמה ולבנה דקדושה בחי' חכמה ומלכות דקדושה כמו כן זה לעומת זה יש בחי' חמה ולבנה דסט"א ר"ל. וזה מה שביארו רז"ל שאל יטעו לומר שרק ימי העני בדעת שהם בחינת החכמה והשכל שלו רעים אבל הלילות שהם בחי' צמצום הדעת בחי' מלכות שלו הם טובים ח"ו כי לא כן, כי דרך הסט"א הוא דרך תהפוכות והיכלי החמורות וממירין כל דבר מהיפוך אל היפוך שמים אור לחשך וחשך לאור, ובמקום שצריכין להמשיך האור ולהשתמש עם השכל דקדושה המראה בחוש ומאיר לעין כל. שם דייקא

לקוטי הלכות

אחר האכילה, כי אכילת ישראל קדש, ועיקר התגלות ההתפארות הוא בשעת סעודה דק' של ישראל כ"ש רבינו ז"ל במ"א שעיקר שלימות המלכות הוא ע"י אכילה של ישראל בבחי' לעת האוכל גשי הלום אין הלום אלא מלכות שמלכותו יתי' נגלתה ע"י קדושת ישראל. ועיקר ע"י מצות בהמ"ז. וכ"ש רבינו ז"ל בס' הא"ב (א' אכילה) ע"י בהמ"ז נתוודע השי"ת בעולם וכו': וזה בחי' לאכול ולשתות ולשמוח. בחי' ויאכל וישת וייטב לבו, שעי"ז מאיר הפנים. כ"ש לב שמח ייטב פנים. כי הארת פנים ע"י האכילה ושתיה דקדושה זה נמשך מבחי' ההתפארות שמתגלה בעת האכילה שמשם עיקר הפאר והארת פנים. וזה בחי' לחם הפנים. כי עיקר הארת פנים שהוא ההתפארות בחי' מלך ביפיו וכו'. זה זוכין ע"י אכילה דקדושה כנ"ל. ועיקר הפאר והארת פנים של האכילה דקדושה מתקבץ ומתגלה ע"י הכוס יין של בהמ"ז שהוא בחי' יין המשמח בחי' השמחה של ההתפארות כנ"ל. וזה בחי' התאדמות פנים ע"י היין כי בקדושה דהיינו בכוס של ברכה נמשך זה ההתאדמות הפנים מבחי' התפארות הנ"ל שהוא בחי' אדמוני עם יפה עינים הנאמר בדוד המע"ה שהוא בחי' כוס של ברכה כנ"ל. שזהו בחי'

מצמצמין את השכל ומכסין אותו פחשך ואפילה. ובמקום שצריכין לצמצם השכל רק לקבל ע"ע עול מלכות שמים שלימה באהבה ובשמחה. שם דייקא הם מגרין יצה"ר בנפשם ע"י השכליות הרעים שבהם וכמבואר מזה במ"א וכל כונתם להרע ח"ו להרוס את העולם ולהחריבו ע"י התמורות שלהם ח"ו, אבל ואתה מרום לעולם ה'. כי הצדיקים והכשרים ווכין להתגבר על כל הנ"ל והם זוכין להשתמש עם כל בחינה ובחינה בזמנה ובמקומה ועי"ז הם זוכין לברר כל הניצוצות דקדושה שנפלו גם לבחי' מקומות הנ"ל שזה בחי' זכה נוטל חלק חבירו ג"כ בגן עדן. והסט"א יורשת כל חלק הרע שהתגרה גם בהכשרים בבחי' ונשא השעיר עליו את כל עוונותם שזה בחי' נוטל חלק חבירו בגיהנום. וזה בחי' המשל שנתנו לזה, כי העני בדעת לגמרי ח"ו עושה כל מעשיו בהיפוך מדרך הישרה, וע"כ בשפל גגים גגו, ועי"ז ממטר גגים לגגו, כי לא די שממילא יורד המטר גם על גגו, כי אם גם מגגות אחרים יורד המטר על גגו וכן מאיזה בחי' החיקונים שעושה לכרמו אינו נהנה מהם רק אחרים נוטלים את חלקו בבחי' מעפר כרמו לכרמים. וע"כ כל ימיו רעים וגם הלילות, מה שאין כן הטוב לב הוא במשתה ושמחה תמיד דייקא וע"י שעובד את השי"ח בשתי הבחי' הנ"ל שהם בחי' יום ולילה רק שמשתמש עם כל בחינה ובחינה במקומה ובשעתה ובקדושה גדולה וכל מעשיהם לשם שמים ומקיימים שויתי ה' לנגדי תמיד ומלאים אהבה ורצון ושמחה תמיד כנ"ל. ומעין ענין זה היה בנס של פורים כי פור המן נהפך לפורינו. והעץ אשר הכין לתלות את מרדכי עליו נתלה עליו הוא בעצמו. ולהיפוך העושר והגדולה אשר הכין לעצמו ולבניו הכל היה לאסתר ולמרדכי וכמו שדרז"ל כי לאדם שטוב לפניו זה מרדכי (כי הוא היה בחי' הטוב לב הנ"ל ולא נכנע כלל לפני המן כי נכון לבו בטוח בה') נתן חכמה ודעת ושמחה. ולחוטא זה המן נתן ענין לאסוף ולכנוס לתת לטוב לפני האלהים זה מרדכי היינו כנ"ל. והנה מדקדוק לשון הפסוק שאמר כל ימי עני רעים ולא סיים ההפוך בעשיר רק שסיים וטוב לב משתה תמיד מובן דר"ל שאפילו אם הטוב לב הוא ג"כ עני אעפ"כ הוא מלא שמחה תמיד כבמשתה. וזה שמשל שמחתו למשתה כי טבע המשתה לשמח גם העני ומר נפש, כי באמת גם הטוב לב צריך להרגיש בוודאי מדת עניותו ושפלותו. כי זה בעצמו בחי' מסכן וחכם המבואר בפנים ובשעה שמעמיק מחשבתו בעניותו ושפלותו בוודאי לבו נשבר בקרבו מאד ומצפה ומייחל שישפיעו עליו מאור החכמה העליונה למלאות חסרונו אך אעפ"כ גם אז בפנימיות לבבו חרא מלא שמחה מגודל בטחונו בהשי"ת שבוודאי יעמוד בעזרתו. וזה בחי' כי בו ישמח לבינו כי בשם קדשו בטחנו. כי לב נשבר ועצבות הם שתי בחינות רחוקות זו מזו ואחר לב נשבר באה שמחה וכמבואר בשיחות הר"ן הק'. וזה בחי' וגילו ברעדה וכמבואר במ"א וע"כ מציגו גם גבי מרדכי ויזעק זעקה גדולה ומרה. אבל היה לעורר לב ישראל בתשובה. אבל בפנימיות היה חזק בדעת בוודאי כי לא יטוש ה' את עמו

לקוטי תפלות

יותר, וכל מה שמתגבר העצבות והמרה שחורה יותר ח"ו מתגבר בלבול **הדעת** וגלותו יותר עד שאין יכולין ליישב עצמינו כלל, ועל ידי זה נתרחקים יותר חס ושלום, ועתה מאין יבא עזרינו אבינו שבשמים, מאין ומאין נבקש עזר ותרופה והצלה לחולים נגועים ומעונים כמונו היום בדור הזה, הביטו וראו אם יש מכאוב כמכאובינו, כי אין מכאוב כמכאובי הנפש הרחוק מהשם יתברך, **מחי החיים**, הטוב ומטיב, החי לעד וקים לנצח, שומו שמים על זאת ושערו כי נתרבנו מאד, אוי לנו שהחרבנו את בית החכמה, ושרפנו את היכלי השכל, והגלינו את דעתינו למקום שהגלינו, אוי לנו מאד אוי מה היה לנו, **רבש"ע** צרות לבבינו הרחיבו מאד, עד שאין אנו יודעים מה לדבר, ואיך לדבר, מה נאמר מה נדבר מה נצטדק, האלהים מצא את עוונינו כי חטאנו ופשענו לפניך מיום היותינו על היום הזה מדי יום יום השכם וחטוא, עד אשר אין לנו שום דעת איך לדבר ואיך ליישב עצמינו היטב בזה העולם העובר כצל עובר, לחשוב על תכליתינו הנצחי האמתי, **אבל** ברחמיך הרבים והעצומים אשר חשבת מרחוק להטיב אחריתינו, הקדמת תרופה למכתינו האנושה, ושלחת לנו בכל דור צדיקים קדושים אמתיים, אשר בכחם הגדול

וכו'. וכאשר פקד לומר לאסתר כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רווח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר וכו'. וכן להיפוך גם אחר כך כשראה כבר צמיחת קרן הצלחתו אף על פי כן וישב מרדכי לשקו ותעניתו כי בקדושה שני הבחינות כלולים זה בזה וזה ג"כ כנגד שני בחינות החיקונים הנ"ל: (שם סי' תרצ"ז):

(נה) **הל' שחיטה עיין** בכוונות שחיטה וכו' כי בהמה וחיה וכו' נבראו מן העפר וצריכין שחיטת ב' סימנים וכו' ולדרכנו יובן ביותר כי צריך האדם לקשר עצמו ולהסתכל רק על השכל ורוחניות וחיות אלקות שיש בכל דבר וכו' וע"כ בשעת אכילה שעל ידה עיקר קיום חיות האדם בה עיקר אחיזת הגשמיות שהוא בחי' סטרא דעשו בחי' היצה"ר כמבואר הרבה בזה גם בחלק או"ח ע"כ אז המלחמה גדולה ביותר בין בחי' יעקב ועשו וכו' ומחמת שעיקר קביעת הסעודה וכו' אך ביותר צריך ליזהר בשעת אכילת בשר כי ארז"ל פת ולחם שאלו כהוגן ע"כ ניתן להם כהוגן בחי' בבוקר תשבעו לחם, נמצא שאכילת לחם הוא בבחי' אור יום שהוא בחי' השכל והחכמה אבל בשר שאלו שלא כהוגן וע"כ וכו' בערב תאכלו בשר וכו' וע"כ נצטוו מצות הרבה בענין אכילת בשר וז"ב ענין השחיטה בכדי להכניע בחי' רוח הבהמיות שהוא בחי' רוח שטות, כי בהמה אין לה דעת ושכל שזה בחי' מה שכשהאדם פוגם ע"י אחיזת יצה"ר נאמר עליו אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו, ונאמר מי יודע וכו' ורוח הבהמה היורדת למטה לארץ, וגם ע"י השחיטה מנקין אותה מהדמים שלה שהם בחי' דינים וגבורות שמהם שורש אחיזת יצה"ר בחי' עשו אדמוני וע"כ נקראין הרשעים אנשי דמים. וע"כ בהמה וחיה שנבראו מן העפר ושרשם מבחי' מלכות שעיקר בניינה מבחי' גבורות ובה עיקר אחיזת סטרא דמוחא ר"ל בחי' רגליה יורדת מות כידוע ע"כ צריכין שחיטת שני הסמנים קנה ושט שהם כנגד בחי' יעקב ועשו כידוע, וזה כנגד שני הבחינות שיש בפיתוי היצה"ר כי לפעמים מתלבש עצמו במצוות וכו' כמבפ"ג אבל עוף שנברא מן הרקק שיש בו כח המים ג"כ שהם בחי' חסדים בחי' מימי החכמה מימי התורה ע"כ אין בו אחיות הסט"א כ"כ ודי בשחיטת סימן אחד. אבל דגים שנבראו רק מן המים וע"כ יש להם בחי' עינא פקיחה שזה בחי' מה שצריכין להסתכל בעינא פקיחא רק על השכל שיש בכל דבר ע"כ אין צריכין שחיטה ואסיפתן הוא מטהרתן וע"כ הצדיקים נמשלו לדגים כמו שארז"ל. (שם יו"ד סי' א') (ועיין לעיל סימן י' סעיף ז' ח' השייך גם לכאן):

(נו) **וע"כ** אסור לשחוט אותו ואת בנו וכו' ביום אחד. (עיין להלן סי' כ"ה סעי' נ"ו) וע"כ היום הולך אחר הלילה (עיין להלן סי' י"ג) וע"כ אין איסור אותו ואת בנו אלא בבהמה שהיא מבחי' מלכות ומבחי' הגבורות וכו' (עיין לקוטי תורה להאריז"ל פרשה שמיני) אבל לא בחיה, כי הגם כי גם חיה היא מבחי' זו שזה בחי' חיה בכלל בהמה וכמובא שם ג"כ. אעפ"כ היא קלה בחנועתה יותר ומאיר בה בחי' אור השכל בהתגלות יותר קצת שזה בעצמו לשון חיה בחינת והחכמה תחיה כידוע. ועל כן אין נהג

לקוטי הלכות

החאדמות פני התוקע בר"ה וכו', וזה בחי' התאד' פנים ע"י היין דקדושה שהוא בחי' כוס של ברכה שהוא בחי' ההתפארות הנ"ל שהוא יין המשמח שמשם הארת פנים כנ"ל. ועי"ז ממשיכין קדושת א"י כנ"ל שזהו עיקר מצוות בהמ"ז וכנ"ל, וז"ש בהתו' ויהי הם מריקים שקיהם בסי' י"ז שע"י אכילה בקדושה זוכין לדעת שעי"ז מאיר אור הצדיק שהוא מגלה כל ההתפארות שהש"י מתפאר בכ"א מישראל אפי' עם הפחות שבפחותים וכו' ע"ש היטב. כי התגלות ההתפארות הוא בשעת אכילה דקדושה כנ"ל: וזה ואכלו משמנים ושתו ממתקים וכו' ואל תעצבו כי חדות ה' הוא מעוזכם כי עיקר תיקון האכילה בקדושה הוא ע"י שמחה שהוא בחי' ההתפארות כנ"ל בחי' כי חדות ה' הוא מעוזכם שהוא בחי' כי תפארת עוזמו אתה וכו' וכנ"ל. וע"כ נאמר מקרא זה על ר"ה וכו': וזה בחי' כל הסעודות של מצוה. כי כשגומרין איזה מצוה או איזה מסכתא עושין סעודה. כי עיקר ההתפארות שמקבל הש"י מהלימוד הזה או ממצוה זאת הוא מתגלה בשעת סעודה דייקא. כי עיקר התגלות ההתפארות בשעת סעודה דקדושה כנ"ל. וזה בחי' אכילת שבת ויו"ט שהוא מצוה גדולה מאד, כי אז בשבת ויו"ט עולה ההתפארות והשעשועים של כל

בה איסור אותו ואת בנו מאחר שכבר מאיר בעצם חיותה בחי׳ אור השכל ביותר ממה שמאיר בבהמה. וע״י השכל יודעים כי השחיטה בעצמה אינה כלל ממדת אכזריות ח״ו רק אדרבא לתיקונה ולטובתה וא״כ מה איכפת לה כשישחוט גם את בנה וכן לטעם השני הנ״ל מובן ג״כ העניין ובזה מובן ג״כ עוד איזה הלכות שבסימן זה (שם סי׳ ט״ז): (נז) **וע״כ** השוחט המסוכנת אסורה אא״כ פרכסה. כי מאחר שכבר נתגרה בה סטרא דמותא בחי׳ גבלה עד שנעשית מסוכנת בודאי יצא חיותה קודם גמר שחיטתה והוא נבלה ממש אם לא שפרכסה בגמר שחיטה וכו׳ אז רואין שהיה בה חיות עדיין בכל משך השחיטה; נמצא שנתתקנה ע״י תיקוני השחיטה כשאר בהמות והעופות, ואעפ״כ גדולי ישראל לא היו אוכלים מבהמה כזו כי ארז״ל כי הגדיל לעשות שעיקר התגרות היצה״ר הוא בגדולים וע״כ הם נזהרים ביותר להתרחק מאיזה בחי׳ ודמיון שדומה קצת לבחינת סטרא דמותא בחי׳ נבלה וזה שדקדק בלשונו גדולי החכמים (דייקא) היינו אותם שמקושרים בשלימות לבחי׳ אור השכל והחכמה דקדושה הנ״ל. (שם סי׳ י״ז): (נח) וזה בחי׳ ברכת השחיטה. ומובא בכוונות שעי״ז עולה לפעמים נפש המדבר שמגולגל בהחי או הניצוצות שבנפש החי עצמו עולה לבחי׳ מדבר (ועיין במאמר דרשו סי׳ ל״ז). כי כבר נתבאר שעיקר בריאת האדם המדבר והעיקר הם ישראל לא נבראו אלא בגין דישתמודען ליה היינו שיסתכלו רק על השכל והחכמה והחיות אלהות שיש בכל דבר ושיתקרב להשי״ת ע״י כל הדברים שרואה ושומע וכיוצא. וכשאדם הוא זוכה לזה אזי הוא משלים כונת הבריאה ובשביל זה נברא האדם בחכמה וכח הדיבור בכדי שיוכל להשיג כל זה ולהודיע לבני האדם גבורותיו להיטיב מטובו לאחרים בכדי שיכירו וידעו כל יושבי תבל וכו׳ ויקבלו כולם את עול מלכותו ית׳ שזה בחי׳ המשכת התיקונים הנ״ל; וע״כ כשאדם השלם אוכל איזה דבר ומקבל עי״ז כח וחיות אזי יש עליה גדולה להניצוצות המלובשות בדבר הזה שאוכל מאחר שזכו להכלל בהחיות והחכמה של זה האדם שהוא חכלית הבריאת כולה, אבל כשאדם נתרחק מהשכל דקדושה ע״י שהולך אחר עצת יצרו ח״ו ובפרט אם חטא ממש ח״ו. אזי הוא בבחי׳ נמשל כבהמות נדמו ואזי לפעמים גוברין הסגמים כ״כ עד שיורד לגמרי ממדריגת אדם המדבר ובעל שכל ודעה ונתגלגל נפשו בבהמה וחיה וכיוצא ולפעמים יורד ירידה יתירה עוד יותר ח״ו כידוע וע״כ צריך השוחט לכוין מאד בשעת שחיטה וברכתה להוציא ממנה הדמים שהם בחי׳ דינים ולבטל ממנה אחיזת הרע ובחי׳ הרוח שטות שנאחז בבחי׳ רוח הבהמיות ולהמתיק הדינים ע״י בדיקת הסכין וברכת השחיטה ולעלות הנפש ולהצילה מחרבו של עשו מלכות דסט״א ולהעלותה אל הקדושה על ידי השחיטה בהסכין והחרב דקדושה שהוא שלם וחלק בלי שום חסרון ופגם כנ״ל. ואז תוכל הנפש והניצוצות הנ״ל לעלות ולהכלל אח״כ בהנפש של זה האדם הכשר האוכל מבשרה עד שתבוא עי״ז לחכלית שלימותה ואז השחיטה בעצמה מצוה גדולה שמלבד שמתרת

לקוטי תפלות

תקנו מה שחקנו, ועשו עמנו מה שעשו, עד שהכינו לנו צרי ומזור ותרופה בכמה וכמה מיני סמים של חיים יקרים ואמיתיים, ונצחיים, והורו לנו כמה וכמה דרכי עצות נפלאות ואמתיות באופן שנזכה גם אנחנו לשמח נפשינו בכל עת וברחמיך הרבים זכיתנו שזירזו אותנו מאד מאד בכמה אזהרות להתחזק בכל כחינו להיות בשמחה תמיד, יהיה איך שיהיה, גם אנחנו נשמח בי״י גגילה ונשמחה בישועתו, אשר זיכנו להיות מזרע ישראל, ולא עשנו גוי, שלא שם חלקינו כהם וגורלינו ככל המונם, והצילנו ברחמיו העצומים, בנסים נפלאים ונוראים, מלהיות מתנגד וחולק על הצדיקים האמתיים ועל אנשים כשרים באמת, רבות עשית אתה י״י אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו, אין ערוך אליך אגידה ואדברה, עצמו מספר, ימלא פי תהילתך כל היום תפארתך, ברוך אלהינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים בכל הבחינות, מה נשיב לי״י כל תגמולוהי עלינו, במה נקדם י״י נכף לאלהי מרום, אלו פינו מלא שירה כים ולשונינו רנה כהמון גליו וכו׳, ואלו כל הימים דיו וכל אגמים קולמוסים, ובני אדם לבלרים ולשונות מקלסים, אין מספיקים להודות ולהלל ולספר על אחת מאלף אלפי אלפים ורבי רבבות, רבבות רבבות, נפלאות נוראות ונסים,

הבשר לאכילה אף גם השחיטה בעצמה הוא תיקון גדול להנפש וזה בחי׳ וצונו על השחיטה (ועיין בכוונת הסודות הקדושים המרומזים בחיבות אלו וכו׳) וזה (ברכות דף י״ג) ר׳ יוחנן (נ״א ר״מ) כי סיים ספרא דאיוב, ושם מבואר מהנסיונות והיסורים שעברו על איוב ע״י קטרוגו של השטן שהוא היצה״ר בעצמו ואיך שאח״כ בירך השי״ת את כל אשר לאיוב למשנה ואעפ״כ אחר כל זה מת ונשכח והיה כלא היה עד שיש מ״ד דסבירא ליה איוב לא היה ולא נברא אלא משל היה; אלא שרז״ל הקשו עליו וסתרו את דעתו דע״כ שמו ושם עירו, וע״כ כי סיים ספרא דאיוב אמר סוף אדם למות וסוף בהמה לשחיטה, ולכאורה הוא כמו אכזריות שלוקח דבר שהיה בו חיות כמוהו ושוחט אותו ואוכלו, מוכרח לומר כי סברת האדם הוא שאדרבא זהו עיקר שלימות ותיקונו של הבעל חי כשעולה ונכלל בחיות האדם כנ״ל, אבל מאחר שגם האדם בעצמו סופו למות א״כ מה הועיל בתקנתו. וזה והכל למיתה הם עומדים כי גם שאר הבריאים כולם למיתה עומדים בבחי׳ כולם יאבדו ואתה תעמוד וכתיב כי שמים כעשן נמלחו וכו׳ וכשארז״ל, וא״כ נראה בחוש שכל בחי׳ הישות וההויה שבזה העולם הכל הוא בבחי׳ מיתה ואפילו בשעת הויותו וישותו הוא כלא היה כי כל העומד לישרף כשרוף דמי וכן הרבה כשארז״ל ואיך יתכן שמפעל שלם כמו השי״ת כביכול יצא פעולה שאינה שלימה כ״כ רק הכל עומד למיתה וכליון והפסד ח״ו אחר שהכל נברא בחכמה נפלאה וגוראה כזאת בבחי׳ כולם בחכמה עשית והחכמה היא מקור החיים, וע״כ ההכרח לומר שכל בחי׳ מיתה וכליון שבעולם הוא רק מצד העדר החכמה בבחי׳ ימותו ולא בחכמה ודרז״ל ולא בחכמת התורה, כי העיקר לזכות לחכמה דקדושה ולהכניע בחי׳ הגופניות והכסילות שמצד הסט״א והיצה״ר. הכל הוא רק ע״י עסק התורה כנ״ל, (וע״כ כשהיה איוב מהרהר אחרי הקב״ה ואמר בראת חכמים וכו׳ בראת צדיקים בראת רשעים. היינו כי היה בדעתו שאין להאדם בחירה, כי מי שהוא רשע הוא נברא באופן כזה להמשך אחר עצת יצרו. והשיב לו הקב״ה בראתי יצה״ר בראתי תורה תבלין) וע״כ העיקר הוא שיעסוק האדם בתורה כל ימיו בכל כוחות גופו ועי״ז יכניע את יצרו שהוא בחי׳ הכסילות שבו ויזכה לקבל ע״ע עול מלכות שמים שלימה עד שיזכה עי״ז להשיג אור החכמה והשכל שיש בכל דבר עד שיתקרב אליו ית׳ ויזכה להכיר ולהשיג אותו ית׳ ע״י כל הדברים שבעולם, וע״י בחי׳ החכמה והידיעה הזאת יבואו כל הדברים שבעולם לשלימותם ותכליתם הנצחי והקיים לעד כי רק בשביל זה נברא הכל בגין דישתמודעין ליה ע״י כל הדברים שבעולם, ועיין במאמר הניעור בלילה ספי׳ נ״ב ובליקו״ת במאמר לכו חזו ספי׳ ל״ט, וזה שאמר אח״כ אשרי מי שגדל בתורה היינו שכל חיותו וגידולו כל ימיו הוא בעסק התורה, וזה ועמלו בתורה, שעמל ומתיגע בתורה בכל כוחו שעי״ז נותן כח למלכות דקדושה וכו׳ כמב״פ, ומתגבר על יצרו, שהוא מבחי׳ המלכות דסט״א, וזה ועושה נחת רוח ליוצרו, (דייקא,

לקוטי הלכות

המצוות ועבודות שעושין בחול. וכמובן בדברי רבינו ז״ל כ״ש ע״ם צדק לפניו יהלך שבשבת עולה המצה לפני הש״י והש״י מתפאר בה וכו׳, וכן ביו״ט מתקבץ השמחה של כל המצוות ואז זוכין לאור הפנים בחי׳ שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה׳ וכו׳ (כ״ש בהתו׳ מישרא דסכינא בספי׳ למד) וע״כ מחמת שבשבת ויו״ט עולה ומאיר כל התפארות של כל המצוות שישראל עושין. ע״כ אז הוא עיקר אכילה דקדושה. ואז מצוה גדולה להרבות בסעודה כי קדושת האכילה הוא ע״י התגלות ההתפארות שעי״ז נתגלה ונמשך במקום הזה קדושת א״י שמשם עיקר קדושת האכילה כנ״ל: (בהמ״ז הל״ד): (כו) וזה בחי׳ מצוות ברכת המזון אחר האכילה, כי עיקר כל ברכת הנהנין, ובפרט ברכת המזון שהוא העיקר. כי הוא דאורייתא וכו׳! הוא לברר בירורים, כי ע״י חטא אדה״ר שהי׳ החטא באכילה עי״ן נתערבו כל הדברים ונגזר או בזעת אפך תאכל לחם וכו׳ בעצבון תאכלנה וכו׳, ע״כ צריכין יגיעה גדולה עד שזוכין לאכול בקדושה לברר המאכל מהקלים׳ והספול׳ הנאחז בו ע״י חטא אדה״ר וכו׳! ועיקר הבירור הוא לברר הטוב שבמאכל שאחיזתו מהתורה הנ״ל הנמשכת ע״י צדיקים אמתיים, ולדחות הפסולת

ולא ליצרו ח"ע) וזה סוד נחת רוח, דייקא, בחי' דברי חכמים בנחת נשמעים המבפ"נ, כי ע"י עסק התורה נתחבר החי"ת והנו"ן וזוכה לחן ונשמע ונתקבל תפלתו שזה בחי' תי"ו, וזה עיקר רוח שלו יתי' כשהחן דקדושה נתעלה ונתרומם ותפלת ישראל מקובלת כי הקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים וכמבואר במאמר אור הגנוז סי' ט"ו ובכמה מקומות בדבריו ז"ל, וזה, וגדל בשם טוב, היינו שכל ימיו הוא בעל מדות טובות ומעש"ט שזה הוא עיקר תכלית התורה והחכמה, וגם כי, שם טוב, הוא בחי' חן וחשיבות הנ"ל בחי' כי מצאת חן בעיני ואודיעך בשם, וזה ונפטר בשם טוב. היינו שהשם טוב נשאר לו גם לאחר פטירתו כי אין מלוין לו לאדם וכו' אלא תורה ומעש"ט בלבד, כי כל הדברים שהם מצד הגוף הכל כלה ונאבד אחר פטירתו ואין לו השארה נצחיות רק מצד נפשו החיה והמשכלת שהוא בחי' שמו נפש חיה הוא שמו, שזה בעצמו מה שכשרצו לומר על איוב שלא היה ולא נברא סתרו דעה זאת, דא"כ שמו ושם עירו, למה, נמצא שהכל היה כלא היה ממש, וההשארה לעולם הוא רק בבחי' נפשו ושמו הטוב שאז נחשב כאלו הוא חי ממש (וזה בחי' מעלת האומר הלכה בשם אומרה, כי ההלכה שהוא עסק התורה הוא אחדות אחד עם שמו ונפשו של מי שאמרה) וזה שסיים ועליו אמר שלמה בחכמתו דייקא, טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו, היינו כשמשים לבו לזה שהתחלת יום המות הוא מיום הולדתו כי בכל יום מימי חייו נתקרב יותר ליום מיתתו ופטירתו שזה בחי' כי הולך אדם אל בית עולמו כמובא, ואז מבין כי מצד הגוף וגשמיות של עניני העוה"ז הוא כבר כאלו מת ועבר ובטל מן העולם מאחר שסופו לבוא לזה וע"כ משים אל לבו על תכליתו ועוסק בתורה ומעש"ט ולקשר את עצמו אל חשכל שיש בכל דבר ועי"ז זוכה לשם טוב באמת גם לאחר פטירתו עד שכבודו יתברך נתגדל גם אז ע"י פרסום שמו הטוב שזה עיקר תכלית כל הבריאה בחי' לכבודי בראתיו וכו', ואולי זה ג"כ כוונת רז"ל בענין שאמרו לעולם ירגיז אדם וכו' ואם לאו יעסוק בתורה וכו' וכו' ואם לאו יזכיר לו יום המיתה וכו' ר"ל כי מה שלא הועיל לו עסק התורה לנצח היצה"ר הוא מסתמא כי לא השים לבו היטב אל תכליתו ואז גם תורתו היא כמו מן השפה ולחוץ ח"ו על כן יזכיר לו יום מיתתו היינו כי סוף אדם למות ככל הנ"ל ואז יעסוק בתורה בכונה אמיתית עד שיזכה להכניע את יצרו שהוא בעצמו עיקר סטרא דמותא ויזכה לדבק עצמו באור החיים שהוא בחי' השכל דקדושה כנ"ל. נמצא שדייקא ע"י בחי' מיתה זוכין לחיים וזה בחי' מה שדרו"ל כי החיים אלו הצדיקים שבמיתתם קרוים חיים (הם דייקא) יודעים שימותו ועי"ז שמים לבם אל תכליתם עד שזוכין לחיים נצחיים. והמתים אלו הרשעים שבחייהם קרויים מתים, כי מאחר שבאמת עומדים למיתה ואינם שמים לבם לזה כלל וטרודים כל ימיהם בהבלי עולם שבאמת כולם הם בבחי' מיתה כנ"ל ע"כ דייקא ע"י חייהם נשקעים בכל פעם ביותר בסטרא דמותא עד שבחייהם קרוים מתים, והם דייקא

לקוטי תפלות

וחסדים שלא נשמעו מעולם אשר היו גנוזים ומכוסים, אשר חפרו וחתרו והמשיכו בכחם הגדול משה רבינו הרועה נאמן ואבותינו הקדושים וכל הצדיקים הגדולים והאמתיים הבאים אחריהם, מבעל הרצון העליון רבון כל הנשמות אדון כל המעשים, לרחם אשר אינם ראויים לרחם ולהון את שאינם הגונים לחון כמונו היום שפלים ונבזים ונמאסים, כאמור ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם עד תנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך ה' אלהינו, ונתת לנו תוקף והתחזקות ועקשנות גדול שיהיה לנו כח להתחזק עד הנה לברוח אצלך תמיד לבטוח בישועתך ובצלך אנו חוסים, כן יוסיף י"י אלהינו אב הרחמים לרחם עם עמוסים להמשיך עלינו עוד יותר ויותר חסדים רבים ורחמים גדולים החתומים באוצרותיו עמדו כמוסים עד נזכה לרב טובך אשר צפנת ליריאיך פעלת לבך חוסים, על כן עודני עומד ומצפה, עדיין תקותי ותוחלתי חוק בי"י שאזכה עוד מעתה ליישוב הדעת באמת, על כן באתי לפניך לשטוח כפי לרחמיך שתחננני ברחמיך ובחסדיך העצומים שאזכה להיות בשמחה תמיד, ואזכה למצוא בי במהירות נקודות טובות תמיד, אשר ברחמיך הרבים חמלת עלינו, וויכיתנו לעשות

אינם יודעים מאומה, כי אינם שמים לב כלל לשום דבר ועי"ז הם רחוקים מכל בחי' ידיעה דקדושה בתכלית הריחוק, והצדיקים דייקא ע"י שיודעים שימותו עי"ז דייקא זוכין לתכלית הידיעה השלימה שהיא עיקר החיים עד שגם במיתתן קרוים חיים, וזה מצינו בענין יעקב ועשו בעצמו כי עשו אמר הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה נמצא שהוחלט עצמו למיתה עד שביזה את הבכורה שהיא בחי' החכמה שהיא עיקר החיים, ויעקב אבינו שהשתדל עצמו רק בזה וע"כ קיבל הבכורה והברכה עד שזכה לחיים אמתיים ואמרו עליו רז"ל יעקב אבינו לא מת וע"כ באמת הוא בחי' התיקון והשלימות של כל הבריאה כולה כשארז"ל עולמי עולמי מי בראך וכו' יעקב וכו' הייגו כנ"ל. (שם סי' י"ט):

(נט) **וע"כ** לכתחלה צריכין לשחוט גם בעוף רוב שני הסימנים מאחר שאחיזת עשו הוא בו בשניהם כנ"ל רק בדיעבד סגי ברוב אחד בעוף מחמת שנברא מן הרקק ואין נאחז בו הגשמיות והבסילות כ"כ כמבואר לעיל קצת וכ"ש הגרגרת שהוא הקנה אינו נפסל בשחיטתו אלא אם נשחט רובו בפסול, כי מאחר שעל ידו נכנס ויוצא הרוח חיים ואצל ישראל שרשו הוא בבחי' הקדושה בחי' יעקב ע"כ אינו נפסל אלא ברובו משא"כ הושט שהוא בחי' עשו נפסל במשהו וזהו כעין שארז"ל לענין מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה והגי מילי בישראל וכו' הייגו כנ"ל. (שם סי' כ"א): (ס) **וע"כ** צריך לכסות דם בעפר כי כבר מבואר שבחיה אע"פ שנבראה ג"כ רק מן האדמה וצריכה שחיטת שני הסימנים מכל מקום מתנוצץ בהחיה בחי' אור החכמה והחיות דקדושה ביותר וע"כ נקראת חיה כנ"ל ומכ"ש בעוף שנברא מן הרקק ויש בו גם מבחי' המים כנ"ל. (שם סי' כ"ח):

(סא) **הלכות** טריפות, וע"כ הטריפה אסורה כי מאחר שיש בה טריפות בידוע שגברו עליה הדינים ביותר עד שנאחז בה הכסילות מאד שהיא בבחי' סטרא דמותא בחי' טורף נפשו ונתרחקה מן החיות דקדושה שהיא בחי' חכמה בחי' חי"ת, וע"כ טריפה אינה חיה כמו שלמדו רז"ל מפסוק זאת החיה וכו', חיה אכול שאינה חיה לא תאכל, וע"כ אסורה באכילה לישראל שמקושרין אל בחי' החיות דקדושה שהיא בחי' חכמה בחי' קודש, וזה ואנשי קודש תהיון לי היינו כנ"ל. וע"כ ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו, שהוא מבחי' עשו כמו שדרז"ל על פסוק מחזיק באוני כלב וכו' בחי' מלכות דסט"א כידוע, (ועיין בווה"ק משפטים דף קכ"א) וזה בחי' חי"ת טריפות נאמרו למשה מסיני. חי"ת דייקא לעומת החי"ת דקדושה הנ"ל (ולתנא דבי ר' ישמעאל ח"י טרפות נאמרו כי על ידם נפגם בחי' החיות דקדושה) וזה בחי' ח"י טריפות הם וסימנן דן חנק נפש. היינו שהתגברו כל כך בחי' הדינים על הנפש עד שנאחז בו בחי' סטרא דמותא בחי' שאמר (איוב ז') ותבחר מחנק נפשי מות מעצמותי כי מיתת חנק היא כנגד מה שפגמו בבחינת הה"א אחרונה בחי' מלכות וזה בחי' ובשר בשדה טרפה דייקא לא תאכלו כי גבר עליה אחיזת עשו איש שדה, וכפי פשוטו ר"ל דרוסה שנטרפה על ידי

לקוטי הלכות

לחוץ וכו', כי המאכל מחיה את האדם כנראה בחוש, ועיקר החיות בוודאי אינו מהלחם בעצמו כ"א מחיות אלקות שהיא חיות התורה המלובש בהלחם, כ"ש כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם וכו', כי עיקר החיות הוא מהתורה כ"ש כי הוא חייך וכו'. וע"כ הכח והחיות שיש בהמאכל להחיות את האדם נמשך ע"י התורה הקדושה כנ"ל, אבל ע"י חטא אדה"ר נתערבו בכל הדברים טוב ורע, כי יש בהלחם והמאכל גם אחיזת הפסולת הנמשך מתורות הנפולות הנ"ל שהם בחי' לימוד פגום ומקולקל שאינו אמת לאמתו שאין לו כח להדריך את האדם בדרך חישר כנ"ל וכו', וזהו בחי' בהמ"ז כדי לברר המאכל מאחיזת הפסולת הנמשך מתורות הנפולו' כד' אלפין הנפולין כנ"ל וכו', הכלל לעובדא שצריכין להתפלל מאד להש"י שינצל מלימודים רעים וכו', בפרט כל הנפילות שנופלים בדעתם מחמת מעשיהם אשר לא טובים ונתרחקים ע"י יותר מהש"י ח"ו, הכל הוא מחמת לימודים פגומים הנ"ל שהבע"ד מכניס בלבו כאילו א"א לו עוד להתקרב להש"י וכיוצא באלו הסברות של שקר שנכנסין בלב בני אדם שכולם נמשכין מתורות הנפולות הנ"ל, ע"כ צריכין להתפלל הרבה להש"י להנצל מזה: (בהמ"ז הל"ה):

חיות רעות שבשדה שהם ההיפוך מבחינת החכמה ומלכות דקדושה שהם בחי' חיות הקודש כידוע וכנ"ל, וע"כ נכללו בזה כל המיני טרפות כי כולם הם בבחינת זאת כנ"ל ועיין זוה"ק פנחס דף רל"ח. וע"כ יעקב אבינו שהיה מקושר אל השכל דקדושה בשלימות זכה לבטל כל מיני טרפות שהם מבחי' טירוף הדעת סטרא דמותא. וע"כ אמר ללבן טרפה לא הבאתי אליך, ומחמת שהטרפה היא אעפ"כ קצת גבוה בבחינתה ומדריגתה מבחי' גבלה ששלט בה כבר סטרא דמותא ממש וע"כ מטמאת ג"כ, אבל טרפה היא בחיותה עדיין רק שנאחז בה ביותר בחינת סטרא דמותא כמבואר גם בזוה"ק בענין מה שאצל איסור טרפה נאמר ואנשי קודש תהיון לי ואצל נבלה נאמר כי עם קדוש אתה, ועיין גם בליקוטי תורה להאריז"ל, וע"כ ארז"ל שחיטת הטרפה מטהרתה מידי נבלה כי אעפ"כ מועיל לה תיקון השחיטה שלא תטמא בטומאת נבלה עכ"פ, וע"כ כל הטרפות הם ע"ן בפרטי פרטיות כמו שמנה אותם הרמב"ם ז"ל, כי כמו שצריכין בקדושה להסתכל בעינא פקיחא ולהתבונן עצמו אל השכל שיש בכל דבר בפרטי פרטיות בכדי שיאיר לו השכל להתקרב להשי"ת ע"י כל דבר ודבר כפי בחינתו בפרטיות, והעיקר זוכין לזה ע"י עסק התורה שכלולה משבעים פנים לתורה. והשבעים זקנים שמהם תצא תורה לכל ישראל נקראים עיני העדה, וע"כ כמו כן לעומת זה מתגברת הסט"א להפריד ח"ו מן השכל דקדושה ומן התורה הק' שהם עיקר החיים דקדושה ולהמשיך ח"ו בחי' סטרא דמותא שזה בחי' טרפה אינה חיה כנ"ל וע"כ הם ג"כ שבעים טרפות דייקא, וגם מחמת כי שרש השתלשלות יניקתם הוא מבחי' תוקף הדינים כנ"ל שזה בחי' גזר דין של שבעים שנה כמובא מעין זה גם ברקנטי. גם יש לומר כי הם כנגד השבעים אומות עכו"ם ועיין בספר הקנה שעל המצוות. (שם סי' כ"ט): (סב) **והנה** לבאר כל מיני טרפות בפרטיות ע"פ דרך זה ירבה האריכות וגם כי אין לנו עסק בנסתרות לבאר סוד כל בחינה ובחינה ואבר מאיברי הבעל חי להיכן הם מרמזים בשרשם ברוחניות על כן ההכרח לקצר בזה. והנה בדין פסוקת הגרגרת ברובו ונקובת הושט במשהו נתבאר לעיל קצת ובאמת קשה לבאר כל עניני טרפות בפרטיות כי רבים הם, אך בכלל הוא, כי יש אברים שהם כלי החיות, כגון המוח והלב והריאה ובהם עצמם יש ג"כ פרטים כגון הגלגולת וקרומי המוח והמוח וכן טרפש הלב ובשר הלב וחללי הלב וקנה הלב וכן קרומי הריאה ובשר הריאה וסימפוני הריאה, ויש כלי האכילה ועיכול האכילה ובירור חיכוך האכילה והם המעים והקורקבן והמסס ובית הכוסות וכו' והכבד והמרה והטחול וכו' וכן כולם, וכן יש כלים של כלל בנין הגוף, כגון השדרה והצלעות. וכלים של שימושי הגוף לעמוד ולילך ולשכב ולנוח, ובכל אחד ממיניהם יש כמה פרטים כנ"ל, וכולם מרמזין ברוחניות למה שמרמזין והכל כלול בבחינת המשכת התיקונים הנ"ל שהם כלל הכל. כי החכמה והשכל הוא בחי' כלליות הג' ראשונות, והתורה הוא בחי' עמודא דאמציעתא בחי' הואו קצוות. ומלכות הוא בחינת

לקוטי תפלות

מצוות רבות בכל יום ולהוציא מפינו ברכות רבות ותפלות ותחינות ובקשות ושירות ותשבחות בכל יום ערב ובוקר וצהרים ולעסוק בתורתך הקדושה ובפיקודיך הישרים המשמחים את הלב, ואם אין אנו זוכים לקיים שום מצוה בשלימות הראוי ולא לדבר שום דיבור דקדושה בכוונה הראויה, כי כל מעשינו ותפילותינו ועסק תורתינו מעורבב ומבולבל בפסולת הרבה, עם כל זה, על כל פנים יש בהם כמה וכמה נקודות טובות, כי אתה יודע תעלומות, שאפילו הגרוע והפחות שבישראל אעפ"כ פנימיות כוונתו בכל מעשיו הטובים הוא לשמך לבד באמת ואפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרמון, ואתה מתפאר ומשתעשע מאד על כל חנועה טובה של הפחות שבישראל, זכני אב הרחמן שאזכה לילך בדרך הזה לחפש בעצמי תמיד ולמצוא בעצמי נקודות טובות הרבה, באופן שאזכה לבא לידי שמחה באמת, עד שאזכה מהרה ליישב דעתי היטב באמת, מה התכלית מכל התאוות ומכל עניני עולם הזה, באופן שאזכה לשוב אליך באמת מעתה ועד עולם, ולא אשוב עוד לכסלה אם און פעלתי לא אוסיף, ואזכה לסור מרע לגמרי ולעשות הטוב בעיניך תמיד שבעינו מטובך ושמחינו בישועתך וטהר לבנו לעבדך באמת,

סוף דבר כידוע, וע"כ קבלו חז"ל חלכה למשה מסיני שיעור כל מיני טרפות של כל אבר ואבר כפי בחינתו. כי יש פגמים שנוגעים העיקר לבחינת המשכת החכמה והשכל בחי' החיות, ויש פגמים שנמשכים ממה שפגמו כנגד התורה הק' והעיקר בעוון ביטול תורה ח"ו, ויש פגמים שנמשכים ממה שפגמו בבחינת מלכות. ובכולם קבלו חז"ל השיעור האמיתי באיזה אופן יוכל הפגם עדיין להתתקן בנקל ואז גם הטרפות שנשתלשל על ידו אינו מפסיד את חיות של הבעל חי לגמרי ח"ו רק יוכל להתרפאות ובהמשך הזמן הדרא בריא, ויש שגברו הפגמים כ"כ עד שנוגע להחיות ואינו חי שנים עשר חודש כמו שארז"ל טרפה אינה חיה ואז היא אסורה כי נאחז בה הסט"א ויטריף את נפשו ח"ו ע"י אכילה זאת, וע"כ ספק טרפה. אם חיתה י"ב חדש, או עד שתתעבר ותלד, הוא בחזקת כשרות, כי מזה מובן ונראה שאין בה אחיזת סטרא דמותא כי אל אחר איסתריס ולא עביד פירין, ומאחר שנתעברה וילדה מובן שהיא מצד בחי' הקדושה שהוא בחי' חיים נצחיים בחי' קיום העולם במין, ובבחי' שארז"ל לענין האדם שמניח בן וכו' כאלו לא מת, ועל כן אמרו חלב טהור סותם את הנקב, כי הוא כגופו של בשר עצמו וע"כ גם בטבעו הוא אדוק בו היטב וסותם, משא"כ חלב טמא מאחר שהוא מבחי' הלובן הסט"א כנ"ל ע"כ אינו אדוק כל כך בבשר ואינו סותם, ועל כן כל שכנגדו בבהמה טמא גם בחיה אינו סותם כי די לו להסקיע את עצמו במה שהחירתו תורה מחמת שהוא ממין חיה כנ"ל אבל לא לסתום ולהציל הבעל חי מטרפות על ידו כי הוא ג"כ אינו אדוק בטבעו בבשר ואעפ"כ הכשירתו תורה כנ"ל: (שם ל') (סג) וע"כ אסור לאכול אבר מן החי ובשר הפורש מן החי, כי כל זמן שלא נמחקו הדינים בשרשם ע"י תיקוני השחיטה א"א להפריד הרע והכסילות הנאחז ברוח הבעל חי שהוא אחיזת הרוח שטות רוח סערה מסטרא דעשו, וע"כ אכילה כזו פוגמת הנפש מאד, וגם כי הוא ממדת אכזריות מאד שהוא ממדת החיות רעות וטמאות הדורסים ואוכלים וטורפים ואוכלים ואלו החיות הם ההיפוך מבחינת החכמה והחיות דקדושה שמשם שורש הרחמים והחסדים וביטול כל מיני רוגז וכעס ואכזריות כנ"ל כמה פעמים: (שם סי' ס"ב) (סד) **סימני** בהמה וחיה טהורה הם מעלת גרה ומפרסת פרסה, כי ארז"ל דוק בבכי ותשכח בנגרי. והנה באדם יש ל"ב שינים כנגד בחי' ל"ב נתיבות החכמה שמשם עיקר תיקון האכילה כמבואר כל זה בכוונות ועל ידם עיקר כח הרגלין כי נעוץ סופן בתחלתן ואור החכמה הקדושה ואור התורה הק' מאירין להאדם מבחי' ראשו ועד רגליו בבחי' נר לרגלי דברך ואור לנתיבתי, וזה בחי' חכמת ערום הבין דרכו בחי' ואורח צדיקים כאור נוגה המבפ"נ, ועיין בפי' האריז"ל שבסוף התיקונים על פסוק חשבתי דרכי ואשובה רגלי וכו' וגם כי המלכות הוא כנגד בחי' הרגלין כידוע, וזה מבחי' מה שארז"ל נמצא מאירתו את עיניו ומעמידתו על רגליו, והנה זה לעומת זה המלכות דסט"א בחינת עשו כלול ג"כ משני הבחי' הנ"ל דקליפה,

לקוטי הלכות

(כז) היו לפניו מיני פירות הרבה מברך על החביב תחלה, חוץ מברכת ז' מינים, עי' בש"ע הדינים בזה (סי' ר"י"א) וכן ברכת העץ קודם לאדמה וכו' ע"ש, כי כתב רבינו נ"י (בהתו' ויהי מקץ זכרון סי' נ"ד) שהשי"ת מזמין לכל אדם בכל יום ובכל שעה להעלות ניצוצות לפי חלקי נר"נ שיש לו אז ע"ש, והנה בהדברים הנאכלים. שם מלובשים ביותר נפשות הקדושות, וכל אחד מזמין לו השי"ת לאכול מאכלים השייכים לחלקי נר"נ שיש לו או כדי להשלים נפשו. וזהו שאנו מברכין בורא נפשות רבות וחסרונם, וחסרונם דייקא. כי אלו הנפשות שאוכל עתה הם הנצוצות שנחסרו מנפשו ונפלו לשם, וכעת ע"י אכילתו הוא משלים חסרון נפשו ממש, ולפעמים אין לאדם שום חסרון בנפשו רק שע"י אכילתו הוא מעלה נפשות משם. ועי"ז מאיר על נפשו ומחיה את נפשו בהארה יתירה, וזה בחי' על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי, ופי' הרב שם. דהיינו שאפילו בלחי אותן הדברים אפשר להתקיים והם רק להחיות ביותר, להוסיף חיות והארה בנפשו כנ"ל, וע"כ מברך על החביב תחלה, כי כל דבר מושך עצמו לשרשו למקום שחיותו תלוי שם, וע"כ מאחר שחביב ומתאוה לו אותו הדבר. בודאי יש שם נפשות

וזה בחינת מה שנאמר (דניאל ז') לענין החיה הרביעית, שינין די ברזל לה רברבין אכלה ומדקה ושארה ברגליה רפסה. ועל כן בבהמות וחיות שנאחז בהם ביותר זהמת עשו ובחי' רוח שטות וכסילות היפוך החכמה דקדושה שהיא עיקר בחי' אדם כנ"ל ע"כ בשיש לה שיניים או ניבים עכ"פ גם בלחי העליון שאז ע"פ רוב איגה מעלת גרה כי מדקת ושוחקת המאכל בשיניה היטב עד שנתעכל בנקל בתוכה המאכל ואינו חוזר ועולה למעלה לתוך פיה ועל כן אינה מעלת גרה וגם אינה מפרסת פרסה שעי"ז יש לה חיזוק ביותר בפרסות רגליה על כן הם סימני טומאה כי זה מורה שנאחז בה רוח הסט"א ביותר שכרוך אחר הנאת האכילה ביותר ונדמה לו שיש לו מעמד חזק ושלם בזה העולם, אבל אם מעלת גרה שזה מחמת שאין לה שיניים בלחי העליון ואינה יכולה לדקדק ולשחוק מאכלה היטב ועל כן הוא חוזר ועולה בכל פעם למעלה לתוך פיה וגם פרסותיה סדוקות שעי"ז אין לה חיזוק כ"כ בפרסות רגליה מזה מובן שאין לרוח הבהמיות שבה תוקף וחיזוק גדול כל כך בפרט בענין אכילתה ששם עיקר אחיזת הבהמיות ושם עיקר אחיזת עשו כנ"ל, וע"כ אם רואין בה סימנים אלו משיניה ועד פרסות רגליה מזה נודע שהיא טהורה כי לא שלט בה הסט"א כ"כ וע"כ ראויה לאכילת ישראל, וגם י"ל כי ענין מעלת גרה הוא מבחי' מדת הצדיקים שממעטין באכילה ושתיה בבחי' צדיק אוכל לשובע נפשו והרבה פעמים מתענים לגמרי כי מרגילין עצמן במדת העוה"ב שאין בו אכילה ושתיה רק אעפ"כ כל זמן שהם בעוה"ז אז התכרת גם להם לאכילה ושתיה בבחי' עלית לקרתא הליך בנימוסה, ומאחר שהוא אצלם רק בבחינת הכרח ע"כ מסתפקין במיעוטא וריעותא דשבעא שויא עליהון בכל פעם ממה שאכלו כבר ביום אתמול או לפני שעות הרבה שזה בחי' מעלת גרה וניוונת ממה שאכלה כבר, וגם מאחר שאכילתן הוא רק על פי ההכרח ולא להנאת עצמן ע"כ הם בבחי' המלאכים כשבאו בעוה"ז אצל אברהם אבינו הוכרחו לאכול ונאמר בהם ויאכלו וארז"ל וכי אוכלין היו אלא היו נראין כאוכלין וראשון ראשון מסתלק כמו כן בחי' אכילת הצדיקים שהיא רק בבחי' נראין כאוכלין אכילה גשמיית כשאר בנ"א אבל באמת הם רחוקים מזה לגמרי, וגם בשעת האכילה מחשבתם דבוקה למעלה וניוונין רק מאור החכמה העליונה וכמובן בזוה"ק, וזה ג"כ בחי' מעלת גרה שנראה כאוכלת ואינה אוכלת, ופרסות סדוקות מורה גם כן על מדת הצדיקים שאין להם מעמד חזק על רגליהם בעוה"ז רק תמיד הם בבחי' פרוס פריסת מלכותך, כי יש להם פפיקות ושברון וחלוקה גם לענין שכרם בעוה"ב וכמו שדרז"ל למה נקוד על לולא, אמר דוד יודע אני שיש קבול שכר לצדיקים בעוה"ב ואיני יודע אם יש לי חלק עמהם, וריב"ז אמר ולא עוד אלא שיש שתי דרכים לפני וכו', מה שאין כן במדת הרשעים כל זה להיפוך כי כרוכים מאד אחר תאוות עוה"ז ואינם יכולים להשביע עצמם בבחי' והכלבים וכו' לא ידעו שבעה ובחי' בטן רשעים תחסר, וזה בחי' שבהמה טמאה אינה מעלת גרה, כי תיכף שבולעת המאכל כאלו נשכח

לקוטי תפלות

לא כחטאינו תעשה לנו ולא כעוונותינו תגמול עלינו, לא מהם ולא מקצתם ולא חלק מאלף אלפי ורבי רבבות מהם, כחסדך כרחמיך כנפלאותיך תעשה עמנו ואל חטשנו לנצח, האומר לעולמו די יאמר לצרותינו די, ואם אמנם אנו בעצמינו החייבים בצרותינו, עם כל זה רחמיך רבים יי' רחמיך רבים מאד חוסה עלינו למען שמך, רחם עלינו כרוב רחמיך, שמח נפש עבדך כי אליך אדני נפשי אשא, השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמכני, אל תעזבני אדני אלהי אל תרחק ממני חושה לעזרתי אדני תשועתי (תפלה יד"ד ח"ב): (כ"ה) **ותגין** עלינו ותשמרינו תמיד שלא יתפרסם שום אחד מישראל קודם זמנו, רק כל אחד ואחד יזכה לילך ולכנוס בדרך הקודש באמת, ולילך ולדרוך בו ימים ושנים ובלב שלם בתוספת קדושה וטהרה **וחיות חדש** והתעוררות חדש ונפלא בכל עת, ונזכה להתמהמה ולשהות שם בדרך הקודש האמתי זמן הראוי באמת, ולהתחמם שם **בהתלהבות** דקדושה. כראוי עד שיגיע הזמן והעת הראוי באמת לגלות ולהודיע ולפרסם הדרך הקודש בעולם, ולא יתפרסם שום אחד מישראל קודם זמנו, ותשמרינו ותצילינו מכל מיני היזיקות וצער ויסורין הבאים על ידי זה חס ושלום, וחמשיך עלינו **חיים**

זכרו ומצפת רק למאכל עוד וגם בשעת האכילה נלכדת ונקשרת מאד בגשמיות הנאת האכילה כי לועסת את המאכל היטב בשיניה וממלאת תאותה בכל האפשר ואעפ"כ לא ידעו שבעה וכאלו לא אכלה כלל, ופרסותיה קלוטות כי נדמה להם שמעמד רגליהם חזק בעוה"ז, ולא עוד אלא שבטוחין בעצמן שיהיה להם גם שכר בעוה"ב, ובחי' אלו הם סי' טומאה, וע"כ כל שמעלת גרה היא מפרסת פרסה חוץ מגמל וכו' וכל שמפרסת פרסה מעלת גרה חוץ מחזיר וכו' כי דרז"ל גמל זו בבל שפן זו מדי ארנבת זו יון חזיר זה אדום וכו' נמצא כי מינים אלו מרמזין על כלל המלכיות דסט"א, ומחמת שישראל מוכרחים להיות בגלות בידם על כן יש בהם איזה סימן טהרה בכדי שלא יהיו כ"כ מהיפוך אל היפוך מבחי' קדושת ישראל לגמרי, והסימן טהרה בעצמו מורה על בחינת ניצוצי הק' שנפלו אצלם שבשביל זה מוכרחין ישראל להשתעבד תחתיהם עד שיבררו כל ניצוצות הק' מביניהם כידוע, גם זה מרמז על מה שהיצה"ר מחלבש עצמו בחחלה במצוות כמבפ"נ, וזה ג"כ מחמת זה, כי קשה לו להסית את האדם תיכף בשעה ראשונה מהיפוך אל היפוך, וזה בחינת מה שדרז"ל על החזיר שפושט טלפיו לומר ראו שאני טהור וכו' היינו כנ"ל, וע"כ טמאה שילדה כמין טהורה וכו' אסורה, כי מאחר שמקורה היא מצד הסט"א והטומאה ע"כ לא מהני לה גם הסימני טהרה כי הם בבחי' מה שהיצה"ר מחלבש במצוות ובאמת הוא מצוה הבאה בעבירה וע"כ טהורה שילדה כמין טמאה מותרת, כי מאחר שידוע בבירור שמקורה הוא מצד הטהרה ע"כ אין משגיחין על הסימני טומאה כי מסתמא הם בבחי' גדולה עבירה לשמה וכו', ונביא שצוה לעבור על דברי תורה לפי שעה שומעין לו, וארז"ל עת לעשות לה' הפרו תורתך ועוד כיוצא בזה, וענין מה שהחיה החלב שלה מוחר ודמה אסור מבואר כבר לעיל, (שם סי' ע"ט) (סה) וע"כ העופות שהם קלי התנועה ואור החיות מאיר בהם ביותר כנ"ל על כן המינים טהורים שבהם מרובים ביותר ורק כ"ד מינים טמאים יש בהם שיש להם איזה אחיזה מתוקף הדינים שמשתלשלין מבחינת כ"ד בתי דינים כידוע, אך מאחר שיש בהם מינים טמאים ג"כ ע"כ מי שאינו מכירם בודק בסימני', כל עוף שהיא דורס ואוכל בידוע שהוא ממין טמא, מאחר שרואין בו ממדת האכזריות של חיות רעות בשביל האכילה, וכן אם קולט מן האויר ואוכל תיכף ואינו מניחו על הארץ קודם שיבלעם. מכל זה נראה שלהוט מאד אחר האכילה והוא סימן טומאה, כי הוא מסטרא דעשו כנ"ל, ובידוע שהוא דורס וטמא, ואם ידוע שאינו דורס יש ג' סימני טהרה וכו' ואעפ"כ אין לאוכלו אלא במסורת, כי חוששין שמא הוא מבחינה זו של היצה"ר שמתלבש עצמו במצוות וסימני טהרה כנ"ל: (שם סי' פ"ב), (סו) **הלכות** תולעים, וזה בחי' טומאת השמונה שרצים האמורים בתורה שהם החולד והעכבר וכו' ומובא בכתבים שהם כנגד בחינת שרשי הקליפות המעורבים בהסיגים שבשמונה מלכי אדום וכו', ולענינינו כי הם מסטרא דעשו הוא אדום שמתגבר העיקר להפריד את האדם

לקוטי הלכות

השייכים לו אז לחלקי נר"נ שלו. וע"כ מברך עליו תחלה, כי עיקר שלימות הנפשות ועלייתן ע"י הברכה. אבל ז' מינים שנשתבחה בהן ארץ ישראל ששם שורש כל הנפשות דקדושה, כי א"י הוא בחי' אמונה שהוא שורש הנפשות. וע"כ משם יצא לחם, כי כל השפעות אכילה דקדושה יוצא משם כמ"ש רבינו במאמר ואכלתם אכול ושבוע (סי' מ"ו), כי כל המאכלים הם בחי' נפשות כנ"ל, וע"כ יש להם מעלה וקדימה לברכה כנ"ל, וזה שקבעו רז"ל ברכה מיוחדת לפירות, דהיינו בפה"א או בפה"ע ולא כללו אותם בשאר דברים שברכתן שהכל, כי בפירות יש נפשות יקרות מאד, וכמו שהבנתי משיחת רבינו נ"י, וע"כ נקראים פרי כי חשיבות הנפש ומעלתה תלוי בהדעת כי עיקר גידול הנפש ויניקתה הוא מהדעת כ"ש רבינו, וכל מה שהנפש סמוכה יותר אל הדעת היא חשובה יותר, וע"כ הם נקראים פרי, כי הדעת נקרא ע"ש שהוא עושה פירות כ"ש רבינו. להורות שהם סמוכים אל הדעת, וע"כ מיחדין להם ברכה מחמת החשיבות הזאת ומזכירין בהברכה שם פרי דהיינו פרי האדמה או העץ, וכן פה"ע חשובין מפה"א ויחדו להם ברכה כי שם מלובשין נפשות יקרות ביותר בבחי' כי אדם עץ השדה, וע"כ אם בירך

מבחינת החכמה דקדושה שהיא בחינת חי"ת ועל כן לעומת זה הם ג"כ חי"ת, והחכמה דקדושה היא בחינת קדש, והם טמאים לגמרי ההיפוך מבחי' קדש, וע"כ טומאתן כעדשה, שוה בחינת מה שתחלת רשעתו של עשו ומה שביזה את הבכורה שהיא בחינת החכמה דקדושה היה בשביל נויד עדשים כמבואר בפרשה, וזה ג"כ בחי' איסור כל השרץ השורץ על הארץ והתורה קראה אותו שקץ הוא לכם וכו' כי היא ממדריגות נמוכות מאד שהם היפוך בחי' החיות דקדושה שהיא בבחי' חי"ת וגו"ן בחי' חן והידור ויופי והם משוקצים ומאוסים לכן ולא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף וכן במינים הטמאים שבמים נאמר בהם שקץ כי כולם הם מבחי' הסט"א שהוא משוקץ ומתועב בבחי' מה שארז"ל אם פגע בך מנוול זה וכו' בבחינת מה שנאמר (ירמיהו מ"ט) על אדום בזוי באדם, וע"כ הם משקצין את נפשות האוכלם, וע"כ אינם אסורים אלא תולעים השורצים במחובר שזה נקרא השורץ על הארץ משא"כ הנעשין בתלוש אינן אסורין אא"כ פירשו, כי עיקר ההבדל בין האדם לבהמה היא כי רוח האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ ועל כן היא להוטה מאד רק אחר הגשמיות והארציות ואין לה דעת ושכל, וע"כ השרצים השורצים על הארץ ממש וכל גידולם היא בסמוך לארץ ממש וע"כ הם חלושים ומעוטי החיות מאד וכמו שארז"ל כל בריה שאין לה עצם אינו מתקיימת י"ב חודש וע"כ אסורים כולם וכן בשרצי המים הנובעים במחובר או שעכ"פ הם מושכים וכו' כמבואר בשו"ע משא"כ אותם שבמים שבכלים וכן בסירות אותן שנתהוו בתלוש אינן בכלל השורץ על הארץ אא"כ פירשו שאז נאחז בהם כבר הרוח הטומאה המשוטט בארץ שהוא מבחינת הסט"א סטרא דעשו, והכלל כי אלו התולעים שנתהוו במחובר הם מבחינת הסט"א בחינת עשו שנאמר עליו זורו רשעים מרחם, וע"כ הם אסורים תיכף, אבל אותן המים או הסירות שנעקרו ממקום חיבורם בטהרה ובכשרות ולא היו בם תולעים והיו ראוים אז למאכל ישראל בלי שום בדיקה כלל ע"כ אם נתהוו בהן אח"כ תולעים מותרים כל זמן שלא פירשו כי הם בבחי' לא הביט און ביעקב הנ"ל מאחר שהם בכלל המאכל של היתר ולא נפרשו וגבדלו ממנו כלל לא חל עליהם שם איסור (ואפילו אם פירשו במקום רבותיהו עיין בשו"ע הפרטים בזה) משא"כ אם פירשו מהמשקה או מהמאכל ונחשבו לענין בפני עצמו או כבר מצאה הסט"א מקום לחול עליהם ואז אע"פ שחזרו אסורים, ומזה מובן גם כן לענין עבודת האדם איזה רמזים קצת, (שם סי' פ"ד הלכות תולעים) (סז) **סימני** חגבים, כל שיש לו ד' רגלים וד' כנפים וכנפיו חופין את רוב גופו וכו' ויש לו שני כרעים לנתר בהן, כי מכל זה מבואר שכח התנועה שלו גדול ביותר לברוח מהאויבים, וגם כנפיו חופין את רוב גופו כמגן ותריס כנ"ל, וגם כח העפיפה גדול בהם ביותר, ולא עוד אלא שיש לו כרעים לנתר ולקפוץ על גשמיות מקום הארץ, וכל אלו הם סימני טהרתו, ואף על פי כן צריך מסורת ששמו חגב שהוא מין טהור, כי הסט"א

לקוטי תפלות

טובים וארוכים, ולא ימות שום אחד מישראל קודם זמנו, רק כל אחד ואחד יזכה להאריך ימים ושנים טובים בתורה ותפילה ומעשים טובים, עד שיזכה לגלות הדרך הקדוש בעולם כפי חלקו שיש לו בהתורה הקדושה כפי שורש נשמתו, באופן שיתגלו דרכי הקדושה בעולם, ויתגלו ויאירו בעולם כל העצות העמוקות וכל הדרכים החדשים והנפלאים שהמשיכו הצדיקים בעולם מיום מתן תורה עד היום הזה, כולם יאירו על פני תבל, לדעת בארץ דרכך בכל גוים ישועתך, באופן שנזכה כולנו אנחנו וצאצאינו עד סוף כל הדורות להתקרב אליך תמיד באמת לאמתו, ולילך בדרכיך הקדושים, בדרכי הצדיקים האמתיים הגדולים והנוראים וכותם יגן עלינו לקרבינו אליך באמת מהרה, (תפלה י"ט ח"ב): (כה) וכיני להשיג באמת דרכי השמחה האמתיים, באופן שאזכה לחטוף היגון ואנחה לתוך השמחה, להסוך כל מיני עצבות ויגון ואנחה לשמחה, וכיני להתחזק ולהתגבר בשמחה גדולה תמיד, ואזכה להמשיך עלי קדושת כל העשרה מיני נגינה שהם כלליות השמחה הקדושה, ותרגילני לשמח את נפשי בכל עת על ידי ניגון של שמחה, ואגיל ואשמח בי"י בשיר והלל ורנן וזמרה וניגון, ואזכה להיות בשמחה

משחמשת ג"כ לפעמים ומחלבשת עצמה בבחי' אלו ודייקא על ידי שהיא קלת התנועה כ"כ אעפ"כ מאחר שיש בהם גם מינים טמאים ע"כ הטעות והחילוף והתמורה מצוי ביותר וצריך דייקא מסורת וע"כ הטהורי' אין צריכין שחיטה כי המיעוט יש בהם מיסוד העפר והרוב מהיסודות הדקים ביותר, (שם סי' פ"ה), (סח) **הלכות** בשר בחלב וכו'. מבואר בזוה"ק משפטים דף קכ"ה, כי ע"י בשר בחלב נותנין כח לסט"א לינק מהקדושה ח"ו וכו' עי"ש וממילא מובן כי אז יש כח להסט"א להתגבר ביותר, גם עי"ז יש לו כח ביותר **להתלבש במצוות** ולהטעות את האדם ועי"ז נפרד ונתרחק מהחכמה והשכל והחיות דקדושה שזה עיקר בחי' צלם אלהים המאיר בפני אדם בחי' חכמת אדם תאיר פניו וכמבואר בסי' נ"ז, וע"כ מבואר בזוה"ק שם שע"י בשר בחלב סר ממנו הצלם אלהים, ועיין בתיקונים תיקון י"ד מבואר שאיסור בשר בחלב הוא בבחינת לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו. ושם מבואר בתיקון יו"ד מהתיקונים האחרונים, ששור וחמור הם בחינת קליפת עשו וישמעאל שהם כלל המלכיות דסט"א כנ"ל, וזה שנסמך איסור בשר בחלב בפרשת משפטים ובפ' יתרו למצוות ביכורים, שמצוה זו היא מצד בחי' קדושת החכמה והשכל דקדושה שהוא בחי' בכורה וכמובן גם בתיקון י"ד הנ"ל, ובפרש' ראה נסמכה מצוה זו למצוות עשר תעשר שהיא מבחי' מלכות כידוע, כי ע"י בב"ח פוגמין בבחי' המשכת התיקונים הנ"ל, וע"כ כשקטרגו המלאכים על קבלת התורה שעל ידה זוכין לבחי' התיקונים הנ"ל, השיב להם הקב"ה והלא אכלתם בשר בחלב אצל אברהם, היינו כנ"ל, כי ע"ז פוגמין בבחי' המשכת התיקונים הנ"ל, וע"כ הקפידה התורה לענין בב"ח רק בבשר בהמה דייקא, שבה עיקר אחיזת הרוח שטות שהוא מבחי' עשו רק שמבררין אותה ע"י שחיטה וכו' כנ"ל, וע"כ צריכה שחיטת שני הסימנים ודמה אינה טעון כיסוי והחלב שלה אסור כנ"ל, משא"כ בבשר חיה שמאיר בה אור החיות דקדושה ביותר ע"כ החלב שלה מותר ודמה טעון כיסוי, וכל שכן עוף שאין צריך רק שחיטת סימן אחד כנ"ל ע"כ אין בהם מה"ת איסור בשר בחלב, אבל אעפ"כ אסורין ג"כ מדרבנן, וע"כ הוציאה התורה הק' איסור זה בלשון לא תבשל גדי בחלב אמו אע"פ שגדי כולל כל הבהמות וזה מחמת שבגדי יש בחי' אחיזה יתירה לבחי' עשו איש שעיר, ועל כן נאמר אצל יעקב ואת עורות גדיי העיזים הלבישה על ידיו וכו' ונאמר אח"כ ולא הוכירו כי היו ידיו כידי עשו אחיו שעירות, ועיין בזוה"ק מה שביאר בענין הגדיי עיזים, מה שאעפ"כ מותרות לאכילת ישראל, ועל כן רמזה התורה שמחמת שבבשר בהמה שהיא בחי' גדי יש אחיזה לבחי' עשו ביותר רק שישראל מתקנים אותו ע"י מצוות שחיטה וניקור ומליחה וע"כ אם יבשל אותו בחלב בהמה שנמשך ונתברר מדמה בבחי' דם נעכר ונעשה הלב ונתברר כ"כ מעצמו בכח העליון הבא עליו מלמעלה ששרשו מבחי' הלובן העליון בחי' חכמה ומחשבה אשר על ידה כל הבירורים דקדושה בבחינת כולהו במחשבה איתבריו ומשם נמתק

לקוטי הלכות

על פירות העץ בופה"א יצא. כי אותו המעלה שיש לפירות האדמה יש להם ג"כ רק שהם חשובין יותר כנ"ל, אבל להיפך לא יצא, כי ברכת העץ אינו שייך כלל לפרי האדמה כי אין להם אותו המעלה כנ"ל, ועל כולם אם אמר שהכל יצא, כי שהכל כולל כולם בבחי' שהכל נהיה בדברו, כי מהדיבור יוצאין הנפשות בבחי' נפשי יצאה בדברו; וזה שכתוב בש"ע כמה דינים שיש כמה דברים שאין מברכין עליהם רק בפה"א אע"פ שגדלים על העץ ע"ש כי באמת מה שתיקנו ברכה מיוחדת על פרי העץ הוא רק מחמת חשיבותו כנ"ל, כי באמת לא תיקנו ברכה פרטיות על כל דבר ודבר רק כשאינם עיקר הפרי אין להם אותו המעלה ע"כ מחמת חשיבות הנ"ל יחדו להם ברכה, וע"כ אין מברכין עליהן רק בפה"א, וכן כמה דברים שעדיין לא נגמר בישול הפירות אין מברכין עליהם ג"כ רק בפה"א, כי כשלא נגמר בישולם עדיין לא נשלם הנפש שיש שם כמ"ש רבינו בזה, וע"כ אין להם חשיבות וכנ"ל: וע"כ אין מברכין על הטפל כלל רק על העיקר, כי הכל הולך אחר כוונת האדם ודעתו, ומאחר שזה עיקר אצלו בודאי הוא שלימות נפשו, וע"כ מברך עליו ופוטר את הטפל אפילו אם הוא לחם, כי

אדמימות הדם שנאחז בו סטרא דעשו הוא אדום עד שנתהפך ללובן בחי' לבנונית החלב עד שהותר לאכילה ישראל בלי שום תיקון כלל, וזה בחינת (משלי כ"ז) ודי חלב עזים ללחמך וחיים לנערותיך כי היא מבחינת חכמה וחיים כנ"ל, ע"כ אם יבשל בו בשר בהמה שנאחז בו הרבה מסטרא דעשו על ידי זה יתן לו מקום להתגבר ביותר ח"ו, וע"כ הקפידה התורה דייקא בדרך בישול כי על ידי הבישול נתערבין הטעמים של זה בזה עד שנכללין יחד ממש והיו לאחדים ועי"ז יש לו כח ליניק ולהתגבר ביותר וע"כ הבישול בעצמו ג"כ אסור, וכן חמור איסורו כ"כ עד שנאסר אפילו בהנאה כי רק אפילו ההנאה לבד שיקבל האדם מזה יפגום בנפשו מאד כי עי"ז יתאחז בו מסטרא דעשו שאסור בהנאה לגמרי כי כל טובתן של רשעים רעה הוא אצל הצדיקים וכמובן גם בענין יעקב אבינו ע"ה כשאמר לו עשו אציגה נא וכו', וע"כ אינו נהג אלא בבשר בהמה טהורה בחלב טהורה ששניהם הקתר, ואפילו בשר נבלה או חלב אעפ"כ על כל פנים הם ממין היתר, אבל אם חבשר או החלב ממין טמא אז אין בו איסור בשר בחלב לענין בישול והנאה מאחר שאסור ממילא מתחלת ברייתו שוב אין מקום להסט"א לינק מהקדושה עי"ז, וע"כ דגים וחגבים שאינם צריכין שחיטה כלל מותרין בחלב אפילו מדרבנן, אך אע"פ שמן התורה אינו אסור אלא דרך בישול ודייקא בשר בהמה בחלב בהמה, אעפ"כ אסרו חז"ל אפילו רק להעלות על השולחן גבינה עם בשר אפילו בשר חיה ועוף כי שמא יבא לאכלם כאחד ויתן מקום להסט"א להתאחז, ולא עוד אלא אפילו אכל כבר בשר לא יאכל גבינה אחריו וכו' כמבואר בשו"ע, כי מאחר שיש בו איזה אחיזה להסט"א ע"כ יש לחוש גם למה שיאכל אחריו מחמת שמושך טעמו ביותר או שמא יהיה נשאר בין שיניו, משא"כ אם אכל הגבינה תחלה אין לחוש למה שיאכל אח"כ בשר ובלבד על ידי קינוח והדחה ועיין בשו"ע. וע"כ אין בשר בחלב נוהג מה"ת בחלב שחוטה או מתה, כי ארז"ל (בכורות דף ו' ע"ב) לענין היתר חלב דחידוש הוא מחמת שדומה לאבר מן החי והתורה התירתו על כן יש לומר שדייקא בחלב מבהמה חיה שהיתירה גופה חידוש הוא ע"כ אם יבשל בה בשר נתעורר הסט"א לינק מזה כנ"ל, משא"כ בחלב שחוטה שאין בהיתירה חידוש כל כך וכן בחלב מתה שיצאה מאיסור אבר מן החי ואף שאסורה גם עכשיו משום נבלה הלא היא אסורה באמת ואין מקום להסט"א לינק מזה, וגם להסוברים דבחלב נבלה אין בה איסור נבלה מן התורה יש לומר דסבירה להו דאעפ"כ סקע ממנה איסור אבר מן החי ועפ"כ אין בה חידוש כ"כ מאחר שהיא חלב מתה (ועיין בזה בפוסקים) אבל אף על פי כן גם בחלב שחוטה אסור מדרבנן ועיין בסי' צ' מדין כחל, (שם סי' פ"ז), (סט) וע"כ אמרינן ריחא לאו מילתא לענין דיעבד כי עיקר אחיזת הסט"א והכסילות הוא רק מצד הגשמיות והגופניות, אבל ע"י ריח שהוא דבר רוחני אין כח לאסור אם לא שאחד מהם הוא דבר חריף שאז יש כח להאיסור להתגבר ע"י בחי' החריפות כנ"ל, (שם סי' ק"ח),

לקוטי תפלות

תמיד, ועל ידי זה יהיה נמשך עלי רוח חיים דקדושה לתוך כל העשרה מיני דפיקין שבקרבי, ועל ידי זה תשמרני ותצילני מכל מיני חולאים ומכאובים ומיחושים בגשמיות ורוחניות אשר כולם באים על ידי מרה שחורה ועצבות חס ושלום, ותרפאני אותי ואת עמך ישראל, ותחלימני ותחייני על ידי שמחה וחדוה שתמשיך עלי תמיד, אשר משם כל הרפואות של כל מיני חולאים שבעולם, כי **שמחה** היא עיקר **חיות** האדם, רפאינו י"י ונרפא הושיענו ונוושעה כי תהלתינו אתה, והעלה ארוכה ומרפא לכל תחלואינו ולכל מכאובינו ולכל מכותינו, רפואת הנפש ורפואת הגוף, ואתחזק בשמחה גדולה בכל עת בכל מיני דרכים ונתיבות ועצות ותחבולות שאפשר לשמח את הלב על ידם, הן על ידי הנקודות טובות שאני מוצא בעצמי עדיין, הן על ידי מילי דשטותא, לשנות את טעמי ולעשות עצמי כשוטה ולהרגיל עצמי במילי דבדיחותא כדי לבא לשמחה שהיא עיקר הקדושה ועיקר **חיות** האדם, מלא רחמים, בורא רפואות אדון הנפלאות, חדוות **ישועות יעקב**, תן שמחה בלבי, כי אתה יודע תעלומות לב, ואתה יודע בכמה דרכים ובכמה תחבולות מתגבר הבעל דבר וחיילותיו עלינו בכל עת להמשיך עצבות חס

(ע) וע"כ צריכין ליזהר מלאכול דבר שיש בו חשש סכנה, כי האכילה וכיוצא צריכה להיות מצד החכמה דקדושה שהיא בחי' חיים ולא מדבר שיש בו חשש סכנה בחי' עשו שאמר הנה אנכי הולך למות כי היה תמיד במקום סכנה מחיות רעות וכיוצא כמו שפירשו המפרשים ז"ל, ועל כן אסור ג"כ לאכול דבר מאוס וכו', כי הוא מבחי' אחיזת הסט"א שהוא משוקץ ונמאס כנ"ל היפוך מבחינת הקדושה שהיא בבחינת חן ותשיבות כמבפ"נ (שם סימן קט"ז), עי' לעיל סי' ד' סעי' ט"ו ט"ז השייכים גם לכאן, (עא) הלכות עבודה זרה, כי עיקר שורש כל הע"ז הוא מהיצר הרע שהוא בעצמו בחי' ע"ז כ"ש לא יהיה בך אל זר וכמו שדרז"ל וכן ארז"ל כך דרכו וכו' היום אומר לו וכו' ולמחר אומר לו לך עבוד ע"ז והוא עיקר הטומאה בחי' החיסון ממש מבחי' הקדושה כי הוא עיקר הסט"א והוא בחינת קיא צואה ממש כי אין שם כלל מבחינת הארת השכל דקדושה בחינת וכבודי לאחר לא אתן וכמבואר במ"א וע"כ נקראים אלילים כי הם בחי' כלא ממש וכלאו כלום היפוך מבחי' החכמה דקדושה שהיא בחי' יש מאין כידוע, וע"כ אסורה הע"ז בהנאה כי כל הנאות האדם וקורת רוחו הוא בחי' ניצוץ מבחי' חלקי החיות שלו אבל ע"ז שהיא עיקר סטרא דמותא אסור לישראל לקבל ממנה שום הנאה ואיזה בחי' חיות כלל כי חיות כזה מר ממות ר"ל, וזה בחי' אסורה בהנאה היא ותשמישיה ונויה ותקדובתה וכו', וע"כ תשמישיה ונויה אע"פ שמועיל להם ביטול אעפ"כ אסורין לדבר מצוה משום דמאיסה, כי במצוה וקדושה שם עיקר היופי וההידור והחן דקדושה, אבל הסט"א בחי' ע"ז ותשמישיה אפילו אחר שנתבטלו אעפ"כ נמאסין לעשות עמהם דבר מצוה וקדושה, (שם סי' קל"ט): (עב) וע"כ אסורין כל הנאות הבאות ממנה וכו' ואסור לשמוע בקול השיר שלה וכן להסתכל בנויה ולהריח בריח שלה, כי כל זה תלוי במוח שבו מקור כל החושים של שמע וראיה וריח, וע"כ יפגום ע"ז מאד בבחי' המוח והשכל דקדושה, ועל כן אם אינו מחכוין מותר, מאחר שנעשה ממילא בלי כונה ודעת רק באופן דלא הוי פסיק רישא וכו' כמבואר בש"ע, (שם סי' קמ"ב), (עג) וע"כ אסור לישא וליתן עמהם ביום חגם וכו' וכן עוד כמה הלכות המבוארים בסימנים אלו ולהלן והכל בכדי שלא יהיה לנו שום חלק בשמחתם ועבודתם ושלא ליתן להם שום כח ושום אחיזה כלל, (שם סי' קמ"ח) (עד) על כל עבירות שבתורה וכו' יעבור ואל יהרוג וכו', כי נשמת ישראל וחיותם הק' נמשך ממקור החכמה העליונה שמשם שורש כל התורה, וע"כ פיקוח נפש אחת מישראל דוחה שבת וכן כל המצוות, אך אם העכו"ם מכוין להעבירו על דת אז אם הוא בפני עשרה מישראל ע"כ אם ישמע להעכו"ם יש חילול השם בדבר ונמצא ממילא פוגם מאד בשורש חיותו כי כל מה שברא הקב"ה לא ברא אלא לכבודו, והכבוד הוא בחי' חכמה כידוע ע"כ אפילו על ערקתא דמסאני שישראל נהגין כדי שיהיה הפרש ביניהם לבין העכו"ם יהרג ואל יעבור, וכן על ע"ז וג"ע ושד"ם אפי' בצינעה ואין העכו"ם מכוין

לקוטי הלכות

אף שהלחם חשוב מאד בכל מקום והוא בחי' דעת כנ"ל אעפ"כ מאחר שעתה אינו חפץ בלחם כלל רק לאכול אותו העיקר בעיניו, והלחם אינו אוכל כ"א לטפל, בוודאי בשעה זו צריך לשלימות נפשו אותו העיקר דייקא לפי חלקי נר"נ שיש לו אז, וע"כ מברך עליו ופוטר את הטפל כנ"ל: ומחמת שעיקר שלימות הנפשות ועלייתן ע"י הדעת, ע"כ הולכים אחר דעת האדם, דהיינו אם הי' דעתו על הפירות אף שלא הי' לפניו אין צריך לברך עליהם. וכן להיפך, כי העיקר עלייתם ותיקונם תלוי בדעת האדם כנ"ל: וע"כ צריך לנהוג כבוד באוכלין, כי במקום שמלובשים נפשות צריך לנהוג בהם כבוד כדי שיתאוו הנפשות לצאת כי שרשם הוא הכבוד, וכ"ש אדמו"ר במאמר דרשו וכו' סי' ל"ז המובא בה' ביה"כ ע"ש: (בה"פ הל"א): (כח) ע"י צדקה מעלין הנפש וכו' כנ"ל, כי עני חשוב כמת מאחר שאין לו ממון להחיות נפשו, כי הממון דקדושה הוא שורש הנפש כנ"ל, נמצא כשנותן מממונו צדקה לעני הוא מחי' ומקיים נפשו כשארז"ל כל המקיים נפש אחת מישראל וכו' כי הממון הוא הנפש כנ"ל, וע"כ ע"י הממון שנותן לעני ע"ז נתעלה הנפש והשכל בבחי' אשרי משכיל אל דל, כי אין עני אלא מן הדעת,

אלא להנאתו יהרג ואל יעבור כי על ש"ד סברא הוא מאי חזית וכו' דילמא דמא דחברך סמיק טפי כי אולי חיותו של חבירו נמשך עוד מבחי' גבוה ביותר, וכן ע"י ע"ז ח"ו פוגם בוודאי בכל שורש חיותו כי הוא ככופר בכל התורה כולה, וכן הפגם של ג"ע גדול מאד ופוגם בכל חיותו וכפוגם בכל התורה כולה וגורם בחי' פירוד ח"ו ביחוד הק' ומשפיע כח וחיות לסט"א ח"ו ע"כ יהרג ואל יעבור ועי"ז נעשה תיקון גדול למעלה כידוע, ומעלה בזה ניצוצות הק' הרבה ובחי' החיות דקדושה המלובש בסטרא דמותא ג"כ ואז יתפרדו כל פועלי און ובלע המות לנצח וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק, (שם סי' קנ"ז), (עה) **וע"כ** אסור לרפאות את העכו"ם ולהצילו מן המיתה, מאחר שהם בעצמם בבחינת סטרא דמותא אבל אף על פי כן אין מצוה להורגם כי מסתמא יש גם בהם איזה צורך להעולם בשביל קיום הבְחירה, אבל המינים והאפיקורסים והמוסרים ועוברי עבירות להכעיס מצוה לסבב מיתתם, כי מאחר שעוקרים עצמם מקדושת ישראל הדבקים במקור החיים דקדושה וירדו ברשעתם לתכלית שפלות מדריגת בחי' סטרא דמותא ע"כ מצוה לבערם מן העולם בכדי שלא תתגבר ביותר בחי' סטרא דמותא בעולם ר"ל, וע"כ העובר עבירה רק לתיאבון כי לא יכול להתגבר על יצרו אסור לעמד על דמו ומצוה להצילו כי הוא דבוק עדיין בקדושת ישראל ובבחי' החיים דקדושה רק שלא יכול להתגבר על יצרו ולכבוש את בחירתו ובוודאי יקבל ענשו אבל אעפ"כ גם בשעת העבירה יש לו צער מזה שבא לידי מדה זו ויודע כי מרה תהיה באחרונה ואולי יזכה עוד לחרטה באמת ולתשובה שלימה וכ"ש (קהלת ט') כי מי אשר יחובר אל כל החיים יש בטחון ופירש רש"י אפילו הוא רשע ונתחבר לרשעים וכו' יש בטחון שמא ישוב לפני מותו, היינו כנ"ל, ובזה מבואר שם כל ענין הפסוק כי לכלב חי טוב מן האריה המת כי החיים יודעים שימותו והמתים אינם יודעים מאומה, היינו כי כל זמן שלא עקר את עצמו מן החיים דקדושה לגמרי אע"פ שלא יכול להתגבר על יצרו אעפ"כ היה לו צער מזה כי יודע שעומד למיתה וליתן דין וחשבון על כל דבר ע"כ הוא בבחי' הכלב החי שהוא במדריגה פחותה ושפלה מאד, כמובן במה שארז"ל מהו לסרוסי כלבא, ואעפ"כ הוא טוב מן האריה המת, היינו ממי שעוקר את עצמו מן החיים דקדושה לגמרי והוא מין או בעל עבירות להכעיס שאז אע"פ שהוא חי ומתגבר ומצליח מאד אעפ"כ הוא בבחי' אריה המת ומצוה לבערו מן העולם שלא יבאיש את הארץ אבל אם אינו עובר רק לתיאבון ולא להכעיס שיודע שימות ומתיירא מזה אז הוא עדיין בכלל התחברות אל כל החיים ויש לו תקוה ובטחון לשוב בתשובה ומצוה להצילו ולהחיותו כנ"ל, (שם סי' קנ"ח), (עו) **ענין** איסור רבית, כי ע"י שמלוין לעני או אף לעשיר כשצריך ללוות שזה בעצמו בחי' עניות כל זה נמשך בשרשו מבחי' העניו' של בחי' מלכות דקדושה שהיא בבחי' מסכן וחכם כנ"ל ובאתערותא דלתתא איתער לעילא ועל כן ע"י צדקה וגמ"ח עי"ז נמשך ומאיר הארת בחי' החכמה העליונה (ששם שורש בחינת העשירות כשארז"ל כיון שנתחכם נתעשר וכו') על בחי' המלכות דקדושה ואז הוא עולה מבחי' עניות ונעשה אור הלבנה כאור החמה שזה בחי' חן

לקוטי תפלות

ושלום עלינו, והוא בתחבולותיו ערום יערים הוא ומרמה אותנו, **ומתלבש עצמו במצות**, עד שנדמה לנו שיש לנו עצבות מעוונותינו, ובאמת בכל זה הוא סורש רשת לרגלינו, כי כבר למדתנו שעל זה צריכין לייחד שעה אחת ביום לשבר לבינו ולפרש שיחתינו לסניך על כל מה שעבר עלינו, אבל כל היום כולו צריכין להתחזק בשמחה ולהכרית עצמינו בכל כוחותינו לבא לשמחה גדולה שהוא עיקר קדושת ישראל. ע"כ רחם עלינו למען שמך והודיענו אורחות **חיים** שנזכה להבין ולהשיג הדרכים והנתיבות והשבילים והעצות האמיתיות איך לבוא לשמחה תמיד. ותעשה את אשר בחוקיך אלך ואת מצותיך אשמור בשמחה ובטוב לבב מרוב כל. עד שאזכה לשמחה של עתיד. ואזכה לראות בשמחת המחול שתעשה לצדיקים לעתיד לבוא. וכל אחד יהיה מראה באצבעו ויאמר זה ה' כמו שכתוב ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו. (תפלח כ"א ח"ב):

כנ"ל, וע"כ נקרא הלואה כזו בלשון חכמים בשם הלואת חן וכן בלשון הכתוב טוב איש חונן ומלוה, וזה וכי ימוך אחיך וכו' והחזקת בו וכו' וחי עמך, ועיקר החיות מבחינת החכמה תחיה וכו' כנ"ל, וזה אל תקח מאתו נשך ותרמית, כי על ידי זה אדרבא הוא מושך ויונק החיות של חמצית הדם שלו, ונחגדל ע"י עניותו ביותר, וזה ויראת מאלהיך בחי' מוראה של מלכות, וחי אחיך עמך בחי' החכמה תחיה, וזה שסיים אני ה' אלהיכם דרז"ל שבמצוה זו מקבל על עצמו עול מלכות שמים, אם לאו להיפוך ח"ו היינו כנ"ל, וזה שאמז"ל על המלוה ברבית כאלו כופר בתחיית המתים, ששרשה מבחי' החכמה תחיה, וביציאת מצרים, שהוא בחי' עליית המלכות כידוע, וזה לנכרי תשיך כי ע"י מוציא ממנו ניצוצי בחינת דקדושה שנפלו לשם, אבל לאחיך לא תשיך, על כן המלוה ברבית כאלו כופר באלהי ישראל כשארז"ל, מאחר שפוגם בבחי' התיקונים שצריך איש הישראלי לדבק בהם בכדי להתקרב אליו ית' ולהכיר אותו ית' ע"י כנ"ל, וע"כ אסור גם רבית מוקדמת ומאוחרת, כי ע"י רבית פוגם בבחינת חכמה ומלכות שהם בחינת אחור וקדם כידוע, וע"כ גם רבית דברים, אסורים, כי הדיבור כלול גם כן משני הבחינות הנ"ל, וזה שאמרו רז"ל (בבא מציעא דף ס"א) הקשו מלוי ברבית לשופכי דמים כי לא די שאינו ממשיך חיות להלוה בבחי' וחי אחיך עמך אדרבא יונק ממנו תמצית חיותו ביותר ע"י הרבית, וזה שארז"ל (שם דף ע"א) בא וראה סמיות עינים של מלוי ברבית, סמיות עינים דייקא, היפוך מה שצריכין להסתכל בעינא פקיחא על השכל והחכמה דקדושה, וזה אדם קורא לחבירו רשע יורד עמו לחייו, כי רשע הוא מסטרא דמותא היפוך בחי' החיים דקדושה, וזה מביא עדים וכו' וכותב וחותם פלוני כפר באלהי ישראל היינו כנ"ל, וזה שאמרו (שם דף ע"ה) ולא עוד אלא שמשימין משה רביגו חכם וחורתו אמת וכו', היינו שפוגמין בבחי' משה שהוא בחי' שמש בחי' הדעת והחכמה דקדושה ופוגמין בבחי' התורה שעל ידה נותנין כח להמלכות דקדושה עד שנעשה בחי' אור הלבנה כאור החמה כנ"ל, ועל כן ארז"ל (במ"ר פ' משפטים) כל מי שנוטל רבית מעלה עליו הכתוב כאלו עשה כל הרעות והעבירות שבעולם וכו' והקב"ה אומר עד עכשיו הוא חי, היינו כנ"ל, כי פוגם בזה בכלל תיקוני התורה הק' שעל ידה זוכין לחיות דקדושה, ומי שמלוה בלא רבית כאלו עשה כל המצוות כי זה בחינת כלל כל מצוות התורה הקדושה להמשיך על ידם בחינת התיקונים הנ"ל, ועל כן ארז"ל שקולה צדקה כנגד כל התורה והמצוות וג"ח גדולה מן הצדקה, עיין שם עוד במדרש הנ"ל וחבין לענינינו, (שם סי' קנ"ט), (עז) שלא לכשף וכו' כי אנחנו צריכין לקשור עצמינו רק אל אור השכל דק' (עי' לעיל סי' שאחר סעי' יו"ד סעי' י"א ולהלן סי' ס"ה סעי' ג') וזה בחי' איסור דורש אל המתים, כי מדבק א"ע ע"י לבחי' סטרא דמותא היפוך בחי' החיים דקדושה, וזה בחי' בעד החיים אל המתים וזה שמובא בזוה"ק שאני הני דאיקרון חיים, וע"כ אסור להתרפאות

לקוטי הלכות

כי הכל אחד, כי מאחר שאין לו ממון שהוא בחי' נפש בחי' שכל כנ"ל, ע"כ הוא עני מן הדעת ג"כ בבחי' חכמת המסכן בזויה, וע"י שנותנין לו ממון נתעלה הנפש והשכל וכו', וע"י נתעלה נפשו של הנותן ג"כ כי כל המרחם על הבריות מרחמין עליו וכו', ונמשך עליו רחמנות וחסד שהוא בחי' התעלות הנפש וכו' כנ"ל, וע"כ ע"י צדקה הוא התעלות הנפש וכו' כנ"ל כי הממון הוא שורש הנפש כנ"ל: (בה"פ הל"ג): (כט) עיקר שלימות הדעת הוא מתוך הגוף כנ"ל בבחי' כיתרון האור מן החושך וכו', כי הדעת בשרשו הוא בבחי' אין לו שיעור כי הדעת שהוא התורה הוא אחדותו ית' שהוא בחי' אין סוף, רק שהש"י ברחמיו צמצם את אור התורה באותיות וכו' ושיעורים, כדי שנוכל לקבל את התורה בעוד שאנו מלובשים בתוך הגוף. וע"י שהתורה שהוא הדעת והנפש מלובש בגוף שהוא בחי' שיעורים ומדות ע"י יש וכרון ושכחה וכו', כי עיקר אחיות הס"א בבחי' צמצום ושיעור בבחי' גוף, אבל באמת זה עיקר שלימות הדעת כשמשיגין הדעת שהוא הנפש בחי' זכרון מתוך הגוף והשכחה כנ"ל, שבשביל זה ברא השי"ת את העולם כדי שנדע ונשיג אותו ית' מתוך הגוף שזה עיקר כבודו ית' בבחי' ואביט

בד"ת אם לא משום פיקו"נ וכו' (שם סי' קע"ט), (עח) **וע"כ** אסור כחובת קעקע וקריחה על מת או לע"ז, כי זה מחוקות העכו"ם הדבוקים בסטרא דמותא בחי' ימותו ולא בחכמה ע"כ רושמין בגופם לשם זכרון המתים או הע"ז, אבל ישראל הדבוקים באלהים חיים עד שגם במיתתן קרוים חיים ע"כ אסור להם כל זה, וזה בנים אתם וכו' לא תתגודדו וכו' כי מיתתם הוא רק כמו מי ששולח המלך אחר בנו לחזור לביתו לשלום להשתעשע עמו וכו' וכמו שדרשו רז"ל על זה (שם סי' ק"ם), (עט) **הלכות** נדה, וע"כ טומאת נדה הוא בבחי' נגע כנ"ל כי נגע הוא הוא בבחי' ההיפוך מענג שהוא בחי' חכמה דקדושה כידוע, וע"כ בני נדה מצורעים כמו שארז"ל, ומחמת שעיקר אחיזת היצה"ר הוא רק בהשבע מדות בבחי' כי שבע יפול צדיק וקם כידוע כי בבחי' המוחין שהם למעלה מן המדות אין לו שום אחיזה כלל, כי אין אדם עובר עבירה אא"כ נסתלקין המוחין ממנו ונכנס בו שגעון ורוח שטות, וע"כ שבעת ימים תהיה בנדתה, ומדין תורה יש חילוקי דינים הרבה בין נדה לזבה והכל מבואר ע"פ הנ"ל אך אין כאן מקום לבאר בזה וכבר אמרו רז"ל בנות ישראל החמירו על עצמן שאפי' רואות טפת דם כחרדל יושבת עליהם ז' נקיים, כי כך דרכו של היצה"ר היום אומר לו עשה כך וכו', וכמו שארז"ל וע"כ צריך ליזהר ממנו ולסדר עצמו מטומאתו אפילו בבל שהוא, וזה בחי' הז' נקיים לטהר כל המדות שהם בחי' שבעת ימים שלא יהיה בהם שום אחיזת הרע כלל בפרט מי שכבר נכשל באחיזת היצה"ר אפילו בכל שהוא צריך לדקדק ביותר על עצמו ולהתחרט מאד ולשוב בתשובה על העבר וליזהר בנפשו מאד על להבא שלא ליתן מקום לאחיזת היצר בשום מדה ממדותיו אפילו בכל שהוא רק כולם יהיו נקיים וטהורים ואת"כ יטבול עצמו במים טהורים שיש בהם ארבעים סאה שכל גופו עולה בהם היינו שיבטל כל גשמיות גופו רק לבחי' מימי התורה הקדושה שהם בחי' ארבעים סאה שכל סאה הוא ששה קבים וכן כל קב הוא ארבעה רביעים שזה בחי' ארבעים יום של מתן תורה וכל יום הוא של כ"ד שעות שזה בחי' ארבעים סאה הנ"ל, גם המים הם בחי' מימי הדעת דקדושה בחי' השכל העליון הנ"ל שעי"ז גמר טהרתו כי התורה הק' והשכל דק' מאירין לו בכל דרכיו עד שזוכה להתקרב להשי"ת ע"י כל דבר שבעולם אפילו ע"י דברים גופניים שזה בחי' מים שכל גופו עולה בהם כנ"ל, (שם סי' קפ"ג), (פ) **הלכות** נדרים, כי כשרואה אדם שיצרו תקפו וכו' אזי מצוה לישבע ולנדור כדי לזרז עצמו וכו' כי ארז"ל הנודר כאלו הוא נודר בחיי המלך שזה בחי' חכמה בחי' החכמה תחיה כנ"ל, (עיי' לעיל סי' ח' סעי' י"ט ולהלן סי' ט"ז סעי' ב' וסי' י"ט סעי' קי"ב, וסי' כ"ה סעי' צ"ד וסי' כ"ו סעי' פ"ג) (שם סי' ר"ג) (פא) **הלכות** כיבוד אב ואם, עיין זוהר ויקרא דף י"ב כתיב כבד את אביך ואת אמך וכתיב במעשה בראשית יהי מאורות וכו' אלין מאורות דא הוא אביך ואמך אביך דא שמשא אמך דא סיהרא ואין שמשא אלא קוב"ה וכו' ולית סיהרא אלא כנסת ישראל

לקוטי הלכות

תהלה מגושי עפר מקרוצי חומר וכו' בידוע, וע"כ שיעור אכילה בכזית, כי עיקר האכילה דהיינו השביעה היא מבחי' הנפש המלובש שם שהוא החיות שבתוך הדבר שאוכל, וכל זמן שלא אכל כזית אינו נקרא בשם אכילה כלל, כי עיקר הנפש הוא רק כשהוא בבחי' זית שמן, דהיינו שנמשך הנפש והדעת לבחי' שיעור ומדה עד שבא לבחי' זכרון ושכחה שזה בחי' זית שמן, ואז הוא עיקר שלימות הנפש והדעת, ואז כשיש בהאכילה שיעור בכזית אז יש כח להנפש המלובש להשביע את האדם כשאוכל בקדושה וזוכה להעלות את הנפש והזכרון ולהכניע את הגוף והשכחה וכו' כנ"ל: וע"כ עיקר הזכרון של שבת מאחד בשבת בחי' זכריתו מאחד בשבת הוא רק ע"י האכילה כשרז"ל זכריהו מאחד בשבת כמו שמאי הזקן שהי' אוכל כל ימיו לכבוד שבת וכו'! וזה עיקר כבוד שבת שעיקר כבוד שבת ע"י אכילת שבת כמובא במ"א, כי ע"י האכילה מעלין הנפש וכו' כנ"ל, וע"כ מצוה גדולה לאכול בשבת, וזה עיקר כבוד שבת, כי שבת שהוא בחי' נפש בחי' תורה וכו' אז מעלין הנפש ע"י האכילה וכו': (שם): (ל) וזה בחי' חלום פרעה. שבע שני השבע, ושבע שני הרעב, ושבע שני הרעב בלעו את שבע שני השבע וכו' ועיקר

וכו', מבואר לעניינו כי אדם לא נברא אלא לכבודו ית' היינו להכיר ולידע אותו ית' ולדתקרב אליו ית' וזה זוכין ע"י בחי' אור השכל שהוא בחי' שמש ובחי' אב בחכמה וע"י בחי' מלכות בחינת כנסת ישראל בחינת אם ובחי' לבנה, וע"כ צריך לכבד בגשמיות ג"כ את אביו ואת אמו שבא על ידם לעוה"ז ומסתמא מאת ה' צבאות היתה זאת כי נשמתו צריכה לבא לזה העולם על ידם דייקא ושיזכה ע"י לבא לתכליתו הנצחי להתקרב אליו ית', וגם יש להם חלק בענין המשכת המוחין שלו כי מוח הבן ממוח האב וכמובן מזה בכתבים ג"כ וע"כ צריך לכבדם בבחי' כבוד חכמים ינחלו (שם סי' ר"מ) (פב) **הלכות** כבוד רבו ותלמידי חכמים, וע"כ אסור לתלמיד להורות הלכה בפני רבו, כי הרב והתלמיד הם בחי' חמה ולבנה כמבואר במ"א ולבנה היא בבחי' דלית לה מגרמה כלום כ"א מה שמקבלת מאור החמה בחי' חכמה עליונה בחי' הרב וע"כ אין לו להורות הלכה לפניו כי זה מורה כאלו יש לו איזה כח ואור בפני עצמו שלא ע"י רבו שהוא כנגדו בבחי' חמה בחי' חכמה וע"כ חייב מיתה ע"י שנפרד בזה מחכמת רבו שזה בחי' ימותו ולא בחכמה, (עי' לעיל סי' ד' סעיף י"ג השייך גם לכאן ע"ש היטב היטב) (שם סי' רמ"ב), (פג) **הלכות** מלמדים וח"ת מ"ע על האיש ללמד את בנו תורה וכו' (עי' לעיל סי' ה' סעיף י"ג) וע"כ חייב אדם בח"ת כל ימי חייו עד יום מותו. כי מאחר שעיקר החיות דקדושה הוא מבחי' אור התכמה דקדושה זוכין לזה וכו' על ידי עסק התורה, וע"כ בין עני ובין עשיר וכו' (עיין לעיל כנ"ל) (שם סי' רמ"ה), (פד) **הלכות** צדקה, מבואר כבר לעיל שהצדקה היא ג"כ המשכת התיקונים הנ"ל (עי' לעיל סי' ח' סעיף י"ב) וע"כ כל המעלים עיניו ממנה כאלו עובד ע"ז כי זה מבחינת הסט"א סטרא דמותא ר"ל, וע"כ צדקה תציל ממות ומוספת חיים ואריכות ימים ומעשרת, כי החכמה היא עיקר החיים וכו' וע"כ יש בצדקה חי"ת מעלות זו למעלה מזו כמבואר (בש"ע יו"ד סימן רמ"ט) וזה כנגד אור החכמה הנ"ל שהיא בבחי' חי"ת כמבואר במאמר הנ"ל בפנים, וע"כ טוב ליתן פרוטה לעני קודם התפלה שעי"ז התפלה מקובלת כמובן בפנים, וע"כ גבאי צדקה שיש בידם מעות צדקה ישיאו בהם בתולות עניות וכו' כי על ידי צדקה זו ניכר ונראה ביותר התיקון והיחוד הקדוש הנ"ל שנעשה ע"י צדקה, ועל כן פוסקין צדקה עבור המתים ומהני לנשמתם כי ע"י התיקון שממשיך ע"י הצדקה לבחי' מלכות דקדושה עד שמעלה אותה מבחי' אחיזת סטרא דמותא בבחי' רגליה יורדת מות (ועיין גם במאמר ויבן סימן ס"ז) עי"ז נמשך תיקון גם לנשמות המתים ובפרט לאלו המתים שפוסקין צדקה בעבורם, ואם בשביל רשע אינו מועיל כמבואר בשו"ע כי הרשעים גמורים הם מבחי' הסט"א שזה בחי' מה שאסור ללמוד תורה לתלמיד שאינו הגון כנ"ל, וע"כ אין ליתן צדקה למי שעבר במויד על אחת מכל המצוות האמורות בתורה כמבואר בסי' רנ"א, (שם סי' רמ"ז), (פה) **הלכות** מילה, כי הערלה מרמז לבחי'

לקוטי הלכות

הגלות הוא מה שגלו מארץ ישראל אשר שם חיינו ואורך ימינו, כי שם עיקר המוחין הנעימים בחי' **נועם** שהם עיקר **חיות** האדם כי **החכמה** **תחי'** וכו', ושבע פרות טובות שמרמזים על שבע שני השבע שזה בחי' קדושת ארץ ישראל שמשם עיקר השובע והברכה כידוע, והכל נמשך מבחי' המוחין של ארץ ישראל בחי' הנועם שמשם כל החיות והשפעות כי נועם כל הסירות והתבואות המשביעין את האדם הכל נמשך מבחי' הנועם העליון שהוא בחי' קדושת א"י כנ"ל, וכו', אבל תיכף כשנמשך השפעת הנועם העליון בחי' שבע שני השבע, והנה שבע פרות אחרות עולות אחריהן וכו' רעות מראה וכו', וזאת הבחינה היא בכל אדם ובכל זמן, שלפעמים נתעדר האדם אל הקדושה ומתלהב לבו מאד להש"י בהשתוקקות נפלא, ונדמה לו שבודאי יחי' איש כשר ולא ימנעיהו שום מונע. ותיכף אחר שעה נופל מתשוקתו ונטמטם לבו ונתבלבל מוחו, ושוכח לגמרי את כל התשוקה הראשונה כאילו מעולם לא הי' לו תשוקה כלל לעבודת הבוי"ת, ולפעמים יכול להיות שתשוקתו להשי"ת נמשך איזה זמן גדול, ואעפי"כ יש שאח"כ נופל מתשוקתו ונטמטם לבו עד ששוכח הכל, ונדמה לו כאילו מעולם לא הי' לו תשוקה כלל,

מל' דסט"א (עי' לעיל סי' ד' סעי' י"ט) וזה בחי' מילה בשמיני כנגד אור החכמה שהיא מבחי' ח"ת כנ"ל וע"כ אין מלין אלא ביום כי אור החכמה היא בחי' אור נגה ההולך ואור עד נכון היום, וע"כ חולה שהוא מבחי' פגם החיות פגם החכמה וכמובן בכתבים ג"כ על פסוק ה' יסעדנו על ערש דוי וע"כ אין מלין אותו עד שיבריא, וממתינין לו ז' ימים מעת לעת בכדי להמשיך עליו מחדש אור החיות והחכמה דקדושה שהוא בחי' ח"ת כנ"ל ואז מלין אותו, במה דברים אמורים כשחלצתו חמה וכו' שמזה נראה שהחולאת הוא מחמת שהתגברה עליו בחי' חמה דסט"א, וזה בחי' מה שהיצה"ר נקרא חם דמחמם גופיה דבר נש וכו', וכמו כן בשאר חולי שבכל הגוף ששלט הפגם בכלל החיות, אבל אם חלה רק באחד מאיבריו וכו' מלין אותו מיד לאחר שיבריא, אבל כאבו לו עיניו כאב גדול הוי כחולי שבכל הגוף, כי עינים על שם החכמה נאמר כי צריך להסתכל בעינא פקיחא תמיד על אור החכמה שבכל דבר כנ"ל, וזה בחי' ברית כרתי לעיני וכו' וזה בחי' העין אורות המרומזים באותיות מ"ל שבמצוות מילה, וזה ג"כ בחי' העין חסדים כמובא בכוונות כי שורש החסד בחכמה כנ"ל כ"פ, וזה ג"כ בחי' ח"ת אורות חית חסדים המובא בכוונות היינו בחי' ח"ת הנ"ל, (ואין לנו עסק בנסתרות) וע"כ מתפללין אז על חיות החינוק וקיומו כי ע"י התיקונים הנ"ל נתקבלה התפלה וכו', וזה ואומר לך בדמיך חיי, כי ע"י דם מילה זוכין להמשכת התיקונים הנ"ל שהם עיקר בחי' החיים כנ"ל וכו', וע"כ מילה דוחה צרעת כי על ידה נדחה בחי' המל' דסט"א שנקראת צרעת ובהרת ונגע כידוע וע"כ חותכה עם הערלה כי היא בחי' אחת עמה ועי' לעיל כנ"ל עי' היטב היטב) (שם סי' ר"ס), (פו) **הלכות עבדים**, מ"ע על הרב לימול עבדיו וכו', ויש חילוקי דינים בין יליד בית שנימול לשמונה כי יוכל להמשיך עליו איזה התנוצצות מבחי' אור החי"ת הנ"ל, ומקנת כסף וכו', וע"כ מדיעין לו עקרי הדת וכו' ומטבילין אותו כגר בכדי להמשיך עליו בחי' מימי הדעת דקדושה שעי"ז זוכין להכיר אותו ית' וכו', כשישחררו ורוצה לכנוס בקדושת ישראל ממש צריך עוד טבילה בפני ג' וכו', וע"כ העבד נקנה לרבו בכסף וכו' כסף הוא נגד בחי' חכמה מוחא בחי' בצל החכמה בצל הכסף בחי' מסטרא דימינא מוחא חוורא ככספא וכו', ועיקר שלימותו הוא ממה שרבו מאיר בו מאור קדושתו וחכמתו שעי"ז כוללו קצת בקדושת ישראל ואעפ"כ הוא משועבד אליו לעבודתו, וע"כ אם הכהו רבו יוצא בשן ועין שמרמזין לבחי' חכמה, כי יש ל"ב שיניים כנגד ל"ב נתיבות החכמה כידוע וכן עינים על שם החכמה נאמר, וכן בשאר ראשי איברים שמרמזין ג"כ לבחינת חיות וחכמה שבזה האבר, כי ראש הוא מבחי' ראשית חכמה, נמצא שלא די שלא האיר לו בחינת חיות וחכמה אף גמן שפגם במיעוט בחינת החיות והחכמה שיש בו על כן קנסה אותו התורה שיצא עבדו לחירות לגמרי וכופין אותו לכתוב לו שטר שיחרור ואז שוב אין משועבד לרבו לקבל ממנו קדושה חיות רק מקבל חיות מכלל קדושת ישראל

לקוטי הלכות

וכל זה נמשך מבחי' הנ"ל, כי כל הקדושה הם מן המוחין דקדושה שהם עיקר האדם. כי עיקר האדם הוא **הדעת והמוח** שהוא **הנשמה והחיות** של האדם, ועיקר המוחין הם המוחין של ארץ ישראל שדם בחי' נועם כנ"ל, וכשנתעורר להאדם איזה חשק דקדושה להשי"ת ולעבודתו, זה נמשך מהמוחין של ארץ ישראל מבחי' נועם העליון שנמשך עליו איזה הארה והשפעה משם, אך תיכף כשנמשך עליו השפעת הנועם, נתעורר תיכף החובלים וכו' כנ"ל, וכשאינו זוכה לתקנם, אזי הם פוגמים את בחי' המוחין של ארץ ישראל שנמשכו עליו, ועי"ז הוא שוכח הכל כאילו לא הי' לו תשוקה כלל, ע"כ צריך האדם לשמור את הזכרון מאד שיוכיר א"ע בכל פעם את כל התשוקות הראשונות, וההתלהבות והכיסופין שהי' לו מעולם להשי"י ולעבודתו, כדי להמשיך עליו את כל הרשימות שנשארו מהשתוקקות הראשונות כדי שיתעורר עי"ז לשוב להש"י. כמו שכתב רבינו ז"ל, שהאדם צריך לאחוז עצמו בהרשימות שנשארו לו מימים הראשונים שהי' מזריח לו אורו ית' וכו' ע"ש, וזה בחי' **יוסף** שהוא בחי' התיקון של חלום פרעה שנותן עצה שתתקיים השביעה והטוב של שבע שני השבע. ולא תכרת ארץ ברעב שהוא

שמאיר בהם בחיגת החיות והקדושה מאור החכמה דקדושה כנ"ל, וע"כ אינו יוצא לחירות עד שיעשה האדון דבר זה בכוונה שנמשכת מבחי' חכמה שלו, וע"כ אין לשחרר את עבדו כי אם מחמת דבר מצוה, כי מי יודע אם הוא במדריגה כזאת שיוכל לזכות לקדושת ישראל ממש מאחר שבשרשו הוא מעכו"ם רק שנמכר לישראל, ועל כן זכות הוא לפניו שיהיה משועבד לישראל לעולם בבחינת לעולם בהם תעבודו ואם ישחררו אפשר שלפגם ומכשול יחשב זה וגם להרב ואדון שלו כי אולי יתן בזה איזה שפע והארה לאותם הסמוכים לצד בחי' הסט"א ר"ל, (שם סי' רס"ז), (פז) **הלכות** גרים, וע"כ גר ג"כ צריך מילה להסיר ממנו הערלה ווהמת הסט"א ולהטביל אותו במים בחי' מימי הדעת והחכמה וצריך שיהי' ביום, שהוא מבחי' הארת החכמה, וכן שיהי' בפני ג' הכשרים לדון שמרמזים לבחי' הג' אבות וכו' וע"כ מודיעים לו שפלות ישראל, וכן מודיעין אותו שכרן של מצוות (שנמשך בשרשו מבחי' אור החכמה העליונה ששם עיקר העונג וכו' בחי' מה רב טובך וכו' וכחיב להנחיל אוהבי יש כידוע) ומודיעים אותו שבעשיית מצות אלו וכו' יזכה לחיי עוה"ב בחי' אור החכמה הנ"ל שהיא עיקר החיים, וזה שמסיימין ושאין שום צדיק גמור אלא בעל החכמה (נגד בחי' חכמה הנ"ל) וכו' (שם סי' רס"ח), (פח) **הלכות** ס"ת מ"ע וכו' לכתוב וכו' (עי' לעיל סי' ד' סעי' כ"ו ע"ש היטב היטב כי שייך גם לפה), וע"כ אין עושין ס"ת לא ארכו יתר על היקיפו וכו' האורך מרמז לבחי' חכמה שמשם עיקר אורך ימים בחי' החכמה תחיה וכו' ומשם עיקר אריכת אפים בחי' שכל אדם האריך אפו וכו' (עי' לעיל כנ"ל) (שם סימן ר"ע), (פט) **הלכות** מזוזה, מ"ע לכתוב וכו' (עי' לעיל סי' ד' סעי' כ"א) ועי' זוה"ק ובכתבים שמזוזה בג"מ אדנ"י בחי' מלכות ובסגולתה לגרש הסט"א והיצה"ר הייגו כנ"ל, וזה שמובא בזוה"ק שמזוזת אותיות זו מות, כי מגרש על ידה סטרא דמותא, ועל כן כל הזהיר בה יאריכו ימיו וכו' בבחינת החכמה תחיה וכו', ועל כן כשאדם יוצא מביתו אז המזוזה בשמאלו, (עי' לעיל כנ"ל) (שם סי' רפ"ה) (צ) **הלכות** שילוח הקן, כי יקרא לפניך קן צפור בדרך וכו' ומבואר בדרז"ל שמרמז על הגלות בחינת כציפור נודדת מן קנה וכו' היינו בזמן הגלות והטלטול שאז בחי' התגברות המלכות דסט"א בחינת היצה"ר בחי' עשו שמבזה את הבכורה שהוא בחי' השכל דקדושה כנ"ל, גם כי ממילא ע"י הגלות ע"י השכל והחכמה אינם מאירים בשלימות כמובן בדבריהם ז"ל (מגילה דף י"ב) ע"כ אז צריך ליזהר ביותר שיהיו מעשיו מרובין מחכמתו ושתהיה יראת חטאו קודמת לחכמתו כי מחמת שדרך היצה"ר **להתלבש במצוות** ע"כ מחגבר אז דייקא (בעת בחינת קטנות השכל) לפתות את האדם לבקש ולחפש אז דייקא ביותר אחר השכל והחכמה וכל כוונת היצר הרע בזה בכדי להחליש דעתו ולבלבל אותו ע"ז ביותר, כי מאחר שהשכל עכשיו בקטנות ובהעלמה מחמת התגברות הגלות ע"כ ע"י שיהיה קשה לו להאדם להשיג אז אור השכל בשלימות ע"ז יתייאש עצמו לגמרי

לקוטי הלכות

בחי' המוחין של חו"ל, ועצתו הוא. שיקבלו את כל אוכל שבע שנים הטובות האלה והי' האוכל לפקדון וכו', היינו שתיכף כשנתעורר על האדם איזה טוב בחי' קדושת א"י שמשם כל הקדושות, אזי תיכף יעשה איזה עובדא דקדושה ע"י השתוקקות להתפלל או ללמוד או יעשה איזה מצוה, ויעשה לעצמו אוצרות במוחו להטמין שם את כל הטוב של שבע שנים הטובות, כי האדם יש לו בחירה ויש כח בידו כשבא אליו איזה תשוקה טובה להטמין ולקשר אותה בסנימיות מוחו וליקח במחשבתו ואת התשוקה לזוכרה היטב שלא ישכחנה, כי מאחר **שיוסף** הצדיק מודיע לו מקודם שאח"כ יבואו עליו ימי רע ח"ו. וירצו להשכיח ממנו כל הטוב ההוא, ע"ז המשכיל יבין מעצמו שצריך לגנוז היטב את כל הטוב של בחי' שבע שני השבע, דהיינו שיקשר החשק דקדושה במחשבתו ויקח בדעתו זה הענין בעצמו, שאפילו כשיטמטם לבו ע"י התעוררות הרע שבחובלים, אעפי"כ יתחזק בעבודת ה' ע"י שיזכור א"ע בהתשוקה הראשונה כנ"ל, וכל הרשימות של התשוקות הראשונות שיגנזו בסנימיות מוחו יהיו לו לפיקדון להחיות את נפשו בימי רע שהם בחי' שבע שני הרעב, בבחי' והי' האוכל לפקדון לארץ לשבע שני

ויעזוב ויניח גם מעט הטוב שיוכל למצוא גם אז, דהייגו עסק התורה וקיום המצוות ומעש"ט ולקבל עליו עול מלכות שמים שלימה שזה יוכל האדם לקיים בכל עת ובכל זמן, ועל כן הזהירה התורה ע"ז שאם ימצא קן צפור בדרך היינו בבחינת הגלות והטלטול, והקן יהיה בכל מקום שיהיה, חה בכל עץ, בחי' איזה לימוד מלימודי התורה שנקראת עץ חיים, או על הארץ, היינו איזה מצוה שהיא מבחינת מלכות בחי' ארץ, וכן כל העניגים הכוללים בחי' תשוקת האמונה הק' שהיא בחינת ארץ בחינת שכן ארץ ורעה אמונה, וזה שמבאר אח"כ ביותר, אפרוחים או בצים. מרמז ג"כ לשני בחינות הנ"ל וכמובן בזוה"ק אפרוחים מארי משנה או ביצים מארי מקרא, וזה האם רובצת על האפרוחים וכו' כי באמת בוודאי חופף ומאיר עליהם אור החכמה דקדושה שהיא בחי' האם שלהם כי משם שרשם כידוע, ועל כן בא אז היצה"ר ומסיתו שידקדק דייקא ליקח האם שהיא בחינת השכל והחכמה וכוונתו לבלבל ע"ז את הכל כנ"ל, וע"כ הזהירה התורה לא תקח האם על הבנים, כי תכלית חכמה, תשובה ומעשים טובים, וזה שלח תשלח את האם, שלא יבקש גדולות וחכמות, רק ואת הבנים חקח לך, שירבה בתורה ובמעש"ט, ויש עוד בזה, כי אע"פ שצריך איש הישראלי להסתכל רק בהשכל שיש בכל דבר וכנ"ל, אעפ"כ בשעת עבודה של תורה ומצוות צריך לסלק כל חכמתו ויעשה רצונו יתי רק בחמימות ופשיטות כעבד שעושה רצון קונו וכמבואר הרבה בזוה"ק ובמאמר תקעו אמונה בליקוט"נ סי' ה', כי זה החמימות דקדושה עולה על כל החכמות כמבואר במ"א, וע"כ יעקב דייקא שהוא בחי' השכל דקדושה נקרא איש תם כי זה עיקר שלימות השכל שישכיל שרחוק ממנו החכמה וכנ"ל כ"פ, ובפרט בשעת תורה ועבודה צריכין בוודאי ליזהר בזה, וע"כ הזהירה התורה גם כאן לא תקח האם על הבנים, שלא ישתמש בחכמתו והשגתו בשעת עסק התורה ועבודה, כי זה יהיה נראה כאלו השיג כבר שלימות החכמה שיש בכל זה, ובאמת לא התחיל עדיין להשיג כלל, כי מאד עמקו מחשבותיו יתי, ועל כן שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך, שיעשה הכל בתמימות ופשיטות שזה מבחי' מלכות בחי' צמצום השכל כנ"ל, וזה למען ייטב לך והארכת ימים שדייקא ע"ז זוכה לקבל אור השכל והחכמה שמשם שורש כל בחי' הטובה וכו', ואריכות ימים שבעוה"ב ליום שכולו ארוך כשדרז"ל, וזה שדרשו רז"ל פרט למזומן, היינו כי יש דברי עבודה וקדושה שכבר הם אצלו בחי' מזומן עד שכמעט אין לו בחירה עליהם, בדברים כאלו רשאי לחדד שכלו ולהתבונן בחכמתו עד היכן הדברים מגיעים בכדי לעשות אותם בכ"פ בחשק חדש שלא כמצוות אנשים מלומדה, וכן אם נטל הבנים והחזירם לקן וחזרה האם עליהם פטור מלשלח, כי מאחר שכבר זכה בהבנים וקיים כבר התורה ומצוות (שהם חולדות החכמה

לקוטי הלכות

הרעב אשר תהיינה אחרי כן, ולא תכרת הארץ ברעב כנ"ל וכו', וע"כ עיקר הגאולה של מצרים הי' בזכות יוסף שעמד בנסיון ונשמר מאהבת נשים, ועי"ז זכה להמשיך על עצמו השפעת הנועם שהוא שורש האהבה דקדושה כנ"ל, כי יוסף שרשו משם מבחי' נועם כנ"ל, וע"כ על ידו הי' עיקר הגאולה כ"ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו, כי יוסף יש לו כח להתגבר בכל פעם כנגד החובלים להכניע הרע שבהם שלא יקלקלו את בחי' הנועם, אדרבא בחי' הנועם יתקנו את החובלים שזהו מה שזכה יוסף לפתור ולתקן חלום פרעה, שזהו בחי' שהנעימים יתקנו את החובלים, וע"כ הזהיר אותם והעליתם את עצמותי לא"י ובבח הזח יתגברו בכל פעם על החובלים עד שיכבשו א"י שהוא בחי' נועם בחי' יוסף כנ"ל: (בה"פ הל"ד): (לא) וזה בחי' חמץ ומצה וכו', כי המוח והדעת נמשך כפי האכילה שמחיה את האדם שעיקר החיות הוא חכמה ושכל בחי' **החכמה תחי'**, כמ"ש בדברינו כ"פ וכו' (ע"ש באריכות) וזה בחי' ד' צריכין להודות וכו' ויש בחי' חולה ונתרפא שהוא תיקון הידים (שהם בחי' חג"ת) כי עיקר הכח הוא בידים. ושם הדפק שבו תלויים כל מיני חולאת ורפואתם, כי ע"י הידים נמשך ברכת השכל כ"ש שם שמשם כל החיות בחי' החכמה תחי', וכשסוגמין בזה ע"ז באין חולאות ח"ו שחיא קלקול החיות שהוא בחי' פגם הידים הנ"ל וכשנתרפא צריך להודות בשמחה שזהו בחי'

העליונה) בבחי' זו שלח תשלח את האם וכו' כנ"ל, ע"כ אח"כ כשבאין לו המוחין מהארת החכמה שוב אין צריך לשלחם, כי זה בחינת נעשה ונשמע בחי' עושי דברו והדר לשמע בקול דברו, רק שצריך לחפש אח"כ אחר בחי' ומדריגת נעשה ונשמע גבוה עוד מזה וכמבואר במ"א, וצריכין עוד לבאר בענין זה שבסימן זה הנ"ל (שם סי' רצ"ב), (צא) **הלכות** כלאי אילן וזרעים וכו', מבואר בזוה"ק כי ע"י כלאים מערב הכחות הנמשכין מלמעלה על כל מין ומין וכו' וזה מבחינת הסט"א והיצה"ר דאזיל בערבוביא ובעקימו כו', כי כבר מבואר שבכל דבר יש בחי' שכל שהוא בחי' החיות של הדבר ועי"ז השכל יכולין להתקרב אליו יתי' ולהכיר אותו יתי' ע"י זה הדבר שבשביל זה נברא הכל, ועל כן אסור לערב המינים שלא כדבר בריתן ולזרוע כלאים ולהרכיב אילנות מין אחד על חבירו כי ע"י מערבב הכחות שלא כסדרן עד שקשה לחשיג השכל והחיות דקדושה המלובש בהם ולהתקרב ע"י להשי"ת רק אדרבא ע"י מתגבר היצה"ר והסט"א ביותר להפריד את האדם מבחי' החיות והשכל דקדושה, וע"כ הקפידה התורה עוד ביותר על כלאי הכרם ועובר בשני לאוין והתבואה והגפנים אסורים בהנאה וצריכים שריפה, כי מחמת שהגפנים נמשכים בשרשם ממקום גבוה מאד כמו שאמר הגפן אשר בו ישמחו אלהים ואנשים, על כן אם זורע שני מיני זרעים שהם כלאים ועירב הכחות עם עוד תערובות ממין גפן ע"ז נותן ביותר כח להסט"א להתגבר ח"ו, וזה גם כן בחינת איסור כלאי בהמה שאסור להרכיב מין על שאינו מינו וכן אסור להנהיגן ולמושכן זה עם זה, ועיין בזוה"ק מבואר כי שור וחמור מרמזין לקליפת עשו וישמעאל שהם כלל בחי' המלכות דסט"א כנ"ל, וזה ג"כ בחי' איסור כלאי בגדים של צמר ופשתים, כי כשמערבין הבחינות והאדם נהנה מזה ע"י שלובש ומחכסה עמהם או מציעה תחתיו ע"ז יכולים ביותר להתגבר עליו הסט"א והיצה"ר שהם ג"כ מבחי' התערובות והתמורות, (שם סימן רצ"ה). (צב) **פדיון** בכור עי' בהקדמת הזוה"ק שע"י פדיון בכור קונה לו חיים ופודה אותו מסטרא דמותא, ועי' זוהר בא דף מ"א מובן שם שבזה נפדה מתחות שולטנותא דיצה"ר וכו' (עי' לעיל סי' סעי') וזה ג"כ מצות פדיון פטר חמור, עיין זוהר בא דף מ"ג שכתוב שם, ורזא דא, יצה"ר יכול לאחזרא בתיובתא וכו' ע"ש, וזה בחי' מה שארז"ל אי אזיל מוטב ואי לאו יעסוק בתורה וכו' כי ע"י שמרגיז אדם יצ"ט על יצה"ר ובפרט ע"י שעוסק ג"כ בתורה עי"ז יכול להכניע את היצה"ר והסט"א שיהיו נעשין בבחי' כסא לקדושה וכמבואר במ"א, וזה בחי' ופטר חמור תפדה בשה, היינו שצריך להמתיק הזוהמא של הסט"א הנאחזת בפטר חמור ע"י שיפדה אותו בשה (שהיא מבחי' קדושת ישראל שנקראין שה פזורה וכמובא שם בזוה"ק) ונותן השה לכהן. ואם לא

לקוטי הלכות

תיקון הידים שעל ידם נמשך ברכת השכל הנ"ל: (הודאה הל"ו): (לב) גדול השלום ואהבה שבין ישראל, כ"ש ואהבת לרעך כמוך וא"ע זה כלל גדול בתורה, כי ע"י האהבה שבין אחד לחבירו ע"ז נכללין זה בזה ומאירין זה בזה, ומקבלין דין מן דין, כי עיקר האהבה היא שיהי' רואין זה את זה כ"ש רבינו ז"ל במ"א (בסי' קפ"ג) על מארז"ל, סנהדרין היתה כחצי גורן עגולה כדי שיהיו רואין זה את זה, שעיקר האהבה שיהי' רואין זה את זה, שלא יוכלו כ"א לסבול כלל שלא יראה את חבירו וכו' ע"ש, כי כשרואין זה את זה, אוי מקבלין דין מן דין, ומתנוצץ המוח של כ"א ע"י חבירו, כי בכ"א יש נקודה טובה שהיא בחי' צדיק בחי' משה לגבי חבירו, וע"כ על ידי ההסתכלות מתנוצץ המוח כנ"ל, וע"כ עיקר החיות ע"י השלום והאהבה שבין ישראל שהוא בחי' רואין זא"ז, כי עיקר **החיות** היא **מהמוח והשכל**, בבחי' **החכמה** תחי' וכו', ועיקר התנוצות המוח הוא ע"י שרואין זה את זה כנ"ל, שע"ז זוכין לבחי' חיים נצחיים בחי' תחיית המתים כנ"ל, וזה בחי' מה שארז"ל או חברותא או מיתותא, כי עיקר **החיות** הוא ע"י **אהבת החבירים**, שע"ז מאירין זה בזה ומתנוצץ המוח שזה עיקר החיות בחי' תחיית המתים, כי עיקר **החיות** הוא **אהבה ושלום**, וזהו או חברותא או מיתותא, כי כשאין אהבה ויש פירוד א"א לקבל חיות והוא בחי' מיתה, בחי' כי המות יפריד. כי הפירוד שבין איש

תפדה וערפתו זה בחי' ואי לא אויל היצה"ר גם ע"י עסק התורה אוי יזכיר לו יום המיתה (ועי"ש בזוה"ק) ועי"ז דייקא יכול להציל את עצמו מסיטרא דמותא וזוכה לחיים כנ"ל בהלכות שחיטה באריכות קצת שזה בחי' הרוצה לחיות ימית א"ע, וזה וערפתו דייקא כי מאחר שגם לימוד התורה שלו אינו מועיל לו מובן כי הוא ח"ו בבחי' לא זכה נעשה לו סם מות המבפ"נ שזה בחי' יערוף במטר לקחי שדרז"ל ע"ז (תענית דף ז') אין עריפה אלא הריגה וכו' וע"כ גם כאן וערפתו דייקא ועי"ז בעצמו שמזכיר עצמו שנפל למדריגה פחותא כזו שגם התורה נעשית לו סם המות ח"ו שזה בחי' וערפתו ע"ז נופל עליו חרדה גדולה ונכנע היצה"ר וזוכה לחיים כנ"ל, וע"כ פרשיות קדש והיה כי יביאך המדברים מקדושת בכורים מרמזים לאותיות י"ה של השם הויה ית' כמבואר בזוה"ק כי הם בבחי' המשכת המוחין הק' שהם בחי' אותיות יו"ד ה"א הנ"ל, (שם סי' ש"ה), (צג) **הלכות** חלה וכו', עי' לעיל סי' ח' סעי' כ"ד ע"ש היטב היטב כי שייך גם לכאן מאד ע"ש, (צד) **הלכות** ביקור חולים וכו' כי כבר נתבאר שעיקר החיים הוא מבחי' אור החכמה העליונה וזוכין לקבל משם ע"י בחי' מלכות וצריך ליתן כח להמלכות דקדושה להתגבר וכנ"ל וזה זוכין ע"י עסק התורה, וע"כ כשאדם חולה שזה בחי' קטנות החיות מחמת שאינו יכול לקבל מאור החכמה העליונה וע"ס רוב בא זה מחמת שסגם בבחי' מלכות ע"י התגברות היצה"ר בחי' מלכות דסט"א ואז הוא בבחי' כי הוא דל ואביון באמת מאחר שאינו זוכה לקבל מבחי' אור החכמה ואין עני אלא מן הדעת, וע"כ מצוה על כל אחד מישראל לבקרו אפילו הגדול את הקטן כי מוטל על כל אחד לעסוק בתיקון בחינת המלכות שיחמלא סגימתה ולא יהיה בה שום חסרון ויהיה אור הלבנה כאור החמה, והגם שהחולה בעצמו בודאי צריך לעשות תשובה ולהרבות בתפלה וכן להתחזק בעסק התורה כשארז"ל חש בכל גופו יעסוק בתורה וכו' כי ע"ז בודאי עיקר הרפואה כי על ידי עסק התורה נותנין כח לבחינת מלכות דק' כנ"ל, ואעפ"כ מאחר שכבר התגברו עליו כ"כ בחי' הדינים עד שנפל למשכב ר"ל, ע"כ אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים, ומצוה שיתפללו עליו חביריו כשיבואו לבקרו ועי"ז ממשיכין לו חיים כמו שארז"ל (נדרים דף מ"ב) כי אולי גרמו הפגמים שלו כל כך עד שאין תפלתו מקובלת מחמת שפגם בהמשכת התיקונים הנ"ל ע"כ צריכים הם להתפלל עליו ולשמשו ולהשתדל בטובתו, וזה שהפליג הכתוב בשבח יקרת מצוה זאת כ"ש אשרי משכיל אל דל, משכיל דייקא, כי עיקר החולאת שלו היא מחמת שסגם בקבלת אור השכל וע"כ נקרא דל וע"י שמבקרין אותו ממלאים חסרונו ומשלימים שכלו וחיותו, ועל כן שכרו של המבקר הוא כי ביום רעה ימלטהו ה' ודרז"ל שניצול מדינה של גיהנם שהוא מסטרא דעשו בחינת מלכות הרשעה

לקוטי הלכות

לרעהו זה בחי' מיתה וכנ"ל וזה בחי' כי עזה כמות אהבה, כי האהבה עזה כ"כ עד שניחא למות ח"ו בשביל האהבה כשפרש"י שם לענין אהבת השם, על פסוק הנ"ל, שהאהבה עזה עד שמניחין עצמן למות עבורו ע"ש, וזהו גם כן לענין אהבה שבין א' לחבירו, שהאהבה קשה ועזה כ"כ עד שניחא יותר למות משתתקלקל האהבה ח"ו, בחי' כי עזה כמות אהבה, בחי' או חברותא וכו', כי עיקר החיות הוא מאהבה והשלום כנ"ל, כי ע"י האהבה שרואין זה את זה, כי זה עיקר האהבה כנ"ל, וע"י שרואין זה את זה וכ"א יש בו צדיק, ע"כ ע"י הראי' שרואין זה את זה מתנוצץ המוח, ומשם עיקר החיים בחי' מתים כשרואה את חבירו לאחר י"ב חודש, ודייקא כשרואה אותו ושמח בראייתו כמבואר בש"ע, כי חברים האוהבים זה את זה בודאי הם קרובים וסמוכים בשורשם, וע"כ הם צריכים זה לזה שיאיר כ"א בחבירו וכשאחד מסתכל בחבירו ע"ז מתנוצץ המוח, ועי"ז נמשך חחיית המתים כנ"ל, וע"כ הם מברכין מחי' המתים כשרואין זה את זה, כי ע"י הראי' שרואין א"ע עם הצדיק עי"ז נעשה תחיית המתים כנ"ל, ובכ"א מישראל יש בו בחי' צדיק כנ"ל. ודייקא כשרואה אותו לאחר י"ב חודש, ועיקר החיות ע"י ישראל שהם י"ב שבטים נכללין זה בזה עי"ז נמשך חיות לי"ב חדשי השנה, וע"כ כשאינו רואה את חבירו עד לאחר י"ב חודש. צריך לברך מחי' המתים, מאחר שלא ראו

כשארז"ל שראה יצחק אבינו שהגיהנם נכנס עם עשו וכו', ומה שכרו בעוה"ז, ה' ישמרהו, ודרז"ל מהיצה"ר שיזכה המבקר להתגבר על היצה"ר שהוא בחינת מלכות דסט"א, וזה, ויחייהו, מן היסורין הבאים רק מבחי' זאת. כי אין יסורין בלא עון, ואושר בארץ, ודרז"ל שיהיו בני אדם מתכבדין בו, כי זוכה לבחינת כבוד חכמים ינחלו, ואל תתנהו בנפש אויביו, שיזדמנו לו ריעים טובים כנעמן וכו' ולא ריעים כרחבעם וכו' היינו כי לא די שניצול מבחינת היצרים הרעים המפתים לדבר עבירה ח"ו שאז בנקל להבין כי הם אויבים לו ומבקשים רעתו אלא שינצל גם מבחי' אלו היצרים רעים שמתלבשים בדבר מצוה שאז ביותר יכולים לטעות בהם מאחר שנדמו לו כריעים ודורשי טובתו, אבל הוא יזכה על ידי הארת השכל דקדושה להנצל גם מהם שזה בחי' שיזדמנו לו ריעים אמיתיים כנעמן שרפאוהו מצרעתו כי היו בבחי' יצרים טובים שביקשו אותו והפצירו בו לשמוע דברי הנביא אלישע עד שעי"ז נתרפא מצרעתו, ולא יזדמנו לו ריעים כרחבעם שהיו בבחי' יצרים רעים הנ"ל כי סוף דבר עי"ז נתבלבל מלכותו, וזה המבקר יזכה להנצל מהם, וזה ה' יסעדנו על ערש דוי כל משכבו הפכת בחליו ומבואר בתיקונים ובכתבים דר"ל כי החולאת נמשך ממה שפגם וכו' ואז נעשה מאותיות עשר ערש ומאותיות יו"ד נעשה דוי, ורז"ל דרשו מזה ששכינה למעלה מראשותיו של חולה. היינו כנ"ל, שמבטיחו הכתוב שאפילו אם יפול ח"ו למשכב ע"י פגם התיקונים הנ"ל אזי הקב"ה בעצמו כביכול ישתדל לבקרו ולתקנו ע"י שימשיך לו אור השכל והחכמה שעי"ז זוכין לבחי' השגת אלהותו ית' בבחי' וירא אליו ה' ודרז"ל שבא לבקר את החולה ועי"ז עיקר רפואתו וחיותו בבחי' כי עמך מקור חיים, ועל דרך זה סובב והולך כל המזמור כמובן בקל להמעיין, וע"כ בבוקר מיקל החולי על החולה, וזה מחמת שאז התחלת זריחת האור שנמשך בשרשו מבחי' אור החכמה הנ"ל שזה בחי' או יבקע כשחר אורך וארוכתך מהרה תצמח, וזה בחי' מה שארז"ל נתנה תורה לרופא לרפאות, כי לכאורה מאחר שהחולאות נמשך רק ע"י שפגם ברוחניות כנ"ל א"כ עיקר תיקונו ע"י תשובה ותפלה וכשארז"ל באמת אין החולה עומד מחליו עד שמוחלין לו כל עוונותיו, וא"כ הה אמינא שאין רשות כלל לרופא לרפאות, כי מי יודע אם כבר נתתקנו כל הפגמים שלו, ע"כ השמיענו רז"ל שהתורה נותנת רשות לרופא לרפאות, כי הגם שעיקר הרפואה הוא ע"י התורה בבחי' כל בשרו מרפא, כי התורה נותנת כח לבחי' מלכות ומתקנת כל הפגמים ועי"ז בא רפואה, אעפ"כ לאו כל אדם זוכה שיתקן כ"כ עד שיקבל רפואתו ע"י דבר ה' בעצמו בבחי' אמר ה' ורפאתיו בלי שום השחדלות ברפואות כלל, ע"כ המשיכה התורה המתקה כזו עד שלפעמים יכולים לקבל רפואה ע"י רפואות גשמיות אע"פ שלא נתתקן הכל ברוחניות

לקוטי הלכות

זה את זה י"ב חדשים כי עכ"פ הם צריכים לראות זה את זה פעם אחת בשנה, כדי שיהיו נכללין זה בזה ויהי' נמשך חיות לכל השנה שמקבלת החיות מי"ב שבטים ע"י שנכללין זה בזה כנ"ל, וזה בחי' בר בי רב דחד יומא שדרש לו התנא פסוק ואותי יום יום ידרושון שיום אחד בשנה חשוב שנה, כי צריכין לראות את הרב עכ"פ פעם א' בשנה, כדי לקבל חיות עי"ז לכל השנה כנ"ל, וכן חברים האוהבים זה את זה והם צריכים להאיר זה בזה כנ"ל, כי הם משורש א' וכו' כנ"ל, הם צריכים ג"כ לראות זה את זה עכ"פ פ"א בשנה כנ"ל, וע"כ כשאינו רואה את חבירו עד לאחר י"ב חודש מברך מחי' המתים, כי זה בחי' תחיית המתים ממש, כי עיקר החיות ע"י הראי' שרואין זה את זה שעל ידי זה נמשך בחי' תחיית המתים כנ"ל: וזה בחי' מה שאמר יעקב ליוסף אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך וכו', כי יעקב זה בחי' כלליות ישראל, כי כל ישראל נקראים ע"ש יעקב שנקרא שמו ישראל כי יעקב הוא כלליות כל נפשות בית ישראל כ"ש רבינו ז"ל במ"א, ויוסף הוא בחי' צדיק הדור כמובא, וע"כ בעת שרואין א"ע כלל ישראל עם הצדיק האמת שהוא בחי' יוסף אזי הוא בחי' ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך, ופרש"י סבור הייתי למות שתי מיתות בעוה"ב. עכשיו לא אמות רק פ"א היינו כנ"ל, כי ע"י שישראל רואין את עצמן עם הצדיק שהוא בחי' יוסף, עי"ז זוכין לחיים נצחיים בחי' תחיית

עדיין בשלימות, אך אז צריכין להתגבר עוד ביותר בתפלה שיזמין לו השי"ת רפואתו ע"י איש פלוני וסם פלוני וכו' כשארז"ל ועיין בזה בליקוט"נ סי' ג' ועיין שם בסי' י"ז מענין השגחה וטבע, והיו צריכין להרחיב הביאור בזה, כי בענין זה של השתדלות ברפואות יש מבוכה גדולה בזה גם בין הראשונים ז"ל ויש בענין זה דברים עמוקים הרבה כמובן בדבריו ז"ל בכמה מקומות, ועיין זוה"ק ח"ג דף רצ"ט מעשה מרופא אחד ושם מובן שענין משכיל אל דל קאי גם על הרופא שמשתדל ברפואתו של החולה, וע"כ ארז"ל מי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, כי החכם תפלתו מקובלת בבחי' **דברי חכמים בנחת נשמעים** המבפ"נ, וע"כ יכול להמשיך לו רפואה וחיים ע"י תפלתו מאור החכמה העליונה, וזה שאומרין לחולה כשנוטה למות ח"ו, התודה וכו', ובשכר שאתה מתודה אתה חי, וכל המתודה יש לו חלק בעוה"ב וכו', כי זה עיקר מצוות הביקור חולים לפקח על דרכי החולה ולהשתדל בטובתו, וע"כ כשרואין שנוטה למות ח"ו, ואז יש לחוש שלא תהא מיתתו בבחי' סיטרא דמותא ממש ח"ו שהיא מבחי' סטרא דעשו וכנ"ל, ע"כ אומרין לו התודה, כי ע"י התשובה והוידוי באמת עי"ז נסתלקין ממנו עונותיו שבאו מצד היצה"ר בחי' עשו וניתנין על ראשו של עשו בבחי' והתודה עליו וכו' ונשא השעיר עליו את כל עונותם וכו' ודו"ל דקאי על עשו, וזה נמשך גם ע"י כל וידוי שמתודה כל אחד מישראל על עונותיו וכמובן בזוה"ק ח"ב דף רס"ב ובפרט ע"י הוידוי שקודם הפטירה, וע"כ בשכר שאתה מתודה, אתה חי, כי עי"ז תינצל מסטרא דמותא בחי' עשו וימשך עליך אור החיים, ואם ח"ו ההכרח להסתלק תהא מיתתו עצמה בבחי' חיים בבחי' צדיקים במיתתם נקראים חיים, וזה וכל המתודה יש לו חלק לעוה"ב ששם עיקר החיים, וזהו שארז"ל שמצוה לעמוד על האדם בשעת פטירה שנאמר ויחי עוד לנצח וכו' כי יראה חכמים ימותו וכו', כי גם הנפש של הנפטר משתוממת בשעה שיוצאת מן הגוף והוא יחידי, כי מאחר שהוא אצלה דבר חדש יוצא מן ההרגל ע"כ משתוממת שלא תפול לסטרא דמותא ממש מאחר שרואה שהחיים בדלו ממנו והוא נשאר בדד וע"כ יש לו גיהנם נפש ביותר כשרואה שגם אחר פטירתו הוא בין אנשים חיים מישראל קדושים אז אינו משתומם מפטירתו כ"כ כי יודע שמיתתו בעצמה קשורה עם החיים אמיתיים בבחי' והמתים להחיות, וע"כ הוא מצוה וזכייה גם להחיים העומדים אז כי הם נתעוררין כפי בחינתם לחיות מעתה חיים חדשים חיים אמיתיים חיים נצחיים כי ע"י שרואים בעיניהם פטירת חביריהם ע"י נשבר לבם בקרבם ונכנע יצרם הרע שהוא עיקר סיטרא דמותא ביותר, כי הלא מכניעין אותו גם רק ע"י שמזכירין לו יום המיתה מכ"ש כשרואים הדבר בעינים ממש וע"כ ע"י דייקא זוכין לחיים בבחי' ויחי עוד לנצח וכו', וזה כי

לקוטי הלכות

המתים וע"כ אוי בטוחים בוודאי שלא ימותו רק פעם אחת, כי בעוה"ב יזכו לחיים נצחיים. ויחיו בתחיית המתים כי ע"י ראיית הצדיק זוכין לתחיית המתים בחי' חיים נצחיים כנ"ל. בחי' ותחי רוח יעקב כשנתבשר לו בשורת יוסף, כי עיקר חיות ישראל ע"י הצדיק האמת בחי' יוסף, כי ע"י שרואין א"ע עמו ע"י נעשה תחיית המתים בחי' חיים נצחיים כנ"ל: **ב' י' ל' א' ו'א'** (ברכות הראיה הל"א): (לג) וע"כ עיקר קיום העולם ע"י צדקה וחסד כשרז"ל, כי ע"י הצדקה נעשה כלי לקבל השפעת הנועם העליון שע"י נתגלה כבודו שהוא עיקר קיום הבריאה כנ"ל, וזהו בחי' אור יום שהוא עיקר בחי' חידוש מעשה בראשית בכל יום. מה שהש"י מוריח השמש בכל יום בבוקר ומשקיעה בערב, שעל זה עיקר הברכה והשבח שאומרים בברכת המאורות, ובטובו מחדש בכל יום תמיד מ"ב, כי עיקר אור יום הוא בחי' הארת הכבוד, בבחי' והארץ האירה מכבודו, שנמשך מהמוחין שנמשכין בכל יום ע"י השפעת הנועם העליון, בחינת ומחוק האור (קהלת י"א) בחי' נעימות ומתיקות. כי **המוחין** הם בחי' אור יום כידוע, כ"ש כי יש יתרון לחכמה וכו' כיתרון האור מן החשך, נמצא שעיקר השפעת הנועם העליון הוא בבקר שאז מאיר אור יום שנמשך משם כנ"ל, וזהו בחי' תפלת שחרית שתיקן אברהם שהוא הראשון שגילה אלקותו יתי בעולם שעל ידו עיקר הבריאה, כ"ש אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, באברהם

יראה חכמים ימותו וכו' כי בשעת פטירת חכמים שהם חיים באמת גם לאחר מיתתן וע"כ נמשך אז הארה גדולה מאור החכמה העליונה שהיא עיקר אור החיים כי באמת גם בגשמיות לעיני האדם ניכר אז ביותר מעלת החכם על הכסיל כמאמר הכתוב כי אין זכרון לחכם עם הכסיל וכו' וע"כ מסיים הכתוב גם כאן יחד כסיל ובער יאבדו וכו' שעי"ז ניכר ביותר מעלת החכמה וכו' כיתרון האור מן החשך, וע"כ זוכה העומד שם לחיי נצחי, וזה שארז"ל מת שאין לו מנחמים מתקבצים עשרה בני אדם לתוך ביתו, וכן המנהג להתפלל ולעסוק בתורה בבית האבל כל שבעה, כי עי"ז יש לו נייח נפש מאד לנפש הנפטר כשהוא עדיין בין החיים העוסקים בתורה ותפלה שהם עיקר החיים ואז יוכל להתיישב בנפשו ביותר שגם מיתתו הוא בבחי' חיים כנ"ל, והפלא הגדול איך שהחיים והמות שהם שני הפכיים ממש והם כרוכים ומחוברים ומתדבקין יחד זה בזה הן במהותן והן באיכותן, במהותם, שאנו רואים שכל מה שהאדם חי עוד יום אחד ביותר הוא מתקרב ומהלך יום זה ביותר אל יום מיתתו בבחי' כי הולך אדם לבית עולמו וכתיב ויום המות מיום הולדו וכמובא, וכן מה שניתוסף ביותר יום אחד מיום מיתתו הוא מתקרב ביותר אל יום עמדו בתחיה כמאמר המתים להחיות, וכן גם עכשיו קודם התחיה אעפ"כ מסתמא מתתקן ועולה ביותר בכל פעם ומקרב יותר אל אור החיים האמיתיים, וכמו כן גם באיכותם, כי כל מה שהאדם שוכח ביותר ביום מיתתו הוא מתרחק ביותר מאור החיים עד שנקרא מת גם בחייו כמו שדרז"ל על פסוק והמתים אינם יודעים מאומה, וכל מה שמשים לבו ביותר ליום מיתתו זוכה ביותר לחיים אמיתיים דקדושה עד שגם במיתתו נקרא חי, וע"כ האדם החי העומד בשעת פטירתו יוכל אז דייקא לקבל אור החיים בחי' ויחי עוד לנצח וכו' כנ"ל, (שם סי' של"ה), **הלכות** (צה) קריעה ואבלות ר"ל, כי כבר נתבאר שהלבושים והבגדים של ישראל מרמזין לבחינת המשכת התיקונים הנ"ל שהם בחי' חיים וע"כ כשנפטר אחד מישראל ובפרט קרוב ממשפחתו שהם סמוכים זה אל זה בשרשם ביותר ע"כ צריך לקרוע בגדיו, וע"כ מצוה להספיד את המת ולבכות ולהתאבל עליו כי עי"ז מעוררין ומזכירין את שבחיו ותורתו ועבודתו שזה עיקר החיים ובצל זכיותיו חיינו ג"כ כי כל ישראל ערבים זה בזה, וכשאחד מהם עוסק בתורה ועבודת ה' הוא ממשיך קדושה וחיים גם לכל ישראל ועכשיו אבדנו אותו ועי"ז ההספד נתעורר ביותר הרשימו של אור חכמתו וחיותו לעלות למקומו הרמתה ולהאיר משם גם לעוה"ז, וע"כ זוכין עי"ז המתאבלים עליו ומספידים אותו לחיים ואריכות ימים כמובן מדברי רז"ל, וזה בחי' הזי' ימי אבילות וכל הדברים הנוהגים בהם, ומבואר בכוונות שכל זה מחמת בחי' הסתלקות המוח שנמשך אז ע"י שנפטר נפש אחד מישראל, כי

לקוטי הלכות

כשרז"ל, כי אברהם התחיל להמשיך ולהאיר השפעת הנועם העליון שהם המוחין הקדושים של ארץ ישראל שעי"ז עיקר ידיעת אלקותו יתי' והתגלות כבודו יתי', וע"כ הי' עוסק כל ימיו בצדקה וחסד כדי לעשות כלי לקבל על ידו השפעת הנועם כנ"ל, כי הנועם בחי' ימין אברהם בחי' נעימות בימינך נצח, וע"כ אברהם הי' הראשון שגילה קדושת ארץ ישראל, כי זכה למוחין של א"י שהיא בחי' נועם וכנ"ל, וע"כ כל סדר התפלה בשלימות הוא בבקר בשחרית, שאז מאריכין בפסוקי דזמרה בחי' נעים זמירות ישראל (שמואל כ' כ"ג) כדי להמשיך עלינו השפעת הנועם העליון כנ"ל, וע"כ אומרים מקודם ס' הקרבנות שהם בחי' צדקה בחי' נדבת לב שעי"ז מקבלין השפעת הנועם העליון כנ"ל, ואח"כ אומרים ברכות המאורות וק"ש שאז הוא המשכת המוחין כידוע, כי המוחין נמשכין מהשפעת נועם העליון: (תהמ"נ הל"ו): (לד) אברהם תיקן שחרית שאז מאיר אור יום שנמשך מאור א"ס שהוא אור כל האורות וכו' ותיקן תפלת שחרית שהוא בחי' התגלות וכו' ואח"כ בא יצחק אבינו והוסיף לתקן תפלת המנחה שאז כבר נסתלקו המוחין ולא נשאר כ"א רשימו, כי אז מתחיל היום לערוב וכו' וכ"ש לעיל, וזה בחי' הסתלקות המוחין שהוא אפי' אצל צדיקים גמורים בין דרגא ודרגא וכו' כנ"ל, והוא המשיך אז תיקון התפלה שאז נסתלקו המוחין ולא נשאר רק רשימו וכו', אבל יעקב

המוחין הם עיקר החיים וע"כ כשנפטר אוי נוגע הדבר גם לקרוביו, וע"כ אבל ביום ראשון אסור בחפלין כמבואר שם, וע"כ מצה לנחם את האבלים ולדבר על לבם שלא יצטערו יותר מדאי וכמו שהזהיר גם הכתוב על זה ואמר בנים אתם לה' אלהיכם לא תתגודדו וכו' וארז"ל ע"ז כי פטירת אחד מישראל ר"ל הוא רק כמו האב ששלח אחר בנו לחוור ולשוב לבית אביו, וכמו שנחמה אשת ר' מאיר לר' מאיר על פטירת שני בניו כמו שארז"ל, ודרכי ה' נעלמו מאתנו וא"א להבין דרכיו י"ת ובודאי צדיק וישר הוא י"ת וכל דרכיו משפט ומנהיג עולמו בחסד וברחמים ומאד עמקו מחשבותיו י"ת, ועי"ז שמנחמים אותו בכדי שלא יתגבר עליו העצבות שהיא בעצמה בחי' סטרא דמותא ביותר ע"כ ע"ז ממשיכין ומעוררין בחי' אור החיים ובפרט כי הבאים לבית האבל נתעוררין בתשובה להחחיל להשתדל לחיות חיים אמיתיים כמאמר הכתוב טוב ללכת אל בית האבל וכו' והחי יתן אל לבו ע"כ הוא נייח נפש גם להנפטר מאחר שע"י מיתתו דייקא זכו להתעורר לאור החיים כי באמת גם לגבי עצמו של נפש הנפטר עיקר מיתתו הוא בכדי שתזכה נשמתו לעלות ולכנוס בפרגודא דמלכא ששם עיקר אור החיים בבחי' באור פני מלך חיים, וזה ג"כ נמשך ע"י ז' ימי אבלות כמובן במאמר עתיקא סי' כ"א, וזה בחי' מה שאומרים קדיש אחר נפש הנפטר והוא תועלת גדול לנשמתו כי מאחר שנשאר ממנו שארית בארץ שמקדישין שמו ית' ברבים שבשביל זה גברא הכל וזהו התכלית של כל בחי' החכמה והחיות ע"כ נחשב כאלו הוא עצמו חי גם בעה"ז בפרט שזוכה ע"י לאור באור החיים האמיתים של עולם העליון הק', ועכ"פ מקילין מעליו עונש הגיהנם כמובא בזוה"ק, כי ע"י ניצל מדינא של גיהנם שהוא מצד בחינת עשו כנ"ל, וזה יתגדל ויתקדש וכו' הייגו בחי' גדלות המוחין והחכמה שהוא בחי' קודש והוא מקור החסד שנקרא גדולה כידוע, וזה וימליך מלכותיה בחי' מלכות הנ"ל וזה בחייכון וכו' כי משם עיקר החיים כנ"ל, וזה ואמרו אמן בחי' חיבור התקונים הנ"ל כידוע, וזה יהא שמיה רבה מברך וכו' כי כל בחי' התיקונים הנ"ל כולם כלולים בבחי' אותיות שמו ית' כידוע, וגם כי ארז"ל מה שמו דא חכמה וכן שם הוא בחי' מלכות והתורה ג"כ היא שמא דקוב"ה, וע"כ מתפללין ע"ז שיהיו נמשכין כל התקונים הנ"ל בשלימות ויהיה שמו הגדול מבורך וכו' לעילא מן כל ברכתא וכו' דאמירן בעלמא, כי אנו יודעים שכל בחי' המשכת התיקונים הנ"ל שממשיכין בעולם אפילו הגדולים שבגדולים אין לזה ערך כלל כנגד גדולתו י"ת כי הוא ית' מרום על כל ברכה ותהלה, ובאמת זה בעצמו תכלית שלימות השגת החכמה דקדושה לידע שרחוק ממנו החכמה שזה בחי' תכלית הידיעה אשר לא נדע וכמובא בדבריו ז"ל בכמה מקומות, וע"כ הקדיש הוא טובה לנפש הנפטר אפילו אם הוא אדם

לקוטי הלכות

בחיר שבאבות הוסיף לתקן גם תפלת ערבית שהוא בחשכת לילה אחר שכבר שקעה החמה ונחשך השמש וליליא פריש גדפהא על עלמא שזה בחי' הסתלקות המוחין שהם יום לגמרי אפי' אצל הצדיקים ותיקן אז תפלת ערבית שנוכל לעסוק בתיקון התגלות מלכותו גם אז, כי השיג שעיקר כל הקלקולים נמשכין מריבוי אור שעי"ז ה' שבירת כלים וכו', וזה ע"י שלא ה' אחערותא דלתתא, וע"כ צריך כ"א לצמצם האור וכו', אבל צריכין שיהיו הצמצומי' כתקונו ושישמור עצמו מאד ממחשבות רעות ויעקב זכה לתיקון המחשבה שהיא תיקון הברית יותר מכל האבות כי היתה מטתו שלימה עד שזכה לראשית אונו וכו' שזה עיקר תיקון המחשבה, ומעוצם קדושתו הגדולה זכה להוריד עצמו לעומק הנפילות של כל ישראל של כל אחד ואי בכל דור ודור עד עקבות משיח, כי זה מובן בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות שכל מה שהצדיק גדול וקדוש יותר הוא יכול להוריד א"ע יותר לכל הנופלים וכו' לעסוק בתקונם, וע"כ יעקב דייקא תיקן תפלת ערבית שהיא בעת החשך הגמור כנ"ל, ועיקר התיקון שהוא מאיר בלב ישראל שאפי' בחכלית החשך הגמור צריכין להתחזק לעסוק בתפלה כי לית רעותא טבא דאיתאביד, כי עיקר התיקון ע"י אתערותא דלתתא, ע"כ כל תנועה וכל נקודה ונקודה טובה שהאדם מנתק עצמו מרע לטוב הכל יכול להרים ולקבץ לתוך בית הקדושה אעפ"י שבינו לבינו בין הנקודות טובות

גדול כמובא, כי העיקר הוא אתערותא דלתתא של זה העולם כידוע, וע"כ בזה מעוררין אותו ומוסיפין לו כח ביותר לעשות חיל ולילך גם שם בכל פעם ממדריגה למדריגה גבוה ביותר בבחי' ילכו מחיל אל חיל וכמו שדרז"ל על זה באמת, כי לגדלתו יתי אין חקר ולתבונתו אין מספר, וזה בחי' מצוות הלויית המת, כי עושין לו לויה וחיבור עם החיים בכדי שיהיה נקשר באור החיים אף לאחר מותו ולא יפול לסטרא דמותא ממש ח"ו, וע"כ מבטלין ת"ת להוצאת המת, כי אע"פ שע"י תלמוד תורה נותנים כח למלכות דקדושה ומכניעין סטרא דמותא, אעפ"כ לא המדרש עיקר אלא המעשה, וע"כ מבטלין ת"ת לקיים מצוות הלויית המת במעשה, כי ע"י מגרשין ומכניעין בחי' סטרא דמותא במעשה ממש וממשיכים בחי' אור החיים, וע"כ למאן דלא קרי ולא תני, מאחר שגם בחייו היה רחוק מאור התורה אשר היא עיקר החיים, ע"כ אין מבטלין ת"ת בשבילו, אלא מי שצריך להתעסק עמו, אבל מי שהיה דבוק באור התורה ע"י שקרא או שנה מבטלין בשבילו עד ששים רבוא שהם בחי' שיעור קומת הקדושה בחי' ששים רבוא אותיות לתורה וששים רבוא נשמות ישראל המשרשים בהם ומקבלים על ידם אור החיים דקדושה, וע"כ מבטלין ת"ת גם להכנסת כלה, כי המשכת התיקונים הנ"ל הם בחי' יחוד חתן וכלה בשרשם כידוע, וע"כ מבטלין ת"ת גם להכנסת כלה, כי המשכת התיקונים הנ"ל הם בחי' יחוד חתן וכלה בשרשם כידוע, וע"כ גם מצוות הכנסת כלה במעשה ממש הוא גדול מאד עד שמבטלין ת"ת בשבילה, כי זה עיקר תכלית לימוד התורה להכניע ע"ז בחי' היצה"ר שהוא סיטרא דמותא שזה בחי' הוצאת המת וליתן כח למלכות דקדושה שהיא בחי' הכלה הקדושה כידוע ולייחדה עם דודה שהוא בחי' חמה בחי' חתן בחי' והוא כחתן יוצא מחופתו כנ"ל, וזה בחי' מבטלין תלמוד תורה להוצאת המת ולהכנסת כלה, הייגו כנ"ל, (שם סי' שמ), (צו) **מבואר** כבר כ"פ כי חיבור בחי' איש ואשה ועל ידם כל ההולדות וכו' (עי' לעיל סי' אחר סי' ד' סעי' ל"ב ולהלן סי' י"ג סעי' ע"ט) "וע"כ מי שאינו עוסק בפו"ר כאלו שופך דמים", כי זה מבחי' עשו אדמוני איש הדמים בחי' היצה"ר שהוא השטן והמלאך המות והשופך דמים של כל הבריות, וזה "וממעט את הדמות" בחי' צלם אלקים שהוא בחי' אור החכמה שמאיר בפני אדם בחי' חכמת אדם תאיר פניו וכו' וזה וגורם לשכינה שתסתלק מישראל וכו' וזה כל מי שאין לו אשה שרוי בלא ברכה בלא תורה וכו' כמו שארז"ל (יבמות ס"ב ע"ב) והכל נכלל בבחי' המשכת התיקונים הנ"ל כידוע, וזה בחי' ראה חיים עם האשה וכו' כי ע"י אשה דקדושה ששרשה מבחי' מלכות דקדושה זוכה לקבל מאור השכל שהוא בחי' חיים, וע"כ בן י"ח לחופה (י"ח אותיות חי) וביאור הפוסקים מזה הטעם שאינו חייב בזה תיכף שכשנעשה

לקוטי הלכות

נעשה עמו מה שנעשה, אעפי"כ צריך להתחזק לחטוף בכל פעם נקודות טובות כל מה שיוכל כל ימי חייו מחוך עומק החשך, כי הצדיק בחי' יעקב מרים ומקבץ ומאסף הכל לתוך בית הקדושה ובונה מהם בנינים נפלאים על ידי שמעלה בחי' אתעדל"ת ממקומות נמוכים כאלת, שזה עיקר שלימות חשיבות אתעדל"ת, כי כל מה שהדרגא נמוך יותר ויותר כמו כן יקר וחשוב יותר ויותר כשעולה משם איזה התעוררות ונקודה טובה להש"י שהיא בחי' אתעדל"ת שהוא עיקר תיקון העולמות וכו' כנ"ל, וע"כ עוסק יעקב בבנין הבית השלישי שאנו מקוים שיתקיים לנצח שזה עיקר התיקון של כל העולמות שכולם תלויים בזה העולם, והעיקר בישראל שישובו להשי"ת בכח הצדיק בחי' יעקב כלל ישראל העוסק בתיקונם: (תפהמ"נ הל"ז):

(ל"ה) וזה בחי' בראשית, בית ראשית, ראשית בחי' בירור המחשבה שהיא **חכמה שבמוח** שנקרא **ראשית** בחי' **ראשית חכמה**, שעיקר בריאת העולם שדומה לבית כשארז"ל הוא בשביל בירור המחשבה, להגביר היצ"ט על היצה"ר שהוא להגביר המחשבות טובות על המחשבות רעות שהם עיקר היצרין שע"ז נבנה בית הקדושה בחי' בית המקדש ע"י שמתקבצים לשם בירור המחשבות טובות מתוך הרעות שזה עיקר הבירור כי כולא במחשבה איתבריו, וזהו בעצמו מה שהביא שם בהתו' לשמש הנ"ל בראשית ב' ראשית שהם ניסן ותשרי כי בניסן ותשרי נבנו

בר מצוה, הוא מחמת שצריך לעסוק בתורה קודם שישא היינו כנ"ל (שם אהע"ז סי' א' סוף"ר), (צח) **פצוע** דכה וכרות שפכה אסורים לישא ישראלית וכו' כי כח ההולדה נמשך בשרשו מבחי' החכמה העליונה כי כולם בחכמה עשית וחכל נברא בכח כזה ובחינה כזאת שיהיה עושה פרי ועביד תולדין וע"כ עיקר ההולדה הוא ע"י טיפת הזרע הנמשך מן המוח ששם משכן החכמה והשכל ומחמת שבמקורה חיא רוחניות ודקה מאד על כן צריכה להשתלשל ולהמשך ע"י חוט השדרה ואברי ההולדה וכו' וע"כ אם נתקלקלו איברי ההולדה ע"י בני אדם (שיש להם כח ובחירה לחטות לצד הסט"א ח"ו ולהכחיש כביכול פמליא של מעלה ולעשות נגד רצונו ית') ע"כ נפסל עי"ז מלישא אשה ישראלית שהיא מבחי' המלכות דקדושה, שכל בנין העולם לדורות עולם, על ידה, בבחי' מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור, מאחר שהטו אותו הסיבות שע"י מעשה בני אדם מבחי' צד הקדושה דעביד תולדין, אל צד בחי' הסט"א שהיא בבחי' איסתריס ולא עביד פירין כמובא בזוה"ק, משא"כ אם היה כל זה בידי שמים הרי זה כשר לבא בקהל, כי מאד עמקו מחשבותיו ית', ומי יוכל לבא עד תכונתם, ע"כ לא הפסיד עי"ז חוקת חלקו שמצד קדושה ככל ישראל ומותר לבא בקהל, וע"כ אסור לסרס שום דבר אפילו מבהמה וחיה ועוף וכו' שלא לפגום נגד רצונו ית' שברא הכל בחכמה כזו שיהיו עושין פירות ועבדין תולדות כנ"ל, כי כל מה שנתרבין חנבראים שבעולם ע"י ריבוי התולדות וכל אחד משונה מחבירו כפי התלבשות החיות המלובש בו הנמשך בשרשו מאור החכמה העליונה ועי"ז יכולים בני אדם להכיר אותו ית' ביותר ולהתקרב אליו ית' כרצונו שזה כלל כוונת הבריאה כנ"ל, ומחמת שכל הנבראים נמשכים בשרשם מבחי' החכמה שהיא עיקר החיות ויצאו ונתהוו מאין ליש ע"י בחי' המלכות כידוע וכמובן במאמר אנכי סי' ד', וע"כ אע"פ שהכל כלה ואבד והכל שב אל העפר אעפ"כ כל המינים הם קיימים במין ואדרבא א"א שתצמח השיבולת מן החטה וכן האילן מן הגרעין עד שנבלה מחטה והגרעין ונעשה בבחי' אין, ואז חוזר וצומח וגדל ממנו שיבולת או אילן וכן כל דבר (והרבה מזה מבואר בספרים קדושים) ועי"ז נשאר קיים במין, ועולה מסטרא דמותא לבחי' חיים, מאחר שיש ממנו שארית בארץ ע"י שעשה פירות ועביד תולדין, נמצא כי כל דבר, חי במינו, כי ע"י שעושה פרי ועביד תולדין כאלו הוא בעצמו חי, וכמו שארז"ל באמת, וע"כ מי שנסתרס ונתקלקלו כלי ההולדה שלו ע"י בני אדם שזה בחי' שנפרד מבחי' החכמה והחיים וירד לבחי' מיתה גמורה ר"ל שזה מבחי' הסט"א סטרא דמותא ממש ע"כ אסור לישא אשה מישראל שהיא בבחי' ראה חיים עם האשה כנ"ל (שם סי' ה), (צח) **ענין** קטלנית, כי מאחר שמתו אצלה שני אנשים חוששין שנתאחז בה ביותר

לקושי הלכות

הבתים דקדושה כי בניסן נגמר ונתחנך המשכן, ובחשרי הביהמ"ק, שהם עיקר הבתים דקדושה שכלולים מבחי' ביתא עילאה וביתא תתאה שעיקר בנינם וקיומם הוא ע"י התגברות המחשבות טובות על המחשבות רעות, שזהו בחי' ראשית כנ"ל, כי ניסן וחשרי הם ימי תשובה כ"ש שם שעיקר התשובה ע"י שמגביר המחשבות טובות על הרעות בבחי' יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וישוב אל ה' וירחמיהו וכו' וכנ"ל, וע"כ אז בניסן וחשרי עיקר תיקון הקיבוץ דקדושה, כי בר"ה הכל מתקבצין אל הצדיקי אמת, ואז תוקעין בשופר שהוא בשביל הקיבוץ הנדחים לירושלים וביהמ"ק כ"ש והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וכו' והנדחים וכו' והשתחוו להי' בהר הקודש בירושלים, וכמו שמתפללין אז על זה תקע בשופר גדול לחירותינו, ושא נס לקבץ גלויותינו וכו'. וניסן הוא ראש לרגלים, כי כל הרגלים הם זכר ליציאת מצרים שהי' בניסן, וברגלים נצטוינו לעלות אל הביהמ"ק. נמצא שגם אז הוא בחי' קיבוץ שמתקבצים לעלות לרגל אל הביהמ"ק. וע"כ הם בחי' בראשית, בית ראשית כנ"ל. שבשביל זה ברא אלקים את השמים ואת הארץ, כי הכל נברא בשביל האדם הבעל בחירה שמגביד היצ"ט על היצה"ר, ועיקר חיצרין חם המחשבות וכנ"ל. וזה בחי' בחכמה יבנה בית שעיקר בנין הבית דקדושה הוא ע"י חכמה שבמוח בירור המחשבה כנ"ל: (שם):

סטרא דמותא ר"ל שעיקר אחיזתה בסטרא דנוקבא בחי' רגליה יורדת מות ר"ל ע"כ. לא תנשא עוד, משא"כ באיש שמתו שחי נשיו לא תלינן בו כי הוא מסטרא דחכמה ששם מקור החיים כנ"ל (שם סי' ט), (צט) **אשה** הנחשדת וכו' וענין כשם שנאסרה לבעל כך אסורה לבועל, כי ע"י שזינתה ע"י הרוח שטות של היצה"ר בחי' כי תשטה אשתו כמו שדרז"ל עי"ז נפרדה מבחינת הרוח חכמה של בעלה עד שנאסרה עליו ועל כן אסורה גם לבועל שעל ידו נפגמה ונפרדה מבחי' הרות חכמה ואיך תחזור להתחבר עמו בחיבור דקדושה שהוא ע"י בחי' אור החכמה כנ"ל, (שם סי' י"א), (ק) **ענין** לא ישא אדם מעוברת חבירו או מינקת חבירו, כי הולד שנמשך מאביו וכ"ז שחיותו תלוי עדיין באמו שתלד אותו ותניקהו אזי עדיין א"א לה להסרד לגמרי מבעלה הראשון שהוא אבי הילד ולהתחבר לאיש אחר, וזהו שארז"ל (יבמות מ"ב ע"ב) דלמא איעברה ומיעכרא חלבא וקטלה ליה וכו' עי"ש הרי שחששו שלא יבא הילד עי"ז לסכנת מיתה, והיינו כנ"ל כי מאחר שנפרדה מאביו ששרשו בבחי' חכמה בחי' חיים, וחיות התינוק תלוי באמו, ע"כ אם תנשא לאחר ואוי תתפרד לגמרי מהחיבור שהי' לה עם אביו כנ"ל, יש לחוש שלא יתגבר על התינוק סטרא דמותא לגמרי ח"ו ותביאהו לסכנת מיתה ר"ל, וע"כ לא תנשא עד שתגמור זמן יניקתו, ובזה תבין כמה ענינים שבטימן זה, (שם סי' י"ג), (קא) **הלכות** קידושין, כבר נתבאר כי החיבור והיחוד דקדושה של איש ואשה מישראל נמשך בשרשו מבחי' החיבור והיחוד דקדושה שלמעלה ששרשו בבחי' החכמה שנקראת קודש, וזה בחי' הקידושין שמקדש את האשה ואומר לה הרי את מקודשת לי, כי מתחלה היתה פנויה והיתה מצפת להשלים אורה ע"י שישפיעו בה מהארת החכמה העליונה אבל לא ידעה עדיין ע"י איזה איש תקבל השפעת החכמה הנקראת קודש, ועכשיו האיש הזה מייחד ומחבר אותה לעצמו, שתהיה מקודשת לו, שתקבל השפע קודש ממנו, ומאז נאסרה על אחרים באיסור אשת איש, וזה בחי' האשה נקנית בשלש דרכים, בכסף זה נגד בחי' חכמה בחי' בצל החכמה בצל הכסף בחי' מסיטרא דימינא מוחא חיוורא ככספא, וכו' ע"כ עיקר השלימות ע"י החופה שזה בחי' שנתחבר ונתקשר אל בחי' אור החכמה דקדושה בחי' חי"ת ואז נופל ונתבטל ממנו בחי' אחיות היצה"ר שהוא בחי' כסילות כי מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך וכו' וע"כ מצוה לרקד לפני הכלה ולומר שהיא כלה נאה וחסודה היינו בעלת חן וחסד כי כשמקבלת המלכות שהיא בחי' כלה חיות מן החכמה נמשך שמחה גדולה בבחי' תודיעיני אורח חיים שובע שמחות את פניך וכתיב באור פני מלך חיים, ועיקר **אור הפנים** הוא ע"י **שמחה** בבחי' לב שמח ייטיב פנים וכמבואר במ"א, וזהו שמרקדין גם בשעת קידוש לבנה כמובא בשו"ע, והריקודין הוא שעולין רגלי הקדושה כביכול מבחי' סטרא דמותא בחי' רגליה יורדות מות אל אור החיים בחי' שמחה, וע"כ מרקדין גם לפני הכלה ואומרים שהיא נאה, כי נמשך עליה נוי ויופי מבחי' החכמה העליונה בחי' חכמת אדם תאיר פניו, (שם סי' כ"ו), (קב) **הלכות גיטין** וכו' וע"כ צריכין להאריך הוא"ן של שבוקין פטורין תירוכין וכן הוא ששל ותרכית, כי הוא"ו הוא ע"פ רוב וא"ו החיבור, וגם מבואר בזוה"ק כי הוא"ו הוא בחי' חיים, ע"כ. גם כאן בתיבות אלו של עיקר הכריתות והגירושין מרמזים שאין זה פירוד גמור שהוא בחי' הסט"א סטרא דפרודא סטרא דמותא ח"ו כי המות יפריד וכו' רק הפירוד הזה העיקר הוא בשביל החיבור השלם שיהיה ע"י אח"כ שהוא מבחי' חכמה בחי' חיים בחי' אין גט לאחר מיתה, וזה בחי' הוא"ן הגדולים שבגט שהם מרמזים לבחי' חיבור וחיים ושלום כנ"ל, גם מבואר במאמר אשרי הנ"ל, שהתורה הקדושה היא בחי' וא"ו, ועל ידה כל המשכת התיקונים הנ"ל שמרומזין בבחי' גירושין דקדושה הנ"ל, וזה שצריכין ליזהר ברגל הה"א של למהך, שירחיקנה מגגה, וכן בכל ההיא"ן, כי מאחר שהגירושין היא בחי' שמגרשין הסט"א והיצה"ר שרצו להתאחז בחיבור זה וזה בחי' גער חית קנה, שגוערין בהסט"א ועושין מחי"ת ה"א, כי לעומת החכמה דקדושה שהיא בחי' חי"ת כנ"ל יש בחי' חי"ת דסט"א בחי' בנות חת כידוע, כי יש בחי' חיות דקדושה ולעומת זה יש בחי' חיות דסט"א שהוא גרוע ממות בחי' הרוצה למות יחיה את עצמו, וזה בחי' האשה רעה שהיא מר ממות, ע"כ צריכין לגרש הבחי' זאת

ולהפריד בין הדבקים ולעשות מחי"ת ה"א, וזה שצריכין לדקדק בההי"ן של הגט בפרט של למהך שלא יהיה נראה כמו למחך שהוא לשון חוכא ושחוק שזה מבחי' הסט"א והיצה"ר בחי' שחוק הכסיל, וכמו שכתוב, כשחוק לכסיל עשות זמה, שזה בחי' חיות דסט"א שעושין כל ימיהם כחגים ומבלים ימיהם בשחוק והוללות, וחיים כאלו גרועין ממות, כי הם מבחי' האשה רעה בחי' הסט"א שנאמר בה, חייכת בהון בעותרא בהאי עלמא ולבתר קטילת להון (ועיין מאמר צויית צדק סי' כ"ג) וע"כ צריכין לדקדק בה"א זו ביותר, וע"כ מסיימין בגט כדת משה וישראל, כי עיקר ענין זה של הפירוד שהוא לגרש הסט"א והיצה"ר ממש אם היא אשה רעה ופרוצה שמצוה לגרשה, וגם אם אינו בבחי' זו רק שלא מיתדר להו ולא מצאה חן בעיניו וזה בעצמו מבחי' אחיזת היצה"ר והסט"א שמתגרה בהם עד שמוכרחים לבא לידי גירושין ופירוד גמור בכדי שיזכו שניהם אח"כ לחיבור דקדושה ע"י גירושין אלו, אבל כל זה נעשה רק בכח התורה הק' שע"ז מכניעין את היצה"ר ונותנין כח למלכות דקדושה כנ"ל, וזה ששכיח כמה פעמים שיש קטטות ומריבות בין הווג עד שבאין לידי גירושין ואח"כ חוזרין ונושאין זה את זה ושלום ביניהם עד העולם, וזה מחמת שכבר נתגרשה הסט"א מלהתאחז ולהתגרות בהם ע"י הגט והגירושין שהי' ביניהם, וע"כ צריכין שיהיה הגט בפני עדים כשרים בבחי' עדות ה' נאמנה מחכימת פתי המבואר לעיל, ולא עוד אלא נוהגין שיהיו הגט בפני עשרה מישראל, כי אכל ביה עשרה שכינתא שריא, וע"כ א"א להסט"א סטרא דפרודא לינק מזה מאחר שהכל נעשה ע"פ התורה הק' וכו' ובשביל שלימות הקדושת החיבור דקדושה שנאמר עליו וכו שכינה שרויה ביניהם וע"כ צריך שתהיה כתיבת תגט וחתימתו לשם האיש המגרש ולשם האשה המתגרשת בכדי להפרידן עי"ז בשרשם ששם שורש שמו ושמה בבחי' נפש חיה הוא שמו, וכו' ועי' להלן סי' כ"א סעי' מ' וסי' כ"ד סעי' ס"ה וסי' ל"ד סעי' כ"ג וסימן נ"ב סעיף ל"ג) (שם סימן קי"ט)

(קג) הל' מיאון ע' לעיל סי' ז' סעי' י"ג,

(קד) **הלכות יבום וחליצה**, מבואר כבר כי צריך האדם להניח בנים אחריו שיעסקו בזה לקשר עצמם אל השכל שיש בכל דבר ולהכיר הבורא ית' ע"י כל דבר שזה תכלית כוונת הבריאה ועי"ז נחשב כאלו הוא בעצמו חי בעולם, וכשארז"ל כל המניח בן עוסק בתורה כאלו לא מת, עוסק בתורה דייקא, כי ע"י עסק התורה עי"ז עיקר המשכת התיקונים הנ"ל שהם עיקר בחי' החיים רק שזה הבחירה בידם אם לעסוק בתורה אבל עכ"פ, החיוב עליו להניח בנים, וע"כ מי שמת ולא הניח בנים או בנות ואז מיתתו הוא מבחי' סטרא דמותא ממש ח"ו מאחר שלא נשאר אחריו שארית בארץ שיעסקו בהמשכת התיקונים הנ"ל עד אשר מחמת זה ארז"ל על מי שאין לו בנים שנחשב גם בחייו כמת ומכש"כ לאחר מיתתו ממש ר"ל, וע"כ מצאה לו התורה הקדושה תקנה ע"י שאחיו מאב וכו', (עי' לעיל כאן סי' ח' סעי' כ"ה כל הסעי' כי שייך לכאן), (שם סי' קנ"ו),

(קה) **הלכות סוטה, כי** מחמת שהאשה ששרשה מבחי' מלכות שהיא מדה אחרונה כביכול שסמוכה אל החיצונים בבחי' זאת ירושלים שמחיה בתוך הגוים וכו' וכמבואר במ"א, ע"כ שם עיקר אחיזת סטרא דמותא בבחי' רגליה יורדות מות וע"כ צריכה שמירה גדולה ביותר שלא יפגמו בה ח"ו, (שם סי' קע"ח).:

לקוטי הלכות

(לו) עיקר החיות והקיום לנצח הוא בחי' שמחה, שיזכה כל א' ע"י התקרבותו לצדיקים שמרימין נקודות המצוות של כל א' למקומו, בבחי' תודיעיני אורח חיים שובע שמחות וכו', כי עיקר חיי עולם הבא הוא בחי' שמחה, (לקע"ח חיים י"ד עפ"י הודאה הל"ו) : (לז) מקום העפר הגשמי הזה של זה העולם העשיה שאנו עומדין עליו נמשך בחכלית תכלית שרשו העליון מבחי' מקומו של עולם שהוא בחי' המסדר והמיישב את השכל שהוא בחי' כתר שבו נאמר ברוך כבוד ה' ממקומו דא כתר עליון כידוע רק מחמת שעיקר הבריאה הי' בשביל הבחירה, ועיקר הבחירה לברר בחי' היכלי התמורות להנצל מכל השקרים והחליפין שהם ממירין רע בטוב וכו' שקר באמת, „ועיקר התגברות היכלי החמורות שהם כלל הסט"א הוא ע"י **עצבות**". שעיקר אחיזת העצבות הוא ביסוד העפר כידוע, וכל מה שווכין להתגבר עליהם ולברר הנצוצות הק' מביניהם והעיקר ע"י **שמחה דקדושה** עי"ז זוכין ביותר לתקן בחי'

המסדר והמיישב שהוא תכלית שורש המקום דקדושה להשיג הט' היכלין שהם אורות הצחצחות שעל ידם משיגין האור א"ס ית' בבחי' מטי ולא מטי, "שזה עיקר שלימות **החיים דקדושה** להתדבק בו ית' בתכלית שלימות הדביקות שזה עיקר החיות" וכו'. (שם חיים ט"ו עפ"י הודאה הל"ד): (לח) עיקר התהוות הזמן נמשך בשרשו מבחי' המסדר והמיישב הנ"ל שהוא בחי' המתנה ועיקר מה שבא האדם לזה העולם הוא כדי שיזכה להכיר את השי"ת ולהשיג אותו למעלה מכל המלאכים והשרפים וכו', וכל זה דייקא ע"י שעובר בזה העולם שהוא בזמן ובמקום וההיכלי התמורות נאחזין בו מאד, וע"י שיבבר הקדושה מההיכלי התמורות דייקא. עי"ז זוכה לתקן המסדר והמיישב הנ"ל. ועי"ז זוכה להשיג אור הא"ס ע"י הט' היכלין, וזה בעצמו עיקר כל חיי האדם שהם בזמן. והכל רק בבחי' המתנה, שימתין כל הזמן של ימי חייו ויתיישב היטב בכל יום ובכל עת, שעי"ז יזכה להשיג בכל עת מה שישיג עד שיזכה ביום קצו וסופו לעלות עם כל הזמן והימים של ימי חייו למקום שיעלה. ושם ישיג אור הא"ס ית' בתכלית ההשגה ע"י הט' היכלין שהם אורות הצחצחות הנ"ל, ומחמת שעיקר הבירור מהיכלי התמורות הוא ע"י **שמחה** עד שזוכין עי"ז לתקן המסדר והמיישב ששם מקור השמחה כנ"ל, "נמצא שעיקר קיום הזמן **והחיות** הוא רק **השמחה של מצוה**", כי באמת הזמן פורח מאד וימי חייגו הבל הבלים אין בו ממש כלל ואין נשאר מהזמן העבר וההוה והעתיד, רק מה שחוטפין איזה טוב, תורה ותפלה וכו', "והעיקר הוא **השמחה בהשי"ת** שהוא נקודת כל המצות והוא עיקר **החיים** והקיו כנ"ל", וע"כ עיקר **החיות** שהוא בזמן ומקום הוא רק ע"י זה חיום והזמן שזוכין **לשמח הש למצוה** לשמוח בו ית' בבחי' זה היום עשה ה' נגילה ושנמחה בו, "שרק זה היום עשה ה' כשזוכין לגיל ולשמוח בו", כי משם כל חיות וקיום של כל הימים והזמנים שהם כלל ימי חיי האדם, כי הרשעים שאינם זוכים לשמחת המצוות באמת אין להם שום חיות ובחייהם קרוים מתים. מאחר שאינם זוכים לקשר הזמן ללמעלה מהזמן לקבל חיות ממקור החיים ע"י שמחת חמצוה כנ"ל, וכן להיפך אפי' צדיקים גדולים כשאינם נזהרים להמתין עד שיתיישבו כראוי והמוחין שלהם רודפין להשיג ביותר מדאי אזי אינם יכולים לחיות בזה העולם, כי זה בחי' בקרבתם לפני ה' וימותו בחי' הציץ ומת, ע"כ עיקר החיות של הימים והזמנים שחי האדם בזה העולם הוא רק ע"י שזוכה לתקן המסדר והמיישב בבחי' ואברהם זקן בא בימים כמבואר בזוה"ק, וע"כ בכל עת שמחה מברכין **שהחיינו** וקימנו והגיענו לזמן הזה, "כי עיקר החיות והקיום של כל ימינו הוא ע"י שהגיענו לזמן הזה של שמחה שזה עיקר החיות והקיום כנ"ל". (שם ט"ז עפ"י הודאה הל"ד) · (לט) עיקר החיות הנמשך להאדם ע"י האכילה הוא **הדעת והחכמה** שהוא עיקר החיות כמ"ש **החכמה תחי'**, וע"כ המאכל בשרשו בפרט הלחם שהוא עיקר מזון האדם גבוה מאד בשרשו, כי מושרש בו כח וחיות שהוא בחי' **חכמה** להחיות את האדם ולקשר נפשו בגופו, אך מחטא אדה"ר נתערב המוח והדעת בפסולת הרבה שבשביל זה צריכין להתייגע מאד לברר כל הלכה והלכה מהקשיות והפסולות המסבבין אותה, ובפרט בלמודים רוחניים מהשגת אלקותו ית' ששם צריכין ליזהר ביותר לברר המוח והדעת ממוץ ופסולת הרוצים להתאחז בו ולשבר ולתרץ כל הקשיות ולהבין ההלכה וההשגה על בוריו, אך עיקר קיום הדעת ושלימותו הוא **האמונה** הקדושה שעי"ז זוכין להארת הרצון שהוא למעלה מכל בחי' המוח והדעת ששם אין שום אחיזה להסט"א והפסולת כלל וכו' ומכל זה נמשך מה שגם באכילת האדם בגשמיות נאחז בו מוץ ותבן ובפרט בהלחם וצריכין כמה יגיעות קדם שמבררין אותו, ועיקר הבירור ברוחניות נעשה ע"י עשר מצות הנוהגות בפת, וע"י כל זה מבררין הפסולת שהם הקשיות והקליפות הרוצים לבלבל את האמונה הקדושה ע"ל ידה עיקר תיקון האכילה וקיום הדעת ושלימותו וכו'. (לקע"ח אכילה כ"ב, עפ"י נט"י לסעודה הל"ו סעי' יב): (מ) כבר מבואר שהאכילה הוא בבחי' התקשרות וכלליות העולמות עליונים ותחתונים שהם בחי' גוף ונפש, וע"כ צריכין להביא מלח על השלחן, כי ההתקשרות והכלליות היא בבחי' מלח כידוע בחי' ברית מלח עולם בחי' הצדיק שעל ידו עיקר ההתקשרות בחי' כי כל בשמים ובארץ

כל דא צדיק כידוע, וע"כ כל המאכלים המחיין את האדם לקשר הנפש עם הגוף כל שינוי הרגשת טעמם הוא רק כפי חלקי המלח המעורב בהרכבתם כידוע לטבעיים וכו'. וע"כ אותיות לחם ומלח שווין כי הם בחי' אחת כי בהלחם נעלמים בו כל הטעמים שבעולם, וכן כל הטעמים שבכל המאכלים הם רק ע"י חלקי המלח כנ"ל, וע"כ ארז"ל פת במלח תאכל: (שם כ"ז, עפ"י נט"י לסעודה הל"ד): (מא) כבר נתבאר כי כל טעמי המאכלים וכחם להחיות את האדם ולקשר נפשו בגופו שזה בחי' כלליות העולמות הוא ע"י **הדעת** כנ"ל, ויש חילוקים רבים בענין הדעת והחכמה, כי יש חכמות חיצוניות שאינם מועילים אל התכלית כלל רק אדרבא וכו' ומשם נמשך טעמי הפירות והמאכלים המזיקים מאד להאדם כגון המאכלים והמשקאות שהם סם המות או שאר המאכלים המזיקים, אבל גם בהלימודים הקדושים יש כמה בחי', כי יש שלימדו בגסות כזה ובמוח פגום ומקולקל כזה והוא רחוק מצדיקים אמיתיים מאד ואדרבא הוא חולק עליהם עד שלימודו נעשה סם המות כמארז"ל, ועפ"י רוב מלימודים כאלו נופלים הרבה ללמד חכמות חיצוניות שהם סם המות ממש, אך אפי' העוסקים בחכמות התורה ובפלפולא לשם שמים, אעפי"כ אין זה עיקר התכלית, כי עיקר הלימוד הוא "לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא", "ועיקר התכלית בשלימות הוא **הלימוד** שמביא לידי מעשה ומדות ישרות ולהנצל על ידו מעוונות", כי לא המדרש הוא עיקר אלא המעשה, וע"כ העיקר הוא הלימוד הק' שמכניס קיום התורה בישראל", שזה בחי' לימוד הק' שעוסק הצדיק האמת להאיר הדעת בישראל ומה שא"א לו לבאר בפירוש הוא מרמז ברמזים שונים לקיים את כל א' מישראל כפי בחינתו. שזה עיקר קיום הקיבוץ הקדוש של ישראל שהוא רק ע"י רמזים הק' שמרמזין הצדיקים הק' לכל א' לבל יניח את מקומו ולבלי להפרד מהקיבוץ הק' ח"ו ע"י שום דחי' והסתה שבעולם. רק יחזק ידו בהשי"ת ויאחז עצמו בכל כוחו בכלל הקיבוץ של ישראל. שעי"ז לא ימוט לעולם, וכל מה שהקיבוץ דקדושה גדול ביותר נבללין העולמות יותר ויותר. וכמו כן מתגלה ומאיר הארת הרצון יותר ויותר, ומשם מבחי' הלימוד הנ"ל של עיקר קיום התורה, משם נמשך כוח הלחם שבו מלובש עיקר הדעת והרמזים. וע"כ נעלמים בו כל הטעמים שבעולם. ועל ידו עיקר החיות והשביעה כנ"ל. וע"כ עיקר בהמ"ז וכו' הוא רק על הלחם. כי יש בו כח להחיות את האדם ולקיימו כל ימי חייו, וע"כ עיקר קביעות הסעודה היא עליו, כי אין הסעודה נקראת אלא על הלחם, כי בו מלובש עיקר הדעת שמקיים הקביעות והקיבוץ הק', אבל פירות ושאר מאכלים אין מזמנים עליהם, כי אין קבע לפירות, כי אף שהם ערבים ומחוקים ויש להם כח להחיות את האדם, אבל רק לפי שעה להשיב את נפשו, כי הם נמשכין מבחי' הלימודים של התורת שהם קדושים ג"כ באמת ומחיין את העולם. רק לפי שעה להשיב את נפשו, כי עיקר קיום העולם לנצח הוא רק ע"י הלימוד שמכניס קיום התורה בישראל, וע"כ כל שאר המאכלים הם טפלים ללחם, ועל פי רוב באים ללפת הפת, כי עם הלחם דייקא יש להם כח להצטרף עמו ולהשביע ולהחיות את האדם, כנראה בחוש, וכמו כן כל הלימודים הנ"ל שהם רק בבחי' אכילת פירות ומגדים ואין להם קבע בפני עצמן, אבל כשמצטרפים עם עיקר הלימוד שהוא בחי' לחם שהוא בחי' לכו לחמו בלחמי, בודאי גם הם מטעימין וממתיקין טעם הלחם ביותר ומשביעין ומחיין את האדם ביתר שאת, וחבן היטב לדמות המשל לנמשל כי באמת הכל אחד כנ"ל. (שם ל' עפ"י נט"י לסעודה הל"ו): (מב) שמן ודבש הם בחי' כלל כל הטעמים שבפירות ומיני מאכלים, כי שמן כולל כל מיני שמנונית, ודבש כולל כל מיני מתיקות, וע"כ במן שהי' בו כל הטעמים כמארז"ל מבואר בו בפירוש כטעם לשד השמן וכצפיחית בדבש, וע"פ כששיבחה התורה את א"י שבחה אותה בחמשה מיני דגן שהם הלחם שכלול בו כל הטעמים. ואח"כ כתיב עוד הפעם ארץ זית שמן ודבש, כי בסרטיות הם שורש כל מיני טעם ומחמת שכל טעמי המאכלים הם מבחי' הדעת והרמזים שהם בחי' הלימוד של כלליות העולמות, שעי"ז זוכין להארת הרצון, ועיקר המשכת כל התיקונים הנ"ל הוא בארץ ישראל, וע"כ נשתבחה א"י בזה וע"כ פירות א"י קודמין לברכה. (שם עפ"י נט"י לסעודה הל"ד):